DODATEK SPECJALNY › SPADKI I TESTAMENTY

CO ROBIĆ, KIEDY OKAZUJE SIĘ, ŻE ODZIEDZICZYLIŚMY DŁUGI?

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadzący Marcin Stelmasiak | Cena gazety 13,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 72.11171, 1

Nakład 91 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Atak na Iran

Trump blefuje, wojna trwa

Donald Trump upiera się, że rozmawia z Irańczykami i stawia twarde warunki, **Teheran** nadal blokuje Cieśninę Ormuz i ostrzeliwuje kraje regionu, **a Izraelczycy** bombardują irańskie cele i zabijają kolejnych irańskich przywódców.

Marta Urzędowska

„Lepiej niech potraktują to poważnie zanim będzie za późno, bo nie będzie już odwrotu i zrobi się bardzo niefajnie" – wygrażał w czwartek Donald Trump w swoim serwisie Truth Social. Amerykanin jest wściekły, bo – choć od kilku dni zapewnia świat, że rozmawia z Irańczykami o zakończeniu trwającej od blisko miesiąca wojny – nic nie zapowiada końca groźnej eskalacji.

Trump: Rozpętam piekło

Konflikt rozpętali 28 lutego Amerykanie i Izraelczycy, atakując cele w Iranie i zabijając najwyższego przywódcę Iranu, Alego Chameneiego. Od tego czasu trwa nieustanne bombardowanie, w którym zginęło już 1,4 tys. Irańczyków. Iran odpowiada ostrzałem Izraela, gdzie ofiar jest kilkanaście, i krajów arabskich Zatoki Perskiej, gdzie zginęło kilkunastu żołnierzy US Army i kilkunastu miejscowych cywilów. W połączeniu z blokowaniem Cieśniny Ormuz, którą arabska ropa pływa w świat, sprawia to, że ceny surowca szaleją. Dodatkowo wojna rozlewa się na Liban, gdzie Izrael bombarduje cele irańskiego sojusznika – Hezbollahu i dodatkowo prowadzi kampanię lądową. Na miejscu zginęło już

FOT. REUTERS/JONATHAN ERNST

Trump jest wściekły, bo – choć od kilku dni zapewnia świat, że rozmawia z Irańczykami o zakończeniu wojny – nic nie zapowiada końca groźnej eskalacji

ponad tysiąc osób, a milion uciekło z domów.

W ostatnich dniach USA przekazały Irańczykom warunki ewentualnego rozejmu, z których najważniejsze to rezygnacja z irańskiego programu nuklearnego i mocne ograniczenie arsenału pocisków. Choć Biały Dom zapewniał, że Iran ustąpi, bo jego siły zostały „zmiażdżone", reżim „szuka drogi wyjścia", a Trump jest gotów „rozpętać mu piekło", Irańczycy nie odpuszczają. – Nie ugniemy się, zakończymy tę wojnę kiedy będziemy chcieli i wyłącznie na własnych warunkach – odparowało irańskie MSZ. I przedstawiło irańskie warunki: Amerykanie mają wypłacić Irańczykom reparacje i uznać, że kontrola nad Cieśniną Ormuz na zawsze pozostanie w rękach Irańczyków. Jednocześnie, choć Irańczycy grają niedostępnych, „New York Times" potwierdza, że zakulisowo sygnalizują gotowość do wstępnych negocjacji.

W region zmierzają tysiące marines, Izrael nasila naloty

Póki co o rozejmie nie ma mowy, a sytuacja eskaluje. Amerykanie podali w środę, że od początku wojny uderzyli w ponad 10 tys. celów, niszcząc 92 proc. irańskiej floty i trzy czwarte fabryk pocisków, dronów i okrętów. Do tego wczoraj wysłali w region kilka tysięcy marines, którzy zapewne spróbują przejąć wyspę Chark, gdzie Irańczycy mają największy naftowy terminal, choć jasne jest, że w ten sposób nie zakończą wojny, za to wystawią się na pewny ostrzał.

Irańczycy nie pozostają dłużni – wczoraj irańskie drony i pociski kolejny raz poleciały na Izrael i kraje arabskie – Arabię Saudyjską, Kuwejt i Abu Dabi, co jeszcze bardziej oddala szansę na utrzymanie przez Emiratczyków opinii bezpiecznej oazy w niespokojnym regionie.

Także Izraelczycy, wyraźnie bojąc się, że Trump zakończy wojnę, zanim zdążą do reszty zniszczyć irański potencjał nuklearny i balistyczny, wyraźnie nasilają ataki. W środę zapowiedzieli nową wielką kampanię nalotów, a dzień później zabili dowódcę floty Irańskiej Gwardii Rewolucyjnej – Alirezę Tangsiriego, który osobiście nadzorował blokadę Cieśniny Ormuz. Jednocześnie, choć w kolekcji zabitych ważnych Irańczyków mają już ministrów obrony i wywiadu, dowódców Gwardii Rewolucyjnej, ajatollahów i ich doradców, niespodziewanie obiecali, że zrobią wyjątek. Nie zabiją szefa MSZ Abbasa Aragdżiego i przewodniczącego parlamentu Muhammada Bagera Galibafa, choć obaj panowie byli już na liście do odstrzału. Odpuścić kazali im Amerykanie, którzy najwyraźniej boją się, że kiedy Trump przestanie blefować i faktycznie umówi się na rozmowy o rozejmie, krzesło po irańskiej stronie stołu pozostanie puste. ●

• **Ile Donald Trump wie o wojnie w Iranie? ▶ 8**

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 13>
9 770860 908150
1 RP

Ralph Kaminski dla „Wyborczej"

NIE ROBIĘ MUZYKI, ŻEBY BIĆ REKORDY

FOT. ADAM BURAKOWSKI/EAST NEWS

Czuję się dojrzały. Na pewno dojrzalszy i jest mi z tym jakoś lepiej. Choć gdy pisałem te piosenki, zdarzyło mi się zatęsknić za młodością. Zazdrościłem tym wszystkim, którzy debiutują i mają w sobie tę naiwność, siłę i wiarę w siebie, które bardzo, bardzo pomagają na tym pierwszym etapie, a przemijają wraz z dojrzałością i większą wiedzą. Swoją drogą, to ciekawe, czy jeśli dożyję starości i będę miał ochotę wydać płytę, to nazwę ją „Starość"?
▶ 16-17

Temat dnia

Niemal sto prób odwołania władz

Referenda straszakiem na prezydentów w całej Polsce. Już dwa razy próbowano doprowadzić do referendum we Wrocławiu, ważą się losy prezydenta Krakowa. W Polsce coraz częściej słychać wezwania do odwoływania władz miejskich **▶ 4-5**

Kraj

Pułapka na Nawrockiego

Tusk z Czarzastym znów przeciwko Nawrockiemu. Razem z kibicami, którym prezydent naraził się, gdy odmówił podpisania zmian w Kodeksie postępowania karnego. – Nie jesteś jednym z nas – usłyszał na piłkarskich stadionach **▶ 6-7**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Bartosz T. Wieliński

Gdzie leci, a gdzie nie pojechał Nawrocki

Z informacji z Pałacu Prezydenckiego wynika, że w weekend Karol Nawrocki odwiedzi fabrykę Lockheeda w Fort Worth w Texasie. Tam z taśmy schodzą kolejne zamówione przez polskie lotnictwo myśliwce F-35.

Rozumiem prezydenta, że chce usiąść w kokpicie takiej maszyny i zrobić sobie kilka zdjęć. F-35 to najnowocześniejszy samolot świata. W tym roku w Polsce wylądują pierwsze takie maszyny z szachownicami na statecznikach.

Problem w tym, że do tej pory Nawrocki nie był w żadnej fabryce zbrojeniowej w Polsce. W Hucie Stalowa Wola mógłby zrobić sobie zdjęcia z Borsukiem, najnowszym polskim bojowym wozem piechoty. Albo ze sprawdzoną w walkach na Ukrainie haubicą samobieżną Krab. Mógłby odwiedzić zakłady MESKO w Skarżysku Kamiennej, gdzie produkuje się pociski przeciwlotnicze Piorun, które stają się polskim hitem eksportowym.

Polski prezydent już kilka razy pokazał się jako amerykański wasal i najwyraźniej brnie w to dalej

Ale z wiadomych przyczyn w najbliższym czasie Nawrocki będzie się od nich trzymać z daleka. Pod presją amerykańskich lobbystów zawetował przecież ustawę wprowadzającą unijny program SAFE, z którego Polska miała otrzymać około 200 mld zł niskooprocentowanej pożyczki. Nic dziwnego, że podczas pobytu w USA wykona gest pod adresem tamtejszej zbrojeniówki. Gest niemały, wizyta głowy państwa, które jest 20. gospodarką świata i dysponuje trzecią armią w NATO, to cenna reklama dla firmy, która żyje z eksportu.

W dobie coraz bardziej nieprzewidywalnej i coraz groźniejszej dla zachodniego świata polityki Donalda Trumpa powszechnie odczuwamy (wystarczy spojrzeć na sondaże) potrzebę zmiany polityki wobec USA. Nie mam na myśli zerwania relacji transatlantyckiej. Myślę o jej przewartościowaniu, dążeniu do uczciwego partnerstwa między Stanami Zjednoczonymi a Europą, tak by zmniejszać uzależnienie od amerykańskiego wsparcia.

Nawrocki, opierając swoją prezydenturę na relacji z Trumpem i jego otoczeniem, popełnił błąd. Naciski ze strony USA nie obaliły rządu Koalicji 15 Października, a ostentacyjne wsparcie Trumpa dla europejskich populistów wcale ich nie uskrzydla. W niektórych krajach jest wręcz pocałunkiem śmierci.

Polski prezydent już kilka razy pokazał się jako amerykański wasal (gdy bronił Trumpa, który zarzucał żołnierzom NATO w Afganistanie tchórzostwo, czy gdy przebierał nogami, by zostać członkiem powołanej przez Trumpa Rady Pokoju) i najwyraźniej brnie w to dalej.

Brak asertywności wygląda coraz gorzej, do tego Trump pochlebstw nie docenia. Gwoździem programu wyjazdu Nawrockiego miało być spotkanie z prezydentem USA na kongresie konserwatystów CPAC. Do spotkania nie dojdzie, bo Trump ma inne plany. ●

Wrocław
Zoo: Nie dokarmiać zwierząt!

FOT. KRZYSZTOF ŻATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

25.03.2026 r., Wrocław, ogród zoologiczny – lemury na wybiegu. Zoo apeluje do zwiedzających, by przestali dokarmiać zwierzęta. Ludzie wrzucają do wybiegów wszystko: od chleba i ciastek po hamburgery. Co gorsza, do zwierząt trafiają też przypadkowe przedmioty, takie jak czapki, zabawki czy folie. To zagraża życiu podopiecznych zoo.

Cytat dnia

Rząd wprowadza paliwowy pakiet CPN – Ceny Paliw Niżej

PREMIER DONALD TUSK

▶ wyborcza.biz

Katarzyna Włodkowska
Nominowana do prestiżowej nagrody

Katarzyna Włodkowska została nominowana do tegorocznej edycji Nagrody im. Jarosława Ziętary za dziennikarstwo śledcze. Nominację przyniósł jej reportaż „Nietykalna", opublikowany w magazynie „Duży Format"

Reportaż „Nietykalna" jest efektem ośmiomiesięcznego śledztwa, które obnażyło fałszywą biografię polskiej psychoterapeutki Wioletty Rebeckiej. Przedstawiając się jako psychoanalityczka z Nowego Jorku i ekspertka od gwałtu wojennego, polska Żydówka, badaczka z dwoma doktoratami oraz wnuczka jednej z „Króliczek z Ravensbrück", zbudowała międzynarodową pozycję i zdobyła zaufanie niemal wszystkich polskich mediów.

Punktem wyjścia do reportażu było własne przeoczenie – Katarzyna Włodkowska należała do dziennikarzy, którzy dali się zwieść tej historii, i jako jedyna postanowiła zweryfikować jej elementy.

Śledztwo objęło analizę dokumentów, zdjęć i archiwów w Polsce oraz za granicą. Autorka weryfikowała życiorys, wykształcenie, licencje zawodowe i rzekome badania prowadzone w Afryce, dotarła też do członków rodziny Rebeckiej oraz świadków w USA i Demokratycznej Republice Konga.

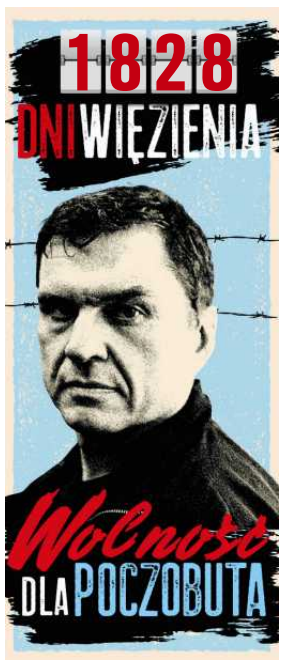
FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Niemal każdy z kluczowych elementów publicznej narracji Rebeckiej okazał się nieprawdziwy. Publikacja przyniosła natychmiastowe skutki – instytucje zerwały współpracę, a środowiska terapeutyczne wszczęły postępowania dyscyplinarne.

Katarzyna Włodkowska zadebiutowała w 2003 roku w pomorskim „Dzienniku Bałtyckim", dwa lata później związała się z „Gazetą Wyborczą". Od grudnia 2017 roku jest reporterką „Dużego Formatu", magazynu „Gazety Wyborczej". Specjalizuje się w tematyce śledczej i społecznej. Jej teksty były wielokrotnie nagradzane i nominowane do najważniejszych polskich nagród dziennikarskich. ● **red.**

Andrzej rysuje

OGŁOSZENIE Kraj/34425903

WE WTOREK W WYBORCZEJ DODATEK SPECJALNY

Gdynia. Miasto dobrego wzoru

REKLAMA
PARTNERZY

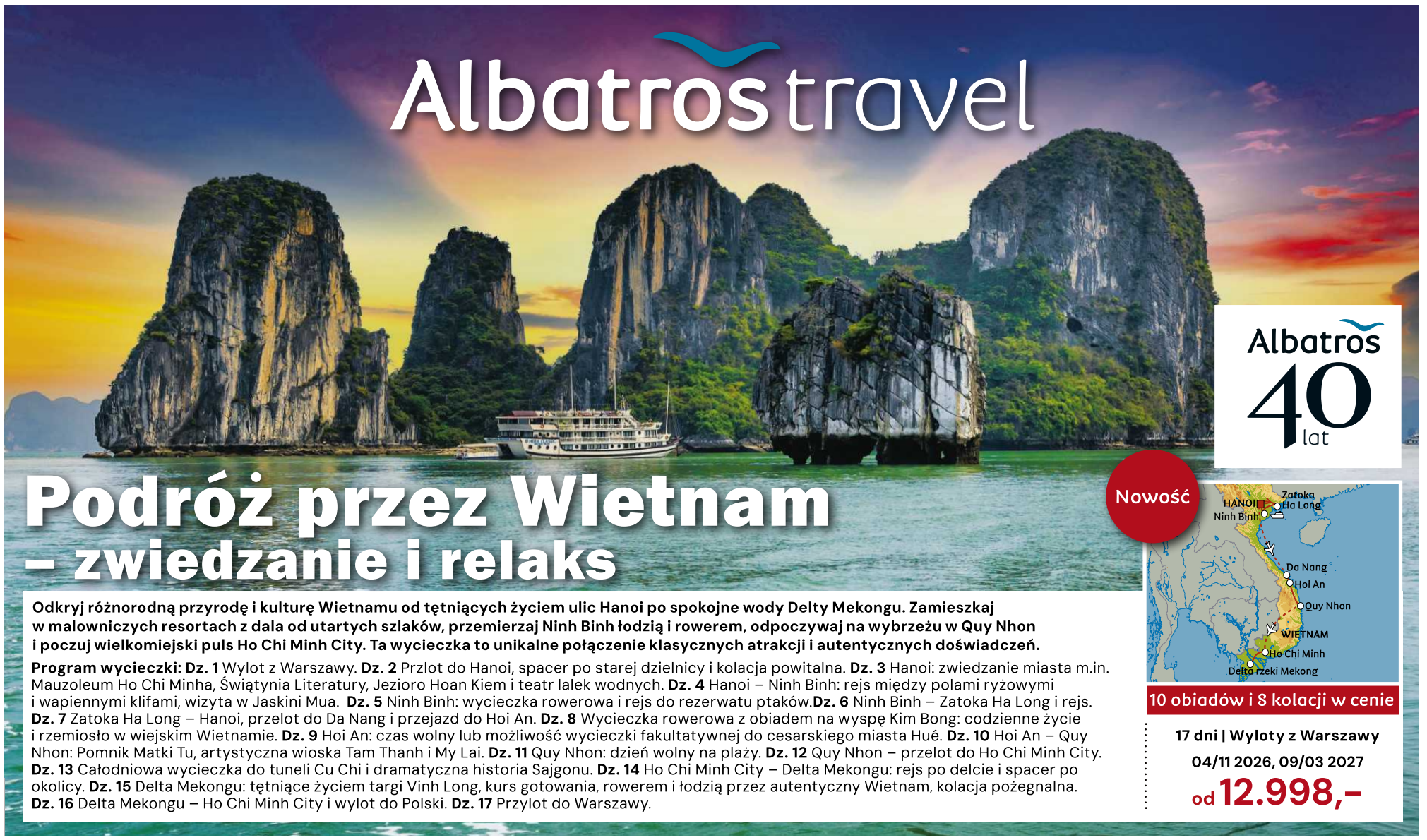
1926 GDYNIA 2026 100

PORT GDYNIA

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Podróż przez Wietnam – zwiedzanie i relaks

Odkryj różnorodną przyrodę i kulturę Wietnamu od tętniących życiem ulic Hanoi po spokojne wody Delty Mekongu. Zamieszkaj w malowniczych resortach z dala od utartych szlaków, przemierzaj Ninh Binh łodzią i rowerem, odpoczywaj na wybrzeżu w Quy Nhon i poczuj wielkomiejski puls Ho Chi Minh City. Ta wycieczka to unikalne połączenie klasycznych atrakcji i autentycznych doświadczeń.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przlot do Hanoi, spacer po starej dzielnicy i kolacja powitalna. **Dz. 3** Hanoi: zwiedzanie miasta m.in. Mauzoleum Ho Chi Minha, Świątynia Literatury, Jezioro Hoan Kiem i teatr lalek wodnych. **Dz. 4** Hanoi – Ninh Binh: rejs między polami ryżowymi i wapiennymi klifami, wizyta w Jaskini Mua. **Dz. 5** Ninh Binh: wycieczka rowerowa i rejs do rezerwatu ptaków.**Dz. 6** Ninh Binh – Zatoka Ha Long i rejs. **Dz. 7** Zatoka Ha Long – Hanoi, przelot do Da Nang i przejazd do Hoi An. **Dz. 8** Wycieczka rowerowa z obiadem na wyspę Kim Bong: codzienne życie i rzemiosło w wiejskim Wietnamie. **Dz. 9** Hoi An: czas wolny lub możliwość wycieczki fakultatywnej do cesarskiego miasta Hué. **Dz. 10** Hoi An – Quy Nhon: Pomnik Matki Tu, artystyczna wioska Tam Thanh i My Lai. **Dz. 11** Quy Nhon: dzień wolny na plaży. **Dz. 12** Quy Nhon – przelot do Ho Chi Minh City. **Dz. 13** Całodniowa wycieczka do tuneli Cu Chi i dramatyczna historia Sajgonu. **Dz. 14** Ho Chi Minh City – Delta Mekongu: rejs po delcie i spacer po okolicy. **Dz. 15** Delta Mekongu: tętniące życiem targi Vinh Long, kurs gotowania, rowerem i łodzią przez autentyczny Wietnam, kolacja pożegnalna. **Dz. 16** Delta Mekongu – Ho Chi Minh City i wylot do Polski. **Dz. 17** Przylot do Warszawy.

Nowość

10 obiadów i 8 kolacji w cenie

17 dni | Wyloty z Warszawy
04/11 2026, 09/03 2027
od 12.998,–

Zakwaterowanie w hotelu 4*

Opera w Weronie

Dwa wieczory z klasyką muzyki operowej spędzone w amfiteatrze w Weronie, połączone z wycieczkami do Brescii, Borghetto i nad jezioro Como.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Mediolanu. Jezioro Como oraz czas wolny. Nocleg w okolicach Werony. **Dz. 2** Wizyta w winiarni (dodatkowo płatna). Werona – zwiedzanie i czas wolny. Wieczór z operą. **Dz. 3** Renesansowa Mantua, średniowieczne miasto Borghetto oraz opera. **Dz. 4** Krótka wizyta w Brescii. Powrót z Mediolanu do Warszawy.

4 dni | Wyloty z Warszawy

La Boheme i Nabucco | 16/07 2026 | od 4.998,–

Nabucco i La Traviata | 27/08 2026 | od 4.698,–

Aida i Turandot | 09/09 2026 | od 4.998,–

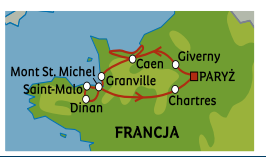

Degustacja serów, ostryg i Calvadosa

Normandia i Bretania z Mont St. Michel

Poznaj północne wybrzeże Francji z jej słynnymi plażami oraz uroczymi zakątkami pachnącymi calvadosem, serem camembert i ostrygami.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Paryża. W drodze do Caen zwiedzanie ogrodów Moneta w Giverny w Normandii. Kolacja w normandzkiej restauracji. **Dz. 2** Caen – Bayeux i miejsca związane z desantem wojsk alianckich w Normandii w 1944 roku. **Dz. 3** Caen. Degustacja normandzkich serów, calvadosa i cydru. Zwiedzanie urokliwego Honfleur. **Dz. 4** Z Normandii w kierunku Bretanii. Ogród Christiana Diora w Granville i wyjątkowa wyspa Mont St. Michel. **Dz. 5** Mont St. Michel. Ostrygi w Cancale, zwiedzanie otoczonego murami obronnymi pirackiego miasta Saint-Malo oraz domy szachulcowe w Dinan **Dz. 6** Normandia – Chartres ze słynną katedrą – Paryż. **Dz. 7** Paryż. Wylot do Warszawy

7 dni | Wyloty z Warszawy 13/05,

17/06, 20/09, 11/10, 18/10 2026

od 6.698,–

Nowość

Szwajcarska Riwiera – szlakiem wina, czekolady i alpejskich szczytów

Wyjątkowa podróż wzdłuż jeziora Genewskiego – gdzie malownicze krajobrazy i eleganckie miasta pełne historii łączą się z kulturą prawdziwego celebrowania życia.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. Przylot do Szwajcarii. **Dz. 2** Zwiedzanie Lozanny i degustacja czekolady. **Dz. 3** Château de Chillon, Montreux i winnice Lavaux wpisane na listę UNESCO. **Dz. 4** Wjazd pociągiem na szczyt Rochers-de-Naye. **Dz. 5** Dzień wolny lub opcjonalna wycieczka do Gruyères – sery, średniowieczny klimat i alpejska sielanka. **Dz. 6** Powrót z lotniska w Genewie.

6 dni | Wylot z Warszawy

18/10 2026 | od 8.498,–

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81

Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Kod reklamy: GW12

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kraj/34422757

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Samorząd

Niemal sto prób odwołania władz

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Już dwa razy próbowano doprowadzić do referendum we Wrocławiu, ważą się losy prezydenta Krakowa. W Polsce coraz częściej słychać wezwania do odwoływania władz miejskich.

Przemysław Jedlecki

– Referendum! – takie komentarze zaczęły krążyć wśród mieszkańców Świętochłowic na Górnym Śląsku zaraz po tym, gdy się okazało, że w tutejszym ośrodku pomocy społecznej wykryto nieprawidłowości.

W pobliskich Gliwicach ktoś zlecił pracowni opinii społecznej sondaż na temat potencjalnego referendum w sprawie odwołania Katarzyny Kuczyńskiej-Budki (KO). Ankieterzy pytali mieszkańców: Czy jesteś za rozpisaniem referendum? Czy zagłosujesz za odwołaniem prezydenta miasta?

W Częstochowie, gdzie prokuratorzy przedstawili zarzuty prezydentowi miasta, opozycyjny PiS stawia warunek: rezygnacja ze stanowiska albo referendum. W Łodzi o odwołaniu prezydent Hanny Zdanowskiej rozmawiają działacze Konfederacji: – Jeśli będą sprzyjające nastroje społeczne, wesprzemy zbiórkę podpisów.

Z kolei w Krakowie bez problemu zebrano ponad 130 tys. podpisów pod wnioskiem o odwołanie prezydenta Aleksandra Miszalskiego (KO).

Ryszard Terlecki z PiS przekonuje, że referenda są też przygotowywane w Poznaniu czy Gdańsku, ale organizatorzy czekają na rozwój wypadków w Krakowie, gdzie referendum może być oceną nie Miszalskiego, ale rządów Koalicji Obywatelskiej.

– W Kanadzie politolodzy zbadali, że jeżeli wyborcy źle oceniają rząd, to obrywa burmistrz lub prezydent miasta z tej samej partii. Staje się naturalnym chłopcem do bicia – mówi prof. Jarosław Flis, socjolog z Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Taka sama zależność jak w Kanadzie jest i w Polsce.

Ponad trzydzieści referendów od ostatnich wyborów...

W tej kadencji samorządu (2024-29) odbyło się już 31 lokalnych referendów. Tylko jedno z nich było merytoryczne. Mieszkańcy wsi Kałowice na Dolnym Śląsku decydowali w 2025 r., czy zmienić jej nazwę na Przylesie. 34 mieszkańców chciało zostać przy starej nazwie, 32 poparło zmianę, oddano również dwa głosy nieważne. W efekcie na mapach wciąż mamy Kałowice.

Pozostałe referenda miały charakter odwoławczy. Mieszkańcy 30 miast i gmin próbowali odwoływać wójtów, burmistrzów, prezydentów oraz rady gmin lub miast.

Zwolennicy zmian odnieśli połowiczny sukces tylko w Zabrzu. „Rządzący zachowują się jak okupanci – odmienne zdanie jest tępione, atmosfera strachu wśród pracowników samorządowych paraliżuje miasto, a skrzywiona narracja władzy jest propagowana z pomocą środków publicznych" – pisał przed głosowaniem opozycyjny radny Kamil Żbikowski i namawiał do odwołania prezydentki Agnieszki Rupniewskiej. W sieci pisano do niej: „Wykur... na śmietnik", „Ropucha", „Zrobiła z Zabrzan biedaków bez honoru, niech ona już wypier...".

11 maja 2025 roku prezydentka Agnieszka Rupniewska (KO) została odwołana, ale z powodu zbyt małej frekwencji nie udało się doprowadzić do odwołania rady miasta. Nowym prezydentem jest teraz Kamil Żbikowski.

...a wkrótce kolejne głosowania

Z danych delegatur Krajowego Biura Wyborczego rozsianych po Polsce można się dowiedzieć, że wkrótce przed nami kolejne referenda. Inicjatywy w sprawie odwołania wójtów, burmistrzów czy prezydentów zgłoszono ostatnio w 20 gminach i miastach, daty głosowań wyznaczono do tej pory w pięciu z nich. Szóstym miastem z wyznaczonym terminem referendum będzie Kraków.

Już wiadomo, że 29 marca odbędzie się głosowanie w sprawie odwołania burmistrza Czaplinka, 12 kwietnia rozstrzygnie się los rady gminy Nowosolna, 19 kwietnia wójta Przechlewa, 10 maja wójta Lanckorony, a dwa tygodnie wcześniej – 26 kwietnia – mieszkańcy Sobótki zdecydują o odwołaniu burmistrza i rady miejskiej. Burmistrz z radnymi zdecydowali o kupnie Hotelu „Miś" na nową siedzibę urzędu. Mieszkańcy protestowali, argumentując, że władza nie inwestuje w drogi czy kanalizację.

Wkrótce dowiemy się, czy do referendów dojdzie m.in. w Będzinie, Chorzowie, Bytomiu, Kalwarii Zebrzydowskiej, Trzebnicy czy Ciechocinku. Wszędzie tu trwają zbiórki podpisów pod inicjatywą w sprawie odwołania burmistrzów lub prezydentów.

Dla porównania: w kadencji 2018-23 odbyło się 79 referendów odwoławczych, a w kadencji 2014-18 zaledwie 60.

Inicjatywy, które spaliły na panewce

W tej kadencji samorządów do referendów odwoławczych próbowano doprowadzić w 28 gminach i miastach. Najgłośniej było o Wrocławiu, gdzie dwa razy zbierano podpisy pod wnioskiem o odwołanie prezydenta Jacka Sutryka i za każdym razem okazywało się, że podpisów koniecznych do ogłoszenia referendum było za mało. Do głosowania nie udało się też doprowadzić np. we Władysławowie, w Strzelcach Opolskich czy Zakopanem – zwykle z powodu za małej liczby podpisów pod wnioskiem o referendum.

Zdaniem prof. Flisa, wbrew temu, co często sugerują zwolennicy odwołania burmistrzów i prezydentów, samorządy wcale nie są zabetonowane: – Tylko 15 proc. wójtów, burmistrzów i prezydentów przetrwało na stanowisku przez cztery kadencje. Owszem, urzędujący burmistrz ma już na starcie 20 proc. sondażowej przewagi nad konkurentami w kolejnych wyborach, ale to jednorazowy bonus. Może go dobrze wykorzystać, ale z czasem poczucie „bezkarności" po-

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Samorząd

woduje, że burmistrz jednak traci władzę. Wybory to ostra selekcja.

Po co się wycinać w pierwszej turze?

Prof. Flis dodaje, że w przypadku referendów odwoławczych przeciwnicy prezydenta miasta kalkulują, że skoro z racji bycia przy władzy ma on znaczącą przewagę, to może warto go usunąć. – Myślą, że skoro pierwsza tura wyborów to swoiste prawybory, rywalizacja o to, kto wejdzie z urzędującym prezydentem do drugiej tury, to po co się „wycinać" i osłabiać, skoro można się go pozbyć w referendum? A jak się uda, to się zobaczy, co dalej – mówi prof. Flis.

Efekt może być taki jak w Zabrzu: referendum, pierwsza tura przedterminowych wyborów prezydenckich, a dwa tygodnie później dogrywka, czyli druga tura.

– To kosztowna operacja. Kolejne głosowania kosztują gminę miliony. Może warto się zastanowić, czy wraz z referendum odwoławczym nie powinna się odbywać pierwsza tura wyborów? Przyniosłoby to nie tylko oszczędności, ale zwiększyłoby frekwencję – mówi prof. Flis.

Socjolog krytykuje też wymóg decydujący o ważności głosowania. By referendum odwoławcze było ważne, musi w nim wziąć udział 60 proc. głosujących w wyborach samorządowych.

– To głupota, dowodzi tego przykład z 2012 roku z Bytomia. Osoby, które głosowały w referendum przeciwko odwołaniu rady miasta, zwiększały frekwencję, przyczyniając się do jej odwołania. Ich głos miał siłę negatywną. To niedopuszczalne. Moim zdaniem do wymogu frekwencyjnego powinno się wliczać tylko głosy za odwołaniem rady czy prezydenta – mówi prof. Flis.

Zwraca też uwagę na inny kłopot z referendami: każdy i właściwie bez ograniczeń może prowadzić kampanię referendalną. Fikcją bywa też tajność głosowania. – Łatwo można sprawdzić, kto głosował, a kto nie, co daje pole do nadużyć. Prezydent może przecież zagrozić: „Niech mi tylko któryś urzędnik zagłosuje!" – dodaje prof. Flis.

Skąd popularność referendów?

Pytany o popularność referendów mówi, że to „konkurencja zastępcza" przeciwników urzędującego burmistrza czy prezydenta.

– Problem w tym, że referenda są przekombinowanymi operacjami politycznymi. Przeciwnicy urzędującego prezydenta łatwo się nakręcają, angażują energię w referendum, ale na koniec i tak zwykle nic z tego nie wychodzi. Uważam, że lepiej by było, gdyby opozycja, zamiast iść drogą na skróty, miała sensownego lidera i dobry program. Referenda nie mają zbyt wiele sensu, są kosztowne, dają pola do nadużyć, generują więcej problemów niż korzyści. Jedną z nich może być to, że burmistrz, którego próbowano odwołać, zacznie się trochę bardziej starać – ocenia profesor.

Jego zdaniem referenda to nic więcej jak kosztowny (zabrzańskie referendum kosztowało prawie 700 tys. zł) i niezbyt skuteczny straszak. – Marnuje energię, buduje napięcie, zachęca do kombinowania. Uważam, że należy zmienić przepisy w tej sprawie – podsumowuje.

Dr Tomasz Słupik, politolog z Uniwersytetu Śląskiego, dodaje, że popularność referendów to efekt kalkulacji ich pomysłodawców. Przypomina, że w 2024 r. frekwencja w wyborach samorządowych w całej Polsce wyniosła około 52 proc., z kolei w wyborach parlamentarnych w 2023 roku było to ponad 74 proc., zaś w 2025 roku w wyborach prezydenckich przekroczyła 71 proc.

– Skoro ważność referendum zależy od frekwencji, inicjatorzy wierzą, że niski próg głosów to dla nich szansa – ocenia.

Jego zdaniem za referendami niekoniecznie stoją partie opozycyjne. – Owszem, mogą się dołączyć, co w niektórych miejscach robi Konfederacja czy osoby związane z tym ugrupowaniem, ale zwykle referendum to inicjatywa przegranych w ostatnich wyborach. Wbrew pozorom referendów nie chcą „grupy obywatelskie" czy „ruchy miejskie", dlatego inicjatyw referendalnych nie należy przeceniać. Zwykle kończą się niczym, ale zastrzegam, że po Zabrzu, o którym przez chwilę było głośno w całej Polsce, ewentualny sukces referendystów w Krakowie będzie dużym wydarzeniem – mówi dr Słupik.

Prof. Adam Gendźwiłł, socjolog polityki z Uniwersytetu Warszawskiego i ekspert Fundacji Batorego, zauważa, że referenda nie budują wspólnoty lokalnej: – Raczej ją dzielą, co może być szczególnie widoczne w małych gminach. Podziały to ryzykowny produkt uboczny referendów.

Dodaje, że wadą referendów jest też to, że są instrumentami demokracji negatywnej. Służą „ukaraniu" władzy, ale nie bardzo wiadomo, czy ta nowa zmieni coś na lepsze.

– Jeżeli lokalna elita jest niewydolna, to referendum nie przyniesie ozdrowienia. Może być jedynie symbolicznym wydarzeniem – ocenia prof. Gendźwiłł.

Uważa, że referendum powinno być też rozwiązaniem ostatecznym, gdy inne metody „dyscyplinowania" prezydenta czy burmistrza zawodzą.

– Problem w tym, że nie ma narzędzia, które pozwoliłoby mieszkańcom lepiej kontrolować władzę. Mamy za mało kolegialności w zarządzaniu samorządami, zachłysnęliśmy się wizją troskliwego gospodarza miejscowości, a gmina jest scentralizowana wokół niego. Jeżeli burmistrzem czy prezydentem będzie człowiek konfliktu, to w mieście prędzej czy później zacznie dziać się źle. Myślę, że w miastach i gminach bardziej od referendów przydałyby się szersze i częstsze rzetelne konsultacje z mieszkańcami – dodaje profesor.

W Kanadzie politolodzy zbadali, że jeżeli wyborcy źle oceniają rząd, to obrywa burmistrz czy prezydent miasta z tej samej partii. Staje się naturalnym chłopcem do bicia. Taka sama zależność jak w Kanadzie jest i w Polsce

PROF. JAROSŁAW FLIS

Co ma demokracja do referendum?

Eksperci Fundacji Batorego na podstawie kilkunastu wskaźników z trzech obszarów tematycznych (transparentność, czyli informowanie obywateli o planach i efektach działań, otwartość i responsywność, czyli mechanizmy słuchania mieszkańców i reagowania na ich głos, aktywność i upodmiotowienie, czyli zaangażowanie obywateli w organizacje i inicjatywy) pokazują, jak na co dzień działa lokalna demokracja.

Najlepiej w badaniu wypadły duże miasta. Czołówka to Wrocław (99 punktów), Toruń (93), Katowice (92), Lublin (91), Szczecin (91), Łódź (88), Warszawa (87), Kraków (86) oraz Opole (86), Olsztyn i Gdańsk (85).

Z kolei najniższe noty odnotowały małe gminy jak Szreńsk (9), Szulborze Wielkie czy Gózd (12).

Wśród gmin, w których w tej kadencji odbyły się referenda odwoławcze, nie ma tych, które w badaniu miały najwyższe noty. Zabrze i Cieszyn zdobyły 63 pkt na 100 możliwych. W pozostałych gminach, gdzie odbyły się referenda, lokalna demokracja była w jeszcze gorszej kondycji. Jeśli jednak referendum w Krakowie doprowadzi do odwołania urzędującego prezydenta, ta reguła zostanie przełamana. ●

Kraj/34426888

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA ŁODZI o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi położonych:

- **w Łodzi przy ul. Rybnej 17, oznaczonej w obrębie B-46 jako działka nr 253 o powierzchni 686 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00012727/3.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **960 000 zł (słownie: dziewięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż działki zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811). Wadium wynosi **96 000 zł (słownie: dziewięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ul. Wędkarskiej 30, oznaczonej w obrębie G-39 jako działka nr 107 o powierzchni 1454 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00027813/1.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **560 000 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto** w tym podatek VAT wg obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **56 000 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ul. Liściastej bez numeru, oznaczonej w obrębie B-1 jako działki nr 2/2 i 3/2 o łącznej powierzchni 8561 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00010379/4.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **595 000 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto,** w tym podatek VAT według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **59 500 zł (słownie: pięćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset złotych).**

- **w Głownie przy ul. Zagajnikowej 25, oznaczonej jako działka nr 107 w obrębie Głowno 3 o powierzchni 619 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1G/00098370/5.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **65 000 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto**, w tym podatek od towarów i usług według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych).**

- **w Głownie przy ul. Zagajnikowej 27 oznaczonej jako działka nr 108 w obrębie Głowno 3 o powierzchni 620 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1G/00098370/5.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **65 000 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto**, w tym podatek od towarów i usług według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ulicach płk. dr Stanisława Więckowskiego 16 i 18 oraz Zachodniej 97, oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako działki nr 350 i 351 w obrębie S-1, o łącznej powierzchni 3249 m², uregulowanych w księgach wieczystych nr: LD1M/00005126/8 i LD1M/00004964/7.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **10 800 000 zł (słownie: dziesięć milionów osiemset tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811).
Wadium wynosi **1 080 000 zł (słownie: jeden milion osiemdziesiąt tysięcy złotych).**

- **w Konstantynowie Łódzkim przy ul. Bocianiej 15 i przy drodze polnej, oznaczonej w obrębie K-9 jako działki nr: 23/26, 23/27 i 23/28 o powierzchni 3556 m², dla której urządzona jest księga wieczysta nr LD1P/00023581/0.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **562 500 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt dwa tysiące pięćset złotych) brutto**, w tym podatek VAT od sprzedaży działek nr 23/26 i 23/27 w obrębie K-9 wg obecnie obowiązującej stawki 23%. Sprzedaż działki nr 23/28 zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811).
Wadium wynosi **56 250 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych).**

Przetargi odbędą się w dniu 29 maja 2026r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, Łódź, ul. Piotrkowska 104 – Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargu wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.).
Ogłoszenie publikowane jest również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:
https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/ oraz na stronie internetowej pod adresem: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 457a lub 457) oraz pod numerami telefonów: (42) 638-43-31, 638-54-73, 638-44-14.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Tusk i Czarzasty ponownie zast

Tusk z Czarzastym znów przeciwko Nawrockiemu. Razem z kibicami, którym prezydent naraził się, gdy odmówił podpisania zmian w kodeksie postępowania karnego. – Nie jesteś jednym z nas – usłyszał na piłkarskich stadionach.

• **Włodzimierz Czarzasty i Donald Tusk** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Agata Kondzińska
Iwona Szpala

W cieniu głośnej rozgrywki o pieniądze z unijnego programu SAFE na zbrojenia, prezydent Nawrocki zawetował też nowelizację kodeksu postępowania karnego. To jego 29 weto opisane przez wetomat.pl – internetową stronę zliczającą odmowy prezydenta: „Swoim wetem Karol Nawrocki odebrał obywatelom gwarancję ochrony przed bezpodstawnym aresztowaniem" – napisano.

Kibice przeciwko Nawrockiemu. „Nie jesteś jednym z nas"

Ruch prezydenta, o którym mało dyskutowali politycy w mediach, nagłośniły środowiska kibicowskie. W weekend na kilku stadionach piłkarskiej Ekstraklasy pojawiły się transparenty uderzające w Nawrockiego, do tej pory pierwszego kibica Lechii Gdańsk.

Na transparentach napisano: „Prezydencie zapomniałeś dzięki kogo głosom wygrałeś. Jak Judasz nasze ideały dla prezesa zaprzedałeś", „Nie jesteś jednym z nas", „Lech Poznań pamięta prokuratorskie zapędy Prezydenta" czy „Karol Nawrocki niekończące się areszty, nielegalne dowody a krzywdzącym ludziom organom przyznajesz swobody, nie jesteś jednym z nas".

Teraz emocje związane z tym tematem chcą wywołać politycy. Marszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty zapowiedział, że w piątek 27 marca Sejm będzie głosował prezydenckie weto. Rządzący wiedzą, że nie będą mieli większości, by zmienić decyzję Nawrockiego, ale mają inny, sprawdzony już cel. Do parlamentarnej debaty chcą wciągnąć szefa Kancelarii Prezydenta Zbigniewa Boguckiego, od którego będą domagali się wyjaśnień, przedstawienia merytorycznych argumentów.

Ruch prezydenta, o którym mało dyskutowali politycy w mediach, nagłośniły środowiska kibicowskie. W weekend na kilku stadionach piłkarskiej Ekstraklasy pojawiły się transparenty uderzające w Nawrockiego, do tej pory pierwszego kibica Lechii Gdańsk

Nawrocki zawetował m.in zakaz korzystania z nielegalnych dowodów tzw. „owoców zatrutego drzewa" czy ograniczenia tymczasowych aresztów. Bogucki wprawdzie nie odbierał koalicji dobrych intencji, ale wyjaśnił, że rząd nie poradził sobie z reformą, dlatego musiał wkroczyć prezydent.

– Trzeba jasno powiedzieć, że ograniczając tymczasowe aresztowanie i stosowanie aresztów wydobywczych, w czym specjalizuje się ta władza, należy mieć na uwadze cały system i wszystkich pokrzywdzonych. Tego bardzo mocno zabrakło. Mamy do czynienia z sytuacją, w której najmniejsi nie mogą liczyć na pełną ochronę – stwierdził szef Kancelarii Prezydenta.

Dowodził również, że nowe zapisy będą chronić pedofilów oraz rozpijających nieletnich. A to nie koniec. – Jeden z przepisów zakwestionowanej przez prezydenta ustawy wskazywał, że nie można stosować tymczasowego aresztowania w przypadku podejrzanego oskarżonego o czyn z art. 157a, a więc „uszczerbek prenatalny" – wyjaśniał Bogucki.

Nowe starcie między koalicją rządzącą i Pałacem Prezydenckim

Natychmiast zareagował minister sprawiedliwości Waldemar Żurek, który stwierdził, że ktoś tu ma skłonność do ustroju innego niż demokra-

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427262

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis
odeszli.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427233

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci

Cezarego Króla

Dyrektora Biura Ministra Ambasadora tytularnego

w latach 2011-2015
Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego
Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Słowenii

Żonie oraz Bliskim Zmarłego

składam wyrazy współczucia

Radosław Sikorski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Spraw Zagranicznych

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427172

Pani Monice Gawlik

Dyrektor Departamentu Spółek Paliwowo-Energetycznych

w Ministerstwie Aktywów Państwowych

wyrazy wsparcia i głębokiego współczucia z powodu śmierci

Matki

składają

Zarząd i Pracownicy PGE Polskiej Grupy Energetycznej

eprasa.pl c5e8f4cc0e

awiają pułapkę na Nawrockiego

cja. – To jest jawna obrona starego myślenia o państwie: im mniej praw ma obywatel, tym wygodniej dla władzy. Takie rządy już nie wrócą, Panie Prezydencie (Wetomacie) – skomentował na portalu X.

I dopytywał, czy po prostu nie chodzi o obronę narzędzia, z którego obóz PiS przez lata chętnie korzystał, także w polityce.

W sejmowych kuluarach mówi się, że PiS chce aresztów wydobywczych, by z nich korzystać, jeśli partia wróci do władzy.

Dlatego w piątek Pałac Prezydencki ponownie usłyszy zarzuty, że weto to tylko ochrona narzędzi, które PiS wprowadził podczas swoich rządów, by dopadać politycznych przeciwników.

W Sejmie będzie to już trzecie starcie pomiędzy koalicją rządową i prezydentem. Próba sił nie będzie przypadkowa, gdyż rządzący świadomie wybierają projekty, które rezonują w społeczeństwie. Tak było z ustawą o uwolnieniu psów z łańcuchów. Tę inicjatywę obywatelską poparło ponad pół miliona ludzi. Gdy prezydent odmówił podpisu, internet zalały zdjęcia psiej krzywdy i masowo pojawiały się komentarze, w których tysiące osób zarzucało Nawrockiemu brak empatii.

A Tusk retorycznie pytał prezydenta: „Co ci psy zawiniły?".

W emocjonalnym sporze nie przebijały się wówczas wyjaśnienia prezydenckich ministrów o technicznych przyczynach weta, czyli kojcach wielkości miejskich kawalerek.

Mizerne były efekty przekazu z Pałacu Prezydenckiego, by wolne od łańcuchów psy miały odpowiednie budy. Nieco inaczej później rozegrano sprawę weta do ustawy o kryptowalutach. Najpierw zarządzono zamknięte posiedzenie tylko dla posłów, którzy mają dostęp do tajemnic, a potem doszło do publicznego sporu na sali plenarnej.

Tusk od początku budował napięcie. – Powiedzieć, że weto prezydenta w sprawie kryptowalut jest dwuznaczne, to nic nie powiedzieć. W tle wielkie pieniądze, afery i śledztwa, tajemnicze zaginięcie „króla kryptowalut", wspieranie kampanii radykalnej prawicy z udziałem prezydentów Dudy i Nawrockiego. Źle to wygląda" – komentował premier na portalu X.

Tego samego dnia do akcji weszła prokuratura. Wystawiła list gończy za Rosjaninem, który stworzył w Polsce grupę przestępczą, pomagał FSB w zakładaniu portfeli kryptowalutowych i opłacaniu tą walutą dywersantów. PiS wietrzył podstęp i wyczuwał, że atak zostanie skierowany na prezydenta, bo rano tajne informacje trafiły tylko do wybranych, a na potem zaplanowano otwartą debatę nad wetem i głosowanie.

• **Prezydent Karol Nawrocki** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Po tajnych obradach politycy PiS bagatelizowali przekazane informacje. Krytykowali, że są nieważne, że to PR-owa zagrywka, ale i tak byli na przegranej pozycji. Bo opinia publiczna słyszała, kiedy w części jawnej premier Tusk podkreślał: – Czy do was dociera, że w tle są zaginieni ludzie, pranie brudnych pieniędzy, rosyjska kasa?

Pałac Prezydencki ponownie usłyszy zarzuty, że weto to tylko ochrona narzędzi, które PiS wprowadził podczas swoich rządów, by dopadać politycznych przeciwników

Poza tym radził prawicy, by się zdecydowała, kogo chce w Polsce chronić. – Ludzkie pieniądze, interesy najdrobniejszych inwestorów, bezpieczeństwo państwa czy ruską mafię, która inwestuje w te przedsięwzięcia?

I atakował: – O tym jest to głosowanie, o niczym więcej. Proszę w imię bezpieczeństwa państwa: nie popełnijcie po raz kolejny tego błędu. Tej hańby z siebie nie zmażecie, jeśli zrobicie to kolejny raz.

Koalicja przegrała głosowania nad tym wetami, ale narzuciła swoją opowieść. ●

WYJAŚNIENIE

• W przesłanym do redakcji oświadczeniu, nawiązującym do artykułu pt.: „Czy uda się przesłuchać Leszka Czarneckiego?" („Gazeta Wyborcza" z 26.02.2026 r.), jego autorzy zapewniają, że Cerberus Capital Management L.P., Cerberus ani żadna z jego spółek zależnych lub pracowników nie byli w żaden sposób zaangażowani w działalność biznesową Jeffreya Epsteina ani w żadną inną działalność. **Redakcja**

REKLAMA
Kraj/34426753

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Ile Donald Trump wie o wojnie w Iranie?

Każdego dnia prezydent USA ogląda zmontowane w Pentagonie dwuminutowe wideo pokazujące największe udane ataki na cele w Iranie. A potem gromi media, że fałszywie relacjonują „praktycznie wygraną" wojnę.

Robert Stefanicki

• **Izraelscy żołnierze obok billboardu zamówionego przez grupę ewangelicką, ze zdjęciem prezydenta USA Donalda Trumpa i napisem „Dziękuję Bogu i Donaldowi Trumpowi", Tel Awiw, 12 marca 2026 roku**

FOT. REUTERS / NIR ELIAS

Dziennikarze NBC News potwierdzili istnienie klipów z Pentagonu u kilku urzędników administracji Donalda Trumpa. Jeden z nich opisał te filmy jako serię „wybuchających rzeczy". Pokazywane są wyłącznie udane uderzenia na cele w Iranie, nigdy skutki ataków odwetowych Iranu.

Rozmówcy stacji mówią o obawach wśród niektórych sojuszników Trumpa, że może on nie otrzymywać – lub nie przyswajać – pełnego obrazu wojny, która trwa już czwarty tydzień. Zauważają też, że nagrania te potęgują frustrację prezydenta związaną z relacjami medialnymi z wojny. Trump miał pytać swoich współpracowników, dlaczego media nie podkreślają tego, co on widzi.

Ile prezydent USA wie o wojnie w Iranie?

Joe Kent, który do niedawna kierował Narodowym Centrum Antyterrorystycznym, stwierdził, że Trump ma ograniczony dostęp do szerszego spektrum odmiennych poglądów na temat starcia z Iranem.

-Wielu decydentów nie miało możliwości wyrażenia swojej opinii w obecności prezydenta – powiedział w wywiadzie dla Tuckera Carlsona: – Nie było ożywionej debaty.

Sekretarz prasowa Białego Domu odrzuciła tezę, jakoby Trump nie otrzymywał pełnych informacji, zarówno o sukcesach, jak i porażkach. – Każdy, kto był obecny podczas rozmów z prezydentem Trumpem, wie, że aktywnie zabiega on o opinie wszystkich obecnych i oczekuje pełnej szczerości od wszystkich swoich doradców – zapewniła Karoline Leavitt.

Również jeden z urzędników rządowych powiedział NBC News, że chociaż dyskusje na temat delikatnych operacji wojskowych ograniczają się do wąskiego grona, prezydent zachęca każdego uczestnika do szczerego wyrażania swoich opinii. Dodał, że Trump często odbiera telefony od szerokiego grona zewnętrznych doradców i regularnie słucha ich opinii.

Inni urzędnicy twierdzą, że utrzymuje on regularne kontakty z zagranicznymi przywódcami, zwłaszcza z premierem Izraela Benjaminem Netanjahu, z którym rozmawia niemal codzienne, a także często dyskutuje z przywódcami państw Zatoki Perskiej.

Dyrektor CIA John Ratcliffe powiedział w zeszłym tygodniu podczas przesłuchania w Kongresie, że informuje Trumpa o ważnych kwestiach bezpieczeństwa narodowego około 10 do 15 razy w tygodniu. Zasadne jest pytanie, ile z tego Trump przyswaja. Ratcliffe i szefowa wywiadu Tulsi Gabbard zeznali, że Biały Dom otrzymał przed wojną oceny wywiadowcze, zgodnie z którymi w przypadku ataku Iran prawdopodobnie odpowie atakami na obiekty energetyczne na Bliskim Wschodzie i zagrozi żegludze handlowej w Cieśninie Ormuz, co może mieć negatywny wpływ na ceny ropy naftowej i gospodarkę światową. Ten scenariusz się potwierdza. Tymczasem Trump wyjawił w zeszłym tygodniu, że reakcja Iranu była dla niego zaskoczeniem i że „żaden ekspert" jej nie przewidział.

Jak prezydent USA przyswaja wiedzę o świecie?

Donald Trump jest znany z tego, że przyswaja głównie obrazy, co stanowi pewne wyzwanie dla ośrodków, które powinny go informować o sytuacji. Jak to wyglądało podczas pierwszej kadencji, opisał Chris Whipple w książce „Arcyszpiedzy", traktującej o dyrektorach CIA.

„Każdy prezydent korzysta z danych wywiadowczych na własny sposób: Barack Obama lubił dostawać je na iPada i dokładnie czytał, robił szczegółowe notatki i zadawał pytania. Ronald Reagan wolał oglądać filmy – dlatego CIA tworzyła dlań krótkie materiały wideo dotyczące światowych przywódców. Nigdy jednak nie było prezydenta takiego jak Trump. On nie słuchał. Nie czytał. Pozostawał niedoinformowany. W trakcie kampanii stało się jasne, że nigdy nie słyszał o triadzie nuklearnej. Nie interesował się. Uważał, że wie wszystko, co trzeba wiedzieć".

Źle przeprowadzony briefing mógł się zakończyć katastrofą. Trump był tak impulsywny, że groziło, iż pod wpływem jakiejś informacji nakaże np. bombardowanie jakiegoś kraju. Dlatego dyrektorzy służb starali się unikać dawania mu „półproduktu stymulującego do jakichś działań" i ograniczali się do krótkiego przekazu opatrzonego jasnym komentarzem. Tak przynajmniej było w poprzedniej kadencji, gdy jeszcze Trump nie otaczał się samymi potakiwaczami.

– Trump niczego nie chciał czytać, nie chciał, żeby mu czytano, nie lubił, kiedy się mu coś mówiło – twierdził Bruce Riedel, były ekspert od antyterroryzmu z CIA. I dodawał: – Chętnie natomiast oglądał zdjęcia, a jeśli pokazywało mu się właściwe, można go było skłonić do działania.

Sprawozdawcy urządzali więc dla Trumpa coś w rodzaju lekcji poglądowych okraszonych fotografiami. Prezydent wolał, kiedy ukazywały rzeczy znajome, najchętniej kultowe miejsca z Nowego Jorku albo charakterystyczne obiekty Florydy. Żeby pomoc mu zrozumieć skalę północnokoreańskiego programu jądrowego, zbudowano model tamtejszej podziemnej instalacji nuklearnej i umieszczono w nim miniaturę Statuy Wolności.

Główną trudność sprawiało mówienie Trumpowi czegoś, co podważało jego przekonania. – To niebezpieczne, kiedy służby wywiadowcze boją się przekazywać złe wiadomości facetowi, który powinien znać ich jak najwięcej – stwierdził Steven Hall, były szef wydziału ds. rosyjskich.

> *To niebezpieczne, kiedy służby wywiadowcze boją się przekazywać złe wiadomości facetowi, który powinien znać ich jak najwięcej*
>
> **STEVEN HALL**
> były szef wydziału ds. rosyjskich

Trump nie został poinformowany o stratach zadanych przez Iran

Świeżym przykładem może być niedawna sytuacja, kiedy pięć samolotów tankujących Sił Powietrznych USA zostało trafionych podczas irańskiego ataku na bazę lotniczą Prince Sultan w Arabii Saudyjskiej. Jeden z urzędników powiedział NBC News, że Trump nie został poinformowany o atakach, dowiedział się o nich z doniesień medialnych. Kiedy o to zapytał, powiedziano mu, że samoloty nie zostały poważnie uszkodzone.

Dodatkowym problemem jest zalew deep fake'ów, częściowo sporządzanych przez Iran w ramach wojny propagandowej. Trump powiedział, że zadzwonił do generała po tym, jak zobaczył nagranie przedstawiające płonący okręt „USS Abraham Lincoln". Generał powiedział mu, że Iran sfabrykował to nagranie za pomocą sztucznej inteligencji. Trump powiedział również, że widział fałszywe nagrania płonących budynków w Tel Awiwie, a także w Katarze i Arabii Saudyjskiej. – One się nie paliły – przekonywał. I dodawał: -

Nie zostały trafione. To wszystko była sztuczna inteligencja.

W tym kontekście należy odczytywać jego osobliwe stwierdzenie, że wojna z Iranem jest już wygrana, ale Amerykanie o tym nie wiedzą, bo media (które powinny zostać oskarżone o zdradę stanu) rozpowszechniają dezinformacje fabrykowane w Iranie.

„Faktem jest, że Iran jest dziesiątkowany, a jedyne bitwy, które „wygrywają", to te, które kreują za pomocą sztucznej inteligencji i rozpowszechniają skorumpowane media", napisał Trump na swoim portalu. „Radykalna prasa lewicowa doskonale o tym wie, ale nadal szerzy fałszywe historie i KŁAMSTWA".

Biały Dom nie pozostaje dłużny i rozpowszechnia filmy, które łączą prawdziwe nagrania nalotów bombowych z wizualizacjami zaczerpniętymi z gier wideo i filmów akcji. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427183

21 marca 2026 roku zmarł w wieku 84 lat

Krzysztof Muszyński

architekt, nauczyciel wielu roczników studentów architektury i urbanistyki

Politechniki Łódzkiej i Akademii Techniczno-Artystycznej w Warszawie.

Kochany Mąż, Ojciec i Dziadek.

Pogrzeb odbędzie się 1 kwietnia 2026 roku o godzinie 11:30

na Starym Cmentarzu w Łodzi przy ulicy Ogrodowej 43

w części ewangelickiej.

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Pomorze Zachodnie

Od pierwszego rozdziału do mistrzowskiego finału

Przemysław Kowalewski

Marek Stelar

Od kilku pierwszych rozdziałów pisanych przy komputerze do miejsca wśród cenionych autorów polskich kryminałów – taką drogę przeszli Przemysław Kowalewski i Marek Stelar. Kiedy zaczynali pracę nad swoimi powieściami, trudno było przewidzieć, że właśnie wtedy rozpoczyna się nie tylko literacka przygoda, ale także nowy rozdział w ich życiu zawodowym.

Szczecin i jego okolice potrafią zaskakiwać. Z jednej strony to miasto zieleni, szerokich alei i wody. Z drugiej przestrzeń pełna historii, starych murów, portowych nabrzeży i miejsc, które po zmroku nabierają zupełnie innego charakteru. Takie właśnie miejsca pojawiają się w książkach Przemysława Kowalewskiego i Marka Stelara. Ich historie prowadzą czytelników przez Szczecin, ale też przez pobliskie miejscowości – jak choćby Nowe Warpno – pokazując region z mniej oczywistej, bardziej tajemniczej strony. Właśnie tutaj powstają opowieści, które potrafią trzymać w napięciu do ostatniej strony.

Intrygujące fabuły

Przemysław Kowalewski w swoich kryminałach noir przywraca do życia powojenny Szczecin. Na kartach jego powieści miasto staje się czymś więcej niż tylko tłem wydarzeń – jest pełnoprawnym bohaterem, z historią zapisaną w murach kamienic i napięciem ukrytym w zaułkach. Dzięki temu książki Kowalewskiego wciągają nie tylko misterną intrygą, lecz także sugestywną podróżą w czasie do powojennego Szczecina.

– *Na początku pisanie miało być sposobem na opowiedzenie mojemu synowi o moim mieście. O jego skrywanych grzechach i demonach ukrywających się w starych poniemieckich kamienicach. Później stało się formą terapii i sposobem, żeby nie zwariować od nadmiaru emocji i pytań, na które nie ma prostych odpowiedzi. To też rozmowa z samym sobą i z miejscem, w którym żyję. Każda powieść zaczyna się od jakiegoś pęknięcia – historii, która nie daje spokoju, dopóki jej nie opowiem* – mówi Przemysław Kowalewski.

Pierwszą powieścią, którą napisał w 2023 roku, był „Kozioł". Książka zabiera czytelników w mroczne realia PRL-u, a punktem wyjścia dla fabuły stała się sprawa Rzeźnika z Niebuszewa – jednego z pierwszych seryjnych morderców w powojennej Polsce. – *Tak naprawdę opowiadałem o mieście na krawędzi – o powojennym chaosie, dzikim zachodzie, pionierach przybywających na tzw. Ziemie Odzyskane, strachu, rebelii przeciwko Sowietom i o tym, jak rodził się nowy porządek* – opowiada.

Z jednego rozdziału, zrodziła się cała seria ze śledczym Ugne Galantem w roli głównej. – *W drugiej część serii pt. „Szóstka" autentyczna katastrofa tramwajowa, która miała miejsce w grudniu 1967 roku, była tylko pretekstem, żeby pokazać skutki antysemickiej nagonki i to, jak historia potrafi zmieniać ludzi i miejsca. W „Sierocińcu" wróciłem do przestrzeni, które zniknęły – do budynków, cmentarzy, ulic, instytucji, które przestały istnieć, ale wciąż są obecne w pamięci miasta* – podkreśla autor.

Oprócz pięciotomowej serii, której bohaterem jest „Ugne Galant", Przemysław Kowalewski kontynuuje przygody archeologa Nikity Wajdy. 25 marca premierę miała jego najnowsza powieść – „Księga grzechu".– *Opowiada o miejscach na Pomorzu Zachodnim, które dla mieszkańców naszego regionu są niemal święte. Definiują ich tożsamość a jednocześnie mają wymiar uniwersalny dla każdego czytelnika, nienależnie skąd pochodzi* – wyjaśnia autor. Inspiracją do powstania fabuły było odnalezienie w 2025 roku podczas renowacji kościoła w Dąbiu, kapsuły czasu w krzyżu. W literackiej wersji znalezisko okazuje się jeszcze bardziej niepokojące: fragmenty księgi zakazanej przez kościół katolicki stają się zapalnikiem dla całej historii.

Hobby, które przerodziło się w zawód

W mroczne miejsca swoich czytelników zabiera również Marek Stelar, autor powieści kryminalnych. Debiutował w 2015 roku powieścią „Rykoszet". Zanim napisał pierwszy rozdział, przez kilka lat pracował w biurze projektowym jako architekt. Dzisiaj projektuje swoje książki, konstruując postaci i zwracają uwagę na każdy, nawet najdrobniejszy szczegół.

– *Po trzydziestce pojawiło się nowe hobby, któremu zacząłem poświęcać coraz więcej czasu. Opowiadanie historii, głównie kryminalnych. Okazało się, że mogę robić coś, co sprawia mi jeszcze więcej przyjemności, w dodatku jestem w tym absolutnie niezależny. A kiedy po latach pojawiła się możliwość, że będę mógł z tego żyć, nie mogłem się oprzeć pokusie przejścia na zawodowstwo, choć nie mam pewności, ile ta dobra passa potrwa* – mówi Marek Stelar.

Jego najnowsza powieść „Kryształowy deszcz" to kryminał retro, który przenosi czytelników w późną jesień 1938 roku, do Stettina w cieniu rosnącej potęgi III Rzeszy. Do rozwikłania jest zagadka morderstwa emerytowanego generała Ernsta von Mannschwitz.

Marek Stelar ma w głowie kolejne historie. Jak mówi, pisanie jest dla niego formą ekspresji, która pozwala uporać się z kotłującymi się w nim emocjami. Inspiracje znajduje na co dzień, w różnych zakątkach Szczecina i poza miastem.

Uczenie się przez całe życie

Przemysław Kowalewski i Marek Stelar nie snują opowieści o odległych krainach, lecz o miejscach, które są im bliskie – o ulicach, budynkach i historiach ukrytych w miejskiej przestrzeni. W ich książkach Szczecin oraz całe Pomorze Zachodnie przestają być jedynie tłem dla wydarzeń. Zyskują rolę jednego z bohaterów – miejsca pełnego zagadek, przemilczanych wątków i śladów przeszłości, które czekają, aż ktoś odkryje je na nowo.

Losy obu autorów pokazują, że życie nie zawsze musi przebiegać według jednego, z góry ustalonego planu. Obaj, zanim napisali pierwszy rozdział, mieli już rozwinięte kariery zawodowe – Marek Stelar pracował jako architekt, Przemysław Kowalewski – samorządowiec. Nowa pasja i odwaga, by spróbować czegoś nieznanego, zaprowadziły ich w zupełnie nowe miejsca. Taka jest idea uczenia się przez całe życie, którą promuje kampania „Pomorze Zachodnie – Możesz Wszystko". Przemysław Kowalewski i Marek Stelar jako jej bohaterowie udowadniają, że czasem wystarczy uważniej przyjrzeć się temu, co wokół, by znaleźć inspirację do rozpoczęcia zupełnie nowego etapu.

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie/Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY
Rzeczpospolita Polska
Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU
Pomorze Zachodnie

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Rosyjskie służby szukały dywersantów

Federalna Służba Bezpieczeństwa publikowała na portalach społecznościowych i komunikatorach nietypowe oferty pracy dla Rosjan.

Wiktoria Bieliaszyn

Z ogłoszeń wynikało, że poszukiwane są osoby, które w zamian za wynagrodzenie pieniężne gotowe będą dokonać aktu dywersji na terenie Federacji Rosyjskiej. „Łatwa praca, na kilka godzin". Wykonawcy mogli liczyć na pełną anonimowość, sam zleceniodawca również nie był w ofercie wymieniany.

Szybko okazało się jednak, że za ogłoszeniem stoi FSB. Za ujawnieniem tej informacji nie stoją jednak dziennikarze śledczy, ale same służby bezpieczeństwa. W poniedziałek, 23 marca, Jelena Dokuczajewa, przedstawicielka zarządu Federalnej Służby Bezpieczeństwa w obwodzie swierdłowskim oświadczyła w wywiadzie dla telewizji OTV, że ogłoszenie było „eksperymentem społecznym".

Jego wyniki mają być następujące: ogłoszenie z propozycją przejścia do anonimowego bota w celu omówienia ewentualnej pracy „na kilka godzin" dotarło do 28 tysięcy osób.

• **Czerwona legitymacja FSB**
FOT. SHUTTERSTOCK

176 z nich przeszło do bota i nacisnęło przycisk „start".

– Na pierwszym etapie, gdy bot poinformował, że chodzi o zarobek „nie do końca legalnym sposobem", z czatu wyszło 40 osób – powiedziała przedstawicielka FSB. Na drugim etapie rekrutacji proponowano „kilka form pracy". – W jednym przypadku była to dostawa kurierska. Oferowano za nią wynagrodzenie w wysokości około 50–60 tysięcy rubli [ok. 2,2 tys. zł] za pracę dodatkową. Natomiast druga praca była już poważniejsza: dokonywanie dywersji w obiektach infrastruktury, za którą wykonawca miał otrzymać nawet do trzech milionów rubli [ok. 130 tys. zł] – wyjaśniała.

Na tym etapie rekrutację przerwało 56 osób. – Do końca dotarło 10 obywateli – tłumaczyła Dokuczajewa. Nie wyjaśniła przy tym, w którym momencie i dlaczego z procesu zrezygnowało kolejnych 70. – W ciągu trzech godzin znaleźliśmy 10 osób gotowych za pieniądze wykonać dowolną pracę, w tym także dywersję – powiedziała z dumą.

Nie wiadomo, czym zakończy się dla nich ten „eksperyment". Niektóre portale informacyjne donoszą jednak, że dane tych osób „zostały przekazane organom ścigania w celu podjęcia odpowiednich działań".

Funkcjonariusze FSB organizują prowokacje

Kontrowersyjna prowokacja ze strony FSB, o której rosyjskie służby mówią dziś oficjalnie, nie jest wcale nową praktyką ani tym bardziej „eksperymentem społecznym".

Portal śledczy The Insider opisywał w lipcu 2025 roku, powołując się na swoje ustalenia, że „znaczna część spraw o dywersję w Rosji stanowi prowokacje organizowane przez samą FSB:

Celem służb bezpieczeństwa ma być potrzeba wykazania własnej efektywności

służba specjalna werbuje wykonawców, a następnie wszczyna przeciwko nim postępowania karne". Celem służb bezpieczeństwa ma być potrzeba wykazania własnej efektywności.

Od początku wojny do stycznia 2025 roku w Rosji odnotowano co najmniej 280 podpaleń siedzib komisji wojskowych oraz innych obiektów infrastruktury wojskowej i administracyjnej.

Znaczna część takich przypadków, opisują dziennikarze, to prowokacje organizowane przez FSB. „Ofiary otrzymują bardzo surowe wyroki: 20 maja 2025 roku mieszkaniec Nowosybirska Ilja Baburin został skazany na 25 lat więzienia za rzekome przygotowanie podpalenia komisariatu wojskowego. Przy czym nie było ani rzeczywistego podpalenia, ani przygotowań do niego: funkcjonariusze stworzyli dekorację komisariatu, podpalili ją i nagrali na wideo" – czytamy na łamach portalu The Insider.

Sam Baburin w przeszłości często bywał w Ukrainie, był bowiem w związku małżeńskim z Ukrainką, ale para rozstała się przed wybuchem pełnoskalowej wojny. Mężczyzna do inwazji odnosić miał się jednak bardzo krytycznie, mimo że nie brał udziału w protestach. Fantazjami o chęci podpalenia siedziby komisji wojskowej podzielił się ze znajomymi. Początkowo oni również mieli mieć podobne marzenia, ale jeden z nich, jak wynika z materiałów śledztwa, doniósł na Baburina do FSB.

Sam Baburin miał w tym czasie hamować kolegów i tłumaczyć im, że nie weźmie udziału w żadnym zamachu czy dywersji. Funkcjonariusze służb zmusili donosiciela, by „poprosił Baburina o pomoc" i stworzył wrażenie, że skoro on nie chce dokonać dywersji, to niech przynajmniej mu w tym pomoże i da mu potrzebne do podpalenia materiały. Baburin zrobił to przez wspólnego znajomego, odmawiając przy tym jakiegokolwiek kontaktu z „dywersantem".

Służbom, które z ukrycia obserwowały przekazanie butelki z materiałem wybuchowym, to wystarczyło. Krótko później Ilja Baburin został zatrzymany i oskarżony o organizację zamachu terrorystycznego.

Na celowniku przeciwnicy wojny i władz

O podobnych przypadkach alarmowało też Stowarzyszenie Memoriał, zwracając przy okazji uwagę, że praktyka fabrykowania przez rosyjskie służby spraw karnych dotyczących dywersji czy terroryzmu ma długą tradycję. Ofiarami prowokacji służb są najczęściej Rosjanie, którzy zamieszczają w Internecie antywojenne komentarze, szukający informacji o walczącym po stronie ukraińskiej legionie „Wolność Rosji" oraz ci usiłujący skontaktować się z osobami z Ukrainy.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427239

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427166

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/21,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.6.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427162

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 1328/51,** położonej w m. Koronowo, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.7.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427283

Burmistrz Miasta Augustowa

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urzad.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 27.03.2026 r. do 17.04.2026 r. wykaz nieruchomości położonych w Augustowie:

1) przeznaczonych do sprzedaży:
- nieruchomość składającą się z działek oznaczonych numerami geodezyjnymi 4005/35, 4005/36, 4005/37, 4005/38, 4005/32, 4005/19, o łącznej pow. 3,0055 ha, położoną przy ul. Turystycznej.

2) przeznaczonych do oddania w dzierżawę na okres do 5 miesięcy:
- grunt o pow. 100 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3196/3, położonej przy Rynku Zygmunta Augusta;
- grunt o pow. 100 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3196/3, położonej przy Rynku Zygmunta Augusta.

3) przeznaczonych do oddania w użyczenie na okres od 01.05.2026 r. do 30.09.2026 r.:
- grunt o pow. 450 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3197, Rynek Zygmunta Augusta.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427112

WM.6840.44.2022 WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Prezydent Miasta Gniezna

ogłasza VI przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonej w Gnieźnie przy ul. Żeromskiego 15.

I. Dane dotyczące przedmiotu przetargu:

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość położona w Gnieźnie przy ulicy Żeromskiego, oznaczona geodezyjnie jako działka nr 2811 o powierzchni 0.1264 ha. Dla nieruchomości Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi księgę wieczystą pod oznaczeniem PO1G/00001558/8.

Działka gruntu zabudowana jest nieużytkowanym budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym i warsztatowo – socjalnym. Nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym w technologii tradycyjnej, zabudowie bliźniaczej o dwóch kondygnacjach – (parter + piętro/poddasze), podpiwniczonym o powierzchni użytkowej wynoszącej 196,93 m². Na parterze w korytarzu, salonie i kuchni na podłogach płytki, w pokojach parkiet do wymiany. Na piętrze na podłogach parkiet. Budynek gospodarczy (warsztatowy)niepodpiwniczony, adaptowany częściowo na cele socjalno – mieszkalne o powierzchni użytkowej 378,44 m². Wyposażony w instalację elektryczną, wodociągową, gazową, kanalizacyjną, c.o. piec na opał stały eko – groszek, c. w. bojler elektryczny.

Obecnie jest zawarta na czas nieoznaczony umowa najmu lokalu użytkowego (warsztatowego) z 3 – miesięcznym okresem wypowiedzenia.

Możliwość dokonania oględzin nieruchomości po uprzednim umówieniu terminu z administratorem nieruchomości – Urbis Sp. z o.o. tel. 61 424 58 75.

II. Przetarg odbędzie się dnia 2 czerwca 2026 roku o godz. 10:30 w budynku Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, ul. Lecha 6, parter, sala nr 9.

III. Cena wywoławcza, wadium :

Cena wywoławcza wynosi: **735 000,00 zł.** Wartość rynkowa wynosi 980 000,00 zł.

Wadium: 140 000,00 zł.

Wadium w wyżej wskazanej wysokości należy wpłacić na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, nr: 07 9065 0006 0000 0000 6956 0009, w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie z takim wyprzedzeniem, aby w dniu 29 maja 2026 roku środki znajdowały się na tym koncie. **Na przelewie należy wpisać „Wadium – sprzedaż Żeromskiego".**

IV. Warunki przetargu:

W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, które:
- w terminie wpłacą wadium w podanej wyżej wysokości;
- przedłożą komisji przetargowej przed otwarciem przetargu: dowód wniesienia wadium, w przypadku osób fizycznych dowód tożsamości, w przypadku osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, a podlegających wpisowi do rejestrów aktualny wpis, właściwe pełnomocnictwa, dowody tożsamości osób reprezentujących podmiot;
- w przypadku uczestnictwa w przetargu i zamiaru nabycia nieruchomości w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej, do przetargu muszą przystąpić oboje małżonkowie, chyba że zostanie przedłożona przez uczestnika przetargu pisemna zgoda na nabycie nieruchomości przez drugiego współmałżonka,
- oświadczą, że dokonały wizji lokalnej w terenie oraz zdobyły konieczne informacje o przedmiocie przetargu i zapoznały się z warunkami przetargu.
- Prezydent Miasta Gniezna może odwołać przetarg z ważnych powodów, niezwłocznie podając informacje o odwołaniu przetargu do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, ogłoszenie w prasie, a także na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, podając przyczynę odwołania przetargu.

V. Publikacja:

Ogłoszenie o przetargu wywiesza się na okres 60 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gnieźnie oraz ukazuje się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Gnieźnie.

Szczegółowych informacji można zasięgnąć w Urzędzie Miejskim w Gnieźnie, Wydział Majątku Miasta, tel. 61 426 04 91.

2 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Kraj/34424054

1

eprasa.pl c5e8f4cc0e

System kaucyjny do poprawki

Klienci skarżą się na przepełnione butelkomaty i problemy ze zwrotem pieniędzy za vouchery, a przed sklepami rosną sterty plastiku. Ministerstwo Klimatu zapowiada szybkie poprawki, w tym włączenie do systemu „małpek" po wódce i kartonów.

Leszek Kostrzewski

Nowy system kaucyjny obowiązuje w Polsce w pełni od 1 stycznia 2026 r. Każdy punkt handlowy, który ma w sprzedaży butelki czy puszki, musi naliczać na nie kaucję. Z kolei każde opakowanie objęte tą opłatą musi posiadać specjalne oznakowanie – charakterystyczny znaczek kaucyjny na etykiecie.

Po wypiciu napoju kaucję możemy odebrać, kiedy zwrócimy butelkę do sklepu (teoretycznie do dowolnego punktu i bez konieczności okazywania paragonu). Mamy tu dwie możliwości:
• bezpośrednio przy kasie – sprzedawca odda nam pieniądze w gotówce lub obniży rachunek za bieżące zakupy o kwotę kaucji;
• przez butelkomat – urządzenie wyda nam odpowiedni voucher.

Jak się jednak okazuje, ze zwrotami jest największy problem. Z marcowych badań przeprowadzonych przez Instytut Badania Opinii IQS dla firmy ALPLA wynika, że 41 proc. ankietowanych jako główny mankament systemu kaucyjnego wymienia nieczynne butelkomaty. Z kolei dla 32 proc. problemem jest brak możliwości zwrotu opakowań w bliskiej okolicy oraz wiecznie zapchane maszyny.

– Mamy o 100 proc. więcej zbiórki plastikowych butelek niż wcześniej w żółtych pojemnikach. W praktyce oznacza to ogromne obciążenie dla infrastruktury, która nie była przygotowana na tak duży napływ opakowań – mówiła niedawno ministra klimatu Paulina Hennig-Kloska. – Logistykę trzeba poprawić. Poprosiłam Departament Gospodarki Odpadami o przygotowanie rekomendacji. Chcę się też spotkać z operatorami systemu – szefowa resortu zapowiedziała zmiany.

Rozważane działania to zwiększenie liczby butelkomatów w sklepach oraz usprawnienie harmonogramów odbioru odpadów przez firmy obsługujące system. To właśnie opóźnienia logistyczne są dziś jedną z głównych przyczyn zatorów.

Inna zmiana, którą rozważa rząd, to włączenie do systemu butelek po wódce, czyli „małpek, które w powszechnym obiegu traktowane są jako jednorazówki.

Do końca czerwca rząd zdecyduje również o losie opakowań kartonowych, które dziś nie są objęte kaucją. Z tego powodu kilka firm, m.in. Oshee czy Maspex, coraz chętniej stawia właśnie na kartony. Warto jednocześnie dodać, że do 2028 r. z systemu kaucyjnego wyłączone są browary korzystające ze szklanych butelek zwrotnych, pod warunkiem że będą one samodzielnie zbierać swoje opakowania.

Sojusz producenta ze sklepem

Tymczasem własne akcje wspierające system kaucyjny organizują producenci napojów w porozumieniu ze sklepami. 25 marca ogłoszono taki sojusz między Coca-Colą a siecią Carrefour. W 136 sklepach sieci Carrefour przez miesiąc będzie można otrzymać specjalną torbę na butelki pod warunkiem zarejestrowania w specjalnej aplikacji zwrotu co najmniej 20 opakowań. Wszystko to w ramach kampanii „Wypij, oddaj, powtórz".

Jest to bezpośrednia odpowiedź na badania zrealizowane przez pracownię Kantar na zlecenie Coca-Coli i Carrefour Polska. Wynika z nich, że choć aż 67 proc. Polaków ocenia swoją wiedzę na temat systemu kaucyjnego jako wysoką lub bardzo wysoką, a 73 proc. uważa zwrot opakowań za korzystny dla środowiska, to zaledwie co trzeci respondent deklaruje regularne odnoszenie butelek.

Badanie pokazuje również, że ponad połowa ankietowanych (57 proc.) zwraca jednorazowo więcej niż pięć opakowań. Sprawia to, że kwestia wygodnego przechowywania i przenoszenia plastiku oraz puszek ma ogromny wpływ na ogólną ocenę systemu. Jednocześnie co trzeci konsument przyznaje, że dodatkowe zachęty – takie jak programy lojalnościowe i drobne gadżety – mogłyby skłonić go do częstszych zwrotów.

Akcja promująca system kaucyjny ma również za zadanie przybliżyć nas do unijnych wymogów. Zgodnie z nimi poziom selektywnej zbiórki opakowań po napojach w poszczególnych krajach członkowskich ma wynieść 77 proc. do 2025 roku i aż 90 proc. do 2029 roku. Polska ma na tym polu jeszcze wiele do zrobienia, ponieważ obecnie udaje nam się odzyskać zaledwie 45 proc. butelek. Dla porównania – w krajach bałtyckich poziom ten sięga już 91 proc.

Voucher z butelkomatu

Wielu czytelników zwraca nam uwagę na jeszcze jeden istotny problem związany z działaniem systemu kaucyjnego. Chodzi o realizację voucherów wydawanych przez maszyny. W teorii wrzucenie opakowania to jedyne, co klient musi zrobić. Maszyna zajmuje się wszystkim sama i po pomyślnym zeskanowaniu kodów drukuje nam papierowy voucher. Z takim kwitem możemy udać się do kasy po odbiór gotówki albo wykorzystać go podczas zakupów, pomniejszając całkowity rachunek.

Wiele osób próbowało jednak zrealizować voucher z butelkomatu jednego sklepu w innej placówce. Okazało się to niemożliwe, co mocno zniechęca konsumentów, którzy woleliby mieć pełną swobodę wyboru.

Postanowiłem sprawdzić, czy tak jest w rzeczywistości. Wybrałem się do kilku popularnych dyskontów i pobrałem paragony z tamtejszych butelkomatów. I tak voucher z butelkomatów Biedronki rzeczywiście możemy zrealizować tylko w sieci tych sklepów.

Potwierdza to Dagmara Łakoma, starszy menedżer ds. ochrony środowiska w sieci Biedronka. Na pytanie, dlaczego nie można go spieniężyć poza tą siecią, przedstawicielka dyskontu już jednak nie odpowiedziała. Podobne zasady obowiązują w Kauflandzie.

Jeszcze bardziej restrykcyjne reguły wprowadzono w Lidlu oraz Żabce. Tutaj kupon z butelkomatu możemy wymienić na gotówkę tylko i wyłącznie w tym konkretnym sklepie, z którego urządzenia skorzystaliśmy. Nie można pobrać vouchera pod jednym Lidlem, a pieniędzy odebrać w drugim. Dlaczego tak się dzieje?

„Jest to podyktowane uwarunkowaniami technicznymi oraz koniecznością zapewnienia pełnego bezpieczeństwa obiegu danych między butelkomatem a systemem kasowym" – odpisała nam Aleksandra Robaszkiewicz, dyrektorka ds. Relacji Korporacyjnych Lidl Polska. Niewykluczone jednak, że model ten ulegnie zmianie.

A jak tłumaczy to Żabka? „Zwrot kaucji – w formie gotówki lub poprzez obniżenie wartości rachunku przy zakupach – możliwy jest w sklepie, w którym dokonano zwrotu opakowań, co wynika ze sposobu rozliczeń z operatorem systemu kaucyjnego" – odpisało nam Biuro Prasowe Żabka Polska.

Nie ma tego w przepisach

Michał M. Sieczkowski, ekspert od systemów kaucyjnych oraz opakowań zwrotnych, przyznaje, że ograniczone możliwości realizacji voucherów wynikają wprost z systemów IT, które zainstalowały poszczególne sieci handlowe.

• Voucher z butelkomatów Biedronki możemy zrealizować tylko w sieci tych sklepów
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Ponad połowa ankietowanych w badaniu pracowni Kantar na zlecenie Coca-Coli i Carrefoura zwraca jednorazowo więcej niż pięć opakowań. Kwestia ich wygodnego przechowywania i przenoszenia ma więc ogromny wpływ na ogólną ocenę systemu

Firma OK Operator Kaucyjny, czyli jeden z kilku operatorów systemu kaucyjnego (których zadaniem jest zorganizować cały proces zbiórki opakowań), zapewnił nas z kolei, że „ograniczenie możliwości realizacji bonu kaucyjnego wyłącznie do sklepu, w którym dokonano zwrotu opakowań (jak w przypadku np. Lidla), wynika zarówno z uwarunkowań technicznych, jak i z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa obiegu danych oraz ochrony systemu przed potencjalnymi nadużyciami".

„Jednocześnie bon kaucyjny wydany w jednej sieci handlowej nie może zostać zrealizowany w innej sieci, ponieważ systemy kasowe oraz infrastruktura IT poszczególnych podmiotów nie są ze sobą zintegrowane, co uniemożliwia wymianę danych dotyczących realizacji bonu oraz wypłaty kaucji" – dodaje OK Operator Kaucyjny.

Jacek Wodzisławski z Fundacji RECAL przyznaje, że przepisy w ogóle milczą na temat możliwości realizacji paragonu z jednego sklepu w drugim. Prawo nie precyzuje również terminu ważności takiego vouchera, a więc czasu, jaki mamy na wymienienie go na gotówkę lub rabat.

– Zazwyczaj mamy na nim podaną informację, że powinniśmy odebrać kaucję w ciągu 30 dni. Ale w odgórnych przepisach nie jest to w żaden sposób uregulowane – mówi Wodzisławski.

Mobilne butelkomaty

Ten uciążliwy problem rozwiązałoby zainstalowanie w butelkomatach czytników kart płatniczych. Wtedy po oddaniu butelki moglibyśmy po prostu przyłożyć kartę lub telefon, a kaucja automatycznie trafiałaby na nasze konto bankowe. Na razie jednak żadna z sieci i żaden z operatorów nie zdecydowali się na takie udogodnienie.

– Jedyny znany mi przypadek takiego systemu to Australia, gdzie każdy stan ma swojego centralnego operatora. Funkcjonują tam specjalne karty lojalnościowe, na które automatycznie naliczane są punkty. W Europie nie znam takiego rozwiązania – zauważa Michał M. Sieczkowski.

Polscy operatorzy wprowadzili za to inną innowację. W niektórych miastach pojawiły się butelkomaty mobilne. Ich praca przypomina do pewnego stopnia działanie kuriera. Pracownik podjeżdża vanem wyposażonym w urządzenia typu reverse vending pod dany sklep, odbiera zebrane butelki od kasjera, przelicza je, niszczy na miejscu, a następnie rozlicza kaucję z właścicielem punktu.

Zalety takiego rozwiązania? Przede wszystkim małe sklepy nie muszą wydzielać cennej powierzchni na ręczne gromadzenie worków z opakowaniami. Gdy zbiorą odpowiednią ich liczbę, po prostu dzwonią po mobilny butelkomat i sprawa jest załatwiona.

Będzie ROP

Warto dodać, że w 2026 r. Ministerstwo Klimatu zamierza sfinalizować wdrażanie jeszcze jednego systemu związanego z odpadami. Chodzi o rozszerzoną odpowiedzialność producenta (ROP). Zgodnie z założeniami tego sytemu to producenci wprowadzający na rynek produkty w opakowaniach będą ponosić odpowiedzialność (zarówno finansową, jak i częściowo organizacyjną) za ich selektywną zbiórkę, sortowanie, recykling i unieszkodliwianie odpadów powstałych po ich produktach.

To szerszy system ogólnoopakowaniowy. Obejmuje więcej frakcji (papier, szkło, różnego rodzaju plastiki) niż w systemie kaucyjnym.

– W Polsce ROP i system kaucyjny budowane są w dużej mierze oddzielnie, co rodzi kosztową i organizacyjną kakofonię dla gmin i całej gospodarki odpadami. Najpierw powinien działać ROP oparty na zasadzie „zanieczyszczający płaci", co niejako zmusiłoby producentów do ekoprojektowania i tworzenia opakowań nadających się do recyklingu, a dopiero w drugiej kolejności system kaucyjny – ocenia Janusz Kamiński z firmy Eneris, ekspert rynku gospodarki odpadami i transformacji energetycznej, a także rzecznik prasowy operatora systemu kaucyjnego Reselekt. ●

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Rolex i hamak pod palmą

CBA w asyście funkcjonariuszy Straży Granicznej zatrzymało na warszawskim lotnisku prezesa spółki, która przeprowadzała termomodernizacje w ramach „Czystego powietrza”. Wyborcza.biz ustaliła, kim jest zatrzymana osoba i jaką firmę prowadziła.

Justyna Sobolak

W przestrzeni publicznej zaczęły rozprzestrzeniać się informacje, że może chodzić o Dawida Zielińskiego, prezesa Columbus Energy. Informację taką podała Olga Malinkiewicz, była prezeska Saule Technologies, firmy skonfliktowanej z Columbus. Dawid Zieliński szybko zdementował te informacje.

Z danych, jakie posiada Wyborcza.biz, wynika, że zatrzymanym jest Mateusz H., prezes firmy Nord Energy. W maju 2025 roku opisywaliśmy problemy osób, które zdecydowały się skorzystać z usług tej firmy.

Jak wyglądał schemat oszustwa? Firma podpisywała z klientami umowy, pobierała od nich wkłady własne oraz prefinansowania z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a nie rozpoczynała żadnych prac wykonawczych.

Wszyscy klienci zwracali uwagę na styl życia prezesa firmy, który w serwisach społecznościowych fotografował się z luksusowymi autami i pokazywał z drogim zegarkiem. Pytany o sprawy klientów przyznał, że firma ma kłopoty, a te spowodowane są zatorami płatniczymi po stronie wojewódzkich funduszy. Zapewniał jednak, że z każdym klientem rozmawia i ustala najlepsze rozwiązania.

Klienci wzywani do zwrotu środków

Mijały jednak miesiące, a klienci alarmowali, że Nord Energy nadal nie oddaje pobranych pieniędzy. Beneficjenci zaczęli natomiast odbierać listy z wojewódzkich funduszy wzywające do oddawania zaliczek. Choć pieniądze wpływały na konto firmy, to umowy z funduszem zawierali właściciele nieruchomości i to oni są zobowiązani do ich zwrotu.

– Skąd mamy wziąć pieniądze, skoro te trafiły na konto firmy? Kwalifikowaliśmy się do najwyższej formy wsparcia, co wskazuje, jak niskie są nasze dochody – mówi mi jedna z klientek i bezradnie rozkłada ręce. Liczy, że działania służb pozwolą rozwiązać ten finansowy impas. Pokazuje nam zdjęcia prezesa Mateusza H. z Tajlandii. – My nie mamy z czego spłacać zobowiązań, a prezes wypoczywa w najlepsze – mówi.

Wcześniej także prezes Nord Energy chwalił się w serwisach społecznościowych swoim luksusowym życiem. Fotografował się na tle drogich aut czy relacjonował kupowanie zegarka marki Rolex.

„Miałem czekać rok, czekałem półtora roku na to, żeby ukoronować zrealizowany przez siebie cel. Tak smakuje satysfakcja” – mówi na filmiku, na którym widać, jak nabywa Rolexa. Na innym pokazuje poukładane pliki banknotów. „Lipiec 2022. 242 tys. zł – tyle zarobiłem ze sprzedaży w tym miesiącu. 2024 – cel 100 mln zł. Dzisiaj mam w firmie ludzi, którzy dochodzą do zarobków powyżej 100 tys. zł w miesiącu” – zapewnia.

Te nagrania były ciosem dla klientów, którzy stracili pieniądze i szansę na termomodernizację.

Dane jak na tacy

Klienci zgłosili sprawy na policję i do prokuratury. Służby, jak ustaliśmy, doskonale wiedziały, kiedy Mateusz H. może wrócić do Polski, bo chwalił się tym w serwisach społecznościowych. 4 marca w serwisach społecznościowych poinformował, że przekroczył czas legalnego pobytu w Tajlandii o jeden dzień. Na dokumentach widnieje data, że pobyt został mu przedłużony do 21 marca. To oznaczało, że przed tym terminem musi wrócić do Polski.

– Działania CBA i Straży Granicznej zostały przeprowadzone bezpośrednio na lotnisku w Warszawie – informuje osoba znająca kulisy sprawy.

Wszyscy klienci firmy Mateusza H. zwracali uwagę na styl życia jej prezesa, który w serwisach społecznościowych fotografował się z luksusowymi autami i pokazywał z drogim zegarkiem. Pytany o sprawy klientów przyznał, że firma ma kłopoty, ale pieniędzy im nie oddawał

Jednocześnie, jak mówi, w tym czasie, gdy doszło do zatrzymania, funkcjonariusze pojawili się w kilku różnych lokalizacjach, zabezpieczając komputery i telefony oraz szereg dokumentów. Te informacje potwierdza w komunikacie samo CBA.

Sprawa w Prokuraturze Europejskiej

Funkcjonariusze CBA działali na wniosek Prokuratury Europejskiej (EPPO) w Gdańsku. EPPO informuje, że Mateuszowi H. postawiono zarzuty oszustwa oraz niegospodarności w zakresie środków publicznych.

Dlaczego sprawę prowadzi Prokuratura Europejska? Bo rządowy program „Czyste powietrze” współfinansowany jest przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Środowiska i Infrastruktury (CINEA) w ramach programu na lata 2021-2027.

EPPO podaje, że decyzją Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe wobec prezesa Nord Energy zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy.

„Działając jednocześnie jako wykonawca oraz przedstawiciel beneficjentów, spółka składała wnioski o dofinansowanie do organów krajowych, uzyskując ponad 1,6 mln euro (6 965 250,14 zł) ze środków unijnych i krajowych. Z ustaleń wynika, że środki te były przekazywane bezpośrednio spółce, która w wielu przypadkach nie rozpoczęła prac lub przerywała je na wczesnym etapie, mimo deklarowania ich zakończenia” – podaje EPPO. Dodaje, że „podejrzana działalność przestępcza spółki mogła dotknąć 37 beneficjentów programu. Uważa się, że co najmniej 470 000 euro (2 001 446,30 zł) środków publicznych oraz środków beneficjentów zostało wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem”. EPPO informuje, że trwają przesłuchania kolejnych beneficjentów w celu ustalenia pełnej skali podejrzanej działalności przestępczej oraz ewentualnego udziału innych podejrzanych.

Rozliczanie „Czystego powietrza”

EPPO podaje, że sprawa Nord Energy jest jedną z wielu prowadzonych przez Prokuraturę Europejską w związku z programem „Czyste powietrze”.

Działania służb to nadzieja dla wielu innych osób, które wpłaciły zaliczki, a którym firmy nie wykonały prac. Z dostępnych danych wynika, że kwota nierozliczonych zaliczek sięga 285 mln zł i może dotyczyć 8 tys. osób.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska przygotowało projekt ustawy o pomocy poszkodowanym. Wprowadza on możliwość zawieszenia dochodzenia nierozliczonych zaliczek, o ile faktycznie firma nie wywiązała się z umowy. Nie wiadomo jednak, kiedy ustawa wejdzie w życie.

Do zwrotu WFOŚiGW pobranych zaliczek zobowiązała się kilka dni temu firma Columbus Energy. Łącznie przekaże do kasy 10 mln zł z należnymi odsetkami. Zwroty dotyczą przypadków, w których umowy o dofinansowanie zawarte pomiędzy beneficjentem a WFOŚiGW zostały rozwiązane lub wypowiedziane. Columbus w komunikacie twierdzi, że jest to odpowiedź na działanie funduszy, które nie chcą potrącać kwoty 10 mln zł z pieniędzy, które powinny wypłacić firmie za zrealizowane inwestycje.

W ocenie zarządu bezwarunkowe uregulowanie 100 proc. kwestionowanych zaliczek wraz z odsetkami eliminuje po stronie Columbusa ewentualne ryzyka prawne i wizerunkowe. Działanie to czyni bezprzedmiotowymi zarzuty dotyczące rzekomych nieprawidłowości w dysponowaniu środkami publicznymi, ostatecznie udowadniając transparentność Columbusa i zabezpieczając interesy jego akcjonariuszy.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427201

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/46,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.4.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427098

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych* (t.j. Dz.U. z 2024 poz.1199 ze zm.), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 1691 ze zm.),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że 24 marca 2026 r. **została wydana decyzja znak: WI-IV.747.4.1.2026** zmieniającą ostateczną decyzję z dnia 5 lutego 2024 r., znak: WI-IV.747.4.1.2024 o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla inwestycji pn. *Przebudowa rozdzielni 220kV i 110kV, wraz z budową nowego budynku potrzeb własnych dla potrzeb wymiany transformatora stacji 220/110 kV Siersza oraz dostosowaniem infrastruktury technicznej*, po rozpatrzeniu wniosku inwestora: Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin – Jeziorna), działającego przez pełnomocnika.

Wojewoda doręcza decyzję wnioskodawcy oraz zawiadamia pozostałe strony o jej wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację tej inwestycji, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej zawiadomienie o wydaniu decyzji wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

W przypadku nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej lub braku w katastrze nieruchomości danych pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości zawiadamia się o decyzji poprzez obwieszczenie.

Decyzja Wojewody Małopolskiego podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy prawa.

Strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 Kodeksu postępowania administracyjnego mogą zapoznać się z treścią decyzji osobiście w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, pokój 18, ul. Basztowa 22, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu drogą telefoniczną: (12 39 26 12).

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Stronie postępowania przysługuje prawo złożenia odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego. Odwołanie wnosi się do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego – w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim uważa się za dokonane.

Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej wiąże właściwe organy przy sporządzaniu planu ogólnego (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwolenia na budowę.

Ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości. Wpisy dokonywane są na wniosek złożony przez wojewodę.

Obwieszczenie podlega publikacji na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, Urzędu Miasta w Trzebini oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Wymiar sprawiedliwości

Prawica nie zrozumiała wyroku TSUE

Wyrok TSUE z 24 marca w sprawie sędzi S. C. nie oznacza, jak chcieliby prawicowi publicyści, że „nie ma żadnych neosędziów". Oznacza jedynie, że należy przyjrzeć się kontekstowi i wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy.

Sądurski

Ogłoszony 24 marca wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) spowodował wybuch radości po stronie szeroko rozumianej prawicy – miłośników neo-KRS, neosędziów i neo-Izby w Sądzie Najwyższym. Waldemar Żurek „dostał od TSUE prawniczy cios między oczy" – pisał prawnik, poseł Paweł Jabłoński (PiS). I dodawał: „Nie ma żadnych »neosędziów« – a Żurek powinien podać się do dymisji i zapaść pod ziemię że wstydu". „To orzeczenie to cios w samo serce polityki Waldemara Żurka i części środowiska prawniczego domagającego się wyrzucenia sędziów z zawodu" – zmienił nieco metaforę adw. Bartosz Lewandowski z Ordo Iuris.

Przytoczone opinie opierają się na niezrozumieniu tego, co powiedział luksemburski sąd. A jeśli autorzy tych interpretacji wyrok przeczytali i zrozumieli, to świadomie wprowadzają w błąd opinię publiczną. Postaram się te fałsze tu wyprostować.

Na wstępie należy podkreślić specyficzny gatunek samego wyroku, który jest odpowiedzą na tzw. pytanie prejudycjalne, zadane przez sąd krajowy (tu: Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto). Wyroki takie mają zupełnie inny cel niż wyroki w odpowiedzi na np. skargi Komisji o naruszenie prawa Unii przez państwo członkowskie. Wyrok, będący odpowiedzią na pytanie prejudycjalne ma charakter niejako warunkowy. Ma on strukturę: „Jeśli uznacie (wy, sąd krajowy), że to i to (stan faktyczny), to wykładnia prawa unijnego wymaga, byście przyjęli, że to i tamto". Ostateczna decyzja należy więc do pytającego sądu krajowego. Trybunał jedynie podsuwa właściwą wykładnię prawa europejskiego, stosującego się do tej sprawy.

Trybunał podkreśla zresztą tę „skromność" orzeczenia, pisząc w nim, że procedura prejudycjalna „upoważnia Trybunał nie do stosowania przepisów prawa Unii w określonej sprawie, lecz wyłącznie do orzekania w kwestii wykładni traktatów". A zatem, uprzedza Trybunał, „w ostatecznym rozrachunku to do sądu odsyłającego [czyli do polskiego sądu zadającego pytanie] będzie zatem należało wypowiedzenie się (...) czy całokształt okoliczności, w jakich nastąpiło powołanie sędzi S. C. (...) ma prowadzić do stwierdzenia, że sędzi tej nie można uznać za niezawisły i bezstronny sąd".

Nie zdziwiłbym się, gdyby uradowani wyrokiem nie dotarli do tych stwierdzeń, bo występują one w akapitach 79-80, a zatem dość późno w tekście. Ale warto się w nie wczytać, bo pokazują, jak ograniczone w gruncie rzeczy zastosowanie ma ten wyrok w obecnej sytuacji gruntownego zdemolowania wymiaru sprawiedliwości w Polsce przez deformy Zbigniewa Ziobry. Należy przyjrzeć się kontekstowi – mówi Trybunał – i trzeba wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy, w tym przypadku poznańskiej sędzi pani S. C.

• **Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej konsekwentnie wzywa Polskę do systemowej naprawy wymiaru sprawiedliwości** FOT. SHUTTERSTOCK

Pełna zgoda. W tym akurat przypadku, należała ona do grupy sędziów startujących w tej profesji. Jej powołanie nie jest więc skażone takim defektem, jaki niosą powołania do Sądu Najwyższego lub cudowne awanse z sądów średniego rzędu do wyższych, nie mówiąc już o prokuratorach, adwokatach, czy profesorach, którzy nagle poczuli w sobie zew sędziowski.

Łagodny stosunek TSUE do tej konkretnej sprawy wynika ze specyficznych okoliczności, które towarzyszyły powołaniu Pani S. C. Była przed powołaniem starszą asystentką sędziego w Sądzie Okręgowym w Poznaniu. Została pozytywnie zaopiniowana przez Kolegium Sądu i Zgromadzenie przedstawicieli sędziów okręgu. Pozostali uczestnicy postępowania nominacyjnego nie zakwestionowali powołania tej sędzi. A zatem w odniesieniu do niej, niewątpliwa wadliwość powołania (niekwestionowana przez TSUE) nie musi negować jej statusu jako sędzi.

Ale nie zawsze tak musi być. Doskonale streszcza to w niedawnym komentarzu w „Polityce" Ewa Siedlecka przypominając: „Nieprawidłowości przy powoływaniu czy awansowaniu sędziów popieranych przez władzę PiS było mnóstwo. Procedura opiniowania trwała czasem kilka minut, nie wyłączali się z głosowania nad nią członkowie KRS, którzy np. zawdzięczali tej osobie mianowanie do tej Rady. Kandydaci praktycznie bez doświadczenia zawodowego, czy z bardzo miernym dorobkiem orzeczniczym, wygrywali z kandydatami z tytułami naukowymi i wieloletnim sędziowskim doświadczeniem. Albo brak było opinii kolegiów sądowych o kandydacie".

Ten instytucjonalny kontekst, kluczowy dla oceny powołań, kieruje uwagę w stronę nowej KRS. Trybunał nie pozostawia na tej PiS-owskiej instytucji suchej nitki, przypominając swoje wcześniejsze orzeczenie, które podkreślało, że „KRS w nowym składzie" (jak neo-Radę nazywa Trybunał) powstała w wyniku bezprawnego skrócenia 4-letniej konstytucyjnej kadencji poprzedniego składu, a 23 z 25 członków KRS w nowym składzie zostało wskazanych przez polską władzę wykonawczą i ustawodawczą – i że wszystko to może budzić „uzasadnione wątpliwości co do niezależności i roli KRS w procesie nominacyjnym" sędziów.

Nie jest więc tak, że KRS, wypaczona przez deformy Ziobry, została w jakikolwiek sposób „zrehabilitowana" przez Trybunał. Wprost przeciwnie. To samo dotyczy arcyszkodliwej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Trybunał w swym orzeczeniu jest bezlitosny wobec ziobrowego pomysłu, by wszystkie sprawy związane z zarzutami dotyczącymi bezstronności sędziów były zmonopolizowane przez Izbę Kontroli. Trybunał pisze, że niezgodne z prawem europejskim są przepisy, „które przyznają określonemu organowi wyłączną kompetencję do orzekania w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu okoliczności jego powołania". A takim właśnie organem jest Izba Kontroli.

Trybunał idzie dalej: każdy sędzia krajowy ma prawo do oceny prawidłowości powołania innych sędziów w rozpatrywanej sprawie, a jeśli przepisy prawa krajowego lub orzecznictwo sądu konstytucyjnego (chodzi tu o Trybunał Julii Przyłębskiej, który tak ustanowił) wykluczają taką kompetencję sędziowską – to sąd krajowy ma obowiązek takie przepisy i takie orzecznictwo zignorować. Cytuję in extenso: „Sąd krajowy, do którego wpłynął taki wniosek o wyłączenie [sędziego], powinien odstąpić od stosowania tych uregulowań [zakazujących sędziom badania legalności powołań] zgodnie z ich wykładnią zawartą w tym orzecznictwie i samodzielnie zbadać zgodność z prawem powołania tego sędziego, w szczególności poprzez sprawdzenie, czy sędzia ten spełnia wymóg »sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy«". Wszyscy polscy sędziowie powinni sobie tę maksymę zawiesić nad biurkiem.

Tak przeszliśmy od jednostkowej sprawy sędzi S. C, do spraw o charakterze systemowym. I to jest najważniejszy wymiar orzeczenia TSUE, który przeinaczyli prawicowi entuzjaści tego wyroku. Polska, pisze TSUE, uchybiła swym zobowiązaniom wynikającym z prawa europejskiego, zakazując sądom badania, czy inni sędziowie spełniają „wynikające z prawa Unii wymogi dotyczące niezawisłości", a „z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał (...) wynika, że wadliwe powołania na stanowiska sędziowskie mają w Polsce charakter systemowy". A zatem „biorąc pod uwagę systemowy charakter wadliwych powołań, indywidualna ocena (...) nie może co do zasady wystarczyć dla zapewnienia pełnego poszanowania" wymogów prawa unijnego. Ergo: „problemy systemowe wymagają zastosowania przez państwo polskie odpowiednich środków prawodawczych (...) mających na celu rozwiązanie problemów związanych z niezależnością sądownictwa wynikających z reform przeprowadzonych z tym państwie".

Polska, pisze TSUE, uchybiła swym zobowiązaniom, zakazując sądom badania, czy inni sędziowie spełniają „wynikające z prawa Unii wymogi dotyczące niezawisłości"

Z czego zatem, poza wielkodusznym użyciem słowa „reformy", mogą cieszyć się obrońcy Ziobrowego status quo w sądownictwie? ●

Wojciech Sadurski

Wojciech Sadurski

• jest profesorem prawa na Uniwersytecie Sydnejskim i profesorem w Centrum Europejskim UW. Członek Rady Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Rady Instytutu Spraw Publicznych. Członek Komisji Weneckiej od 11 marca 2026. Artykuł reprezentuje poglądy autora, a nie Komisji Weneckiej. ●

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Co powiedziałaby Pytia z Delf o dalszych losach ataku na Iran? Spróbujmy pofantazjować...

Wielka Szachownica 2026

Staszek Smuga-Otto

Autor mieszka w Brytyjskiej Kolumbii w Kanadzie, syn żołnierza Armii Krajowej

Wystarczyły te trzy zimowe miesiące, gdy zarzuciłem plecak na grzbiet, opuściłem moje biurko, komputer w górskim zaciszu i powędrowałem przez tropikalne dżungle Ameryki Środkowej. Odcięcie od codziennego internetu to wspaniała kuracja na mocno nadszarpnięte nerwy.

A jednak... te trzy miesiące wystarczyły, by na globalnej szachownicy „się nawyrabiało". Nie będę wymieniał zbyt wielu faktów i zdarzeń, bo znacie je lepiej.

Skoncentruję się tym razem na jednym światowym teatrze, na Iranie.

Choć koncentrując się nie zapominajmy, że ten „teatr" nie ma szczelnych ścian, a w budowie scenariusza i rozwoju akcji udział biorą inni wielcy animatorzy, że to nie tylko USA, Izrael i Iran. Bez przyjęcia perspektywy „wielkiej szachownicy" próby zrozumienia politycznych i militarnych decyzji i posunięć w „teatrze", na niewiele się zdadzą. A to niestety często powtarzający się błąd wielu analityków.

Cofnijmy się więc o parę miesięcy do czasu, gdy komitet noblowski odmówił przyznania pokojowej nagrody temu „geniuszowi", co to ponoć zakończył 8 wojen. Ta decyzja wprowadziła „geniusza" w szał. „On im wszystkim pokaże!".

Myślał o zbombardowaniu Oslo, ale jego najbardziej zaufani: zięć – nieoficjalny ambasador Izraela, kumpel od handlu nieruchomościami – nieoficjalny ambasador Moskwy w Waszyngtonie, oraz religijny świr w mundurze generała stojący na czele ministerstwa wojny „powiedzieli mu", że to nie Norwegia, a Iran stanowi zagrożenie dla istnienia USA.

Po paru tygodniach Iran deklaruje gotowość prowadzenia długiej wojny, a jako jej zakończenie, stawia warunek: likwidacja wszystkich amerykańskich baz wojskowych na Bliskim Wschodzie!

Ufając doradcom, bez informowania Rady Bezpieczeństwa ONZ i wierząc w swą wszechmoc, bez pytania Kongresu o autoryzację, nie konsultując się z NATO wydał rozkaz ataku...

Nie nazwał tego wojną, lecz... specjalną operacją. Czy to przyjaciel z Kremla mu podpowiedział?

Po dwóch tygodniach: cieśnina Ormuz zablokowana przez Irańczyków, których armia i flota – według buńczucznych oświadczeń „geniusza" – zostały zlikwidowane w stu procentach. Jednak przez selektywnie zablokowaną cieśninę, bez żadnych przeszkód, płyną tankowce chińskie i irańskie.

Iran deklaruje gotowość prowadzenia długiej wojny, a jako jej zakończenie, stawia warunek: likwidacja wszystkich amerykańskich baz wojskowych na Bliskim Wschodzie!

Biały Dom, pomimo wszystkich oświadczeń o pełnej likwidacji reżymu Iranu i jego armii – panikuje. Szef Pentagonu wydaje swej armii rozkaz nie brania jeńców. „Zabijajcie wszystkich!". „Geniusz" żebrze o pomoc mulitarną Chiny, Anglię, Francję, Koreę Południowa, Japonię. Żebrze i grozi partnerom z NATO.

Znosi sankcje na rosyjską ropę, by dołożyć swemu pryncypałowi z Kremla wiele miliardów dolarów na dozbrojenie i kontynuację zbrodniczej agresji na Ukrainę. A może i na jej następny etap?

Klęska to ostateczna, kompromitacja i ponura groteska.

Tyle na dzisiaj, ale co dalej? Co powiedziałaby Pytia z Delf? Spróbujmy pofantazjować...

Rosja i Putin: nigdy dotąd nie mieli tak wspaniałej okazji, by w samej Rosji „odzyskać twarz" i pokazać całemu światu paraliż NATO. Jeśli zdecydują się na blitzkrieg, w którymś z państw bałtyckich, wyzwolą swych gnębionych rodaków. Odzyskają połączenie z Królewcem – artykuł 5 Paktu zadziała jedynie ostrymi protestami.

Pekin – Xi: pomoże „Geniuszowi" zakończyć „specjalną operację", ale warunkiem będzie obojętność Ameryki w sprawie aneksji Tajwanu, czyli wycofania Jankesów z tej strefy Pacyfiku. Tylko co dalej z Koreą Południową, Japonią?

No i wycofanie – dobrowolne lub wymuszone baz ze strefy Bliskiego Wschodu.

Czy mogły sobie, Rosja i Chiny, wymarzyć lepszy rozwój sytuacji?

Warto też zdawać sobie sprawę, że likwidcja amerykańskich baz na Bliskim Wschodzie, to koniec obecności Zachodu w tej strefie – a „wielka szachownica" nie znosi próżni!

A wreszcie... zbliżające się w USA tzw. wybory cząstkowe do Kongresu. Coraz to bardziej Amerykanom bielmo MAGA spada z oczu. Notowania Republikanów lecą w dół. Ciekawe, kiedy wreszcie zięć i kumpel od sprzedaży nieruchomości uzmysłowią Trumpowi, że je przegra. A razem z nim przegrają i partnerzy – animatorzy libertariańscy, panowie Thiel, Vance et consortes.

Że jedynym ratunkiem może okazać się... nieprzeprowadzenie tych wyborów, np. dzięki wprowadzeniu stanu wyjątkowego w kraju.

Tyle Pytia Delficka – pożyjemy, zobaczymy.

Czy jednak nie za szybko wróciłem z tropikalnej dżungli krokodyli, ryczących małp, wężów i wulkanów do tzw. cywilizacji i do internetu?

Czekam na Wasze komentarze...

wyborcza to WY • **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34426722

Jak polscy innowatorzy ratują zasoby planety?

Biznes w Polsce udowadnia, że kluczem do sukcesu nie jest wyłącznie pozyskiwanie nowego, lecz inteligentne projektowanie tego, co już mamy w obiegu. Projekty zgłoszone do IX edycji Stena Circular Economy Award-Lider Gospodarki Obiegu Zamkniętego pokazały, że cyrkularność przestała być jedynie ekologicznym dodatkiem, a stała się solidnym fundamentem, na którym nowoczesne firmy budują swoją działalność.

IX edycja konkursu Stena Circular Economy Award

Zjawisko znane jako urban mining uświadamia nam, że nasze otoczenie to potężne źródło cennych surowców. Pozwala ono odzyskiwać pierwiastki z produktów już raz wprowadzonych na rynek, co znacząco ogranicza potrzebę eksploatacji środowiska naturalnego. Projektowanie wyrobów tak, by dało się je łatwo rozebrać na części i odzyskać zasoby, to jeden ze sposobów na ochronę przyrody. Pozwala ono firmom również uniezależnić się od niepewnych dostaw surowców z zewnątrz i chroni planetę przed skutkami nadmiernego wydobycia.

Poznaj liderów IX edycji SCEA

W tegorocznej odsłonie konkursu, który istnieje od 2017 roku, rywalizacja była wyjątkowo zacięta. Kapituła stanęła przed trudnym zadaniem – spośród blisko 80 zgłoszeń wyłoniono 3 Liderów GOZ oraz przyznano 5 wyróżnień. O znaczeniu tegorocznych projektów dla polskiego rynku mówi Piotr Bruździak, dyrektor ds. Sprzedaży i Operacji w Stena Recycling:

"Tegoroczna edycja udowodniła, że zamykanie obiegu i efektywne gospodarowanie zasobami przekłada się na konkretne efekty środowiskowe, takie jak wzrost poziomu recyklingu i ograniczenie ilości odpadów. Nagrodzone projekty pokazują, że przejście na wyższe poziomy hierarchii postępowania z odpadami może być jednocześnie korzystne dla środowiska i biznesu. To rozwiązania, które budują przewagę konkurencyjną i z powodzeniem mogą być wdrażane na dużą skalę."

Liderzy i wyróżnieni w IX edycji:

- Kategoria Przedsiębiorstwa wdrażające praktyki GOZ: Tytuł Lidera GOZ przyznano firmie Decathlon za projekt „Cyrkularne modele biznesowe w Decathlon Poland", obejmujący naprawę, wypożyczenia i odsprzedaż produktów. Wyróżnienia otrzymały: Enverde oraz Żabka Polska.
- Kategoria Start-upy wdrażające cyrkularne rozwiązania: Liderem został Rebench za rozwiązanie wspierające firmy w wydłużaniu cyklu życia wyposażenia biurowego poprzez cyfrową inwentaryzację i renowację. Wyróżnienie otrzymał TerraLight.
- Kategoria Studencka: Tytuł Lidera zdobył Mateusz Rembowski za projekt „Aqua-Loop" – innowacyjny system odzysku wody w gospodarstwach domowych. Kapituła wyróżniła również projekty Julii Agaty Czyż oraz Marceliny Reminger.

Sukces tegorocznych laureatów potwierdza, że cyrkularność stała się nowym standardem polskiej innowacyjności. Niezależnie od skali działania – od lokalnych startupów po rynkowych gigantów – każdy krok w stronę cyrkularności ma kluczowe znaczenie dla przyszłości naszej planety i portfeli konsumentów. Konkurs Stena Circular Economy Award od dziewięciu lat tworzy platformę wymiany wiedzy i promuje praktyki, które przybliżają nas do gospodarki jutra: wolnej od marnotrawstwa i opartej na szacunku do każdego grama surowca, który już jest na rynku.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

ROZMOWA Z
RALPHEM KAMINSKIM

Ralph Kaminski dla „Wyborczej”

NIE ROBIĘ MUZYKI, ŻEBY BIĆ REKORDY

– Nie musiałem szczekać. Wygodniej byłoby robić rzeczy bezpieczne i podobać się wszystkim, tylko nie na tym polega zadanie artysty – opowiada nam Ralph Kaminski.

FOT. DAWID GRZELAK

JAREK SZUBRYCHT: Skoro dałeś swojej nowej płycie taki sam tytuł jak Gorillaz, zacznę od tego samego pytania, które im zadałem: góra, na którą nas zaprosiłeś, to miejsce, do którego się ucieka, czy szczyt, którego osiągnięcie jest celem i nagrodą?
RALPH KAMINSKI*: Postrzeganie robienia muzyki – w ogóle pracy w show-biznesie – jako drogi na szczyt jest czymś najgorszym, co można sobie zrobić. Mnie nie chodzi o to, żeby zdobyć jeden szczyt, tylko żeby spacerować po różnych pagórkach. Niektóre są wyższe, inne niższe, zdarzają się też zejścia w doliny.

Góra w tytule mojego albumu ma znaczenie symboliczne – równie dobrze można by tu wstawić jakieś imię, choć to byłoby zbyt dosłowne. Tak się też złożyło, że mój pierwszy album nazywał się „Morze”, więc teraz jest „Góra”, która zamyka moją pierwszą dekadę w show-biznesie. Nie, przepraszam, ja nie jestem w show-biznesie. Przede wszystkim jestem w muzyce.

Po przesłuchaniu płyty odnoszę wrażenie, że na tej swojej górze nie tylko jesteś sam, ale wręcz samotny.
– Muszę zaznaczyć, że to nie jest album o aktualnym mnie. Zanim piosenki zostały napisane, nagrane i wytłoczone na płycie, minęło sporo czasu. Ale masz rację – pisałem je z samotnego, pustego miejsca, znajdującego się wtedy wewnątrz mnie. Piosenkami próbowałem wysłać sygnał, jak się czuję. Nie chodzi o to, że nie miałem się do kogo odezwać, ale sam ze sobą czułem się przeraźliwie samotny. Można powiedzieć, że to paradoks, prawda? Jak mogę czuć się samotny, skoro mam 200 tysięcy followersów na Instagramie?

Moje poczucie samotności nie wynikało z pracy – ona idealnie zagłusza samotność, a przy okazji kontakt z samym sobą. Dla wielu ludzi praca staje się ucieczką od samotności, od problemów. Dlatego na jakiś czas świadomie przestałem pracować i wtedy pojawiło się dużo trudnych emocji, rzeczy, których wcześniej nie miałem czasu przeżywać albo do których nie miałem dostępu. Poczucie samotności było jedną z nich.

Zostałeś gwiazdą i wokół się przerzedziło?
– Nie, to nie to. Wyobrażam sobie, że ktoś staje się zbyt wielki i niedostępny dla swojego otoczenia. Czuje się samotny, bo już nikt go nie rozumie, tak wielką jest gwiazdą i wybitnym kreatorem. Mnie to nie dotyczy. Zawsze robiłem, co mogłem, żeby do tego nie doprowadzić – żeby moi najbliżsi nie patrzyli na mnie przez pryzmat mojej pracy.

Na zewnątrz mogę wydawać się kimś innym i ten wizerunek pewnie zawiera jakąś część mnie, ale dopiero ktoś, kto zna mnie prywatnie, wie, kim naprawdę jestem. O oddzielaniu tego, co publiczne, od życia prywatnego śpiewam w piosence „Pocałunki w deszczu”: „Chcę być chciany – nie jak idol, lecz przez ciebie”.

A zatem sukces jednak rzuca cień na twoje życie prywatne.
– Na pewno trudniej jest znaleźć kogoś bliskiego, nawet przyjaciela. Trudniej komuś zaufać. Jedna z bliskich mi osób – z tych stosunkowo niedawno poznanych – przyznała, że nie była na „Balu u Rafała”, że nigdy tego nie widziała – i byłem tym zachwycony.

Oczywiście tworzę po to, żeby być słuchanym i chcę, żeby ludzie mnie kojarzyli i cenili, ale dobrze, że jest ktoś, dla kogo nie jestem przede wszystkim postacią ze sceny.

Nawet jeśli na swojej „Górze” jesteś samotny, masz towarzystwo – duchów. Niektóre z nich mają imiona i konkretne historie, inne są anonimowe, ale przemykają gdzieś w tle. Dużo w tych piosenkach śmierci i strachu przed śmiercią.
– Temat śmierci towarzyszył mi od bardzo wczesnego dzieciństwa, dużo było wokół... niespodziewanych końców. Raczej od tego uciekałem, nie chciałem o tym myśleć, za bardzo mnie to przerażało. Dopiero śmierć Ani Dombalskiej, mojej profesor od śpiewu, coś zmieniła. Ta śmierć była rozciągnięta w czasie, zamieniona w długie pożegnanie, bo Ania wiedziała, że umrze, chorowała, mówiła o tym bardzo otwarcie.

To było dla mnie nowym doświadczeniem – nie mogłem już uciekać, zostałem zmuszony do zmierzenia się nie tylko z jej odchodzeniem i żałobą, ale w ogóle z naszą ludzką śmiertelnością. Z tematami, od których współczesna kultura zwykle ucieka. Przyjrzenie się temu z bliska było dla mnie czymś trudnym i zarazem bardzo ważnym. Myślę, że wręcz przełomowym.

Słyszę w twoim nowym materiale kontynuację płyty „Młodość” z 2019 roku. Właściwie to „Góra” mogłaby równie dobrze mieć tytuł „Dojrzałość”.
– Czuję się dojrzały. Na pewno dojrzalszy i jest mi z tym jakoś lepiej. Choć pisząc te piosenki, zdarzyło mi się zatęsknić za młodością. Zadrościłem tym wszystkim ludziom, którzy debiutują i mają w sobie tę naiwność, siłę i wiarę w siebie, które bardzo, bardzo pomagają na tym pierwszym etapie, a przemijają wraz z dojrzałością i większą wiedzą. Swoją drogą, to ciekawe, czy jeśli dożyję starości i będę miał ochotę wydać płytę, to nazwę ją „Starość”?

Może ja w środku jestem starym dziadem? Wydając taki album, czuję, że znowu idę pod prąd. Już od debiutu tak mam

Znasz wiersz „Polały się łzy” Adama Mickiewicza?
– Tak, kojarzę.

Krótki, piękny, mądry i mniej więcej o tym, co wyśpiewujesz w swoich nowych piosenkach.
– Piękny. Mógłbym powiedzieć, że ten wiersz doskonale opisuje moje doświadczenia. Wiesz, ja zbyt często nie płaczę, właściwie to w ogóle. Jestem na to zbyt zajęty. Kiedy zrobiłem sobie wspomnianą już przerwę od pracy i skazałem się na zbyt dużą ilość wolnego, okazało się jednak, że natura zwyciężyła – mój organizm domagał się równowagi.

Jak zacząłem płakać, to nie mogłem przestać. Płakałem codziennie, aż stało się to męczące i już sam z siebie żartowałem, że odwodnię się od tego płakania. Moje emocje upomniały się o swoje. Tak, ten wiersz Mickiewicza najlepiej oddaje mój ówczesny stan.

Kiedy po raz pierwszy słuchałem „Góry” i doszedłem do piosenki „Nie bój się na zapas!”, sprawdziłem, czy komputer nie przełączył mi się przypadkiem na jakieś inne źródło dźwięku. To rzecz z innego świata.
– Rzeczywiście, ten utwór odbiega stylistycznie od reszty. Zaczęło się od założenia, że napiszę pogodną płytę...

Coś poszło nie tak.
– No, nie wyszło mi – życie zweryfikowało plany. Zostało z nich tylko to, że po raz pierwszy większość utworów skomponowałem na gitarze akustycznej, w tym „Nie bój się na zapas!”, utwór prawie rockandrollowy. Świetnie sprawdza się na żywo, totalnie przy nim szalejemy. Poprzedzające go utwory są poważne, wręcz smutne i nie wyobrażam sobie zagrania całego takiego koncertu. Takiego wielkiego, napompowanego balona, który zaraz pęknie.

Brzmi jakbyś dał się przyłapać na tym płakaniu i zawstydzony chciał nas zapewnić, że wszystko jest w porządku, nie musimy się niepokoić.
– Wiele z pozostałych piosenek nie było jeszcze gotowych, a ja już wiedziałem, że chcę mieć na płycie taki utwór jak „Nie bój się na zapas!” – niesiony przez rytm i gitarową energię. Chciałem spróbować wytańczyć w nim swój lęk. Bez niego ta płyta byłaby zbyt ciężka, za dużo byłoby w niej rozpaczy.

Czemu tak bardzo zależy ci na tym, żeby twoje płyty były zamkniętymi konceptami, a nie po prostu zbiorami udanych piosenek? Jesteś sporo młodszy, więc wiesz lepiej ode mnie, że coraz mniej ludzi ma cierpliwość do wysłuchiwania płyt od początku do końca, że wybiera-

eprasa.pl c5e8f4cc0e

ją po piosence. Ba, dobrze, jeśli po piosence, a nie poprzestają na 30-sekundowym, przyspieszonym refrenie na TikToku.
– Może ja w środku jestem starym dziadem? Wydając taki album, czuję, że znowu idę pod prąd. Już od debiutu tak mam. Wiem, że ludziom podobają się inne rzeczy i powinienem to wziąć pod uwagę, żeby osiągnąć tak zwany sukces.

Tylko ja nie robię muzyki po to, żeby bić rekordy. Tworzę muzykę do słuchania.

Ten album wymaga skupienia, bo widocznie miałem potrzebę, żeby taki nagrać. Jeśli kiedyś poczuję, że powinienem zrobić hity z satelity, to będą hity. Nie mogę kalkulować, choć oczywiście mam nadzieję, że „Góra" się spodoba, że znajdzie swoich słuchaczy i zostanie doceniona. Byłbym idiotą, gdybym tego nie chciał. Myślę o słuchaczu, ale zarazem wierzę, że są jeszcze ludzie, którzy słuchają całych płyt. O nich myślę. Chcę ich wzruszać, a kiedy to się udaje, czuję się artystą spełnionym.

Płyta wypełniona balladami oznacza, że odpuściłeś sobie wyścig o stadiony? Byłeś, śpiewałeś i co – nie podobało ci się?
– Przed COVID-em prowadziłem podcast z Arturem Rawiczem i kiedyś przyszedł do nas Dawid Podsiadło. Był przed wydaniem „Małomiasteczkowego", tej swojej wielkiej płyty. Pamiętam, że byliśmy oczarowani informacją, że wyprzedał Torwar, a chwilę później – trzy z rzędu. Nie mogliśmy uwierzyć, że polski artysta tego dokonał, że ludzie kupili tyle biletów.

Kilka lat później i ja swój Torwar zagrałem – to było bardzo ciekawe doświadczenie, ale nie czuję potrzeby bicia kolejnych rekordów. Nigdy nie marzyłem o tym, żeby zagrać na stadionie, i nie marzę teraz. To nie jest moja droga.

Jestem wdzięczny Dawidowi za to, że dzięki jego zaproszeniu miałem możliwość przekonać się, jakie to uczucie. Stadion robi wrażenie. Nie powiem, że nie. Ta liczba ludzi jest niesamowita, tylko emocji, które przeżywasz za pierwszym razem, już nie doświadczysz za kolejnym.

Nie czuję też stadionów jako fan muzyki. Byłem niedawno na stadionie na Harrym Stylesie, zapłaciłem dużo pieniędzy i uważam, że wyrzuciłem je w błoto, bo nie czułem żadnych emocji. Nic w tym dźwięku dla siebie nie usłyszałem.

Przy okazji apeluję do niektórych moich koleżanek i kolegów marzących o stadionach, żeby zastanowili się, czemu tak bardzo tego chcą. Dawid gra stadiony, bo ma taką możliwość, odniósł ogromny sukces komercyjny i w innych obiektach wszystkich chętnych nie pomieści. Ale jeżeli ktoś marzy o graniu na stadionach, bo myśli, że się tym dowartościuje, zostanie artystą spełnionym, to chyba nie tędy droga.

Możesz dopieszczać każdy dźwięk i słowo, oczekiwać od słuchaczy skupienia, ale kiedy piosenka idzie w świat, tracisz nad nią kontrolę. Można na przykład wyciąć jedną linijkę z refrenu i zrobić z tego mema. Hau hau hau.
– Nie spodziewałem się, że „Pies" wzbudzi aż takie kontrowersje. Zainspirował mnie utwór „One Hit" The Knife, w którego refrenie jest „how how how", brzmiące nie jak słowa, ale jak szczekanie, zwierzęce odgłosy. Genialny motyw, bardzo ekspresyjny. Postanowiłem zrobić coś podobnego w swojej piosence. Wiedząc, jak ludzie kochają zwierzęta i jak te zwierzęta kochają ludzi, chciałem opowiedzieć metaforycznie o samotności. Myślałem też o psach mojej mamy, które były dla nas bardzo ważne.

Moi odbiorcy to zrozumieli, ale byłem zaskoczony tym, co wydarzyło się w innych kręgach, gdzie przedstawiano mnie w pejoratywny sposób, a przesłanie piosenki bardzo spłycono. Łatwo było wyśmiać szczekającego artystę. Zdaję sobie jednak sprawę z tego, że teledyskiem dolałem oliwy do ognia. Nawiązywałem w nim do mistrzów kina – do „Pociągu" Kawalerowicza, ale i do „Salò, czyli 120 dni Sodomy" Pasoliniego. Dlatego mam na sobie suknię ślubną.

Dalszą częścią spektaklu były Fryderyki, gdzie też pojawiłem się w tej sukni. Kiedy opublikowano artykuł „10 najbardziej kontrowersyjnych momentów na 30-lecie Fryderyków", okazało się, że dwa należą do mnie. Dzisiaj nikt nie pamięta, kto wtedy dostał nagrodę, tylko to, że byłem w sukience. O to chodziło. Odbiłem sobie w ten sposób brak Fryderyków za „Bal u Rafała". Nie musiałem, jak Vito Bambino, wieszać na statuetkach papieru toaletowego.

Awantura o suknię była sprowokowana i spodziewana, ale nigdy bym nie przypuszczał, że niewinny psi refren wywoła taką burzę.
– Widziałeś memy, w których moje „hau hau" zestawiano z tekstem Jacka Kaczmarskiego? Z tym nie wygram. Chociaż ktoś w odpowiedzi zrobił mema, dając inny mój tekst i obok jakiś prostszy tekst Kaczmarskiego. Nie wiem tylko, do czego tym pytaniem zmierzasz. Czy wstydzę się tego utworu? Czy żałuję? Absolutnie nie.

Wstydzić się nie masz czego, ale czy nie żałujesz? Nie dość, że zostałeś obśmiany przez internetowy tłum, to jeszcze wciągnięto cię w wojny kulturowe.
– Jakiś polityk oburzał się, że szczekam w amfiteatrze w Opolu.

Bo na tym swoim obłudnym oburzeniu próbował zbić kapitał polityczny. Podsunąłeś mu piękny przykład upadku sztuki, wręcz zdrady polszczyzny. Kiedyś na opolskiej scenie swoje wiersze śpiewali Kaczmarski i Młynarski, a teraz jakiś przebieraniec szczeka na ludzi. Koniec świata!
– Przykro mi było. Nie przypuszczałem, że szczekanie będzie kontrowersyjne. Uważałem na języku polskim, gdzie uczono mnie, czym jest metafora i że może przybierać różne formy, ale łączy je brak dosłowności. Martwi mnie, że ludzie wszystko dziś odbierają dosłownie, nawet żarty. To dowodzi, że edukacja artystyczna w naszym kraju jest na bardzo słabym poziomie, że jest coraz mniejsza otwartość na sztukę, która teoretycznie powinna być wolna.

Oczywiście nie musiałem szczekać. Wygodniej byłoby robić rzeczy bezpieczne i podobać się wszystkim, tylko nie na tym polega zadanie artysty. To jest nuda. Sztuka nie musi każdemu się podobać, musi budzić emocje.

Czyli „Pies" spełnił swoje zadanie, nie masz na co narzekać.
– Czasami algorytm, który podawał dalej te memy, docierał do ludzi, którzy mnie nie znali. Zainteresowali się, polubili moją muzykę. Częściej jednak docierał do tych, którzy dowartościowują się, szydząc z ludzi czy wręcz otwarcie i niesprawiedliwie ich atakując.

W zeszłym roku jednego takiego hejtera podałem do sądu. Został skazany, musiał mnie przeprosić i zapłacić grzywnę na cele charytatywne. To pokazało, że nie ma bezkarności w sieci i że jeżeli poczuję, iż ktoś przekracza granice, mam prawo go pozwać. Trzeba walczyć z hejtem. Wiadomo, że to studnia bez dna, ale ten wybraniec trafił na mój gorszy dzień i nie odpuściłem. Może dzięki temu ktoś inny zastanowi się pięć razy, zanim coś napisze, bo i z nim mogę spotkać się w sądzie.

Z twojej nowej płyty dowiedziałem się, że wciąż masz marzenia. Jakie?
– Marzę o tym, żeby dalej móc wykonywać swój zawód i żeby zdrowie mi na to pozwalało. Chciałbym też, żeby nowy album dotarł do słuchaczy i powoli w nich dojrzewał, bo wiem, że ta muzyka potrzebuje czasu. ●

Ralph Kaminski

Góra
Universal Music Polska

*Ralph Kaminski

• (ur. w 1990 r.) wokalista, kompozytor i producent działający na pograniczu popu i alternatywy dla wrażliwców. Zadebiutował 10 lat temu płytą „Morze", teraz wydał swój czwarty album autorski, czyli „Górę". W międzyczasie m.in. zdobywał liczne nagrody, śpiewał piosenki Kory i hymn Męskiego Grania, koncertował z Dawidem Podsiadłą i nagrywał z Marylą Rodowicz

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427203

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieregulowanych stanach prawnych, oznaczonych jako **dz. nr 56/2** oraz **57,** położonych w obrębie Wudzyn, gmina Dobrcz, bez oznaczenia hipotecznego, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie podziemnej linii kablowej nn 0,4 kV.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.3.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34426773

Zwierzyniecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Krakowie
z siedzibą w Krakowie ul. J. Lea 92
ogłasza

PRZETARG NIEOGRANICZONY
- PISEMNE SKŁADANIE OFERT

Przedmiotem przetargu jest sprzedaż prawa odrębnej własności **samodzielnego lokalu o innym przeznaczeniu niż mieszkalny (użytkowy) nr 1U** o pow. 460,97 m² położonego w poziomie piwnic, na parterze i I piętrze w budynku **ul. Karola Szymanowskiego 15** w Krakowie, stanowiącego mienie Spółdzielni, dla którego prowadzona jest odrębna księga wieczysta. DZIAŁ IV KW dla lokalu jest wolny od wpisów, DZIAŁ III KW jest wolny od wpisów innych niż opisane w **Ważne informacje o lokalu.**
Wskaźniki rocznego zapotrzebowania na energię użytkową = 96,32kWh/(m² · rok), energię końcową = 128,79kWh/(m² · rok), nieodnawialną energię pierwotną = 185,71 kWh/(m² · rok), udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową = 0,00%, jednostkową wielkość emisji CO_2=0,4034 t CO_2/(m² · rok).
Lokal można oglądać od dnia 13.04.2026r.po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr telefonu: 12 637 85 60).

Cena wywoławcza lokalu nr 1U: **3 919 000 zł**, wysokość **wadium: 400 000 zł.**
Termin wpłaty wadium: **do 27.04.2026r.** - wpłata na rachunek bankowy Sp-ni: PKO BANK POLSKI SA II O/Kraków 17 1020 2906 0000 1602 0013 8008. Decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni.
Pisemne oferty wraz z **Oświadczeniem** warunkującym udział w przetargu (o którym mowa w „Regulaminie (…)" **można składać do godz. 12:00 w dniu 28.04.2026r** w siedzibie Spółdzielni – parter – dziennik podawczy - w zaklejonej kopercie z dopiskiem „ Oferta – przetarg na lokal nr 1U".
Oferta powinna zawierać dane oferenta, jego adres, oferowaną cenę, ew. nr telefonu, nr rachunku do zwrotu wadium, podpis oferenta.

Komisyjne otwarcie ofert (bez udziału oferentów) nastąpi o godz. 12:30 w dniu 28.04.2026r.

Informacja Spółdzielni dla oferentów w sprawie wyboru oferty: w dniu 28.04.2026r. o godz. 14:00 w siedzibie Spółdzielni – Sekretariat. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty dokonuje się niezwłocznie – pisemnie. Oferenta nieobecnego w siedzibie Spółdzielni – zawiadamia się pisemnie na wskazany adres za potwierdzeniem odbioru.
Osoba, której oferta zostanie przyjęta (wygra przetarg) ma obowiązek w terminie **do 28.05.2026r. wpłacić na konto Spółdzielni zaoferowaną kwotę** (cenę nabycia) pomniejszoną o wpłacone wadium (decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni).
Bezskuteczny upływ tego terminu powoduje przepadek wadium na rzecz Spółdzielni.
Pozostałym osobom wadium zwraca się w dniu następnym po otwarciu ofert na wskazany przez uprawnionego nr rachunku bankowego w wysokości wniesionej kwoty.
Z „Regulaminem w sprawie zasad organizowania przetargów na lokale w Zwierzynieckiej Spółdzielni Mieszkaniowej (…)" można zapoznać się w siedzibie Spółdzielni w dziale członkowsko-mieszkaniowym (parter) w dniach przyjęć stron lub na stronie internetowej **www.zsm.krakow.pl w zakładce Przetargi.**
Zawarcie umowy notarialnej i wydanie lokalu nastąpi w terminie 14 dni od spełnienia przez oferenta wszystkich warunków określonych w ogłoszeniu o przetargu. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty oznacza zobowiązanie do zawarcia umowy.
Osoba, która wygra przetarg pokrywa wszelkie opłaty wynikające z aktu notarialnego.
W przypadku uchylenia się od zawarcia umowy wadium przepada.
Spółdzielnia zastrzega sobie prawo odwołania a także unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Ważne informacje o lokalu
Lokal składa się z 26 pomieszczeń użytkowych. Wynikający z w/w powierzchni ułamkowy udział we współwłasności nieruchomości budynkowej oraz w prawie własności gruntu wynosi 46097/236454. Budynek ul. Karola Szymanowskiego 15 posadowiony jest na działce nr 641/22 obręb 4.

W poziomie piwnic ww lokalu znajduje się m.in. pomieszczenie hydroforni (26,22 m²), która obsługuje budynek ul. Szymanowskiego 15 i Szymanowskiego 14. W dziale III kw prowadzonej dla lokalu nr 1U wpisana jest nieodpłatna służebność korzystania z lokalu nr 1U, której zakres ograniczać się będzie do korzystania z pomieszczenia, w którym znajduje się hydrofornia, na rzecz każdoczesnych właścicieli i posiadaczy nieruchomości, składającej się z działek nr 641/15, nr 641/17, nr 641/20 i nr 641/23, zabudowanej budynkiem wielomieszkaniowym przy ul. Szymanowskiego numer 14 w Krakowie. Przy umowie sprzedaży lokalu 1U zostanie ustanowiona analogiczna służebność na rzecz każdoczesnych właścicieli i posiadaczy nieruchomości, składającej się z działki nr 641/22, zabudowanej budynkiem wielomieszkaniowym przy ul. Szymanowskiego numer 15 w Krakowie.

W 2012 r. budynek **Szymanowskiego 15** został docieplony oraz dokonano kompleksowego remontu instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania. Nakłady na ten cel zostały sfinansowane dwoma kredytami. Spłata kredytów wraz z odsetkami dokonywana jest w stawce opłaty na fundusz remontowy przez osoby posiadające tytuł prawny do lokalu w tej nieruchomości. Termin całkowitej spłaty kredytów przypada w dniu 01.12.2028r. Bliższych informacji w tej sprawie można uzyskać w dziale członkowsko-mieszkaniowym Spółdzielni.
Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr tel. 12 637-11-05.

Zarząd Spółdzielni

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

POZA ULOTKĄ

Dziewczynka zmarła po niecałej dobie. O tym, że lekarze zastosowali leczenie lekiem pozarejestrowym, rodzice dowiedzieli się dopiero pół roku później.

Przed wojną ona zarządzała marketami spożywczymi i dorabiała jako księgowa, on prowadził firmę i zajmował się przetwórstwem oraz sprzedażą malin.

Na wojnie Vasyl walczył w Donbasie, potem w rejonie Charkowa i na granicy z Białorusią. Dwa razy został ranny. Przeżył, ale do dalszych walk się nie nadawał. – Krzyczałem na lekarza, że muszę wracać na front – wspomina. Nie pomogło, został zdemobilizowany. Kiedy Anna zaszła w ciążę, wyjechali do Polski. Zamieszkali w Gdyni. Tu 23 stycznia 2025 roku w Szpitalu Morskim urodziła im się córeczka, Eva Marija.

Noworodka oceniono na 10 na 10 punktów w skali Apgar, chociaż dziewczynka miała niewłaściwie rozwinięte naczynia krwionośne w lewej nodze i zrośnięte dwa palce u stopy. Czerwoną plamę na skórze, sięgającą do pośladka, lekarze zdiagnozowali jako malformację naczyniową żylną. To anomalia rozwojowa, która – co do zasady – nie zagraża życiu dziecka, ale wymaga leczenia.

Evę przewieziono do Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku. W szpitalu była od 28 do 31 stycznia. Wyniki badań pokazały, że w razie zastosowania standardowej terapii immunosupresyjnej, może dojść u dziecka do powikłań. Stwierdzono m.in. niedokrwistość, problemy z krzepnięciem krwi i niestabilność metaboliczną. Anna: – Po trzech dniach wypisali nas do domu. Córka nie miała żadnych infekcji, jadła i przybierała na wadze.

Vasyl: – Pozostała nam jeszcze jedna wizyta w szpitalu. Ale powiedziano nam, że córka jest zdrowa i wszystko będzie dobrze.

LEKARZE DECYDUJĄ SIĘ NA LECZENIE OFF-LABEL

Po ponad miesiącu w domu, małżeństwo wrócili z dzieckiem do UCK. 3 marca Eva została planowano przyjęta do kliniki pediatrii, hematologii i onkologii na oddział patologii noworodka, niemowlęcia i chorób metabolicznych, by kontynuować leczenie malformacji naczyniowej. Przeszła badania kontrolne i lekarz prowadzący podjął decyzję o podaniu dziecku leku o nazwie Sirolimus. To silny antybiotyk immunosupresyjny, który stosuje się głównie w transplantologii. Podaje się go także przy malformacji naczyniowej u noworodków.

Kluczowe jest to, że podanie tego specyfiku na chorobę Evy, określane jest jako leczenie „off-label", czyli „poza ulotką" albo „poza etykietą". Co to znaczy? Że lek jest podawany na inną chorobę, w innych dawkach lub dla innych grup pacjentów, niż wskazuje producent w oficjalnej ulotce. To legalna i powszechna na całym świecie praktyka, szczególnie w onkologii, psychiatrii, ale także pediatrii. Wzięła się z braku alternatywnych, zarejestrowanych leków na niektóre schorzenia. Bywa, że są nawet dowody naukowe, wskazujące na skuteczność leku przy innych chorobach, ale producent nie zdążył jeszcze uzupełnić tego w procesie rejestracji leku. Nie jest to więc leczenie eksperymentalne.

Co jednak istotne, aby zastosować procedurę off-label, rodzic bądź opiekun prawny dziecka, powinien wyrazić świadomą zgodę na leczenie i wiedzieć o wszelkich ryzykach po zastosowaniu leku. Takie są przepisy.

W przypadku rodziców Evy był z tym problem. – Wręczono nam plik dokumentów po polsku – opowiada Anna. – Lekarka powiedziała, żebyśmy użyli translatora w internecie, by sobie to przetłumaczyć. Próbowaliśmy, ale tłumaczenie nie odpowiedziało na wszystkie pytania, w tym podstawowe. Gdybym wiedziała, że podanie leku niesie ryzyko dla zdrowia córki, nigdy bym się na to nie zgodziła. A o tym, że było to leczenie off-label, dowiedzieliśmy się dopiero pół roku później w kancelarii prawniczej, która zajęła się naszą sprawą i przeanalizowała dokumentację medyczną.

Vasyl: – Nie wiedzieliśmy, co podpisujemy. Ale byliśmy pewni, że w szpitalu nas przecież nie oszukają.

O tym, że rodzice nie zostali skutecznie poinformowani o konsekwencjach wybranej przez lekarzy metody leczenia, świadczą także ewidentne błędy w dokumentacji. Nawet podpisy na zgodzie na terapię złożyli nie w tym miejscu, w którym trzeba; nie wpisali daty i godziny, nie zaznaczyli swoich zgód w niektórych wymaganych polach.

Anna: – Potem przyszła pani ze strzykawką i powiedziała, że teraz „podamy dziecku witaminy". Na moje pytanie, czy jest jakieś ryzyko dla zdrowia córki, odpowiedziała: „nie".

Była godz. 20, gdy Eva dostała zastrzyk.

„MÓDLCIE SIĘ DO SWOJEGO BOGA, A MY BĘDZIEMY DO SWOJEGO"

– Córka od rana mocno płakała. Przestała przyjmować pokarm. Zadzwoniłam do męża i poprosiłam, żeby przyjechał, bo z dzieckiem dzieje się coś niedobrego. Była godz. 6 rano. Poszłam do pielęgniarek, prosiłam, by coś zrobiły. Uspokajały mnie, że „to normalne, że dziecko ma gazy". Za chwilę poszłam znowu, ale ponownie mnie odesłały. O godz. 6.30 podały dziecku papawerynę, środek rozkurczowy. Ale Eva nie przestawała płakać. Aż w końcu zaczęła ciężko oddychać – mówi Anna i pokazuje, z jakim trudem dziewczynka łapała każdy oddech.

Mówi dalej: – O godz. 8 rano weszła lekarka z grupą studentów na obchód. Przyglądali się córce, widzieli, jak z trudem oddycha. Lekarka powiedziała, że to kolki. I wyszli. A ja mam dwójkę dzieci i wiem, jak wyglądają kolki. To nie było to.

Dziecko zrobiło się blade, miało napęczniały brzuszek. Anna wzięła je na ręce, chodziła po szpitalnym korytarzu, płakała i prosiła o pomoc.

– Ale lekarz powiedział, że histeryzuję. Pielęgniarki podały córce paracetamol. Nie zrobili żadnych badań, nie podłączyli żadnej aparatury, nie było żadnej diagnostyki. Później mąż chciał zmienić pieluszkę i zobaczył, że z plamy na nóżce cieknie krew – opisuje Anna.

Dopiero o godz. 14.25 lekarz pilnie zlecił badanie USG. Wykazało ostrą niewydolność wielonarządową. Serce nie pompowało krwi. Zlecono pilną konsultację kardiologiczną. Kiedy transportowano dziewczynkę między oddziałami, doszło do zatrzymania krążenia. Kardiolog, natychmiast zaczął resuscytację. Wezwano zespół lekarzy wczesnego reagowania. Była 14.50 – dziesięć godzin od zgłoszenia przez matkę pierwszych problemów z dzieckiem. O godz. 17.04 niemowlę zostało przyjęte na dziecięcy OIOM w stanie krytycznym, nieprzytomne, niezdolne do samodzielnego oddychania. Akcja serca zwalniała.

– Wyszła do nas lekarka i powiedziała: „Módlcie się do swojego boga, a my będziemy do swojego". Zapamiętam te słowa do końca życia. Po kilku minutach wyszła ponownie. Powiedziała, że dziecko zmarło. I że jeśli chcę zobaczyć córkę, to teraz. Próbowała nas jeszcze pocieszać. Mówiła: „Zrobicie sobie kolejne dziecko" – opowiada Anna.

Zgon Evy stwierdzono o godzinie 17.27.

PROKURATURA BADA SPRAWĘ

– Gdybyśmy wiedzieli, że leczenie wiąże się z ryzykiem, nigdy bym się nie zgodziła. To nie było leczenie ratujące życie córki, które trzeba było podjąć – mówi Anna.

Zawiadomienie po śmierci dziewczynki złożyła w prokuraturze kancelaria prawnicza mecenas Elżbiety Bansleben z Sopotu. 19 grudnia 2025 roku Prokuratura Rejonowa Gdańsk-Wrzeszcz wszczęła śledztwo w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci dziecka.

Zawiadomienie dotyczy trzech lekarzy:
- lekarki przyjmującej dziecko na oddział i przyjmującej zgodę na leczenie off-label;
- lekarza prowadzącego z oddziału intensywnej terapii dzieci oraz
- lekarza prowadzącego z oddziału patologii noworodka.

Prawnicy wskazali, że mogły zostać popełnione przestępstwa z art. 192 KK (który mówi o wykonaniu zabie-

Wyszła do nas lekarka i powiedziała: „Módlcie się do swojego boga, a my będziemy do swojego". Zapamiętam te słowa do końca życia

ANNA
mama Evy, która zmarła w szpitalu w Gdańsku

PAWEŁ WOJCIECHOWSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

• **Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku**
FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

gu leczniczego bez wymaganej zgody) oraz z art.155 (dotyczącego nieumyślnego spowodowania śmierci).

Śledztwo jest prowadzone „w sprawie", czyli nikomu prokuratura nie postawiła zarzutów. Śledczy sprawdzą, czy doszło do błędów medycznych, czy lekarze uzyskali świadomą zgodę rodziców na leczenie off-label, czy leczenie było właściwe, czy dziecko zostało dostatecznie zbadane przed podaniem leku oraz czy wcześniejsza interwencja lekarska – zaraz po wystąpieniu niepokojących objawów – uratowałaby życie Evy.

– Przesłuchano już kilka osób z personelu pielęgniarsko-lekarskiego, który zajmował się pokrzywdzoną i oczekuje się na przesłuchanie kolejnych – przekazuje prokurator Mariusz Duszyński, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Gdańsku. Po przesłuchaniu prokuratura zdecyduje, czy i jakich biegłych powołać.

Zwróciłem się z dziewięcioma pytaniami do dyrekcji UCK w Gdańsku. Zapytałem:

• czy rodzice Evy wyrazili świadomą zgodę na leczenie Sirolimusem;
• czy szpital dysponuje zgodami na leczenie w języku ukraińskim;
• czy zaproponowano rodzicom tłumacza do dokumentów;
• czy dziecko przed podaniem leku zostało dostatecznie zbadane, a jego stan był należycie monitorowany;
• czy można uznać, że dziecku podano lek mimo negatywnych wyników badania krwi;
• dlaczego interwencja kliniczna została podjęta przez lekarzy dopiero po 10 godzinach od zgłoszeń o złym stanie dziecka;
• czy leczenie Sirolimusem było niezbędne do zastosowania
• i czy malformacja naczyniowa zagrażała życiu dziecka.

Na żadne z tych pytań dyrektor naczelny szpitala, prawnik, dr nauk o zdrowiu Jakub Kraszewski, wprost nie odpowiedział. Chwilę przed upływem czasu przewidzianego w ustawie o prawie prasowym, dostaliśmy oświadczenie. Czytam w nim, że „UCK nie jest upoważnione do udzielenia odpowiedzi na pytania, które mogłyby doprowadzić do naruszenia tajemnicy prawnie chronionej". Dyrektor stwierdza też, że publiczne ujawnianie okoliczności zdarzenia jest „niepożądane", bo trwają „postępowania prawne".

W dalszej części oświadczenia dyrektor Kraszewski tłumaczy, jak się stosuje leczenie off-label i jakie są korzyści z zastosowania leku Sirolimus w leczeniu malformacji naczyniowych. Podkreśla też, że taka „jest akceptowana przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, objęta refundacją i powszechna w ochronie zdrowia", choć rzeczywiście odbywa się w trybie off-label.

I podkreśla, że zgon pacjenta w wyniku stosowania terapii substancją Sirolimus jest powikłaniem niezwykle rzadkim, praktycznie nieujawnionym w praktyce klinicznej i piśmiennictwie, dlatego też dotychczas pacjentom kwalifikowanym do terapii Sirolimusem nie wskazywano ryzyka zgonu wśród możliwych do przewidzenia następstw poddania się leczeniu.

A skoro o rozmowie z pacjentem lub jego bliskich mowa – dyrektor zapewnia, że przy terapii off-label „lekarz udziela [pacjentowi] wyczerpującej informacji o wskazaniach do zastosowania leczenia i ryzyku wiążącym się z takim postępowaniem, w tym w szczególności wskazuje zgodne z aktualnymi standardami i rekomendacjami medycznymi, a także posiadanym doświadczeniem klinicznym, najczęściej występujące następstwa i powikłania, które mogą się pojawić w związku z użyciem leku". Tak samo jak o tym, że „szpital zapewnia niezbędne zasoby" osobom, które nie znają języka polskiego, a muszą udzielić świadomej zgody.

W oświadczeniu są też wyrazy współczucia dla bliskich zmarłego dziecka. „Zdaję sobie sprawę, że żadne słowa nie są w stanie ukoić bólu, który im towarzyszy. Zapewniam, że nagła utrata życia przez pacjenta jest wstrząsająca dla całego personelu mojego szpitala, zaangażowanego w niesienie pomocy najmłodszym chorym. Zaistniała sytuacja ma dla nas nadzwyczajny charakter" – zapewnia dyrektor Kraszewski.

PROBLEMY W RELACJI PACJENT-LEKARZ

Mec. Elżbieta Bansleben, która reprezentuje rodziców Ewy, zwraca uwagę na dwa problemy, które powszechnie pojawiają się w relacjach między pacjentami a personelem medycznym. I które przed śmiercią Evy także miały miejsce.

– W tej sprawie, jak właściwie we wszystkich sprawach medycznych, które trafiają do naszej kancelarii, jest bardzo charakterystyczny rys: pacjenci i ich bliscy bardzo często mówią o byciu niewysłuchanym czy zbagatelizowanym w procesie leczenia – zaczyna.

I dodaje: – Jest jeszcze za wcześnie, by ferować jednoznaczne oceny co do przyczyn i skutków tej tragedii. Już teraz można jednak powiedzieć, że brak wysłuchania rodziców może w tej sprawie mieć doniosłe znaczenie, bo pojawia się w dwóch kluczowych momentach.

Pierwszy to udzielenie zgody na leczenie. I to bez względu na pochodzenie pacjenta, który może nie znać języka polskiego.

– Nawet gdy rodzice dziecka są cudzoziemcami, obowiązkiem personelu nie jest samo odebranie podpisu [pod zgodą na terapię], ale takie wyjaśnienie planowanego leczenia, aby było ono dla nich rzeczywiście zrozumiałe. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji szczególnie wrażliwych, obejmujących leczenie niestandardowe – tłumaczy mecenas. – Problem powraca, gdy matka sygnalizuje pogarszający się stan dziecka, a jej niepokój nie zostaje potraktowany z należytą powagą i nikt nie zleca badań diagnostycznych. Powstaje pytanie, czy brak tej diagnostyki pozbawił pacjentkę szansy na wyleczenie.

Zdaniem prawniczki, jeżeli te okoliczności się potwierdzą, może to oznaczać więcej niż problem komunikacyjny.

– Zaniechanie może rodzić odpowiedzialność prawną. W sprawach medycznych brak należytego wysłuchania nie jest tylko kwestią dobrych manier, lecz stanowić może podstawę do przypisania podmiotowi leczniczemu odpowiedzialności za niepowodzenie leczenia, zwłaszcza wtedy, gdy następstwem zaniechań jest śmierć pacjenta – podsumowuje mec. Elżbieta Bansleben.

JAKIE PRAWA MA PACJENT?

Także biuro Rzecznika Praw Pacjenta – w odpowiedzi na pytania „Wyborczej" – nie ma wątpliwości, że według przepisów, pacjent – w tym opiekunowie leczonych dzieci – ma prawo do informacji dotyczących swojego stanu zdrowia i metod leczenia. Także chory, który nie posługuje się językiem polskim.

„Zgoda musi być udzielona w sposób świadomy, a więc po przekazaniu pacjentowi pełnej informacji o stanie jego zdrowia" – czytamy w piśmie RPP.

Nie ma jednak po stronie szpitali obowiązku ani prowadzenia dokumentacji medycznej w obcym języku (zwłaszcza że na terytorium RP obowiązuje język polski i dokumentację medyczną także trzeba prowadzić tylko w języku polskim), ani zapewnienia tłumacza języka obcego.

„Choć dobrą praktyką jest zawarcie umowy z osobami posługującymi się często spotykanymi językami [jako tłumacze]" – dodaje RPP.

Przypomina też, że personel medyczny nie jest pozbawiony wsparcia w kontaktach z pacjentami ukraińskojęzycznymi. Komunikację z nimi ułatwia aplikacja LikarPL, przygotowana specjalnie z myślą o pacjentach z Ukrainy oraz ich polskich lekarzy. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

TO NIE JEST ŚWIAT DLA MŁODYCH LUDZI
Co mamy do zaoferowania nastolatkom, gdy odbierzemy im tik toka?

VIRGINIA GIUFFRE
Dlaczego nie uciekła od Epsteina?

MIASTECZKO WILANÓW
W kolejkach do Dino i Pepco

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Maria Miedzianowska*

...opryszczki ze współdzieleniem pasty do zębów

Podczas chorowania należy utrzymać codzienną rutynę szczotkowania. Zachęcam też do picia wody! To przysłuży się zarówno wychodzeniu z choroby, jak i znormalizuje pH w jamie ustnej oraz wypłucze resztki pokarmowe. Jest to szczególnie ważne przy gorączce, która powoduje zmniejszenie ilości wydzielanej śliny.

Na czas choroby warto wybrać szczoteczkę z miękkim włosiem, która nie będzie podrażniać wrażliwych błon śluzowych. Po każdym użyciu najlepiej bardzo dokładnie wypłukać przybory i pozwolić im dobrze wyschnąć. Po całkowitym powrocie do zdrowia szczoteczkę manualną lub końcówkę elektryczną należy wymienić na nową.

Szczególnej dyscypliny wymaga również aktywne zakażenie wirusem opryszczki. Podczas mycia zębów należy unikać bezpośredniego dotykania zmian chorobowych włosiem szczoteczki. W tym czasie absolutnie nie wolno też współdzielić z nikim pasty do zębów (wirusy mogą przenieść się przez wylot tubki) ani samej szczoteczki, a po całkowitym wygojeniu pęcherzyków konieczna jest jej wymiana na nową. ● **Not. ET**

*stomatolożka z Centrum S-Dent Medicover Stomatologia w Łodzi

PRAWDA CZY MIT

Margit Kossobudzka

Czy znamy granicę długowieczności człowieka?

Od ponad półtora wieku średnia długość życia stale rośnie w najbogatszych krajach. W XX w. odnotowano spektakularny wzrost długowieczności, związany ze spadkiem zachorowań na choroby zakaźne i postępem medycyny sercowo-naczyniowej.

Jednak od kilku lat eksperci dręczą się pytaniem: kiedy ten mechanizm się wyczerpie?

Niektórzy badacze uważają, że zmierzamy w kierunku „biologicznego pułapu ludzkiej długowieczności", podczas gdy inni szacują, że wciąż istnieje pole do poprawy.

Za średnią długością życia w danym kraju kryją się bardzo zróżnicowane, regionalne realia. Właśnie to ujawniły wyniki badania, opublikowane niedawno w czasopiśmie „Nature Communications". Analizując dane zebrane w latach 1992–2019, naukowcy skupili się na 450 regionach Europy Zachodniej, liczących prawie 400 mln mieszkańców.

Zebrano dane dotyczące śmiertelności i dane demograficzne z urzędów statystycznych w 13 krajach Europy Zachodniej, w tym w Hiszpanii, Danii, Portugalii i Szwajcarii. Następnie przeliczono roczny wzrost oczekiwanej długości życia w chwili urodzenia dla każdego regionu w latach 1992–2019. ●

Liczba

60

PROC.
• **polskich dzieci doświadcza problemów psychicznych – wynika z raportu Galileo Medical**

Książka

W księgarniach dostępne jest już drugie wydanie dwutomowej „Seksuologii" – jednego z najbardziej kompleksowych kompendiów wiedzy o zdrowiu seksualnym w Polsce. Redakcją naukową publikacji zajęli się: Michał Lew-Starowicz, Maria Beisert oraz Bartosz Grabski. Książka powstała we współpracy z blisko 70 ekspertami z zakresu medycyny, psychologii i nauk społecznych.

„Seksuologia. Tom 2"

Maria Beisert, Michał Lew-Starowicz, Bartosz Grabski

Wydawnictwo Lekarskie PZWL

Leczenie

Niepożądane

Jeśli mamy wrażenie, że lek wywołuje u nas działania niepożądane, nie powinniśmy ciągnąć terapii dalej. Trzeba powiedzieć o tym lekarzowi i zgłosić taką reakcję oficjalnie do urzędu.

Margit Kossobudzka

Definicja działania niepożądanego leku jest dość prosta. Są to wszystkie niechciane i niezamierzone efekty, o szkodliwym lub nieprzyjemnym działaniu dla pacjenta, które prawdopodobnie są związane ze stosowaniem leku.

Wiele osób, które doświadczają takich objawów, zwraca się z nimi do lekarza i prosi o zmianę leku. Najczęściej nic więcej z tym nie robi. Takie podejście ma jednak swoje wady – nie dajemy szansy producentowi na zweryfikowanie ewentualnych problemów.

Specjaliści od zdrowia zachęcają do zgłaszania takich przypadków.

Dopuszczenie leku do użytku to nie jest ostatni moment monitorowania jego bezpieczeństwa. Lek trafiając na rynek, dociera do setek tysięcy, a nawet milionów pacjentów. Taka skala pozwala wykryć choćby bardzo rzadkie działania niepożądane oraz możliwe interakcje z lekami, produktami spożywczymi lub wpływ leków na inne choroby, których nie udało się wyłapać podczas badań klinicznych.

Zgodnie z obowiązującą ustawą „Prawo farmaceutyczne" może to zrobić każdy pacjent, ale także jego przedstawiciel ustawowy lub opiekun. Mogą to zgłosić także sami lekarze.

Działanie niepożądane leku może pojawić się na każdym etapie leczenia. Jednak najczęściej dokuczają one pacjentom tuż po rozpoczęciu terapii lub po zwiększeniu dawki. Część działań niepożądanych może ujawnić się w interakcji z innym lekiem lub jedzeniem!

OD CZĘSTYCH PO BARDZO RZADKIE

W Polsce za monitorowanie działań niepożądanych produktów leczniczych, czyli zbierania raportów oraz informacji o niepożądanych działaniach, odpowiedzialny jest Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie, że stosowanie danego leku wywołuje ciężkie niepożądane działanie, zmieniające stosunek korzyści do ryzyka, Główny Inspektor Farmaceutyczny, na wniosek Prezesa Urzędu, wydaje decyzję o czasowym zakazie wprowadzania tego produktu do obrotu, o wstrzymaniu obrotu tym produktem lub o wycofaniu go z rynku.

Wyjątkiem są informacje dotyczące niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteria ich rozpoznawania. Te zbierane są przez jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podział działań niepożądanych jest różny.

Najczęściej dzieli się je ze względu na częstotliwość występowania:
• bardzo częste – powyżej 1 na 10 przypadków;
• częste – od 1 na 100 do 1 na 10 przypadków;
• niezbyt częste – od 1 na 1000 do 1 na 100 przypadków;
• rzadkie – od 1 na 10000 do 1 na 1000 przypadków;
• bardzo rzadkie – poniżej 1 na 10000 przypadków;
• o nieznanej częstości.

Inna klasyfikacja wiąże się z intensywnością objawów, np. lekkie działanie niepożądane jak ból głowy, nudności lub biegunka albo poważne i zagrażające życiu, m.in. niewydolność narządowa i zawał serca.

Jeszcze inny podział opiera się farmakologii samego leku. Na przykład:
• typ A to reakcje możliwe do przewidzenia (związane są z dawką i mechanizmem działania leku),
• typ B to reakcje nietypowe – trudne do przewidzenia i niezwiązane z działaniem leku.

Jeśli mamy wrażenie, że lek wywołuje u nas działania niepożądane, nie powinniśmy „ciągnąć" terapii dalej. Trzeba w pierwszej kolejności powiedzieć o tym lekarzowi, a potem zgłosić taką reakcję oficjalnie do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, Departamentu Monitorowania Niepożądanych Działań Produktów Leczniczych (adres: Al. Jerozolimskie 181C, 02-222 Warszawa).

Możemy także zgłosić takie zdarzenie przez **platformę ePUAP lub pocztą elektroniczną na adres ndl@urpl.gov.pl.**

Wiele osób przed zgłoszeniem takiej reakcji zadaje sobie pytanie, czy oby na pewno była ona skutkiem ubocznym leku. Niepotrzebnie, bo pacjenci nie muszą tego sami rozstrzygać! Zdarzenie warto zgłosić, a oceną ryzyka zajmie się odpowiednia jednostka medyczna.

Część zawodów medycznych ma obowiązek zgłaszania działań niepożądanych leków, jeśli są świadomi ich wystąpienia. Są to:
• lekarze;
• pielęgniarki;
• położne;
• farmaceuci;
• ratownicy medyczni.

To nieprawda, że nasze pojedyncze zgłoszenie niczego nie zmieni. Dane z poszczególnych krajów przesyłane są dalej, np. do struktur unijnych. To poprawia bezpieczeństwo terapii i jakość życia innym pacjentom.

A MOŻE TYLKO JA TAK MAM?

Istnieje też tzw. osobnicza wrażliwość na leki. To indywidualna podatność organizmu na działanie substancji leczniczych. Sprawia ona, że ta sama dawka leku u różnych osób może wywołać odmienny efekt: od braku działania, przez działanie terapeutyczne, aż po poważne skutki uboczne.

Reakcje te są zróżnicowane i mogą wynikać z czynników genetycznych, fizjologicznych lub patologicznych.

Nadwrażliwość na leki może wystąpić po przyjęciu niemal każdego preparatu i nie zawsze

eprasa.pl c5e8f4cc0e

TYLKO ZDROWIE

działania leków

FOT. GETTY IMAGES

W wielu przypadkach różnice w reakcji na leki mogą wynikać z szybszego lub wolniejszego metabolizmu leku

Wrażliwość osobnicza jest ważnym czynnikiem w medycynie. Od lat mówi się o niej w kontekście personalizacji terapii.

A DLACZEGO DANY LEK NA NAS DZIAŁA?

Częściowo odpowiedź leży w naszych genach. Istnieje wiele czynników, które wpływają na naszą reakcję na leki, w tym masa ciała, ostatnio spożywane pokarmy, które wpływają na wchłanianie, oraz inne przyjmowane przez nas leki. Nasze geny mogą również mieć duży wpływ na to, czy lek działa na nas i jak podatni jesteśmy na działania niepożądane.

W wielu przypadkach różnice w reakcji na leki mogą wynikać z szybszego lub wolniejszego metabolizmu leku.

Sporo badań koncentruje się na poszukiwaniu wariantów genetycznych powiązanych z metabolizmem. Zajmuje się tym specjalna gałąź nauki – farmakogenomika.

Na przykład, w 2021 r. producenci leku rozrzedzającego krew – klopidogrelu – zostali postawieni przed sądem przez stan Hawaje i zobowiązani do zapłaty ponad 834 mln dol za nieujawnienie, że lek może mieć zmniejszone lub żadne działanie u dużej liczby osób pochodzących z wysp Pacyfiku.

Wariant genetyczny, który powoduje nieskuteczność leku, występuje jedynie u około 2,5 proc. populacji pochodzenia europejskiego, ale u około 45 proc. mieszkańców wysp Pacyfiku i około 60 proc. mieszkańców Azji Południowej.

Wykryto to na późnym etapie, bo badania kliniczne tego leku przeprowadzono głównie na osobach pochodzenia europejskiego.

CZY LEKI GENERYCZNE MOGĄ DZIAŁAĆ INACZEJ NIŻ ORYGINALNE?

W 2017 r. Kanadyjskie badanie opublikowane w „Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes" wykazało, że u pacjentów, którzy przyjmowali generyczne wersje trzech różnych leków na nadciśnienie w miesiącach po ich wprowadzeniu na rynek, zaobserwowano częstsze występowanie działań niepożądanych związanych z przyjmowanymi lekami. Autorzy badania twierdzą, że może to sugerować różnice w skuteczności między lekami markowymi a generycznymi.

– Ważne jest jednak, aby umieścić te wyniki w odpowiednim kontekście. Większość wcześniejszych badań wykazała niewielką różnicę między lekami generycznymi a oryginalnymi, a w tym badaniu mogły występować inne czynniki wpływające na wyniki – komentowała na łamach prasy uniwersytetu Harvarda dr Dr Niteesh K. Choudhry, profesor medycyny w Harvard Medical School i dyrektor wykonawczy Centrum Nauk o Świadczeniu Usług Zdrowotnych w Brigham and Women's Hospital.

Aby uzyskać aprobatę organizacje zajmujące się dopuszczaniem leków na rynek: amerykańska FDA czy europejska EMA, lek generyczny musi być „bioekwiwalentny" w stosunku do swojego oryginalnego odpowiednika.

Oznacza to, że pod względem chemicznym oba leki muszą być praktycznie identyczne, chociaż producenci mogą dopuszczać 20 proc. różnic w składzie substancji czynnej w stosunku do oryginalnej formuły.

Firmy muszą zatem zbliżyć skład chemiczny leku generycznego do oryginału, ale nie muszą wykazywać, że obie wersje są równoważne terapeutycznie, co oznacza, że nie muszą przeprowadzać testów, aby upewnić się, że pacjenci reagują na te leki w taki sam sposób, jak na wersję markową.

– Na przykład, producent generycznego leku na nadciśnienie nie musiałby udowadniać, że jego lek również obniża ciśnienie krwi – mówi dr Choudhry. Ponieważ jednak skład chemiczny leku jest taki sam, organy regulacyjne uważają, że można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że mają podobne działanie.

I dodawał: Zawsze jest możliwe, uczciwie mówiąc, że zdarzy się coś nietypowego. Być może postać generyczna została wyprodukowana z inną substancją nieaktywną, która powodowała u pacjentów więcej skutków ubocznych. A może niewielka zmiana w składzie chemicznym powodowała odmienną reakcję u pacjentów. Jednak wzrost liczby zdarzeń niepożądanych związanych z lekami mógł również wynikać z problemów z badaniem i populacją pacjentów, którą obserwowali badacze.

Mając to na uwadze, trudno jednoznacznie stwierdzić, że różnice między lekami markowymi a generycznymi były przyczyną tych zdarzeń.

Mimo to, jeśli przejdziesz na lek generyczny i zauważysz nowe lub niepokojące objawy, zdecydowanie warto o tym porozmawiać z lekarzem.

W rzadkich przypadkach zamienniki leków mogą działać na danego pacjenta inaczej niż lek oryginalny, mimo że zawierają tę samą substancję czynną.

Wynika to z faktu, że o ile substancja czynna jest taka sama, o tyle wypełniacze, barwniki, otoczki mogą się różnić.

Substancje pomocnicze z kolei wpływają na to, jak lek się wchłania, jak szybko zaczyna działać i jak jest tolerowany. U niektórych osób inna otoczka tabletki lub wypełniacz może powodować:

- alergie lub nietolerancję (np. na laktozę czy barwniki), co objawia się bólami brzucha lub wysypką,
- nieco inne tempo wchłaniania, co może mieć znaczenie przy lekach np. na tarczycę i przeciwpadaczkowych.

Ważna jest też forma przyjmowania leku. Na przykład, zmiana leku o przedłużonym działaniu na inny odpowiednik może skutkować tym, że substancja czynna będzie uwalniana zbyt szybko lub zbyt wolno. Niektórzy pacjenci są bardziej wrażliwi na zmiany w składzie tabletki. Bywa, że zmiana formy z tabletki na kapsułkę lub zmiana producenta zawiesiny (inny smak/konsystencja) może wpływać na subiektywne odczucia pacjenta.

ma podłoże alergiczne. Na różną reakcję organizmu wpływają m.in. wiek, płeć, choroby współistniejące, stan narządów (wątroba, nerki) oraz predyspozycje genetyczne (farmakogenetyka).

Objawy takiej nietolerancji to często złe samopoczucie, uczucie otępienia, lub reakcja alergiczna/skórna.

W przypadku podejrzenia nadwrażliwości na leki (np. antybiotyki), konieczna jest konsultacja lekarska i diagnostyka, w tym alergologiczna.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427095

sygn. akt 1 Ns 530/25

OGŁOSZENIE

W Sądzie Rejonowym Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w 1 Wydziale Cywilnym toczy się sprawa o sygn. akt 1 Ns 530/25

o stwierdzenie nabycia spadku po Alfonsie Gornowiczu, zmarłym w dniu 22 kwietnia 2018 r. w Poznaniu,

a mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w Poznaniu. Z posiadanych informacji wynika, że spadkodawca była właścicielem bądź współwłaścicielem nieruchomości. Sąd wzywa wszystkich spadkobierców po Alfonsie Gornowiczu, aby **w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia** zgłosili się do Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do sprawy o sygn. akt I Ns 530/25 i udowodnili swe prawa do spadku po wskazanym spadkodawcy, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

1 RP

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427153

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/43,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.5.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427205

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieregulowanych stanach prawnych, oznaczonych jako **dz. nr 6/25, 6/20, 96**, położonych w obrębie Wałdowo Królewskie, gmina Dąbrowa Chełmińska, bez oznaczenia hipotecznego, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie kanalizacji sanitarnej.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.2.2026.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

WOJEWODA LUBELSKI

IF-II.747.1.3.2026.I

KLublin, dnia 25 marca 2026 r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO

o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej

Działając na podstawie art. 7 ust.1, art. 7 ust. 1c ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1199) – zwanej dalej *ustawą* oraz art. 61 i art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) – zwanej dalej *Kpa*, zawiadamiam, że na wniosek pełnomocnika substytucyjnego PGE Dystrybucja S.A. ul., Garbarska 21A, 20-340 Lublin, wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej polegającej na przebudowie istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji GPZ Dęblin–GPZ Ryki.

Zakresem objęto działki o numerach ewidencyjnych:

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Brzeziny, numery działek ewidencyjnych:
77/4(LU1Y/00003092/3), 78/3(LU1Y/00010788/1), 1355(LU1Y/00014644/8), 77/2(LU1Y/00012750/0), 78/1(LU1Y/00010788/1), 78/2(brak KW), 1352(LU1Y/00014644/8), 48/1(LU1Y/00021844/2), 48/2(LU1Y/00007149/6), 48/8(LU1Y/00006452/6), 48/5(LU1Y/00008709/7), 1351(LU1Y/00014644/8), 49/2(LU1Y/00006004/1), 50(LU1Y/00005449/5), 51/1(LU1Y/00022934/7), 51/3(LU1Y/00022934/7, 51/4(LU1Y/00021844/2), 52/1(brak KW), 52/2(LU1Y/00029635/0), 53/1(brak KW), 53/3(brak KW), 53/4(LU1Y/00011667/4), 1356(LU1Y/00013361/3), 54/1(LU1Y/00033135/6), 55/1(brak KW), 56(LU1Y/00024077/5), 57(LU1Y/00010048/2), 58/1(LU1Y/00007560/3), 58/2(LU1Y/00007224/6), 59/1(LU1Y/00003247/5), 59/2(LU1Y/00013644/1), 60/1(LU1Y/00036046/6), 60/2(LU1Y/00003247/5), 61(LU1Y/00005888/4), 62(LU1Y/00006251/7), 63/1(LU1Y/00000902/4), 63/2(LU1Y/00000705/3), 64/1(LU1Y/00007137/9), 64/2(LU1Y/00007137/9), 64/3(LU1Y/00007137/9), 65/1(LU1Y/00033003/2), 65/3(LU1Y/00039404/5), 65/4(LU1Y/00039405/2), 66(LU1Y/00009844/2), 68/3(LU1Y/00034208/6), 68/4(LU1Y/00032019/0), 69/5(LU1Y/00026414/4), 69/2(LU1Y/00030110/4), 69/3(LU1Y/00032427/3), 70/3(LU1Y/00032427/3), 70/4(LU1Y/00022387/7), 1361(LU1Y/00014643/1), 71/6(LU1Y/00007818/7), 71/7(LU1Y/00008153/4), 72/1(brak KW), 72/2 (LU1Y/00008355/0), 72/3(LU1Y/00008355/0), 73(LU1Y/00028533/8), 72/11(brak KW), 346(LU1Y/00035127/1), 343(LU1Y/00008153/4), 318(LU1Y/00014644/8), 344/1(LU1Y/00008153/4), 409/2(LU1Y/00012164/5), 411/4(LU1Y/00010433/8), 412/2(LU1Y/00001491/6), 413/2(LU1Y/00002697/7), 414/2(LU1Y/00030373/5), 415(LU1Y/00004150/5), 416(LU1Y/00032049/9), 417(LU1Y/00022016/6), 418(brak KW), 419(LU1Y/00008355/0), 421/1(LU1Y/00013361/3), 431(brak KW), 430(LU1Y/00005174/6), 429 (LU1Y/00013374/7), 428(LU1Y/00013374/7), 426(LU1Y/00008097/3), 425(LU1Y/00030444/4), 422(LU1Y/00014644/8), 72/13(brak KW), 1357/3(LU1Y/00014644/8), 410(LU1Y/00010678/7), 420(LU1Y/00011454/8), 432(LU1Y/00031099/7);

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Nadwiślanka, numery działek ewidencyjnych:
264(LU1Y/00005935/9), 263(LU1Y/00021887/5), 262(brak KW), 261(LU1Y/00003634/5), 260(LU1Y/00003634/5), 259(LU1Y/00023874/5), 258(LU1Y/00014001/9), 257/1(LU1Y/00034623/1), 368/1(LU1Y/00011706/0), 255(LU1Y/00028337/4), 254/1(LU1Y/00008126/6), 253/1(brak KW), 252/1(LU1Y/00011007/0), 251/1(brak KW), 250/1(LU1Y/00015772/1), 249/1(brak KW), 248/1(LU1Y/00025802/4), 247/1(LU1Y/00025802/4), 247/2(LU1Y/00010735/5), 246/2(LU1Y/00010735/5), 246/1(LU1Y/00034259/8), 373/2(LU1Y/00010735/5), 373/4(LU1Y/00033159/0), 164/12(LU1Y/00034147/0), 164/13(LU1Y/00010155/5), 164/2(LU1Y/00013643/4), 164/19(LU1Y/00026859/5), 82(LU1Y/00013539/2), 367/3(LU1Y/00004752/5), 248/2(LU1Y/00010735/5), 249/2(LU1Y/00010735/5)

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Stara Rokitnia, numery działek ewidencyjnych:
2272(LU1Y/00017579/2), 1401/2(LU1Y/00022532/9), 1400/2(LU1Y/00022532/9), 1399/2(LU1Y/00000815/7), 1398/2(LU1Y/00007007/9), 1397/2(LU1Y/00000815/7), 1396/2(LU1Y/00014707/8), 1395/2(LU1Y/00008011/7), 1394/2(LU1Y/00017050/8), 1393/2(LU1Y/00036823/7), 1392/2(LU1Y/00011831/5), 1391/2(LU1Y/00028159/2), 1390/2(LU1Y/00017457/1), 1389/2(brak KW), 1388/2(LU1Y/00032183/0), 1387/2(LU1Y/00017457/1), 1386/2(LU1Y/00003412/3), 1385/2(LU1Y/00017458/8), 1384/2(LU1Y/00008363/9), 1383/2(LU1Y/00008363/9), 1382/2(LU1Y/00002700/2), 1381/2(LU1Y/00013520/6), 1380/6(LU1Y/00012819/2), 1380/5(LU1Y/00010973/5), 1379/2(LU1Y/00022248/1), 1378/2(LU1Y/00022248/1), 1377/2(LU1Y/00003238/9), 1376/2(LU1Y/00011312/1), 1375/2(LU1Y/00024542/6), 1374/2(LU1Y/00011359/2), 1373/2(LU1Y/00023652/3), 1372/2(LU1Y/00002837/1), 1371/2(LU1Y/00002837/1), 1370/2(LU1Y/00013521/3), 1369/2(LU1Y/00023656/1), 1368/2(LU1Y/00023493/0), 1367/2(LU1Y/00023494/7), 1366/2(LU1Y/00006714/1), 1432/2(LU1Y/00012649/9), 1365/2(LU1Y/00002432/2), 1364/2(LU1Y/00016978/2), 1363/2(LU1Y/00004265/4), 1362/2(LU1Y/00036609/1), 1361/2(LU1Y/00009856/9), 1360/2(LU1Y/00006286/1), 1359/2(LU1Y/00032334/4), 1358/2(LU1Y/00010194/0), 1357/2(LU1Y/00032049/9), 1356/2(LU1Y/00035939/6), 1355/6(LU1Y/00003164/9), 1355/5(LU1Y/00003165/6), 1354/2(LU1Y/00035939/6), 1353/2(LU1Y/00008403/2), 1352/2(brak KW), 1351/2(brak KW), 1350/2(LU1Y/00014077/2), 1349/2(LU1Y/00006692/0), 2409(brak KW), 1348/2(LU1Y/00014501/4), 1350/1(LU1Y/00014077/2), 1349/1(LU1Y/00006692/0), 1348/1(LU1Y/00014501/4), 1347/1(brak KW), 1346/1(LU1Y/00013549/5), 1345/1(LU1Y/00012714/6), 1344/1(LU1Y/00034088/8), 1343/1(LU1Y/00008387/3), 1342/1(LU1Y/00025319/1), 1341/1(LU1Y/00025319/1), 1340/1(LU1Y/00027588/1), 1339/1(LU1Y/00006798/3), 1338/1(LU1Y/00002432/2), 1337/1(LU1Y/00002432/2), 1336/1(LU1Y/00025686/4), 1335/1(LU1Y/00009418/7), 1334/1(LU1Y/00009418/7), 1333/1(LU1Y/00002684/3), 1332/1(LU1Y/00002684/3), 1331/1(LU1Y/00027869/5), 1330/1(LU1Y/00002027/0), 1329/1(LU1Y/00012325/2), 1328/1 (brak KW), 1327/1(LU1Y/00030405/9), 1326/1(LU1Y/00014252/3), 1325/1(LU1Y/00022025/2), 1324/1(brak KW), 1323/1(LU1Y/00015104/8), 2406(LU1Y/00013331/4), 249(LU1Y/00013119/2), 683(brak KW), 682(LU1Y/00032183/0), 681(LU1Y/00035378/5) 680(LU1Y/00038130/6), 679(LU1Y/00038130/6), 678(LU1Y/00035464/5), 677(LU1Y/00038130/6), 676(LU1Y/00017731/6), 674(LU1Y/00029412/1), 673(LU1Y/00039125/5), 672(LU1Y/00005698/5), 671(LU1Y/00009953/9), 670(LU1Y/00030588/5), 669(LU1Y/00007838/3), 668(LU1Y/00026120/6), 667(LU1Y/00002268/1), 666(LU1Y/00034593/1), 665(LU1Y/00030904/7), 664(LU1Y/00017163/3), 663(LU1Y/00010432/1), 662(LU1Y/00023124/3), 661(LU1Y/00013605/6), 660(LU1Y/00004244/1), 659(LU1Y/00021761/6), 658(brak KW), 657(LU1Y/00007780/1), 656(LU1Y/00021761/6), 655(LU1Y/00004312/9), 654(LU1Y/00016334/6), 653(LU1Y/00016351/1), 652(LU1Y/00011312/1), 651(LU1Y/00023576/6), 650(LU1Y/00022532/9), 649(LU1Y/00022532/9), 648(LU1Y/00000815/7), 647(LU1Y/00037896/6), 646(LU1Y/00000815/7), 645(LU1Y/00014707/8), 644(LU1Y/00034038/3), 643(LU1Y/00008015/5), 642(LU1Y/00011831/5), 641(LU1Y/00017582/6), 640(brak KW), 639(LU1Y/00017457/1), 638(LU1Y/00017457/1), 637/2(LU1Y/00028486/3), 636(LU1Y/00017458/8), 635(LU1Y/00009220/2), 634(LU1Y/00004233/1), 633(LU1Y/00017458/8), 632(LU1Y/00010326/5), 631(LU1Y/00010326/5), 630(LU1Y/00013520/6), 629/2(LU1Y/00030839/0), 629/1(LU1Y/00012819/2), 628(LU1Y/00032183/0), 627(LU1Y/00014433/6), 625(LU1Y/00006343/9), 624(brak KW), 623(LU1Y/00003238/9), 622(LU1Y/00030721/0), 621(LU1Y/00011359/2), 620(LU1Y/00037712/3), 619(LU1Y/00011312/1), 618(LU1Y/00033204/1), 617(LU1Y/00023493/0), 616(LU1Y/00023494/7), 615(LU1Y/00012648/2), 614/1(LU1Y/00016094/1), 613/2(LU1Y/00039012/0), 612/1(LU1Y/00039012/0), 611/1(LU1Y/00023260/8), 568(LU1Y/00013331/4), 612/2(LU1Y/00039012/0), 611/2(LU1Y/00023260/8), 567(brak KW), 482(LU1Y/00023260/8), 481(LU1Y/00016978/2), 480(LU1Y/00004265/4), 479(LU1Y/00036609/1), 478(LU1Y/00010964/9), 477/2(LU1Y/00008801/2), 471(LU1Y/00030935/3), 470/2(LU1Y/00008674/2), 469/2(LU1Y/00035764/8), 469/1(brak KW), 468(LU1Y/00003164/9), 467/2(LU1Y/00003165/6), 466(LU1Y/00011129/1), 465(LU1Y/00038600/2), 464/2(LU1Y/00008403/2), 463/2(brak KW), 462(brak KW), 461(LU1Y/00005339/1), 459(LU1Y/00014502/1), 447(LU1Y/00013332/1), 385(LU1Y/00004764/2), 384(LU1Y/00004764/2), 383/2(LU1Y/00004764/2), 382(LU1Y/00022296/2), 381(LU1Y/00034088/8), 380(LU1Y/00008387/3), 379(LU1Y/00002432/2), 378/1(LU1Y/00008296/8), 377(LU1Y/00011090/8), 376(LU1Y/00030446/8), 375(LU1Y/00027588/1), 374/2(LU1Y/00015055/9), 373/1(LU1Y/00028486/3), 363/1(LU1Y/00025686/4), 362(LU1Y/00012773/7), 361(LU1Y/00005817/6), 271(LU1Y/00008898/8), 270/2(LU1Y/00008898/8), 269(brak KW), 1347/2(brak KW), 965(LU1Y/00006692/0), 1351/1(brak KW), 270/4(brak KW), 1322/1(LU1Y/00013840/5), 831/1(LU1Y/00006135/8), 1346/2(LU1Y/00013549/5), 830/1(LU1Y/00006135/8), 458(LU1Y/00008878/2);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Dęblin, obręb Dęblin, numery działek ewidencyjnych:
4057/9(LU1Y/00038383/4), 4291/8(LU1Y/00004203/2), 4054/34(LU1Y/00023264/6), 4054/12(LU1Y/00023431/8), 4054/33(LU1Y/00023431/8), 3233/1(LU1Y/00001411/2), 4046/2(LU1Y/00029167/8), 4046/1(LU1Y/00011035/5), 4045/2(LU1Y/00001411/2), 4045/3(LU1Y/00001411/2), 4318/1(LU1Y/00001411/2), 4044/1(LU1Y/00001411/2), 3177(LU1Y/00001411/2), 3178(LU1Y/00001411/2), 3106(LU1Y/00030292/3), 3107(LU1Y/00012304/9), 3108(LU1Y/00005723/0), 3109(LU1Y/00007609/9), 3110(LU1Y/00026658/6), 3111(LU1Y/00008066/7), 3112(LU1Y/00022507/5), 3113(LU1Y/00000747/9), 3114(LU1Y/00027760/1), 3115(brak KW), 3116/2(LU1Y/00023431/8), 3117(brak KW), 3118/1(LU1Y/00030521/8), 3119(brak KW), 3120(LU1Y/00030800/8), 3121(brak KW), 3122/1(brak KW), 3123(LU1Y/00028391/0), 3124(brak KW), 3125(LU1Y/00027143/0), 3126(LU1Y/00028984/4), 3127/10(LU1Y/00016013/0), 3127/9(LU1Y/00016013/0), 3128/10(LU1Y/00036672/3),3128/9(LU 1Y/00036672/3), 3129/10(LU1Y/00036672/3), 3129/9(LU1Y/00036672/3), 3130/10(LU1Y/00001425/3), 3130/9(LU1Y/00001425/3), 3131(LU1Y/00028894/6), 3132(LU1Y/00028894/6), 3135/3(LU1Y/00026963/7), 3135/4(LU1Y/00014658/9), 3206/1(LU1Y/00030940/1), 3138/1(LU1Y/00003267/1), 3139/11(LU1Y/00034077/8), 3139/10(LU1Y/00034077/8), 3140/6(brak KW), 3140/5(brak KW), 3141/10(LU1Y/00013524/4), 3141/9(LU1Y/00013524/4), 3142/10(LU1Y/00016259/6), 3142/9(LU1Y/00016259/6), 3144(LU1Y/00003628/0), 4324/9(LU1Y/00029232/5),3149/19(LU 1Y/00032958/4), 3149/18(LU1Y/00033015/9), 3150/10(LU1Y/00014658/9), 3150/9(LU1Y/00033015/9), 3151/4(LU1Y/00014658/9), 3151/3(LU1Y/00033015/9), 3155/7(LU1Y/00005140/9), 3155/6(LU1Y/00005140/9), 3155/1(LU1Y/00005140/9), 2901(LU1Y/00016037/4), 3135/5(LU1Y/00014658/9), 3139/9(LU1Y/00034077/8);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Dęblin, obręb Michalinów, numery działek ewidencyjnych:
297(brak KW), 310(LU1Y/00016795/5) 296(LU1Y/00013773/4), 293(LU1Y/00010365/0), 292(LU1Y/00014833/0), 291(LU1Y/00014833/0), 287(brak KW), 281(LU1Y/00006644/9), 280/3(LU1Y/00006513/2), 277(LU1Y/00006732/3), 271(LU1Y/00029285/1), 268/8(LU1Y/00029285/1), 268/7(LU1Y/00024933/4), 267(LU1Y/00038750/8), 266(LU1Y/00002375/4), 265(LU1Y/00002375/4), 309(LU1Y/00024554/3);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Kolonia Swaty, numery działek ewidencyjnych:
128/1(LU1Y/00005341/8), 129(LU1Y/00021814/3), 132/4(LU1Y/00015656/2), 133/6(LU1Y/00015656/2), 133/8(LU1Y/00032105/0), 134/6(LU1Y/00014407/5), 135/1(LU1Y/00008091/1), 136/2(LU1Y/00021762/3), 137/1(LU1Y/00014528/9), 138(LU1Y/00022229/2), 139/1(LU1Y/00007462/6), 140(LU1Y/00004642/1), 141(LU1Y/00004642/1), 142(LU1Y/00004642/1), 143(LU1Y/00032017/6), 144(brak KW), 145(LU1Y/0 0027506/3),146(LU1Y/00006628/1), 147(brak KW), 148(LU1Y/00012210/3), 149/2(LU1Y/00036473/8), 149/3(LU1Y/00009770/2), 150/2(LU1Y/00038650/7), 151/2(LU1Y/00038562/3), 152/2(LU1Y/00006221/8), 153/2(LU1Y/00007481/5), 154/7(LU1Y/00015476/6), 154/9(LU1Y/00015478/0), 155/2(LU1Y/00004608/1), 156/2(LU1Y/00011386/0), 158/2(LU1Y/00022383/9), 158/11(LU1Y/00022383/9), 159/2(LU1Y/00007081/1), 160/2(LU1Y/00038828/6), 161/3(LU1Y/00037702/0), 162/2(LU1Y/00002172/1), 163/2(LU1Y/00002172/1), 164/1(LU1Y/00002172/1), 165/3(LU1Y/00002172/1), 166/1(LU1Y/00010685/9), 167/2(LU1Y/00015269/2), 169(LU1Y/00035795/4), 170/2(LU1Y/00014427/1), 171/1(LU1Y/00018530/4), 172/2(LU1Y/00038574/0), 173/2(LU1Y/00007848/6), 174/4(LU1Y/00016447/1), 174/7(LU1Y/00002727/7), 175/2(LU1Y/00008156/5), 176/2(LU1Y/00036763/8), 177/4(LU1Y/00011092/2), 178/9(LU1Y/00017887/4), 178/7(LU1Y/00037733/6), 179(LU1Y/00012210/3), 180/11(LU1Y/00037733/6), 180/12(LU1Y/00036510/0), 180/3(LU1Y/00014917/3), 181/12(LU1Y/00012755/5), 181/10(LU1Y/00023002/2), 181/9(LU1Y/00006816/6), 182/3(LU1Y/00013206/9), 183/1(LU1Y/00031116/3), 183/5(LU1Y/00031116/3), 184(LU1Y/00028971/0), 185(LU1Y/00017425/8), 186(LU1Y/00027399/9), 187/2(LU1Y/00013552/9), 187/3(LU1Y/00013519/6), 188(LU1Y/00009334/4), 189(LU1Y/00030650/1), 190(LU1Y/00009334/4), 191(LU1Y/00023101/6), 192(LU1Y/00010337/5), 193(LU1Y/00010337/5), 194/2(LU1Y/00033791/2), 195/2(LU1Y/00033791/2), 196(LU1Y/00028522/8), 197(LU1Y/00028522/8), 198/2(LU1Y/00028522/8), 199/3(LU1Y/00035886/9), 200/3(LU1Y/00003126/1), 201/1(LU1Y/00036095/4), 202(LU1Y/00007362/5), 203(LU1Y/00030236/3), 204(LU1Y/00002119/2), 205(LU1Y/00000042/7), 124(LU1Y/00012210/3), 155/4(LU1Y/00035236/8), 181/6(LU1Y/00012755/5), 158/4(LU1Y/00038381/0), 176/3(LU1Y/00035429/8), 158/12(LU1Y/00038380/3), 131/4(LU1Y/00002093/3);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Ryki, numery działek ewidencyjnych:
4585(LU1Y/00006309/9), 4600(LU1Y/00032536/0), 4586(LU1Y/00016709/6), 4601(LU1Y/00014426/4), 4602/1(LU1Y/00027138/2), 4602/2(LU1Y/00027139/9), 4587(LU1Y/00039323/3), 4602/3(LU1Y/00027140/9), 4588(LU1Y/00039323/3), 4603(brak KW), 4589(LU1Y/00014506/9), 4604/1(LU1Y/00010771/9), 4590/1(LU1Y/00016139/9), 4605/1(LU1Y/00010771/9), 4606(LU1Y/00007703/8), 4590/2(LU1Y/00008502/6), 4607(LU1Y/00034223/7), 4591/1(LU1Y/00023035/2), 4591/2(LU1Y/00023036/9), 4608(brak KW), 4592/4(LU1Y/00033451/7), 4609(LU1Y/00008071/5), 4592/5(LU1Y/00033451/7), 4610(LU1Y/00007802/2), 4593(LU1Y/00010337/5), 4611(LU1Y/00015679/9), 4594/1(LU1Y/00010338/2), 4612(LU1Y/00003644/8), 4594/2(LU1Y/00010338/2), 4613(LU1Y/00003754/2), 4595(LU1Y/00005073/8), 4614(LU1Y/00033866/9), 4596(LU1Y/00005073/8), 4615(LU1Y/00036436/7), 4616(brak KW), 4597(LU1Y/00008975/2), 4617(LU1Y/00013894/8), 4618(brak KW), 4598/1(LU1Y/00005776/6), 4619(brak KW), 4620(LU1Y/00032848/0), 4740(LU1Y/00012761/0), 4777/2(LU1Y/00003985/0), 4778/2(LU1Y/00012909/0), 4778/6(LU1Y/00008562/4), 5097(LU1Y/00008965/9), 5002/1(LU1Y/00008965/9), 5001(LU1Y/00028704/8), 5000(LU1Y/00028247/6), 4999(LU1Y/00008965/9), 5096/1(LU1Y/00008965/9), 5208/2(LU1Y/00009196/4), 5208/3(LU1Y/00009121/8), 5208/4(LU1Y/00008965/9), 5208/5(LU1Y/00009140/7), 5208/6(LU1Y/00036132/6), 5208/7(LU1Y/00012936/8), 5208/10(LU1Y/00017151/6), 5208/8(LU1Y/00004621/8), 5208/11(LU1Y/00004621/8), 5208/9(LU1Y/00012938/2), 5088(LU1Y/00008965/9), 5193(LU1Y/00008965/9), 5141(LU1Y/00008965/9), 4856/3(LU1Y/00024122/6), 4857/3(LU1Y/00034834/3), 4858/4(LU1Y/00036097/8), 4858/5(LU1Y/00004638/0), 4858/14(LU1Y/00035877/3), 4859/8(LU1Y/00006267/2), 4860/2(LU1Y/00036499/6), 4861/3(LU1Y/00005335/3), 4875(LU1Y/00003470/7), 4877(LU1Y/00008965/9), 4876(LU1Y/00008965/9), 4874(LU1Y/00003470/7), 4891(LU1Y/00008965/9), 4913(LU1Y/00003470/7), 4916(LU1Y/00028246/9), 4917(LU1Y/00003858/1), 4927(LU1Y/00003892/1), 4551(LU1Y/00003470/7), 4970(LU1Y/00007555/5), 4971(brak KW), 4972(LU1Y/00010792/2), 5194(LU1Y/00008965/9), 4926(LU1Y/00027337/7), 4928(LU1Y/00003892/1), 4982/1(LU1Y/00017151/6), 5208/1(LU1Y/00009139/7), 4858/9(LU1Y/00004638/0), 4998(LU1Y/00009129/4), 4986(LU1Y/00009139/7), 4892(LU1Y/00008965/9)

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Stężyca, numery działek ewidencyjnych:
1199/2(LU1Y/00010735/5), 1198/2(LU1Y/00010735/5), 1197/2(LU1Y/00010735/5), 1196/2(LU1Y/00010735/5), 1154/2(LU1Y/00010735/5), 1154/3(LU1Y/00029065/3), 1153/1(brak KW), 1152(LU1Y/00014959/9), 1151(brak KW), 1150(LU1Y/00031828/7), 1149(brak KW), 1148(brak KW), 1147(LU1Y/00024506/2), 1146(LU1Y/00024506/2), 1145(LU1Y/00005413/4), 1144(brak KW), 1143(LU1Y/00008245/6), 1142(LU1Y/00006558/9), 1141(LU1Y/00014656/5), 1140(LU1Y/00014295/6), 1138(LU1Y/00009038/9), 1203/2(brak KW),

Kraj/34427178

eprasa.pl c5e8f4cc0e

1331/5(LU1Y/00013712/9), 966/2(LU1Y/00004752/5), 955(LU1Y/00029065/3), 949(LU1Y/00032219/2), 948(LU1Y/00007127/6), 947(LU1Y/00007129/0), 946/1(LU1Y/00003183/8), 945(LU1Y/00021901/0), 944(LU1Y/00009676/3), 943(brak KW), 942(brak KW), 1071(LU1Y/00031827/0), 1993(LU1Y/00032923/0), 1218(LU1Y/00037459/1), 883(LU1Y/00013118/5), 876(LU1Y/00035508/6), 875(LU1Y/00035288/7), 874(LU1Y/00003575/3), 873(brak KW), 840(LU1Y/00029065/3), 831(LU1Y/00024013/9), 830(LU1Y/00005943/8), 833(brak KW), 832(brak KW), 834(LU1Y/00017120/0), 829(LU1Y/00024595/2), 828(LU1Y/00013483/4), 827(LU1Y/00024526/8), 818(LU1Y/00029065/3), 811(brak KW), 810(brak KW), 809(LU1Y/00010155/5), 808(LU1Y/00010155/5), 807(LU1Y/00010155/5), 806(LU1Y/00010155/5), 805(LU1Y/00010155/5), 804(LU1Y/00010155/5), 803(LU1Y/00010155/5), 802(LU1Y/00010155/5), 777(LU1Y/00029065/3), 761(LU1Y/00003029/1), 760(LU1Y/00010155/5), 759(LU1Y/00006077/3), 758(LU1Y/00014721/2), 757(LU1Y/00005727/8), 756(LU1Y/00018533/5), 755(LU1Y/00031827/0), 548/2(LU1Y/00025084/4), 548/3(LU1Y/00025084/4), 547/2(LU1Y/00012592/4), 1153/2(LU1Y/00010735/5), 826(brak KW), 1203/1(LU1Y/00009061/9);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Swaty, numery działek ewidencyjnych:
845/2(LU1Y/00008789/1), 846/2(brak KW), 847/4(brak KW), 847/6(brak KW), 848/2(LU1Y/00007502/9), 849(LU1Y/00038827/9), 850(LU1Y/00011454/8), 851(LU1Y/00011454/8), 852(LU1Y/00011454/8), 853(LU1Y/00011454/8), 854/3(brak KW), 854/4(LU1Y/00005216/3), 854/2(LU1Y/00005216/3),855/1(LU1Y/00011197/8), 855/2(LU1Y/00025505/2),855/3(LU1Y/00025503/8), 856(brak KW), 857(LU1Y/00007463/3), 858(LU1Y/00008789/1), 859(LU1Y/00035939/6), 860(LU1Y/00035939/6), 861(LU1Y/00010894/7), 862/3(LU1Y/00007807/7), 863(LU1Y/00012071/6), 868(brak KW), 866(LU1Y/00037045/6), 867(LU1Y/00008181/9), 869(brak KW), 904/1(LU1Y/00012018/7), 915(LU1Y/00003087/5), 914/2(brak KW), 938(LU1Y/00028162/6), 937(brak KW), 936/2(LU1Y/00038324/3), 936/1(LU1Y/00032850/7), 934/3(LU1Y/00008775/0),934/2(LU1Y/00016067/3), 944(LU1Y/00012018/7), 958(LU1Y/00029637/4), 959(brak KW), 960/1(LU1Y/00008293/7), 960/2(LU1Y/00033662/9), 961(LU1Y/00033662/9), 962(LU1Y/00012627/9), 963(LU1Y/00008293/7), 964(LU1Y/00005224/2), 957(LU1Y/00012018/7), 951(LU1Y/00016931/1), 965/3(LU1Y/00005224/2), 952(LU1Y/00016931/1), 953(LU1Y/00012930/6), 954/1(LU1Y/00017526/6), 954/3(LU1Y/00017528/0), 955(LU1Y/00009374/6), 956/1(LU1Y/00037717/8).

Działki na których realizowana jest inwestycja objęte są skutkami, o których mowa w art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 *ustawy.*
Na części działek objętych inwestycją Inwestor posiada tytuł prawny do nieruchomości. W związku z powyższym działki te zostały wyłączone z zakresu w stosunku do którego decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji ma wywołać skutek, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 *ustawy.*

Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 *ustawy*, nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami do dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Czynność prawna z naruszeniem art. 7 ust. 2 pkt 1 *ustawy* jest nieważna.

Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 2 i 3 *ustawy*, w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia w którym decyzja stała się ostateczna, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a toczące się postępowania ulegają zawieszeniu z mocy prawa.

Zgodnie z art. 7 ust. 4 *ustawy*, w przypadku gdy po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nastąpi:

1) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,
2) przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,

- nabywca a w przypadku, o którym mowa w pkt 1, nabywca i zbywca są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. Niedokonanie zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.

Zgodnie z art. 7 ust. 1a *ustawy* oraz art. 10 i art. 73 *Kpa*, do czasu wydania decyzji, strony postępowania mogą zapoznać się osobiście lub przez pełnomocnika ze zgromadzonym materiałem i dowodami, wypowiedzieć się co do ich zawartości, składać wnioski oraz uzyskać wyjaśnienia dotyczące rozpatrywanej sprawy w Wydziale Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, ul. Lubomelska 1-3, pok. 1007 (X piętro), tel.: 81 74 24 368, za wyjątkiem środy.

Stosownie do art. 49 *Kpa* zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne ogłoszenie poprzez obwieszczenie na tablicy ogłoszeń w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Stężyca, Urzędu Miasta Dęblin, Urzędu Miejskiego w Rykach oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Data publicznego obwieszczenia: **27 marca 2026 r.**

Kraj/34427179

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Piastowska 30 m. 1-1A

Powierzchnia lokalu	-	**93,76 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**724 500,00 zł**
Wadium	-	**72 450,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 11.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 12.05.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 13.05.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Centrum Obsługi Mieszkańca, ul. Namysłowska 8, tel. 71 323-57-38.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, **o godz. 12:00** dnia **28 maja 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 21 maja 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 148, tel. 71 777 77 59.

Kraj/34426931

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Grunwaldzka 60 m. 9

Powierzchnia lokalu	-	**92,61 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**758 700,00 zł**
Wadium	-	**75 870,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 11.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 12.05.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 13.05.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Centrum Obsługi Mieszkańca, ul. Namysłowska 8, tel. 71 323-57-38.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, **o godz. 12:00** dnia **28 maja 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 21 maja 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 148, tel. 71 777 77 59.

Kraj/34426928

WYCIĄG Z GŁOSZENIA

o przetargu na zbycie nieruchomości

Burmistrz Miasta Szczecinek ogłasza:

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej jako **działki nr: 466/2, 465/3 i 465/4 o łącznej pow. 1,0698 ha, położonej w obrębie 07 przy ul. Kołobrzeskiej** w Szczecinku. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Kołobrzeska" działki nr: 466/2 i 465/3 przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, natomiast działka nr 465/4 stanowi teren komunikacji wewnętrznej. W Sądzie Rejonowym w Szczecinku działka nr 466/2 w obrębie 07 wpisana jest do księgi wieczystej nr KO1I/00022503/8, natomiast działki nr : 465/3 i 465/4 w obrębie 07 wpisane są do księgi wieczystej nr KO1I/00047193/2.

Przez nieruchomość przebiegają podziemne sieci uzbrojenia tj.: wodociąg, sieć energetyczna, sieć telekomunikacyjna, kanalizacja deszczowa, sieci kanalizacji sanitarnej, sieci ciepłownicze z infrastrukturą towarzyszącą, w tym wyłączone z eksploatacji komory z kanałami ciepłowniczymi przeznaczone do likwidacji na koszt nabywcy oraz kabel teletechniczny stanowiący własność Miejskiej Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do ustanowienia nieograniczonej w czasie nieodpłatnej służebności przesyłu na rzecz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółki z o.o. z siedzibą w Szczecinku i jego następców prawnych na działkach nr : 466/2, 465/3 i 465/4 w obr. 07 zgodnie z przebiegiem sieci kanalizacji sanitarnej oraz na działkach nr 465/3 i 465/4 w obr. 07 zgodnie z przebiegiem wodociągu, polegającą na prawie wstępu wymienionego przedsiębiorcy na nieruchomość obciążoną służebnością przesyłu w celu swobodnego dostępu, do wybudowanych urządzeń przesyłowych (sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągu), w tym dojazdu specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do ustanowienia na działkach nr : 465/3 i 465/4 w obr. 07 nieograniczonej w czasie nieodpłatnej służebności przesyłu na rzecz Miejskiej Energetyki Cieplnej Spółki z o. o. z siedzibą w Szczecinku i jego następców prawnych polegającą na prawie wstępu wymienionego przedsiębiorcy na nieruchomość obciążoną służebnością przesyłu w celu swobodnego dostępu, do wybudowanego urządzenia przesyłowego (ciepłociągu) oraz przewodu teletechnicznego, w tym dojazdu specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Ponadto nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do wyrażenia zgody Miastu Szczecinek na swobodny dostęp do przebiegającej przez teren działki nr 465/4 w obr. 07 sieci kanalizacji deszczowej, w tym na dojazd specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Jeżeli projektowana zabudowa będzie kolidowała z przebiegiem sieci na nieruchomości, wymagane jest ich przełożenie staraniem i na koszt nabywcy działki w porozumieniu i za zgodą właścicieli w/w sieci. Z lokalizacją sieci można zapoznać się w Wydziale Nieruchomości pok. 203.

Cena wywoławcza – 2.700.000,00 zł netto (do ceny ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w stawce obowiązującej w dniu podpisania umowy notarialnej)

Wadium – 270.000,00 zł

Minimalne postąpienie – 27.000,00 zł

Miasto Szczecinek nie posiada badań geologicznych działek ujętych w ogłoszeniu o przetargu.

Przetarg na sprzedaż w/w nieruchomości zostanie przeprowadzony **w dniu 03 czerwca 2026 r. o godz. 10-tej** w siedzibie Urzędu Miasta Szczecinka przy Placu Wolności 13 w sali nr 104. Osoby zainteresowane winny dokonać wpłaty wadium na konto Miasta Szczecinek **numer 06 8935 0009 1300 4758 2000 0170** w Banku Spółdzielczym w Jastrowiu w taki sposób, aby na koncie Miasta wpłata znalazła się **najpóźniej w dniu 28 maja 2026 r.**

Miejsce wywieszenia publikacji ogłoszenia o przetargu:
– www.szczecinek.pl – Nieruchomości – Nieruchomości przeznaczone do zbycia,
– www.bip.szczecinek.pl – Nieruchomości do sprzedaży,
– tablica ogłoszeń Wydziału Nieruchomości w Urzędzie Miasta.

Szczegółowe informacje o przetargu można uzyskać w Wydziale Nieruchomości Urzędu Miasta Szczecinka Plac Wolności 13, pok. nr 203 (II p.) lub telefonicznie pod numerem (094) 371-41-41(40).

Kraj/34427132

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Gigant chce przejąć Ligę Mistrzów

Na początku marca rozpoczął się przetarg o prawa do pokazywania w Polsce europejskich pucharów piłkarskich. Według naszych informacji do bitwy o Ligę Mistrzów stanęła duża platforma, która do tej pory na sport nie stawiała. I trzeba traktować ją poważnie.

FOT. REUTERS/PAUL CHILDS

Kacper Sosnowski

Czy w nowym roku zmieni się w Polsce układ sił wśród nadawców pokazujących najatrakcyjniejsze, międzynarodowe rozgrywki piłkarskie? Wiele wskazuje, że z przetargiem na prawa do pokazywania Ligi Mistrzów, Ligi Europy i Ligi Konferencji UEFA od sezonu 2027/28 do 2030/31 duże nadzieje wiąże platforma streamingowa Paramount+, w Polsce funkcjonująca od lutego 2023 roku w ramach serwisu SkyShowtime.

Paramount+ sportem w Europę

Paramount+ w jednej ze strategii pozyskiwania widzów ma stawiać właśnie na sport – coś, co do tej pory w Polsce platforma odkładała na dalszy plan. Ostatnio głośniej było jedynie o dokumencie „Krychowiak: krok od szczytu", który nie jest typowym serialem o sportowcu. Z drugiej strony, w dużych europejskich krajach, gdzie Paramount+ obecny jest nieco dłużej, topowy sport staje się dla niego coraz ważniejszą pozycją.

Przypomnijmy, że w listopadzie ubiegłego roku rozstrzygnięto już przetargi na piłkarskie europejskie puchary na pięciu największych rynkach Starego Kontynentu. Paramount+ jako debiutant zgarnął najlepsze pakiety w Niemczech i Wielkiej Brytanii, oferujące hit LM z jednego dnia oraz wszystkie pozostałe mecze tych rozgrywek poza hitem z dnia drugiego. Zapewnił sobie też oczywiście prawa do finału LM oraz skrótów meczów. Champions League to był jego priorytet. Rozgrywki Ligi Europy i Ligi Konferencji padły na tych rynkach łupem innych nadawców. Według naszych informacji, to również Liga Mistrzów jest głównym, choć być może nie jedynym celem SkyShowtime w Polsce!

Przetargi na prawa do pokazywania najbardziej ekskluzywnych piłkarskich rozgrywek rozpoczęły się zresztą na kilkunastu europejskich rynkach. Wśród nich są Austria, Belgia, Bułgaria, Czechy, Dania, Finlandia, Norwegia, Portugalia, Irlandia, Rumunia, Słowacja, Szwecja i Szwajcaria. SkyShowtime jest obecny w większości tych krajów. Możliwe zatem, że piłka nożna pomoże w ekspansji firmy również w innych częściach Europy.

Pewne jest, że nowy przetarg na europejskie puchary ma być finansowo rekordowy. To również dlatego UEFA w porozumieniu z klubami zrezygnowała z dotychczasowego pośrednika przy sprzedaży praw -firmy TEAM Marketing. Zastąpiła ją amerykańska agencja Relevent Sports, która ma dobre relacje ze streamingowymi platformami i obsługiwała już ich sportowe kontrakty.

O czym już informowaliśmy, w pierwszym przetargu na największe rynki Europy Relevent pozwolił nadawcom składać oferty łączone, obejmujące kilka krajów. Wprowadził też pakiety, które ułatwiły podział praw między telewizje a serwisy streamingowe i przestawił akcent w przydzielaniu praw na te drugie. Patrząc na wspomniane Włochy, Niemcy, Wielka Brytanię, Hiszpanię i Francję – tam licencje na europejskiej rozgrywki trafiły też do Prime Video i DAZN. Cena praw na tamtych rynkach, według szacunków branżowych mediów, wzrosła z około 2,3 mld dolarów za sezon w poprzednim przetargu do 2,8 mld dolarów za sezon obecnie. Amerykanie z Relevent obiecywali swym mocodawcom około 10-procentowy wzrost wartości kontraktów. Po pierwszej fazie przetargów widać, że plan wypełniają z nawiązką.

Straszak na telewizję

Co zmiana pośrednika i włączenie się do bitwy o europejskie puchary platformy streamingowej (być może nie tylko tej jednej) oznacza dla polskiego kibica? Po pierwsze, że jeden produkt (np. Liga Mistrzów) może zostać łatwiej rozczłonkowany i znaleźć się u dwóch różnych, płatnych nadawców. Po drugie, że w konsekwencji dostęp do całości rozgrywek może być sumarycznie droższy. Obecna subskrypcja SkyShowtime w Polsce to koszt 24,99 zł, w opcji standard z reklamami, 34,99 w opcji standard bez reklam oraz 49,99 w opcji premium, bez promocji. Raczej łatwo się domyślić, gdzie trafiłyby ekskluzywne rozgrywki piłkarski. Inna kwestia, czy ceny by wtedy nie wzrosły. Do tej pory Liga Mistrzów (w całości) jest w Polsce nadawana w Canal+, w pakiecie Super Sport dostępnym, za od 65 do 69 zł. Tyle że w tym pakiecie jest też Premier League, Ekstraklasa, pół La Liga, żużel, WTA czy KSW. Sublicencje na jeden mecz LM w kolejce ma też TVP.

Oczywiście nie jest powiedziane, że taki Paramount+ okaże się realnym zagrożeniem dla telewizji sportowych. Podczas przetargów o prawa do pokazywania europejskich pucharów we Francji czy w Hiszpanii, gdzie platformy streamingowe też ponoć próbowały ukroić dla siebie kawałek sportowego tortu, obronili się tradycyjni nadawcy. Liga Mistrzów, ale też Liga Europy i Liga Konferencji zostały we francuskim Canal+, w Hiszpanii te same prawa zgarnęła Telefonica. Jednak oba te podmioty musiały głęboko sięgnąć do kieszeni. Dodajmy, że wszystko rozegrało się przy medialnej narracji, że globalne prawa do jednego meczu w kolejce LM chce mieć Netflix.

– Relevent był na tyle sprytny, że wykorzystał groźbę zakupu jednego pakietu przez globalne platformy, tworząc zagrożenie dla istniejących nadawców, wywierając na nich presję i ostatecznie zarabiając więcej pieniędzy – tłumaczył „The Athletic" Francois Godard, analityk ds. mediów i telekomunikacji w Enders Analysis, brytyjskiej firmie zajmującej się europejskim rynkiem mediów. – Wygląda na to, że odniósł sukces na rynku, który od prawie 10 lat jest w kryzysie – dodał.

Scenariusz z USA

Dlaczego Paramount+ rzucił się nagle na futbol w Europie? Bo podobny scenariusz przyniósł mu korzyści w Stanach Zjednoczonych. Na rynku, gdzie piłka nożna jest przeciętną atrakcją, przedstawiciele firmy stwierdzili, że europejska Liga Mistrzów była jednym z pięciu głównych źródeł subskrypcji przez większość czasu współpracy z UEFA, czyli od 2020 roku.

Podobnie zadowoleni ze wzrostu liczby klientów i sprzedaży pakietu Super Sport byli przedstawiciele polskiego Canal+. Z sygnałów, które do nas docierają wynika, że będą oni brać udział w najbliższym przetargu i próbować zachować prawa do produktu premium, a nawet rozszerzyć go o dwa pozostałe puchary – czyli powtórzyć plan z Francji.

Z drugiej strony, prawami do Ligi Mistrzów, ale też Ligi Europy i Ligi Konferencji zainteresowany jest Polsat (mecze tych dwóch ostatnich rozgrywek obecnie prezentuje). Przedstawiciele stacji zasugerowali nam, że biorą udział w trwającym przetargu i liczą na korzystne rozstrzygnięcie, przynajmniej co do części praw. Centrala SkyShowtime nie odpowiedziała na nasze pytania o możliwe inwestycje w sport w Polsce.

Termin składania ofert na prawa do pokazywania europejskich rozgrywek pucharowych upływa 21 kwietnia, ale rozstrzygnięcie tej bitwy poznamy najpewniej w maju. ●

• Zmiana pośrednika i włączenie się do bitwy o europejskie puchary platformy streamingowej może oznaczać, że dostęp do całości rozgrywek będzie sumarycznie droższy

SPORT.PL
Po meczu barażowym Polska Albania – analizy, komentarze, wywiady, opinie
Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl

OGŁOSZENIE BEZPŁATNE Kraj/34425852

PODARUJ MI 1,5% SWOJEGO PODATKU

Jestem Aleksander, urodziłem się 13.06.2013 roku jako wcześniak z zespołem Downa. Na co dzień zmagam się z opóźnionym rozwojem psychoruchowym, niedosłuchem prawostronnym. Jestem po operacyjnym leczeniu wrodzonej wady serca, a także operacji niedrożności dwunastnicy. Zmagam się z niedoczynnością tarczycy, dysfunkcją narządu ruchu, wynikającymi z bardzo obniżonego napięcia mięśniowego. Zebrane środki zostaną przeznaczone na dalsze leczenie, rehabilitację oraz turnusy rehabilitacyjne i logopedyczne.

Przekazując 1,5% podatku lub darowiznę Fundacji Avalon z dopiskiem ŚLIWA, 12842 wspieracie mnie w codziennym funkcjonowaniu i walce o zdrowie.

Numer konta do wpłaty darowizny: 62 1600 1286 0003 0031 8642 6001

KRS: 0000270809

34425386

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
IZBA WYDAWCÓW PRASY NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktorka prowadząca **Beata Żurek**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Nowy pomysł na Katowice

Zamiast kopalni i boiska mają powstać osiedla

Katowice zaprezentowały projekt planu ogólnego. Dokument przesądzi o tym, jak będzie się zmieniać miasto.

Przemysław Jedlecki

• **Katowice przygotowały projekt planu ogólnego. To nie będzie rewolucja** FOT. K. KALKOWSKI / UM KATOWICE

Radosław Jończak, urbanista i prezes firmy Smart Community, która przygotowała projekt planu ogólnego dla Katowic podkreśla, że nie ma w nim mowy o rewolucji.

– Ponieważ polityka przestrzenna miasta, nie może być rewolucją. Miasto należy zmienić ewolucyjnie – mówi.

Zgodnie z przepisami, każda gmina musi uchwalić plan ogólny do połowy tego roku. Ma zastąpić dotychczas obowiązujące studia zagospodarowań miast. Będzie podstawą do uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale także do wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Co ważne, od tego roku „wuzetki" będą ważne tylko przez pięć lat, a nie bezterminowo lub do uchwalenia planu miejscowego, jak dzieje się to teraz. Wszystko po to, by ograniczyć chaotyczną zabudowę i rozlewanie się miast.

Piotr Gibas, szef śląskiego oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich policzył, że budowa domu w odległości powyżej 280 metrów od istniejącej zwartej zabudowy wymaga od inwestora poniesienia dodatkowego kosztu w wysokości 7820 zł. Natomiast gmina w związku z budową takiej nieruchomości musi ponieść jednorazowo koszt 231 tys. zł i dodatkowo kolejne 23 tys. zł rocznie.

Jak się zmienią Katowice?

Katowice opublikowały już projekt planu ogólnego, które dla miasta przygotował Radosław Jończak. Jak mówi, w projekcie jest kilka zmian wynikających z zidentyfikowanych miejsc, gdzie zasadnym jest dokonanie korekt w zakresie przyszłego zagospodarowania.

– W projekcie planu ogólnego wyznaczono jedną strefę produkcji rolniczej, przy granicy z Chorzowem, na działce gdzie działalność taka jest obecnie prowadzona, nie wyznaczamy ani jednej strefy górnictwa. Choć w Katowicach działa jeszcze jedna kopalnia Staszic-Wujek, to patrząc w przyszłość miasto kreśli inne przeznaczenia dla terenów pokopalnianych – mówi urbanista.

Dodaje, że dla niego, jako planisty, bardzo ważne było zabezpieczenie istniejącej zieleni w mieście oraz ochrona dolin Rawy, Kłodnicy, Mlecznej, Ślepiotki oraz Potoku Leśnego czy Boliny przed zabudową. – W planie ogólnym doliny rzeczne pozostają zielone – podkreśla.

Zmiany w Ligocie, przy DK79 i na terenie po Hucie Baildon

Z projektu planu ogólnego można wyczytać kilka ważnych zmian. Ich efektem będą z czasem nowe inwestycje. I tak np. w Ligocie przy ul. Kolejowej wprowadza się możliwość zabudowy mieszkaniowej o śródmiejskim charakterze. Budynki w tym miejscu będą mogły mieć do 55 metrów wysokości.

Mieszkania w budynkach o takiej samej wysokości będą mogły też powstać na terenie dawnego boiska KS Rozwój w Brynowie, w okolicy kopalni Wujek. Jakiś czas temu media informowały, że teren ten kupiła firma Arkadiusza Milika.

W mieszkaniach i domach jednorodzinnych, na terenach, gdzie będzie można stawiać nowe budynki, będzie mogło zamieszkać prawie 60 tys. osób

Co do samego terenu kopalni Wujek, to tutaj planiści proponują zabudowę mieszkaniową oraz usługi. Polska Grupa Górnicza już ogłosiła, że 200 pracowników Ruchu Wujek kopalni Staszic-Wujek będzie mogło skorzystać z urlopów górniczych, jednorazowych odpraw lub przejść do pracy na Ruchu Murcki-Staszic. Część górników z dawnej kopalni Wujek będzie musiała zająć się też pracami związanymi z likwidacją zakładu.

Ogłoszono już przetarg na wyburzenie niektórych, niepotrzebnych obiektów w tym miejscu. Katowice ogłosiły konkurs dla firm architektonicznych na opracowanie koncepcji dla terenów po KWK „Wujek" i najbliższej okolicy. Chodzi o teren o powierzchni 100 ha, ograniczony od południa i zachodu torami kolejowymi, od wschodu ulicami Ligocką i Mikołowską, a od północy – autostradą A4. Wkrótce powinniśmy poznać wyniki konkursu.

Mieszkania będą mogły też powstać w okolicy DK79 we wschodniej części miasta. Co ważne, to właśnie w dzielnicach wschodnich utrzymane będą też funkcje produkcyjne. W innych miejscach, jak np. na terenie po Hucie Baildon czy kopalni Kleofas, projekt planu przewiduje usługi i mieszkania. W miejscu dawnej huty przewidziano zabudowę śródmiejską. Budynki będą mogły mieć nawet 65 metrów wysokości.

Jak mówi Radosław Jończak, mieszkańcy podczas składania uwag często upominali się o zieleń. Planiści szli im zwykle na rękę i tak np. zielona nadal będzie okolica Lasku Alfreda.

Ile nowych mieszkańców

Przepisy o planie ogólnym ograniczają też gminom dowolne przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. Teraz nie wolno im przekroczyć 130 proc. zapotrzebowania na takie wykorzystanie nieruchomości, które wynika z analiz demograficznych i ekonomicznych gminy. Najprościej rzecz ujmując, nie ma sensu zwiększenie liczby gruntów pod zabudowę tam, gdzie mieszkańców nie przybywa.

W efekcie w mieszkaniach i domach jednorodzinnych, na terenach, gdzie będzie można stawiać nowe budynki, będzie mogło zamieszkać prawie 60 tys. osób (48 062 osób w zabudowie wielorodzinnej, 11 844 osoby w zabudowie jednorodzinnej).

Radosław Jończak zapowiada, że wkrótce zostaną ogłoszone konsultacje projektu planu ogólnego dla mieszkańców.

– Bardzo ważne jest to, by wziąć w nich udział. To będzie moment na ostatnie ewentualne zmiany przed tym, jak plan zostanie przyjęty przez radę miasta – mówi urbanista.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

„Jeszcze z panem nie skończyłem”

Poseł PiS ściga za mem

W szkołach nie będzie analizy przemówień parlamentarnych posła Ziemi Jastrzębskiej Grzegorza Matusiaka. To był mem, ale parlamentarzysta PiS mówi o fałszerstwie i zniewadze.

Adrian Karpeta

• **Poseł PiS Grzegorz Matusiak chce ścigać obywatela za internetowy mem**
FOT. DOMINIK GAJDA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Grzegorz Matusiak, śląski poseł Prawa i Sprawiedliwości, ściga administratora satyrycznego fanpejdża Jastrzębie-Zdrój MEMY. Zarzuca mu m.in. fałszerstwo urzędowych dokumentów i zniesławienie.

– Chce okraść mnie i moje dzieci, chociaż akurat z tym memem na temat posła nie miałem do czynienia – mówi Tomasz Maron, administrator strony.

BLIŹNIAK ZOSTAJE WICEPREZYDENTEM

Kiedy latem ubiegłego roku wiceprezydentem Jastrzębia-Zdroju, odpowiedzialnym m.in. za oświatę, został bliźniak posła PiS Grzegorza Matusiaka, w górniczym mieście zawrzało. Opozycja ostro mówiła o nepotyzmie, rodzinie na swoim i spłacie politycznego długu – bo nowym prezydentem miasta, z poparciem PiS, został Michał Urgoł, kończąc rządy Anny Hetman, związanej z Platformą Obywatelską.

To Urgoł zaproponował Andrzejowi Matusiakowi wiceprezydenturę. Zwolennicy PiS zacierali ręce, przychylny nowej władzy samorządowej portal Jas24info.pl piał z zachwytu nad nowym wiceprezydentem: „Samorządowiec z doświadczeniem, społecznik z sercem, menedżer z praktyką, człowiek sportu i organizacji”. Kiedy skołowani Jastrzębianie zastanawiali się, po której stronie się opowiedzieć, lokalny fanpejdż satyryczny uderzył z grubej rury.

MEM WYWOŁAŁ BURZĘ

Na stronie Jastrzębie-Zdrój MEMY opublikowana została grafika sugerującą, że wraz z nowym wiceprezydentem zmienia się podstawa programowa w jastrzębskich szkołach. Internauci czytali, że likwiduje się przedmiot „przygotowanie do życia w rodzinie” i wprowadza nowy: „analiza przemówień parlamentarnych posła Ziemi Jastrzębskiej Grzegorza Matusiaka”. I dalej, że za podstawę programową należy przyjąć „Dzieła zebrane” tomy 1-44 Grzegorza Matusiaka.

Grafika przypominała urzędowe pismo, była opatrzona logotypem miasta, adresem urzędu, imitacją pieczęci „Kancelaria główna”, numerem sprawy i korespondencji oraz kopią podpisu „Matusiak”.

– Nie ja wrzuciłem ten mem. Przyszedł na skrzynkę naszej strony i opublikował go mój kolega, współadministrator – mówi Tomasz Maron, administrator satyrycznej strony internetowej Jastrzębie-Zdrój MEMY. – Byłem akurat po nocce, kiedy się obudziłem, zobaczyłem pełno wiadomości od posła, jego syna, całej rodziny – dodaje.

Poseł Grzegorz Matusiak przyznaje, że podgląda stronę Marona z memami, niektóre go nawet śmieszą, bo ma poczucie humoru i lubi się śmiać również z siebie.

– Z tej grafiki też na początku się śmiałem, ale po trzecim czy czwartym telefonie od zaniepokojonych mieszkańców zorientowałem się, że ten niby mem można odebrać na poważnie. Ta grafika nie miała żadnego oznaczenia, symbolu, chociażby „uśmieszka” sugerującego, że to mem. Było to zwykłe fałszerstwo – mówi Grzegorz Matusiak.

Administratorzy satyrycznego fanpejdża przyznają, że zrobiło się larum na pół Jastrzębia, więc usunęli mem. – Przekazałem posłowi, kto jest autorem grafiki, porozmawialiśmy, wydawało mi się, że się dogadaliśmy. Po kilku dniach dostałem wezwanie na policję, w sprawie mema oczywiście. Pomyślałem: „Poseł zachowuje się niehonorowo”, ale poszedłem, złożyłem zeznania. I byłem pewien, że sprawa jest zakończona – wspomina Tomasz Maron.

I dalej publikował różne memy.

POSEŁ KONTRA OBYWATEL

13 marca wystraszył się jednak nie na żarty. Tego dnia na prywatnym profilu w serwisach społecznościowych poseł Matusiak opublikował groźnie brzmiący wpis: „Panie Maron, jeszcze z Panem nie skończyłem!! Po rozstrzygnięciu w sądzie 6 maja nastąpią dalsze kroki prawne”.

– Przyznaję, zmroziło mnie, ale postanowiłem sprawdzić u źródła. Poszedłem do sądu. Tam się dowiedziałem, że poseł Matusiak w prokuraturze oskarżył mnie o fałszerstwo, zniesławienie i nękanie. Prokuratura sprawę oddaliła, ale poseł złożył zażalenie i 6 maja sąd je rozpatrzy – mówi Tomasz Maron.

Dzwonimy do Prokuratury Rejonowej w Jastrzębiu-Zdroju. Prokurator Jacek Rzeszowski przyznaje, że 25 sierpnia 2025 roku prokuratura odmówiła wszczęcia śledztwa w sprawie mema, uznając, że fałszerstwa nie było, a ewentualne zniesławienia należy ścigać z oskarżenia prywatnego. I na tę decyzję poseł Matusiak poskarżył się do sądu.

JAK NIE KARNIE, TO CYWILNIE

Parlamentarzysta PiS zapowiada, że nie odpuści. – Bo nie można wprowadzać ludzi w błąd, poniżać i ośmieszać – mówi. Jeśli sąd nie przychyli się do jego zażalenia, wytoczy Tomaszowi Maronowi proces cywilny. – Mam już trzy czwarte pozwu cywilnego. Nie daruję Maronowi, znajdę czas i pieniądze – mówi poseł PiS.

– Sugeruje, że jak mu nie wyjdzie karnie, to będzie próbował ugryźć mnie cywilnie, tak czy siak będzie chciał okraść moje dzieci, ciągając mnie po sądach i usiłując wyciągnąć jakieś odszkodowania. To jest skandal, bo z memem na jego temat nie miałem do czynienia – ubolewa Tomasz Maron.

Administratora fanpejdża z jastrzębskimi memami broni Robert Hałuza, współadministrator. To on opublikował „nieszczęsny” mem. – Satyra polityczna dotycząca osób publicznych mieści się w granicach wolności słowa chronionej przez Konstytucję RP i wieloletnie orzecznictwo sądów, polskich i europejskich – przypomina.

I pisze do posła Matusiaka list otwarty: „Mem może się Panu nie podobać, ale pozywanie administratora strony satyrycznej to nie polemika. To użycie sądu jako pałki wobec kogoś, kto ma o wiele mniej zasobów niż poseł na Sejm”.

Zarzuca posłowi PiS, że sam wrzuca na swój profil treści, których jedyną funkcją jest polaryzacja społeczeństwa.

Administratorzy satyrycznego fanpejdża przyznają, że zrobiło się larum na pół Jastrzębia, więc usunęli mem

– Posty w stylu „jeśli nie lubisz Tuska, daj serduszko” to nie jest polityka lokalna. To najgorszy rodzaj dzielenia ludzi, znany z każdego plemiennego konfliktu w polskim internecie. Taki przekaz szkodzi niezależnie od tego, kogo dotyczy, bo dzieli mieszkańców na „swoich” i „wrogów” zamiast łączyć ich wokół realnych problemów miasta – zauważa Robert Hałuza.

JĘZYKA NIE POKAZAŁ

Poseł Matusiak chce pociągnąć do odpowiedzialności także Hałuzę. Bo nie dość, że to on opublikował mem, to jeszcze puścił informację o języku, pokazanym rzekomo przez posła PiS mieszkance Jastrzębia. – To dopiero obrzydliwe – denerwuje się poseł Matusiak.

O co chodzi? Trzy dni po tym, jak Matusiak pisze „Panie Maron, jeszcze z Panem nie skończyłem!”, Hałuza na fanpejdżu memowym publikuje wiadomość, którą administratorzy mieli dostać od jednej z mieszkanek Jastrzębia.

Kobieta napisała, że wyszła na spacer z mężem i dzieckiem na osiedlu 6 (tzw. „szóstka”). Na ulicy Marusarzówny mieli spotkać posła Matusiaka. „Idzie w mundurze [poseł PiS uwielbia pokazywać się publicznie w górniczym mundurze – przep. red.], mówię do męża: No znów lata w mundurze. Na co pan Grzegorz pokazał język jak dziecko i poszedł dalej”.

– Kłamstwo, po pierwsze nie przypominam sobie, bym chodził na „szóstce” w mundurze, po drugie nie pokazałbym języka, bo mam pokorę i szanuję ludzi. Jak pan Hałuza ma dowód, niech pokaże, ale go nie ma, więc odpowie za to – mówi poseł Matusiak.

Robert Hałuza odpowiada: – Jestem przekonany, że gdyby przeprowadzić sondaż na najbardziej nielubianą osobę w mieście, poseł Matusiak znalazłby się w pierwszej trójce. To nie obelga, to obserwacja, którą warto potraktować jako sygnał, a nie atak.

CZYM MARON PODPADŁ MATUSIAKOWI?

Pytamy Tomasza Marona, czym tak podpadł Grzegorzowi Matusiakowi. Przecież to nie on opublikował mem i nie on upublicznił wiadomość o tym, że poseł miał pokazać język. Mało tego, pamiętamy wspólne zdjęcie posła Matusiaka i obywatela Marona. Bo Tomasz Maron działał w Konfederacji, potem w Koronie Brauna, a w ostatnich wyborach samorządowych startował na urząd prezydenta Jastrzębia-Zdroju. Przed drugą turą poparł Michała Urgoła, kandydata PiS. – Razem z PiS-em i Wspólnotą Samorządową stworzyliśmy blok przeciwko Annie Hetman [ubiegała się o reelekcję z Platformy Obywatelskiej – red]. Wydaliśmy wspólną gazetkę – przyznaje Maron.

Panowie powinni więc żyć w zgodzie i w porozumieniu. Co więc się stało, że się poróżnili?

– Nie gryzę się w język, nie omieszkałem mówić, że inaczej widzę zarządzanie miastem. Nie podobają mi się ingerencje posła Matusiaka w samorząd, a nawet jego ciągłe bieganie w mundurze, które łamie ustawę o stopniach górniczych – wylicza Maron.

Z powodu konfliktu z posłem Matusiakiem zrezygnował z funkcji członka zarządu osiedla Chrobrego, wystąpił też z rady sportu. Ma już dość bycia atakowanym przez osoby związane z lokalnym środowiskiem politycznym.

– Czas zasiąść z popcornem i obserwować to starcie – komentują ironicznie Jastrzębianie. ● 1KA

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Wójt Gminy Krupski Młyn
informuje,
iż od 27.03.2026 r. do 17.04.2026 r.
w siedzibie Urzędu Gminy
Krupski Młyn zostały wyłożone
do publicznego wglądu wykazy
Nr 3/2026/Ig - 4/2026/Ig
dla dzierżawy nieruchomości
gruntowych niezabudowanych
położonych na terenie
Gminy Krupski Młynie.

Katowice/34426739

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

Katowice/34414054

Chorzowska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Chorzowie,

ul. Kopalniana 4A

ogłasza przetarg nieograniczony na ustanowienie odrębnej własności lokali mieszkalnych

LP	ADRES LOKALU	POW. UŻ.	OPIS	PARAMETRY ENERGETYCZNE LOKALU		CENA WYWOŁAWCZA STANOWIĄCA WARTOŚĆ NIERUCHOMOŚCI
1.	**ul. ks.Wł. Opolskiego 1/31**	**51,80 m²**	2 pokoje, kuchnia z oknem, łazienka, wc, przedpokój, III piętro, **ogrzewanie centralne** do którego przynależy komórka o powierzchni 4,00m²	Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na energię użytkową	EU=87,20 kWh/(m² rok)	***212 873,60 zł***
				Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na energię końcową	EK=120,50 kWh/(m² rok)	
				Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną	EP=109,70 kWh/(m² rok)	
				Jednostkowa wielkość emisji CO_2	E_{co2} =0,0309 t CO_2/(m² rok)	
				Udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową	U_{OZE} = 0,00 %	
2.	**ul. Boczna 10/50**	**39,80 m²**	2 pokoje, kuchnia, łazienka z wc, przedpokój, III piętro, **ogrzewanie centralne**	Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na energię użytkową	EU=84,41 kWh/(m² rok)	***205 988,00 zł***
				Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na energię końcową	EK=113,70 kWh/(m² rok)	
				Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną	EP=104,30 kWh/(m² rok)	
				Jednostkowa wielkość emisji CO_2	E_{co2} =0,0291 t CO_2/(m² rok)	
				Udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową	U_{OZE} = 0,00 %	

OFERTY
- termin składania ofert do dnia **15.04.2026 r. do godz. 15:00**
- miejsce składania ofert: **Sekretariat Spółdzielni ul. Kopalniana 4A, pok. 29**
- oferty powinny być sporządzone wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Regulaminu określającego tryb i zasady przetargu na ustanowienie odrębnej własności lokalu mieszkalnego
- wzór oferty dostępny na stronie internetowej www.chsm.com.pl lub w siedzibie Spółdzielni przy ul. Kopalnianej 4A w Chorzowie – Dział Członkowsko-Mieszkaniowy

WADIUM:
- termin wpłaty wadium: **21.04.2026 r.**
- nr rachunku bankowego do wpłaty wadium: **BP PKO O/Chorzów nr 09 1020 2368 0000 2002 0022 8445,** wadium uznaje się za wpłacone z chwilą uznania środków na rachunku bankowym Spółdzielni
- **wysokość wadium wynosi:**
  - **ul. ks. Wł. Opolskiego 1/31: 21 300,00 zł**
  - **ul. Boczna 10/50: 20 600,00 zł**

PRZETARG:
- przetarg na w/w lokale odbędzie się w dniu: **22.04.2026 r., w pokoju nr 28, w siedzibie Spółdzielni przy ul. Kopalnianej 4A**
  - **ul. ks. Wł. Opolskiego: godz. 11:00**
  - **ul. Boczna 10/50: godz. 11:30**
- w przypadku nieobecności oferenta jego oferta nie będzie otwarta i oferent nie bierze udziału w przetargu
- w przypadku wielości ofert Spółdzielnia zastrzega sobie możliwość zmiany miejsca rozstrzygnięcia przetargu.

INFORMACJE DODATKOWE:
- adres kancelarii notarialnej, w której po przetargu zostaną zawarte akty notarialne: **Kancelaria Notarialna Danuty Bańczyk, Chorzów, ul. Wolności 16/4**
- Regulamin określający warunki przetargu dostępny jest do wglądu w Dziale Członkowsko-Mieszkaniowym Spółdzielni oraz na stronie internetowej www.chsm.com.pl

KONTAKT W SPRAWIE PRZETARGU I OGLĘDZIN LOKALU:
- sprawy formalne: Dział Członkowsko-Mieszkaniowy: ul. Kopalniana 4A, 41-500 Chorzów, tel. 32 241-52-08 wew. 301, 302, 304, 305,
- sprawy finansowe: Dział Opłat: ul. Kopalniana 4A, 41-500 Chorzów, tel. 32 241-52-08
  - **ul. ks. Wł. Opolskiego 1/31** wew. 310,
  - **ul. Boczna 10/50 :** wew. 317,
- sprawy techniczne i oględziny lokalu :
  - **ul. ks. Wł. Opolskiego 1/31 –** Administracja Osiedla „Centrum": ul. Krasickiego 7A, 41-500 Chorzów, tel. 32 241-35-97, 32 241-41-16,
  - **ul. Boczna 10/50 –** Administracja Osiedla „Żołnierzy-Września": ul. J. Lompy 11, 41-500 Chorzów, tel. 32 241-59-83,

Spółdzielnia może odstąpić od przetargu na każdym etapie bez podania przyczyn.

Katowice/34426404

zgm gliwice

Wyciąg z ogłoszenia – pełna treść ogłoszenia na **bip.gliwice.eu** oraz na stronie internetowej Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej – **www.zgm-gliwice.pl** (wraz z rzutami lokali i fotografiami). Dodatkowych informacji na temat warunków przetargu udziela Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, tel. 32/338-39-53.

Prezydent Miasta Gliwice
ogłasza

27 kwietnia 2026 r. w Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej przy pl. Inwalidów Wojennych 3 (II piętro, pokój nr 4) odbędą się przetargi na sprzedaż niżej wymienionych nieruchomości:

o godz. 9.00 rozpocznie się III ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **mieszkalnego nr 3** usytuowanego w budynku przy **ul. HARCERSKIEJ 13**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 47,55 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – brak
- SKŁAD LOKALU: 2 pokoje, kuchnia, łazienka z WC, przedpokój
- KONDYGNACJA: I piętro
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Harcerska 13, działka nr 187 o powierzchni 825 m², obręb Szobiszowice

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 253 620,00 zł
WADIUM: 12 700,00 zł

o godz. 9.30 rozpocznie się IV ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **użytkowego nr 7** usytuowanego w budynku przy **ul. ZWYCIĘSTWA 45**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 64,78 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – brak
- SKŁAD LOKALU: 3 pomieszczenia, pomieszczenie sanitarne, korytarz, 2 komórki
- KONDYGNACJA: IV piętro (poddasze)
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Zwycięstwa 45, działka nr 104 o powierzchni 461 m², obręb Stare Miasto

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 207 270,00 zł
WADIUM: 10 400,00 zł

o godz. 10.00 rozpocznie się II ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **mieszkalnego nr 2** usytuowanego w budynku przy **ul. KRÓLEWSKIEJ TAMY 55**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 25,27 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – piwnica: 2,80 m²
- SKŁAD LOKALU: 1 pokój, kuchnia, przedpokój na I piętrze, poddasze nieużytkowe, z dostępem do WC znajdującego się w częściach wspólnych nieruchomości (budynek o nr ewidencyjnym 231)
- KONDYGNACJA: I piętro, poddasze
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Królewskiej Tamy 49, 51, 53, 55, działka nr 87 o powierzchni 734 m², obręb Łąki Kłodnickie

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 99 200,00 zł
WADIUM: 5000,00 zł

o godz. 10.30 rozpocznie się II ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **mieszkalnego nr 2** usytuowanego w budynku przy **ul. KRÓLEWSKIEJ TAMY 53**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 26,89 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – brak
- SKŁAD LOKALU: 1 pokój, kuchnia, przedpokój na I piętrze, poddasze nieużytkowe, z dostępem do WC znajdującego się w częściach wspólnych nieruchomości (budynek o nr ewidencyjnym 231)
- KONDYGNACJA: I piętro, poddasze
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Królewskiej Tamy 49, 51, 53, 55, działka nr 87 o powierzchni 734 m², obręb Łąki Kłodnickie

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 105 400,00 zł
WADIUM: 5300,00 zł

o godz. 11.00 rozpocznie się III ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **użytkowego nr 8** usytuowanego w budynku przy **ul. MALINOWSKIEGO 10**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 16,48 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – brak
- SKŁAD LOKALU: 2 pomieszczenia, WC
- KONDYGNACJA: III piętro
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Malinowskiego 10, działka nr 445 o powierzchni 245 m², obręb Stare Miasto

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 69 760,00 zł
WADIUM: 3500,00 zł

o godz. 11.30 rozpocznie się III ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **mieszkalnego nr 13** usytuowanego w budynku przy **ul. PONIATOWSKIEGO 1**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 38,09 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – piwnica; 3,97 m²
- SKŁAD LOKALU: 1 pokój, kuchnia, przedpokój, z dostępem do łazienki z WC położonej w częściach wspólnych nieruchomości
- KONDYGNACJA: III piętro
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Dąbrowskiego 57, Poniatowskiego 1, działka nr 791 o powierzchni 1106 m², obręb Zatorze

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 157 200,00 zł
WADIUM: 7900,00 zł

o godz. 12.00 rozpocznie się III ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **mieszkalnego nr 9** usytuowanego w budynku przy **ul. PLEBISCYTOWEJ 4**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 52,45 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – brak
- SKŁAD LOKALU: 2 pokoje, kuchnia, łazienka z WC, przedpokój
- KONDYGNACJA: IV piętro
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Plebiscytowa 4, działka nr 281 o powierzchni 601 m², obręb Kłodnica

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 227 200,00 zł
WADIUM: 11 400,00 zł

o godz. 12.30 rozpocznie się II ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu **mieszkalnego nr 2** usytuowanego w budynku przy **ul. ZABRSKIEJ 30**

- FORMA ZBYCIA: sprzedaż lokalu wraz ze sprzedażą ułamkowej części działki
- POWIERZCHNIA LOKALU: 73,95 m²
- POWIERZCHNIA POMIESZCZENIA PRZYNALEŻNEGO – piwnica: 11,01 m²
- SKŁAD LOKALU: 3 pokoje, kuchnia, przedpokój, 2 pomieszczenia pomocnicze (lokal ma dostęp do WC znajdującego się na klatce schodowej, pozostającego w częściach wspólnych)
- KONDYGNACJA: parter
- NIERUCHOMOŚĆ GRUNTOWA: Zabrska 30, działka nr 48 o powierzchni 526 m², obręb Kolej

CENA WYWOŁAWCZA NIERUCHOMOŚCI: 283 680,00 zł
WADIUM: 14 200,00 zł

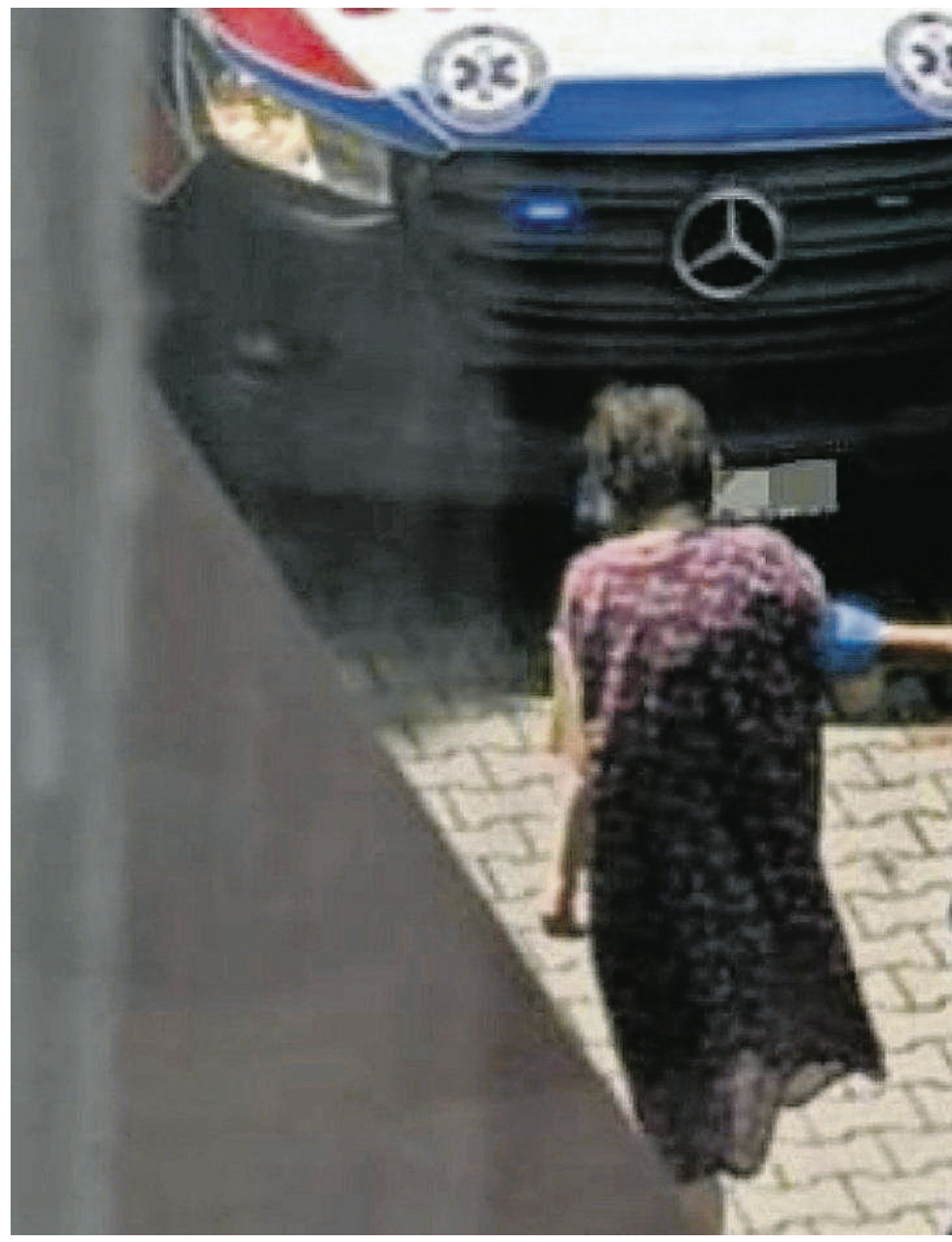
Katowice/34426669

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Dyrektorka OPS w Świętochłowicach bez pracy

W tle sprawa kobiety, która wyszła z domu po 27 latach

Od ubiegłego roku głośno jest o sprawie Mirelli, która przez lata nie opuszczała mieszkania w Świętochłowicach. Dyrektorka Ośrodka Pomocy Społecznej, która zapewniała, że sytuacja kobiety poprawia się, właśnie straciła posadę.

Michalina Bednarek

W najbliższy wtorek Sąd Rejonowy w Chorzowie zdecyduje, co dalej w sprawie Mirelli, której historię opisywaliśmy na łamach „Wyborczej". Po latach zamknięcia w czterech ścianach, najpierw jej historią zainteresowały się sąsiadki, które powiadomiły policję, a następnie Ośrodek Pomocy Społecznej. Prokuratura prowadzi postępowanie w kierunku podejrzenia o znęcanie się psychiczne i fizyczne nad osobą nieporadną.

29 lipca ubiegłego roku 42-latka, pod ramię z policjantem i w asyście ratowników medycznych, pierwszy raz od lat przekroczyła próg mieszkania na drugim piętrze niewielkiego bloku w Świętochłowicach. Na sobie miała jedynie podomkę we wzorki. Jej włosy były krótkie i zmierzwione.

Bardziej przypominała staruszkę niż 42-letnią kobietę. Opuchniętych nóg nie potrafiła podnosić. To wtedy Mirella po raz pierwszy wyznała ratownikowi medycznemu, że z domu nie wyszła od 27 lat. Może trwało to dłużej, ale dokładnie nie pamiętała. Była zaniedbana, miała wyniszczony organizm. Po szpitalu jednak wróciła do mieszkania i swoich rodziców.

Monika Szpoczek, dyrektorka OPS w Świętochłowicach Śląskich wielokrotnie zapewniała media, że pracownicy ośrodka mają pod kontrolą sytuację w rodzinie, współpracują zarówno z Mirellą, jak i jej rodzicami. Jednak w mieszkaniu Mirelli nadal trwały awantury, a sąsiedzi słyszeli krzywki i wyzwiska. Rodzina przestała wpuszczać policjantów, którzy przyjeżdżali na interwencje.

Dopiero w lutym tego roku, po wielu miesiącach od powrotu Mirelli do domu, OPS zdecydował się na zdecydowane działania.

Tomasz Kaczmarek, wiceprezydent Świętochłowic, mówił wówczas „Wyborczej", że po tym jak, pracownicy socjalni nie zostali wpuszczeni do mieszkania, dyrektorka OPS w Świętochłowicach złożył do sądu wniosek o przymusowe umieszczenie 43-latki w domu pomocy społecznej. W tym czasie także Śląski Urząd Wojewódzki rozpoczął w ośrodku kontrolę. Dotyczyła ona sprawy pani Mirelli, ale także sprawy małego Fabiana, który został odebrany matce ze Świętochłowic i przekazany do rodziny zastępczej, gdzie doświadczył przemocy.

ZWOLNIENIA PO KONTROLI

Łukasz Adamczyk z biura prasowego wojewody śląskiego potwierdził „Wyborczej": kontrola w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świętochłowicach zakończyła się i wnioski z niej są ponure.

„Wyniki potwierdziły wystąpienie nieprawidłowości w funkcjonowaniu OPS. Po analizie dokumentu, zaleceń pokontrolnych oraz zgromadzonych materiałów, podjęto decyzję o wyciągnięciu konsekwencji służbowych wobec osób bezpośrednio odpowiedzialnych za uchybienia. W szczególności wobec kilku pracowników wskazanych w protokole wszczęto procedurę rozwiązania stosunku pracy"- przeczytaliśmy w komunikacie biura prezydenta Świętochłowic.

PRYWATNE WIADOMOŚCI

W tym czasie na jaw wyszły także screeny z prywatnych konwersacji dyrektorki OPS, która była także opiekunem Koła Naukowego Pracy Socjalnej Uniwersytetu Śląskiego. W screenach ujawnionych przez Kanał Zero miała pisać do studentów sarkastyczne teksty o tym, jak radzić sobie z kontrolą z urzędu wojewódzkiego, czy zażartować o „masowaniu pleców w spa przez Mirellę i Fabiana".

Członkowie koła wydali oświadczenie. Podkreślają, że konwersacja miała wypłynąć od osoby, która już nie jest studentem i członkiem koła, a po prostu chce prowadzić prywatne spory.

„Odcinamy się od wszelkich działań tej osoby (...) nie były one konsultowane ani akceptowane przez władze ani członków naszej organizacji. Wyrażamy ubolewanie, że zaistniała sytuacja naruszyła wewnętrzne zaufanie. Grupa komunikacyjna koła od początku służyła nie tylko wymianie informacji organizacyjnych, ale również budowaniu relacji opartych na zaufaniu, otwartości i wzajemnym wsparciu. Komunikacja w jej ramach miała często charakter swobodny, a niejednokrotnie wręcz przyjacielski. (...) Byliśmy przekonani, że jest to przestrzeń bezpieczna, umożliwiająca szczere wyrażanie emocji, opinii oraz refleksji" – napisali w oświadczeniu. Ich zdaniem „wykorzystanie prywatnych wypowiedzi z tej przestrzeni w sposób publiczny stanowi poważne naruszenie zasad zaufania oraz etyki".

W OPS w Świętochłowicach nikt nie odetchnął po odejściu dyrektorki. Pracownicy są w strachu i niepewności, szczególnie, że trwa tam spór zbiorowy

Monikę Szpoczek zawieszono w pełnieniu funkcji opiekunki Koła Naukowego Pracy Socjalnej.

DYREKTORKA TRACI POSADĘ

W czwartek, 19 marca, kancelaria prezydenta Świętochłowic poinformowała, że Monika Szpoczek nie jest już dyrektorką OPS w tym mieście.

„Pani Monika Szpoczek złożyła rezygnację z pełnionej funkcji. Rezygnacja została przyjęta przez prezydenta miasta Świętochłowice. Stosunek pracy został rozwiązany ze skutkiem natychmiastowym. Jednocześnie powołany zostanie zespół, którego zadaniem będzie analiza przyczyn nieprawidłowości oraz opracowanie i wdrożenie działań naprawczych" – poinformowała kancelaria prezydenta Świętochłowic.

„Wyborcza" skontaktowała się z wiceprezydentem Tomaszem Kaczmarkiem. – Nie rozstrzygamy spraw obyczajowych, dlatego nie komentujemy konwersacji z czatów prywatnych. Skupiliśmy się na wyniku kontroli z urzędu wojewódzkiego, które wykazały uchybienia. Upublicznimy je, jak tylko otrzymamy ostateczną wersję raportu – zapewnił nas prezydent Kaczmarek.

Dodał, że na dyrektorkę nie było formalnych skarg, ale były sygnały od pracowników, że „trudno się z nią rozmawia". Tymczasem jednak skarga na dyrektorkę wpłynęła we wrześniu ubiegłego roku bezpośrednio do rady miasta. Radni zajmowali się nią na komisji skarg i wniosków. Dotyczyła mobbingu i, jak zapewniała w wyjaśnieniach dyrektorka, postępowanie sądowe niczego nie wykazało, a dyrektorka przyznała, że osoba ją oskarżającą, ostatecznie ją przeprosiła. – Skargą radni ma-

1KA

eprasa.pl c5e8f4cc0e

• **42-letnia Mirella wyprowadzana przez policjanta z bloku w Świętochłowicach**

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE OSÓB POMAGAJĄCYCH MIRELLI

ją zajmować się na najbliższej sesji – powiedział wiceprezydent.

SPÓR ZBIOROWY I STRACH

W OPS w Świętochłowicach nikt nie odetchnął po odejściu dyrektorki. Pracownicy są w strachu i niepewności, szczególnie, że trwa tam spór zbiorowy. Uważają, że rozpocznie się szukanie „kozła ofiarnego", na którego będzie można zrzucić całą odpowiedzialność za nieprawidłowości w OPS.

W obronie pracowników stanął Paweł Maczyński, przewodniczący Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej.

– Spór zbiorowy, w którym uczestniczy około 80 pracowników OPS w Świętochłowicach, czyli niemal 80 proc. załogi, nie dotyczy tylko kwestii finansowych i wzrostu wynagrodzeń. To tylko jedne z postulatów. Od dłuższego czasu otrzymywaliśmy sygnały o stosowanych w jednostce zachowaniach noszących cechy mobbingu ze strony dyrektora w stosunku do pracowników, a także zachowań dyskryminacyjnych wobec tych, którzy są w związku zawodowym. Dostawaliśmy informacje, że wszelkie przejawy przynależności do związków są zwalczane, a także miał być utrudniany udział w dołączeniu do sporu zbiorowego. Miało nawet dojść do sytuacji, że kierownicy działów byli namawiani do wypełniania deklaracji za swoich podwładnych, że nie chcą przystąpić do sporu – mówi Maczyński.

To by oznaczało, że pracownicy, że nie chcą podwyżek ani przestrzegania prawa pracy. Od pracowników wiemy, że w ośrodku panował klimat, który utrudniał pracę.

– Jeśli chodzi o sprawę pani Mirelli, to od osób pracujących w OPS wiemy, że nie mogły one liczyć na wsparcie, a wciąż przychodziły do nich kolejne instrukcje o zmianie sposobu pracy z tą rodziną, przez co nie można tego było zrobić dobrze. Teraz jednak to właśnie tych pracowników próbuje się obarczyć odpowiedzialnością, mimo że nie zapewniono im nawet superwizji, aby mogli skonfrontować swoją diagnozę rodziny i pomysły na pracę z nią – mówi Paweł Maczyński.

INFORMACJE Z FACEBOOKA

Jak dodaje, te profesjonalne działania i założona koncepcja pracy podejmowana przez pracowników, były torpedowane i nie mogły zostać w pełni zrealizowane.

– Obawiam się, że aktualnie szuka się kozła ofiarnego, a pomimo rezygnacji z funkcji byłej już dyrektor, za sam fakt sygnalizowania nieprawidłowości odpowiedzialność może zostać przerzucona na pracowników-sygnalistów. Skandalem jest, że pracownicy o zamiarach ich zwolnienia dowiadują się z komunikatu na portalu społecznościowym, a nikt wcześniej nawet z nimi nie rozmawiał. Poza tym prezydent nie może zwolnić pracowników, bo formalnie ich pracodawcą jest OPS, który w zakresie prawa pracy reprezentuje dyrektor jednostki – uważa Maczyński.

Podkreśla, że to federacja zapewniła pracowników o możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego i superwizji, choć zgodnie z ustawą, należy to do obowiązków pracodawcy.

– Oczekiwano szybkich efektów, presja była ogromna, ale aby praca była efektywna, pracownik musi zbudować więź i zaufanie ze swoimi podopiecznym, nawiązać relację pomocową. Tu było to utrudniane. Oczekuje się, aby pani Mirella natychmiast opuściła dom, ale to jest osoba, która może nadal decydować za siebie, a nie, mówiąc brutalnie, mebel, który można sobie przestawiać. Proszę pamiętać, że nie zawsze umieszczenie w DPS jest najlepszym rozwiązaniem, nawet gdy potrzebą jest ochrona życia lub zdrowia osoby. Nasze wyobrażenia o udzielaniu pomocy, a potrzeby i możliwości drugiej osoby, są często różne. W tej sprawie oczekiwano magicznego pstryknięcia palcami i załatwienia sprawy, najlepiej w kilka godzin – mówi przewodniczący federacji.

„NIGDY NIE BYŁO MOBBINGU"

Dodał także, że korespondencja byłej dyrektor ze swoimi studentami była wysoce nieetyczna i kompromitująca, jeśli chodzi o standardy pracy socjalnej i przygotowywania do zawodu.

Skontaktowaliśmy się z Moniką Szpoczek, byłą już dyrektorką OPS w Świętochłowicach, aby wyjaśnić wyniki kontroli urzędu wojewódzkiego i zapytać o ewentualny mobbing. Odesłała nas do swojego prawnika.

Adwokat Michał Skibniewski podkreśla, że na razie wspólnie z klientką nie komentują sprawy. Przyznał, że dotychczasowe postępowania w sprawie ewentualnego mobbingu ze strony dyrektorki OPS nigdy nie znalazły potwierdzenia. – Takie postępowania były, jednak nigdy nic nie udowodniono mojej mocodawczyni. Obecnie analizujemy materiały, które pojawiły się w sieci pod adresem mojej klientki i wówczas zdecydujemy o dalszych krokach – przekazał nam adwokat.

wyborcza.pl

• **Więcej wiadomości na Katowice.Wyborcza.pl**

Katowice/34423205

1KA

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Rówieśnik może wesprzeć skuteczniej niż dorosły

Wsparcie od schoolworkerów

Młodzi ludzie chętniej zwierzają się z problemów rówieśnikom. Program Peer Support nauczy ich reagować właściwie.

Magdalena Warchala-Kopeć

• **Młodzi ludzie chcą się wspierać wzajemnie** FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Posiadanie różnych problemów jest normalne, a sięganie po pomoc nie jest powodem do wstydu czy objawem słabości, ale jest troską o własny dobrostan – mówi Anna Subbota, drugoklasistka z Zespołu Szkół Elektronicznych i Informatycznych w Sosnowcu. Jest schoolworkerką w programie Peer Support. Jej zadaniem jest udzielać koleżankom i kolegom wsparcia rówieśniczego w codziennych sytuacjach.

Karol Barski, trzecioklasista, także jest schoolworkerem w tej samej szkole. – Jestem dumny, że mogę być dla swoich rówieśników kimś bliskim i godnym zaufania w trudnych chwilach – mówi.

Natalia Adamek, również trzecioklasistka i schoolworkerka: – Peer Support jest projektem stworzonym z myślą o młodzieży. W mojej opinii to bardzo przemyślana inicjatywa, która pomaga radzić sobie ze stresem i emocjami, dając poczucie, że nikt nie jest sam.

Elżbieta Pędras, koordynatorka projektu Peer Support w ZSEiI w Sosnowcu, chwali zaangażowanie schoolworkerów w projekt. – To oni codziennie dla swoich koleżanek i kolegów są dyskretnym, ale zawsze dostępnym wsparciem. Ich praca to nie tylko dyżury w specjalnie przygotowanych pokojach. To przede wszystkim bycie czujnym obserwatorem, który potrafi dostrzec wycofanie ucznia na korytarzu, oraz budowanie wśród „peer supporterów" poczucia sprawczości i odpowiedzialności za szkolną społeczność – mówi.

Projekt „Peer Support. Wsparcie rówieśnicze w zakresie zdrowia psychicznego młodzieży" to wspólna inicjatywa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Ministerstwa Edukacji Narodowej i Fundacji „Instytut Edukacji Pozytywnej", realizowana ze środków unijnych. Odpowiada ona na problem pogarszającej się kondycji psychicznej młodych ludzi. Z opublikowanego właśnie przez MEN raportu „Diagnoza Młodzieży 2026" wynika bowiem, że aż 60 proc. nastolatków żyje w stanie chronicznego stresu i przemęczenia, 46 proc. ma skrajnie niską samoocenę, a 40 proc. wykazuje objawy depresyjne.

NIE ZAWSZE WIEDZĄ, CO POWIEDZIEĆ

Inicjatywa opiera się na przekonaniu, że to młodzi ludzie najczęściej jako pierwsi dowiadują się o problemach swoich rówieśników. Od ich empatii i kompetencji społecznych zależy, jak na nie zareagują.

– Młodzi ludzie rozmawiają na co dzień o swoich problemach i rozterkach. Mówią sobie o rzeczach, o których nie wspominają dorosłym. Często nie mają dobrych wzorców komunikacji, a standardowa edukacja nie przygotowuje ich do efektywnej rozmowy – mówi Aleksandra Wzorek z Instytutu Edukacji Pozytywnej.

Dlatego zdarza się, że gdy nastolatek zwierza się przyjacielowi, słyszy od niego: „Nie przesadzaj, inni mają gorzej" albo: „Dasz sobie radę, jakoś to będzie". – Przeważnie jest to mówione w dobrej wierze. Przyjaciel chce podnieść rówieśnika na duchu, przekonać go, że sytuacja nie jest beznadziejna. Niestety, takie słowa często wywierają odwrotny efekt. Osoba czuje się zbagatelizowana, niezrozumiana – dodaje.

Podkreśla, że młodzi ludzie chcą sobie wzajemnie pomagać, ale często nie wiedzą, jakich słów użyć i jakich rad udzielić. Bywa, że problemy, z których zwierzył im się przyjaciel, zaczynają ich samych przerastać. Nie wszyscy potrafią wówczas zwrócić się o pomoc do kogoś dorosłego. Często wynika to z negatywnych doświadczeń, z braku zaufania do dorosłych i z przekonania, że lojalność wobec przyjaciela wyklucza możliwość skorzystania z pomocy z zewnątrz.

Dlatego w ramach programu Peer Support objęto wsparciem 200 szkół ponadpodstawowych z różnych stron Polski. Opiekę merytoryczną sprawują liderzy służący radą i wsparciem szkolnym koordynatorom projektu, którymi są pedagodzy szkolni, psycholodzy czy nauczyciele przedmiotowcy.

– Mam pod opieką 17 szkół. Moim zadaniem jest animować działania w szkołach, wymyślać wspólnie ze szkolnymi koordynatorami rozwiązania problemów, wspierać ich w rozterkach, odpowiadać na pytania – mówi Anna Dęboń, prezeska stowarzyszenia dO! PAmina Lab z Dąbrowy Górniczej, która została liderką programu na obszarze pogranicza województw: śląskiego, małopolskiego i świętokrzyskiego.

PRZYJACIEL W STACJI WSPARCIE

– Projekt jest ideowo bardzo spójny z od lat promowaną przeze mnie ideą, że „szkoła jest nasza", że mamy realny i ogromny wpływ na jej klimat, standardy i relacyjne trendy – mówi Anna Dęboń. Ona sama odwiedza powierzone jej szkoły, ale też udziela koordynatorom konsultacji. Organizuje także spotkania stacjonarne lub zdalne, w których biorą udział inni pracownicy szkół. Szkolni koordynatorzy uczestniczą ponadto w superwizjach z psychologami.

W programie najważniejsze są jednak inicjatywy młodzieży. W Zespole Szkół nr 3 im. Staszica we Włoszczowie na korytarzu powstała tak zwana Stacja Wsparcie.

– Osoby wspierające czekają na innych uczniów. Mamy nadzieję, że inicjatywa dobrze przyjmie się i pozostanie po zakończeniu projektu. Zależy nam na tym, aby w naszej szkole panowała atmosfera sprzyjająca budowaniu dobrych relacji i wzajemnemu wsparciu – mówi Katarzyna Brzdąk, nauczycielka matematyki, która wspólnie ze szkolnym pedagogiem Jackiem Rutkowskim koordynuje projekt w ZS nr 3.

Dyżury w Stacji Wsparcie pełni m.in. Hubert Rudecki, uczeń klasy czwartej technikum. – Do projektu dołączyłem, ponieważ często zdarza się, że ludzie zwracają się do mnie ze swoimi problemami, zwłaszcza związanymi z relacjami czy codziennymi trudnościami. Postanowiłem spróbować i sprawdzić, jak odnajdę się w pomaganiu także osobom, których wcześniej nie znałem – mówi.

SZUKANIE MISIÓW I PICIE HERBATY

W ramach projektu Peer Support w jednej ze szkół starsza młodzież zorganizowała spotkanie adaptacyjne dla pierwszoklasistów. W innej placówce uczniowie zainicjowali dzień życzliwości i wręczali sobie karteczki z miłymi słowami. Jeszcze gdzie indziej jedna z licealistek zorganizowała zbiórkę pluszowych misiów, do których dołączyła bileciki z pozytywnym przesłaniem. W Walentynki schowała maskotki w różnych miejscach w szkole, a jej rówieśnicy mieli frajdę z ich szukania. W kolejnej placówce młodzież przygotowała akcję „Napij się z nami herbaty". Na wszystkich chętnych czekała w termosach gorąca herbata i dobre słowo napisane na papierowym kubeczku.

Aleksandra Wzorek podkreśla, że w całym projekcie nie chodzi wyłącznie o szukanie sposobów na radzenie sobie z trudnymi tematami, jak depresja, hejt czy cyberprzemoc, ale przede wszystkim o budowanie odporności psychicznej młodych poprzez drobne radosne wydarzenia, stanowiące odskocznię od codzienności.

Dodaje, że czasami życzliwa myśl zapisana na karteczce czy papierowym kubku może być jedynym pozytywnym przesłaniem, które dotrze do niektórych młodych ludzi przez cały dzień.

Aż 60 proc. nastolatków żyje w stanie chronicznego stresu i przemęczenia, 46 proc. ma skrajnie niską samoocenę, a 40 proc. wykazuje objawy depresyjne

Nauczyciele koordynujący projekt już widzą jego pozytywne efekty. – Dla młodych ludzi, którzy często czują się zagubieni w gąszczu szkolnych obowiązków i presji rówieśniczej, obecność przeszkolonego kolegi czy koleżanki, gotowej po prostu wysłuchać, jest na wagę złota. To właśnie oni, a nie dorosły autorytet, są pierwszym punktem kontaktu dla ucznia z problemem. Dzięki temu programowi tworzymy bezpieczną przestrzeń, w której młodzi ludzie uczą się, że proszenie o pomoc nie jest oznaką słabości, a troski o własne zdrowie psychiczne – mówi Beata Panuszewska, druga z koordynatorek projektu PeerSupport w ZSEiI w Sosnowcu.

Marzena Wola, dyrektorka ZSEiI, uważa, że współczesna szkoła to nie tylko miejsce zdobywania wiedzy, ale przede wszystkim przestrzeń budowania relacji, poczucia bezpieczeństwa i wzajemnego zrozumienia. – Uczniowie często łatwiej otwierają się przed rówieśnikami niż przed dorosłymi, dlatego obecność odpowiednio przygotowanych liderów rówieśniczych może skutecznie przeciwdziałać izolacji, konfliktom czy problemom emocjonalnym – mówi.

CZERPIĄ Z DOŚWIADCZEŃ BRYTYJSKICH I AMERYKAŃSKICH

Z kolei Dorota Czank-Wawrzyniak, psycholożka z II Liceum Ogólnokształcącego w Częstochowie, zwraca uwagę, że budowanie atmosfery uważności na siebie nawzajem, promowanie pomocy i wsparcia w bezpiecznych warunkach, wyposaża młodych ludzi w poczucie sprawczości i wpływu na środowisko, w którym się znajdują i które tworzą. – Działania te budują kulturę bezpieczeństwa, wzmacniają czynniki chroniące, uczą radzenia sobie ze stresem i emocjami, a także pomagają tworzyć pozytywne relacje – podkreśla.

Także Jolanta Godzwon, pedagożka szkolna z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sichowie Dużym uważa za szczególnie cenne to, że uczniowie nie tylko uczą się, jak wspierać rówieśników i dbać o ich zdrowie psychiczne, ale także mają możliwość realizowania własnych pomysłów na działania pomocowe. – To buduje ich sprawczość, odpowiedzialność i poczucie wpływu na otoczenie – mówi.

W pracy nad projektem Peer Support jego twórcy korzystali z doświadczeń szkół w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych.

Model brytyjski opiera się o tworzenie par uczniowskich, składających się z osoby wspierającej i wspieranej, pracujących ze sobą przez najwyżej kilka tygodni. Z założenia mają one nie budować zbyt bliskiej więzi, żeby wspierany nie uzależnił się zanadto od tej relacji, a wspierający nie był nadmiernie przeciążony. Nad wszystkim czuwają tzw. mental health advisors, czyli doradcy zdrowia psychicznego. Z kolei w Stanach Zjednoczonych większy nacisk kładziony jest na budowanie społeczności, relacje są mniej sformalizowane, a schoolworkerzy za swoją działalność otrzymują punkty za zaangażowanie społeczne. Priorytetem bywa tu prewencja samobójstw.

– My czerpiemy z obu systemów, dokładając własne rozwiązania, przydatne na gruncie polskim. Naszym priorytetem jest budowanie odporności psychicznej całej społeczności szkolnej, dzięki której jej członkowie mogą dobrze funkcjonować i wzajemnie się wzmacniać. Skupiamy się na wzmacnianiu pozytywnych postaw – mówi Aleksandra Wzorek. ●

1KA

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Duchowny przyznał się do kontaktów o charakterze seksualnym z osobą małoletnią

Nie ma możliwości powrotu do kapłaństwa

Prokuratura umorzyła śledztwo w sprawie luterańskiego duchownego podejrzewanego o nadużycia seksualne.

Ewa Furtak

Przypomnijmy: Prokuratura Okręgowa w Katowicach prowadziła śledztwo o czyn z art. 199 par. 3 Kodeksu Karnego, który dotyczy „nadużycia stosunku zaufania w celu przestępczego obcowania płciowego z małoletnią."

– 19 maja 2025 roku wydano postanowienie o wyłączeniu materiałów ze śledztwa do odrębnego postępowania, w zakresie czynu na szkodę innej osoby, również o czyn z art. 199 par. 3 kk oraz pozostającego z nim w bezpośrednim związku czynu z art. 240 par. 1 kk – mówiła „Wyborczej" Izabela Knapik z zespołu prasowego Prokuratury Okręgowej w Katowicach.

Ten drugi artykuł mówi o odpowiedzialności karnej osoby, która „mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw".

Oba postępowania zostały umorzone. – Postanowienia są prawomocne, w opisanych sprawach nie składano zażaleń. Zgromadzony materiał dowodowy nie wykazał podejrzenia zaistnienia jakiegokolwiek czynu na szkodę małoletniego poniżej lat 15 – wyjaśniała prokurator.

Duchowny ukarany

Sprawa dotyczyła luterańskiego duchownego z województwa śląskiego. Głośno zrobiło się o tym po trzeciej sesji XV Synodu Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, który odbywał się od 5 do 7 kwietnia 2024 roku w Warszawie.

• **Śledztwo w sprawie luterańskiego duchownego podejrzewanego o nadużycia seksualne umorzono** FOT. PRZEMYSŁAW SKRZYDŁO / AGENCJA WYBORCZA.PL

Synod to najwyższa władza Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, należy do niej np. wybór biskupa Kościoła, konsystorza i rady synodalnej. Członkowie synodu wysłuchali m.in. informacji, jak zakończyło się postępowanie wyjaśniające w sprawie zgłoszenia nadużycia seksualnego. To była stara sprawa, która na jaw wyszła dopiero po kilkunastu latach.

W 2023 r. do biskupa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego wpłynęło zgłoszenie dotyczące nadużycia seksualnego. – Dotyczyło sprawy z udziałem osoby powyżej 15. roku życia – mówiła rzeczniczka Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce, Agnieszka Godfrejów-Tarnogórska.

Niezależnie od decyzji organów powołanych do ścigania przestępstw w tej sprawie, podkreślenia wymaga, że decyzja o umorzeniu śledztwa wobec byłego duchownego nie oznacza, że Kościół zmieni ocenę jego zachowań

KOMUNIKAT KONSYSTORZA I RADY SYNODALNEJ KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO W RP

Duchowny został ukarany m.in. zakazem startowania na wybieralne stanowiska w Kościele przez 10 lat, został też zobowiązany do podjęcia terapii. Na forum synodu wyraził skruchę. Podobne oświadczenie wygłosił także przed parafianami.

Kontrowersje wokół kary

Okazało się, że są w Kościele Ewangelicko-Augsburskim osoby, którym takie załatwienie sprawy nie wystarczy.

„Wyborcza" otrzymała list, którego autor był oburzony postępowaniem Kościoła w tej sprawie. Jego zdaniem jest ona tuszowana, a ksiądz otrzymał zbyt niską karę. Sprawa była komentowana także w internecie. Na Facebooku powstał nawet profil, na którym ujawniono wszystkie dane duchownego, łącznie z publikacją jego wizerunku. Został potem usunięty. Ale było też wiele głosów w obronie duchownego.

W czerwcu 2024 roku biskup Jerzy Samiec, zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, powiadomił prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na tle seksualnym przez duchownego. Kilka dni wcześniej biskup spotkał się z sygnalistą, który poinformował go, że ksiądz utrzymywał relacje seksualne z dziewczyną, która wówczas dopiero co ukończyła 15 lat. Duchowny został w czerwcu zawieszony, w lipcu, na swój wniosek, skreślony z listy księży.

Ocena się nie zmieniła

„W związku z doniesieniem prasowym o umorzeniu postępowania w sprawie możliwości dopuszczenia się przez byłego duchownego czynności seksualnej wobec osoby małoletniej i nadużycia jej zaufania informujemy, że sytuacja byłego duchownego, o którym mowa w artykule, w obrębie Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP nie uległa zmianie" – to decyzja Konsystorza i Rady Synodalnej.

Dalej czytamy, że duchowny przyznał się do kontaktów o charakterze seksualnym z osobą małoletnią. To naruszenie przepisów kościelnych, zabraniających duchownym podejmowania jakichkolwiek czynności o charakterze lub podtekście seksualnym wobec osoby poniżej 18. roku życia znajdującej się pod jego opieką duszpasterską.

„Niezależnie od decyzji organów powołanych do ścigania przestępstw w tej sprawie, podkreślenia wymaga, że decyzja o umorzeniu śledztwa wobec byłego duchownego nie oznacza, że Kościół zmieni ocenę jego zachowań. Były duchowny dopuścił się zachowań wysoce nagannych i nieakceptowanych w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w RP. W związku z tym władze Kościoła nie widzą możliwości powrotu byłego duchownego do służby duszpasterskiej w Kościele" – to fragment stanowiska.

Kościół informuje, że podejmuje intensywne działania edukacyjno-informacyjne w celu ochrony osób małoletnich, wydaje na ten temat informatory oraz organizuje szkolenia zarówno dla duchownych, jak i świeckich.

„Zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego w parafiach obowiązują standardy ochrony małoletnich. W latach 2024-2025 Synod Kościoła określił ramy organizacyjne oraz zabezpieczył środki finansowe na prace komisji, której zadaniem będzie wysłuchanie i wsparcie osób wykorzystanych seksualnie przez duchownych i świeckich współpracowników Kościoła"- przypominają luteranie.

Wrocław/34424939

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

Zgłoś do plebiscytu
najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Czytaj więcej na
Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1KA

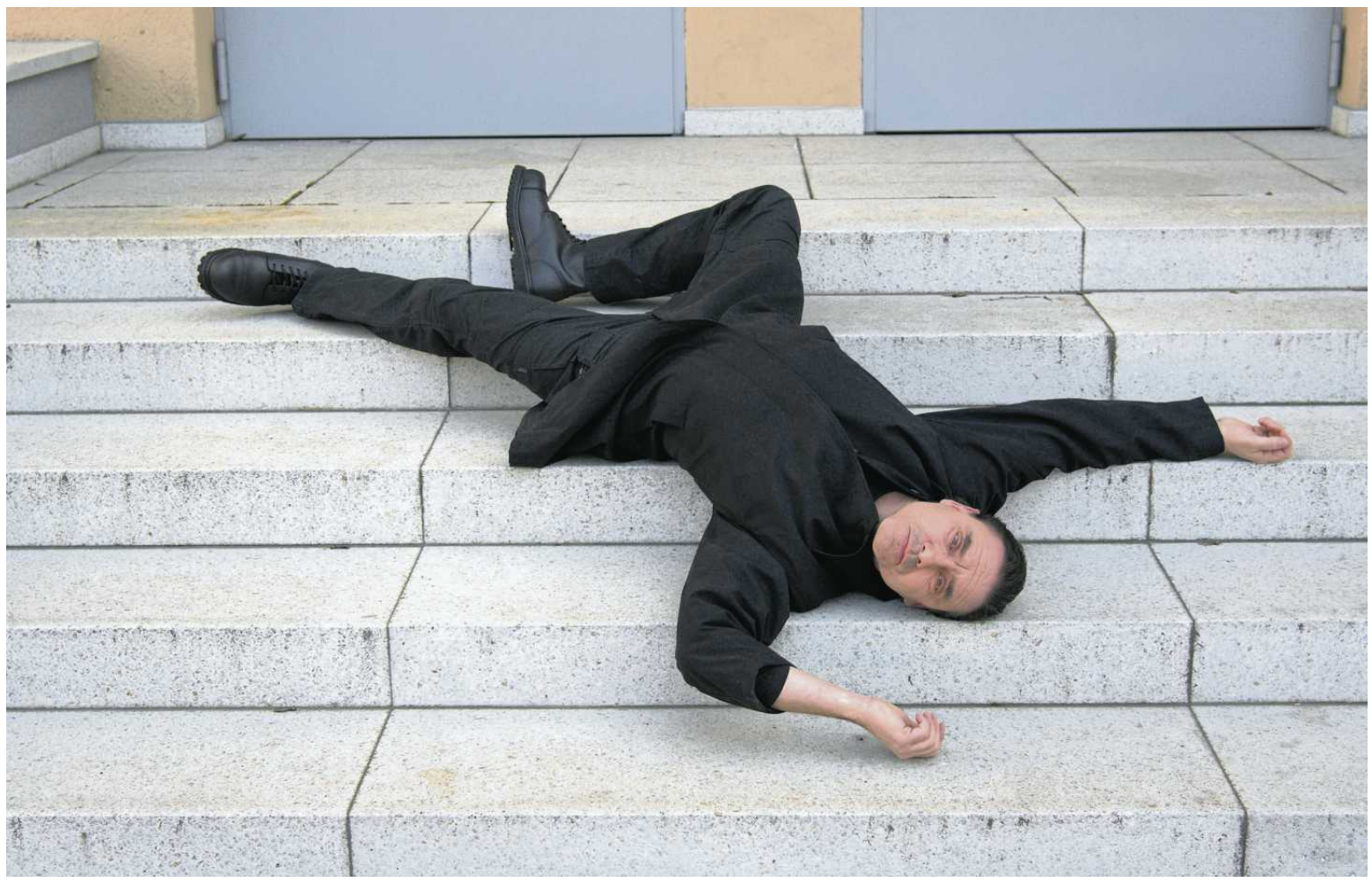
eprasa.pl c5e8f4cc0e

Szykuje się gorąca wiosna na teatralnych scenach regionu

Od Janosika do Hamleta

Przed nami miesiące premier, festiwali i spektakli z udziałem największych gwiazd. Każdy znajdzie na scenach województwa coś dla siebie.

Łukasz Karkoszka

• **Spektakl „Hamlet vs Makbet" będzie można zobaczyć na scenie Teatru Małego w Tychach**
FOT. MILENA LIEBE

Teatr Polski w Bielsku-Białej już jutro, w sobotę 28 marca, zaprosi widzów na premierę przedstawienia „Janosik. Nowa historia". Twórcy spektaklu, reżyser Paweł Szumski oraz autor scenariusza, znakomity reportażysta i pisarz Ziemowit Szczerek, zaproponują świeże spojrzenie na legendę kultowego bohatera. I jak zapowiadają, zrobią to w formie efektownej komedii, osadzonej w dynamicznym, rozśpiewanym i pełnym energii widowisku. W tytułowej roli zobaczymy utalentowanego Mateusza Wojtasińskiego.

Warto też zarezerwować czas na piątą edycję Festiwalu Monodramów Kobiecych „Mała Czarna" (8-14 czerwca). W programie znajdą się najlepsze monodramy z całej Polski. Tegoroczna odsłona skupi się na tematach tożsamości i codzienności widzianych z kobiecej perspektywy. Program poznamy niebawem.

HAMLET PO ŚLĄSKU W TEATRZE ŚLĄSKIM

Aż trzy nowe spektakle przygotowuje Teatr Śląski. Już 25 kwietnia aktorzy zabiorą nas do Muzeum Śląskiego, gdzie zaplanowano premierę „Faterlandu" w reżyserii Jakuba Roszkowskiego. To historia kilku mężczyzn uwięzionych pod ziemią, którzy mimo wzajemnej niechęci muszą współpracować, by przetrwać. Spektakl powstaje na podstawie dramatu Chrisa Urcha „Ziemia naszych ojców". W obsadzie zobaczymy: Bartłomieja Błaszczyńskiego, Pawła Kruszelnickiego, Arkadiusza Machela, Grzegorza Przybyła, Michała Rolnickiego oraz Artura Święsa.

Wydarzeniem sezonu będzie „Tragedyjo Hamleta, ksiyncia Dynymarku" (premiera 15 maja). Szekspirowski dramat po raz pierwszy zagrany zostanie w języku śląskim. Przekładu sztuki podjął się Mirosław Syniawa, znany m.in. z brawurowego tłumaczenia „Tkoczy" Gerharta Hauptmanna. Ponadczasową opowieść o władzy, zemście i zdradzie wyreżyseruje na dużej scenie Robert Talarczyk.

Sezon zakończy „Udręka życia" Hanocha Levina (premiera 29 maja) w reżyserii Michała Piotrowskiego. Wystąpią uznani i zasłużeni aktorzy katowickiej sceny: Bogumiła Murzyńska, Jerzy Głybin i Andrzej Warcaba.

To jednak nie koniec teatralnych wrażeń, bo od 5 do 14 czerwca Teatr Śląski zaprosi na dziewiątą edycję Międzynarodowego Festiwalu OPEN THE DOOR, który prezentuje m.in. prace artystów z niepełnosprawnością oraz twórców z defaworyzowanych grup społecznych.

SZEKSPIR NA NOWO

Tej wiosny z „Hamletem" spotkamy się jeszcze dwukrotnie. Na deskach Teatru Małego w Tychach 11 kwietnia odbędzie się premiera spektaklu „Hamlet vs Makbet" w reżyserii Waldemara Raźniaka. To rozbudowane, wieloobsadowe przedsięwzięcie łączy dwa arcydramaty Szekspira, konfrontując ze sobą dwa modele władzy i dwa portrety człowieka uwikłanego w jej mechanizmy. Spektakl osadzony zostanie w bezczasowej, postapokaliptycznej przestrzeni.

W pierwszej części będziemy obserwować młodego Hamleta, niedojrzałego buntownika wrzuconego w brutalny świat polityki, manipulacji i interesów. W drugiej – Makbeta, doświadczonego gracza, który wierzy, że potrafi kontrolować przeznaczenie, jednak stopniowo pogrąża się w spirali przemocy i obsesji. Na scenie zobaczymy plejadę aktorów krakowskich scen, m.in. Katarzynę Krzanowską i Błażeja Peszka. Jak zapowiadają twórcy, spektakl wyróżni się rozbudowaną warstwą wizualną i muzyczną.

Już jutro Teatr Polski w Bielsku-Białej zaprasza na premierę przedstawienia „Janosik. Nowa historia"

Drugą premierą sezonu będzie „Historia pewnego przedmiotu" (31 maja) autorstwa Anety Wróbel-Wojtyszko i Adama Wojtyszki w reżyserii Anny Białoń. To filozoficzna i pełna humoru opowieść o poszukiwaniu tożsamości.

Całkowicie odmienną wersję szekspirowskiego dramatu przedstawi Jacek Jabrzyk na scenie Teatru Zagłębia w Sosnowcu. „Hamlet" w tej interpretacji stanie się opowieścią, w której bohaterowie swobodnie poruszają się w przestrzeniach wirtualnych. Spektakl zachowa strukturę i język dramatu, choć przeniesie widzów do teraźniejszości, gdzie nadmiar bodźców, wrażeń, informacji i fejków miesza się z niepewnością własnej tożsamości i presją, by dobrze wypaść w mediach społecznościowych.

GLIWICKIE SPOTKANIA TEATRALNE

Teatralne życie regionu zelektryzują tej wiosny Gliwickie Spotkania Teatralne, które potrwają od 4 do 17 maja. Na deskach Teatru Miejskiego i w Ruinach Teatru Victoria pojawi się plejada polskich aktorów. Zobaczymy m.in. Annę Seniuk w autorskim monodramie „Księga ziół i nie tylko" według prozy Sandora Maraia, Daniela Olbrychskiego w roli słynnego malarza impresjonisty Claude'a Moneta oraz Martę Chodorowską i Jerzego Schejbala w sztuce „Ogrodnik".

Małgorzata Hajewska-Krzysztofik, Mariusz Bonaszewski i Wojciech Kalarus wystąpią w sztuce „Goście Wieczerzy Pańskiej" Ingmara Bergmana. Adam Woronowicz pojawi się w spektaklu „Gra" w emocjonującym starciu z Julią Wieniawą, co może zmienić nasze wyobrażenie o celebrytach.

Legendy polskiej piłki nożnej, Kazimierz Górski, Deyna, Boniek, Lewandowski, Olisadebe, znów „zagrają" tym razem w brawurowym tekście Piotra Rowickiego „Nic się nie stało" w reżyserii Piotra Ratajczaka i wspaniałej obsadzie aktorskiej.

Piotr Tomaszuk, twórca kultowego Teatru Wierszalin, zaprezentuje kolejne mistyczne widowisko „Dziady. Noc drugą", odkrywając muzyczną moc narodowego dramatu Adama Mickiewicza. Zobaczymy także intrygujący i nagradzany spektakl Kingi Dębskiej – „Pogo" z udziałem Marcina Hycnara i Radosława Luki. Czeka nas również koncert Dominika Strycharskiego oraz filmowo-teatralny performance Arkadiusza Jakubika „Romeo i Julia nie żyją". Majowy maraton teatralny w Gliwicach domknie premiera „Skąpca" w reżyserii Jarosława Tumidajskiego, z udziałem znakomitych aktorów Teatru Miejskiego.

Nie zabraknie także propozycji dla miłośników teatru offowego. W Katowicach zagości 32. Międzynarodowy Festiwal Sztuk Performatywnych A Part. Między 12 a 21 czerwca organizatorzy zaproszą widzów na spektakle prezentujące najciekawsze zjawiska z pogranicza teatru, tańca i performansu. ●

1 KA

eprasa.pl c5e8f4cc0e

KATOWICE dla odmiany
KATOWICE MIASTO MUZYKI UNESCO

Marcin Krupa
Prezydent
Miasta Katowice
zaprasza

NOSPR

Festiwal Katowice Kultura Natura

14–24 maja 2026

nospr.org.pl

Melancholia i ekstaza

ALSOP • ASBURY
CHONI • DALENE
KLANGFORUM WIEN & NEEDCOMPANY
LA VENEXIANA
LAURANCE & LEAGUE
MODIGLIANI QUARTET
PONS • STEINBACHER
THARAUD

KUP BILET!
nospr.org.pl

Organizator
Stowarzyszenie Katowice Kultura Natura

Współorganizatorzy
NOSPR
KATOWICE Miasto Ogrodów

NOSPR współfinansują
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
POLSKIE RADIO
KATOWICE dla odmiany
KATOWICE MIASTO MUZYKI UNESCO

Patroni medialni
dwójka POLSKIE RADIO
Polskie Radio Katowice

Partner motoryzacyjny
LEXUS KATOWICE

Sponsor wydarzeń towarzyszących
GAZ system

Katowice/34426854

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Informator kulturalny

Muzyczna wiosna w regionie

Koncertowy zawrót głowy

Klasyczne brzmienia, jazzowe improwizacje, gitarowe riffy, festiwalowa energia i spektakularne koncerty pod gołym niebem. Każdy znajdzie coś dla siebie.

Łukasz Karkoszka

• **„Witkacy. Kompozycje Astronomiczne" to wspólny projekt Marcina Dorocińskiego i Wojtka Mazolewskiego** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Sezon na klasyczne kompozycje rozkwitnie w pełni wraz z XI Festiwalem Katowice Kultura Natura (14-24 maja) zaplanowanym w NOSPR w Katowicach. Tegoroczna edycja odbędzie się pod hasłem „Melancholia i ekstaza". Wydarzenie zainauguruje koncert „Przez ciernie do gwiazd" z udziałem ukraińskiego pianisty Dmytro Choniego, który wykona m.in. okazałą „II Symfonię C-dur" Roberta Schumanna.

Artysta cieszy się międzynarodowym uznaniem dzięki nieskazitelnej technice pianistycznej. Gwiazdą festiwalu będzie też francuski pianista Alexandre Tharaud, który zabierze nas w podróż śladami Charles'a Baudelaire'a i artystycznej bohemy (15 maja). W trakcie recitalu usłyszymy m.in. słynne dzieła symfoniczne, jak „Popołudnie fauna" Debussy'ego czy „Uczeń czarnoksiężnika" Dukasa, w autorskich, fortepianowych opracowaniach artysty. W Katowicach wystąpią również jedna z najbardziej utalentowanych i uznanych skrzypaczek na świecie – Arabella Steinbacher, ceniony na całym świecie zespół muzyki współczesnej – Klangforum Wien i mistrzowie muzyki dawnej – grupa La Venexiana.

TECHNOLOGIA HOLOGRAFICZNA W FILHARMONII ŚLĄSKIEJ

Filharmonia Śląska zabierze słuchaczy w świat gier i nowych technologii, a wszystko za sprawą Game Music Fest 2026. Już 11 kwietnia muzycy Orkiestry Symfonicznej i Chóru wystąpią w katowickim Spodku, prezentując kultowe ścieżki dźwiękowe z gier takich, jak Diablo III, NieR: Automata, Elden Ring i wielu innych.

Dzień później, 12 kwietnia, w siedzibie filharmonii Śląska Orkiestra Kameralna wyjątkowy koncert z wykorzystaniem technologii holograficznej, łączący muzykę na żywo z imponującymi wizualizacjami. W programie znajdą się motywy z filmowych hitów, m.in. „Harry'ego Pottera", „Władcy Pierścieni", „Avatara", a także z kultowych gier, takich jak The Sims, GTA V, Mortal Kombat czy Tomb Raider.

CAŁY TEN JAZZ

Tegoroczna wiosna będzie miała też swoją jazzową odsłonę. Od 24 do 26 kwietnia w Katowicach odbędzie czternasta edycja JazzArt Festivalu. Na początek w kinoteatrze Rialto zabrzmi projekt „Planet Lem" z udziałem aktora Roberta Więckiewicza, który przeczyta fragmenty powieści „Solaris". Za warstwę muzyczną odpowiedzialna będzie grupa RGG, obchodząca w tym roku jubileusz 25-lecia.

Jednym z najciekawszych punktów programu będzie koncert Kuby Więcka. Artysta przyjedzie ze swoim eksperymentalnym projektem „Hoshii", w którym otwiera się na m.in. na hip-hop i elektronikę. Jak ta fuzja zabrzmi na żywo, przekonamy się już 24 kwietnia w Jazz Clubie Hipnoza.

W sobotę 25 kwietnia zagra tam Joe Armon-Jones, utalentowany brytyjski klawiszowiec, kompozytor i producent, który swobodnie balansuje między gatunkami – od jazzu i soulu przez hip-hop po dub i funk. W katowickim klubie gościć będzie też Jasmine Myra – wschodząca gwiazda brytyjskiej sceny jazzowej (26 kwietnia).

GITAROWE GRANIE W BIELSKU-BIAŁEJ

Artyści światowego formatu oraz premierowe projekty muzyczne rozświetlą trzecią edycję Cavatina Guitar Festival. W dniach 23-24 maja Bielsko-Biała zamieni się w stolicę gitary. W Cavatina Hall wystąpią m.in. Archive, jedna z najbardziej hipnotyzujących i bezkompromisowych formacji brytyjskiej sceny ostatnich trzech dekad, charyzmatyczny Asaf Avidan oraz uwielbiany przez polską publiczność Artur Rojek.

Pojawią się również formacja Cinnamon Gum, czerpiąca inspiracje z soulu i funku złotej ery lat 60. i 70. XX wieku, oraz Wojciech Pilichowski z projektem „Slap jazz", opartym na pulsującym groove'ie, rozbudowanych improwizacjach i charakterystycznym brzmieniu slap bassu. W wyjątkowej scenerii sceny na dachu zagra Mateusz Kowalski, nominowany do nagrody Grammy za album „Slavic Sessions".

ZASKAKUJĄCE PROJEKTY

Wiosną na śląskich scenach jaśnieć będą też gwiazdy polskiej sceny muzycznej. 12 kwietnia w Catavina Hall zaśpiewa Ewa Bem, która zaprezentuje się w wyjątkowym programie „Loves The Beatles". Artystce towarzyszyć będzie dziewięcioosobowy zespół Grzech Piotrowski Band. Na bielskiej scenie wystąpi też Natalia Przybysz (18 kwietnia).

Intrygująco zapowiada się projekt „Witkacy. Kompozycje Astronomiczne" (15 maja), który wspólnie wykonają mistrz jazzowych brzmień Wojtek Mazolewski i ceniony za role filmowe i teatralne Marcin Dorociński.

Zwieńczeniem sezonu będzie wyjątkowy koncert, podczas którego Cavatina Philharmonic Orchestra wykona słynne dzieła Karola Szymanowskiego i Jeana Sibeliusa (18 czerwca). Zespół poprowadzi Łukasz Borowicz, jeden z najwybitniejszych polskich dyrygentów, ceniony zarówno w repertuarze symfonicznym, jak i operowym. Partie solowe wykona pianista Piotr Sałajczyk. Po koncercie atmosfera nie opadnie: na dachu odbędzie się huczne afterparty.

W sali koncertowej NOSPR 7 kwietnia swój muzyczny sen śnić będzie Edyta Bartosiewicz, której towarzyszyć będzie Good Taste Orchestra pod dyrekcją Daniela Nosewicza. Intrygująco zapowiada się koncert Anny Marii Jopek oraz Makoto Ozone Trio zatytułowany „TriNFiNiTY" (10 maja). W trakcie wieczoru usłyszymy utwory z najnowszego wspólnego albumu artystów. Nie zabraknie też jazzowych improwizacji.

W stylowej sali 29 czerwca zagra też Jan Garbarek Group i Trilok Gurtu. Legendarni artyści z pogranicza jazzu, muzyki etnicznej i klasycznej zaprezentują koncertowy spektakl muzyczny. Towarzyszyć im będą doświadczony pianista o klasycznych korzeniach Rainer Brüninghaus oraz porywający swoją grą basista Yuri Daniel.

KONCERTY POD CHMURKĄ

Kulminacja muzycznych doznań czeka nas w czerwcu. Katowicka Strefa Kultury od 4 do 7 czerwca zamieni się w elektroniczną arenę za sprawą festiwalu Tauron Nowa Muzyka. Swoje koncerty już zapowiedzieli m.in. mistrzyni nastroju Hania Rani, elektryzujący SBTRKT, feministyczna Princess Nokia, nastrojowy Apparat i tajemnicza Bokka. Z kolei w Kotle Czarownic 6 i 7 czerwca swoją spektakularną trasę koncertową – „Obrotowy Tour 2026" zainauguruje Dawid Podsiadło.

Tydzień później Park Śląski, za sprawą ING Silesia Beats, przeobrazi się w pulsującą różnorodnymi brzmieniami taneczną przestrzeń. W dniach 12-13 czerwca na kilku scenach wystąpią headlinerzy największych światowych scen i młode talenty. W Chorzowie wystąpi m.in. Padre Guilherme – jedna z najbardziej inspirujących postaci współczesnej sceny muzyki elektronicznej czy John Newman, którego utwory zebrały kilka miliardów odsłon na różnych platformach. Tłumów pod sceną spodziewać można się również podczas występu Young Leosi, która z impetem podbiła polski rynek muzyczny. Dla fanów klubowych rytmów zagrają również m.in.: Fatima Hajji, Maddix, Sam Paganini.

Muzycznych emocji nie zabraknie też na Carbon Silesia Festival, który w dniach 19-20 czerwca zagości w unikatowych przestrzeniach Sztolni Królowej Luizy w Zabrzu. Wśród pierwszych ogłoszonych gwiazd są formacja WhoMadeWho zgrabnie łącząca świat elektroniki, rocka i jazzu, Axel Boman – gwiazda skandynawskiej sceny elektronicznej oraz brytyjski DJ i producent Demi Riquísimo.

TRADYCJA I NOWOCZESNOŚĆ NA ARENIE KATOWICE

W nieco inne gatunkowe przestrzenie zabierze nas Miuosh, który 20 czerwca w Arenie Katowice wraz z Zespołem Pieśni i Tańca „Śląsk" zaprezentuje „Pieśni Współczesne – Antologia". Nie zabraknie gości specjalnych, wśród których będą m.in. Jakub Józef Orliński, Krzysztof Zalewski, Igo, Kwiat Jabłoni, Kayah, Natalia Szroeder, Igor Herbut czy Ralph Kaminski. W sumie aż 130 artystów połączony siły w wyjątkowym projekcie, w którym nowoczesne brzmienia spotkają się z tradycyjną muzyką Śląska i Beskidu Śląskiego. Będzie to jedyna i zarazem ostatnia szansa, by usłyszeć ten materiał na żywo w tak imponująco rozbudowanej formie. ●

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Informator kulturalny

Wystawy, które warto zobaczyć tej wiosny

Artystyczne przebudzenie

Wiosną galerie i muzea przeniosą nas nie tylko w świat sztuki, ale też pozwolą poczuć klimat dawnych kawiarni artystycznych, wakacyjnych wojaży i rodzącego się miasta. Nie zabraknie mocnej reprezentacji współczesnego polskiego malarstwa.

Łukasz Karkoszka

Muzeum w Gliwicach już od dziś zabierze nas w wyjątkowo dekoracyjną podróż w czasie – „Do Wiedeńskiej czy do Schnapki? Kawiarnie sto lat temu". Wystawa przybliży fenomen lokali artystycznych z pierwszego trzydziestolecia XX wieku, w których rodziły się idee, kształtowały środowiska twórcze i budowała miejska tożsamość. W części poświęconej krakowskim kawiarniom zobaczymy m.in. artystyczne zaproszenia projektowane m.in. przez Stanisława Wyspiańskiego, Kazimierza Sichulskiego, Witolda Wojtkiewicza, a także karykatury Jacka Malczewskiego czy Józefa Mehoffera. Pokaz dopełnią dawne reklamy, sceny z wnętrz kawiarń i widoki miasta, a także oryginalne kukiełki z kabaretu „Zielony Balonik". Szczególne miejsce zajmą przedmioty secesyjne. Nie zabraknie również gliwickich historii związanych z Café Schnapka oraz monumentalnym Domem Górnośląskim (Haus Oberschlesien), który przez lata był jednym z najważniejszych punktów na mapie miasta.

Pamiątki z podróży i techno imprezy

Tej wiosny możemy spodziewać się też „gorączki podróżowania", której symptomy ujawni Muzeum Historii Katowic. W gmachu głównym (ul. Szafranka 9) od 15 maja prezentowana będzie ekspozycja „Rajzefiber. Wakacyjne podróże Katowiczan w XIX i XX wieku", która pokaże, jak wyglądały dawne podróże mieszczan. Zobaczymy przede wszystkim pamiątki przywożone z wycieczek, dłuższych wypraw, rajdów, wędrówek, zagranicznych podróży, wczasów, obozów i kolonii dla dzieci. Pokaz uzupełnią fotografie i różnego rodzaju akcesoria podróżnych.

Muzeum Śląskie zaprosi na „Techno wiosnę" (10-12 kwietnia). Wydarzenie odkryje przed publicznością tajemnice kolekcji przemysłowej i pozwoli spojrzeć na dziedzictwo regionu przez pryzmat nowoczesnej sztuki oraz dźwięku. W programie m.in. oprowadzania po industrialnych budynkach placówki, spotkania z artystami i opiekunami kolekcji przemysłowej, warsztaty industrialne dla dzieci oraz trwające do białego rana techno rave'y. A na 28 maja placówka planuje otwarcie wystawy prac Józefa Makali.

Przeciw opresji i hejtowi

W poszukiwaniu dobrej sztuki współczesnej warto wybrać się do Muzeum Saturn i Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia" w Czeladzi, gdzie do końca maja oglądać można fotografie Jana Saudka, jednego z najwybitniejszych i najbardziej kontrowersyjnych fotografów w historii. Jego twórczość jest głębokim hołdem dla ludzkiego ciała i życia w każdej jego formie. Na wystawę „Nie będę niósł pochodni w południe" składają się 43 zdjęcia charakteryzujące się unikalną techniką ręcznego kolorowania, która nadaje im oniryczny wymiar.

Uzupełnieniem fotograficznego pokazu jest wystawa malarstwa „Niech płonie". To mocny głos w dyskusji o hejcie i kulturze unieważniania (cancel culture). Inspiracją dla organizatorów stała się postać Katarzyny Włodyczkowej – zamożnej Czeladzianki, która w 1740 roku została niesłusznie ścięta i spalona na stosie pod zarzutem czarów. Jej historia, zakończona pośmiertnym uniewinnieniem, została dobrze udokumentowana i może służyć jako punkt wyjścia do analizy współczesnych mechanizmów wykluczenia.

Miejskie opowieści

Muzeum Miejskie w Tychach od 8 maja zachęci do odkrywania historii miasta, które niegdyś uchodziło za polską stolicę motoryzacji, a dziś wciąż zachwyca unikalnym układem swoich osiedli. Twórcy ekspozycji „Opowiedz mi miasto" zastanowią się nad tym, jak w różnych okresach język kształtował wyobrażenie o Tychach, kreując obraz miasta, ale i go zafałszowując. Przewodnikami po ekspozycji staną się hasła przewodnie: „Miasto satelita", „Miasto na warsztacie", „Miasto z nakazu", „Miasto z wyboru", „Miasto dzieci", „Miasto bez dymu" czy „Miasto mistrzów". Zilustrują je zarówno rodzinne pamiątki mieszkańców, jak dzieła sztuki reprezentujące wszystkie muzealne działy.

Malarskie opowieści

Sporo dziać się będzie również w bielskiej BWA. Już 15 kwietnia otwarta zostanie ekspozycja „Przedpokój. Herstories" Pauliny Poczętej i Małgorzaty Łuczyny. Będzie to dialog artystyczny, w którym osobiste narracje splotą się z dziejami kobiet, budując wielowątkową opowieść o emocjach, stracie i możliwościach twórczego przepracowania (auto)biografii. Tego samego dnia odbędzie się też wernisaż wystawy „Ukorzenianie" Pawła Matyszewskiego, która skoncentruje się na współistnieniu ludzi, roślin i innych organizmów. W czerwcu ruszy natomiast szósty Bielski Festiwal Sztuk Wizualnych – przegląd twórczości artystek i artystów związanych z Bielskiem-Białą i regionem. ●

Katowice/34426386

1KA

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Drogi Damianie,

Koleżanki i Koledzy z firmy Konecranes and Demag Sp z o. o.

składają
wyrazy najszczerszego współczucia po śmierci Twojej

Mamy

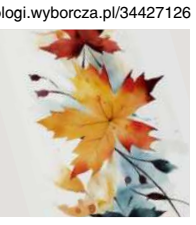

Choć nie sposób ukoić tak wielkiego smutku,
proszę pamiętaj, że myślami jesteśmy z Tobą.

Zarząd, Pracownicy oraz Koleżanki i Koledzy
z firmy Konecranes and Demag Sp z o. o.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427126

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój

Ar.6740.1.6.2025 Jastrzębie-Zdrój, 20 marca 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 49 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postepowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r poz. 1691) w związku z art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 311) zawiadamiam, że po rozpatrzeniu wniosku Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój działającego przez pełnomocnika, w dniu 20 marca 2026 r. została wydana decyzja numer 2/ZRiD/2026, (znak sprawy Ar.6740.1.6.2025) o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pod nazwą:

„Rozbudowa wraz z budową ulicy Jesionowej – etap II i III
w ramach zadania „Budowa i przebudowa ulicy Jesionowej
w Jastrzębiu-Zdroju”

Inwestycją objęte zostały nieruchomości o numerach ewidencyjnych działek (w nawiasie podano oznaczenie numeru działki przed podziałem, pogrubieniem wskazano działki do przejęcia pod pas drogowy):

9.9 – 816/9 (9.9 – 809/49), **9.9 – 820/49** (9.9 – 811/49), **9.9 – 821/49** (9.9 – 811/49), 8.9 – 878/49, **8.9 – 886/52** (8.9 – 380/52), 8.9 – 753/52, **8.9 – 924/52** (8.9 – 799/52), 8.9 – 925/52 (8.9 – 799/52), 8.9 – 381/52, **8.9 – 890/52** (8.9 – 800/52), 8.9 – 891/52 (8.9 – 800/52), 8.9 – 752/52,**8.9 – 898/57** (8.9 – 343/57), **8.9 – 896/57** (8.9 – 344/57), 8.9 – 347/57, 8.9 – 85, **8.9 – 912/49** (8.9 – 879/49), **8.9 – 913/49** (8.9 – 879/49), 8.9 – 807/49, **8.9 – 666/52**, **8.9 – 915/52** (8.9 – 667/52), **8.9 – 917/49** (8.9 – 855/49),8.9 – 850/49, **8.9 – 908/57** (8.9 – 332/57), **8.9 – 904/57** (8.9 – 334/57), 8.9 – 905/57 (8.9 – 334/57), **8.9 – 906/57** (8.9 – 751/57), 8.9 – 390/52, 8.9 – 669/52.

Niniejsza decyzją:
- ***zostały określone linie rozgraniczające teren inwestycji drogowej,***
- ***został zatwierdzony projekt budowlany,***
- ***zostały zatwierdzone podziały nieruchomości,***
- ***stwierdzono nabycie z mocy prawa przez Gminę Jastrzębie-Zdrój wykonującą zadania własne gminy, nieruchomości znajdujące się w liniach rozgraniczających teren inwestycji określających granicę pasa drogowego drogi gminnej,***
- ***ustalono obowiązek dokonania przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu, budowy i przebudowy urządzeń wodnych, przebudowy zjazdów, przebudowy innych dróg publicznych, określono ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji tych obowiązków oraz zezwolono na wykonanie tych obowiązków,***

Strony postępowania mogą zapoznać się z treścią ww. decyzji w Wydziale w Wydziale Architektury, Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, Al. Piłsudskiego 60, w godzinach od 7.30 do 14.00, pokój numer 353B.

Od wydanej decyzji stronom przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Śląskiego w Katowicach, za pośrednictwem Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój, w terminie:
– 14 dni od dnia jej doręczenia – wnioskodawcy,
– 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia – pozostałym stronom.
Publiczne ogłoszenie uważa się za doręczone po upływie 14 dni od jego ukazania się (czyli zamieszczenia obwieszczenia o wydaniu decyzji na tablicy ogłoszeń i na stronie BIP Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój oraz w prasie lokalnej).

Katowice/34426287

Prezydent Miasta Mysłowice

informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

dzierżawy:
- na okres trzech lat przy ulicy Stawowej nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod garaż (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 141, 142, 144, 145, 146, 147, 148, 149,
- na czas nieoznaczony przy ulicy Piastów Śląskich nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod plac gospodarczy (nowa dzierżawa), zarządzenie 143.

termin wywieszenia: 27.03.2026r.do 17.04.2026r.

sprzedaży w drodze bezprzetargowej:
- **lokalu mieszkalnego nr 54 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Robotniczej 20D w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 153.**

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 27.03.2026r. do 08.05.2026r.

Katowice/34426921

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „PIAST” W KATOWICACH
UL ZAWISZY CZARNEGO 8

zaprasza

do wzięcia udziału w pisemnym przetargu ofertowym na wykonanie:

Remont elewacji wraz z remontem wylewek balkonowych i montażem zadaszenia ostatniej kondygnacji strona wschodnia segment piwniczny budynku mieszkalnego XIV kondygnacyjnego przy ul. B. Chrobrego 31 w Katowicach.

Dla w/w robót specyfikację warunków zamówienia (w cenie 300 zł / brutto/ 1 budynek) można odebrać osobiście w siedzibie S.M. „PIAST” przy ul. Zawiszy Czarnego 8 w Katowicach pok. nr 24 od dnia 27.03.2026r

Termin składania ofert w siedzibie Spółdzielni pok 44 – **07.04.2026r.** do godz. **11^{00}**.

Bliższych informacji udziela Dział Eksploatacji Technicznej (tel. 032-254-65-05 wew. 124, 125).

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny i z tego tytułu nie przysługuje żadne roszczenie Oferentowi.

Katowice/34427025

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

PREZYDENT MIASTA BĘDZINA
informuje,
że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Będzinie przy ul. 11 Listopada 20 wywieszone zostało zarządzenie **nr 0050.97.2026** Prezydenta Miasta Będzina z dnia 20.03.2026 roku w sprawie ogłoszenia **wykazu lokali użytkowych przeznaczonych do wynajęcia** na czas oznaczony do 3 lat w trybie bezprzetargowym.

Katowice/34427134

BK-GN.6840.22.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości lokalowych stanowiących własność Gminy Czeladź

1. Do sprzedaży przeznacza się poniższe lokale położone w budynku **przy ul. Bytomskiej 21 w Czeladzi**:
- lokal mieszkalny nr 1 o powierzchni użytkowej 37,92 m^2 wraz z pomieszczeniami przynależnymi i prawami związanymi z własnością lokalu, księga wieczysta KA1B/00052410/9,
- lokal mieszkalny nr 4 o powierzchni użytkowej 41,83 m^2 wraz z pomieszczeniami przynależnymi i prawami związanymi z własnością lokalu, księga wieczysta KA1B/00052409/9,
- lokal mieszkalny nr 5, o powierzchni użytkowej 63,33 m^2 wraz z pomieszczeniami przynależnymi i prawami związanymi z własnością lokalu, księga wieczysta KA1B/00052408/2,
- lokal mieszkalny nr 6, o powierzchni użytkowej 49,50 m^2 wraz z pomieszczeniami przynależnymi i prawami związanymi z własnością lokalu, księga wieczysta KA1B/00052412/3,
- lokal niemieszkalny **nr 2**, o powierzchni użytkowej **48,75 m^2** wraz z pomieszczeniami przynależnymi i prawami związanymi z własnością lokalu, księga wieczysta KA1B/00052411/6.

Nieruchomość wspólna obejmuje działkę gruntu o nr ewid. 9955 (dawny numer 30 arkusz mapy 21) obręb Czeladź o powierzchni 0,0387 ha.

2. Nieruchomości zostały przeznaczone do łącznej sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.

3. Cena wywoławcza łączna została określona w wysokości: **250.000,00 złotych netto** (słownie złotych: dwieście pięćdziesiąt tysięcy 00/100). Nieruchomości podlegają zwolnieniu z podatku VAT na podstawie art. 43 ust.1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz.U. z 2025 r. poz. 775, ze zm.).

4. Kwota wadium ustalona została w wysokości **50.000,00 złotych** (słownie złotych: pięćdziesiąt tysięcy 00/100), płatna do dnia **21 kwietnia 2026 r.**
Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

5. Termin i miejsce przetargu: Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 28 kwietnia 2026 r. o godzinie 10^{00}**.

6. Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:
Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.

7. Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź, pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.

Katowice/34426956

KAL 3

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadząca **Magdalena Mach**

krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Afera w krakowskim liceum

Sfałszowane zdjęcie i wulgarne wiadomości

FOT. UNAIHUIZIPHOTOGRAPHY/ISTOCKPHOTO/GETTY IMAGES

Ta historia jest inna w zależności od tego, kto ją opowiada. Z jednej strony są dziewczyny, które zdobyły się na wielką odwagę i nagłośniły problem, z drugiej – dorośli, dla których ważniejsza od jego rozwiązania, stała się walka o dyrektorski stołek. Dzieci usłyszały, że „przesadzają".

Olga Szpunar, Anna Kolet

Angelika, mama trzecioklasistki z XLIV LO: – Nasze córki dostały bardzo gorzką lekcję. Zamiast wsparcia, usłyszały od nauczycielki, że przesadzają. Zostały okłamane, że policja umorzyła postępowanie. Sprawę próbowano zamieść pod dywan, bo ważniejszy od dzieci był konkurs na dyrektora i w szkole wszyscy skupiali się przede wszystkim na tym, żeby nie wybuchła kolejna afera.

Nauczycielka: – Nawet jeśli szkoła czegoś nie dopatrzyła, to w obliczu zdarzeń z ostatniego pół roku można jej to wybaczyć. Młody człowiek popełnił błąd i naszą rolą jest mu to pokazać. Ale wystawianie tej historii na widok publiczny jest przesadą i to na pewno nie pomaga dzieciom, bo niby jak? Wiadomo, komu zależało, by sprawa ujrzała światło dzienne właśnie teraz.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Jest piątek 13 marca. Dyrektor XLIV LO w Krakowie, Mariusz Graniczka, organizuje konferencję prasową pod szkołą. Nie może wejść do środka, bo od listopada ubiegłego roku jest zawieszony. By skończyć z jego ciągłymi, nielegalnymi wizytami w budynku, liceum musiało wymienić zamki do drzwi wejściowych i do sekretariatu.

DYREKTOR W NATARCIU

Graniczka został odsunięty od pełnienia obowiązków przez prezydenta Krakowa Aleksandra Miszalskiego w listopadzie ubiegłego roku tym, jak wysłał ucznia do fryzjera w trakcie przerwy i bez zgody rodziców, aby ten zgolił głowę na łyso, bo dyrektorowi szkoły nie spodobała się fryzura chłopaka.

– Nie ma zdarzeń, które dzieją się bez przyczyny – zaczął swoje wystąpienie Graniczka. I poinformował, że opowie o historii przemocy seksualnej w szkole, której ofiara nie otrzymała należnego wsparcia. Przekonywał, że gdyby nadal był dyrektorem, do takiej sytuacji nigdy by nie doszło. Obok niego stali: dziadek i ojciec uczennic szkoły.

– Trzy godziny rozmawiałem z rozhisteryzowaną i zapłakaną matką pokrzywdzonej dziewczynki. Powiedziała, że czuje się opuszczona przez wszystkich. Jej córka nie dostała pomocy. Została zmuszona, żeby głośno się śmiać z tego, co się stało. Nie wiem, jak to dziecko wytrzymało chodzenie do klasy z tym chłopakiem – mówił Mariusz de Białynia-Woycikiewicz, dziadek jednej z uczennic, a prywatnie przyjaciel dyrektora.

Nad tym, jak dziewczynka wytrzyma medialną burzę, która prawdopodobnie się rozpęta po konferencji przed szkołą, nikt się nie zastanawiał. Graniczka nie miał oporów, by poinformować, do której klasy chodzi uczennica.

Trzy dni później miał wystartować w konkursie na dyrektora szkoły (nie ma do tego uprawnień, ale i tak próbował). Jego kontrkandydatka, Iwona Rzepecka, rządzi placówką od czasów jego zawieszenia. Kiedyś byli zaprzyjaźnieni, w liceum mówią, że Graniczka zawsze ją promował i sam wybrał na wicedyrektorkę. Niedawno miała jednak od niego usłyszeć, że jest jego największym rozczarowaniem.

• **Mariusz Graniczka** FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Czy to przypadek, że tuż przed konkursem na dyrektora szkoły Graniczka wytoczył przeciwko Rzepeckiej ciężkie działa? W to chyba nikt nie wierzy, łatwiej uwierzyć w to, że w ten sposób próbował zdyskredytować Rzepecką. Nie dbając o to, że robi to kosztem uczniów.

Ale przez zbliżający się termin konkursu, w którym udział miała wziąć także p.o. dyrektora szkoły, placówka mogła nie zająć się bardzo poważną sprawą tak, jak należy. O tym jednak potem.

PORNOGRAFICZNE ZDJĘCIE Z TWARZĄ UCZENNICY

Wracamy na konferencję Graniczki. – Trzy tygodnie temu dowiedziałem się, że w połowie grudnia jeden z uczniów wytworzył treści pornograficzne: zdjęcie przedstawiające nagą dziewczynę z doklejoną twarzą koleżanki. Rozpowszechnił je na forum klasowym. Koleżanki pokrzywdzonej zebrały wszystkie materiały, a nie było to tylko jedno zdjęcie, ale również nagrania głosowe z wulgarnymi treściami, i zaniosły do szkolnego psychologa. Otrzymały zapewnienie, że szkoła się tym zajmie, ale nie zajęła – opowiadał.

Nad tym, jak dziewczynka wytrzyma medialną burzę, która prawdopodobnie się rozpęta po konferencji przed szkołą, nikt się nie zastanawiał

Rodzice uczniów, z którymi rozmawialiśmy, potwierdzają, że zdjęcie było wyjątkowo drastyczne. Początkowo chłopak przesłał je tylko swojej koleżance, a gdy ta zareagowała oburzeniem, wyśmiał ją, że nie zna się na żartach. A potem wrzucił zdjęcie na grupę, na której nastolatkowie umawiali się na Sylwestra.

– Wtedy zareagowały inne dziewczynki z klasy. Z dowodami poszły do wychowawczyni oraz szkolnego psychologa – relacjonuje Angelika, mama jednej z uczennic.

Dodaje, że sprawa pornograficznego zdjęcia to nie był jedyny wybryk chłopaka. Mówi, że uczeń wydzwania do koleżanek z klasy i sapie do słuchawki, imitując odgłosy stosunku, albo wysyła im wulgarne wiadomości, podburza innych chłopców z klasy i za pieniądze namawia ich do ordynarnych zachowań.

– Dziewczyny miały już tego wszystkiego dość. Były zdeterminowane, żeby pozbyć się tego chłopca z klasy – przyznaje Angelika.

SZKOŁA: „DZIEWCZYNKI, NIE PRZESADZAJCIE"

Z relacji rodziców wynika, że kiedy po kilku tygodniach od zgłoszenia sprawy uczennice zaczęły dopytywać, co się z nią dzieje, miały usłyszeć: „dziewczynki, nie przesadzajcie". W końcu jedna z nauczycielek poinformowała je, że sprawą zajmowała się już policja i umorzyła postępowanie. To miało ostatecznie uciszyć uczennice.

W styczniu przedstawiciele Rady Rodziców spotkali się z prezydentem Krakowa Aleksandrem Miszalskim. Opowiedzieli mu o sprawie z pornograficznym zdjęciem. Dyrektorka wydziału edukacji Magdalena Mazur zapewniła ich, że jest w stałym kontakcie z pełniącą obowiązki dyrektora szkoły Iwoną Rzepecką i zajmuje się sprawą. Szkoła miała dostać zwiększoną liczbę godzin na zajęcia z psychologiem.

– Cały czas byliśmy zapewniani, że szkoła sprawę załatwia, ale tak naprawdę nic się nie działo – mówi Angelika.

LEX KAMILEK W PRAKTYCE

Zgodnie z prawem w liceum obowiązują „Standardy ochrony małoletnich", to efekt tzw. ustawy Kamilkowej, która weszła w życie w 2024 roku. W dokumencie zamieszczonym na stronie internetowej szkoły czytamy między innymi: „W przypadku przemocy rówieśniczej, innych zachowań ryzykownych ze strony małoletnich, pomocą psychologiczno-pedagogiczną i wsparciem należy objąć również uczniów będących jej inicjatorami lub świadkami".

W „standardach" jest też cały rozdział o cyberprzemocy. W przypadku jej stwierdzenia – jak głosi dokument – pracownicy niezwłocznie mają reagować według następujących zasad:

- uczniowi natychmiast udzielana jest niezbędna pomoc;
- problem zostaje zgłoszony dyrektorowi szkoły, rodzicom lub opiekunom;
- po ocenie sytuacji przez dyrektora i pedagoga/psychologa szkolnego, jeżeli zachodzi potrzeba, powiadamiane są organy zewnętrzne (pomoc społeczna, policja, sąd rodzinny);
- zespół nauczycieli i specjalistów udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej pokrzywdzonemu małoletniemu (a także małoletniemu będącemu sprawcą) we współpracy z rodzicami lub opiekunami oraz według potrzeb z instytucjami zewnętrznymi.

Pytamy w szkole, czy w tym przypadku postąpiono zgodnie z przyjętymi procedurami. Tu sprawa zaczyna się komplikować, bo w zależności od tego, z kim rozmawiamy, słyszymy dwie różne wersje: zwolenników i przeciwników dyrektora Mariusza Graniczki.

JAK POSTĄPIŁA SZKOŁA?

Ojciec ucznia (przeciwny dyrektorowi): – Wiem, że chłopak, który spreparował zdjęcie, był już cztery razy u psychologa, otrzymał naganę, nie pojedzie na planowaną pod koniec roku szkolnego wycieczkę do Belgii i przeprosił koleżankę przy całej klasie.

Matka (przychylna dyrektorowi): – Dziewczynki, które zgłosiły sprawę, nie zostały objęte żadną opieką. Podobno była jakaś pogadanka z policjantem o hejcie w internecie, ale nie wiem, czy miała związek ze sprawą, czy po prostu była wcześniej zaplanowana. Chłopak owszem, oficjalnie przeprosił koleżankę przy całej klasie, ale zrobił to dopiero w czwartek 12 marca, czyli ponad trzy miesiące od zgłoszenia sprawy.

Nauczyciel (przeciwny dyrektorowi): – Wiem, że mama dziewczynki była kilka razy zapraszana na rozmowę z dyrektorką, ale odmawiała. Rozmawiała za to z wychowawczynią córki i bardzo prosiła, by sprawa nie była zgłaszana policji, bo nie chce,

OGŁOSZENIE Wrocław/34424939

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

Zgłoś do plebiscytu
najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Czytaj więcej na
Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA
PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK
Warszawa
PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

by jej dziecko było ciągane na zeznania. Dziewczynka była na spotkaniu z psychologiem, z którego matka była bardzo zadowolona. Wysłała mu nawet wiadomość z podziękowaniem. Cała klasa dobrze funkcjonuje, tylko dorośli są na wojnie.

Ojciec uczennicy (przychylny dyrektorowi): – Ta klasa wymaga pilnej pomocy psychologa. Dzieciaki muszą dostać jasny komunikat, że siła rażenia takich zdjęć może być ogromna, że takie zachowanie nie jest akceptowalne i że kończy się ukaraniem sprawcy.

W szkole dowiadujemy się, że:
• w klasie temat przemocy rówieśniczej w tym cyberprzemocy był poruszany na kilku godzinach wychowawczych;
• uczeń, który spreparował zdjęcie, jest pod stałą opieką psychologa;
• pokrzywdzona uczennica miała z psychologiem kilka spotkań. Matka nalegała na więcej, ale dziewczynka zaproszona po tej prośbie do gabinetu, miała przyjść i powiedzieć, że już ich nie potrzebuje.

Piątka uczennic, które zgłosiły sprawę psychologowi, została poinformowana, że drzwi do niego stoją otworem. Dwie skorzystały z zaproszenia i przychodzą regularnie. Trzy nie pojawiają się w ogóle.

DLACZEGO ZWLEKANO Z ZAWIADOMIENIEM POLICJI?

W marcu zaniepokojeni rodzice wysłali list do dyrekcji szkoły, prezydenta Krakowa, małopolskiej kuratorki oświaty, wojewody małopolskiego i prokuratury. Chcieli wiedzieć: jakie działania podjęła szkoła w sprawie „rozpowszechniania pornograficznego zdjęcia", czy małoletnim została udzielona pomoc psychologiczna i czy sprawa została zgłoszona na policję. Taki obowiązek nakładają na szkołę przepisy ustawy o ochronie małoletnich (Lex Kamilek). Osoba, która nie zgłosi przestępstwa, sama podlega karze.

Jeszcze rano w poniedziałek 16 marca, kiedy w magistracie trwał konkurs na szefa XLIV LO, szefowa wydziału edukacji Magdalena Mazur przekonywała nas, że pełniąca obowiązki dyrektora Iwona Rzepecka postąpiła „rozsądnie i prawidłowo".

– Najpierw próbowała wyjaśnić sprawę na terenie szkoły, uczniom zostało zapewnione wsparcie psychologiczne, a sprawa została zgłoszona na policję 24 lutego, bo wcześniej były święta i ferie – tłumaczyła dyrektor Mazur.

Tyle tylko, że to nieprawda. Wystarczył jeden telefon na policję, by ustalić, że zawiadomienie zostało złożone przez szkołę dopiero 12 marca, a więc trzy dni po tym, jak rodzice wysłali list do kuratorium i prokuratury. I dzień przed konferencją prasową Graniczki.

• **XLIV Liceum Ogólnokształcące im. Ks. Stanisława Konarskiego w Krakowie** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Skąd więc data 24 lutego?

– W tym dniu policjantka z komisariatu była w szkole w związku z zupełnie innym zdarzeniem, wówczas szkolny psycholog wspomniał, że doszło do przerobienia zdjęcia uczennicy. Policjantka poinformowała go wyraźnie o konieczności złożenia zawiadomienia w tej sprawie na policji – tłumaczy w rozmowie z „Wyborczą" kom. Piotr Szpiech z Komendy Miejskiej Policji w Krakowie.

Dodaje, że w sobotę 14 marca zawiadomienie na policji złożyła również matka poszkodowanej uczennicy, a sprawa zostanie skierowana do sądu dla nieletnich. Katalog kar, jakie może orzec ten sąd, jest szeroki: od upomnienia, poprzez nadzór kuratora, skierowanie na terapię, aż po umieszczenie w ośrodku wychowawczym czy w zakładzie poprawczym.

Magdalena Mazur nie kryje zdziwienia, gdy informujemy ją o naszych ustaleniach na policji. – Nie wygląda to dobrze. Nie wiem, dlaczego szkoła zwlekała tak długo z powiadomieniem policji, będziemy prosić o wyjaśnienia – przyznaje urzędniczka. I zapowiada przeprowadzenie w liceum kontroli bezpieczeństwa.

– Będziemy wyjaśniać to nieporozumienie – ucina rozmowę z nami p.o. dyrektora szkoły Iwona Rzepecka. I prosi o przesłanie pytań mailem.

Pytamy więc o wszystkie kroki, jakie podjęła szkoła. I czy opieszałość w zgłaszaniu sprawy policji nie wynikała z faktu zbliżającego się konkursu na stanowisko dyrektora. Odpowiedzi nie otrzymujemy.

KURATORKA: TO JEST KARYGODNE

Prócz magistratu kontrolę w szkole zapowiada też małopolska kuratorka oświaty, Gabriela Olszowska.

– Jeśli dziewczynki, które zdobyły się na odwagę i zgłosiły sprawę pedagogowi, nie doczekały się żadnej reakcji, to jest karygodne. Bo jaką wyciągną z tego lekcję? Nie walcz o siebie i o innych, nie broń siebie i innych, bo to i tak nie ma sensu, a wszystko zamieciemy pod dywan dla swojego własnego dobra – ostro komentuje „Wyborczej" Olszowska.

– Nasze córki dostały bardzo gorzką lekcję. Czy po tym wszystkim zdecydują się w dorosłym życiu zgłosić molestowanie w pracy? Obawiam się, że nie, bo już raz się odważyły i zostały zlekceważone – mówi Angelika.

Rodzice są przekonani, że sprawa została wykorzystana w walce o fotel dyrektora zarówno przez jedną, jak i drugą stronę.

– Dorośli ludzie bawią się kosztem dzieci – dodaje z rozgoryczeniem Mariusz de Białynia-Woycikiewicz, dziadek uczennicy. Ten sam, który tydzień temu stał u boku dyrektora szkoły Mariusza Graniczki na konferencji prasowej. Dziś mówi: – Nie chcę brać udziału w tych rozgrywkach, mnie interesuje tylko bezpieczeństwo dzieci na terenie szkoły. Jestem zdruzgotany tym, że szkoła próbowała zamieść sprawę pod dywan, nie zgłosiła jej na policję, a zamiast tego zapewniała uczennice, że postępowanie zostało umorzone. Nie jestem w stanie tego zrozumieć. Mam nadzieję, że ministerstwo edukacji pomoże w dogłębnym wyjaśnieniu tej sprawy.

W poniedziałek 16 marca odbył się konkurs na dyrektora XLIV LO. Dokumenty złożyło czworo kandydatów (w tym Mariusz Graniczka). Komisja dopuściła do startu jedynie Iwonę Rzepecką, p.o. dyrektora, która konkurs wygrała.

WSZYSTKIE WYBRYKI DYREKTORA

Mariusz Graniczka rządził szkołą ponad 30 lat (wcześniej było to Gimnazjum nr 1), a jego wybryki w „Wyborczej", opisywaliśmy wielokrotnie. Znany ze swoich mocno prawicowych przekonań uprawiał politykę na jej korytarzach:
• zorganizował apel dla uczniów, na którym ostro krytykował obecny rząd i ministrę edukacji, Barbarę Nowacką;
• zaprosił na spotkanie z młodymi (bez zgody rodziców) działacza antyaborcyjnego;
• od rodziców domagał się wyjaśnień, czemu dzieci nie chodzą na religię;
• po katastrofie w Smoleńsku kazał uczniom i ich rodzicom pełnić 24-godzinne warty pod krzyżem katyńskim przy stojącym nieopodal szkoły kościele św. Idziego. Powstały grafiki dyżurów, czujący respekt przed apodyktycznym dyrektorem ojcowie i matki nastawiali budziki nocą, by nie zaspać na obowiązkową wartę. Zbuntowali się dopiero po dwóch tygodniach.

Za takie zachowania i pomysły nigdy nie spotkały go żadne konsekwencje. Do czasu, gdy w ubiegłym roku, bez zgody rodziców, wysłał ucznia do fryzjera na przerwie. Kazał go ogolić na łyso, bo nie zaakceptował fryzury chłopca. Prezydent Krakowa zawiesił go za to w pełnieniu obowiązków. W marcu zapadła decyzja, że za naruszenie godności dziecka Graniczka stanie przed komisją dyscyplinarną dla nauczycieli.

To zdarzenie oraz zaledwie dobra ocena jego pracy wystawiona przez kuratorium i miasto spowodowały, że jako nauczyciel nie mógł startować w konkursie na dyrektora (trzeba mieć do tego ocenę bardzo dobrą albo wyróżniającą). Złożył więc papiery na konkurs jako menadżer. Nie został jednak do niego dopuszczony. Komisja powołała się na wyrok Sądu Najwyższego z tego roku, według którego czynny nauczyciel nie może w ten sposób ubiegać się o dyrektorskie stanowisko.

Już oświadczył, że będzie się odwoływał do wojewody od decyzji komisji o niedopuszczeniu go do konkursu. Rzepecka, jako oficjalna dyrektorka, ma zacząć rządzić szkołą we wrześniu. Wcześniej musi dostać od prezydenta miasta powołanie na to stanowisko. Na pytanie, czy opisana sprawa może jej w tym zaszkodzić, magistrat nie udziela odpowiedzi. ●

REKLAMA Kraków/34422334

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34425870

PODZIĘKOWANIA

Dla wszystkich lekarzy, pielęgniarek, opiekunek medycznych Oddziału Klinicznego Kardiologii oraz Interwencji Sercowo-Naczyniowych Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, a w szczególności Panu Prof. dr hab. n. med. Stanisławowi Bartusiowi oraz Pani Doktor Monice Cugowskiej

podziękowania za uratowanie życia.

Tomasz Zapiór

1 KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Majątek zakonu z Krakowa to nie tylko kamienice

Browar, studniówki, fundacja

Zakon Kanoników Regularnych Laterańskich milczy w sprawie swoich kamienic przy ulicach Józefa i Bożego Ciała w Krakowie. Ale te kamienice to tylko część majątku.

Milena Kuchnia

• **Protest przeciwko gentryfikacji Kazimierza, 22 lutego 2026 r.** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kamienice na krakowskim Kazimierzu to przeważnie zabytki. Ich historia – od żydowskich właścicieli, przez wojnę, PRL, aż po reprywatyzację – sprawiła, że wiele z nich ma po kilkoro właścicieli. A posiadać nieruchomość w tej dzielnicy to nie lada gratka.

Duża część Kazimierza należy do Kościoła i zakonów. Zakon Kanoników Regularnych Laterańskich, o którym w ostatnich tygodniach jest w Krakowie szczególnie głośno, posiada cały kwartał w centrum dzielnicy: kamienice z lokalami gastronomicznymi, sklepami i salą, w której krakowskie szkoły regularnie organizują studniówki.

AFERA O KAMIENICE

W połowie lutego w Krakowie wybuchła afera wokół kamienic należących do zakonu. W budynkach przy ul. Józefa 9, 11 oraz ul. Bożego Ciała 24 od kilkudziesięciu lat mieszkają ci sami lokatorzy, a na parterach – są miejsca ważne dla klimatu Kazimierza: kawiarnia Eszeweria, sklep z winylami Paul's Boutique, małe galerie. Po latach względnego spokoju mieszkańcy usłyszeli, że mają opuścić kamienice – jedni do końca lutego, inni do końca marca. Powód? Zakon od 2011 r. dzierżawi te budynki deweloperowi De Silva Haus, który chce stworzyć tu luksusowy kompleks hotelowy. Firma wprost mówi, że w tym celu musi „opróżnić kamienice z mieszkańców".

Deweloper tłumaczy inwestycję złym stanem technicznym budynków. Mieszkańcy odpowiadają, że przez lata specjalnie nie przeprowadzono żadnych poważniejszych remontów, żeby teraz wpuścić tu dewelopera. W sprawę włączył się kard. Grzegorz Ryś, który odbył rozmowę z przeorem.

Mieszkańcy i sympatycy Kazimierza wyszli na ulice. Protesty odbywają się od czterech niedziel z rzędu. W pierwszym uczestniczyły także władze miasta. Petycję przeciwko gentryfikacji podpisało ponad 32 tys. osób. Na murach pojawiły się graficzne komentarze, a artysta znany z motywu „ryboczłeka" stworzył nowy mural dotyczący sytuacji.

Sporne kamienice zajmują niemal cały odcinek ul. Józefa – od Estery po sklep „Szpeje". Teren liczy 41,59 ara i łączy się z zabudowaniami klasztoru, bazyliki oraz ogrodami. Od lat najemcy płacą niskie czynsze, bo budynki są w bardzo złym stanie. Miasto ma wątpliwości, czy obowiązek dbania o zabytek był realizowany przez właściciela, dlatego w kamienicach pojawili się już inspektorzy nadzoru budowlanego.

Przedstawiciele dewelopera biorą udział w spotkaniach z miastem i odpowiadają na większość pytań z mediów. Zakon Kanoników z kolei konsekwentnie milczy.

STARA ZAJEZDNIA I MIODOSYTNIA APARTHOTEL

Tuż za spornymi budynkami znajduje się aparthotel Miodosytnia i popularna Stara Zajezdnia – oba obiekty również należą do zakonu i są dzierżawione przez dewelopera De Silva Haus.

Miodosytnia to trzygwiazdkowy, elegancki hotel. Noc w pokoju jednoosobowym kosztuje tu ok. 500 zł. W Starej Zajezdni działa browar, restauracja, ogród letni i ogromna hala eventowa na 1200 osób. To jedno z najczęściej wynajmowanych miejsc na firmowe gale, konferencje i studniówki. Starą Zajezdnię lubią też politycy – odbywają się tu m.in. słynne „Piwa z Mentzenem", ale także spotkania KOD czy Nowoczesnej.

Deweloper De Silva Haus działa na tym terenie od 2010 roku. Jak podkreśla, przejmując zajezdnię uratował ją przed ruiną: budynek stał nieużywany i niszczał, a teraz jest miejscem pełnym życia.

Zakon Kanoników jest właścicielem tych nieruchomości na krakowskim Kazimierzu od 1883 r. – otrzymał je w darowiźnie z zakazem sprzedaży i czerpania z nich komercyjnych zysków. W PRL-u nieruchomości przejęto, po 1989 r. zwrócono.

Zakon otrzymuje spore dofinansowania na remonty swoich budynków ze Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków w Krakowie. Z publikowanych co roku sprawozdań SKOZK wynika, że od 2000 r. do 2024 r. Zakon Kanoników otrzymał w sumie ponad 23 mln zł dotacji na prace remontowe w bazylice i klasztorze. Największa pojedyncza dotacja – 2 mln zł w 2012 r. – trafiła do nich na konserwację ołtarza głównego.

FUNDACJA ZAKONU KANONIKÓW

Rozliczenia organizacji religijnych nie są jawne. W Krajowym Rejestrze Sądowym od 2014 r. widnieje natomiast Fundacja Na Rzecz Dzieła Zakonu Kanoników Regularnych Laterańskich w Polsce. Została założona, by „prowadzić dzieła o charakterze religijno-społeczno-charytatywno-opiekuńczym, wspierać działalność zakonu oraz infrastrukturę pielgrzymkową, leczniczą lub rehabilitacyjną dla osób chorych lub potrzebujących pomocy, a także świadczyć pomoc duchową, medyczną lub materialną dla osób chorych, potrzebujących, lub poszkodowanych przez los". Szybko została wpisana również do rejestru przedsiębiorców.

W dokumentach ma 48 kodów PKD – od usług budowlanych po hotelarskie. Prezesem fundacji jest ks. Marian Szczecina z Zakonu Kanoników, a wiceprezesem radca prawny Łukasz Słota. Ten drugi, oprócz kancelarii księgowo-finansowej, zasiada też w zarządzie pięciu innych firm.

Fundacja jest dla KRS-u problematyczna, bo nie składa co roku obowiązkowych sprawozdań finansowych. Krakowski sąd wielokrotnie wszczynał postępowania, nakładał grzywny, kierował zawiadomienia do urzędu skarbowego. Fundacja nadal figuruje w rejestrze i nadal nie rozlicza działalności.

W 2018 r. sąd wszczął sprawę z urzędu i wezwał fundację do złożenia zaległych dokumentów za lata 2014-2016. Powiadomił też urząd skarbowy o możliwości popełnienia przestępstwa. Prokuratura rejonowa poprosiła naczelnika skarbówki o ocenę, czy fundacja może być wykorzystywana do popełniania innych przestępstw gospodarczych, w szczególności działalności parabankowej czy obrotu środkami finansowymi uzyskanymi od osób trzecich. Ks. Marian Szczecina oraz Łukasz Słota nie uzupełnili brakujących dokumentów w terminie. Sąd nałożył na nich grzywny po 3 tys. zł i ponownie wezwał do dostarczenia sprawozdań. Mężczyźni złożyli zażalenie na tę decyzję tłumacząc, że dokumentacja księgowa została zalana.

Fundacja jest dla KRS-u problematyczna, bo nie składa co roku obowiązkowych sprawozdań finansowych

Wiceprezes Łukasz Słota – radca prawny współpracujący z zakonem – tłumaczy, że fundacja od lat „nie prowadzi realnej działalności" i jest „martwym podmiotem", który „można wykreślić z KRS w każdej chwili".

Naczelnik urzędu skarbowego odmówił wszczęcia postępowania w tej sprawie. Jak napisał w swojej decyzji „postanowienie to nie wymaga uzasadnienia".

PO CO ZAKONOWI FUNDACJA?

Trzy lata temu Sąd Rejonowy w Krakowie wszczął kolejną sprawę z urzędu za niezłożenie sprawozdań za lata 2018-2021. Ks. Marian Szczecina oraz Łukasz Słota prosili o jej umorzenie sprawy – tym razem tłumacząc, że fundacja jest na etapie likwidacyjnym i nie ma pieniędzy na zatrudnienie księgowości. Jak dodali, planują zakończyć proces likwidacji na przełomie 2023 i 2024 roku. Sąd uznał te tłumaczenia i umorzył postępowanie. Do likwidacji jednak nie doszło – fundacja wciąż istnieje.

Kolejne postępowania sądu dotyczyły sprawozdań za rok 2022 oraz za lata 2023-2024. Od obu spraw odstąpiono. Sąd tłumaczył, że fundacja nie wykazuje aktywności, a poprzednie postępowania nic nie dały, „co pozwala uznać, że kolejne postępowanie przymuszające nie doprowadzi do złożenia dokumentów, których złożenie jest obowiązkowe". KRS po raz kolejny powiadomił urząd skarbowy o możliwości popełnienia przestępstwa. To ostatnie dokumenty w aktach fundacji.

Zapytaliśmy zakon i radcę prawnego, po co im fundacja, dlaczego nie doszło do jej likwidacji i dlaczego nie składają sprawozdań. Zakon nie odpowiada. Udało się nam natomiast porozmawiać z wiceprezesem Słotą. Jeszcze raz podkreśla, że fundacja od lat nie prowadzi żadnej działalności.

– Idea jej powołania była szczytna, ponieważ miała pomagać osobom uzależnionym w wychodzeniu z nałogu. Przez krótki czas wspierana była poradnia pomocy osobom uzależnionym, ale terapeuta zachorował, a sama fundacja nie uzyskiwała żadnych zewnętrznych dochodów, więc musiała zaprzestać swojej działalności – mówi radca prawny.

Jak tłumaczy, roboty budowlane i ich pochodne występują w PKD fundacji, ponieważ w planie była budowa ośrodka dla osób uzależnionych. – Jednakże z powodu braku terapeuty i braku środków do tego nie doszło. Na ten moment fundacja jest martwa i może zostać wykreślona z KRS w każdej chwili – podsumowuje Łukasz Słota.

De Silva, inwestor, który prowadzi już Starą Zajezdnię, a przy ul. Józefa chce stawiać luksusowy hotel, to spółka z Olesna (woj. opolskie). Na swoim koncie ma już kilkadziesiąt osiedli mieszkaniowych, sieć własnych hoteli w całej Polsce i duże centrum biurowe w Piasecznie. De Silva jest także właścicielem 14 hoteli z sieci Ibis, Mercure oraz Novotel. Żaden z nich nie stoi w Krakowie. ●

1KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

WIOSNA ZACHĘCA DO OBCOWANIA Z BUDZĄCĄ SIĘ DO ŻYCIA PRZYRODĄ I AKTYWNEGO WYPOCZYNKU NA ŚWIEŻYM POWIETRZU

Aktywna wiosna na Warmii i Mazurach

Wszelkie warunki do takich aktywności znajdziemy na Warmii i Mazurach. Z Krakowa możemy dolecieć tu samolotem (na lotnisko Olsztyn--Mazury w Szymanach) lub dojechać szybkim pociągiem bez przesiadek.

Spływ kajakowy rzeką Krutynią. Fot. arch. UMWWM

Region słynie z walorów przyrodniczych, szczególnie z blisko 3000 jezior, w tym dwóch największych (Śniardwy i Mamry) i najdłuższego (Jeziorak) w kraju. Nie brakuje w nim też kompleksów leśnych, które zajmują ponad 30 proc. jego powierzchni. Szczególnie cenne przyrodniczo tereny objęto ochroną m.in. w 8 parkach krajobrazowych, 111 rezerwatach przyrody, na 71 obszarach chronionego krajobrazu i 60 obszarach Natura 2000. W poznawaniu bogactwa natury pomogą nam ścieżki przyrodnicze, szlaki piesze, rowerowe, konne i wodne.

Z przyrodą za pan brat

Jedną z zyskujących na popularności form wiosennego obcowania z przyrodą jest podglądanie i fotografowanie dzikich zwierząt. Do tego celu możemy wykorzystać ścieżki przyrodnicze z punktami widokowymi udostępnione w pobliżu siedlisk ptaków. Znajdziemy je m.in. wokół rezerwatu przyrody Jezioro Łuknajno, z jedną z największych w Europie kolonii łabędzia niemego (do 2000 osobników), w rezerwatach Zatoka Elbląska i Jezioro Drużno, a także wokół stawu w Pieckach (pomosty o długości ponad 1 km).

Dzikie zwierzęta na wyciągnięcie ręki spotkamy m.in. w ośrodku PAN w Popielnie na półwyspie pomiędzy jeziorami (koniki polskie), w zagrodzie pokazowej w Wolisku w Puszczy Boreckiej (żubry), w okolicach Dylewskiej Góry – najwyższego wzniesienia w regionie (muflony), w Parku Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie czy na Safari w Zatykach (różne gatunki). Ponad 1000 gatunków i odmian drzew i krzewów z różnych stron świata zobaczymy w Leśnym Arboretum Warmii i Mazur w Kudypach koło Olsztyna.

Dopóki liście nie pokryją drzew i krzewów, możemy podziwiać w całej okazałości ukryte w leśnych ostępach fortyfikacje z czasów obu wojen światowych. Jeden z najlepiej zachowanych fragmentów systemu umocnień Trójkąta Lidzbarskiego pomoże nam poznać ścieżka edukacyjna wytyczona w lasach koło Ornety. W Piszu możemy zwiedzić osiem schronów Piskiej Pozycji Ryglowej, a przy śluzie Guzianka koło Rucianego-Nidy zobaczyć trzy oryginalne bunkry wieżowe z blankami. Szlak pieszy wytyczony w okolicach Kruklanek umożliwi nam dotarcie do ponad 80 fortyfikacji Giżyckiego Rejonu Umocnionego.

Warto odwiedzić także pozostałości niemieckich kwater polowych z lat II wojny światowej: w Gierłoży (Wilczy Szaniec), Mamerkach (wojsk lądowych), Gołdapi (wojsk lotniczych), Pozezdrzu (ministerstwa spraw wewnętrznych) i Radziejach (szefa kancelarii Rzeszy).

Na rowerze w siną dal

Warmia i Mazury oferują też doskonałe warunki do uprawiania turystyki rowerowej. Możemy tu korzystać ze szlaków o różnym stopniu trudności. Poza obcowaniem z piękną przyrodą, na trasie możemy także poznawać dziedzictwo kulturowe regionu, m.in. gotyckie zamki i kościoły.

Wokół Wielkich Jezior Mazurskich biegnie malownicza i urozmaicona Mazurska Pętla Rowerowa (ok. 300 km, z odnogą do Mrągowa). Przy trasie zlokalizowano 18 miejsc obsługi rowerzystów oraz 9 wież widokowych. Część szlaku przebiega przez ostępy Puszczy Piskiej.

Wzdłuż najdłuższej rzeki regionu Łyny poprowadzono Łynostradę (ok. 170 km). Ta trekkingowa trasa wiedzie z Nidzicy, przez m.in. Olsztyn, Lidzbark Warmiński i Bartoszyce, do Stopek przy granicy państwa. Przecina m.in. rezerwaty przyrody Źródła Rzeki Łyny i Las Warmiński.

Obie te trasy łączą się z regionalnym odcinkiem szlaku Green Velo (ok. 400 km). Wiedzie on wzdłuż północnej granicy województwa – od Elbląga, przez m.in. Braniewo i Gołdap. Odcinki początkowy i końcowy tego zróżnicowanego szlaku przebiegają przez tereny mocno pofałdowane (Wysoczyzna Elbląska i Mazury Garbate).

Szczególnie łatwo (brak stromych podjazdów) jedzie się ścieżkami powstałymi na torowiskach dawnych linii kolejowych. Jedna nich, nazwana „Rowerem po Kolei", łączy Szczytno z Biskupcem (ok. 42 km).

Pod żaglami i w kajaku

Bogactwo sieci wodnej regionu stanowi znakomite zaplecze dla wszelkich form rekreacji nad wodą i na wodzie. Przeżycie prawdziwej żeglarskiej przygody umożliwia nam Szlak Wielkich Jezior Mazurskich (ponad 130 km), którego kanały i śluzy w ostatnich latach gruntownie zmodernizowano. Szlak wiedzie z Węgorzewa przez Giżycko i Mikołajki do Pisza, zaś jego odgałęzienia sięgają do Rynu i Rucianego-Nidy.

Pod żaglami możemy też odkrywać Jeziorak, z którego przez Kanał Elbląski (z odnogami 152 km) dotrzemy na Zalew Wiślany, połączony bezpośrednio z Morzem Bałtyckim. Po rejsie po zalewie możemy kontynuować żeglowanie systemem Pętli Żuławskiej.

Po jeziorach i kanałach możemy też pływać kajakiem. Jednak najbardziej atrakcyjne trasy spływów wiodą naturalnymi rzekami. Spośród ok. 1200 km tych tras największą popularnością cieszy się malownicza mazurska rzeka Krutynia (ok. 100 km), płynąca częściowo w granicach Mazurskiego Parku Krajobrazowego.

Atrakcyjnym i zróżnicowanym szlakiem kajakowym jest także Łyna (196 km). Na trasie możemy korzystać z kilkunastu przystani, spośród których kilka to również punkty postojowe rowerowej Łynostrady. Dzięki temu możemy przesiąść się z roweru na kajak albo na odwrót. Najatrakcyjniejsze dla kajakarzy dopływy Łyny to Marózka i Wadąg.

Ciekawymi trasami są również Drwęca (w regionie ok. 110 km) i uchodzący do niej Wel (99 km). Warto też poznać rzeki dorzecza Narwi (Sawica, Omulew, Pisa, Ełk, Lega) oraz północnych Mazur (Sapina, Węgorapa).

Więcej informacji o atrakcjach turystycznych Warmii i Mazur możemy znaleźć na stronie **mazury.travel.**

Marcin Kuchciński
marszałek województwa warmińsko-mazurskiego

Warmia i Mazury to region wyboru – można tu odnaleźć ciszę i prawdziwy spokój, ale równie dobrze postawić na aktywny, intensywny wypoczynek. Najważniejsze jest dla nas, by każdy, kto tu przyjedzie, po prostu dobrze się czuł – miał przestrzeń do odpoczynku bez pośpiechu i nadmiernego tłoku, blisko natury i wśród ludzi, którzy potrafią ugościć.

Region budzi się właśnie do życia – przyroda nabiera kolorów, jeziora odzyskują blask po zimie, a coraz cieplejsze dni pokazują, że sezon turystyczny zaczyna się u nas małymi, ale wyraźnymi krokami. To moment szczególny, pozwalający zobaczyć Warmię i Mazury w ich najbardziej autentycznej odsłonie – zanim pojawi się tu większy ruch.

To jednak nie tylko krajobraz, ale przede wszystkim doświadczenie. Coraz częściej słyszymy od naszych gości, że wracają tu nie dla konkretnych atrakcji, lecz dla poczucia spokoju, równowagi i oddechu od codzienności. To dla nas ważny sygnał, że rozwijając turystykę, potrafimy łączyć nowoczesność z tym, co w tym miejscu najcenniejsze.

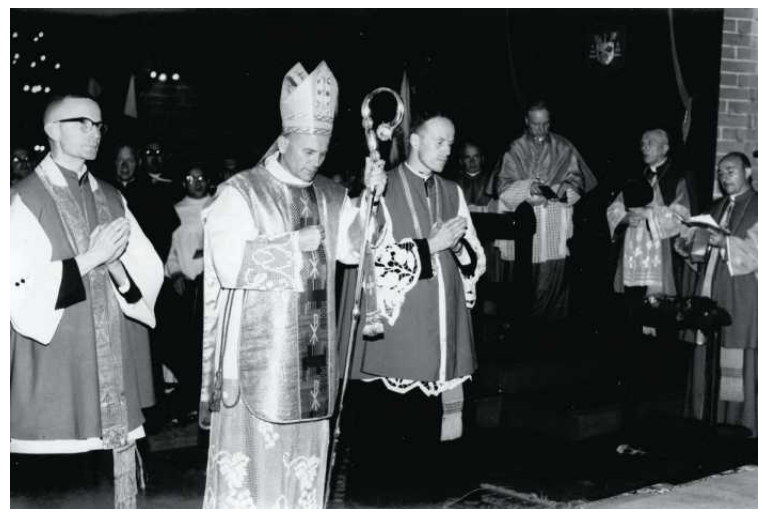
Dlatego z pełnym przekonaniem zapraszam na Warmię i Mazury. To najlepszy moment, by zobaczyć nasz region takim, jakim jest na co dzień dla jego mieszkańców – a my mamy tu często poczucie, że po prostu żyjemy na wakacjach.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Krakowska kuria o archiwach na temat Karola Wojtyły

Ofiary są najważniejsze

„Najbardziej boimy się tego, czego nie znamy” – pisze ks. Piotr Studnicki, rzecznik krakowskiej kurii. Otwarcie archiwów ma pomóc w badaniach nad reakcjami Karola Wojtyły na przestępstwa duchownych.

• **Metropolita krakowski Karol Wojtyła podczas obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski w Olsztynie, 18 czerwca 1966 r.**
FOT. NAC

Małgorzata Skowrońska

Nawet jeśli sprawcy krzywdy już dawno zmarli, wiele osób do dziś nosi w sobie bolesne konsekwencje przestępstw, których doświadczyli” – napisał ks. Piotr Studnicki, rzecznik krakowskiej kurii. Jego komentarz to pokłosie dyskusji o odpowiedzialności Kościoła w Polsce za księży-drapieżców seksualnych i publikacji „Rzeczpospolitej”, w której Tomasza Krzyżak i Piotr Litka opisują to, co znaleźli w archiwalnych teczkach z czasów, gdy metropolitą był Karol Wojtyła.

TO DOPIERO POCZĄTEK

Rzecznik archidiecezji przyznaje, że to dopiero „początek tego rodzaju badań”. Jak stwierdził, otwarcie archiwum kurialnego ma umożliwić rzetelną analizę źródeł. Jednocześnie przypomniał, że ograniczenia w dostępie do dokumentów wynikały z decyzji o zamknięciu archiwów – podjął ją poprzedni metropolita abp Marek Jędraszewski. „Żadna trudna i bolesna historia nie straszy tak bardzo, jak zamknięte archiwa. Najbardziej boimy się tego, czego nie znamy” – skomentował.

Ks. Studnicki podkreśla też, że jeden artykuł czy pojedyncza publikacja nie zamykają sprawy. Według niego badania nad reakcjami Wojtyły na przestępstwa duchownych dopiero się zaczynają, a ich rozwinięciem ma być m.in. analiza dokumentów z archiwum kurii. To właśnie dostęp do tych materiałów ma pozwolić historykom na uzyskanie pełniejszego obrazu.

Kościelne archiwa w Krakowie zamknięto w najbardziej gorącym czasie, gdy historycy, dziennikarze i sami księża pytali, co biskupi krakowscy wiedzieli o przestępstwach seksualnych księży i jak na nie reagowali.

– Od czasów teczek IPN żadne archiwa nie rozgrzewały tak opinii publicznej, jak te znajdujące się w pałacu biskupów krakowskich przy Franciszkańskiej – mówi Andrzej Wochno, historyk i archiwista.

KWERENDA W ARCHIWUM

Artykuł „Czy kardynał Wojtyła mógł zrobić więcej” Krzyżaka i Litki opiera się na analizie dokumentów z archiwum krakowskiej kurii oraz wcześniejszych badań w archiwach Instytut Pamięci Narodowej. Autorzy próbują odpowiedzieć na pytanie, jak Wojtyła reagował na przypadki wykorzystywania seksualnego dzieci przez księży.

Według ich ustaleń, w dostępnych na Franciszkańskiej dokumentach nie ma dowodów, że Wojtyła świadomie tuszował pedofilię duchownych. Z ich kwerendy wynika, że gdy docierały do hierarchy informacje o przestępstwach, zwykle podejmował działania zgodne z ówczesnym prawem kanonicznym: zawieszał księży, odsuwał ich od pracy duszpasterskiej lub kierował na badania. Podkreślają, że nie znaleźli dowodów na praktykę przenoszenia księży z parafii do parafii.

Tekst szczegółowo omawia kilka spraw duchownych oskarżanych o wykorzystywanie seksualne małoletnich, m.in.:

- ks. Eugeniusza Surgenta – seryjnego sprawcy, który przez lata krzywdził dzieci. Dokumenty pokazują zarówno manipulacje samego księdza, jak i decyzje podejmowane przez kurię.
- ks. Józefa Loranca – skazanego w latach 70. za przestępstwa seksualne wobec dzieci.
- ks. Bolesława Sadusia – którego wyjazd za granicę jest interpretowany jako próba wyciszenia sprawy.

Artykuł nie stawia jednoznacznej tezy o winie lub niewinności Wojtyły. Autorzy sugerują raczej, że hierarcha działał w ramach dostępnych wówczas procedur. Pozostaje jednak pytanie, czy można było zrobić więcej, by zapobiec kolejnym krzywdom.

HEJT NA DZIENNIKARZY

Publikacja Krzyżaka i Litki wywołała falę hejtu na dziennikarzy opisujących historię ofiar księży pedofilów. Przede wszystkim Marcina Gutowskiego i Ekke Overbeeka. Pierwszy z nich w telewizyjnym reportażu w TVN „Franciszkańska 3” i w książce „Bielmo” ujawnił zeznania ofiar księży, ich bliskich, byłych pracowników kurii, którzy potwierdzają proceder przenoszenia z parafii na parafię, by uniknąć skandalu. Dotarł także do kluczowego świadka, który zgłaszał kardynałowi Wojtyle przestępstwo seksualne popełnione przez ks. Surgenta.

Overbeck także prowadził dziennikarskie dochodzenie w sprawie księży pedofilów. Wyniki tego śledztwa ukazały się w książce „Maxima Culpa. Jan Paweł II wiedział”. Z jego ustaleń wynika, że kuria wiedziała o nadużyciach seksualnych Surgenta, co najmniej od 1969 roku. Duchowny deprawował nieletnich w Żywcu, Wieliczce, na krakowskim Salwatorze, w Lachowicach, Lipnicy Wielkiej i Kiczorach. Wpadł w tej ostatniej wsi; ostatecznie skazano go sądownie. Po wypuszczeniu z więzienia został wydalony z archidiecezji krakowskiej, ale to nie znaczy, że zniknął jako ksiądz. Znalazł swoje miejsce w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, a potem pelplińskiej.

Katolicki publicysta Tomasz Terlikowski ocenia, że ks. Piotr Studnicki swoim komentarzem zmienił optykę, która szła w stronę „nie ma w archiwum potwierdzenia, że Wojtyła wiedział”.

Na swoim profilu w kanałach społecznościowych napisał: „Ważne, bardzo ważne oświadczenie rzecznika archidiecezji krakowskiej. Oświadczenie, które pokazuje, że wbrew podniesionemu krzykowi części środowisk, wbrew pohukiwaniom polityków i publicystów, archidiecezja krakowska wcale nie twierdzi, że kwestia stosunku do przestępstw wobec małoletnich kard. Karola Wojtyły, podejścia do tych kwestii, została już zakończona”.

Do oświadczenia ks. Studnickiego odniósł się też Marcin Gutowski. „Wygląda na to, że wbrew ostatnim nośnym nagłówkom, Kościół w Krakowie jest świadomy, że proces dochodzenia do prawdy trwa. Warto to docenić. Oby za słowami rzecznika szły czyny hierarchii. Tak w ujawnianiu prawdy, jak w rzeczywistym docieraniu do Skrzywdzonych” – skomentował na swoim profilu.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34420543

| Całodobowe wsparcie i doradztwo

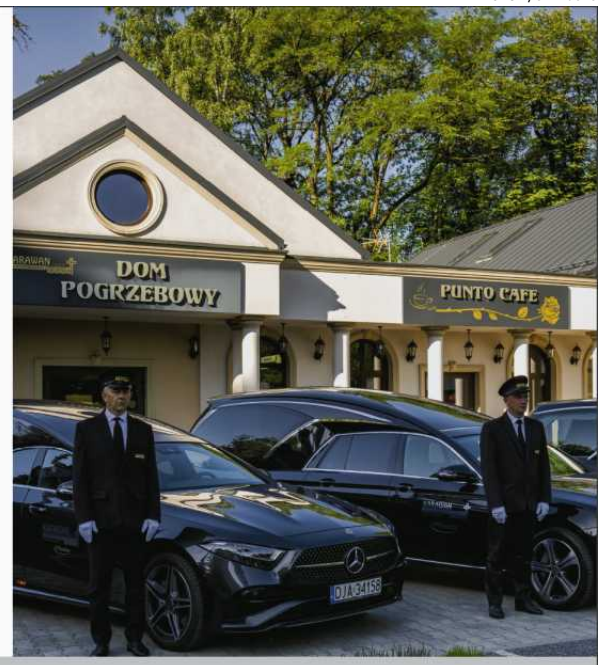
Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja styp i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

| ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
| ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
| ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
| ul. Reduta 3B 12 222 50 49
| ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
| ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
| ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
| ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
| Cm.Batowice 12 413 63 46
| Cm.Grębałów 12 645 14 35
| Krakowskie Krematorium
| ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
| bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy
firmy pogrzebowe

1KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Kraków

Sprawdź, jak Kraków zmienia się

wdobrymkierunku.krakow.pl

zakończymy budowę Krakowskiego Szybkiego Tramwaju IV

rozpoczynamy budowę parkingu P&R w Bronowicach

otworzymy 11 nowych żłobków

zmodernizujemy lodowisko przy ul. Siedleckiego

zakończymy III etap Parku Kolejowego

rozpoczynamy budowę przystanku Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej Prądnik Czerwony

oddamy do użytku kładkę pieszo-rowerową Kazimierz - Ludwinów

rozpoczynamy budowę basenu basen przy SP 129 (Os. Na Stoku)

„W 2026 realizujemy inwestycje, które poprawiają komfort życia Krakowian. Na stronie wdobrymkierunku.krakow.pl mieszkańcy mogą śledzić, jak rozwija się ich miasto.”

Aleksander Miszalski, Prezydent Miasta Krakowa

Kraków/34425902

1 KRL

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Małgorzata Skowrońska

Trzy dekady odwagi

Kraków sprzed trzydziestu lat był miastem na zakręcie. Z jednej strony – ogromny potencjał: akademicki, kulturowy, przemysłowy. Z drugiej – rzeczywistość transformacji, która dla wielu oznaczała niepewność, restrukturyzację i konieczność uczenia się kapitalizmu od podstaw.

W połowie lat 90. XX wieku miasto miało nieco ponad 700 tysięcy mieszkańców. Rządził nim prezydent Józef Lassota, a lokalny samorząd – podobnie jak w całej Polsce – dopiero budował swoje kompetencje i narzędzia działania w nowych realiach ustrojowych.

To był czas trudnych decyzji. Upadały lub były restrukturyzowane wielkie zakłady przemysłowe, zmieniała się struktura zatrudnienia, rosło bezrobocie. Kraków zmagał się z problemami infrastrukturalnymi, zanieczyszczeniem powietrza, niedoinwestowaną komunikacją i niedostatkiem nowoczesnych usług komunalnych. Jednocześnie rodziła się przedsiębiorczość – często spontaniczna, oddolna, oparta na intuicji i odwadze ludzi, którzy chcieli wykorzystać nowe możliwości.

Rozpoczynamy akcję, podczas której będziemy opowiadali, jak rodził się biznes w Krakowie. To opowieść o przedsiębiorcach, którzy uwierzyli w swoje pomysły w czasach, gdy ryzyko było znacznie większe niż dziś

Właśnie wtedy (mniej więcej trzy dekady temu) zaczęły powstawać firmy, które dziś chcemy uhonorować. Ich założyciele działali w warunkach, które trudno porównać z dzisiejszymi: bez rozwiniętego rynku kapitałowego, bez wsparcia instytucjonalnego, często bez doświadczenia w prowadzeniu biznesu w gospodarce rynkowej. A jednak to oni stworzyli fundamenty współczesnej gospodarki Krakowa.

Historia tych firm splata się z historią miasta. Bo Kraków ostatnich trzydziestu lat to opowieść o ogromnej przemianie: od ośrodka, który szukał nowej tożsamości po upadku gospodarki centralnie planowanej, do jednego z najważniejszych centrów biznesowych i technologicznych w tej części Europy.

W tej transformacji kluczową rolę odegrały zarówno prywatne inicjatywy, jak i instytucje oraz duże inwestycje, które nadawały kierunek zmianom. Jednym z symboli budowania nowoczesnego zaplecza miejskiego był powołany w drugiej połowie lat 90. Krakowski Holding Komunalny – projekt, który miał uporządkować i unowocześnić zarządzanie strategicznymi usługami dla mieszkańców. Jak przypomina prezes Bogusław Kośmider, idea była inspirowana rozwiązaniami znanymi z miast Europy Zachodniej – tzw. stadtwerkami – i miała stworzyć w Krakowie system zdolny do długofalowego planowania i inwestowania.

Z perspektywy czasu widać, jak bardzo ta decyzja była przełomowa. Dzisiejsze inwestycje w odnawialne źródła energii, odzysk ciepła czy technologie ograniczające emisje są naturalną kontynuacją tamtych wyborów. Kraków, który w latach 90. zmagał się z problemem jakości powietrza i niedostatkiem nowoczesnej infrastruktury, dziś stawia na innowacje, efektywność energetyczną i gospodarkę obiegu zamkniętego.

Równolegle zmieniała się struktura gospodarki. Jednym z najbardziej wyrazistych przykładów tej przemiany jest obecność globalnych inwestorów. Historia działalności koncernu Philip Morris w Krakowie pokazuje ją jak w soczewce: od państwowej fabryki, przez proces prywatyzacji w latach 90., po nowoczesne centrum produkcyjne i usługowe o globalnym zasięgu. Inwestycje liczone w setkach milionów dolarów, rozwój eksportu i budowa centrów usług wspólnych były nie tylko impulsem dla lokalnego rynku pracy, ale też sygnałem, że Kraków staje się częścią światowej gospodarki.

To zresztą szersze zjawisko. W ostatnich dekadach miasto przyciągnęło setki firm z sektora nowoczesnych usług dla biznesu, technologii czy finansów. Dziś pracują w nich dziesiątki tysięcy ludzi, a Kraków regularnie pojawia się w międzynarodowych rankingach jako jedno z najbardziej atrakcyjnych miejsc do inwestowania. Ale ten sukces nie byłby możliwy bez wcześniejszych decyzji i bez tych, którzy trzydzieści lat temu zaczynali od zera.

Zmieniła się także skala i tempo otwarcia miasta na świat. Jeszcze w latach 90. podróż samolotem była dla wielu luksusem, a krakowskie lotnisko obsługiwało nieporównanie mniejszy ruch niż dziś. Tymczasem obecnie Kraków Airport należy do najszybciej rozwijających się portów lotniczych w Europie, a liczba pasażerów liczona jest w milionach. Jak podkreślają jego przedstawiciele, rozwój lotniska jest nierozerwalnie związany z rozwojem miasta i regionu – i odwrotnie. To sprzężenie zwrotne: infrastruktura napędza gospodarkę, a gospodarka wymusza kolejne inwestycje.

Patrząc z dzisiejszej perspektywy, łatwo uznać ten sukces za coś oczywistego. Ale trzydzieści lat temu nic nie było przesądzone. Kraków musiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości, zbudować od podstaw wiele instytucji, przyciągnąć kapitał, stworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości. I to właśnie w tamtym czasie powstały firmy, które – mimo zmieniających się warunków, kryzysów i kolejnych etapów transformacji – potrafiły przetrwać i rozwijać się do dziś.

Rozpoczynamy akcję, podczas której będziemy opowiadali, jak rodził się biznes w Krakowie. To opowieść o przedsiębiorcach, którzy uwierzyli w swoje pomysły w czasach, gdy ryzyko było znacznie większe niż dziś. O firmach, które rosły razem z miastem, często współtworząc jego sukces. I wreszcie – o Krakowie, który z miasta transformacji stał się miastem możliwości.

Dziś, trzy dekady później, możemy powiedzieć jedno: to była dobra droga. ●

Firmy, które zmieniły biznesową mapę Krakowa

Z Dolnych Mły

Setki milionów dolarów inwestycji i dekady rozwoju – biznesowa obecność Philip Morris w Polsce i w Krakowie najlepiej odzwierciedla transformację gospodarczą, jaką Polska przeszła po 1989 roku.

Iwona Hajnosz

Polska, lata 70. „Edward Gierek otworzył Polskę na świat, sprowadził małe Fiaty i Coca-Colę, pojawiły się również polskie Marlboro. Kosztowały wtedy jakieś 28 zł i były szczytem szczytów wśród produkowanych w Polsce papierosów. W pierwszej połowie lat 80. dostępne tylko spod lady – handlowali nimi szatniarze w restauracjach i portierzy w hotelach" – tak opisywała tamte lata „Wyborcza".

Marlboro produkowały Zakłady Przemysłu Tytoniowego w Krakowie, po podpisaniu umowy licencyjnej z firmą Philip Morris International. W realiach gospodarki niedoboru, paczka takich papierosów, a nawet pojedyncze sztuki, były obiektem pożądania, świadectwem statusu materialnego. Pracownicy krakowskich zakładów z lat 70. potrafili nawet uwodzić nimi kobiety na randkach.

Od lat 90. zmieniała się struktura gospodarki. Jednym z najbardziej wyrazistych przykładów tej przemiany jest obecność globalnych inwestorów. Historia działalności Philip Morris w Krakowie pokazuje ją jak w soczewce

Czy w tamtych czasach, ktoś mógł sobie wyobrazić, że za pół wieku to właśnie Polak, Jacek Olczak, będzie dyrektorem generalnym Philip Morris w globalnej korporacji wartej miliardy dolarów? A jednak tak się stało, co chyba najlepiej obrazuje transformację polskiej gospodarki i przemysłu po 1989 roku. To także symboliczne docenienie roli polskich menedżerów.

OD „CYGARFABRYKI" DO PRYWATYZACJI

Jest druga połowa XIX wieku. W 1866 roku we Lwowie i w rządzie wiedeńskim ruszają starania o uruchomienie w Krakowie fabryki cygar, która dałaby zatrudnienie ok. 300 osobom. To się udaje, a już w 1892 r. w krakowskiej fabryce pracuje 938 osób, w tym 860 kobiet. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości fabryka przy ul. Dolnych Młynów staje się częścią Państwowego Monopolu Tytoniowego.

Polski pisarz i nowelista Kornel Filipowicz tak opisywał tamten czas: „Okolica była też przyjemna, ruchliwa: pobliska wytwórnia papierosów, zwana przez krakowian 'cygarfabryką', rozsiewała wokół duszny aromat tytoniu. (...) W dzień wypłaty, na długo przed otwarciem szerokiej, warownej, podobnej do wrót więzienia bramy fabryki, wystawały już na chodnikach matki z dziećmi, (...) sklepikarze i dziewczęta pragnące pójść do kina, a potem na spacer – wszyscy czekali, aż syrena oznajmi koniec pracy, a z bramy zaczną wychodzić ludzie z pieniędzmi w kieszeniach".

Główny budynek fabryki, ten przy Dolnych Młynów, spalił się w 1945 r. Ale po wojnie firma wznowiła działalność. Tu produkowano choćby słynne w PRL-u Carmeny czy Klubowe. W 1970 roku pierwszym sekretarzem KC PZPR został Edward Gierek. Następuje dekada rozwoju i modernizacji przemysłu. W jej ramach, w 1973 r. koncern Philip Morris International podpisał umowę licencyjną na produkcję w Krakowie papierosów marki Marlboro.

Po latach zapaści państwa, stanu wojennego, strajków zmienia się ustrój Polski. Przychodzi Leszek Balcerowicz, a kraj próbuje desperacko nadrobić zaległości i wrócić na ścieżkę rozwoju. Jedną z dróg staje się prywatyzacja państwowych zakładów przemysłowych, które stają się spółkami Skarbu Państwa. Do prywatyzacji wystawione też zostają Krakowskie Zakłady Przemysłu Tytoniowego.

W 1996 r. PMI zainwestował w stare budynki, linie produkcyjne i maszyny 227 mln dolarów. Firma dostrzegła bowiem potencjał w Krakowie, który już wtedy był największym centrum produkcyjnym w Polsce z 30-proc. udziałem w krajowym rynku tytoniowym. Była to największa zagraniczna inwestycja lat 90., która zmodernizowała fabrykę.

Łączna wartość nakładów firmy w Polsce od 1996 r. przekroczyła już 30 mld zł. Dzięki temu centrum produkcyjne w Krakowie stało się jedną z największych i najważniejszych fabryk PMI na świecie i jednym z największych pracodawców na polskim rynku tytoniowym. Oraz wzorowym płatnikiem podatków nie tylko w Małopolsce, lecz także w całym kraju (chodzi o podatek CIT, akcyzę, VAT), przoduje także w nakładach inwestycyjnych czy badawczo-rozwojowych. Obecnie około 70 proc. produkcji krakowskiej fabryki trafia na eksport, a według ekonomistów łączna wartość inwestycji w Polsce przekroczyła 525 milionów dolarów. Ale realny wkład amerykańskiej firmy w polską gospodarkę jest znacznie większy i kumulatywnie sięga prawie 30 mld złotych.

– Polacy to dziś trzecia najliczniejsza nacja w globalnych strukturach PMI. Globalnie co dwunasty menedżer nosi w kieszeni polski paszport – wyjaśnia Carlo Serpentino, dyrektor zarządzający Philip Morris Polska S.A. w Krakowie.

ZMIENIA SIĘ KRAKÓW

W ostatnich latach Kraków stał się jednym z miast, w których powstały globalne centra usług wspólnych największych międzynarodowych koncernów, bez względu na to, w czym się specjalizują. Tutaj ulokowały swoje placówki firmy technologiczne, lotnicze, motoryzacyjne, telekomunikacyjne, ubezpieczeniowe czy farmaceutyczne. Ani pandemia, ani trudna sytuacja ekonomiczna, ani nawet niepokój związany z wybuchem wojny na Ukrainie nie powstrzymały inwestycji tych firm na krakowskim ryn-

eprasa.pl c5e8f4cc0e

nów na światowe rynki

• **W latach 70. XX koncern tytoniowy działał przy ul. Dolnych Młynów**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Koncern produkował wówczas około 20 mln sztuk papierosów**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Łączna wartość nakładów PMI w Polsce od 1996 r. przekroczyła już 30 mld zł**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

ku. Co ma odzwierciedlenie w rankingu Tholons Global Innovation Index, który wyszukuje metropolie najbardziej przyjazne biznesowi. W tej klasyfikacji Kraków wyprzedza wszystkie polskie miasta, ale też takie aglomeracje jak Los Angeles, Praga czy Dubaj. Jak podaje krakowski magistrat, w technologicznych i biznesowych centrach usług wspólnych w stolicy Małopolski działa już ponad 260 podmiotów z branży BPO/SSC, które zatrudniają – według różnych szacunków – ponad 100 tysięcy osób.

Podobnie było z PMI. W 2006 roku w Krakowie powstało centrum usług wspólnych koncernu, które zajmuje się obsługą procesów finansowych i księgowych dla spółek Philip Morris. Centrum obsługuje finanse, transakcje handlowe, obsługę IT i obsługę spraw pracowniczych dla większości spółek tej firmy w Europie, na Bliskim Wschodzie i w Afryce. To obecnie jeden z największych pracodawców w Małopolsce, zatrudniający ponad 2100 osób.

Praktycznie od początku działania tego centrum pracuje w nim Joanna Hrycaniuk, która do firmy Philip Morris International (PMI) dołączyła w 2005 roku. Obecnie jest dyrektorką GBS (Global Business Solutions).

– W Polsce w centrach usług wspólnych pracuje ponad 430 tys. osób, a Kraków zatrudnia prawie 100 tys. z nich. Można więc powiedzieć, że to kraj sprzyjający temu rodzajowi działalności, a stolica Małopolski to doskonała lokalizacja na jej prowadzenie. To miasto pełne utalentowanych ludzi, znających wiele języków oraz komunikujących się świetnie po angielsku. Tak samo wygląda sytuacja w naszej firmie – mówi Joanna Hrycaniuk.

I dodaje: – Choć nasza firma jako globalny koncern ma kilka centrów usług wspólnych na świecie, to właśnie to krakowskie jest największe. W 2005 roku zaczynaliśmy od zespołu liczącego 17 osób. Dziś dajemy zatrudnienie ponad 2 tysiące osób i ta liczba wciąż rośnie.

BEZ DYMU

Kraków już teraz jest jednym z kluczowych ośrodków produkcyjnych koncernu w Europie. Ostatnie lata przyniosły kolejną fazę rozwoju związaną z transformacją technologiczną branży tytoniowej. W 2025 roku zakończono dużą inwestycję modernizacyjną w krakowskim zakładzie, której wartość wyniosła około miliarda złotych. W ramach tego projektu uruchomiono produkcję wkładów tytoniowych przeznaczonych do systemów podgrzewania tytoniu, wykorzystywanych w urządzeniach nowej generacji. Zarówno na rynek lokalny, jak i na eksport.

Dziś firma jest pionierem „przyszłości bez dymu papierosowego" i dąży do całkowitego zastąpienia papierosów potencjalnie mniej szkodliwymi od nich alternatywami dla osób palących. Dowód? Firma zmniejszyła liczbę papierosów produkowanych na globalny rynek o około 28 proc.

To największa transformacja nie tylko w jej historii, lecz także w całej branży tytoniowej.

Philip Morris International z firmy produkującej papierosy staje się firmą bazującą na badaniach naukowych i innowacjach technologicznych. To one pozwalają jej tworzyć lepsze produkty stanowiące alternatywę dla tych palaczy, którzy w przeciwnym razie kontynuowaliby palenie papierosów. Ta rewolucja też nie byłaby możliwa bez udziału Polaków.

– To ciekawa historia. Wasi inżynierowie z Radomia, z firmy ITM (International Tobacco Machinery), skonstruowali maszyny o kosmicznej nazwie Solaris, dzięki którym Philip Morris International mógł rozpocząć produkcję wkładów tytoniowych do podgrzewania. Zrobili to jeszcze zanim ktokolwiek na świecie słyszał o tym, że jest coś takiego, jak IQOS. Bez ITM, bez tego polskiego wkładu, branża tytoniowa nie wyglądałaby tak, jak wygląda dzisiaj. Swego czasu zresztą firma ITM, również dzięki takim projektom i współpracy z nami, była liderem w liczbie uzyskanych patentów w Polsce. To pokazuje, że innowacja nie musi przychodzić z Doliny Krzemowej. Może zacząć się w Radomiu – mówi dyrektor Carlo Serpentino.

DIALOG POKOLEŃ

Historia działalności Philip Morris w Polsce pokazuje, jak w ciągu kilkudziesięciu lat zmieniały się zarówno realia gospodarcze kraju, jak i strategie globalnych koncernów. Od licencyjnej produkcji w czasach PRL po nowoczesne technologie tytoniowe – rozwój firmy w Polsce odzwierciedla kolejne etapy transformacji polskiej gospodarki i przemysłu.

W dzisiejszym świecie ważny jest już nie tylko sam fakt posiadania pracy. Liczy się też to, jak firma stara się dbać o różnorodne potrzeby pracowników, o socjalny wymiar ich pracy. – Stawiamy na transparentne badania naukowe nad naszymi produktami o potencjale obniżonego ryzyka w porównaniu do dalszego palenia papierosów, w które do tej pory zainwestowaliśmy ponad 14 miliardów dolarów. To jeśli chodzi o biznes, ale „o krok do przodu" jesteśmy również w ramach programów skierowanych do osób zatrudnionych w PMI. Zanim w życie weszła dyrektywa work-life balance, u nas w firmie działał już program Happy Parents, który z założenia ma wspierać rodziców w łączeniu obowiązków służbowych z domowymi. W naszej firmie coraz częściej w ramach jednego zespołu spotykają się przedstawiciele 4 różnych pokoleń, dlatego wspieramy pracę zespołów międzypokoleniowych. Jako pierwsza firma w Polsce zdobyliśmy Certyfikat Pracodawcy Dialogu Pokoleń, który potwierdza, że skutecznie udaje nam się zarządzać pracą tak zróżnicowanych grup pracowników – mówi Ewa Belczewska, managerka zespołu ds. pozyskiwania talentów w Philip Morris International.

Koncern PMI również jako pierwsza organizacja w kraju otrzymał Certyfikat Równych Płac. – Zanim wejdzie ustawa mówiąca o tym, że pracodawca powinien informować swoich pracowników o wszystkich dostępnych wakatach, to u nas od lat obowiązuje procedura, która tak stanowi. I chyba najważniejsza rzecz: pracownicy nie są dla nas wyłącznie pozycją w Excelu. To konkretna grupa osób z określonymi potrzebami lub obawami. Wszystkie te programy powstały wskutek zbadania ich potrzeb i w odpowiedzi na nie. To kluczowy element sukcesu tego rodzaju inicjatyw – podsumowuje Belczewska. ●

OGŁOSZENIE
Kraków/34426704

W PIĄTEK W „WYBORCZEJ"

30 lat wielkich inwestycji

ORGANIZATOR Gazeta Wyborcza
REKLAMA PARTNERZY
Kraków Airport im. Jana Pawła II
30 lat KHK Krakowski Holding Komunalny SA
10 lat Ekospalarnia Kraków
Krakowski Park Technologiczny
wfośigw województwo fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej w krakowie

1 KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

4 lata temu zmarł
Mój Najbliższy Przyjaciel

Janusz Matiasiak-Połomski

intelektualista, filozof

„Wciąż jesteś żywy w mojej pamięci”

Krystyna

34426395

ZARZĄD BUDYNKÓW KOMUNALNYCH W KRAKOWIE

ogłasza przetarg na najem lokali użytkowych. Komisyjne otwarcie ofert nastąpi w dniu **17 KWIETNIA 2026 r.** Listy lokali użytkowych przeznaczonych do wynajęcia w trybie przetargu oraz przetargu celowego zostały podane do publicznej wiadomości w siedzibach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4 – Kancelaria Magistratu, przy Rynku Podgórskim 1 oraz przy ul. Kasprowicza 29 w Krakowie, jak również Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie, ul. Czerwieńskiego 16.

Zasady najmu lokali użytkowych oraz zasady przeprowadzenia przetargu określa zarządzenie Nr 2760/2013 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 24 września 2013 r. w sprawie trybu i szczegółowych warunków najmu lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Miejskiej Kraków wynajmowanych przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie (z późn. zm.).
Oferty przystąpienia do przetargu, wg wzoru ustalonego ww. przepisami, należy składać **do dnia 15 kwietnia 2026 r. do godz. 15^{00} w Punkcie Obsługi Mieszkańców Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie, z siedzibą w Krakowie, ul. Czerwieńskiego 16.**

Wadium w wysokości określonej przez Organizatora postępowania w wykazach lokali przeznaczonych do wynajęcia w trybie przetargu, **płatne jest do dnia 15 kwietnia 2026 r. przelewem lub wpłatą na rachunek bankowy Nr 82 1020 2892 0000 5902 0590 1667. O dotrzymaniu terminu dokonania wpłaty wadium decyduje data wpływu środków finansowych na konto Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie.**
Organizator zastrzega sobie prawo odwołania przetargu w całości lub na poszczególne lokale bez podania przyczyny – art. 70^1 § 3 kodeksu cywilnego.
Szczegółowe informacje dot. przetargu znajdują się na stronie internetowej pod adresem www.zbk-krakow.pl.

Kraków/34426721

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY
I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz
Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny
Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34420550

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE z dnia 27 marca 2026 r.
o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Wola Duchacka-Zachód” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i niezbędną dokumentacją

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688) i art. 54 ust. 2 w związku z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), a także w związku z uchwałą Nr CII/2777/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 21 grudnia 2022 r.

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru **„Wola Duchacka-Zachód”** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją. Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.
Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją udostępniony zostanie do publicznego wglądu w dniach **od 7 kwietnia 2026 r. do 6 maja 2026 r.** poprzez:

- bezpośredni kontakt i obsługę zainteresowanych osób w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, w godz. **8.00-15.00** (z wyjątkiem sobót i niedziel i świąt), **wizytę można również umówić na konkretną godzinę** – mailowo pod adresem: *bp.umk@um.krakow.pl* lub telefonicznie pod numerami: 12 616-8526, -8542;
- zamieszczenie projektu planu **„Wola Duchacka-Zachód”** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *PLANY SPORZĄDZANE).*

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu miejscowego obszaru **„Wola Duchacka-Zachód”** zostanie przeprowadzona w dniu **16 kwietnia 2026 r.**, w Urzędzie Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4, **Sala Dietla**, początek o **godzinie 15.30**.

Będzie możliwość uczestnictwa w dyskusji publicznej *online,* tj. za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Link do połączenia z platformą zostanie wygenerowany i umieszczony na stronie planu. Szczegółowe informacje są publikowane w zakładce *ZAPROSZENIA* pod adresem: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Każdy ma prawo złożenia uwag do projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 20 maja 2026 r.** – z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby wnioskodawcy.

Uwagi można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poprzez e-doręczenia, pocztę elektroniczną lub formularz zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne (w zakładce WZORY). Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online.

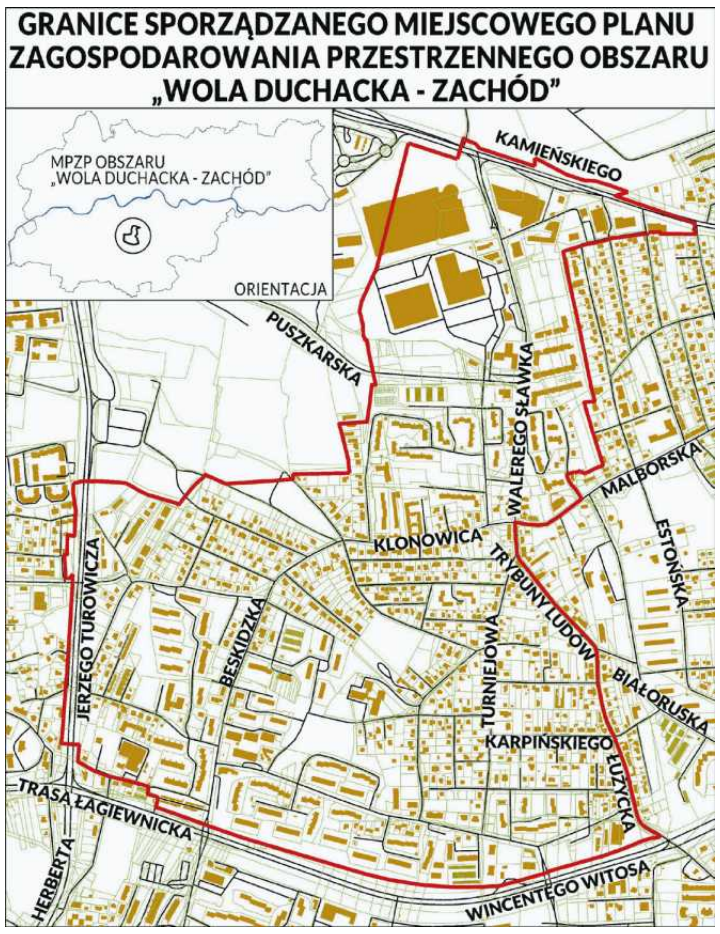
LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego - Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile należy kierować na adres: uwagi-bp@um.krakow.pl.

Forma papierowa obejmuje:

- złożenie pisma z uwagą/formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa lub – w przypadku ograniczeń w bezpośredniej obsłudze klienta – wrzucenie do odpowiedniego pojemnika umieszczonego w pobliżu wejścia do budynku Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków,
- przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonej dyskusji publicznej.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

Informuję, że:

1. *Złożenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.*
2. *Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.*
3. *Składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.*
4. *Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.*
5. *Składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
6. *Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie uwagi bez rozpoznania.*
7. *Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*
8. *Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl*

Uwagi są rozpatrywane przez Prezydenta Miasta Krakowa w terminie 21 dni od dnia upływu terminu ich składania. Rozpatrzenie następuje w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

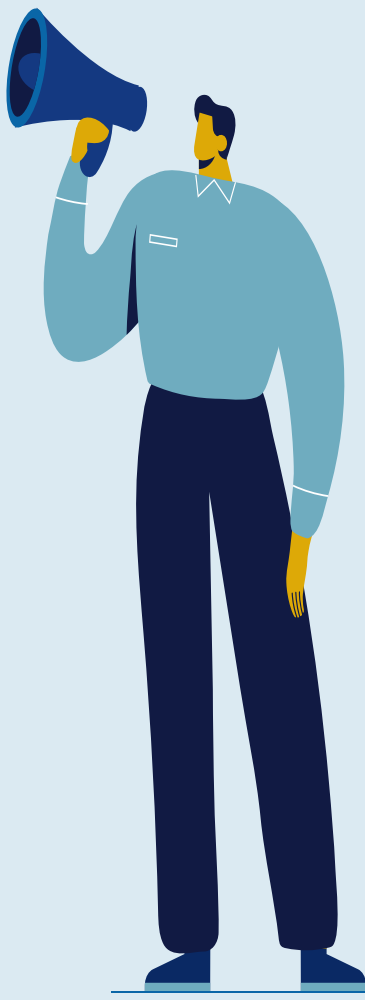
Kraków/34426792

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

PUK KRAKÓW

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

TELEFONY CAŁODOBOWE:
12 411 45 02 | +48 509 246 176

Zadzwoń i dowiedz się, jak zorganizować pogrzeb
bez wychodzenia z domu.

www.puk.krakow.pl | Kraków, ul. Rakowicka 35A

Kraków/34420574

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

Zamieść:

nekrolog
kondolencje
wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE

z dnia 27 marca 2026 r.
o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rejon ul. Józefa"

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.)

zawiadamiam

o podjęciu przez Radę Miasta Krakowa uchwały nr XLVII/1006/26 z dnia 19 marca 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „**Rejon ul. Józefa**" oraz o możliwości składania wniosków do tego planu miejscowego.

Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Zgodnie z art. 17 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy ma prawo złożenia wniosku do projektu planu miejscowego.

Wnioski należy składać wyłącznie na **FORMULARZU** w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 27 kwietnia 2026 r.**

FORMULARZ składa się w formie papierowej lub elektronicznej. Wzór **Formularza** jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *WZORY)* oraz udostępniony w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa na dzienniku podawczym (adres: ul. Mogilska 41). Można go przesłać poprzez e-doręczenia. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online. LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego - Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile z formularzem należy kierować na adres: *wnioski-bp@um.krakow.pl*

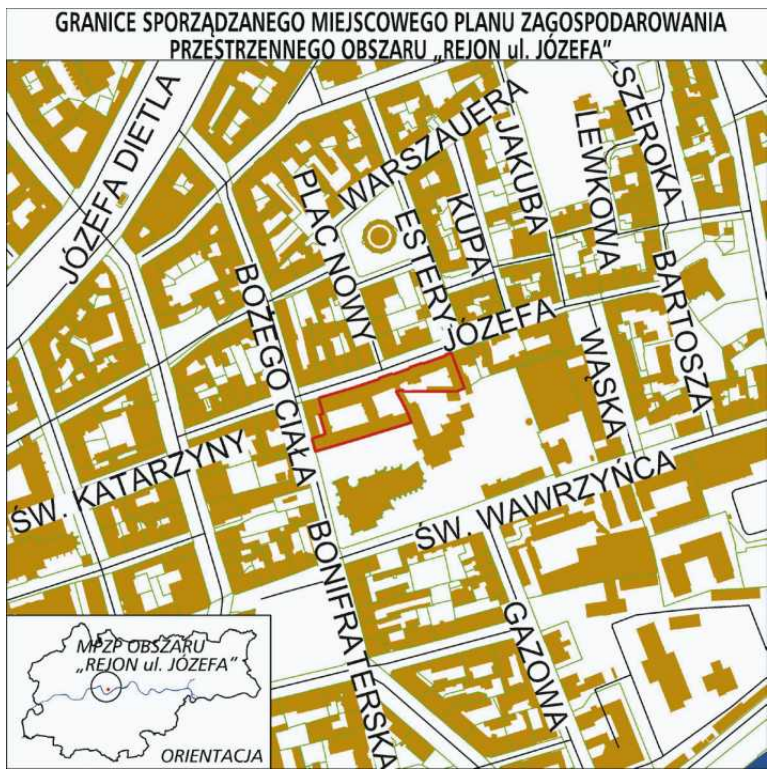
Forma papierowa obejmuje:

- złożenie formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie formularza drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków.

Szczegółowych informacji oraz pomocy w wypełnieniu formularza udziela projektant w godzinach pracy Urzędu Miasta Krakowa – Wydział Planowania Przestrzennego oraz w ramach dodatkowego dyżuru, w godz. 16:00-17:00 w dniu 17 kwietnia 2026 r. w siedzibie Rady i Zarządu Dzielnicy I Stare Miasto, przy ul. Rynek Kleparski 4 w Krakowie.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

W przypadku składania wniosku za pomocą poczty elektronicznej, e-doręczeń konieczne jest podpięcie wypełnionego FORMULARZA jako załącznik stanowiący wniosek do projektu planu.

Informuję, że:

1. Złożenie formularza stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.
2. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.
3. Składający formularz ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.
4. Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.
5. Składający formularz ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
6. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie formularza bez rozpoznania.
7. Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
8. Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl

Wykaz wniosków wraz z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem zostanie sporządzony przed rozpoczęciem konsultacji społecznych.

Kraków/34426964

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Odkryto nieznany dotąd gatunek grzyba

Naukowa sensacja z Tatr

Zaczęło się od tajemniczego zamierania pędów kosodrzewiny. Gdy naukowcy z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zaczęli badać przyczynę tego zjawiska, odkryli, że stoi za tym nieznany nauce grzyb z rodziny Cytospora.

Piotr Starmach

• **Wszystko zaczęło się od tajemniczego zamierania pędów kosodrzewiny**

FOT. TOMASZ WIECH / AGENCJA WYBORCZA.PL

W Tatrach odkryto nowy gatunek grzyba. Nie jest to dziennikarska przesada, bowiem organizm ten nigdy wcześniej nie został opisany przez naukę.

Odkrycia dokonali naukowcy z Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Nowy gatunek otrzymał nazwę *Cytospora tatrensis Jankowiak & Stępniewska* – od miejsca, w którym został znaleziony oraz od nazwisk odkrywców.

Badania nad tajemniczym zjawiskiem

Za odkryciem stoją prof. Robert Jankowiak, dr hab. Piotr Bilański oraz dr hab. inż. Hanna Stępniewska z Katedry Ochrony Ekosystemów Uniwersytetu Rolniczego. Co ciekawe, nie było to efektem przypadkowego spaceru po górach. To wynik kilkuletnich badań nad tajemniczym zjawiskiem zamierania pędów kosodrzewiny w Tatrach.

– Grzybami, które występują na kosodrzewinie w Tatrach, zajmujemy się od kilku lat. Był taki projekt finansowany przez Lasy Państwowe, realizowany w naszej katedrze, dotyczył zamierania pędów kosodrzewiny. Na początku, w latach 2022–2023, zaobserwowano masowe zamieranie wierzchołków pędów kosówki – opowiada „Wyborczej" prof. Robert Jankowiak.

Naukowcy zostali poproszeni przez przyrodników Tatrzańskiego Parku Narodowego o wyjaśnienie, dlaczego rośliny zaczęły obumierać. To dało zielone światło do rozpoczęcia szczegółowych obserwacji i analiz.

– Przeprowadziliśmy szczegółowy opis objawów chorobowych, występujących na tych pędach. Były one bardzo zróżnicowane; wyróżniliśmy kilkanaście typów zmian chorobowych. Jednym z najczęściej obserwowanych objawów było ciemne, niemal czarne przebarwienie rdzenia pędów – wyjaśnia naukowiec.

Z chorych pędów pobrano próbki. W laboratorium naukowcy izolowali grzyby i badali ich DNA.

Rok w lodówce

Wynik zaskoczył badaczy. – Okazuje się, że te pędy były zasiedlone przez ponad 100 gatunków grzybów. I wśród tych zidentyfikowanych bardzo dużo taksonów było nieznanych jeszcze nauce, nieopisanych w żaden sposób – mówi prof. Jankowiak.

Jednym z nich był właśnie nowy gatunek z rodzaju Cytospora. To grupa grzybów bardzo powszechna na świecie i często związana z chorobami drzew.

– Rodzaj Cytospora to taki rodzaj grzybów, które są częstymi patogenami na roślinach, zwłaszcza na roślinach drzewiastych, w różnych strefach klimatycznych, właściwie na całej kuli ziemskiej. Powodują często zgorzele pędów czy raki na gałęziach – tłumaczy profesor.

Badacze przeprowadzili dokładne analizy genetyczne i morfologiczne. Dopiero wtedy mogli mieć pewność, że mają do czynienia z organizmem, którego nauka jeszcze nie zna.

– Uzyskaliśmy sekwencje wielu genów dla tego gatunku grzyba – ITS, LSU, beta-tubuliny – i dokonaliśmy opisu morfologicznego – opowiada prof. Jankowiak. – Od początku tych badań można powiedzieć, że to były dwa-trzy lata pracy. Najpierw wyizolowaliśmy ten organizm z pędu i mieliśmy go w probówce w lodówce przez rok. Później wróciliśmy do tego i zaczęliśmy opisywać ten gatunek.

Co więcej, Cytospora tatrensis może nie być ostatnim odkryciem z tej serii. – Kolejne nowe gatunki są gdzieś tam w naszych lodówkach i czekają, aż znajdę czas i się nimi zajmę – przyznaje profesor.

Będą kolejne odkrycia?

W ostatnich latach naukowcy opisali już kilkadziesiąt nowych gatunków grzybów, związanych z kosodrzewiną. Ten z Tatr jest jednak szczególny, bo został znaleziony właśnie w wysokogórskim ekosystemie.

I wszystko wskazuje na to, że podobnych odkryć będzie jeszcze bardzo dużo. – Szacuje się, że gatunków grzybów na naszej planecie może być nawet około dwunastu-trzynastu milionów. My znamy około 150-160 tysięcy, czyli zaledwie kilka procent. Olbrzymia część czeka na odkrycie – podkreśla prof. Jankowiak.

Grzyby z rodzaju Cytospora są szeroko rozpowszechnione na całym świecie i najczęściej związane z roślinami drzewiastymi. W zależności od warunków środowiskowych mogą pełnić różne role – rozkładać martwe tkanki roślin, zasiedlać żywe pędy bez wywoływania objawów lub powodować choroby drzew i krzewów. ●

REKLAMA Kraków/34426453

HORYZONTY PERKUSJI

BIZET Suita *Carmen*
KILAR *Orawa*

Orkiestra Kameralna *AMKP*
Maciej Tworek *dyrygent*

12.04 – 18:00
Muzeum Lotnictwa Polskiego
al. Jana Pawła II 39

1KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Kraków

Muzeum Krakowa

XII
KONKURS I POKONKURSOWA
wystawa
drzewek emausowych
Kamienica Hipolitów • pl. Mariacki 3 • 31 marca – 31 maja 2026

MUZEUM KRAKOWA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

MECENAS MUZEUM
WODOCIĄGI Miasta Krakowa
125 lat! Jesteśmy z Wami. Każdego dnia.

PARTNERZY
IMAGO CENTRUM SZTUKI LUDOWEJ
ARTIM
Wawel
CzuCzu
PUZZLOVE
DZIELNICA VII ZWIERZYNIEC
TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW HISTORII I ZABYTKÓW KRAKOWA

PATRONI MEDIALNI
65 TVP3 KRAKÓW
Kraków.pl
Kraków Culture KARNET

Kraków/34423881

eprasa.pl c5e8f4cc0e

CO JEST GRANE

Muzeum Krakowa

Drzewka emausowe to małe arcydzieła

Symbolizuje powrót wiosny, nadzieję i życie po śmierci, cieszy oczy, przywraca pamięć o tradycji. Drzewko emausowe jest krakowskim symbolem Wielkanocy. Które, spośród 117 zgłoszonych do konkursu, otrzyma tytuł najpiękniejszego?

Marta Gruszecka

Święta Wielkanocne mają swoje tradycje. Do tych najpopularniejszych należy przygotowywanie święconki na Wielką Sobotę, uroczyste śniadanie w Wielkanoc i polewanie się wodą w Śmigus-Dyngus, czyli Poniedziałek Wielkanocny. W Krakowie ten dzień jest jeszcze bardziej szczególny – krakowianie od lat odwiedzają wówczas Emaus, czyli świąteczny odpust na ulicach miasta. Targ umożliwia spotkania z bliskimi czy sąsiadami, pielęgnuje i podtrzymuje tradycje ludowe oraz stwarza okazję do zakupu wielkanocnych, regionalnych przedmiotów dostępnych tylko w Krakowie. Jedną z nich jest drzewko emausowe – tradycyjna krakowska zabawka, nawiązująca do sprzedawanych niegdyś na straganach drzew życia, symbolizujących nadejście wiosny i budzenie się przyrody z zimowego snu.

DUSZE ZAMIENIONE W PTAKI

Od 2014 roku Muzeum Krakowa organizuje konkurs na najpiękniejsze drzewko emausowe.

– Dwanaście lat temu uznaliśmy, że z okazji na stałe wpisanego w kalendarz Domu Zwierzynieckiego, oddziału Muzeum Krakowa, Przystanku Emaus, potrzebujemy mocnego akcentu, który pozwoli nam jeszcze lepiej uczcić to święto. Dotarliśmy do źródeł, które mówiły, że w latach 70. XX wieku w Krakowie odbywał się konkurs na najpiękniejszą zabawkę emausową. Niestety, po jednej edycji o konkursie zapomniano. Postanowiliśmy go wznowić, ale tym razem skupić się na jednej zabawce – opowiada Maria Lempart, kuratorka wystawy i konkursu na najpiękniejsze drzewko emausowe.

Jak wygląda tradycyjna zabawka? Składa się z patyczka z listkami oraz ptaszka na sprężynce. – Ptaszek ma symbolizować nadzieję, powrót wiosny i życia nawet po śmierci. To nawiązanie do wierzeń jeszcze sprzed chrześcijaństwa, według których dusze ludzkie miały wracać na ziemię w postaci ptaków i szukać schronienia w gałęziach drzew – mówi Maria Lempart.

WYSTARCZY POMYSŁ I TALENT

Zespół Muzeum Krakowa zaprosił do udziału w konkursie wszystkich – nie tylko producentów zabawek, ale też tych, którzy po prostu odkryli w sobie talent plastyczny.

– Do pierwszej edycji zgłoszono kilkanaście drzewek. Wtedy jeszcze nie wiedzieliśmy, czy konkurs w ogóle się rozwinie. Druga przyniosła już kilkadziesiąt zgłoszeń. Krakowianie mają wiele talentów, działamy dalej. Podsumowaliśmy i zaczęliśmy kontynuować tradycję przez kolejne lata – opowiada kuratorka.

Konkurs ma sześć kategorii: trzy indywidualne (dla dzieci, młodzieży i dorosłych), dwie grupowe (dla dzieci i dorosłych) oraz tradycyjną, w której obowiązują konkretne zasady wykonania.

– Takie drzewko musi być zrobione z drewna i pomalowane oraz mieć przynajmniej jednego ptaszka na sprężynce, który symbolicznie będzie nawiązywał do znaczenia zabawki – zaznacza kuratorka. W pozostałych kategoriach panuje pełna swoboda – jedynym wymogiem jest trójwymiarowa forma i odniesienie do symboliki wiosny. – Co roku trafiają do nas coraz bardziej wyrafinowane drzewka, z konkretną historią, to nie są już tylko proste zabawki. Uczestnicy eksperymentują i sięgają po najróżniejsze techniki oraz materiały, m.in. papier, karton i bibułę, filc, tkaniny, wykorzystują makramę, naturalne gałęzie, światło, dźwięk, a nawet elementy mechaniczne, dzięki którym drzewka wprawia się w ruch siłą własnych mięśni – wymienia kuratorka.

SMACZNE DRZEWKO Z OLIWEK I SERA

Najdziwniejsze drzewko na przestrzeni lat?

– Spożywcze, stworzone w całości z elementów, które można było zjeść. Składało się z m.in. kabanosów, chleba, rzeżuchy, oliwek i sera. Tyle tylko, że wtedy wystawa była bardzo krótka. Obecna edycja potrwa dwa miesiące. Drzewko spożywcze nie wytrzymałoby tak długiej ekspozycji – żartuje Maria Lempart. Podkreśla, że Krakowianie – ale też inni uczestnicy konkursu, bo mogą brać w nim udział nie tylko mieszkańcy Krakowa – są bardzo pomysłowi. – W ubiegłym roku przyjechało do nas m.in. drzewko z Poznania. Od czasu pandemii organizujemy jeszcze konkurs na drzewko emausowe online. Czyli można wykonać zabawkę, zrobić zdjęcie i wysłać do nas, a potem internauci za pośrednictwem mediów społecznościowych głosują na tę najpiękniejszą. Głosowanie już trwa, czas na oddawanie głosów do 8 kwietnia do godz. 12. Szczegóły znajdą państwo na Facebooku Muzeum Krakowa – mówi kuratorka.

„DRZEWKARZE" OD PIERWSZEJ EDYCJI

Każdego roku konkurs przyciąga nowych uczestników, ale są też tacy, którzy biorą w nim udział regularnie.

• **– Drzewko musi być zrobione z drewna i pomalowane oraz mieć przynajmniej jednego ptaszka na sprężynce, który symbolicznie będzie nawiązywał do znaczenia zabawki – zaznacza Maria Lempart** FOT. MARCIN GULIS/MUZEUM KRAKOWA

– Nazywamy ich „drzewkarzami". Wśród nich jest pani obecna na liście zgłaszających od pierwszej edycji i inna, która dołączyła do nas rok później. Styl niektórych uczestników jest nam znany tak dobrze, że rozpoznajemy ich prace od razu. Nie oznacza to jednak powtarzalności drzewek, o nie. Do konkursu trafiają małe arcydzieła. Przemyślane, precyzyjnie wykonane kompozycje, które można z przyjemnością podziwiać – podkreśla Maria Lempart.

W szranki tegorocznej edycji stanęło 117 prac. – To o kilka mniej niż w ubiegłym roku, być może ze względu na wprowadzoną przez nas rejestrację cyfrową. Zapewniam, że nie ma się czego bać, procedura rejestracji jest bardzo prosta – mówi kuratorka.

Najpiękniejsze drzewko emausowe wybierze też publiczność. Głosowanie będzie trwało od 31 marca do 31 maja, czyli w czasie wystawy zabawek w Kamienicy Hipolitów

WSKAZÓWKI UKRYTE WŚRÓD DRZEW

Werdykt jurorów poznamy 29 marca. Jury będzie oceniać zgodność z symboliką drzewka życia, ogólne wrażenie estetyczne, oryginalne ujęcie tematu, pomysłowość, jakość wykonania, samodzielność oraz kompozycję. Najpiękniejsze drzewko emausowe wybierze również publiczność. Głosowanie zwiedzających będzie trwało od 31 marca do 31 maja, czyli w czasie wystawy zabawek w Kamienicy Hipolitów. To nie tylko prezentacja prac, ale również spotkanie z żywą, krakowską tradycją. – Tak jak zimą w Krakowie oglądamy szopki, wiosną warto wybrać się na wystawę drzewek emausowych – podsumowuje Maria Lempart.

Zespół Muzeum Krakowa przygotował też niespodzianki towarzyszące wystawie – najmłodsi będą mogli zwiedzić ją podążając za wskazówkami ukrytymi wśród drzew, a także rozwiązując zagadki w specjalnie dla nich przygotowanym przewodniku. Wewnątrz znajdą wiele ciekawostek na temat historii i tradycji drzewka emausowego oraz wskazówki, jak stworzyć własną zabawkę, co być może zachęci dzieci do startu w kolejnych edycjach konkursu.

Na wystawę drzewek emausowych Muzeum Krakowa zaprasza od 31 marca do 31 maja do Kamienicy Hipolitów (I i II piętro). Wernisaż i ogłoszenie wyników konkursu 29 marca (Niedziela Palmowa) o godz. 14 w sali Miedzianej Pałacu Krzysztofory. Szczegółowe informacje o wystawie i konkursie na stronie muzeumkrakowa.pl. ● 1KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Kraków

ŁAŹNIA NOWA

ADAPTACJA
ŁUKASZ DREWNIAK

SCENOGRAFIA I KOSTIUMY
JERZY BASIURA

ŚWIATŁO
PAWEŁ LABE

MUZYKA
DOMINIK STRYCHARSKI

REŻYSERIA OBRAZU
PETER FICK

RUCH SCENICZNY
MARTA WOŁOWIEC

INSPICJENTKI:
KATARZYNA BIAŁOOKA
JURGITA ZAIKAUSKAS

WYSTĘPUJĄ
ADAM BORYSOWICZ
IWONA BUDNER
KRZYSZTOF GŁUCHOWSKI
SEBASTIAN GRYGO
MACIEJ JACKOWSKI
TADEUSZ HUK
MAŁGORZATA LIPCZYŃSKA
JAN PESZEK
LESZEK PISKORZ
JACEK ROMANOWSKI
PAWEŁ SMAGAŁA
ARTUR ŚWIĘC
KRZYSZTOF ZARZECKI

W MATERIALE WIDEO
ANDRZEJ SEWERYN

NAJBLIŻSZE POKAZY
10–11
KWIETNIA
2026

REŻYSERIA
BARTOSZ SZYDŁOWSKI

PROCES
ELIGIUSZA NIEWIADOMSKIEGO

SCENARIUSZ POWSTAŁ NA PODSTAWIE DOKUMENTU SĄDOWEGO „PROCES ELIGJUSZA NIEWIADOMSKIEGO O ZAMACH NA ŻYCIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ GABRYELA NARUTOWICZA W DNIU 16 GRUDNIA 1922 R. ODBYTY W SĄDZIE OKRĘGOWYM W WARSZAWIE DNIA 30 GRUDNIA 1922 ROKU", KTÓRY OPRACOWAŁ STANISŁAW KIJEŃSKI, 1923 R.

WSPÓŁPROJEKT: ZBIGNIEW PROKOP, FOT. KAROLINA JÓŹWIAK

TEATR ŁAŹNIA NOWA – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ŁAŹNIA NOWA
Teatr Łaźnia Nowa
Kraków-Nowa Huta
os. Szkolne 25

Partner
Mercedes-Benz
Zasada Auto

Patron medialny
Kraków Culture
KARNET

LAZNIANOWA.PL

Kraków/34425160

1 KRL

eprasa.pl c5e8f4cc0e

CO JEST GRANE

Premiera w Narodowym Teatrze Starym w Krakowie

Francuzka szuka korzeni

Elsa Revcolevschi, pierwsza zagraniczna rezydentka Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie, wyreżyserowała „Martwe natury". Premiera 27 marca na na Nowej Scenie NST (Jagiellońska 1).

MARTA GRUSZECKA: Jesteś francuską reżyserką polskiego pochodzenia, która przyjechała pod Wawel na zaproszenie Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie. Poznajmy się: jaki teatr jest ci najbliższy?
ELSA REVCOLEVSCHI: W teatrze interesuje mnie rzeczywistość pozateatralna, która rzadko stanowi materiał przenoszony na scenę. Kiedy już wiem, o czym chcę opowiedzieć, szukam odpowiedniego języka, by to zrobić i sprawdzam, jak dana sprawa „czuje się" w teatrze. Wszystkie projekty, które do tej pory robiłam w teatrze, dotyczyły badań nad przeszłością. To dlatego, że większość mojej rodziny pochodzi z Polski, a ja czuję na sobie jej bagaż emocjonalny. Zaproszenie Narodowego Starego Teatru przyszło w idealnym momencie – jestem na etapie poszukiwania korzeni.

O czym są „Martwe natury", które zobaczymy na scenie Narodowego Starego TeatrU w Twojej reżyserii?
– Punktem wyjścia „Martwych natur" jest miejsce – akcja rozgrywa się w pokoju hotelowym, w którym symbolicznie łączą i zmieniają się różne epoki. Każda zmiana czasu oznacza również zmianę statusu tej przestrzeni. Czasem pokój hotelowy jest miejscem śledztwa, innym razem kryjówką zakochanej pary. Pokój gra równoprawną rolę w sztuce.

• **Narodowy Stary Teatr zaprasza na spektakl „Martwe natury" w reż. Elsy Revcolevschi** FOT. HAWA

Jaka jest jej fabuła?
– Spektakl opowiada o pamięci, której jedynymi świadkami są przedmioty. Otwieramy go sceną znalezienia ciała w pokoju hotelowym. Rozpoczyna się śledztwo, ale już chwilę później jesteśmy świadkami sytuacji, w której o miejscu mówi się w kontekście przestrzeni muzealnej – pokój ma bowiem zostać pokojem pamięci o kobiecie, członkini ruchu oporu, przebywającej tutaj w czasie okupacji. Stopniowo dowiadujemy się, kim była ta bohaterka i co robiła w hotelu. Ta sytuacja uruchamia refleksję na temat pamięci – jak funkcjonuje, w jakich sytuacjach ją zawłaszczamy, kiedy przesuwamy, co z nią robimy?

Scenariusz brzmi bardzo osobiście. „Martwe natury" są dla Ciebie trudnym doświadczeniem?
– Jedną z bohaterek jest Francuzka Edith, która poszukuje swoich korzeni i chce dowiedzieć się więcej na temat przodków. Kobieta wygłasza monolog o drzewie, które pochyla się, by sięgnąć do korzeni. Pochylenie jest jednak tak intensywne, że drzewo się przewraca. Po moich przodkach – jestem Francuzką o polsko-żydowskich korzeniach – odziedziczyłam bagaż emocjonalny i traumy. Nie jechałam do Krakowa z oczekiwaniem, że ta podróż mnie uzdrowi. Po czasie spędzonym tutaj czuję jednak, że moje emocje są lżejsze, a praca w Narodowym Starym Teatrze pozwoliła mi przepisać moje doświadczenie na sztukę. I wiele zrozumieć na mój własny temat. Między innymi to, że jestem teraz sobą w miejscu, które mogłoby być moim, gdyby historia potoczyła się inaczej. ●
Rozmawiała Marta Gruszecka

Teatr Bagatela sięga po Szekspira

Wyspa ze snów

Czy w sercu potępionego przez innych księcia Mediolanu jest jeszcze miejsce na przebaczenie? Premiera „Burzy" Szekspira w ostatni weekend marca na Dużej Scenie Teatru Bagatela.

Potępiony książę Prospero, niegdyś władca Mediolanu, wygnany ze swojego królestwa dziś mieszka na położonej na końcu świata wyspie i sprawuje tam władzę za pomocą czarów. Razem z Prospero mieszka jego córka, Miranda. Pewnego dnia, kiedy nieopodal przepływa statek z królem Neapolu na pokładzie, na morzu pojawia się burza. Czy nagłe załamanie pogody to przypadek? A może jednak ktoś, kto zna się na magii, przyczynił się do sztormu i rozbicia statku?

Uczucie na przekór

Historię Prospera wymyślił i opisał w „Burzy", jednym ze swoich ostatnich dramatów, William Szekspir. Tekst ma około 415 lat i jest wciąż chętnie wystawiany przez teatry na całym świecie. Nową inscenizację właśnie przygotowuje Teatr Bagatela. Jaka będzie „Burza" w reżyserii Franciszka Szumińskiego?

– Wyspa utkana ze snów Prospera – w naszej inscenizacji przywodząca na myśl obrazy Salvadora Dalego i Giorgia de Chirico – staje się przestrzenią zderzenia światów. Tu naiwna miłość młodych spotyka się z cynizmem starych. Nagłe i szczere uczucie Mirandy i Ferdynanda, syna śmiertelnego wroga Prospera – Alonsa, zostaje potraktowane instrumentalnie. Staje się narzędziem budowania politycznych układów i wpływów – mówi reżyser. Wspomina też o innych bohaterach. – Bajkowy, często oniryczny świat „Burzy" malują także magiczne postaci Ariela i Kalibana. Ariel, duch powietrza, jest narzędziem czarów Prospera i uosabia pragnienie wolności. Kaliban, syn wiedźmy, związany z ziemią i instynktem, odsłania mroczną stronę władzy i kolonizacji.

Reżyser podsumowuje: – „Burza", uznawana za sztukę rozrachunkową, jest opowieścią o władzy, przebaczeniu i rezygnacji z kontroli. Pełna magii, liryzmu i tajemnicy, bywa odczytywana jako symboliczne pożegnanie Szekspira z teatrem.

Za kulisami

Wystąpią: Dariusz Starczewski, Michał Kościuk, Kosma Szyman, Przemysław Branny, Anna Rokita, Wojciech Leonowicz, Katarzyna Żbel, Marcel Wiercichowski, Kaja Walden, Marcin Kobierski i Maciej Sajur. Autorami tłumaczenia są Piotr Kamiński i Anna Cetera, dramaturgię opracowała Gosia Jakubowska Raczkowska, scenografię przygotowali Julia Partyka (również autorka kostiumów) i reżyser Franciszek Szumiński, muzykę Marcin Nenko, choreografię Aleksandra Kuś, projekcje Stanisław Zaleski, światła Daniel Sanjuan-Ciepielewski, reżyserowi asystowała Monika Handzlik (również w roli inspicjentki).

Premiera „Burzy" w reż. Franciszka Szumińskiego 28 marca (sobota) o godz. 19.15 na Dużej Scenie Teatru Bagatela (Karmelicka 6). Pozostałe pokazy 27,29 i 31 marca, 1 kwietnia oraz 26-28 maja. Bilety są dostępne na stronie bagatela.pl. ●
Marta Gruszecka

REKLAMA Kraków/34425401

Kraków

TEATR LUDOWY

HENRYK SIENKIEWICZ

PAN WOŁODYJOWSKI

REŻYSERIA: STANISŁAW CHLUDZIŃSKI, BARTOSZ CWALIŃSKI

PREMIERA: 11 KWIETNIA 2026

TIM/ SCENA KAMERALNA

TEATR LUDOWY • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

MPK S.A. w Krakowie
Mecenas Teatralnego Instytutu Młodych – ZUE S.A. GRUPA ZUE
Partner Teatru Ludowego KIA WADOWSCY
KRAKÓW AIRPORT im. Jana Pawła II
Patron medialny pap POLSKA AGENCJA PRASOWA
RADIO KRAKÓW
Kraków Culture KARNET

1KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza

WROCŁAW TYGODNIK

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Powieść z Wałbrzychem w tle

Marek Krajewski o swojej nowej książce

▶16

Edukacja

Wyjątkowa skala agresji

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nauczycielom powtarza się, że muszą uważać na słownictwo, ale jeśli dziecko wbija drugiemu ołówek w plecy, to nie ma czasu, żeby dobierać słowa. Nauczyciel nawet krzyknie, bo też ma emocje. A to niedobrze, bo dziecko się wystraszyło, a pani krzyczy na lekcjach – mówi Ewa Kowalczyk, nauczycielka i konsultantka DODN we Wrocławiu. ▶4-5

Popowice

Kim jest wieloletni hejter?

Ma 45 lat, psa w typie pitbulla i dużo wolnego czasu. – Dewastuje auta, bazgrze po klatkach, niszczy, co popadnie, no i grozi – słyszymy na Popowicach. – Nawet jak na chwilę znika, to wraca. Jego modus operandi jest prosty. Upatruje sobie ofiarę i coraz bardziej się do niej zbliża. Najpierw hejtuje w sieci. Potem wnika w jej codzienność. ▶6-7

Policja

Pożegnanie funkcjonariusza Pako

Aspirant Marcin Nieć przez 9 lat pracował z owczarkiem Pako w Komendzie Powiatowej Policji w Kamiennej Górze. – Później to już nie ja sterowałem psem, tylko byłem trzymaczem smyczy, a on mi wskazywał drogę – wspomina. Policjantowi wcześniej przydzielono innego psa, jednak z powodu choroby zwierzęcia szkolenie zakończyło się szybko. Pako został z nim na 11 lat. ▶8-9

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Leszek Frelich

Za potworami pedofilskimi ruszyły potwory polityczne

Ijedne, i drugie potwory nie myślą ani trochę o ofiarach. Dbają tylko o osiągnięcie swoich celów, za wszelką cenę.

Pokazuje to dobitnie rzekoma afera pedofilska w dolnośląskiej KO. Rzekoma, bo żadnej takiej afery w KO nie ma. Była jedynie terenowa działaczka, żona pedofila (niedawno skazanego w I instancji), która dostała zarzuty m.in. za to, że nie pomogła nieletniej ofierze swego męża, choć o jej krzywdzeniu wiedziała (niedawno skazana za to w I instancji). Gdy w partii dowiedziano się, że mąż działaczki ma zarzuty pedofilskie, przestała być jej członkinią.

Dzisiejsze twierdzenia polityków głównie PiS, ale też Konfederacji, że w ówczesnej Platformie o jej przewinach wiedziano i nie reagowano, to wyssane z palca kłamstwa. Nikt nie wiedział, bo takich spraw organa ścigania nie rozgłaszają. Po to, aby nie zaszkodzić ofiarom, szczególnie nieletnim, które przeżyły koszmar.

Niestety, jest specyficzny gatunek ludzi, dla których dobro ofiar nie ma żadnego znaczenia, tym bardziej, gdy dostrzegą, że mogą na potencjalnie nośnej medialnie sprawie upiec własną pieczeń. Stąd niektórzy politycy, głównie z partii Kaczyńskiego, bez skrupułów zaczęli ujawniać i upubliczniać dane byłej działaczki, choć doskonale wiedzieli (no, chyba że są idiotami), iż tym samym ułatwiają zidentyfikowanie dziecka, które padło ofiarą pedofila, jej męża.

Nawet pomimo tak strasznej tragedii ofiary pedofila, jaka miała miejsce wcale nie tak dawno w Szczecinie, do której walnie przyczynili się pisowscy politycy i dziennikarze, ludzie Kaczyńskiego nadal są niezdolni do jakiejkolwiek refleksji

Tak zrobił Paweł Hreniak, były pisowski wojewoda, obecnie poseł i prezes Zarządu Okręgowego partii Kaczyńskiego. Przy okazji łżąc jak z nut, że „lokalne struktury przez lata udawały, że nic się nie dzieje".

Tak zrobił Michał Dworczyk, były minister w rządzi Morawieckiego i poseł z Wałbrzycha, obecnie europoseł PiS.

Tak też zrobili lokalni działacze Konfederacji z Kłodzka. No i oczywiście TV Republika, w której nie mają żadnych hamulców w nawalance w partię Tuska.

Nie było żadnego społecznego interesu w ujawnieniu danych byłej działaczki PO. Nie jest już osobą publiczną, nie piastuje żadnych stanowisk zaufania publicznego, ani w ogóle żadnych innych. I do sądu należy decyzja, czy jej dane zostaną umieszczone w rejestrze przestępców seksualnych.

Ludzie Kaczyńskiego ujawnili ją tylko po to, aby kłamliwie ogłosić, że partia Tuska toleruje w swych szeregach pedofilów. Liczyć, że przy okazji nabiją sobie punktów u swych wyborców. A że dokonują tym samym ponownej wiktymizacji ofiary, że być może utrwalają jej traumę, że być może utrudniają jej powrót do psychicznej równowagi, to ich nic a nic nie obchodzi. Oni są w stanie dla swoich celów ryzykować zdrowiem, a nawet życiem ofiary strasznego przestępstwa.

To oczywiście żadna nowość. Stosunek obozu Kaczyńskiego do ofiar przestępstw najdobitniej pokazało rozkradanie pieniędzy z Fundusz Sprawiedliwości w czasach rządów PiS. Teoretycznie miały do tych ofiar trafiać, a płynęły do kieszeni pisowskich sojuszników.

Nie było też żadnego społecznego interesu w ujawnianiu, do jakiej partii należała skazana kobieta. Był za to interes ofiary, by ujawnić jak najmniej faktów, pozwalających na jej identyfikację, czy to wśród rówieśników, czy znajomych, czy sąsiadów. Tymczasem wrocławski dziennikarz Marcin Torz chełpi się tym, że nie miał oporów, by to ogłosić. I składa podziękowania dla TV Republika, że na jej antenie mógł to zrobić (kto normalny chodzi do tej szczujni?). Przy okazji jeszcze bredzi, że „Wyborcza" celowo nie podała nazwy partii, żeby nie zaszkodzić KO. Jak nic należy się medal z rąk Karola Nawrockiego.

Niestety, jak widać, nawet pomimo tak strasznej tragedii ofiary pedofila, jaka miała miejsce wcale nie tak dawno w Szczecinie, do której walnie przyczynili się pisowscy politycy i dziennikarze, ludzie Kaczyńskiego nadal są niezdolni do jakiejkolwiek ludzkiej refleksji.

Prawica uderza w Koalicję Obywatelską „aferą pedofilską"

Partyjny atak

„Afera pedofilsko-zoofilska w partii Tuska" – krzyczy swym paskiem TV Republika. I podaje informacje, które pozwalają zidentyfikować jedną z kilku nieletnich ofiar pedofila. To samo robią politycy PiS i Konfederacji.

Marcin Rybak

Na dodatek 'Wyborcza" – która jako pierwsza napisała o tej sprawie i doprowadziła do odejścia z polityki negatywnej bohaterki – oskarżana jest o „tuszowanie sprawy pedofilskiej".

Anna, jej mąż i wyroki sądu w Świdnicy

Sąd Okręgowy w Świdnicy skazał w tym miesiącu na 6,5 roku więzienia kobietę (w naszych artykułach przedstawiana była pod zmienionym imieniem Anna) oskarżoną o zoofilię oraz brak reakcji na krzywdzenie dziecka przez swojego męża – pedofila. Miało to – orzekł sąd – trwać 11 lat.

Wyrok nie jest prawomocny. Prokuratura, która żądała dla oskarżonej 18 lat więzienia, będzie składać apelację. Z pewnością wniesie ją też obrona. Kobieta przedstawia się jako ofiara męża, a nie współsprawczyni zbrodni, jakich dokonał. Dodajmy, że jeden z zarzutów wobec Anny dotyczy zdarzenia, w którym doszło do zagrożenia życia pokrzywdzonego dziecka. Nie ujawnimy więcej, ale to ważny wątek całej historii.

Były mąż Anny – również w tym miesiącu – skazany został na 25 lat więzienia, również nieprawomocnie. Przypisano mu 26 przestępstw: „zgwałcenia, doprowadzenia do poddania się innym czynnościom seksualnym, narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu poprzez podawanie substancji odurzających, utrwalanie i posiadanie treści pornograficznych, znęcanie się nad zwierzętami oraz podżeganie do składania fałszywych zeznań" – czytamy w prokuratorskim komunikacie.

Kara 25 lat więzienia to najsurowszy wyrok, jaki mógł w tej sprawie zapaść.

DOWODEM SĄ TE SAME FILMY

Mężczyzna został zatrzymany w Szwecji na początku 2023 roku. W jego sprawie utworzono międzynarodową grupę śledczą. Wśród obciążających go dowodów, są bardzo drastyczne filmy. W tym nagrania pornograficzne z udziałem zwierząt. Na niektórych jest ówczesna żona skazanego.

Prokuratura ustaliła, że była nagrywana bez swojej zgody. Dlatego w wątku swojego byłego męża Anna ma status osoby pokrzywdzonej.

Michał Dworczyk z PiS publikuje imię, nazwisko i wizerunek Anny. Na zdjęciu kobieta stoi obok ważnej polityczki PO. Nic więcej. Autorzy komentarzy wiedzą, o co chodzi. Dopisują resztę

Równocześnie była przesłuchiwana jako świadek, bo to ją oskarżony miał namawiać do fałszywych zeznań.

Nie da się w tym samym śledztwie być i świadkiem, i pokrzywdzonym, i podejrzanym. Dlatego osobne prokuratura wszczęła, żeby wyjaśnić rolę kobiety. W czerwcu 2023 r. ogłoszono jej zarzuty związane z zoofilią. Nikt o tym nie wiedział.

W 2023 roku Anna działała jeszcze w Platformie Obywatelskiej. Kilka lat wcześniej kandydowała nawet w wyborach samorządowych. Ważny działacz tej partii w regionie zarzeka się, że nikt wtedy o zarzutach nie wiedział. Wiedziano jedynie, że jej mąż jest w areszcie oraz że sprawa dotyczy pedofilii. Kobieta przedstawiała się kolegom w partii jako jedna z jego ofiar.

ODCHODZI Z POLITYKI

W marcu 2024 r. o sprawie dowiaduje się dziennikarka „Wyborczej" Agnieszka Dobkiewicz. Umawia się z Anną na rozmowę. Dzień przed nią kobieta informuje lokalne władze swojej partii, że prokuratura chce jej ogłosić zarzuty związane ze sprawą męża. W odpowiedzi słyszy, że ma zrezygnować z członkostwa. Tak też się stało. Faktem jednak jest, że Anna okłamała wtedy swoich partyjnych kolegów, bo zarzuty ciążyły na niej już od dziewięciu miesięcy.

Opisaliśmy tę historię tydzień później, podając, że kobieta jest podejrzana o zoofilię. Ona przekonywała, że była ofiarą. – On umiał mnie tak zmanipulować. Czuję się dziś jego ofiarą. Nie umiem powiedzieć, dlaczego się na to wszystko godziłam. Większości rzeczy nie pamiętam. Nie wiem, co się ze mną działo – mówiła Anna dziennikarce „Wyborczej". I dodawała, że były mąż poniżał ją oraz znęcał się nad nią psychicznie. Oraz że zamontował kamery w całym domu. Anna uważała, że w ten sposób mógł zastraszyć jej córkę.

Kilka miesięcy po tekście „Wyborczej" i odejściu Anny z polityki – dokładnie w październiku 2024 roku – kobiecie ogłoszono kolejne zarzuty. Miała pomagać w krzywdzeniu jednej z nieletnich ofiar swojego męża. Nie powstrzymała go, nie pomogła dziecku.

Twierdziła, że nie akceptowała działań męża, że była zastraszana, że znęcał się nad nią. Ale sąd uznał Annę za winną wszystkich przestępstw, o które oskarżyła ją prokuratura.

MEDIALNA BURZA POZWALA NA IDENTYFIKACJĘ

Zaraz po opisanym przez „Wyborczą" wyroku rozpętuje się medialna burza. Jej głównymi bohaterkami są Anna i KO. Mąż skazany na 25 lat nikogo nie obchodzi, jest dodatkiem do Anny.

„Kiedy w 2024 r. mąż dewiacyjnej działaczki PO siedział już w areszcie, ona spokojnie w strukturach partii awansowała na pełno-

eprasa.pl c5e8f4cc0e

ujawnił ofiarę

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

mocnika komitetu wyborczego" – napisał wrocławski poseł PiS Paweł Hreniak na portalu społecznościowym. Jakie zarzuty ciążyły na mężu „dewiacyjnej działaczki"? Tę informację Hreniak pominął.

Tymczasem w mediach i internecie pojawiają się dane kobiety i zdjęcia. Plakat, gdy kandydowała w wyborach. Z twarzą zakrytą tak, że wizerunek jest praktycznie ujawniony. Tak robi Hreniak. Tak samo TV Republika, która krzyczy „paskiem": afera pedofilsko-zoofilska w partii Tuska. Pojawiają się tam też informacje, które pozwalają zidentyfikować jedną z kilku nieletnich ofiar mężczyzny.

Michał Dworczyk z PiS idzie inną drogą. Publikuje imię, nazwisko i wizerunek Anny. Na zdjęciu kobieta stoi obok ważnej polityczki PO. Nic więcej. Autorzy komentarzy wiedzą, o co chodzi. Dopisują resztę.

W przestrzeni publicznej – szczególnie w serwisach społecznościowych – są i tacy, którzy podają pełne imię nazwisko i wizerunek Anny i od razu dodają, jakie ciążą na niej zarzuty. Wielu z nich świetnie wie, że przy okazji ujawniają jedną z nieletnich pokrzywdzonych.

Na jednym z profili Konfederacji w mediach społecznościowych aż dwa wpisy poświęcone tej historii. W pierwszym wizerunek Anny jest trochę zanonimizowany. W drugim publikowany jest pięciominutowy materiał TV Republika, a pod spodem zdjęcie kobiety z jej pełnymi danymi. Tak podana informacja identyfikuje jedną z nieletnich ofiar.

Wojciech Nasiadek i Marcin Bogdał z dolnośląskiej Konfederacji, w rozesłanym do mediów oświadczeniu, zażądali od władz KO informacji na temat ich byłej działaczki. „Nie formułujemy zarzutów o charakterze zbiorowym wobec członków jakiejkolwiek formacji politycznej. Domagamy się jednak rzetelnej informacji w sprawie, która budzi uzasadnione oburzenie społeczne" – napisali działacze Konfederacji i podali jej prawdziwe imię oraz inicjał nazwiska, które pozwalają zidentyfikować jedno ze skrzywdzonych dzieci.

NAJWAŻNIEJSZE MIAŁO BYĆ DOBRO DZIECKA

– Czy walka polityczna uzasadnia publikowanie wrażliwych informacji? – spytałem Barbarę Chrobak, która jako działaczka Solidarnej Polski Zbigniewa Ziobry została członkinią Państwowej komisji do spraw pedofilii, powołanej w czasie rządów PiS, z inicjatywy tej partii.

– Nie chcę się wypowiadać w tej konkretnej sprawie, bo jej nie znam – odpowiada, ale podkreśla: – Zawsze w tego typu sytuacjach powinno się przede wszystkim brać pod uwagę dobro dziecka. Nawet jeżeli pokrzywdzone dziecko dziś jest osobą dorosłą. Ono ma się czuć bezpiecznie. Będąc członkiem Komisji zawsze dobro pokrzywdzonych dzieci, dzisiaj już dorosłych, było dla mnie najważniejsze. ●

OGŁOSZENIE
Wrocław/34424939

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

Zgłoś do plebiscytu
najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Czytaj więcej na
Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA
PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK
Warszawa
PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 WR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Edukacja

Wyjątkowa skala agresywnych zachowań

– Nauczycielom powtarza się, że muszą uważać na słownictwo, ale jeśli dziecko wbija drugiemu ołówek w plecy, to nie ma czasu, żeby dobierać słowa – mówi Ewa Kowalczyk, wieloletnia nauczycielka i konsultantka DODN we Wrocławiu.

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
EWĄ KOWALCZYK
wieloletnią nauczycielką, pedagogiem, konsultantką Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

KAROLINA KIJEK: O edukacji włączającej jedna z nauczycielek napisała w sieci: „Klasa liczy ponad 25 uczniów. W jednej sali są dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego (każde z innymi zaleceniami), uczniowie z trudnymi zachowaniami, dzieci z Ukrainy, Białorusi i innych krajów, które dopiero uczą się języka, oraz dzieci zdolne – ciche, grzeczne i całkowicie pomijane". Tak to rzeczywiście wygląda?

EWĄ KOWALCZYK: Takie są realia. Ja także pracuję w licznej klasie i mam podobną strukturę uczniów. W jednym oddziale jest siedmioro dzieci z opiniami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, dwoje z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Jest też ośmioro dzieci migracyjnych, dwoje z chorobami przewlekłymi i dwoje drugorocznych.

Na lekcji pracuje ze mną nauczycielka współorganizująca proces nauczania. Są klasy, gdzie dodatkowo są asystentka międzykulturowa i tzw. pomoc nauczyciela.

Teraz przygotowujemy się do egzaminów ósmoklasisty. Mniej więcej połowa uczniów wymaga indywidualnych dostosowań. Jedni potrzebują słowników, inni specjalnych nakładek na arkusze, kolejni większej czcionki albo wydłużonego czasu pracy.

„EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA MA SENS", ALE...

Na edukację włączającą sypią się gromy. Eksperci i nauczyciele twierdzą, że szkoła jest na nią nieprzygotowana i nie da się jednocześnie realizować podstawy programowej, wypełniać zaleceń z orzeczeń, indywidualizować pracy.

– Kiedy edukacja włączająca stawała się normą w szkołach publicznych, uczyłam dziecko, którego stan wymagał wyjątkowego, specjalistycznego wsparcia. Poruszał się na wózku inwalidzkim ze swoim asystentem. Miał niepełnosprawność sprzężoną, czyli wiele różnych dysfunkcji. Nie mówił. Uważałam, że niewiele wyniesie z lekcji w zwykłej, masowej szkole. Kiedyś zapytałam mamę, dlaczego go tu posłała. Odpowiedziała: „Wstawałam codziennie o godz. 5 rano, żeby przez całe miasto przewieźć syna na wózku do szkoły specjalnej. Po zajęciach przywoziłam go z powrotem i siedział zamknięty w domu. Inne dzieci z okolicy wychodziły na podwórko, znały się i witały na ulicy. Zależało mi na tym, żeby moje dziecko, które jest częścią tej społeczności, nie było przez nią odtrącone".

Przekonała mnie, że edukacja włączająca ma sens społeczny. Brakuje nam drugiego elementu, do którego szkoła tak naprawdę jest powołana, czyli funkcji edukacyjnej.

Dlaczego?

– Edukacja włączająca opiera się na indywidualnym podejściu do każdego ucznia – dostosowaniu metod pracy, tempa nauki, form sprawdzania wiedzy, sposobu komunikacji. W praktyce nie ma na to czasu.

Lekcja trwa 45 minut. Jeśli odejmiemy pięć minut na sprawy organizacyjne na początku i kolejne pięć minut na podsumowanie, zostaje 35 minut. Załóżmy, że klasa liczy 25 uczniów. Jeśli nowy temat przedstawię w 10 minut, to zostanie mi 25 minut, czyli po minucie uwagi na jedno dziecko. A w edukacji wczesnoszkolnej każde wymaga pomocy.

Są klasy jeszcze liczniejsze i takie, w których niemal połowa uczniów ma opinię lub orzeczenie. Za każdym razem są inne dysfunkcje – to może być niedowidzenie, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, autyzm. Z tym wiążą się różne zalecenia. Obecność nauczyciela wspomagającego nie rozwiązuje problemu – gdy tłumaczy materiał jednemu dziecku, pozostałe czekają.

„NIE BÓJMY SIĘ SZKÓŁ SPECJALNYCH"

Skąd tak duża liczba orzeczeń i opinii?

– Opinii jest znacznie więcej. Mogą je wystawiać także prywatne poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Na przykład dziecko z dysortografią ma wydłużony czas przy zadaniach pisemnych, a nauczyciel nie sprawdza błędów ortograficznych. Są rodzice, dla których to droga na skróty, bo czasem wystarczy po prostu z dzieckiem poćwiczyć i poświęcić mu odrobinę czasu.

Orzeczenia zazwyczaj ma co najwyżej kilka osób w klasie. Są wyżej „w hierarchii" formalnego wsparcia w szkole. Mogą je wystawiać tylko poradnie publiczne. Czasem czeka się nawet rok na wizytę, a co za tym idzie – tyle czekamy na diagnozę dziecka, co oczywiście nie służy pracy nad jego wsparciem. Orzeczenie przysługuje uczniowi z dysfunkcjami, które wymagają pomocy nauczyciela wspomagającego i różnych dodatkowych zajęć.

W praktyce szkoła nie jest w stanie wypełnić wszystkich tych zobowiązań. Często brakuje miejsca – nie ma pomieszczeń, w których można zorganizować dodatkowe zajęcia. Zwłaszcza w tych największych placówkach, gdzie dzieci często uczą się na dwie zmiany. Mają wtedy takie zajęcia na tzw. godzinie zerowej, czyli o siódmej rano lub po zakończeniu drugiej zmiany, gdy są już zmęczone samym pobytem w szkole.

Czy według pani wszyscy powinni być w ogólnodostępnych szkołach?

– Oczywiście, że nie. Przede wszystkim nie bójmy się szkół specjalnych. Tam uczniowie pracują w mniejszych grupach i mają do dyspozycji zespół specjalistów. Niestety wiele z nich zlikwidowano, więc na miejsce trzeba długo czekać.

Kiedyś pracowałam w szkole terapeutycznej, do której trafiały dzieci mające trudności społeczne, emocjonalne czy z opanowaniem podstawy programowej. Przez dwa lata pracowały w małych zespołach – matematyka, język polski i inne przedmioty były prowadzone w formie terapii edukacyjnej. My, nauczyciele, mogliśmy skupić się na indywidualnym podejściu i pracy w grupach 5–6-osobowych.

Po tych dwóch latach dzieci wracały do szkoły rejonowej. Widziałam, jak wiele z nich „wystrzeliło", tak się rozwinęły. Choć czasem adaptacja była trudniejsza – po pracy w małej grupie nie mogły odnaleźć się w licznej klasie rejonowej.

DLACZEGO NAUCZYCIELE NARZEKAJĄ

Co o edukacji włączającej słyszy pani od nauczycieli?

– Narzekają. Zrobił się wielki galimatias. Nie wiedzą, czy szkolić się z nowej podstawy programowej, z kompetencji emocjonalnych czy z pracy z dzieckiem autystycznym. Ciągłe zmiany dotyczą także awansów zawodowych nauczycieli. A do tego dochodzą kolejne nowości – kierowałam wieloma placówkami i praca w każdej z nich wiązała się z jakąś reformą.

Brakuje w tym wyciągania wniosków i jednolitej perspektywy – coś zaczynamy i zanim ocenimy efekty, wprowadzamy następną nowość. Poza tym w ogóle nie rozmawiamy o porażkach – a przecież jeśli zastanowimy się, co poszło nie tak, może unikniemy błędów w przyszłości.

Wielkim problemem stają się też agresja wśród uczniów i pogarszająca się kondycja ich zdrowia psychicznego.

Nauczyciele opisują niebezpieczne sytuacje, z jakimi muszą się mierzyć i zwracają uwagę, że w przypadku dzieci z orzeczeniami możliwości reagowania są mocno ograniczone.

– Trzeba podkreślić, że często agresja, wulgarne odzywki, uporczywe utrudnianie zajęć nie są związane z żadną chorobą ani dysfunkcją. Czasami są wynoszone z domu lub podpatrzone przez dziecko u kogoś innego.

To jednak prawda, że do tej pory nie mieliśmy do czynienia z tak dużą skalą tego typu zachowań. Sama widziałam, jak dziecko wzięło krzesło z metalowymi nogami i rzuciło nim przez całą klasę. Na szczęście udało się uniknąć wypadku. Są klasy, które nie mają stałych wychowawców lub zmieniają się oni bardzo często.

Przeczytam inny wpis nauczycielki. „Byłam pobita przez chłopca z niedostosowaniem społecznym. Chciał wyjść ze szkoły, bo się nudził, próbował rozwalić drzwi wejściowe i rozbić szybę. Próbowałam go wyciszyć i uspokoić. Gryzł mnie, bił, kopał. Po wysiłku sam opadł z sił, dyrekcja wezwała pogotowie i policję. Został przebadany i na drugi dzień

Ewa Kowalczyk

• Aktywna zawodowo nauczycielka z ponad 30-letnim stażem pracy pedagogicznej, pedagog, konsultantka Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Specjalizuje się w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej. Terapeutka w zakresie terapii pedagogicznej, logorytmiki, terapii ręki. Jest też szkolnym doradcą zawodowym.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

był w szkole. Ja wylądowałam na tygodniowym L4".
– Niestety, taka jest szkolna rzeczywistość. Mnie też, mimo wieloletniego doświadczenia w edukacji, coraz bardziej ta sytuacja przytłacza.

Prowokujący uczniowie i roszczeniowi, atakujący rodzice, a także odpowiedzialność za wszystkie nieprzewidywalne sytuacje, zagrażające bezpieczeństwu innych uczniów, powodują frustracje u nauczycieli. Czujemy się bezradni wobec braku rozwiązań w tej kwestii.

No to co z takim problematycznym uczniem zrobić?
– Gdy dziecko jest agresywne, najczęściej jest udzielana doraźna pomoc i są wzywani opiekunowie –zazwyczaj mieszkają blisko – i zabierają je do domu. W trudniejszych przypadkach jest też wzywana policja.

A jeśli rozmowy i uwagi nic nie dają?
– Wychowawca może powołać zespół wychowawczo-pedagogiczny. Taki zespół analizuje sytuację dziecka i kontaktuje się z opiekunami. Wspólnie ustalają plan działań i wsparcia. Jasno też określa zasady postępowania i konsekwencje wynikające z łamania ustalonych zasad i reguł. Może być w formie „kontraktu", który podpisują przede wszystkim opiekunowie, bo niepełnoletni uczniowie nie posiadają osobowości prawnej (myślę tutaj o aktach wandalizmu i przemocy).

Naturalnie powinna być ustalona gradacja konsekwencji, np. uwaga ustna, pisemna, nieuczestniczenie w wycieczce, do obniżenia oceny z zachowania na świadectwie. Konsekwencje powinny być rzetelnie punktowane, mimo że może wydawać się, że już wszystko jest dobrze i uczeń poprawił swoje zachowanie.

A jeśli i to nic nie daje?
– Jeśli to nie pomaga, a rodzice nie chcą współpracować, można poprosić o pomoc instytucje zewnętrzne, typu miejski ośrodek pomocy społecznej czy sąd rodzinny. Jednak postępowania trwają długo i nie rozwiązują problemów szkoły na bieżąco.

Mimo że ukończyłam psychologię, pedagogikę, terapię pedagogiczną, zarządzanie i doradztwo zawodowe, to uważam, że coraz bardziej potrzebna jest resocjalizacja.

Władze już dawno powinny były pomyśleć o większej liczbie ośrodków socjoterapeutycznych dla uczniów nieprzystosowanych społecznie lub zdemoralizowanych (myślę tutaj o uczniach klas starszych), bo w skrajnych przypadkach tylko metody resocjalizacyjne mogą naprawdę pomóc. Jeśli nie wprowadzimy systemowych rozwiązań, pozostaje nam czekać na kolejne tragedie.

A do takich już niestety dochodzi, bo przemoc i agresja są coraz bardziej widoczne w szkołach.

Trzeba podkreślić, że często agresja, wulgarne odzywki, uporczywe utrudnianie zajęć nie są związane z żadną chorobą ani dysfunkcją. Czasami są wynoszone z domu lub podpatrzone przez dziecko u kogoś innego

EWA KOWALCZYK

PROBLEMY NAUCZYCIELI Z RODZICAMI

Rodzice mogą twierdzić, że to obowiązek szkoły, żeby się takim sprawiającym problemy uczniem zająć.
– Wiele lat temu szkoła zaczęła przejmować funkcje wychowawcze rodziców i teraz są tego owoce. Choć jest od tego, aby wskazywać drogę, wspierać, kształtować dobrego obywatela i oczywiście – uczyć. Rolą rodziców jest dopilnować, żeby dziecko coś z tego wyniosło. Dzisiaj zdarza się, że przychodzą do dyrekcji ze skargą, że nauczyciel niczego nie nauczył i żądają zmiany dydaktyka. Mimo że w założeniu powinni wspierać szkołę w jej statutowych działaniach, stają się jej cenzorami i krytykami.

A z drugiej strony chronią dziecko przed konsekwencjami jego zachowań. Kolejny cytat nauczyciela: „Teraz uczeń ma gdzieś uwagę czy jedynkę. Rodzic go pogłaszcze, a ja dostanę e-mail typu >>Wstawienie jedynki i uwagi uważam za krzywdzące, będę jutro w szkole rozmawiać z dyrekcją i liczę na to, że pani też się zjawi<<".
– Bo jednocześnie klosz nadopiekuńczości rodziców bardzo się rozwinął. A to też może sprawić, że dzieci nie nauczą się samodzielnie rozwiązywać problemy.

Byłam kiedyś z wizytą w szkole w Hiszpanii. Tam rodzice odprowadzają dziecko do narysowanej linii przed wejściem. Na parę minut przed lekcją nauczyciel przychodzi i zabiera całą klasę, a po zajęciach odprowadza ją do tej linii. Tam jego rola się kończy – nie wchodzi w to i nie interesuje go, czy rodzic się zjawił i odebrał dziecko.

Jestem zwolenniczką balansu i mądrej dyscypliny – wśród dzieci i dorosłych. Inaczej jest wielki bałagan. Mądra dyscyplina oznacza jasno ustanowione ramy.

Czyli?
– Ważny jest statut szkoły, a w nim klarownie wyłuszczone prawa i obowiązki. Przy czym za dużo mówimy o prawach, a za mało o obowiązkach.

Migracyjne dzieci, które do nas przyjeżdżają, od razu to widzą. Z reguły na początku pobytu są bardzo pokorne i grzeczne – podnoszą rękę spokojnie, nie odrywając łokcia od ławki. Ale obserwują, co dzieje się u nas i nierzadko przejmują te wzorce. Kiedy pytam je, w której szkole jest lepiej, mówią, że w polskiej, bo „u was więcej można".

Druga sprawa to jasne procedury na okoliczność wszelkiego rodzaju zdarzeń – zakłócania spokoju na lekcji, przyjścia ucznia pod wpływem alkoholu, używania przemocy. Po trzecie – żadnego zamiatania pod dywan i zmowy milczenia, jeśli dojdzie do nieakceptowanych zachowań. Będą eskalować, jeśli ich twardo nie powstrzymamy.

Są obywatele, którym policja jest niepotrzebna, bo przez całe życie nie złamali np. przepisów ruchu drogowego. I są tacy, którzy wręcz czerpią przyjemność z tego, że udało im się oszukać system. W szkole jest podobnie.

Nauczyciele wciąż powtarzają, że mają związane ręce.
– Są procedury i możliwości. Tyle że dziś nauczycielom powtarza się, że w przypadku problemów z uczniem nic im nie wolno. Nauczyciel musi uważać na słownictwo – zamiast „co zrobiłeś?" powiedzieć „zastanów się, czy to, co zrobiłeś, było sensowne". Ale jeśli dziecko wbija drugiemu ołówek w plecy, nie ma czasu, żeby dobierać słowa.

Nauczyciel rzuca hasło „zostaw to" albo nawet krzyknie, bo też ma emocje. A to też niedobrze, bo dziecko się wystraszyło, a pani krzyczy na lekcjach.

Mama uczennicy w Głogowie, po incydencie z 12-letnim uczniem z orzeczeniem o niedostosowaniu społecznym pytała, gdzie leży granica akceptacji zachowań dziecka z orzeczeniem. Napisała „My, jako rodzice dzieci bez orzeczeń, przez te lata mieliśmy poczucie, że dobro i prawa naszych dzieci są odgórnie poświęcane kosztem tego jednego dziecka. Nasze dzieci przestały nam mówić o incydentach w klasie, bo stały się dla nich smutną codziennością".
– Niestety, ci grzeczni uczniowie często są tylko cichymi obserwatorami. W domu nadrabiają materiał, jeśli nauczyciel nie był w stanie przeprowadzić lekcji. Dziś nauka w publicznych, ogólnodostępnych szkołach naprawdę wymaga wytrwałości i odporności.

Jeśli nic się nie zmieni, nauczyciele będą nadal odchodzić z zawodu, a rodzice zaczną przenosić dzieci do prywatnych i społecznych placówek, w których – jak sądzą – łatwiej utrzymać porządek i zapewnić lepsze warunki do nauki. Te szkoły będą się rozwijać i nabierać prestiżu. Aż w końcu utworzy się podział szkół na elitarne i ogólnodostępne. Podobny do systemów, jakie funkcjonują w edukacji zachodniej – amerykańskiej, francuskiej czy brytyjskiej.

Rozmawiała Karolina Kijek

Wrocław/34423221

1 WR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Popowice

Kim jest hejter, który od lat te

Ma 45 lat, psa w typie pitbulla i dużo wolnego czasu. – Dewastuje auta, bazgrze po klatkach, niszczy, co popadnie, no i grozi – słyszymy na wrocławskich Popowicach. – Nawet jak na chwilę znika, to wraca i znowu zaczyna nas nękać.

Karolina Kijek

• **Mieszkaniec Popowic od wielu lat terroryzuje i stalkuje innych lokatorów osiedla, skutecznie zatruwając im codzienne życie**
FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jeden z ostatnio poszkodowanych mieszkańców osiedla na Popowicach – po serii internetowych gróźb – czuł, że coś złego wydarzy się w weekend. Dał znać w spółdzielni, powiedział dzielnicowej i wyjechał z rodziną w góry.

Intuicja była słuszna. Hejter atakował przez trzy kolejne noce. W piątek wyspreyował jego imię i nazwisko na wejściu do bloku. W sobotę wymazał napisami środek windy. W niedzielę zdewastował klatkę schodową – na szybach i lampach zostawił imię, rysunki penisów i swastyki. Pewnie po to, aby go zastraszyć i skłócić z sąsiadami.

– Modus operandi tego człowieka jest prosty – mówi inny z sąsiadów. – Upatruje sobie ofiarę i coraz bardziej się do niej zbliża. Najpierw hejtuje w sieci. Potem wnika w jej codzienność, ustala miejsce pracy, wydzwania i grozi, aż w końcu dociera do jej miejsca zamieszkania.

Poszkodowany złożył zawiadomienie na policję, a temat „hejtera z Popowic" podchwyciły media. Po kilku dniach funkcjonariusze zatrzymali 45-letniego mieszkańca osiedla. Sąsiedzi byli: pewni zaraz wyjdzie i będzie to samo.

JAK ZBLIŻA SIĘ HEJTER Z POPOWIC

– Jest jak terminator – słyszę przy ul. Wejherowskiej. – Nawet jak na chwilę znika, to wraca i znowu zaczyna nękać.

Stoją tam wysokie bloki z wielkiej płyty. Po ataku z ubiegłego weekendu, większość napisów na klatce schodowej udało się zmyć. Pomogli sąsiedzi poszkodowanego. Żeby zamalować pozostałe bazgroły, trzeba sięgnąć do kasy spółdzielni i kupić farbę.

Zaatakowany jest administratorem informacyjnej strony o Popowicach. Ostatnio hejter wziął na celownik właśnie prowadzących osiedlowe portale i fora. Sami do końca nie wiedzą, dlaczego. Z jego wpisów na Facebooku wynika, że wszystko rozbija się o jakiś anonim. Być może pojawił się na jednej ze stron i mu się nie spodobał. Żądał, aby udostępnić mu wpis – zapewne chciał namierzyć nadawcę.

Ustalił tożsamość administratorów i znalazł ich zdjęcia. Wstawiał je na Facebooka z ostrzeżeniami (pisownia oryginalna): „Możesz się jeszcze uchronić przed dramą, którą planuje ci zrobić!!!!", „Jezdem u ciebie niebawem", „Zbliżam się".

Dowiedział się, gdzie pracują, a później, gdzie mieszkają. „A tu mieszka administrator grup, gdzie się ukrywa anonimy – pisał, dodając zdjęcie klatki. – Będzie (narysowany – red.) pindol".

Hejter z Popowic w ciągu kilku dni zdewastował kilka klatek schodowych. Wszędzie to samo: nazwiska, penisy, swastyki, napisy.

– Jednemu z tych administratorów najpierw groził telefonicznie, a następnie poszedł na jego działkę i mu ją zdemolował – opisuje jeden z mieszkańców. – Po wszystkim nagrał się na pocztę głosową i zapowiedział ciąg dalszy.

MIESZKAŃCY OSIEDLA: TO DLA NAS CHLEB POWSZEDNI

45–letni sprawca wychował się na tym osiedlu. Ma psa w typie pitbulla i dużo wolnego czasu.

Modus operandi tego człowieka jest prosty – mówi jeden z sąsiadów. – Upatruje sobie ofiarę i coraz bardziej się do niej zbliża. Najpierw hejtuje w sieci. Potem wnika w jej codzienność, ustala miejsce pracy, wydzwania i grozi, aż w końcu dociera do jej miejsca zamieszkania

Nie pracuje. Utrzymuje się z wynajmu mieszkania po ojcu (to wersja jednych sąsiadów) albo mama z Niemiec wysyła mu pieniądze (tak twierdzą inni).

– Chodzi i wkurwia wszystkich dookoła – mówi mi jeden z mieszkańców. – A to przebite dętki od rowerów, a to zniszczone rośliny i domki dla ptaków. Do tego dewastacja aut, bazgroły na klatkach. Jeśli sam nic nie zrobi, to narozrabia jego pies.

Jedna z mieszkanek: – Wcześniej miał dwa, zawsze chodziły luzem. Na pewno zagryzły dwa inne, a jedną sunię prawie, jej leczenie trwało kilkanaście miesięcy. Nauczyliśmy się go omijać na spacerach.

Według sąsiadów z osiedla, zaczął sprawiać problemy około 10–15 lat temu.

Dostaję zdjęcia: okien obrzuconych jajkami, wybitych kamieniami szyb, pomazanych sprayem drzwi od mieszkań, bazgrołów na ścianach, anonimów na tablicach ogłoszeń. Czytam w nich: „Zezowata gruba karlico, nie naklejaj mi tu propagandy", „Śmietniku! Jeszcze raz zobaczę popiół z papierosa na swoim balkonie, bąbarduje jajami!" (pisownia oryginalna).

Słyszę też o przebijanych oponach, urwanych lusterkach, obklejonych autach.

– To dla nas chleb powszedni – mówią mieszkańcy Popowic.

ZACZĘŁO SIĘ OD WODY

Adrian przez rok wynajmował mieszkanie nad nim. Opowiada, że raz przelał kwiatek i trochę wody spadło na balkon sąsiada. – Zwyzywał mnie tak, że nie będę cytował – wspomina Adrian. – Wziąłem ścierkę i mu ten balkon wytarłem.

Następnego dnia miał okna obrzucone jajkami.

– Tak było regularnie, co dwa-trzy dni – opisuje. – Czasem w ruch szły kamienie lub to, co strawił jego pies. Bywało, że brał wąż i lał nam wodę do mieszkania.

Na ścianach na klatce schodowej też pojawiły się bazgroły i czerwony napis „Won z tej bramy". Ktoś wyrwał też jego skrzynkę pocztową – zapewne po to, by mieć dostęp do listów.

– Jakakolwiek próba konfrontacji z tym człowiekiem była niemożliwa – mówi Adrian. – Od razu wyzwiska, groźby, czasem gaz pieprzowy.

Zapewnia, że wielokrotnie prosił o pomoc policję. – Policjanci byli u niego tak często, że mógł ich już na herbatę zapraszać – twierdzi.

Po tym, jak sąsiad z dołu uszkodził mu kamerę z balkonu, skierował sprawę do sądu.

– Zostało mu zasądzone 800 zł zadośćuczynienia, którego nigdy nie otrzymaliśmy – opowiada. – Na rozprawie próbował robić z siebie ofiarę i posądzał mnie o kradzież drabiny. Opierał ją o mój balkon, wchodził i zaglądał przez okno, czasem przewracał kwiatki. Pewnej nocy ktoś mu ją ukradł i się upierał, że to ja.

Po roku mieszkania na Popowicach, Adrian się wyprowadził. – Wyniosłem się dla własnego komfortu – mówi. – Nie dało rady z tym człowiekiem wytrzymać.

Przyznaje, że wciąż nie ma spokoju – niedawno były sąsiad wydzwaniał do jego pracodawcy.

MIESZKAŃCY NA POPOWICACH SIĘ BOJĄ

Mieszkańcy boją się hejtera. Są tacy, którzy nie wychodzą z domu, gdy spaceruje z psem.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

rroryzuje mieszkańców

Inni zgłaszają jego profile do Facebooka ze względu na obraźliwe dla nich wpisy. Ich główny motyw to sąsiedzi. Nazywa ich „śmietnikami". Publikuje topornie posklejane grafiki z ich zdjęciami.

Na jednej fotografii, obok Adriana, wkleja Mariusza Trynkiewicza. Jakoś dowiedział się, że sąsiad – podobnie jak ten pedofil i morderca – pochodzi z Piotrkowa Trybunalskiego.

Mieszkańcy od lat wzywają też do hejtera policję.

Wpis w sieci: „Weszli do bramy, postali z nim trzy minuty i koniec interwencji".

Mieszkanka: – Przyjeżdżali, pogadali z nim chwilę i na tym koniec.

Jeden sąsiad twierdzi, że zeznawał też w sprawie jego znęcania się nad psami – ludzie mieli widzieć i słyszeć, jak je bije. Obawia się, że nic z tego wyniknęło.

Na osiedlu krąży plotka, że hejter jest jakąś policyjną wtyką – to, zdaniem mieszkańców, wyjaśniałoby brak twardej reakcji.

Interweniowali też w spółdzielni mieszkaniowej. – Ma związane ręce, bo to mieszkanie własnościowe – mówią.

Zwróciliśmy się do niej z pytaniem, czy podejmowała jakieś działania, aby opanować sytuację. Zapytaliśmy też, czy zgodnie z prawem są możliwe bardziej zdecydowane kroki, jak próba eksmisji. Czekamy na odpowiedź.

Sąsiedzi z klatki – to znaczy ci, którzy się nie bali – mieli dość na tyle, że skrzyknęli się i wspólnie wynajęli prawnika. Mówią, że ubiegłego lata skierował w ich imieniu sprawę do sądu.

– Chcemy tylko tego, żeby ten człowiek się stąd wyniósł i dostał zakaz zbliżania się do naszej okolicy – zaznaczają.

Nie wiedzą, w oparciu o jakie przepisy prawnik prowadzi tę sprawę. Słyszeli, że wniosek najpierw został odrzucony, ale uwzględniono zażalenie. Czekają, co dalej.

APEL POLICJI, ZARZUTY I RACJA MIESZKAŃCÓW

W tym tygodniu, gdy jeden z poszkodowanych złożył zawiadomienie i o „hejterze z Popowic" zrobiło się głośno, policja zaczęła działać. Wszczęła postępowanie pod kątem uporczywego nękania, czyli tzw. stalkingu.

– To wstępna kwalifikacja, może ulec zmianie i rozszerzeniu – mówi mi w środę Wojciech Jabłoński, oficer prasowy Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu.

Opisuje, że funkcjonariusze zbierają materiały i zabezpieczają internetowe wpisy, więc pokrzywdzonych może być więcej. Są też w kontakcie ze spółdzielnią, bo to na jej mieniu wyrządzono szkody.

Kiedy pytam o wcześniejsze zgłoszenia dotyczące mieszkańca, policjant przyznaje, że nie ma o nich informacji. Prosi, aby zaapelować do mieszkańców, którzy również mogą być poszkodowani, żeby się zgłaszali.

– Chcemy przerwać tę sytuację i sprawić, aby ten człowiek tego już nie robił – zapewnia. – A przede wszystkim zebrać na tyle silny materiał dowodowy, żeby można było przedstawić zarzuty.

W międzyczasie hejter udostępnia na Facebooku medialne doniesienia na swój temat. Kpi z nich lub twierdzi, że jest ofiarą pomówień i hejtu. Powtarza, że chodzi mu tylko o ten anonim.

Mieszkańcy boją się hejtera. Są tacy, którzy nie wychodzą z domu, gdy spaceruje z psem

W czwartek apel – na prośbę policji – publikują popowickie portale osiedlowe. „Zwracamy się do Państwa z prośbą o zgłaszanie podobnych przypadków zachowań na osiedlu do tych, które opisujemy" – proszą.

Chodzi o przypadki wykorzystywania zdjęć do tworzenia uwłaczających grafik, stalking, zastraszanie, nagabywanie w domach czy miejscach pracy, groźby zemsty za ujawnienie aktów prześladowań lub wandalizmu. Postępowanie prowadzi komisariat na Fabrycznej.

Policja zatrzymuje hejtera tego samego dnia. Mieszkańcy wątpią, że to coś zmieni. – To trwa już tyle lat, że on czuje się bezkarny. Pewnie zaraz wyjdzie i zrobi nam jesień średniowiecza – mówią.

Mogą mieć rację – w piątek, 20 marca, po postawieniu zarzutów, zostaje zwolniony do domu. Ma odpowiadać m.in. za propagowanie faszyzmu, niszczenie mienia i groźby karalne. Zakazano mu kontaktu z pokrzywdzonymi, zbliżania się do nich i publikowania wpisów na ich temat.

Jest objęty dozorem policyjnym.

Wrocław/34426751

1 WR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Jessica Krysiak

11 lat wspólnej pracy z owczarkiem niemieckim

Pożegnanie funkcjonariusza Pako

Aspirant Marcin Nieć przez 9 lat pracował z owczarkiem Pako w Komendzie Powiatowej Policji w Kamiennej Górze. – W pewnym momencie to już nie ja sterowałem psem, tylko byłem trzymaczem smyczy, a on mi wskazywał drogę – wspomina.

Aspirant Marcin Nieć z komendy w Kamiennej Górze jest policjantem od 14 lat. W 2015 r. zdecydował, że spróbuje zostać przewodnikiem psa służbowego i pojechał do Sułkowic, do głównego ośrodka szkolenia psów policyjnych w Polsce. Ale zwierzaka nie mógł sobie tam wybrać, został mu przydzielony. Trafił mu się Pako, roczny owczarek niemiecki.

Nie był to pierwszy pies, z którym Marcin Nieć miał pracować, bo wcześniej przydzielono mu innego, jednak z powodu choroby zwierzęcia szkolenie zakończyło się bardzo szybko. Pako został z nim na 11 lat.

ZACZĘŁO SIĘ OD SPOJRZENIA

Ich pierwsze spotkanie aspirant pamięta bardzo dobrze. – Do pracy nie dostaje się szczeniaka, ale zwierzę, które ma już siłę i charakter. Z jednej strony wiesz, że to pies, który ma gryźć i tropić, a z drugiej zastanawiasz się, czy nie zacznie od ugryzienia ciebie – opowiada policjant. – Stanęliśmy naprzeciwko siebie i nastąpiła wymiana wzrokowa. Poczułem, że będzie dobrze.

Szkolenie w Sułkowicach trwa pół roku. Przez pięć dni w tygodniu pies i przewodnik są razem od rana do wieczora: na placu, w terenie, w budynkach. – Na początku chodzi o to, byśmy się do siebie przyzwyczaili. Muszę przekonać psa do siebie: obecnością, spokojem, karmieniem. Każdy pies ma inny charakter – jedne szybciej łapią współpracę, inne chcą rządzić – opowiada aspirant.

Szybko zauważył, że Pako wyróżnia się na tle innych psów. – Był spokojniejszy, bardziej skupiony. Pracował wprawdzie wolniej od innych, ale za to dokładniej. Najpierw musiał obejrzeć teren, ocenić sytuację. Robił wszystko po swojemu, w swoim tempie, ale jak już ruszył, to wiedziałem, że zadania wykona dobrze.

Aspirant Nieć wspomina, że w tamtym okresie spędzał z Pako więcej czasu niż z własną rodziną. – Wspólne ćwiczenia, ale też przerwy, powroty do kojców i rytm dnia podporządkowany pracy z psem sprawiały, że granica między obowiązkami służbowymi, a osobistą relacją zaczynała się zacierać – przyznaje.

• **W pracy Pako był skupiony i konsekwentny, ale poza nią potrafił zmienić się w łagodnego przyjaciela** FOT. KPP KAMIENNA-GÓRA

REKLAMA Wrocław/34423204 Wrocław/34427185

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO
JEDNOSTKA BUDŻETOWA GMINY WROCŁAW
ul. Św. Elżbiety 3, 50-111 Wrocław

Informuje:

w dniu **02 kwietnia 2026r.** odbędzie się nieograniczony przetarg ustny na najem garaży przy ul. Łęczyckiej 3A boks 2, ul. Lubuskiej 111 i ul. Ulanowskiego 9

w dniu **16 kwietnia 2026r.** odbędzie się nieograniczony przetarg ustny na najem lokali użytkowych przy ul. Pomorskiej 51-53 lok. U6 i ul. Otwartej 6.

w dniu **23 kwietnia 2026r.** odbędzie się nieograniczony przetarg ustny na najem garaży przy ul. Owsianej boks 13 i ul. Owsianej boks 32

w dniu **24 kwietnia 2026r.** odbędzie się nieograniczony przetarg ustny na najem garaży przy ul. Hallera 116 boks 2 i ul. Hallera 3A

Ogłoszenia o przetargach są dostępne na stronie internetowej:

bip.zzk.wroc.pl. – przetargi na lokale użytkowe

Szczegółowych informacji udziela Dział Lokali Użytkowych Zarządu Zasobu Komunalnego ul. Św. Elżbiety 3, tel. 71 776-24-50, 71 776-24-48, 71 776-24-40.

Na tablicy ogłoszeń przed budynkiem Urzędu Miejskiego Wrocławia pl. Nowy Targ 1/8 oraz w siedzibie ZZK ul. Św. Elżbiety 3, zostały wywieszone następujące wykazy:

Wykaz nr KU/4/26 lokali użytkowych przeznaczonych do oddania w najem w trybie przetargowym,

Wykazy nr KU/N/5/26, KU/N/6/26, KU/N/8/26 i KU/N/9/26 lokali użytkowych i garaży przeznaczonych do oddania w najem w trybie bezprzetargowym,

Wykaz nr KU/N/7/26 lokali użytkowych przeznaczonych do oddania w użyczenie w trybie bezprzetargowym,

Wykazy nr ZZ/8/26 i ZZ/9/26 nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym,

2 WR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

W AKCJI PAKO NIE ODPUSZCZAŁ

Po zakończeniu kursu w Sułkowicach zaczęła się prawdziwa służba. Dnie zaczynały się od odprawy; przygotowania psa, napojenia, wyczesania, przygotowania pojazdu. Później scenariusz pisały interwencje.

Jedno z pierwszych poważnych tropień z Pako aspirant Nieć pamięta do dziś. W powiecie złotoryjskim kierowca poszukiwany przez policję porzucił auto na gruntowej drodze i uciekł w las.

– Pierwszą wskazówką na polu był zgubiony but, po kilkunastu metrach Pako miał już drugi. To nam dużo mówiło, że może być dobrze – opowiada. Dalej ślad prowadził do lasu. – Przeszliśmy kilometr do strumienia i tu pojawił się problem; czy poszukiwany tylko przeszedł przez strumień, czy wszedł w wodę, żeby zatrzeć ślad węchowy? Dla Pako jednak problemu nie było, szybko podjął trop.

Rozpoczęła się wspinaczka na pobliską górę. – Na szczycie były mocno wietrzne warunki, pies był nieco zdezorientowany, ale poszedł w stronę ambony leśnej. Zatrzymaliśmy się, poprosiłem o jej sprawdzenie, ale okazała się pusta – wspomina przewodnik. Pako jednak nie odpuścił. – Zawróciliśmy do miejsca, gdzie trop był jeszcze pewny i z tego punktu poprowadził nas do drugiej ambony na skraju lasu. Usiadł pod nią i patrzył w górę. Tam rzeczywiście znajdował się mężczyzna, którego szukaliśmy.

To niejedyna akcja, w której Pako odegrał kluczową rolę. W 2021 roku w Ścinawie doprowadził policjantów pod drzwi mieszkania wandala, który wybił szyby w komisariacie i radiowozach. Innym razem, podczas pościgu w rejonie Jeleniej Góry, Pako w kilkadziesiąt minut odnalazł kierowcę ukrywającego się w trawie po ucieczce przez bagna. – Poszukiwany zapamiętał nawet jego imię – wspomina ze śmiechem asp. Nieć.

„BYŁY W NIM DWA PSY"

W pracy Pako był skupiony i konsekwentny, ale poza nią potrafił zmienić się w łagodnego przyjaciela. Stał się pełnoprawnym członkiem rodziny Nieciów. Dzieci aspiranta mogły wydawać mu komendy, a on wykonywał ze spokojem. – W domu nie było w nim ani śladu psa patrolowego. To tak jakby to były dwa zupełnie różne psy.

Umiejętność przełączania się była widoczna także podczas pokazów i prelekcji w szkołach, które aspirant szczególnie lubił prowadzić z Pako. W części demonstracyjnej pies ruszał do pozoranta, dopadał go i wracał do przewodnika w pełnym skupieniu. A kilka minut później stał już spokojnie przed grupą głaszczących go dzieci.

– Dla niektórych szokiem mogło być to, że pies, który przed chwilą zwalił z nóg i gryzł pozoranta, teraz bierze od dziecka smakołyk i jest wyciszony. Ale Pako świetnie wyczuwał emocje – zaznacza aspirant Nieć.

ZMIENIŁ SPOSÓB, W JAKI ASP. NIEĆ PATRZYŁ NA SŁUŻBĘ

Policjant wspomina, że przez lata pracy z Pako widział, jak pies dojrzewa i się zmienia. – Widać to już po naprawdę prostych rzeczach, jak chodzenie na smyczy bez wyrywania rąk, po chodzenie bez smyczy i wykonywanie komend gestem. W pewnym momencie to już nie ja sterowałem psem, tylko byłem trzymaczem smyczy, a on mi wskazywał drogę – podkreśla.

Pako zmienił się też fizycznie. – Zawsze był dużym psem, ale stał się szczupły i umięśniony dzięki pływaniu, które bardzo lubił. Masa mięśniowa była u niego niesamowita – dodaje.

Mając za sobą lata służby bez psa, Nieć szybko poczuł, jak ogromny komfort daje to, że obok niego jest czworonożny partner. – W pracy bez psa jesteśmy patrolem wspomagającym, a z psem – zwłaszcza o drugiej w nocy, czy w ciemnym lesie, czujemy niesamowite oparcie. Bardziej jesteśmy w stanie liczyć na tego czworonoga niż na kogokolwiek innego – tłumaczy. – Już sam widok Pako działał prewencyjnie. To był 40-kilogramowy pies. Jego widok i obecność naprawdę potrafiła uspokoić emocje wielu ludzi.

Były też sytuacje, które do dziś wywołują uśmiech. – Pamiętam sytuację na komendzie. Kolega z patrolu trochę się go obawiał. Pako podszedł do niego w radiowozie, usiadł przed nim i przyłożył mu pysk do twarzy. Kolega zamarł z przerażenia. Powiedziałem: „pogłaskaj go", ale on był tak spanikowany, że przestał mówić. Po chwili Pako położył się, kolega położył na nim ręce i strach minął.

Jak zaznacza aspirant, choć w jego życiu prywatnym zawsze towarzyszyły mu psy, to relacja z psem służbowym okazała się dużo głębsza.

Stanęliśmy naprzeciwko siebie i nastąpiła wymiana wzrokowa. Poczułem, że będzie dobrze

ASP. MARCIN NIEĆ

Jeszcze podczas służby Pako w kamiennogórskiej jednostce aspirant Nieć pracował także z Brylantem, dziesięciokilogramowym terierem do wyszukiwania narkotyków. – To zupełnie inny pies, inny temperament i inna specjalizacja. Zupełne przeciwieństwo Pako. Ale to właśnie Pako nauczył mnie cierpliwości i spokoju, dzięki niemu dziś lepiej rozumiem psy. Dlatego z Brylantem pracuje mi się łatwiej – podkreśla asp. Nieć.

„SŁABNIE, ALE I TAK CHCE BYĆ PRZY TOBIE"

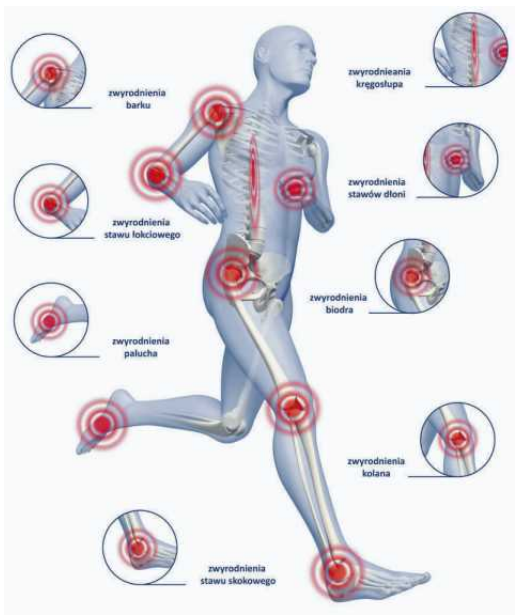
W końcu nadszedł czas, którego każdy policyjny przewodnik się obawia: moment, gdy pies zaczyna się starzeć.

Pako przeszedł na emeryturę w 2024 roku, po dziewięciu latach służby. W tym samym czasie zmieniło się także życie zawodowe aspiranta Niecia. – Po jego odejściu na emeryturę ja też zmieniałem stanowisko – ze służby w terenie na dyżurnego przy komputerze. To był dla mnie podwójny szok. Brakowało tej mobilności.

W domu wciąż czekał na niego Pako – spokojny, uważny, zawsze blisko rodziny, ale już słabszy. Na emeryturze spędził niecałe dwa lata, zanim pojawiła się choroba. – Spędziliśmy razem 11 lat, dla niektórych może to być dużo, ale myślę, że nigdy nie jesteśmy gotowi na koniec przyjaciela. Widzisz, że pies, z którym przeszedłeś tyle lat służby, zaczyna słabnąć. A on i tak chce być przy tobie, jak zawsze – opowiada.

Pako zmarł na początku lutego, ale w pamięci aspiranta Niecia pozostanie na zawsze. – Każdy ma swojego anioła stróża. Ja miałem szczęście, że mój miał zęby, cztery łapy, ogon i niesamowicie sprawny nos oraz ogromne serce do ludzi i pracy.

Wrocław/34423861

FENOMEN OSOCZA i FIBRYNY

Jedyne przyczynowe leczenie bólu - REGENERACJA KRĘGOSŁUPA, STAWÓW, MIĘŚNI I TKANEK

Jesteśmy w Centrum Terapii Kręgosłupa (SPONDLO-CLINIC group) prowadzone przez dra Jarosława Jawnego- (uznany ekspert w dziedzinie spondyliatrii i znany terapeuta manualny) – który pracuje ponad 30 lat z tkanką łączną a jego zespół to uznani specjaliści w swoich dziedzinach. **Centrum słynie z nowoczesnych i skutecznych metod leczenia kręgosłupa, stawów i mięśni.**

Z jakimi schorzeniami najczęściej trafiają do nas pacjenci?
Z bólami i uszkodzeniami kręgosłupa, kolana, biodra czy też barku (cały aparat ruchu) – uszkodzenie po urazie, przeciążenie, wiek i zwyrodnienie. Tam gdzie inni lekarze nie potrafili pomóc lub chcieli tylko operować. A **dysfunkcje i ból należy leczyć zawsze** i za wszelką cenę. Im wcześniej podejmiemy leczenie tym szybciej i taniej dojdziemy do zdrowia.

Co to jest proloterapia?
Proloterapia to najnowocześniejsza na świecie metoda leczenia i regeneracji kręgosłupa, więzadeł, stawów i mięśni. Podajemy preparat w miejsce uszkodzenia i w punkty sterujące. Likwidujemy ból poprzez **naprawę uszkodzonej** tkanki. Dużą skuteczność osiąga się podając gotowy **kolagen MD. PRP to osocze bogato-płytkowe a i-PRF to fibryna** które uzyskuje się po odwirowaniu z krwi własnej pacjenta. **PRP** to skoncentrowana objętość **płytek krwi** i **czynników wzrostu stymulujące** przebudowę naprawczą. **I-PRF** to najwyższe osiągnięcie medycyny regeneracyjnej, jest świetnie **usieciowana (struktura 3D) i zawiera dodatkowo znaczną ilość komórek macierzystych** (nazywana **jest osoczem III generacji**). Z HBOT (**komora tlenowa** hyperbayczna) działa rewelacyjnie. **Odrasta zwykła, zdrowa tkanka.**

Metody u nas stosowane są uznawane za najlepsze na całym świecie
Dodatkowo aby przyspieszyć proces regeneracji stosujemy proloterapię, terapię manualną, igło-terapię, masaże, trening indywidualny kręgosłupa, kinezyterapię, dietę, ale też fizykoterapię - najnowsze technologie XXI wieku. Dzięki temu uzyskujemy **najwyższą skuteczność.**

Czemu kolagen jest aż tak ważny?
Kolagen a szczególnie fibrynogen jest odpowiedzialny za to, że nasze tkanki są elastyczne i mocne. Jego brak sprzyja uszkodzeniom wielu struktur (kolana, biodra, ale też dyskopatie czy przepukliny).

Czy starszym ludziom można pomóc?
Tak, dostarczamy kolagen w ten sposób, żeby w uszkodzonym miejscu następowała regeneracja. Do **pobudzenia regeneracji** należy podać **czynniki wzrostu(PRP), komórki macierzyste, tlen** i zapewnić nowoczesną rehabilitację. **Zaczynają być sprawni i bez bólu.**

A co z ludźmi po wypadkach lub urazach sportowych?
Ważne jest prawidłowe i szybkie rozpoczęcie leczenia. Zastosowanie **proloterapii z kolagenem, PRP lub i-PRF i właściwej rehabilitacji oraz fizykoterapii na najnowocześniejszym sprzęcie** znacznie skraca czas leczenia i całkowitego wyzdrowienia. Tutaj **HBOT** (hyperbaria tlenowa) czyni wręcz cuda. Mówimy o prawdziwej **rewolucji w regeneracji. Uważa się, że leczenie PRP, i-PRF i kolagenem jest lepsze od innych metod.** Około **90% ludzi po leczeniu u nas** funkcjonuje bez bólu. Nawet u pacjentów ze skierowaniem na operację mamy podobne wyniki.

Czy warto polecić leczenie tlenem pod ciśnieniem (HBOT)?
Tak. Leczenie **tlenem pod wyższym ciśnieniem** to nie moda ale **nowoczesna i bardzo skuteczna** metoda wspomagania terapii w bardzo wielu schorzeniach. Także **znacznie skraca czas leczenia i regeneracji**. Po kilku zabiegach w komorze tlenowej poziom **komórek macierzystych** zwiększa się nawet **7-8 krotnie**. To także skuteczna profilaktyka (**idealna w czasach COVID-19**) oraz najdoskonalszy **doping sportowy i intelektualny**.
Do naszej oferty wprowadziliśmy również INHALACJE WODOROWE, do których stosujemy jedno z najbardziej wydajnych i technologicznie zaawansowanych urządzeń na rynku (HIM-19). Inhalacje te stanowią uzupełnienie prowadzonej terapii - zwiększają odporność organizmu, działają antyoksydacyjnie oraz wspomagająco przy leczeniu wielu chorób (cukrzyca, nadciśnienie, astma, reumatyzm, alergie) oraz stanów zapalnych mięśni i uszkodzeń tkanek miękkich.

WARTO WIEDZIEĆ: Schorzenia, w leczeniu których się specjalizujemy to:
bóle kręgosłupa, dyskopatie (przepukliny), rwa kulszowa, bóle i zawroty głowy, migreny, bóle kończyn, barku, bóle kolan i bioder, łokieć tenisisty, wady postawy i skoliozy, bóle menstruacyjne, nerwobóle oraz wszelkie urazy sportowe i po wypadkach komunikacyjnych. Nasze metody (przy współpracy ze specjalistą stomatologii) są bardzo skuteczne przy **regeneracji stawu skroniowo-żuchwowego oraz przy leczeniu BRUKSIZMU (o ile wiadomo jesteśmy pierwsi)**
Dr Jarosław Jawny prowadzi szkolenia z praktycznego stosowania osocza i fibryny dla lekarzy z całej Polski propagując nowe metody.

ZAPRASZAMY DO CENTRUM TERAPII KRĘGOSŁUPA, Wrocław, ul. Wyszyńskiego 116/2, tel. 71 726-11-71, 503-183-095, www.ctkregoslupa.pl

1 WR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Akcja ratowników w kopalni KGHM

„Ratownicy zawsze idą po żyw

Po dzwonku mieli minutę, żeby opuścić bazę, bo liczyła się każda chwila. Ratownicy Górniczego Pogotowia Ratowniczego usłyszeli alarm, gdy 900 metrów pod ziemią skały przygniotły maszynę, w której był młody górnik.

• **Ratownicy GPR podczas zawodów w Sobinie** FOT. MATERIAŁY KGHM

Hubert Głuch

To był dzień jak każdy inny – piątek, więc sam środek tygodniowego dyżuru. Trzy zastępy Górniczego Pogotowia Ratowniczego od poniedziałku były już w ośrodku w Sobinie. Każda piątka z innej kopalni, na co dzień pracująca pod ziemią, ale na różnych funkcjach: kierownicy, nadsztygar, operatorzy maszyn, elektryk.

Na swoją zmianę przyjechali w poniedziałek, o 7 stawili się u Marcina Górskiego – dyrektora naczelnego jednostki. Zbadał ich lekarz (wszyscy sprawni), dyrektor porozmawiał, sprawdził wiedzę teoretyczną (zdali na piątkę). Potem przejęli obowiązki od nocnej zmiany. Trzy zastępy, a z nimi lekarz, mechanik, specjalista i kierownik drużyny przejęli obowiązki.

– Ci nowi idą do wozu bojowego, od razu muszą tam wstawić swoje rzeczy, żeby nie tracić czasu, jakby była akcja. Później jest alarm próbny, trwa około 2-3 godziny. Każdy zastęp wyciąga przypisany sprzęt, sprawdza i pokazuje, że wie, jak go użyć – mówi Górski.

Potem dni są do siebie podobne. Rano pobudka, rozruch na świeżym powietrzu, wyjazd na śniadanie wozem bojowym (drużyna nie może się rozdzielić – w każdym momencie mogą zostać wezwani), powrót i 3-godzinny trening np. w aparatach tlenowych. Następnie jest obiad i znów ćwiczenia, tym razem pierwsza pomoc. Jest też czas wolny, w tym siłownia i obowiązkowe korzystanie z sauny, aby przyzwyczajać organizm do wysokich temperatur panujących na dole w kopalni.

I tak ratownikom mijały dni – aż do piątku 9 stycznia.

PROCEDURY SĄ PISANE KRWIĄ

GPR jest jednym z czterech wydziałów Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego. Pozostałe trzy to strażacy, którzy prowadzą akcję na powierzchni. Jeśli coś stanie się pod ziemią – to ratownicy z GPR będą ratowali ludzkie życie.

W 2025 roku takich akcji było 19. Z tym że część z nich została rozwiązana zanim autobus (oficjalnie wóz bojowy, ale w rzeczywistości jest to dostosowany autokar) dotarł na miejsce. Wtedy ratownicy nie schodzą pod ziemię. Zdarza się też, że akcja wymaga tylko obecności lekarza i dwóch sanitariuszy.

Po każdym zdarzeniu dyrektor jednostki spotyka się z zastępowymi, omawia akcję. Czy kopalnia wszystko dobrze przygotowała? Czy gdzieś straciliśmy czas? Może warto wymienić jakiś sprzęt? Procedury się analizuje i zmienia. Mówi się, że są pisane krwią, czyli weryfikują je podziemne tragedie.

Najważniejsza jest szybkość reakcji. Ratownicy mają zaledwie minutę, żeby opuścić bazę w Sobinie, będąc już w wozie bojowym. Według Marcina Górskiego, zazwyczaj trwa to jeszcze krócej.

– Może ktoś być w toalecie, pod prysznicem. Albo akcja zdarzy się w nocy. Wszyscy wybiegają, a w autobusie mają poukładane rzeczy w taki sposób, aby błyskawicznie się przebrać. W koszulce dwa ostatnie guziki odpięte, żeby szybciej założyć. Poluzowane sznurówki w butach, w każdym skarpetka – opisuje dyrektor JRGH.

Tak było i w ten zwyczajny piątek, 9 stycznia, w środku zmiany.

Dzwonek o 16:11.

– Oddział G-23, kopalnia Polkowice-Sieroszowice, opad skał stropowych – przekazuje dyspozytor.

TO NASZA MAKSYMA

W kilkanaście sekund 20 osób jest w wozie. Jeszcze nie wiedzą, że gigantyczne skały w postaci monolitów spadły na ładowarkę łyżkową. Że w środku uwięziony jest operator – młody górnik z Głogowa. Jeszcze nie wiedzą, że akcja będzie trwała ponad jedenaście godzin.

Pierwszy informacje o koledze uwięzionym pod skałami dostaje kierowca. W tym czasie ratownicy ubierają się w charakterystyczne, zielone stroje. Sanitariusze dodatkowo odblaskowe kamizelki, zastępowi taktyczne ze sprzętem, w kolorze khaki. Kto z ratowników już całkowicie ubrany, ten przegląda plakietkę wiszącą przy oknie. Na niej spis ekwipunku i jego rozmieszczenie w luku bagażowym. Siekiera jest z tyłu po lewej, nożyce z przodu po prawej, trzeba zapamiętać!

Autobus mknie na sygnale. Z raportu Wyższego Urzędu Górniczego wynika, że dociera na miejsce po dziewięciu minutach.

Ratownicy wypadają z wozu przed kopalnią, wyciągają sprzęt. Każdy będzie niósł około 40-50 kg ekwipunku. Zastępowi szybko sprawdzają: są dwa kilofy, rozpieracz, jest poduszka powietrzna, łom górniczy i dwie gracki (podobne do motyki, używane do odgarniania skał). Trzeci zastęp niesie sprzęt do łączności i apteczkę.

Klatka (winda) czeka już otwarta. Jadą na dół, około 900 metrów pod ziemię. Pakują się na Land Rovery, pędzą do miejsca zdarzenia.

Praca wre też na górze. Dyspozytor po ogłoszeniu akcji dzwonił już do dyrektora jednostki. Zawsze dzwoni, dopóki ten nie odbierze. Tym razem Marcin Górski, dyrektor naczelny JRGH, od razu podniósł słuchawkę, już jest na miejscu, w sztabie. Dowodzi dyrektor kopalni.

Sztab kontaktuje się z zastępowymi. Rokowania trudne, spod skał nawet nie widać maszyny. Szybko okazuje się, że kilofy i rozpieracze są w tej akcji bezużyteczne

– Pierwsze: co faktycznie się potwierdza. Że nie ma kontaktu z operatorem maszyny, przygniecionej dużym masywem skalnym. Ratownicy przekazali, że sprawa bardzo poważna – relacjonuje Górski. – Ale ratownicy zawsze idą po żywego, to nasza maksyma.

PRZEŁOM

Sztab kontaktuje się z zastępowymi. Rokowania trudne, spod skał nawet nie widać maszyny. Ale ta jest pancerna. Kabin nie montuje się już tak jak kiedyś, pod lekkim daszkiem na przedzie. Kapsuła w ładowarce łyżkowej nowego typu jest z boku, przy opadzie dużych skał powinna zerwać się na śrubach i zrównać z maszyną. Wtedy siła uderzenia przeniesie się na cały pojazd, operator może siedzieć bezpiecznie w kabinie.

Szybko okazuje się, że kilofy i rozpieracze są w tej akcji bezużyteczne. Nie ruszą monolitu. Od razu komenda: ściągamy maszyny. Podobne ładowarki łyżkowe podkopują, przebierają skały. Trochę poszło, ale nic z tego. Znów: nie ruszą monolitu.

Na dole dowodzi Krzysztof Mikułko, kierownik pogotowia, bardzo doświadczony. Przed godziną 18 każe wyłączyć maszyny i do miejsca zawału skał podchodzą ratownicy.

– Spróbujmy teraz nawiązać kontakt – decyduje.

Kabiny w maszynach górniczych są szczelne, wygłuszają. Ale młody górnik ma trochę szczęścia – skały wybiły szybę. Głogowianin słyszy nawoływania. Wokół niego same skały, nic nie widzi, nie wie jeszcze, kiedy się przebiją, kiedy po niego przyjdą. Ale ma już nadzieję, że to nastąpi.

Odpowiada, że czuje się dobrze, nic mu się nie stało, ma powietrze.

– To jest przełom. U tych, którzy są na dole, widać emocje, bo to najbardziej pozytywna informacja od początku akcji – opowiada Górski. – Zgodnie z procedurą przekazujemy wiadomość do centrali. Akcja nie jest tajemnicą, przecież żona wie, że mąż nie wrócił do domu, koledzy wyjechali już na górę.

Jest już trochę spokojniej. Nadal jednak nie widać maszyny, jest tylko masa skał. Ładowarki powoli przebierają, ale to monolit. Normalnie można by skałę wysadzić, tyle że tym razem w środku jest człowiek, więc to wykluczone.

Praca maszyn trwa jeszcze kilka godzin. Pytanie z góry: czy jest jakiś postęp? Ratownicy próbują obejść z innej strony, znaleźć przejście. Może od lewej? Ale nie, tam jest jeszcze gorzej, niebezpieczne warunki stropowe.

W końcu pada pomysł: wykorzystać dardę. To maszyna, którą wprowadza się do otworów podobnych do strzałowych. Zamiast ładunku wybuchowego wkładany jest klin, który rozsadza skałę. Żeby było szybciej pomaga operator kotwiarki, która normalnie zabezpiecza sufity. Teraz wierci otwory, potem rusza do pracy darda.

– To był kluczowy moment, w końcu jakiś efekt. Skała zaczęła powolutku się kruszyć. Można było wjechać maszyną, wybrać skruszone ska-

eprasa.pl c5e8f4cc0e

ego”

Najważniejsza jest szybkość reakcji. Ratownicy mają zaledwie minutę, żeby opuścić bazę w Sobinie, będąc już w wozie bojowym

ły i znów kruszyć. W końcu pojawiła się szczelina – wspomina Górski.

JESZCZE KILKA METRÓW

Każdy górnik ma ze sobą lampę górniczą. To nie tylko osobiste źródło światła. W lampie wbudowany jest lokalizator. Dzięki temu można sprawdzić odległość do poszkodowanego.

– Widzimy, że lampa jest oddalona o 10 metrów, za chwilę 8 metrów, 6 metrów. Zbliżamy się – relacjonuje kolejne godziny akcji kierownik JRGH.

W międzyczasie zastępowi kontrolują temperaturę – około 30 stopni. To oznacza, że wciąż na dole pracować może ten sam zespół. Jeśli temperatura byłaby wyższa lub konieczne byłoby używanie aparatów tlenowych, drużyna musiałaby wymienić się z innymi ratownikami.

Akcja trwa jeszcze kilka godzin. Cały czas ratownicy komunikują się z uwięzionym młodym górnikiem. Nie mamy dokładnego zapisu rozmowy, ale Marcin Górski opowiada, jak wyglądały wymiany wiadomości.

„Jesteśmy tutaj, coraz bliżej. Idziemy do ciebie”;

„A czy moja żona już wie?”;

„Tak, jest poinformowana, że wszystko z tobą okej”;

„Ile to jeszcze potrwa?”;

„Idzie bardzo dobrze, za chwilę będziemy przy tobie. Jeszcze godzinkę wytrzymasz?”;

„Tak, wytrzymam, nic mi nie jest”.

Górnik już słyszy, że są blisko, że wiercą. Że jeszcze kilka metrów.

Ratownicy nie kruszą całej skały, na to nie ma czasu. Ale w końcu pojawia się małe okienko, da się przejść. Chłopak cały czas czeka, w końcu widzi ludzi, światło. Nadal się boi, ale podaje rękę. Ratownicy go chwytają, wyszarpują. Głogowianin jest ocalony.

– Lekarz bada górnika. Nie ma on żadnych widocznych uszkodzeń ciała, samopoczucie dobre – kończy opowieść Marcin Górski.

Na górze radość, na dole też. Ratownicy pakują jeszcze sprzęt. Wrócą do bazy, ale już nie wozem bojowym – ten może w tym czasie być potrzebny gdzieś indziej. „W każdej chwili może zajść potrzeba ratowania ludzkiego życia w innej kopalni.”

PIĘĆSET OSÓB CZUWA

Do GPR należy prawie 500 górników KGHM, sami mężczyźni. Każdy z nich ma dwa tygodniowe dyżury w ciągu roku. Ale zdarza się też tak, że może zostać zmobilizowany w przypadku trudnej, długiej akcji, w której potrzebne są zmiany. Prawo wymaga, żeby w każdym 5-osobowym zastępie chociaż jeden ratownik mógł pełnić rolę sanitariusza – do tego potrzebuje kursu Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy.

W KGHM taki kurs ukończyli wszyscy ratownicy. Co więcej, część z nich jest czynnymi ratownikami, jeżdżącymi w weekendy na karetkach pogotowia ratunkowego.

– Jak się rozpocznie akcja, to wszystko jest tak zorganizowane, żeby nie było żadnego zacięcia. Musimy być jak najszybciej w miejscu zagrożonym, tam, gdzie ktoś potrzebuje pomocy. Bo pracownik może być uwięziony w kabinie i dla niego te parę minut nie ma znaczenia, ale czasami może być takie uszkodzenie ciała, że każda minuta naprawdę jest ważna – mówi Marcin Górski.

Niestety zdarza się, że szybkość reakcji nie wystarcza. Górnicy wciąż pamiętają datę 29 listopada 2016 roku. Silny wstrząs pozbawił życia 8 górników w kopalni Rudna. Akcja trwała dwa dni. Do dziś w rocznicę katastrofy składa się kwiaty.

Są też duże akcje szczęśliwe – jak ta z 19 marca 2013. Wtedy po wstrząsie odciętych zostało 19 górników. Akcja trwała całą noc, w sztabie na górze były złe rokowania, ale w końcu ratownikom udało się znaleźć przejście do górników. Wszyscy uwięzieni kilkaset metrów pod ziemią ocaleli.

Pytam, czy akcje są nagrywane, przecież łatwo zamontować kamerę na kasku lub kamizelce. Nie są.

– Tam na dole ludzie ratują kolegów, czasami narażając swoje zdrowie i życie. Działają w stanie wyższej konieczności – mówi Górski. – Obecność kamer nic by nie dała, a czasami może rozpraszać ratowników.

A oni rozproszyć się nie mogą. Dbają o zdrowie i życie przeszło 12 700 pracowników. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426835

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że w dniu 20 marca 2026 roku zmarł nagle w wieku 73 lat

ŚP

Marek Ostenda

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się mszą świętą
w dniu 27 marca 2026 roku (piątek) o godzinie 11.00
na cmentarzu komunalnym przy ulicy Kiełczowskiej 90 we Wrocławiu.

Pogrążeni w smutku
żona i syn

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427251

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że w dniu 25.03.2026 r.
w wieku 79 lat
po długiej chorobie odszedl nasz ukochany Brat

Marek Maria Kubicki

Absolwent III LO we Wrocławiu,
doktor chemii na Politechnice Wrocławskiej
profesor chemii na Uniwersytecie Burgundzkim w Dijon we Francji.

Niezwykły wyjątkowy dobry Człowiek.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w dniu 31.03.2026 r. o godz. 9.30
na cmentarzu w Talant/ Dijon we Francji.

siostra Teresa z Rodziną

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427269

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

OGŁOSZENIE Wrocław/34416497

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci
im. Jana Pawła II prowadzony przez Zgromadzenie
Sióstr Maryi Niepokalanej
tel./fax +48 71 390 68 83 **www.zol-jaszkotle.pl**
Organizacja pożytku publicznego
KRS: 0000242402
Konto dla darczyńców:
44 1240 1994 1111 0010 0866 7031
Niepełnosprawne dzieci czekają na 1,5% 1% i darowizny, za co już pięknie dziękują !
Sfinansowano z 1,5%

Wrocław/34427215

BURMISTRZ SIECHNIC
podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego:

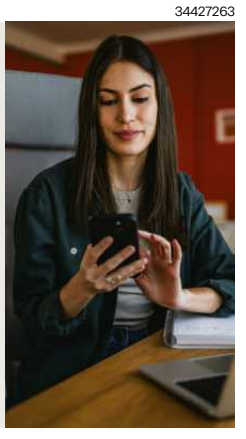
1. **dz. nr 545/189, obręb Siechnice**, o pow. 0,1080 ha, KW nr WR1O/00020480/8, cena nieruchomości: **228 162,00 zł netto**

Jest to sprzedaż prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. Okres użytkowania do 11.03.2090 r. Własność nieruchomości: Skarb Państwa; gospodarujący zasobem nieruchomości: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

Opis nieruchomości:
Nieruchomość położona jest przy ul. Eugeniusza Kwiatkowskiego, w odległości około 900 m od drogi nr 94. Północno-wschodnią granicę nieruchomosci stanowi droga asfaltowa ul. E. Kwiatkowskiego, zachodnią wyznacza rów. Teren działki jest płaski, nieogrodzony, nieutwardzony i niezagospodarowany. Sieć energetyczna, wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa i ciepłownicza przebiegają w pobliżu granic działki. Bezpośrednie otoczenie stanowią tereny Gminnej Strefy Aktywności Gospodarczej. W sąsiedztwie znajdują się również niezagospodarowane grunty przeznaczone pod aktywność gospodarczą.
Przeznaczenie w MPZP: 07PU – przeznaczenie podstawowe – tereny zabudowy produkcyjno - usługowej, z urządzeniami towarzyszącymi. Przeznaczenie dopuszczalne: 1) lokale mieszkalne dla osób dozorujących obiekt, 2) urządzenia infrastruktury technicznej.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427263

NEWSLETTERY WYBORCZEJ
Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**
wyborcza.pl

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Dom opieki wytchnieniowej Kokoszka

Zaprojektowany na zdrowie

Dla wielu ciężko chorych osób kluczową częścią przestrzeni jest sufit – na niego patrzą przez większość dnia. Projektujący wrocławski dom opieki wytchnieniowej Kokoszka wzięli pod uwagę tę perspektywę – stworzyli wnętrza atrakcyjne wizualnie.

Bożena Sobiech

• **W Kokoszce architektura i wystrój wnętrz nie są dodatkiem, lecz częścią procesu opieki** FOT. JAKUB BAUKE/MATERIAŁY PRASOWE

Kokoszka zaczęła działać w 2023 roku w ramach Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci. Powstała po to, by zapewnić ciężko chorym dzieciom i młodym dorosłym czasową profesjonalną opiekę, a ich bliskim – chwilę oddechu.

Dom znajduje się na Sołtysowicach, w spokojnej, zielonej części miasta. O wyjątkowości tego miejsca decyduje nie tylko wyspecjalizowana opieka medyczna. Ważna jest też przestrzeń, którą zaprojektował zespół złożony z dydaktyków i studentów Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

PRZESTRZEŃ, KTÓRA BUDUJE ZAUFANIE

Dla zespołu Kokoszki architektura i wystrój wnętrz nie są dodatkiem, lecz częścią procesu opieki.

– W takich miejscach jak nasze przestrzeń i otoczenie mają ogromne znaczenie. Budowanie zaufania u rodziców powierzających nam swoje dzieci, zaczyna się od chwili, gdy ktoś przekracza bramę i widzi, że miejsce jest przyjazne, bezpieczne i przemyślane od a do z – mówi Michał Błoch, lekarz pediatra, dyrektor ds. medycznych w Kokoszce.

Budynek jest otoczony ogrodem, z każdego pokoju można wyjść na zewnątrz, nawet jeśli pacjenta trzeba wywieźć na łóżku. Korytarze są szerokie, aby mogły się po nich poruszać wózki i specjalistyczny sprzęt.

Ale to, co najbardziej przyciąga uwagę, to charakter pokoi – każdy z nich dzięki kreatywnym pomysłom artystów zyskał oryginalny bajkowy motyw.

Od początku było jasne, że projekt musi wyjść poza standardową estetykę placówki opiekuńczej.

– Zależało nam na tym, aby przestrzeń nie była jedynie funkcjonalna, lecz realnie wspierała dobrostan psychiczny dziecka – mówi Marta Płonka z ASP, która współtworzyła zespół projektowy i kierowała nim. – Dzieci bardzo silnie reagują na otoczenie: na kolor, światło, układ wnętrza czy ilość bodźców. Dlatego rozwiązania projektowe potraktowaliśmy nie jako dekorację, ale jako element troski i wsparcia.

Do zespołu projektowego trafiło dziesięcioro wykładowców oraz 24 studentów z Wydziału Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii. Artyści od początku ściśle współpracowali ze specjalistyczną kadrą Kokoszki, konsultowali się też z rodzicami pacjentów. Początkowo projekt miał objąć jedynie osiem pokoi. Szybko jednak przerodził się w znacznie większe przedsięwzięcie, do zadania dołączono dwie bawialnie, cztery gabinety lekarskie, salę konferencyjną, pokoje socjalne, korytarze, klatki schodowe, system oznakowania przestrzeni oraz dodatkowe elementy wyposażenia pokoi.

• **Każdy z pokoi dzięki kreatywnym pomysłom artystów zyskał oryginalny bajkowy motyw** FOT. JAKUB BAUKE/MATERIAŁY PRASOWE

BAJKOWE ZWIERZĘTA NA POKOJE

Jedną ze studentek pracujących przy projekcie była Julia Zwolińska. Początkowo miała odpowiadać za aranżację dwóch pokoi, ostatecznie zaprojektowała też znaczną część identyfikacji wizualnej budynku.

– Jednym z wyzwań był sam proces wdrożenia, bo to było też moje pierwsze doświadczenie i pierwsze na tak wielką skalę – wspomina projektantka. – Bardzo je sobie cenię, bo dało mi dużo praktycznej wiedzy.

Każdy z ośmiu pokoi w Kokoszce zyskał własnego bohatera: lamę, kota, pingwina, misia, tygrysa, wiewiórkę, żyrafę i fokę. Wspólnym elementem stał się system piktogramów i ilustracji zwierząt wykorzystywany na korytarzach, klatkach schodowych i w materiałach promocyjnych.

Ostatnio w kinie widziałam reklamę Kokoszki i w niej zanimowanego swojego tygryska. Bardzo to było miłe – przyznaje Julia Zwolińska.

Istotnym odkryciem projektowym było spojrzenie na przestrzeń z innej perspektywy. Większość podopiecznych Kokoszki to osoby leżące. Dlatego w wielu pokojach pojawiły się elementy zaprojektowane na sufitach. W pokoju lamy na suficie znalazła się ogromna ilustracja zwierzęcia i lustrzane chmurki. W pokoju kota ogon zwierzęcia przechodzi ze ściany na sufit i świeci dzięki diodom LED. W pokoju wiewiórki tapet z częściowo ukrytymi postaciami zachęca do zabawy w ich odnajdywanie.

– W wielu miejscach zastosowaliśmy światło o regulowanej temperaturze i intensywności – wyjaśnia Marta Płonka. – To pozwala budować nastrój od pobudzającego po wyciszający. Najspokojniejszy jest pokój pingwina – utrzymany w chłodnych barwach, z delikatnym efektem świetlnym przypominającym zorzę polarną.

Jedną z chętnie korzystających z pobytu w Kokoszce jest piętnastoletnia Hania, chorująca na rdzeniowy zanik mięśni.

– To przykład dziewczynki, która się u nas czuje komfortowo i chętnie do nas wraca – mówi doktor Michał Błoch. – Zawsze rezerwuje swój ulubiony pokój lamy, który jest jednym z większych w Kokoszce. Hania jest pacjentką respiratorową, przestrzeń jest potrzebna na towarzyszący jej sprzęt medyczny.

Pokój lamy jest ulubiony przez Hanię nie tylko ze względu na przestrzeń. – Tam na suficie są takie lustrzane chmurki i lama, która patrzy na mnie z góry, kiedy leżę – opowiada dziewczynka. – To jest fajne, dlatego lubię tam mieszkać. I w ogóle bardzo lubię Kokoszkę. Zawsze jest tam dużo atrakcji, można coś robić razem z innymi. Ostatnio byłam tam na feriach, na walentynki piekliśmy babeczki. Przychodziła do nas też pani z różnymi zwierzętami: gołębiami, chomikami, królikami, nawet jaszczurkami.

PROJEKTOWANIE POD PRESJĄ REALIÓW

Ergonomia i dostosowanie projektu do realnych potrzeb użytkowników stały się jednym z największych wyzwań dla studentów.

Płonka: – To była bardzo cenna lekcja. Co innego zaprojektować coś na papierze, a co innego wejść w realną przestrzeń. W projektowaniu dla osób ze szczególnymi potrzebami funkcjonalność zawsze musi być na pierwszym miejscu. Na przykład studenci proponowali dodatkowe meble czy elementy wyposażenia, ale w praktyce okazywało się, że nie wszystkie pomysły można wprowadzić. Łóżko musi mieć pełną mobilność, pielęgniarka musi móc podejść do niego z obu stron, a w razie potrzeby szybko je przemieścić. W przestrzeni pokoju nie może więc być niczego, co utrudniałoby dostęp do dziecka.

Szybko okazało się też, że projekt ma służyć większej liczbie grup odbiorców. Z przestrzeni na co dzień korzystają medyczni opiekunowie, którzy spędzają tam wiele godzin, a także rodzice dzieci, odwiedzający oraz wolontariusze. Nawet pokoje zaprojektowane jako bardziej pobudzające musiały więc być wyważone tak, by wspierały dzieci, ale jednocześnie nie męczyły osób pracujących w tych wnętrzach.

Paulina Dembiecka, mama dwuipółletnich bliźniaków Stasia i Władka przyznaje, że pierwszy pobyt synów był dla niej stresującym doświadczeniem. Chłopcy wymagają intensywnej opieki, mają mózgowe porażenie dziecięce i padaczkę, są żywieni sondą i gastrostomią.

– Myślałam, że to będzie zwyczajne miejsce, tylko z podstawową opieką. Okazało się, że jest tam wyspecjalizowany zespół, pielęgniarki i pełna rehabilitacja – wspomina. Duże wrażenie zrobił na niej sam budynek i jego wnętrza: – Wyglądem byłam po prostu zachwycona. Nie wiedziałam, że to wygląda tak nowocześnie i jest tak przystosowane. Nasz ogromny wózek bliźniaczy zmieścił się bez problemu.

ESTETYKA, KTÓRA WSPIERA

Dla zespołu medycznego najważniejsze jest jednak to, że projekt spełnia wymagania codziennej opieki. – W Kokoszce praktyczność jest na pierwszym miejscu – zaznacza doktor Błoch. – A estetyka ją po prostu wzmacnia. Budynek spełnia standardy medyczne: szerokie korytarze, przestronne łazienki i możliwość pracy z zaawansowanym sprzętem.

Można powiedzieć, że mamy przestrzeń zaprojektowaną jak w szpitalu, ale wypełnioną czymś, co sprawia, że dzieci i rodziny czują się tu dobrze – dodaje lekarz.

Projekt Kokoszki został doceniony także poza środowiskiem medycznym. W 2024 roku budynek otrzymał tytuł „Budowa XXI wieku" w ogólnopolskim konkursie architektonicznym w kategorii „Zdrowie i Opieka Społeczna". Fundacja zdobyła również Nagrodę im. Janusza Korczaka przyznawaną za działania na rzecz dzieci oraz tytuł „Lodołamaczy" za działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Dla zespołu projektowego z ASP największą nagrodą pozostają jednak reakcje dzieci i rodzin. – To był ogromny zaszczyt móc pracować przy takim projekcie – mówi Marta Płonka. – Zależało nam na stworzeniu bezpiecznej, ciepłej i mądrze zaprojektowanej przestrzeni. Takiej, która wspiera dziecko psychicznie, pomaga mu się wyciszyć, odzyskać równowagę i poczuć po prostu dobrze. W przypadku domu opieki wytchnieniowej to nie jest detal estetyczny, tylko bardzo ważna część odpowiedzialnego projektowania.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Dolny Śląsk

Miliardy na inwestycje

Województwo dolnośląskie ma w tym roku rekordowy budżet – prawie 5 miliardów zł. W puli na inwestycje znalazło się w sumie 2,7 miliarda zł. Na co zostaną wydane te środki?

• **Na budowę nowego szpitala onkologicznego we Wrocławiu przewidziano 266 mln zł** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sławomir Szymański

Wydatki inwestycyjne województwa dolnośląskiego rosną w szybkim tempie. W 2024 roku wyniosły ok. 780 milionów zł. Rok temu było to już prawie 1,5 miliarda zł, czyli niemal dwa razy więcej. Natomiast na 2026 rok wydatki majątkowe zaplanowano na poziomie 2,74 mld zł. Tak dużego budżetu inwestycyjnego Dolny Śląsk dotąd jeszcze nie miał.

– W nowy rok weszliśmy z rekordowym, proinwestycyjnym budżetem, który przeznaczamy na rozwój naszego regionu i poprawę jakości życia Dolnoślązaków. Co ważne pod względem wydatków, jesteśmy drugim regionem w Polsce. Świadczy to o tym, że jesteśmy regionem mocno inwestycyjnym. Zamierzamy kontynuować wiele zadań, które rozpoczęliśmy wcześniej, ale przed nami również szereg nowych inicjatyw – mówi Paweł Gancarz, marszałek Dolnego Śląska.

Jak zostanie wykorzystany ten rekordowy budżet? Zdecydowanie największa część tych środków – aż 2,4 miliarda zł – będzie przeznaczona na infrastrukturę drogową oraz kolejową.

DROGI NA PIERWSZYM MIEJSCU

Co znajduje się na drogowej liście? To przede wszystkim dokończenie Wschodniej Obwodnicy Wrocławia. Przypomnijmy, że większość trasy jest już gotowa: od Długołęki przez Łany, Siechnice, Żerniki Wrocławskie do ul. Grota Roweckiego we Wrocławiu. Do zbudowania został tu ostatni odcinek prowadzący do węzła A4 Bielany Wrocławskie przez miejscowość Wysoka.

W planach jest również sporo inwestycji mniejszych, ale również istotnych w skali regionu lub bardzo ważnych dla społeczności lokalnych. Co dokładnie wchodzi w grę? To np. budowa obwodnicy Boguszowa-Gorców czy przebudowa drogi wojewódzkiej nr 297 między Lwówkiem Śląskim i Pasiecznikiem. Zbudowane zostaną także drogi prowadzące z Oławy do Jelcza-Laskowic oraz do Starego Górnika.

Natomiast odbudowane będą zniszczone w czasie powodzi z września 2024 drogi we wschodniej części ziemi kłodzkiej, m.in. w okolicach Lądka-Zdroju. Co ważne, umowa na modernizację drogi wojewódzkiej nr 392 na odcinku Żelazno – Lądek-Zdrój – Stronie Śląskich została już podpisana. Podobnie jak umowy na modernizację odcinków DW324 Niechlów – Załęcze oraz DW346 Gaj Oławski – Nowy Śleszów.

Ponadto otwarto oferty w przetargu na obwodnicę Złotoryi. Podpisano już umowę z wykonawcą na budowę obwodnicy Obornik Śląskich. Łącznie w inwestycyjnej puli na drogi znajduje się 1,2 mld zł. W budżecie na transport znalazło się też 10 mln zł na cyklostrady w regionie.

PRZYWRACANIE LINII KOLEJOWYCH

Na ten cel w 2026 roku zostaną przeznaczone ponad 453 miliony złotych. To więcej niż wynosi dofinansowanie z budżetu województwa kolejowych przewozów pasażerskich w regionie (443 miliony zł).

Przypomnijmy, że sporo inwestycji związanych z odtwarzaniem połączeń kolejowych na Dolnym Śląsku jest już w toku lub niedługo rozpoczną się tam prace. Chodzi np. o przedłużenie linii z Bielawy do Srebrnej Góry – w tym przypadku kończą się już prace w Bielawie, gdzie oddane do użytku zostaną dwa nowe przystanki.

W planach na najbliższy czas jest odtworzenie linii z Kłodzka przez Lądek-Zdrój do Stronia Śląskiego, rewitalizacja połączenia Kobierzyce-Łagiewniki-Piława Górna czy odtworzenie linii łączącej Jerzmanice-Zdrój i Złotoryję z Lwówkiem Śląskim, co umożliwi połączenie tego ostatniego miasta z Legnicą, a pośrednio również z Wrocławiem. Trwają już prace związane z modernizacją linii Wrocław Psie Pole-Trzebnica.

– Dolny Śląsk koleją stoi, dlatego cały czas konsekwentnie inwestujemy w nowoczesną, bezpieczną i komfortową kolej. Jesteśmy po podpisaniu umów m.in. na rewitalizację linii do Lwówka Śląskiego czy na prace przygotowawcze na linii Nowy Kościół – Wojcieszów. Przed nami wiele ważnych inwestycji, które będziemy realizować z myślą o mieszkańcach regionu. W planach mamy powrót kolej właśnie do Lwówka Śląska, Lądka-Zdroju czy Srebrnej Góry – mówi Michał Rado, wicemarszałek województwa dolnośląskiego.

OGŁOSZENIA

PARTNER

DOLNY ŚLĄSK

• **Dokończona zostanie budowa ostatniego odcinka Wschodniej Obwodnicy Wrocławia** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W nowy rok weszliśmy z rekordowym, proinwestycyjnym budżetem, który przeznaczamy na rozwój naszego regionu i poprawę jakości życia Dolnoślązaków. Co ważne pod względem wydatków, jesteśmy drugim regionem w Polsce. Świadczy to o tym, że jesteśmy regionem mocno inwestycyjnym

PAWEŁ GANCARZ
marszałek Dolnego Śląska

INWESTYCJE W ZDROWIE I KULTURĘ

Dużą część z tych środków przewidziano na budowę nowego szpitala onkologicznego we Wrocławiu (266 mln zł). Prace są w toku, ale 2026 rok będzie tu wymagał największych nakładów inwestycyjnych.

Co jeszcze zaplanowano? Tu kilka ważniejszych inwestycji. Powstanie nowy blok operacyjny w szpitalu w Legnicy, nowy budynek dla oddziału pediatrycznego w szpitalu im. A. Sokołowskiego w Wałbrzychu, a Wojewódzkie Centrum Szpitalne Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze otrzyma nowe wyposażenie. W programie inwestycji jest też budowa Centrum Psychiatrii dla Dzieci i Młodzieży w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu

Ponad 296 mln zł przeznaczono na rolnictwo i ochronę środowiska. Z tej kwoty ponad 66 milionów zł zostanie przeznaczonych na ochronę gruntów rolnych. Przewidziano środki na budowę dróg transportu rolnego (w sumie ok. 1,5 mln zł dla gmin i powiatów). Na wsparcie mogą liczyć pszczelarze i lokalni producenci. Kontynuowany będzie program odnowy dolnośląskiej wsi. Przewidziano również środki na budowę zbiorników wodnych (500 tys. zł). Osobna pula – łącznie 2 mln zł – została zarezerwowana na dotacje na bieżącą konserwację urządzeń melioracji wodnych.

O 20 proc. większe środki niż przed rokiem zostały przeznaczone na dotacje na prace przy zabytkach. W tym roku w tej puli znalazło się 12 mln zł.

Aż 30 mln zł przewidziano na modernizację sceny kameralnej oraz sceny głównej Teatru Polskiego we Wrocławiu, ale to nie jedyny obiekt, w którym prowadzone będą prace. Remontu doczeka się Teatr im. H. Modrzejewskiej w Legnicy (na ten cel jest 8 mln zł). Natomiast 4 mln zł przeznaczono na remont dachu i rewitalizacje przestrzeni zabytkowego młyna papierniczego w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, czyli obiekcie, który niedługo powinien zostać wpisany na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Na edukację i naukę jest ponad 231 mln zł. Np. 4,5 mln zł będzie dostępne na wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży, a 3 mln zł przeznaczono na dofinansowanie wycieczek szkolnych „Poznaj Dolny Śląsk". Są też środki na programy stypendialne.

INFRASTRUKTURA SPORTOWA W PLANACH

Prawie 83 mln zł znajdują się w puli na rozwój sportu, z tego ok. 68 mln zł trafi na budowę i modernizację infrastruktury. Na Dolnym Śląsku powstaną m.in. parki gry w tenisa i padla, która samorząd wojewódzki będzie budował wspólnie z gminami i powiatami.

– To projekt nowatorski w skali Polski. Mam nadzieję, że w każdym powiecie powstanie jedno takie boisko. Chcemy pokazać, że jest to sport dla każdego – mówi Wojciech Bochnak, wicemarszałek województwa dolnośląskiego.

W planach jest też budowa kolarskiego toru szosowego oraz stworzenie następnych rowerowych parków umiejętności. A dla dyscyplin zimowych? 1,5 mln zł pochłoną wydatki związane z budową nowoczesnego toru saneczkowego w Karpaczu. To będzie przełomowa inwestycja dla sportowców z dyscyplin korzystających z takiego toru. W tej chwili takiego obiektu w Polsce nie ma. Już wiadomo, że inwestycja zostanie dofinansowana kwotą 7,2 mln zł z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Są też środki na projekty dla osób z niepełnosprawnościami, a przede wszystkim na tzw. turystykę społeczną. Chodzi o to, żeby zachęcić osoby z tej grupy do wyjścia z domu i ułatwić aktywne spędzanie czasu.

Budżet Dolnego Śląska na tej rok osiągnął prawie 5 mld zł. Dla porównania: na rok 2024 były to blisko 3 mld zł. Jeśli chodzi o wydatki, województwo dolnośląskie zajmuje obecnie drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim. Pod względem dochodów jest natomiast na miejscu trzecim.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

61. Międzynarodowy Festiwal

WRATISLAVIA CANTANS

im. Andrzeja Markowskiego

SMUGA CIENIA

3–13.09.2026
Wrocław, Dolny Śląsk

3.09 / 19.00, NFM, Sala Główna ORLEN
Samson i Dalila
T. Guggeis, B. Jagde, A. Rachvelishvili, K. Smoriginas, Chór NFM, NFM Filharmonia Wrocławska
Program: C. Saint-Saëns

4.09 / 19.00, NFM, Sala Czerwona
Sì dolce è'l tormento
G. Antonini, A. Antonini, Il Giardino Armonico
Program: C. Monteverdi, T. Merula, D. Castello, S. Rossi, G.B. Riccio, B. Ferrari, M. Uccellini, J. van Eyck, G. Caccini, G.P. da Palestrina

5.09 / 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00
6.09 / 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, NFM, Sala Czarna
Rejs w nieznane
Koncerty Gordonowskie
M. Zawartko, W. Lubertowicz, D. Mąkosa, G. Piasecki, W. Buliński, D. Stoga, K. Szymko-Kawalec, M. Bulińska, A. Grudzień-Gaczyńska

5.09 / 15.00 i 18.00
10.09 / 20.00, Muzeum Pana Tadeusza, Oddział Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Salon romantyczny
Podróże Guliwera
A. Sitkovetsky, B. Nizioł
Program: G.P. Telemann, H.M. Górecki, S. Prokofiew, B. Nizioł

5.09 / 20.00, Kościół pw. św. Marii Magdaleny, Katedra Kościoła polskokatolickiego
Koronacja wenecka 1595
P. McCreesh, Gabrieli Consort & Players
Program: Rekonstrukcja mszy z okazji koronacji doży Marina Grimaniego w Bazylice św. Marka w Wenecji w 1595 roku – m.in. utwory m.in. G. i A. Gabrielich, G. Bendinellego, G.P. Cimy i C. Merulo (wersja koncertowa)

6.09 / 12.00, NFM, Sala Kameralna
Noumen 5
Projekt „10/100" – zamówienia kompozytorskie na 100-lecie Polskiego Radia
proMODERN
Program: A. Zubel, A. Kościów, G. Ligeti, L. Berio
Utwór *Noumen 5* na sekstet wokalny Aleksandra Kościówa powstał na zamówienie Polskiego Radia w ramach obchodów 100-lecia Polskiego Radia

6.09 / 16.00, NFM, Sala Czerwona
Burze namiętności
M. Niedźwiecka, uczestnicy 50. Kursu Interpretacji Muzyki Oratoryjnej i Kantatowej, zespół instrumentalny
Program: L.-N. Clérambault
Współorganizator
AKADEMIA MUZYCZNA im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

6.09 / 19.00, NFM, Sala Główna ORLEN, estrada w odwróceniu
Na spokojnym, ciemnym morzu
Recital Andrzeja Filończyka
A. Filończyk, S. Yankevych
Program: M. Karłowicz, S. Moniuszko, K. Szymanowski

7.09 / 19.00, Ratusz, Sala Wielka
De Machaut – miłość, polityka i fortuna
Ars Cantus
Program: G. de Machaut

8.09 / 19.00, NFM, Sala Główna ORLEN, estrada w odwróceniu
Horyzont
A. Sitkovetsky, B. Nizioł, NFM Orkiestra Leopoldinum
Program: A. Panufnik, A. Schnittke, A. Schönberg

9.09 / 19.00, Kościół pw. św. Marii Magdaleny, Katedra Kościoła polskokatolickiego
Dydona i Eneasz
O. Dantone, S. Rennert, M. Borgioni, D. Galou, M. Licari, B. Mazzucato, Ž. Čopi, Chór Capella Cracoviensis, Accademia Bizantina
Program: H. Purcell

10.09 / 19.00, NFM, Sala Główna ORLEN, estrada w odwróceniu
Selfie w ciemności
E. Pomarico, J. Zimmer, C. Daletska, Ensemble Musikfabrik
Program: A. Korsun, Ż. Rydzewska, G. Aperghis

11.09 / 19.00, NFM, Sala Główna ORLEN
Gra fal
J. Maksymiuk, M. Podzielny, M. Szczęsny, Chór NFM, Chór Dziewczęcy NFM, Chór Chłopięcy NFM, NFM Filharmonia Wrocławska
Program: W. Todd, C. Debussy, B. Britten, I. Strawiński

12.09 / 12.00, NFM, Sala Czerwona
Śpiewane na wodzie
Les 4 Sens
Program: S. Barber, D. Milhaud, T. Musgrave, E. Toch, H.M. Górecki, B. Britten

12.09 / 16.00, Hotel Altus Palace, Sala Lustrzana
13.09 / 15.00 i 17.00, Hotel Platinum Palace, Sala Noblige
Rezonans
T. Daroch, I. Várdai
Program: J. Klengel, V. Silvestrov, G. Sollima, N. Paganini

12.09 / 19.00, NFM, Sala Główna ORLEN, estrada w odwróceniu
Herr Jesu
A. Kosendiak, G. Antonini, soliści Chóru Chłopięcego NFM, Wrocław Baroque Ensemble
Program: J.S. Bach

13.09 / 12.00, NFM, Sala Czerwona
Odłamki duszy
BREZZA
Program: G.F. Händel

13.09 / 19.00, NFM, Sala Główna ORLEN
Mahler – VI Symfonia
D. Gatti, Staatskapelle Dresden
Program: G. Mahler

Organizator zastrzega sobie możliwość dokonania zmian w programie.

Szczegóły

Olga Humeńczuk – Dyrektorka NFM
Andrzej Kosendiak – Dyrektor artystyczny

NFM.WROCLAW.PL
Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego
pl. Wolności 1, Wrocław

Organizator: NFM Narodowe Forum Muzyki
NFM – instytucja kultury współprowadzona przez: Wrocław miasto spotkań; Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Dolny Śląsk
Mecenas Tytularny NFM: ORLEN
Mecenas NFM: STRABAG WORK ON PROGRESS
Partnerzy Strategiczni NFM: LOKUM DEWELOPER; TOTALIZATOR SPORTOWY; LAT

Wrocław/34426327

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Kwiecień z kulturą

Jazz, pisanki i planszówki

Wystawy, koncerty, premiery teatralne – m.in. to znajdziemy w kwietniu w kulturalnym kalendarzu Wrocławiu. Będzie też coś dla fanów różnego rodzaju gier.

Rafał Zieliński

• **Próba „Atlasu ptaków”** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Kammerorchester Basel** FOT. MATTHIAS MUELLER

• **Terence Blanchard** FOT. MAT. PRASOWE

Numerem jeden w tym miesiącu, jeśli chodzi o wydarzenia kulturalne, wydaje się 62. edycja festiwalu Jazz nad Odrą. Ale to oczywiście nie jedyna propozycja na ten miesiąc: będzie sporo koncertów, premiery teatralne oraz ciekawe wystawy. Coś dla siebie znajdą tez fani gier.

62. JAZZ NAD ODRĄ

Festiwal zacznie się 22 kwietnia, potrwa do 26 kwietnia. Główną sceną będzie Impart Centrum, drugą i zarazem klubem festiwalowym będzie Firlej. Wystąpią kubański pianista Gonzalo Rubalcaba, amerykański trębacz Terence Blanchard i jego rodacy, saksofoniści Ravi Coltrane oraz Greg Osby, a także perkusista Peter Erskin. Miej znani goście to kwartet amerykańskiego saksofonisty Patricka Bartley'a i zespół wokalisty Michaela Mayo. Ten drugi skład zaprezentuje program z płyty „Fly”, za którą artysta dostał swoją pierwszą nominację do Grammy. Będą zespół niemieckiego pianisty Pablo Helda, skład szwedzkiego kontrabasisty Larsa Danielssona oraz brytyjscy saksofoniści Leo Richardson i Alex Garnett. Ze swoimi projektami pojawią się trębacz Bartosza Pernal, perkusistka Dorota Piotrowska i kontrabasista Michał Barański. Z kolei w składzie New World Quartet wystąpią pianista Kuba Stankiewicz, skrzypek Mateusz Smoczyński, kontrabasista Darek Oleszkiewicz i Mino Cinelu, Francuz grający na instrumentach perkusyjnych. W programie są Konkurs na Indywidualność Jazzową, klubowe jam session i dwie wystawy zdjęć. Pierwsza to kolejna odsłona cyklu „Jazz Friends” Lecha Basela w galerii Vivid. Z kolei w Impracie zobaczymy „20/62” Sławka Przerwy.

• **Więcej informacji na www.jazz-nadodra.pl.**

KONCERTY W NFM

Zaplanowany na 10 kwietnia koncert „Odwieczne pieśni” poświęcony będzie twórczości Mieczysława Karłowicza, To kompozytor, którego świetnie zapowiadającą się karierę przerwała śmierć pod lawiną na zboczach Małego Kościelca w lutym 1909 roku. Jedno z jego dzieł przypomni Yaroslav Shemet, dyrektor artystyczny Filharmonii Śląskiej i dyrektor muzyczny Opery Bałtyckiej w Gdańsku. W programie koncertu są też utwory Ericha Wolfganga Korngolda, Giuseppe Martucciego i Richarda Straussa. 17 kwietnia w NFM zagra południowoafrykański wiolonczelista Abel Selaocoe. Podczas koncertu po raz pierwszy w Polsce zabrzmi napisany z myślą o tym artyście koncert „These Righteous Paths” amerykańskiej kompozytorki Jessie Montgomery. Programu dopełnią kompozycje Astora Piazzolli i Leonarda Bernsteina, orkiestrę poprowadzi JoAnn Falletta, dyrektorka artystyczna Buffalo Philharmonic Orchestra.

Dwa dni później na wędrówkę do krainy ludowych korzeni zaprosi słuchaczy NFM Orkiestra Leopoldinum. W koncercie „Źródła pamięci” zespół wystąpi w towarzystwie grupy Svahy, flecistki Katarzyny Gacek-Dudy, Chóru Chłopięcego NFM i Chóru Dziewczęcego NFM. Całość poprowadzi Radosław Labahua, a muzykę uzupełnią fragmenty filmu „Znachor”. 24 kwietnia to z kolei Gala Muzyki Klasycznej Fryderyk Festiwal 2026. Po raz pierwszy to wydarzenie odbędzie się w NFM. 26 kwietnia na scenie NFM stanie dyrygent Giovanni Antonini, ikona wykonawstwa historycznego. Wystąpią założony przez niego w 1985 roku zespół Il Giardino Armonico i grupa Kammerorchester Basel, w której Antonini pełni funkcję głównego dyrygenta gościnnego. W programie koncertu znajdą się m.in. utwory Josepha Haydna.

• **Więcej na www.nfm.wroclaw.pl.**

PREMIERA W GROTOWSKIM

Dla hiszpańskiej tancerki Nazareth Panadero i niemieckiego artysty Michaela Streckera Tanztheater Wuppertal był nie tylko siedzibą zespołu, ale ogniskiem domowym, nad którym czuwała Pina Bausch. Zmarła w 2009 roku, ale Panadero i Strecker zostali razem. W 2022 roku zrealizowali dyptyk „Vive y deja vivir”, teraz wracają na scenę z zamiarem odtworzenia ducha utraconego domu i utrzymania go przy życiu. Twórcy „My Home, No Home” zadawali sobie pytania o to, co w czasach wspólnego życia w Wuppertalu działo się w ich wnętrzach i wokół nich. Odpowiedzi przełożyli na gesty, ruchy, słowa, teksty, muzykę i historie. Premiera spektaklu odbędzie się 11 kwietnia w Centrum Sztuk Performatywnych Instytutu Grotowskiego. Kolejne przedstawienie 12 kwietnia.

• **Więcej na www. grotowski-institute.pl.**

ONE MORE GAME

Piąta edycja festiwalu One More Game odbędzie się 11 i 12 kwietnia w Hali Stulecia. Na gości czekać będą setki gier planszowych, w tym nowości i klasyki, stoiska z grami planszowymi, RPG, akcesoriami modelarskimi i rękodziełem, symulatory i stanowiska VR i atrakcje dla dzieci. Zaplanowano turnieje e-sportowe, sesje gier fabularnych z dostępem do starterów i podręczników popularnych systemów, rozgrywki i sesje RPG, spotkania z twórcami gier, prelekcje, wykłady i szkolenia prowadzone przez ekspertów. W programie są też konkursy, w tym, Konkurs Cosplay oraz Konkurs Kostiumów LARP, wystawy Lego oraz Strefa Układania Puzzli.

• **Więcej na www.onemoregame.pl.**

PISANKI I PALMY

Pisanki i palmy wielkanocne, a także wycinanki tradycyjne i współczesne – m.in. to można oglądać na wystawie w Muzeum Etnograficznym. Wśród eksponatów są jaja oklejane rdzeniem sitowia czy słomą, ozdobione włóczką i haftem krzyżykowym, a także opolskie „kroszonki” i z motywami huculskimi, suwalskimi, rzeszowskimi i wołyńskimi i z dawnych Kresów Wschodnich. Przestrzeń wypełnią też wielkoformatowe wycinanki Julii Datchenko, współczesnej artystki, której prace obrazują mit o pochodzeniu życia i kobiecej mocy twórczej. Są też wycinanki dolnośląskie z lat 60. i 70. odwołujące się do tradycyjnych wzorów lwowskich, wileńskich i łowickich. Ekspozycję wzbogacają informacje o życiu i twórczości autorów prezentowanych prac. Wystawę można oglądać do 12 kwietnia.

• **Traugutta 111, więcej na www. mnwr.pl.**

PREMIERA „ATLASU PTAKÓW”

„Atlas ptaków” Aleksandry Zielińskiej w reżyserii Barbary Bendyk to druga w tym sezonie realizacji sztuk nagrodzonych w VI Konkursie Dramaturgicznym Strefy Kontaktu. Jej autorka to pisarka, dramatopisarka i scenarzystka, autorka m.in. scenariusza do komiksowej adaptacji „Wiedźmina” Andrzeja Sapkowskiego. Akcja spektaklu rozgrywa się na planie absurdalnego telewizyjnego programu edukacyjnego dla dzieci. Głównym tematem jest tu miłość rozpatrywana na różnych płaszczyznach: jako miłość do dziecka, rodzica, partnera, siebie samej i natury u progu galopującej katastrofy klimatycznej. „Opowiadamy historię kobiety, która razem z towarzyszącymi jej ptakami przechodzi przez swoje piekło. To opowieść o rodzicielstwie w obliczu katastrofy klimatycznej z perspektywy ludzko-ptasiej i o momentach, które mają wielkie konsekwencje” – mówi Barbara Bendyk, reżyserka spektaklu. Premierę sztuki zaplanowano na 11 kwietnia.

• **Więcej na www.wteatrw.pl.**

KONCERTY W STARYM KLASZTORZE

„Źródło 2026, przyjaciele śpiewają Jackowi Kaczmarskiemu” – ten koncert zaplanowano na 9 kwietnia. W jego trakcie zabrzmią utwory ze słynnego albumu „Mury”. 10 kwietnia w Sali Witrażowej z materiałem „Slap Jazz” wystąpi basista Wojtek Pilichowski, a w Sali Gotyckiej hiphopowy skład Dwa Sławy. Dwa dni później w Sali Witrażowej pojawią się Gary Moore Tribute Band i brytyjski gitarzysta Jack Moore, a 16 kwietnia w Sali Gotyckiej solidną dawkę rocka zaserwują zespoły Luxtorpeda i Flapjack. 17 kwietnia to koncert „Wish You Were Hire”, czyli wieczór z muzyką zespołu Pink Floyd. Evelina Ross to wokalistka, która śpiewała na ulicach w Australii, a teraz wydaje single i gra regularne koncerty. Jeden z nich zagra 18 kwietnia w Sali Gotyckiej. 30 kwietnia powoli zaczniemy wchodzić w klimat 1-majowego bicia Gitarowego Rekordu Świata za sprawą koncertu Tribute To Guitar Heroes.

• **Purkyniego 1.**

TAM NIE SIĘGA ŚWIATŁO

W galerii Sic! BWA Wrocław można oglądać „Tam, gdzie nie sięga światło”, wystawę prac interdyscyplinarnej artystki Lulu MacDonald. Opowiada ona o wzrastaniu w ciemności, poza zasięgiem wzroku, na granicy kontroli i widzialności. Punktem wyjścia dla wystawy był Rhubarb Triangle w Yorkshire, gdzie rabarbar rośnie w absolutnej ciemności, a jego zbiór odbywa się przy świetle świec. Twórczość Lulu MacDonald to wielodyscyplinarne, immersyjne instalacje, które określano mianem „biżuterii dla architektury”. Jej rzeźby sprawiają wrażenie, jakby wyłaniały się z architektonicznych struktur, przebijały powierzchnię ziemi lub naruszały porządek i zmieniały sposób postrzegania otoczenia. Wystawę można oglądać do 31 maja.

• **Pl. Kościuszki 9/10.**

wyborcza.pl

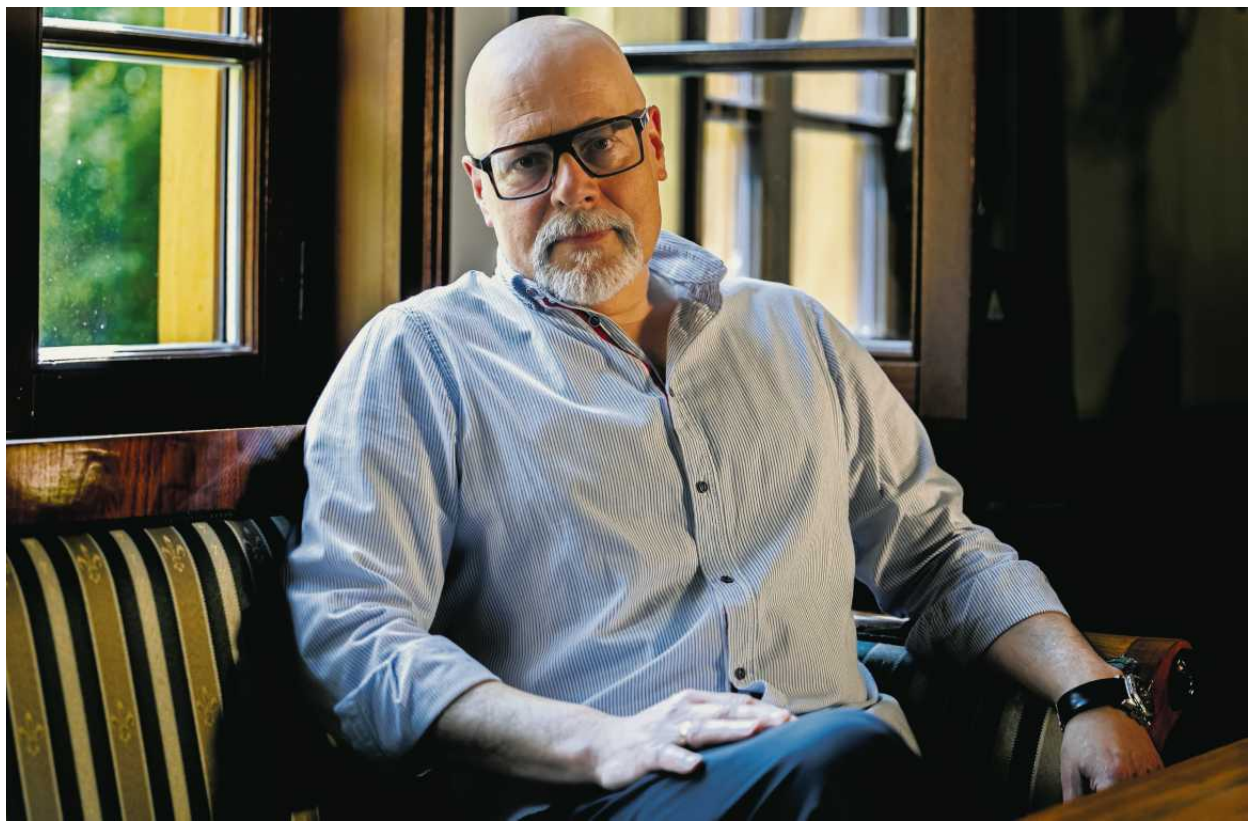
• **Więcej na wroclaw.wyborcza.pl**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Marek Krajewski o swojej nowej książce

Powieść z Wałbrzychem w tle

„Droga krwi" to nowa powieść Marka Krajewskiego, która już w maju pojawi się w sprzedaży. Tym razem mistrz kryminału przenosi nas do przedwojennego Wałbrzycha, a konkretnie do tutejszego szpitala górniczego.

• **Marek Krajewski w Pałacu Myśliwskim Książąt Radziwiłłów w Antoninie** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
MARKIEM KRAJEWSKIM
pisarzem i filologiem klasycznym

AGNIESZKA DOBKIEWICZ: Co się wydarzyło w sobotę, 23 czerwca 1926 roku w Wałbrzychu?
MAREK KRAJEWSKI: Tego dnia Herbert Anwaldt, przyjeżdża do Wałbrzycha. W tej krótkiej odpowiedzi kryją się dwa wątki, które muszę rozwinąć. Kim jest Herbert Anwaldt? To współpracownik Eberharda Mocka, bohater z mojej pierwszej, debiutanckiej powieści „Śmierć w Breslau" oraz ostatniej „Głos z piekła".

Tutaj, w powieści „Droga krwi" już się całkiem wyemancypował, wyszedł z cienia Mocka, jest bohaterem pierwszoplanowym. To młody medyk bez dyplomu, psychiatra, który właśnie 23 czerwca 1926 roku przyjeżdża do Wałbrzycha, aby podjąć obowiązki lekarza w Szpitalu Górniczym na oddziale chorób wenerycznych. Ma się tam zajmować chorymi na paraliż postępujący, czyli na chorobę mózgu będącą skutkiem straszliwej i śmiertelnej wówczas choroby – kiły. Tutaj poznaje panią ordynator oddziału, starszą od siebie o jedenaście lat, fascynującą doktor Friedę Bernhaus.

Jak to się stało, że Wałbrzych i jego topografia wkroczyły na łamy pana nowej powieści?
– No właśnie! To jest ten drugi wątek. Topograficzny. Wałbrzych pojawił się w dwóch moich powieściach jako miejsce narodzin Eberharda Mocka. Ale dopiero teraz, w powieści „Droga krwi", staje się właściwą scenerią akcji. Poznałem lepiej to miasto w czasie zdjęć do telewizyjnego programu kulinarno-kryminalnego, w którym występuję, ale poważnie się zainteresowałem Wałbrzychem we wrześniu minionego roku przy okazji poświęconej Mockowi oraz mojej skromnej osobie wystawy „Mockument", która została zorganizowana przez wałbrzyską Bibliotekę Pod Atlantami.

I stało się to, co często się dzieje w moim pisarskim życiu – jakiś szczegół, jakaś opowieść rozpala moją ciekawość i to ma później swoje literackie skutki. W wypadku Wałbrzycha była to historia tego niezwykłego miasta, gdzie potęga przemysłu węglowego i porcelanowego sąsiadowała z niezwykłym pięknem łagodnych gór, gdzie wyniosły Zamek Książ i uzdrowiska Szczawno i Jedlina, odwiedzane niegdyś przez arystokrację i socjetę, kuszą literackimi powabami.

„ARCYCIEKAWE MIASTO"

Książka jest już skończona. Mieszkał pan podczas jej pisania w Wałbrzychu. Jak odbiera pan to miasto?
– Jako serdeczne i gościnne. Gdy oznajmiłem w trakcie konferencji prasowej, że piszę książkę o Wałbrzychu, prawie codziennie na ulicy Wałbrzyszanie okazywali mi sympatię i sugerowali jakieś ciekawe tematy. To jest bardzo ważne dla mnie, by w czasie pisania móc natychmiast skonfrontować autorską wizję ze światem realnym, czyli wyjść na opisywaną ulicę, przejść się pod danym budynkiem, poczuć atmosferę miejsca.

Wałbrzych uważam za miasto arcyciekawe. Jako miłośnik przeszłości uwielbiam kamieniczki i zaułki Starego Miasta oraz piękną, modernistyczną dzielnicę Nowe Miasto. Jako amator marszobiegów doceniam niskie, zalesione i urokliwe góry wokół miasta. Jako poszukiwacz literackich motywów cieszę się, gdy znajduję takie narracyjne perełki jak na przykład historię Lisiej Sztolni, gdzie urobek węglowy transportowano podziemnymi kanałami.

Poczytałam komentarze pana czytelników pod informacją o nowej, wałbrzyskiej powieści i wyłapałam dwa wątki, które są dla nich szczególnie interesujące. Pierwszy: czy Eberhard Mock powróci w książce do rodzinnego Wałbrzycha? Miałby 43 lata.

MAREK KRAJEWSKI O MIEJSCACH W SWEJ KSIĄŻCE

– Bohaterem cyklu wałbrzyskiego będzie Herbert Anwaldt.

I drugi wątek z pytań od czytelników: czy Marek Krajewski rozwiąże zagadkę „złotego pociągu"?
– W opowieści o „złotym pociągu" trudno jest oddzielić prawdziwe przesłanki od zmyśleń i sensacji. Oczywiście, to fascynująca zagadka, ale raczej nie poświęcę jej uwagi z prostego powodu – i mój eksplorator, Mikołaj Kołyszko, i ja musielibyśmy się przekopywać przez ogromną dokumentację, pełną fantazji i zmyśleń, oddzielać prawdziwe przesłanki od fikcyjnych, a na to po prostu brak czasu w sytuacji, gdy chcę dostarczać moim czytelnikom dwie powieści rocznie.

W opowieści o „złotym pociągu" trudno jest oddzielić prawdziwe przesłanki od zmyśleń i sensacji

MAREK KRAJEWSKI

Jak rozpoznawał pan wałbrzyską topografię?
– Znam ją z autopsji, z wielokilometrowych wędrówek po Wałbrzychu, kiedy zwiedziłem mnóstwo ciekawych i nieoczywistych miejsc. Mam sporą dokumentację – zdjęcia, filmiki i źródła pisane. Nie mogę tutaj nie wspomnieć o życzliwych osobach – świetnych znawcach historii i topografii Wałbrzycha – które mi bardzo pomagały w zbieraniu materiałów. Wszystkim im z całego serca dziękuję w Posłowiu do powieści „Droga krwi".

Zapytam w tym kontekście o proces twórczy. Czy opowieść buduje pan opanowując topografię miasta? A może przeciwnie, opowieść jest pierwsza?
– Zawsze pierwsza jest fabuła powieści. Poszczególne sceny są od niej uzależnione, topografia jest na ogół wtórna wobec opowieści. Takie działanie twórcze rodzi oczywiście pewne ryzyko. Co zrobić, gdy się okaże, że historyczne okoliczności wykluczają jakąś scenę albo jakiś wątek? Wtedy oczywiście zmieniam plan, ale robię to, zanim zacznę pisać, gdy nie jest jeszcze zbyt późno. Modyfikowanie scen w czasie pisania bywa niekiedy bardzo trudne.

Plastyczność pana opowieści sprawia, że bohaterowie ożywają, ale ożywają też miejsca. Czy zdradzi nam pan, gdzie będzie się toczyła akcja w Wałbrzychu? Zapewne staną się one miejscem planu filmowego.
– Bardzo bym chciał, aby moje powieści stały się podstawą dla filmu lub serialu, jak to było kilka lat temu, gdy światło dzienne ujrzał doskonały dwunastoodcinkowy serial „Erynie" z Marcinem Dorocińskim w roli Edwarda Popielskiego. To dla pisarza niezwykle ważne, aby również drogą filmową mógł się podzielić z widzami wykreowanym przez siebie światem i stworzonymi przez siebie bohaterami.

A jakie to były teraz miejsca? Bardzo wiele ich było. Szpital przy ulicy Batorego, gdzie Anwaldt mieszka i pracuje, piękna kamienica z wieżyczką i zegarem w Rynku, gdzie mieszka doktor Frieda Bernhaus, Szkoła Podstawowa przy ul. Wyzwolenia, czyli dawne gimnazjum klasyczne, którego absolwentem był Eberhard Mock, Góra Parkowa, czyli dawna Góra Szubieniczna (Galgenberg), piękne zalesione wzniesienie dzielące miasto na pół, i znana harcówka na jego zboczu (dawne schronisko Schillerbaude), ewangelicki Kościół Zbawiciela, skąd antagonista patrzy na miasto; Lisia Sztolnia – to tylko niektóre miejsca w mieście.

Są też ważne lokalizacje poza miastem, jak na przykład schronisko „Andrzejówka" (Andreasbaude), szczyt Waligóra, czy ówczesne osobne miejscowości, dziś dzielnice Wałbrzycha – Podgórze czy Sobięcin.

Wałbrzych jest miastem wielokulturowym, podobnie jak cały Dolnym Śląsk. Wskutek decyzji politycznych spotkali się tu ludzie z różnych stron. Pana rodzina pochodzi na przykład spod Lwowa. Nie wszystkim się jednak znowu podoba przypominanie, że Wałbrzych czy Wrocław były kiedyś niemieckie. Dostrzega pan jakąś zmianę recepcji swoich książek? One przypominają przecież, że przed Polakami byli na tych ziemiach Niemcy.
– Nie dostrzegam żadnych zmian w recepcji moich książek w ciągu tych dwudziestu siedmiu lat mojej pracy pisarskiej. Ci, którym się wtedy nie podobało odtwarzanie niemieckiej przeszłości mojej małej ojczyzny, pozostali zapewne nieprzejednani; większość ma jednak podobny pogląd jak ja na przeszłość Dolnego Śląska. Kocham tę ziemię i chcę, by na wieki była polska, natomiast wielokulturowa jej tradycja tylko moją miłość wzmacnia.

Rozmawiała Agnieszka Dobkiewicz

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza

DZIELNICE, KTÓRE ZMIENIAJĄ MIASTO

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** Wyborcza.pl

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

OGŁOSZENIE 34424637

KRAKÓW
z perspektywy dzielnic

Grzegórzki i Stare Miasto

1 KR

REKLAMA
SPONSOR:

BUMA

Soho RESIDENCE

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Małgorzata Skowrońska

Między gentryfikacją a rozwojem

Kraków lubi powtarzać, że zmienia się powoli. Że tu czas ma inną gęstość, a historia – jeśli się spieszy – robi to na palcach, żeby nie spłoszyć gołębi na Rynku. Kiedy jednak patrzę dziś na Stare Miasto, Grzegórzki i Wesołą, mam wrażenie, że miasto dopadło coś w rodzaju urbanistycznej bezsenności.

Zmiany pojawiają się jedna za drugą, w rytmie koparek, wizualizacji i protestów społecznych. Dawne fabryki stają się apartamentami premium, poprzemysłowe tereny – dzielnicami kreatywnymi, a rejony jeszcze niedawno niedostępne – miejscami, które inwestorzy zaczynają odmieniać przez wszystkie przypadki.

Najłatwiej to zobaczyć, biorąc pod miejski mikroskop Dolne Młyny. Przez lata były krainą spontanicznej gastronomii i nieformalnego życia Krakowa. Dziś w ich miejscu rośnie kompleks mieszkań premium z prywatnymi kinami i saunami. Średnia cena metra? Powyżej 40 tys. zł. To jedne z najdroższych metrów w mieście. Trudno o bardziej symboliczny przykład tego, jak w ostatniej dekadzie śródmieście zaczęło zmieniać adresata swoich usług. Dawniej robotnicze, potem artystyczne, dziś – premium.

Podobnie jest na Grzegórzkach. Lata temu Krakowianie zastanawiali się, po co komu odnowa rzeźni i hal poprzemysłowych. Dziś to jeden z najdroższych adresów mieszkaniowych w mieście, z Galerią Kazimierz, Wiślanymi Tarasami i Fabryczną 13 w roli gwiazd. Cena metra 18–19 tys. zł, choć w butikowych inwestycjach, takich jak SoHo Residence II, potrafi dojść do 25 tysięcy. Kto by pomyślał, że dawna dzielnica fabryk, magazynów i kolejowych murów stanie się reprezentacyjnym salonem Krakowa?

Jednocześnie rośnie lista projektów, które mają ambicję zmienić tożsamość całych kwartałów. Nowa Filharmonia na Rondzie Grzegórzeckim, kampusowe inwestycje UEK, budynek dawnej Poczty Głównej zamieniany w hotel czy gigantyczny masterplan dla Wesołej. To ostatnie przedsięwzięcie wydaje się najbardziej spektakularne – nie tylko przez koszty (ponad miliard złotych), lecz także przez obietnicę stworzenia „dzielnicy kreatywnej", pełnej sztuki, innowacji, zieleni i przestrzeni wspólnej. Wszystko po to, aby dawny szpitalny labirynt stał się miejskim łącznikiem między Starym Miastem a Kazimierzem.

Każde miasto, które przyciąga urbanistów i koparki, musi prędzej czy później skonfrontować się z drugim obliczem takich zmian. Gentryfikacja i turystyfikacja nie są teorią z podręcznika – są codziennością mieszkańców Kazimierza i Starego Miasta, którzy już dziś mówią: czujemy, że dzielnica nie jest dla nas. Że lokale nocne, apartamenty na wynajem i zmieniające się funkcje kamienic zaczynają wypierać zwykłe życie. Że brak miejsc parkingowych, hałas i rosnące czynsze robią swoje. W ścisłym centrum Krakowa mieszkańców ubyło z 40 do 27 tysięcy. Nikt nie kwestionuje potrzeby rozwoju, ale trudno oprzeć się wrażeniu, że w tej rywalizacji o centrum miasta, zwykły mieszkaniec jest coraz mniej pożądany.

To nie tylko problem Krakowa. W wielu europejskich miastach historyczne centra stają się przestrzeniami usługowymi, turystycznymi i inwestycyjnymi, a lokalność musi szukać miejsca na obrzeżach. Ale to właśnie tutaj pojawia się najciekawsza część krakowskiej opowieści: mieszkańcy nie zamierzają oddawać pola bez walki. Protestują przeciw hotelom na Kazimierzu, walczą o tereny zielone, żądają nowych szkół na Grzegórzkach, bronią Wesołej przed nadmierną zabudową. Rzeczywistość nie przypomina już bezradnego przyglądania się rozwojowi – przypomina pokojowe negocjacje o kształt miasta, które wciąż należy do nich.

W środku tego wszystkiego stoją architekci. Michał Rudnicki z Baumschlager Eberle mówi wprost: deweloper i mieszkaniec nie muszą być przeciwnikami. Tylko że to, co brzmi racjonalnie na papierze, w realnym mieście staje się pasmem konfliktów. Każdy plan zagospodarowania, każda zmiana przebiegu ulicy, każde podniesienie budynku o jedno piętro – wszystko to wywołuje emocje. Czasem uzasadnione, czasem przesadzone, ale zawsze pokazujące, jak bardzo w Krakowie przywiązujemy się do przestrzeni. Nawet tej zaniedbanej.

Trudno wskazać jednoznacznie, która dzielnica jest dziś najlepsza do życia. Każda ma swoje plusy i minusy. Stare Miasto to piękno i historia, ale turystyczna presja. Grzegórzki z kolei to świetna komunikacja i tereny zielone, ale rosnące ceny i gęstość zabudowy. Wesoła – ogromny potencjał, który dopiero czeka na realizację. Prawda jest taka, że najlepsze miejsce do życia to takie, które łączy dostęp do kultury, zieleni, usług i bezpieczeństwa z możliwością... oddychania. Fizycznego i urbanistycznego.

Być może największym wyzwaniem Krakowa na najbliższe lata nie będzie więc liczba nowych inwestycji, ale znalezienie odpowiedzi na pytanie: jak rozwijać miasto, nie wypychając z niego ludzi? Czy możliwe jest centrum, które jednocześnie pięknieje, zarabia i pozostaje do życia? Czy gęstość zabudowy musi oznaczać utratę przestrzeni wspólnej? Jak zachować balans między historią a nowoczesnością, między inwestorem a mieszkańcem? Nie wiem, czy uda się go znaleźć od razu. Ale wiem, że Kraków – choć zmienia się szybciej niż kiedykolwiek – nadal ma w sobie coś, co pozwala wierzyć, że to miasto jest w stanie prowadzić te rozmowy dojrzale. Bo nie chodzi o to, by zatrzymać rozwój. Chodzi o to, by nie zapomnieć, dla kogo to miasto naprawdę jest. ●

Od Dolnych Młynów po Wesołą

Nowe inwestycje przeobrażają śródmieście

Choć śródmieście Krakowa pięknieje, rośnie też napięcie między potrzebami mieszkańców a interesami deweloperów i turystyki. Ceny mieszkań szybują, gentryfikacja przyspiesza, a brak planów zagospodarowania skutkuje intensywną zabudową.

Grzegorz Nurek

Nie wszyscy zwracamy uwagę na to, jak bardzo w ostatnich dekadach zmieniła się architektura i życie w centralnych dzielnicach Krakowa: Starym Mieście i Grzegórzkach. Wypiękniał Kazimierz, którego niegdyś zaniedbane kamienice i zabytki poddano rewitalizacji. W 2004 roku powstało ważne centrum kulturalne Żydowskie Muzeum Galicja. Kilka lat temu zmodernizowano Muzeum Inżynierii i Techniki w Krakowie. Turyści tłumnie odwiedzają m.in. Wawel, zmodernizowane Muzeum Książąt Czartoryskich oraz oddział Muzeum Historycznego Krakowa – Rynek Podziemny.

Także w Rynku Głównym i obrębie Plant wiele kamienic poddano rewitalizacji. Każda z dzielnic zmaga się z innymi problemami. Już ceny podpowiadają, że to najbardziej atrakcyjne części Krakowa. Średnia cena zakupu mieszkania na Grzegórzkach za metr kwadratowy to 18-19 tys. zł, w Starym Mieście 20-22 tys. zł. Zdarza się, że ceny są jeszcze wyższe w przypadku mieszkań o podwyższonym standardzie (apartamenty premium).

Hotel, restauracje i 200 apartamentów

Zobaczmy, jak kształtują się ceny w nowych inwestycjach w czterech lokalizacjach w obrębie centrum.

O pierwszej z nich, Dolnych Młynach, czyli dawnej fabryce tytoniu opowiada Karolina Gadzimska, dyrektor ds. marketingu i PR NOHO Investment: – Dolnych Młynów 10 otwiera nowy rozdział nie tylko tego wyjątkowego kompleksu, ale także całego miasta. To miejsce jedyne w swoim rodzaju, silnie zakorzenione w historii miasta, a równocześnie doskonale zlokalizowane, w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Wisławy Szymborskiej i niedaleko Rynku Głównego. Od początku traktowaliśmy ten projekt jako inwestycję miastotwórczą, dlatego podchodzimy do niego z dużą odpowiedzialnością nie tylko wobec przyszłych mieszkańców, ale także wobec samego Krakowa. Dlatego inwestycja będzie miała charakter otwarty, patrząc z perspektywy konceptów gastronomicznych, lifestylowego hotelu marki The Hoxton, który znany jest ze swojej gościnności oraz otwartości na mieszkańców miasta.

To nie tylko 200 apartamentów segmentu premium, ale także bogactwo zieleni oraz ogólnodostępna sztuka. Cały kompleks to 8 budynków, z czego trzy objęte są ochroną konserwatorską. – Sercem kompleksu jest foodhall realizowany w ramach autorskiej koncepcji DM Foodstory, oferujący kilkanaście konceptów gastronomicznych z różnych stron zarówno Polski, jak i świata oraz kilka restauracji, które prowadzone są przez uznanych i rozpoznawalnych szefów kuchni – mówi dyrektor Gadzimska.

Inwestor planuje zakończenie budowy w drugiej połowie 2027 roku. Do tej pory sprzedano ponad 50 procent apartamentów, a ich średnia cena przekracza 40 tys. zł/mkw.

– To, co wyróżnia NOHO i każdy z naszych projektów to wielofunkcyjna Strefa Lifestyle dla mieszkańców, w której znajduje się m.in. w pełni wyposażony pokój klubowy z kuchnią do live cookingu, sauna, sala fitness, prywatna sala kinowa, przestrzeń coworkingowa do pracy indywidualnej, jak i do spotkań. Hotel The Hoxton będzie miał 115 pokoi i znajdzie się w jednym z historycznych, rewitalizowanych budynków – dopowiada Karolina Gadzimska.

Buma i Archicom budują w centrum

Inwestycje dewelopera Buma są zlokalizowane w bardzo prestiżowych miejscach w Krakowie: jedna na Kazimierzu, w pobliżu Starej Synagogi (ul. Dajwór 17), druga w pobliżu hali Sokoła (ul. Wenecja 1).

Przy Wenecji do kupienia zostały cztery apartamenty; mieszkania mają od 104 do 122 m kw. – cena za metr waha się od 29 do 33 tys. zł. Inwestor oferuje mieszkańcom saunę, siłownię oraz centralną klimatyzację.

Z kolei przy ulicy Dajwór zostało do kupienia trzynaście apartamentów od 40 do 106 m kw. (cena metra zaczyna się od ok. 29 tys. i dochodzi do 39 tys., są to mieszkania w stanie deweloperskim) oraz trzy lokale usługowe. W tej lokalizacji powstał Wellness Club dla mieszkańców.

Inwestycja Archicom przy ul. Kątowej 9 (niedaleko Muzeum AK) w dwóch budynkach mieści 180 mieszkań. Budowa ma zakończyć się w czerwcu tego roku. Do kupienia zostało już tylko jedno mieszkanie (ok. 26 tys. za m kw.)

W pobliżu przy ulicy Wita Stwosza Echo Investment wybudował biurowce z lokala-

eprasa.pl c5e8f4cc0e

• **Projekt Filharmonii Krakowskiej**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

mi usługowymi. Na trzech hektarach wokół budynków inwestor obiecuje dosadzić 150 drzew. W jednym z budynków powstał prywatny akademik Student Space.

Niebezpieczeństwo gentryfikacji i turystyfikacji

– Wiele kamienic w dzielnicy pięknieje i to jeden z plusów zmian w ostatnich latach. Minusem jest gentryfikacja, zmiana charakteru dzielnicy (co najbardziej widoczne jest w ostatnim czasie na Kazimierzu). Dwadzieścia lat temu to była niebezpieczna dzielnica, potem przez kilka lat żyło się tam dobrze, a teraz stała się obszarem turystycznym, trudnym do życia dla mieszkańców – mówi Jan Hoffman, przewodniczący Zarządu i Rady Dzielnicy Starego Miasta.

Jako przykład podaje niedawną awanturę o kamienice przy ul. Józefa. – Zaakceptowanie złych planów zagospodarowania przestrzennego uchyla furtkę do zmiany funkcji mieszkalnej kamienic oraz do budowy tam hoteli. Drugim problemem jest kwestia organizacji ruchu. Jako radni dzielnicy sprzeciwiamy się pomysłowi, by ulica Starowiślna była jednokierunkowa. Taka organizacja ruchu w tej okolicy utrudni życie mieszkańcom – twierdzi radny.

Jak dodaje, ważna jest zmiana przepisów krajowych dotyczących wydzielania miejsc parkingowych i specjalnych stref jedynie dla mieszkańców: – Gdy w trakcie kampanii wyborczej do samorządu chodziłem od drzwi do drzwi, najczęściej podnoszonym przez mieszkańców problemem był brak miejsc parkingowych. W kilku miastach Włoch, Austrii i Francji istnieją wydzielone strefy, gdzie okoliczni mieszkańcy mogą parkować samochody. Miasto samo z siebie nie jest w stanie tego problemu rozwiązać. Pomysł budowy podziemnych parkingów też napotkałby na protesty.

Istotnym problemem dzielnic w centrum Krakowa jest też hałas związany z funkcjonowaniem nocnych lokali. Zmienia się za to nastawienie do terenów zielonych. Samorząd dba, by było ich coraz więcej. Oddano do użytku m.in. kieszonkowy Park Wita Stwosza i park przy ulicy Karmelickiej, a mieszkańcy zagłosowali, by w budżecie obywatelskim znalazły się środki na dosadzenie drzew w Rynku Głównym. – Przy tak ścisłej i często zabytkowej zabudowie mamy ograniczone możliwości tworzenia nowych parków. W dzielnicy przydałby się basen. Remonty budynków szkół są często droższe niż w innych dzielnicach, bo wymagają nadzoru konserwatora zabytków. To są nieraz piękne, historyczne budynki – dopowiada Hoffman.

Radny przypomina, że toczy się dyskusja wokół budowy metra i finansowania tej ogromnej inwestycji: – Z perspektywy dzielnicy trzeba zaakcentować, że maszyny będą drążyć w historycznej tkance miasta. Mogą się pojawić archeologiczne znaleziska, co opóźni czas budowy metra i zwiększy koszty inwestycji. Wciąż jednak nie wiemy, na jakiej głębokości miałyby być te tunele. Przypadek remontu ulicy Krakowskiej pokazał, że odkrycia archeologiczne wydłużyły go o rok.

Według planów, jeśli metro powstanie na terenie Starego Miasta i Grzegórzek, przystanki będą zlokalizowane na Olszy, przy Rondzie Mogilskim, przy Dworcu Głównym, przy Starym Kleparzu, przy Teatrze Bagatela i Muzeum Narodowym.

Problemem centrum Krakowa jest też to, że ubywa mieszkańców Starego Miasta. – Dawniej było nas ok. 40 tys., dziś zaledwie 27 tys. Nikt nie sprzeciwia się turystyce, ale trzeba zachować balans między potrzebami turystów i mieszkańców dzielnicy – twierdzi Jan Hoffman.

REKLAMA 34426640

APARTAMENTY W STANDARDZIE PREMIUM
W SAMYM SERCU KRAKOWA

NOWOWOCZESNE APARTAMENTY
W SAMYM CENTRUM KRAKOWSKIEGO KAZIMIERZA

Wyjątkowa inwestycja wpisująca się w historyczny charakter dzielnicy Kazimierz, oferuje najwyższy komfort życia. Dajwór to nie tylko idealne miejsce do zamieszkania z 20 kameralnymi apartamentami, ale również wyjątkowa przestrzeń do prowadzenia biznesu w jednym z 4 lokali usługowych. Starannie opracowane detale architektoniczne oraz zaprojektowana zieleń wokół inwestycji wprowadzają harmonię, pozwalając cieszyć się spokojem i ładem w samym centrum miasta.

ul. Dajwór 17, Kraków www.dajwor.com.pl

MIEJSCE, GDZIE HISTORIA SPOTYKA SIĘ Z NOWOCZESNOŚCIĄ

Wenecja 1 to wyjątkowy projekt, stworzony z myślą o osobach ceniących wysoką jakość materiałów, staranność wykończenia i niepowtarzalną estetykę. W tej zabytkowej kamienicy z 1911 r. zostało zachowanych wiele historycznych elementów, a każdy apartament został zaprojektowany tak, aby zapewnić maksymalny komfort i wygodę. Na przyszłych mieszkańców czeka szereg udogodnień, m.in: strefa wellness i prywatna siłownia.

ul. Wenecja 1, Kraków www.wenecja1.pl

BUMA Budujemy przyjazną przestrzeń

tel. 12 297 22 00 www.buma.com.pl

1 KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Remonty instytucji kultury, rewitalizacja bulwarów

Trwają remonty budynków instytucji kultury. MCK dzięki funduszom europejskim zmodernizuje kamienicę „Pod Kruki" w Rynku Głównym 25. Parter i piwnice zostaną zaadaptowane na kawiarnię, księgarnię i salę warsztatową.

Dzięki funduszom unijnym modernizowana jest Biblioteka Książąt Czartoryskich przy św. Marka. 250 tys. cennych woluminów i rękopisów, w tym najstarszych średniowiecznych, będzie mogło być lepiej eksponowane i przechowywane.

Przy Powiślu 11 planowane jest utworzenie Muzeum Rzeki Wisły. Trwa remont Teatru im. Juliusza Słowackiego. Przy Placu św. Ducha powstanie teatralna biblioteka.

– Zakończyliśmy pierwszy etap wymiany pokrycia dachu z elementami termomodernizacji i odtworzeniem utraconych w przeszłości elementów zdobniczych. Nową, miedzianą blachą błyszczą dachy wysokie nad sznurownią teatru i na centralnej kopule. Odtworzone zostały, głównie na podstawie archiwalnych fotografii, iglica na latarni, maszkarony w formie płaskorzeźb od strony północnej i południowej, pas zdobiący centralną kopułę z szesnastoma mniejszymi maszkaronami – mówi Roman Krzysztofik, I zastępca dyrektora ds. organizacyjnych Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

Obecnie trwają prace na tzw. dachach niskich. – Przed nami modernizacja kopuł frontowych, którym przywrócone zostanie pokrycie łuskowe i osiem narożnych maszkaronów. Zakończenie robót i prac konserwatorskich na dachu przewidziane jest na grudzień – dodaje.

Środki na tę realizację pochodzą z funduszy Województwa Małopolskiego i programu Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Wsparcia udzielił też SKOZK. Równocześnie, wewnątrz budynku, teatr realizuje finansowany ze środków Województwa Małopolskiego remont pionów wodno-kanalizacyjnych i toalet po stronie damskiej.

Roman Krzysztofik: – Ten etap prac chcemy zakończyć w październiku. Najdalej w ciągu dwóch miesięcy ogłosimy przetarg na projekt wykonawczy Biblioteki i Archiwum Artystycznego, które mieścić się będą w budynku przy Placu św. Ducha 4. Wkrótce ogłosimy także przetargi na zakup sprzętu akustycznego, oświetleniowego, multimedialnego i IT. Trwają prace nad koncepcją ulokowania windy wewnątrz budynku, to niezwykle trudne wyzwanie ze względu na wyjątkowość zabytkowych wnętrz teatru.

W przyszłym roku teatr rozpocznie roboty budowlane przy Placu św. Ducha 4. Modernizowany będzie także budynek główny, w tym przede wszystkim sceny i mechanika podscenia.

W obrębie dzielnicy Stare Miasto powstały w ubiegłych latach znakomite architektoniczne realizacje; w 2012 roku Małopolski Ogród Sztuki (MOS), w 2021 roku MuFo przy Rakowickiej.

Na modernizację wciąż czeka kwartał między Muzeum Narodowym a dawnym hotelem Cracovia (remont gmachu głównego MNK).

Przygotowywana jest m.in. rewitalizacja Bulwarów Wiślanych oraz Placu św. Marii Magdaleny.

W gmachu dawnej Poczty Głównej przy ul. Wielopole powstaną hotel, przestrzeń konferencyjna i kawiarnia z tarasem widokowym. W sierpniu zostanie otwarta kładka Kazimierz-Ludwinów.

Grzegórzki z nowym kinem i budynkiem filharmonii

Zmieniają się też Grzegórzki. Właśnie rozstrzygnięto konkurs architektoniczny na budowę nowego gmachu Filharmonii Krakowskiej przy Rondzie Grzegórzeckim. Nową siedzibę filharmonii zaprojektuje biuro K. Ingarden, J. Ewy Architekci. W obiekcie znajdzie się duża sala koncertowa dla 1900 melomanów.

Na terenie Uniwersytetu Ekonomicznego wkrótce powstaną dwa nowe budynki: centrum obsługi studentów oraz Budynek Jubileuszowy.

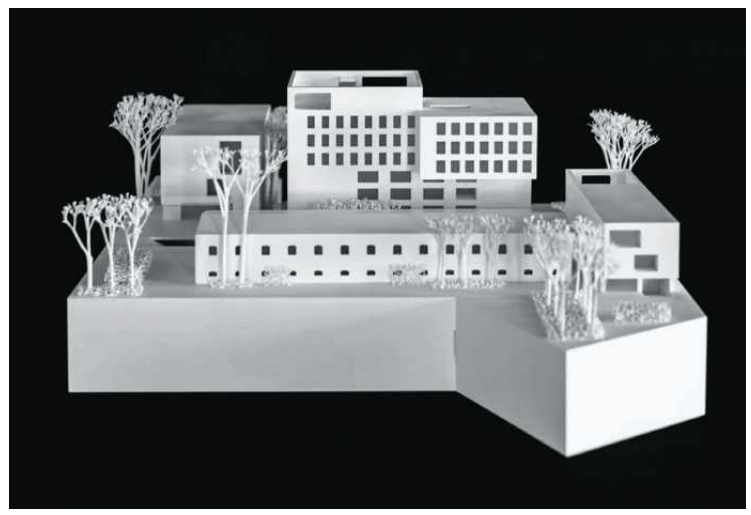
Po latach straszenia Szkieletor zamienił się Unity Centre, z barem z widokiem na cały Kraków, przestrzenią biurową, restauracją oraz centrum rozrywki Arkade Bee.

• **Wizualizacja kompleksu mieszkaniowego Dolnych Młynów**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Zrewitalizowana kamienica przy ul. Wenecja 1 – wizualizacja**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Wizualizacja nowych budynków na terenie kampusu UEK**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE UEK

Monika Firlej, przewodnicząca Rady i Zarządu Dzielnicy II: – Grzegórzki na przestrzeni lat zmieniły swój charakter. Niegdyś centrum przemysłowe Krakowa, gdzie znajdowały się liczne fabryki, a dziś nowe osiedla, centra usługowe jak choćby Wiślane Tarasy i Fabryczna 13. Te nowe inwestycje przekształciły całkowicie przestrzeń przemysłową w nowoczesną dzielnicę mieszkaniowo-usługową. W miejscu dawnej rzeźni miejskiej powstała Galeria Kazimierz. Obecnie Grzegórzki stają przed wyzwaniami związanymi z rosnącą liczbą mieszkańców oraz potrzebą nowej infrastruktury.

Już wkrótce przy Fabrycznej 13 (kompleksie restauracyjnym, hotelowym i konferencyjnym) zacznie działać kino studyjne „Fabryka" (pasaż 13, piętro -1). To będzie kameralne kino, z seansami najwyżej dla 27 osób.

Z kolei na terenie Wiślanych Tarasów w jednym z pofabrycznych budynków inwestor obiecuje stworzyć basen.

– Z jednej strony obserwujemy intensywny rozwój, z drugiej tzw. inwestycje widmo. Mieliśmy do czynienia z międzynarodowymi konkursami architektonicznymi, wizualizacjami i zapowiedziami, lecz wiele z tych projektów ostatecznie nie doszło do skutku. Przykładem są estakady nad ulicą Grzegórzecką, które miały być zagospodarowane w inny sposób. Planowano również budowę Ratusza Marszałkowskiego przy Rondzie Grzegórzeckim oraz Centrum Muzyki przy Parku Grzegórzeckim. Niestety, nie powstały. Grzegórzki to dzielnica idealna, chętnie wybierana jako miejsce zamieszkania, inwestycji i budowy biurowców. Wiele osób pragnie bowiem mieszkać lub pracować w dzielnicy w centrum miasta, dobrze skomunikowanej, blisko Wisły – mówi Monika Firlej.

Zielone Grzegórzki

W jakich cenach można zakupić tutaj mieszkanie? Średnia cena metra kwadratowego to 18-19 tys. Ale i tu w odremontowanych budynkach poprzemysłowych i kamienicach powstają apartamenty premium. O takiej inwestycji mówi Grzegorz Sagan, wiceprezes Terra Casa: – Kilka miesięcy temu ukończyliśmy butikową inwestycję SoHo Residence II w dzielnicy Grzegórzki przy ulicy Prochowej. Pierwszy etap zamknęliśmy kilka lat temu, teraz ukończyliśmy drugi. W 2024 roku dzielnica została uznana za jedną z najdroższych lokalizacji mieszkaniowych w Krakowie. Wynika to przede wszystkim z potencjału, jaki ma ona do zaoferowania mieszkańcom: tereny zielone i rekreacyjne (np. bulwary), niewielki dystans do Rynku Głównego czy Kazimierza. W inwestycji SoHo Residence II pod nadzorem konserwatora zabytków zrewitalizowaliśmy kamienicę przy ul. Prochowej 8. W drugiej linii zabudowy, w ogrodzie dobudowaliśmy nowy budynek. Jest to butikowy projekt złożony z 51 mieszkań, zaprojektowany z naciskiem na wysoki standard, dbałość o szczegóły i detale oraz walory estetyczne.

Inwestycję spina wewnętrzny dziedziniec, który ma być miejscem spotkań mieszkańców w okresie od wiosny do jesieni. Ceny w SoHo Residence II oscylowały między 22 a 25 tys. zł za m kw. (za mieszkania na najwyższych kondygnacjach). – Dziś można u nas nabyć mieszkania w cenie od około 22 do 23 tys. zł za m kw. W sprzedaży zostało kilka lokali od 42 do 49 mkw i jedno mieszkanie o powierzchni 107,52 m kw. Wszystkie są dostępne od ręki, dla części mamy przygotowane projekty wykończenia lub zrealizowane wykończenie pod klucz – mówi Grzegorz Sagan.

I zachwala dzielnicę. Jego zdaniem, jest tu wszystko, co powinno oferować nowoczesne miasto: galeria handlowa, obiekty rekreacyjne, bulwary, plaża, ścieżki rowerowe. – Niedaleko stąd do dzielnicy Kazimierz z bogatą ofertą kulturalno-kulinarną, na Planty i do Rynku Głównego. Ulicą Dietla kursuje tramwaj. Rewitalizowana ma być pobliska dzielnica Wesoła. Myślę, że Grzegórzki dziś to jedna z najbardziej pożądanych lokalizacji do zamieszkania w Krakowie. Wieczorami w SoHo panuje cisza i spokój, a z ulicy Prochowej jest wszędzie blisko – dopowiada.

1KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Przewodnicząca dzielnicy przypomina, że gdy 12 lat temu powstawało stowarzyszenie Zielone Grzegórzki, jego celem była ochrona pięciohektarowego terenu nad Wisłą i przeznaczenie go na park miejski. – Teren obecnego Parku Grzegórzeckiego między stopniem Dębie a mostem Kotlarskim należał wówczas do Agencji Mienia Wojskowego, był ogrodzony i niedostępny dla mieszkańców, a w planach było wybudowanie tam osiedla. Na szczęście dzięki aktywności mieszkańców, po wielu latach negocjacji udało się doprowadzić do podpisania trójstronnej umowy między władzami miasta Krakowa, województwa małopolskiego i AMW, a dzięki zamianie działek miasto posiada ponad pięciohektarowy park Grzegórzecki, w którym jest ponad trzy tysiące drzew – opowiada Monika Firlej.

Park nadal czeka na zagospodarowanie. Wciąż jednak brakuje funduszy. W tym roku można się spodziewać prezentacji projektu. – Czekamy na to z niecierpliwością. Natomiast pierwsze prace wg Wieloletniego planu finansowego ruszą dopiero w 2027 r. Mamy nadzieję jako mieszkańcy, że te obietnice tym razem zostaną spełnione, bo czekamy już na to zbyt długo. W zasadzie od lat powtarzamy: to gotowy park, który wymaga jedynie uporządkowania terenu, oświetlenia głównych alejek. Chcemy tam czuć się bezpiecznie. Niestety dwa lata temu, w wyniku podpaleń, spłonęły tam zabytkowe budynki, które mogły służyć mieszkańcom. To również wynik tego, że nocą można w parku robić, co się chce i nikt tego nie zauważy – twierdzi radna Firlej.

Grzegórzki to bardzo zielona dzielnica. Wśród innych cennych terenów zielonych warto wymienić m.in.: Ogród Botaniczny UJ, Park Strzelecki, Planty Daszyńskiego, teren Wesołej, mniejsze parki i skwery, np. przy ulicy Fabrycznej, i oczywiście Bulwary Wiślane. – Naszym celem jest utworzenie Parku Rzecznego Białuchy. Udało nam się doprowadzić do wykupu przez miasto kilku działek wzdłuż rzeki, które umożliwiają dalsze kroki w kierunku jego utworzenia. Sukcesywnie staramy się także rewitalizować tereny zielone, skwery, pasy przydrogowe: dosadzamy drzewa i krzewy w różnych lokalizacjach dzielnicy, odbetonowujemy miejsca, w których mogą wyrosnąć nowe drzewa. Naszym pomysłem jako rady dzielnicy jest zazielenienie i dosadzenie drzew wzdłuż Alei Powstania Warszawskiego – mówi radna.

• **Rewitalizacja Wesołej – wizualizacja** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Masterplan dla Wesołej

Zmienia się też Wesoła, dawna dzielnica medyczna miasta. Prezydent Krakowa, Aleksander Miszalski, we wstępie do masterplanu Wesołej pisał: „Wesoła to fenomen na europejską skalę. Gdy Miasto Kraków ogłosiło zakup od Szpitala Uniwersyteckiego ponad 9 hektarów terenu i 17 historycznych budynków, skala tego wyzwania, ale też jego gigantyczny potencjał z trudem mieściły się w głowach mieszkańców. Dziś, gdy dobrze znamy już wszystkie trudności, bolączki terenu i obostrzenia architektoniczne, jesteśmy gotowi przekształcić dawną dzielnicę szpitalną w nowoczesny i pełen zieleni pomost między Starym Miastem i Kazimierzem, który na zawsze odmieni oblicze Grzegórzek i nada im nowy status. To idealny obszar do pracy nad innowacjami miejskimi zaplanowanymi w oparciu o dane i wiedzę ekspertów. Robimy wszystko, by jak najszybciej podjąć zdecydowane kroki w stronę uczynienia z Wesołej atrakcyjnego obszaru kulturowego, o czym zadecydowali Krakowianie w konsultacjach społecznych. Najbliższe lata będą kluczowe dla narodzin tej zupełnie nowej dzielnicy kreatywnej, w której natura, kultura i innowacje stworzą jedną całość – pełną troski o komfort i wygodę mieszkańców”

Plany są odważne. Ma tu powstać m.in. Mediateka – nowa siedziba Biblioteki Kraków i jedyne w Polsce Muzeum Komiksu; Centrum Praktyk Teatralnych – Teatr Groteska; nowa Apteka Designu i Urban Forum; łąki, ogrody, herbarium, ścieżki biegowe, place zabaw; a przede wszystkim miejsca dla debat, sztuki, muzyki i budowania wspólnoty.

Koszt rewitalizacji Wesołej wedle masterplanu to minimum 1,24 mld zł.

– Wesoła to zupełnie unikatowe miejsce w skali całego Krakowa; mało które polskie miasto dysponuje takimi terenami, zabytkowymi budynkami, mnóstwem zieleni i otwartych przestrzeni – mówi radna Firlej.

Według konsultacji przeprowadzanych z mieszkańcami ma to być kwartał kulturalno-artystyczny, przestrzeń wytchnienia wśród zieleni. – Rewitalizacja tego terenu to nie jest proste zadanie, z pewnością długoletnie, którego nikt nie zrealizuje którego nikt nie zrealizuje w jednej kadencji politycznej. Wesoła to proces, który potrwa kilka, kilkanaście, a być może i kilkadziesiąt lat, zanim odnajdzie swoją nową tożsamość. Mam nadzieję, że doczekamy tego, że Wesoła stanie się dzielnicą kreatywną i będzie pokazywana jako przykład wzorcowej rewitalizacji w Europie – mówi przewodnicząca.

Dodaje, że brak uchwalenia wcześniej planów zagospodarowania przestrzennego spowodował w wielu miejscach nadmierną zabudowę. Ostatni plan zagospodarowania dla tej części miasta został przyjęty rok temu – o kilka lat za późno. – Niestety zabudowano prawie wszystko, co było można. Przybywa mieszkańców i dzieci, a ostatnia szkoła na Grzegórzkach została wybudowana 50 lat temu. Na osiedlu Dąbie mieszkańcy borykają się z problemem braku miejsc parkingowych. Wszyscy dostrzegają, że konieczna jest przebudowa ciągle zakorkowanego Ronda Grzegórzeckiego, ale nikt nie podejmuje się tego zadania, ponieważ byłaby to ogromna inwestycja finansowa – tłumaczy Monika Firlej. ●

• **Pełna wersja tekstu, zdjęcia i wizualizacje na krakow.wyborcza.pl**

REKLAMA 34424406

MIESZKANIA GOTOWE DO ODBIORU

Soho RESIDENCE

SOHO RESIDENCE II
ul. Prochowa, Kraków

w wyjątkowej lokalizacji!

www.sohoresidence.pl

666 832 456
608 007 662

Wizualizacja mieszkania B1.15 dostępnego z gotowym projektem wnętrza.

1 KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Architekt Unity Tower o tym, jak zmienia się miasto

Kraków rośnie, ale z głową

Problemem wielu miejscowości w Polsce jest niewystarczające pokrycie przestrzeni planami zagospodarowania, które zostały wprowadzone po to, aby regulować zarówno kształt, jak i funkcje istniejącej i nowej zabudowy.

• **Unity Center** FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
MICHAŁEM RUDNICKIM
architektem, dyrektorem Baumschlager Eberle Architekci Polska Sp. z o.o.

GRZEGORZ NUREK: Jak architektonicznie w ostatnich latach zmienia się Kraków i jaki udział w tym zmianach ma Baumschlager Eberle Architekci, którym pan kieruje?
MICHAŁ RUDNICKI: – Jeśli pyta pan o obiekty w obrębie Starego Miasta i Grzegórzek to oczywiście dawny Szkieletor, dziś Unity Tower, który powstał z naszego projektu. To najbardziej zauważalny obiekt, bo w ostatnich latach projektowaliśmy też hotele, które powstały w odbudowywanych i remontowanych kamienicach. Jednak bryły tych budynków zazwyczaj zostały niezmienione. Bardziej widoczną zmianą będzie projektowana przez nas przemiana dawnej Poczty Głównej na hotel i restaurację.

Najbardziej zauważalnym projektem, który powstanie w najbliższym czasie (dokumentacja jest już ukończona, czekamy aż inwestor, czyli Uniwersytet Ekonomiczny, ogłosi przetarg na realizację), będzie tzw. Budynek Jubileuszowy, czyli budynek dydaktyczno-konferencyjny UEK. Ten obiekt ma uzupełnić kampus, będzie też udostępniany instytucjom i podmiotom spoza uczelni.

Który z tych krakowskich projektów w obrębie centrum miasta był największym wyzwaniem?
– Wydaje mi się, że Poczta Główna, która jest budynkiem zabytkowym, w dodatku wciąż istnieje tam infrastruktura techniczna. Orange ma tam swoje zaplecze telekomunikacyjne, które zostaje. Uwzględnienie wymogów konserwatorskich i dopasowanie obiektu do nowych funkcji to dla nas największe wyzwanie w ostatnich latach.

Co teraz projektujecie w Krakowie?
– Projektowanie jest procesem ciągłym, właściwie nigdy się nie kończy. Po prostu w pewnym momencie je przerywamy. Dobrym przykładem jest powstające w Cichym Kąciku Krakowskie Centrum Muzyki, również zaprojektowane przez nas. Dokumentacja projektowa jest już dawno skończona, natomiast w ramach nadzoru autorskiego, który nadal sprawujemy, de facto będziemy projektować aż do wprowadzenia się muzyków do budynku. Ciągle pojawiają się drobne zmiany wprowadzane przez inwestora, czyli Agencję Rozwoju Miasta Krakowa. W tym sensie projektowanie trwa właściwie do samego końca.

Sprawy krajobrazu i ładu przestrzennego w Krakowie budzą ogromne emocje. Mieszkańcy apelowali niedawno do konserwator zabytków, aby objąć ochroną całe stare Dębniki, na Kazimierzu trwają protesty przeciw zmienianiu kamienic w hotele. Mieszkańcy narzekają na brak miejsc parkingowych, ale jeśli mają być budowane, to nie pod ich oknami. Niemal każda nowa inwestycja jest oprotestowana. Jak znaleźć balans w szybko rozrastającym się mieście między interesami deweloperów a potrzebami mieszkańców?
– Uważam, że trochę nieodpowiedzialne jest stawianie tych dwóch grup jako adwersarzy. Deweloperzy nie budują dla siebie tylko dla mieszkańców i turystów. Odnoszą sukces, gdy ich inwestycje spotykają się z zainteresowaniem klientów. Ktoś musi potem chcieć kupić to biuro, mieszkanie, wynająć pokój hotelowy. Myślę, że władze miasta pracują nad Planem Ogólnym i posiadają narzędzia i środki, aby odpowiadać na potrzeby czy obawy mieszkańców. Miasto skutecznie wywiązuje się z wielu zadań, choć nie zawsze sprawnie je komunikuje i nagłaśnia swoje sukcesy. A przecież przestępczość w mieście spada, a jakość powietrza uległa poprawie.

Problemem wielu miejscowości w Polsce jest niewystarczające pokrycie przestrzeni planami zagospodarowania, które zostały wprowadzone po to, aby regulować zarówno kształt, jak i funkcje istniejącej i nowej zabudowy.

Konserwatorzy zabytków pracują trochę w materii niewymiernej, muszą się wypowiadać na temat wartości historycznej, oceniać czy dany obiekt ma tę wartość i czy wymaga ochrony. To są kwestie bardzo trudne do jednoznacznej weryfikacji. Mają większą swobodę co sprawia, że postrzega się ich trochę jako szeryfów przestrzeni.

Deweloperzy czy inwestorzy mają jeszcze różne furtki prawne, z których mogą korzystać.
– Inwestor przychodzi do zarządu dróg z prośbą o zgodę na zjazd z drogi publicznej, co jest niezbędne do uzyskania pozwolenia na budowę. Zarząd, dbając o zachowanie płynności ruchu i uniknięcie zakorkowania miasta, odpowiada: trzeba przebudować skrzyżowanie na rondo albo poszerzyć ulicę – i inwestor będzie partycypował w tych kosztach. Przy dużych inwestycjach, na przykład budowie centrów handlowych, częstą praktyką było partycypowanie w budowie estakad. Istnieje też takie narzędzie jak ZPI, czyli Zintegrowany Plan Inwestycyjny. Ta procedura polega na tym, że do rady miasta inwestor składa wniosek, aby w miejscu swojej inwestycji zmienić pewne parametry budowy (np. podnieść o piętro budynek), które spowodują wzrost rentowności inwestycji. To stanowi podstawę do rozmów z urzędnikami – o tyle więcej mógłbym zarobić, i o tyle więcej oddam miastu. ZPI kończy się uchwałą rady miasta. To nie jest jedynie decyzja urzędnika w wydziale architektury i urbanistyki.

Dlaczego plany zagospodarowania nie obejmują całości terenów miejskich czy podmiejskich?
– Plany co do zasady są opracowywane z partycypacją publiczną, są wykładane do publicznego wglądu, mieszkańcy mają prawo się z nimi zapoznać i zgłosić uwagi. Miasto ma obowiązek się do tych uwag ustosunkować, może je oczywiście odrzucić jako niezasadne. Interesariuszy w tym procesie jest bardzo wielu; mieszkańcy, instytucje odpowiedzialne za ochronę środowiska, drogownictwo, kolejnictwo, energetyka itd. Uchwalenie nowego planu lub zmiana planu trwa co najmniej osiemnaście miesięcy. Planowanie zagospodarowania przestrzennego jest pracochłonne. Niestety w Polsce zawód urbanisty – czyli osoby odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne – nie cieszy się popularnością ani renomą taką, na jaką powinien zasługiwać. Wszystkie miejscowości w Polsce są objęte studium uwarunkowań przestrzennych. Weszła ustawa, która zmusza wszystkie gminy do przyjęcia

eprasa.pl c5e8f4cc0e

nowego instrumentu planistycznego, który zastąpi studium. Mają powstać Plany Ogólne.

Pracuje pan także w stolicy, w której metro budowane jest od 1983 roku.
– A projektowane jeszcze dłużej.

Kraków dopiero planuje jego budowę. Są entuzjaści i krytycy jego budowy. Krytycy podnoszą kwestię wysokich kosztów budowy i późniejszego funkcjonowania, możliwych kłopotów przy naruszeniu historycznej tkanki miasta, prognozują zbyt małe potoki ludzi. Entuzjaści wskazują na to, że niemal milionowe miasto metro powinno posiadać, że to komunikacyjna wygoda, możliwość zmniejszenia ruchu samochodowego, a co za tym idzie poprawa jakości powietrza. Nie mówiąc już o tym, że metro mogłoby też służyć awaryjnie jako schron. Pan jako architekt co o tym myśli?
– Odpowiem jedynie jako bezstronny obserwator tej dyskusji. Jeśli mamy budować schrony, to budujmy schrony. Interesujące są argumenty, które pan przytacza. Czy to pewne, że kierowcy przesiądą się z samochodów do metra? Czy ruch samochodów będzie w Krakowie mniejszy, a tym samym przyczyni się do poprawy jakości powietrza? Jego jakość najbardziej obecnie determinuje ilość kopciuchów w gminach ościennych. Moim zdaniem niemal milionowe miasto powinno mieć efektywną, sprawną siatkę komunikacyjnych połączeń. Przychodzi mi do głowy przykład Stuttgartu, w którym mieszkałem. Tam są tramwaje, które pewne odcinki pokonują tunelami podziemnymi. System nazywa się U-bahn, ale nazwa nie znaczy „podziemny", jak w innych miastach, tylko „niezależny". Może w Krakowie wystarczy rozbudować system tramwajów i zmienić ich nazwę? Czy takie rozwiązanie można nazwać metrem, czy raczej premetrem?

• **Poczta Główna** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Ogromne wydatki, jakie wiążą się z budową metra, muszą być przemyślane. Dobrze, że ta dyskusja na forum publicznym trwa. Należałoby się upewnić, czy frekwencja użytkowników metra byłaby zadowalająca.

W Warszawie metro zaczęło jeździć po tym, jak wybudowano dzielnicę Ursynów. Tam nie było obaw o frekwencję. Natomiast gdy porówna się pierwszą linię metra z Ursynowa z drugą linią na kierunku wschód-zachód, różnica frekwencji jest dwukrotna.

Pięknie wygląda teraz Unity Tower. Nie ma porównania ze „Szkieletorem". Ale na przykład pomysł zbudowania „drugiego Manhattanu" z podobnymi jak ten wieżowcami w okolicy Płaszowa i Rybitw, wysoką zabudową mieszkańcy wyrzucili do kosza. W jakim kierunku Kraków architektonicznie powinien się zmieniać?
– Wysoka zabudowa jest regulowana w planie miejscowym i będzie ujęta w Planie Ogólnym. On też wyznaczy obszary, gdzie taka wysoka zabudowa może się pojawić. Miasto gęste jest miastem efektywnym. Hasło „drugi Manhattan" czy też „metro w Krakowie" niewątpliwie jest odzwierciedleniem ambicji, ale mieszkańcy być może wolą mieszkać w tzw. mieście piętnastominutowym z przewagą niskiej zabudowy. Nie mam nic przeciwko wysokiej zabudowie. Dziś są to najczęściej biurowce. Jednak należy pamiętać, że model pracy po pandemii się zmienił. Częściej pracujemy zdalnie lub w modelu hybrydowym. Raczej teraz nie ma chętnych na budowę wysokich biurowców.

Rynek Główny to serce Krakowa. W budżecie obywatelskim mieszkańcy zagłosowali za dosadzeniem tam drzew. To dobry pomysł?
– Drzewa były na Rynku, także w okresie międzywojennym, to nie jest obcy element krajobrazu. Ciekaw jestem czy to będzie rząd, szpaler drzew czy kępa. Nie jestem uprawniony do oceny decyzji mieszkańców. Wolę w tym miejscu zamilknąć – w końcu jestem Warszawiakiem wypowiadającym się o Rynku w Krakowie. Chyba nie chciałbym zostać persona non grata w grodzie Kraka. Nie chcę być wygnany z miasta. ●

Rozmawiał **Grzegorz Nurek**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34426824

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

1 KR

eprasa.pl c5e8f4cc0e

34426406

KRR 1

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza

KULTURALNE OPOLE
WIOSNA 2026

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadzący **Rafał Zieliński**

wyborcza.pl

Wiosna z kulturą

Dzieje się w mieście

Premiery teatralne i kinowe, nowe wystawy, koncerty, zajęcia dla dzieci i młodzieży – to tylko niektóre z wydarzeń, jakie wypełnią wiosenny kalendarz kulturalny Opola.

Rafał Zieliński

Startuje wiosenny sezon kulturalny. Opolskie instytucje kultury przygotowały na najbliższe miesiące sporo propozycji, w tym spektakle teatralne, koncerty, nowości filmowe, ciekawe wystawy, zajęcia dla różnych grup wiekowych i spotkania. Podpowiadamy, na co warto się wybrać wiosną.

Premiery i Konfrontacje

W Teatrze im. Jana Kochanowskiego można już oglądać nowy spektakl, czyli „Pianę dni" Igora Mendijskiego, opowieść o miłości, przyjaźni i ulotności szczęścia. Na 27 marca zaplanowano premierę „Każda praca hańbi" Miry Mańki. Spektakl z humorem pokazuje, jak bezduszny system i schematy odbierają człowieczeństwo i skłania do refleksji nad tym, co naprawdę daje praca i dlaczego tak często tkwimy w układach, które są dla nas niewygodne. Ostatnią premierą tego sezonu będzie „Sprawiedliwy" w reżyserii Anestisa Azasa, spektakl inspirowany tekstem Alberta Camusa i sprawą Luigiego Mangione. Twórcy pochylą się nad pytaniami o granice obywatelskiego sprzeciwu i dlaczego dziś tak trudno zdefiniować bohaterstwo. Premier zaplanowano na 9 maja. W nowych spektaklach zobaczą aktorów, którzy niedawno dołączyli do zespołu Kochanowskiego, czyli Aurorę Lipartowską i Błażeja Wójcika.

– Czerwic to wyjątkowy jubileusz, czyli 50-lecie Opolskich Konfrontacji Teatralnych – mówi Katarzyna Kaczmarczyk, zastępczyni dyrektora teatru. – Ten przegląd najlepszych spektakli opartych na literaturze polskiej i europejskiej to prawdziwe święto teatru. Program konkursowy przyciąga różnorodnością, będą wydarzenia towarzyszące, jak koncert i spotkania w ramach klubu festiwalowego oraz goście specjalni. Na Konfrontacje zapraszamy od 11 do 21 czerwca – mówi Katarzyna Kaczmarczyk.

Prelekcje i Noc Muzeów

– Szczególnie serdecznie zapraszamy na spotkania z pracownikami naukowymi Instytutu Biologii Uniwersytetu Opolskiego. Przygotowali oni serię prelekcji dotyczących bioróżnorodności – mówi Elżbieta Niedźwiedź, kierownik Działu Zbiorów Specjalnych i Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki UO.

Tematyka tych spotkań będzie bardzo szeroka. – Porozmawiamy zarówno o prehistorii, jak i o czasach współczesne. To okazja, by spojrzeć na otaczającą nas przyrodę z nowej perspektywy – dodaje Elżbieta Niedźwiedź.

Bibliotek OU tradycyjnie zapraszamy też 16 maja na Noc Muzeów. – Dokładny plan dostępny będzie w późniejszym terminie. Wszelkie informacje o nas i naszych działaniach znajdą Państwo na naszej stronie internetowej Bg.uni.opole.pl oraz na profilu na Facebooku – mówi Elżbieta Niedźwiedź.

Kinowe nowości

– Kina Helios w centrach handlowych Solaris i Karolinka zapraszają na wiosnę pełną emocji, humor i doskonałej rozrywki. Nie zabraknie poruszających historii, widowiskowych produkcji akcji, tytułów familijnych i filmów inspirowanych kultowymi seriami. Ofertę kina Helios uzupełniają oczywiście cykl Kino Konesera, Kino Kobiet i bajkowe Filmowe Poranki – mówi Joanna Domagała, dyrektorka Kina Helios

Na ekranach można już oglądać wzruszającą historię „Reminders of him. Cząstka Ciebie, którą znam" na podstawie bestsellerowej powieści Colleen Hoover. Również w marcu do kin trafiła kolejna część popularnej polskiej serii familijnej „Za duży na bajki 3".

Kwiecień w kinach Helios to m.in. kontynuacja przeboju „Super Mario Galaxy Film" i film „Michael" o życiu Michaela Jacksona, jednego z najbardziej wpływowych artystów w historii muzyki. Maj to z jedna z najbardziej wyczekiwanych kontynuacji ostatnich lat, czyli „Diabeł ubiera się u Prady 2" oraz nowość z uniwersum „Gwiezdnych wojen", czyli „Mandalorian & Grogu". W czerwca będziemy mogli zobaczyć „Władców Wszechświata" inspirowanych popularnym serialem z lat 80., animację „Toy Story 5" i film „Supergirl".

• **Spektakl „Piana dni"** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **„Mandalorian & Grogu"** FOT. LUCASFILM LTD™

• **Wystawa w Bibliotece UO** FOT. PIOTR KASPRZYK

Wiosna z muzyką

Już 27 marca w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki wystąpi formacja Voo Voo, a dzień później z nową płytą przyjedzie Spięty. 9 kwietnia w NCPP 40-lecie obchodzić będzie koncertowo Sztywny Pal Azji, a dzień później z projektem Obywatelka K.L. pojawi się tu Kasia Lins. Z kolei 12 kwietnia sceną zawładną gwiazdy hip hopu, czyli O.S.T.R. i Eldo. 17 kwietnia w ramach trasy Khaos Ritual Stage wystąpią blacmetalowe składy Arkona, Czort i Konigreichssaal, dzień potem alternatywny Lordofon. Gitarowe, rockowe klimaty zaprezentuje 24 kwietnia formacja Metro, a dwa dni potem swój hip hop duet Pw4Ever. Potem wydarzenia przeniosą się do Amfiteatru. Na 8 maja zaplanowano tam Polską Noc Kabaretowa, na 9 maja koncert Feel & Przyjaciele, a koncert Opole X Mystic. 30, w którym wezmą udział m.in. Organek, Maria Peszek i Bela.

Na wydarzenia zaprasza też Filharmonia Opolska. W programie są m.in. koncert Wielki Post Wielka Muzyka (27 i 28 marca), występ Alicji Majewskiej, Włodzimierza Korcza i Warsaw String Quartet (11 kwietnia), koncert specjalizującego się w muzyce romantycznej Tria Verto oraz koncerty rodzinne, dla dzieci i młodzieży. Na kwiecień zaplanowano też wieczór Skarby Muzyki Amerykańskiej (22 kwietnia), a na maj Tribute To Eddie Rosner, czy Powrót Do Złotej Ery Swingu (9 maja).

Wystawy, warsztaty i jarmark

Muzeum Wsi Opolskiej zaprasza 29 marca, w Niedzielę Palmową, na 49. Jarmark Wielkanocny. W programie imprezy są m.in. wypiek i degustacja tradycyjnego chleba, prezentacja zwierząt gospodarskich, koncerty, zabawa plenerowa „W poszukiwaniu złotego jaja", robienie ziołowych naparów, przejażdżki konne i warsztaty dla dzieci oraz Nabożeństwo Wielkopostne. Godz. 10-17, bilety 15, 30 zł.

Opolski Teatr Lalki i Aktora obecnie opiera się na spektaklach repertuarowych, ale 9 maja zaprasza na premierę. Będzie to „Folwark Zwierzęcy w reżyserii dyrektora teatru Konrada Dworakowskiego".

Wystawa Konrada Gubały „Odpukać w niemalowane to z kolei wiosenna propozycja Galerii Sztuki Współczesnej. Ekspozycję, która mówi o mechanizmie przesądów, można oglądać w Centrum Przesiadkowym do 3 maja. Z kolei Wojewódzka Biblioteka Publiczna w wiosennej ofercie ma m.in. spotkania, projekcje filmów i wystawę „Brigitte Bardot".

Na zwiedzanie i oglądanie wystaw zaprasza Centralne Muzeum Jeńców Wojennych, a Miejska Biblioteka Publiczna m.in. na warsztaty literacko-plastyczne, cykle dla młodzieży i dzieci oraz spotkania z japońskim teatrzykiem obrazkowym Kamishibai.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Pokazujemy świat z różnych perspektyw

Za nami połowa sezonu i kilka znaczących premier. Widzowie mogli zobaczyć już spektakl **„Autentik”** w reżyserii **Norberta Rakowskiego**, przygotowany w koprodukcji z Wrocławskim Teatrem Pantomimy, **„Oszustów”** w reżyserii **Michała Buszewicza**, **„Konsternację”** w reżyserii **Jana Hussakowskiego** oraz **„Pianę dni”** w reżyserii **Igora Mendjiskiego**.

„Piana Dni” w reż. Igora Mendjiskiego, foto. Edgar de Poray

Wiosenne premiery

Przed nami kolejne nowe produkcje. Już 27 marca odbędzie się premiera spektaklu **„Każda praca hańbi”** w reżyserii **Miry Mańki**, przygotowanego na podstawie książki autorstwa Wiesławca Deluxe (wydawnictwo ZNAK). Twórcy w ironiczny i zabawny sposób pokazują, jak system potrafi odbierać ludziom godność, a absurd organizacji pracy prowadzi do sytuacji komicznych, lecz gorzko prawdziwych.

Grecki reżyser **Anestis Azas**, ceniony za spektakle podejmujące aktualne problemy społeczne i polityczne, rozpoczął w Teatrze im. Jana Kochanowskiego próby do spektaklu **„Sprawiedliwy”**. Premiera zaplanowana jest na 16 maja. Sztuka, inspirowana dramatem **Alberta Camusa** oraz sprawą **Luigiego Mangione**, stawia pytania o granice społecznej „sprawiedliwości” oraz o różnice między bohaterstwem a przestępstwem.

„Przedwiośnie” w finale OKT

Opolskie Konfrontacje Teatralne obchodzą w tym roku jubileusz pięćdziesięciolecia. Od jedenastu lat festiwal stanowi finał konkursu **Klasyka Żywa**, organizowanego przez **Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego** w Warszawie.

W tegorocznym finale znalazło się dziesięć spektakli opartych na klasyce polskiej i europejskiej. Wśród nich opolskie **„Przedwiośnie”** według **Stefana Żeromskiego**, w reżyserii **Piotra Ratajczaka**.

Do konkursu zakwalifikowały się także:

- **„**Katarzyna, czyli o szkodach, jakie przynosi lektura powieści” według Jane Austen, w reżyserii Zofii Gustowskiej – Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy
- „Krzyżacy” według Henryka Sienkiewicza, w reżyserii Jana Klaty – Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie
- „Księżniczka na opak wywrócona” Pedro Calderóna de la Barki, w reżyserii Pawła Aignera – Teatr im. Wilama Horzycy w Toruniu
- „Nowy Pan Tadeusz, tylko że rapowy” według Adama Mickiewicza, w reżyserii Kamila Białaszka – Teatr Polski w Poznaniu
- „Pułapka” Tadeusza Różewicza, w reżyserii Adama Orzechowskiego – Teatr Studyjny PWSFTviT w Łodzi
- „Spowiedź w drewnie” Jana Wilkowskiego, w reżyserii Ryszarda Dolińskiego – Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach
- „Termopile polskie” według Tadeusza Micińskiego, w reżyserii Jana Klaty – Teatr Narodowy w Warszawie
- „Tkacze” Gerharta Hauptmanna, w reżyserii Mai Kleczewskiej – Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach
- „Ubu król” Alfreda Jarry’ego, w reżyserii Konrada Dworakowskiego – koprodukcja Grupy Coincidentia w Białymstoku i Teatru Chorea w Łodzi

Konfrontacje odbędą się w dniach 11–21 czerwca. Publiczność zobaczy, jak współczesne zespoły teatralne interpretują klasykę i konfrontują ją z wyzwaniami współczesności. Jubileuszowi towarzyszyć będą także wydarzenia specjalne. Szczegółowy program zostanie wkrótce opublikowany na stronie **www.teatropole.pl** oraz w mediach społecznościowych teatru.

Teatr w ofercie

Przez cały sezon dbamy o to, by nasza oferta była dostępna dla jak najszerszej publiczności. Co miesiąc przygotowywana jest pula biletów w cenie **25 zł dla studentów i seniorów**. W kwietniu w tej ofercie znajdzie się spektakl **„Badania ściśle tajne”** w reżyserii **Norberta Rakowskiego**, z gościnnym udziałem **Katarzyny Herman**. To przenikliwy portret współczesnego człowieka rozdartego między prywatnymi tajemnicami a pytaniami o sens życia i przyszłość ludzkości.

W maju na scenę powróci **„Piana dni”** – spektakl o miłości i przyjaźni, o tym, co trwa i co przemija, o radości i rozpaczy. Opowiada o nieprzewidywalności życia, ulotności szczęścia i intensywności uczuć, które nadają sens każdemu dniu.

Widzowie mogą także skorzystać z **dynamicznych cen biletów**. Kupując wejściówki z wyprzedzeniem, można zapłacić nawet o 24 zł mniej i jednocześnie zarezerwować najlepsze miejsca na widowni.

TEATR OPOLE"K

„Piana Dni” w reż. Igora Mendjiskiego, foto. Edgar de Poray

„Przedwiośnie” w reż. Piotra Ratajczaka, zostanie pokazany w finale konkursu „Klasyka Żywa”, podczas 50. Opolskich Konfrontacji Teatralnych fot. M. Grocholski

eprasa.pl c5e8f4cc0e

HELIOS

Wiosenne hity na ekranach opolskich kin Helios

Helios udowadnia, że wiosna to idealny moment, by wybrać się przed wielki ekran! Opolskie kina, mieszczące się w centrach handlowych Solaris i Karolinka, zapraszają widzów na nadchodzące miesiące wypełnione emocjami, humorem i doskonałą rozrywką. Tegoroczna wiosna zapowiada się wyjątkowo różnorodnie: w repertuarze nie zabraknie poruszających historii, widowiskowych produkcji akcji, tytułów familijnych oraz filmów inspirowanych kultowymi seriami.

Diabeł ubiera się u Prady 2 © 2026 20th Century Studios

Toy Story 5 © 2026 DisneyPixar

Mandalorian & Grogu – © 2026 Lucasfilm Ltd™

Wyczekiwane tytuły potrzebują odpowiedniej oprawy – w kinach Helios w Opolu widzowie mogą liczyć na wysoką jakość obrazu i dźwięku oraz wygodne fotele, które pozwalają w najbardziej komfortowy sposób przenieść się do świata filmowych opowieści. W kinie w CH Karolinka znajdują się także wyjątkowe sale Dream, wyposażone w szerokie i miękkie siedzenia z elektryczną regulacją.

Na ekranach opolskich kin Helios można już oglądać wzruszającą historię **„Reminders of him. Cząstka Ciebie, którą znam”**. Film powstał na podstawie bestsellerowej powieści Colleen Hoover i opowiada o bohaterce, która po odbyciu kary więzienia wraca do rodzinnego miasta, by spróbować odbudować relację z córką. Okazuje się jednak, że przeszłość wciąż kładzie się cieniem na jej życiu – bliscy dziewczynki nie chcą dopuścić do kontaktu z matką. Jedyną osobą, która nie odwraca się od kobiety, jest właściciel lokalnego baru. Ich relacja powoli przeradza się w uczucie, a Kenna rozpoczyna trudną drogę ku przebaczeniu i drugiej szansie.

Również w marcu do kin trafiła kolejna część popularnej polskiej serii familijnej – **„Za duży na bajki 3”**. Tym razem młody bohater musi zmierzyć się z konsekwencjami własnego błędu: jego z pozoru niewinny internetowy komentarz uruchamia falę nienawiści, która uderza w jego przyjaciółkę. Waldek staje przed trudnym wyzwaniem – musi zdobyć się na odwagę, by przyznać się do winy i spróbować naprawić sytuację. Na szczęście może liczyć na pomoc swojej rodziny, która dostarczy przy tym widzom wielu humorystycznych scen.

Kwiecień w kinach Helios upłynie pod znakiem widowiskowej rozrywki. Jedną z najbardziej wyczekiwanych premier jest kontynuacja wielkiego przeboju: **„Super Mario Galaxy Film”**. Po zwycięstwie nad Bowserem Mario ponownie musi stanąć do walki – tym razem przeciwko niebezpiecznemu sojuszowi Wario i Bowsera Jr. W towarzystwie przyjaciół, bohater wyrusza w kolejną przygodę pełną humoru i akcji. Twórcy przygotowali także wiele ukrytych smaczków dla wieloletnich fanów świata Mario, dzięki czemu seans będzie pełen nostalgii i dobrej zabawy!

Pod koniec miesiąca na ekranach pojawi się film **„Michael”**, czyli opowieść o życiu jednego z najbardziej wpływowych artystów w historii muzyki. Produkcja ukazuje drogę młodego Michaela Jacksona – od pierwszych sukcesów w rodzinnym zespole Jackson Five aż po narodziny wielkiej kariery solowej. Widzowie zobaczą kulisy powstawania jego przełomowych albumów oraz spotkania z legendami muzyki – Dianą Ross i Quincym Jonesem, które miały ogromny wpływ na jego twórczość. To historia niezwykłego talentu, który na zawsze zmienił oblicze popkultury.

Maj przyniesie jedną z najbardziej wyczekiwanych kontynuacji ostatnich lat – **„Diabeł ubiera się u Prady 2”**. W nowej odsłonie powracają bohaterowie i aktorzy znani z kultowej pierwszej części. Tym razem Miranda Priestly walczy o przyszłość magazynu „Runway” w czasach, gdy zmienia się rola tradycyjnej prasy. Na jej drodze staje dawna asystentka Emily, która dziś jest wpływową szefową luksusowej marki. Fani tytułu mogą liczyć na emocjonującą rywalizację w świecie wielkiej mody i ambicji.

W maju na ekrany trafi także nowość z uniwersum „Gwiezdnych wojen”, czyli **„Mandalorian & Grogu”**. Akcja produkcji rozgrywa się po upadku Imperium, kiedy galaktyka próbuje odnaleźć nowy porządek. Nowa Republika zwraca się o pomoc do legendarnego łowcy nagród, Dina Djarina oraz jego młodego towarzysza Grogu. Ich misja prowadzi przez kolejne zakątki galaktyki, gdzie wciąż działają rozproszone siły dawnych imperialnych watażków. Sympatycy słynnej serii mogą liczyć na widowiskową przygodę!

Z kolei na początku czerwca widzowie będą mogli zobaczyć film **„Władcy Wszechświata”**, inspirowany popularnym serialem z lat 80. Głównym bohaterem jest książę Adam, który dzięki magicznej mocy przemienia się w potężnego He-Mana. Tym razem heros wyrusza na niebezpieczną misję, by powstrzymać okrutnego Szkieletora i ocalić tajemnice Zamku Grayskull. Tytuł będzie obfitował w epickie pojedynki i spektakularne efekty specjalne.

W połowie miesiąca na ekranach pojawi się familijna animacja **„Toy Story 5”**. Bohaterowie znani z poprzednich części muszą zmierzyć się z nową rzeczywistością, w której dzieci coraz częściej wybierają nowoczesne technologie zamiast tradycyjnych zabawek. Jessie, Buzz Astral i inni próbują zwrócić uwagę Bonnie, która coraz więcej czasu spędza z elektronicznym gadżetem. W tej trudnej sytuacji bohaterowie zwracają się o pomoc do dawnego lidera – kowboja Chudego. Choć widać po nim upływ czasu, niezastąpiona postać rusza na pomoc przyjaciołom.

Wiosenny repertuar zamknie premiera filmu **„Supergirl”**. Kara Zor-El wyrusza w podróż przez galaktykę wraz ze swoim psem Krypto, świętując swoje dwudzieste trzecie urodziny. Podczas wyprawy zostaje wciągnięta w dramatyczne wydarzenia, które prowadzą ją na niebezpieczną drogę zemsty. Film przedstawia bohaterkę jako postać bardziej złożoną i niejednoznaczną niż jej słynny kuzyn Superman.

Kina Helios posiadają również szeroką ofertę cyklów filmowych. **Kino Konesera** jest okazją do zapoznania się z mniej komercyjnymi tytułami festiwalowymi z niebanalną fabułą i inteligentnym humorem. **Kino Kobiet** to comiesięczne filmowe spotkania z gorącymi filmowymi nowościami, którym towarzyszy siostrzana atmosfera i konkursy z nagrodami. Natomiast na najmłodszych co dwa tygodnie czekają **Filmowe Poranki** – seanse z popularnymi bajkami, odbywające się w warunkach dostosowanych do kilkuletnich dzieci.

Kino Helios Opole
plac Kopernika 17, 45-040 Opole
telefon: 77 402 50 30

Kino Helios Opole Karolinka
ul. Wrocławska 152/154, 45-837 Opole
telefon: 77 543 01 29

34423106

eprasa.pl c5e8f4cc0e

MUZEUM UNIWERSYTETU OPOLSKIEGO

Wiosna 2026

Piękna wiosenna pogoda zachęca do spacerów, a my zapraszamy do zwiedzanie Wzgórza Uniwersyteckiego oraz muzeum znajdującego się w budynku Collegium Maius. Przygotowaliśmy dla Państwa interesujące wystawy i spotkania.

W ramach projektu „Ochrona różnorodności biologicznej w Opolu i Aglomeracji Opolskiej" Instytut Biologii UO przygotował dla mieszkańców Opola cykl wykładów pod wspólną nazwą „Poszerzamy miejskie horyzonty". Spotkania odbywają się już od 5 marca w każdy czwartek o godz. 17.00. Osoby, które jeszcze nie miały okazji ich posłuchać, zapraszamy w czwartek 26 marca, a następnie w kwietniowe i majowe środy o godz. 17.00.

Zagadnienia są różnorodne i na pewno każdy znajdzie coś interesującego dla siebie. A oto tematy wykładów: Opolszczyzna na trasie wędrówek ptaków; Jak paleobiologia odtwarza bioróżnorodność zaginionych światów; Rola gatunków inwazyjnych w przekształcaniu przyrody Opolszczyzny; Ornamentacja kości skórnych jako miara bioróżnorodności; Barkoding DNA jako narzędzie do opisu bioróżnorodności; Jak katastrofy ekologiczne zmieniały oblicze Ziemi.

Nie samą bioróżnorodnością człowiek żyje – parafrazując przysłowie. We wtorek 21 kwietnia br. o godz. 17.00 zabierzemy Państwa w świat muzyki żydowskiej. „Grajcie, bracia klezmerzy. Muzyka i piosenki Żydów aszkenazyjskich" to prelekcja słowno-muzyczna wprowadzająca słuchaczy w piękno i różnorodność muzyki klezmerskiej. To rodzaj muzyki dawniej związanej z żydowskimi świętami i obrzędami, wykonywanej przez wędrownych muzyków. Współcześnie przeżywa swój renesans, łącząc tradycyjne brzmienie z jazzem, rockiem czy muzyką folkową. Nastrój radości przeplata się w niej z melancholią.

Na przełomie kwietnia i maja gratka dla miłośników historii i militariów. Zaprezentujemy kolejną odsłonę wystawy „Historia jednej odznaki", której patronem honorowym jest 17. Opolska Brygada Obrony Terytorialnej. Cykl prezentuje polskie historyczne odznaki związane z wojskiem i obronnością: krzyże, medale, gwiazdy, ordery, medale państwowe oraz odznaki honorowe i pamiątkowe jednostek. W poprzednich edycjach mieliśmy okazję zapoznać się z trzema odznaczeniami pamiątkowymi: Krzyżem Wytrwałości – Krzyżem Pamiątkowym 6. Pułku Piechoty Legionów Polskich, Krzyżem Dywizji Litewsko-Białoruskiej i Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi. Tym razem przygotowaliśmy Odznakę Pamiątkową 77 Pułku Piechoty (dawniej Pułku Strzelców Kowieńskich). Zatwierdzona w 1922 r. przedstawia symbole Orła, Pogoni i niedźwiedzia z dwiema skrzyżowanymi szablami. Obok odznaki zobaczymy fotografie i inne artefakty związane z historią pułku i osobami odznaczonymi.

Po raz kolejny zapraszamy na Noc Muzeów. Będą atrakcje dla dzieci oraz dorosłych. Nasze plany na tę noc tradycyjnie zostaną przekazane w późniejszym terminie.

Muzeum to nie tylko wystawy i spotkania z ludźmi, ale również eksponaty. Dzięki ofiarności darczyńcy nasza kolekcja wzbogaciła się o meble (biurko i szafę gabinetową) z pracowni prof. Teodora Musioła. Był on kuratorem oświaty forsującym ideę powołania wyższej szkoły w Opolu, inicjatorem powstania Instytutu Śląskiego, „Kwartalnika Opolskiego", pedagogiem i profesorem WSP, który w 1954 r. przystąpił do budowy miasteczka akademickiego. Pozostawił po sobie ogromny dorobek naukowy.

Zapraszamy nauczycieli wraz z uczniami do zwiedzania muzeum i zapoznania się z historią uniwersytetu.

Wszelkie aktualne informacje dostępne są na naszej stronie internetowej **www.muzeum.uni.opole.pl** oraz FB www.facebook.com/muzeum.uni.opole.

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego
Plac Kopernika 11, 45-040 Opole
e-mail: muzeumuo@uni.opole.pl
telefon: 77 54159 50
Godziny otwarcia: poniedziałek–piątek 10.00–16.00

Wstęp bezpłatny

Wyborcza na wstęp

Szczególnie serdecznie zapraszamy na spotkania z pracownikami naukowymi Instytutu Biologii Uniwersytetu Opolskiego. Przygotowali dla Państwa serię prelekcji dotyczących bioróżnorodności – mówi Elżbieta Niedźwiedź, kierownik Działu Zbiorów Specjalnych i Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki UO. – Tematyka jest szeroka, od prehistorii po czasy współczesne. To okazja, by spojrzeć na otaczającą nas przyrodę z nowej perspektywy. Już tradycyjnie zapraszamy na Noc Muzeów. Dokładny plan, jak zawsze, dostępny będzie w późniejszym terminie. Wszelkie informacje o nas i naszych działaniach znajdą Państwo na naszej stronie internetowej oraz Facebooku.

Wystawa „Historia jednej odznaki"

fot. Piotr Kasprzyk

Wystawa „Kokeshi. Tradycja zaklęta w drewnie"

fot. Piotr Kasprzyk

Wystawa „Misjonarz ze Śląska. O. Paul Schebesta SVD (1887–1967), pionier badań wśród Pigmejów i Negrytów"

fot. Piotr Kasprzyk

W gablotach kolekcja paleontologiczna

fot. Piotr Kasprzyk

Sala Rektorska

fot. Piotr Kasprzyk

34423150

OPR 1

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza

SPADKI I TESTAMENTY

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktorka prowadząca **Beata Widłok-Żurek**

Wyborcza.pl

Przygotowanie ostatniej woli

Testament własnoręczny nic nie kosztuje

Można go spisać, ale w całości pismem odręcznym. O jego sporządzenie można poprosić notariusza.

Katarzyna Klukowska

Testament to nasza wola, co do rozporządzenia majątkiem, którą spisuje się za życia, a która zacznie obowiązywać dopiero po naszej śmierci. Ważnego prawnie testamentu nie może sporządzić małoletni ani osoba ubezwłasnowolniona. Nie ma też testamentów wspólnych np. babci i dziadka. Każdy z nich musi sporządzić osobny dokument i zapisać w nim spadkobiercy swój udział np. we wspólnej nieruchomości. Testamentu nie można też co do zasady sporządzić przez pełnomocnika – trzeba go spisać własnoręcznie albo osobiście udać się do kancelarii notarialnej.

Napisany bez nacisków

Testament własnoręczny i notarialny są tak samo ważne. Jednak mądrzej jest sporządzić testament notarialny. Z dwóch powodów: testament własnoręczny może zaginąć albo zostać zniszczony, a spadkobiercy nigdy się nie dowiedzą, jaka była ostatnia wola zmarłego. Testament notarialny zaś zawsze spoczywa w kancelarii, w której został sporządzony. Spadkobiercy mogą poprosić o jego kopię. Co więcej, informacja o nim zostanie umieszczona w elektronicznej bazie informatycznej.

Testament własnoręczny nic nie kosztuje, ale od pierwszej litery do ostatniej kropki powinien być spisany własną ręką oraz zawierać datę i podpis. Data może mieć charakter opisowy, np. „Niniejszy testament sporządziłem w dniu moich sześćdziesiątych piątych urodzin".

Podpis musi być złożony pod całym dokumentem. Jeśli jakieś postanowienie testamentu zostanie złożone poniżej podpisu, będzie niewiążące, ale może mieć znaczenie dla interpretacji testamentu. Testament własnoręczny musi być napisany świadomie, bez nacisków i gróźb ze strony osób trzecich, a także nie może zawierać zapisów windykacyjnych, czyli informacji o woli testatora, by bezpośrednio przekazać konkretny element jego majątku wskazanej przezeń osobie.

Testament może natomiast zawierać zapis zwykły, czyli swoiste polecenie dla spadkobiercy, by z majątku spadkodawcy przekazał zapisobiorcy przedmiot oznaczony co do tożsamości (np. cenny obraz, zabytkowe auto) albo określoną kwotę pieniędzy. Jednakże jest to tylko polecenie – samo w sobie nie przenosi wprost własności tego przedmiotu albo pieniędzy w ręce wybranego zapisobiorcy.

Testament własnoręczny jest ważny tylko wtedy, kiedy dzieli majątek procentowo („przekazuję mój majątek w częściach równych trójce moich synów"). Jeśli spadkodawca chce zapisać konkretne składniki majątku wybranym osobom, musi sporządzić testament notarialny. Testament może być także wypowiedziany ustnie przed urzędnikiem, który spisuje z tego protokół, w obecności dwóch świadków.

Testament notarialny

Za testament notarialny trzeba zapłacić taksę notarialną i podatek, ale dzięki temu zyskuje się pewność, że dokument nie zawiera błędów. Trudniej go także podważyć w sądzie. Testament notarialny nie jest nieodwoływalny. Można go odwołać w każdym czasie, np. sporządzając nowy, niekoniecznie notarialny, czy też sporządzając dokument odwołania testamentu u notariusza. Zniszczenie wypisu, który dostaliśmy z kancelarii, zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego uznawane jest za odwołanie testamentu.

Testament notarialny powinien być w zasadzie sporządzony w kancelarii, ale gdy spadkodawca z uzasadnionych przyczyn nie może się stawić u notariusza (np. ciężko chory leży w domu lub szpitalu), może złożyć oświadczenie woli poza kancelarią. Przed podpisaniem akt notarialny powinien być w całości odczytany przez notariusza a jego treść potwierdzona przez testatora.

• **Za testament notarialny trzeba zapłacić taksę notarialną i podatek, ale dzięki temu zyskuje się pewność, że dokument nie zawiera błędów**

FOT. SHUTTERSTOCK

Testament jest przechowywany w kancelarii notarialnej przez 10 lat. Po tym czasie zostaje przekazany do sądu, a stamtąd – do archiwum państwowego. Informacje o testamentach sporządzanych u notariusza są zwykle rejestrowane w Notarialnym Rejestrze Testamentów (może tam trafić również informacja o testamencie sporządzonym własnoręcznie).

Jeżeli testament zaginie lub zostanie zniszczony np. w pożarze, można odtworzyć jego treść innymi środkami dowodowymi, ale musiał być ważny w chwili sporządzania.

Wpis do rejestru testamentu sporządzonego przez notariusza nic nie kosztuje. W ten sposób po śmierci testatora spadkobiercy z łatwością dowiedzą się, u którego notariusza szukać testamentu. Każdy, kto okaże w dowolnej kancelarii notarialnej odpis aktu zgonu, uzyska informację o sporządzonych i zarejestrowanych testamentach określonego spadkodawcy lub o braku takich testamentów. Rejestracja testamentów nie jest obowiązkowa.

Spadek zapisany w testamencie?

Testament obowiązuje bezterminowo, chyba że zostanie zastąpiony przez nowe rozporządzenie spadkodawcy lub odwołany. Spadkobiercy testamentowi nabywają spadek z chwilą śmierci spadkodawcy i otwarcia spadku. Aby jednak potwierdzić swoje prawo do dziedziczenia, muszą oni ujawnić testament i przeprowadzić procedurę sądowego nabycia spadku lub sporządzić przed notariuszem akt poświadczenia dziedziczenia.

Gdy testament znajduje się u notariusza, po śmierci spadkodawcy powinien być otwarty i odczytany, przy czym notariusz w miarę możliwości informuje o tym osoby zainteresowane – te, których rozrządzenia testamentowe dotyczą. Jeśli notariusz ma wątpliwości np. co do treści testamentu i kręgu spadkobierców, nie wyda aktu poświadczenia dziedziczenia, lecz skieruje sprawę do sądu i to sąd będzie szukał spadkobierców.

Kiedy testament został otwarty i odczytany, można przystąpić do działu spadku. Jeśli nie ma wątpliwości, kto dziedziczy, a spadkobiercy wskazani w testamencie nie odrzucili spadku ani nie zrzekli się dziedziczenia, notariusz sporządzi akt poświadczenia dziedziczenia. Notariusz nie szuka spadkobierców testamentowych. Może to zrobić jedynie sąd, np. poprzez ogłoszenia w prasie. Jeżeli spadkobiercy się nie zgłoszą, majątek otrzyma gmina ostatniego zamieszkania zmarłego lub skarb państwa.

Komu przysługuje zachowek

Testament umożliwia rozporządzenie majątkiem zgodnie ze swoją wolą, ale przepisy prawa stoją na straży, by nie stało się to kosztem członków najbliższej rodziny. Swoistą rekompensatą dla najbliższych, których zmarły pominął w testamencie, jest zachowek. Uprawnionymi do zachowku są zstępni (dzieci, wnuki), małżonek i rodzice spadkodawcy. Pod warunkiem jednak, że byliby uprawnieni do spadku z ustawy.

Zachowek stanowi połowę udziału spadkowego, który przypadłby osobie bliskiej spadkodawcy, gdyby ten nie zostawił testamentu. Wysokość zachowku rośnie, gdy uprawniony do niego jest osobą trwale niezdolną do pracy albo jest nim małoletnie dziecko – wówczas jest to dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który należałby się przy dziedziczeniu ustawowym. Przy ustalaniu udziału spadkowego stanowiącego podstawę do obliczania zachowku uwzględnia się spadkobierców niegodnych oraz spadkobierców, którzy spadek odrzucili. Nie uwzględnia się natomiast spadkobierców, którzy zrzekli się dziedziczenia albo spadek odrzucili.

Roszczenia do zachowku przedawniają się z upływem pięciu lat od ogłoszenia testamentu. Jeśli zobowiązany do wypłacenia zachowku nie chce go wypłacić dobrowolnie, pozostaje droga sądowa. Pozew o zachowek kierujemy do sądu rejonowego lub okręgowego właściwego dla miejsca ostatniego zamieszkania spadkodawcy. ●

Testament obowiązuje bezterminowo, chyba że zostanie zastąpiony przez nowe rozporządzenie spadkodawcy lub odwołany

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Zmiany w podatkach od spadku i darowizn

Nawet bez zgłoszenia unikniemy zapłaty podatku

Rząd wprowadził dwie ważne zmiany w podatkach od spadków i darowizn. Dzięki nim Polacy mogą uniknąć odprowadzania do fiskusa tysięcy złotych.

• Wprowadzono dwie ważne zmiany w podatkach od spadków i darowizn. Fiskus chce być mniej rygorystyczny
FOT. SHUTTERSTOCK

Leszek Kostrzewski

Zmiany zaczęły obowiązywać od 7 stycznia 2026 roku. Zgodnie z przepisami musimy płacić podatek od spadków i darowizn.

Jaki jest podatek od darowizny między rodzicami a dziećmi?

Wysokość podatku zależy od stopnia pokrewieństwa łączącego spadkobiercę czy obdarowanego ze spadkodawcą bądź darczyńcą. Ważny jest tu podział na grupy podatkowe.

• **Grupa pierwsza**: są tu teściowie, synowa, zięć oraz najbliższa rodzina (małżonek), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), wstępni (rodzice, dziadkowie), rodzeństwo, pasierb, ojczym, macocha.

• **Grupa druga**: to dalsza rodzina, m.in. zstępni rodzeństwa, np. dzieci brata, wnuki siostry, rodzeństwo rodziców, np. ciotki, wujowie, stryjowie, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa, małżonkowie innych zstępnych, np. żona wnuka.

• **Grupa trzecia:** osoby niespokrewnione.

Podatek płaci się według specjalnej skali podatkowej. Najniższy podatek płacą osoby zaliczone do pierwszej grupy, najwyższy – te z trzeciej grupy.

Zgodnie z przepisami nieopodatkowane są darowizny (ale też spadki), które w ciągu pięciu lat nie przekroczą następujących kwot:

• 36 120 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do I grupy podatkowej;
• 27 090 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do II grupy podatkowej;
• 5733 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do III grupy podatkowej.

Zmiany dotyczące podatku od darowizn w rodzinie

Choć wyżej napisaliśmy, że rodzina też płaci podatek od darowizn i spadków, to zgodnie z prawem może być – pod pewnymi warunkami – z niego zwolniona. To zwolnienie obejmuje osoby z tzw. I grupy – małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę.

Rodzice mogą więc dać synowi czy córce nawet milion złotych na zakup domu i dziecko podatku od darowizny nie będzie musiało płacić. Podobnie syn może po ojcu odziedziczy w spadku 2 mln zł i też podatku od spadku nie zapłaci.

Ale był warunek. Obdarowany czy spadkobiorca musiał w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania pieniędzy zgłosić ten fakt naczelnikowi urzędu skarbowego (chodzi o darowizny lub spadek powyżej 36 120 zł, bo jeśli jest niższy, to nigdzie nie musimy go zgłaszać, aby uniknąć podatku).

Rząd zmienił ten warunek. – Chodzi o poprawę sytuacji płatników podatku od spadków i darowizn przez wprowadzenie możliwości przywrócenia terminu do zgłoszenia nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych nabytych przez członków najbliższej rodziny – napisał w uzasadnieniu zmian jego pomysłodawca, czyli resort finansów.

O co chodzi? Otóż teraz po zmianach, nawet gdy nie zgłosimy w ciągu 6 miesięcy otrzymania od matki czy babci darowizny, czy spadku do urzędu skarbowego i tak będziemy mieli szansę uniknąć płacenia podatku. Obdarowany może wnieść do fiskusa wniosek o tzw. przywrócenie terminu do zgłoszenia. Oznacza to, że nawet gdy powiadomimy o darowiźnie np. po roku od jej otrzymania, będziemy mogli być zwolnieni z podatku.

Ale, aby wnieść o „przywrócenie terminu" trzeba spełnić określone warunki, Jakie?

Otóż trzeba udowodnić, że nie zgłosiliśmy się do skarbówki w ciągu 6 miesięcy z powodu „niezawinionych przez podatnika sytuacjach losowych". Pytanie jednak, co oznacza termin „niezawinione przez podatnika sytuacje losowe"?

– Co do zasady, są to sytuacje spowodowane przez siłę wyższą, czyli cztery rodzaje żywiołów, (ogień, wiatr, ziemię i wodę), a więc zaistniałe najczęściej na przykład w wyniku pożaru, huraganu, ulew czy powodzi – mówi Przemysław Hinc, doradca podatkowy i członek zarządu PJH Doradztwo Gospodarcze.

I dodaje. – Ale możemy też mówić o sytuacji losowej wskutek nagłego zachorowania, albo przewlekłej choroby, która uniemożliwia podjęcie określonego działania. Możemy też mówić o zdarzeniu losowym w przypadku włamania, rabunku i zniszczenia. Nie jest też wykluczone, że termin może nie zostać dochowany, gdy podatnik podjął racjonalnie uzasadnione kroki, by obowiązku dokonać, ale doszło do zdarzenia go niedotyczącego, mającego jednak wpływ na możliwość dochowania terminu, na przykład wypadku komunikacyjnego, co spowodowało zamknięcie dróg i nie można było skorzystać z objazdu lub drogi alternatywnej, ani wysłać zgłoszenia pocztą.

Podatek od spadków do zmiany

Zmiana dotyczy także tzw. momentu powstania obowiązku podatkowego. Jest on bardzo ważny, bo to od niego liczy się termin na złożenie zeznania i zapłatę podatku. Tutaj przepisy były do tej pory mało precyzyjne. Formalnie od śmierci danej osoby i przejęciu po niej spadku mieliśmy miesiąc na złożenie w urzędzie skarbowym zeznania podatkowego i zapłaty daniny. Problem w tym, że wielu osób mogło nie wiedzieć, że przejęło spadek i tym samym nie byli w stanie w odpowiednim terminie złożyć zeznania.

„Spadkobierca może przyjąć spadek w sposób nieuświadomiony, a więc zrealizowanie przez podatnika obowiązków takich jak złożenie zeznania w terminie miesiąca od dnia przyjęcia spadku, jest de facto niewykonalne. Ma to szczególnie negatywne skutki dla podatnika, biorąc pod uwagę konsekwencje karnoskarbowe" – napisano w uzasadnieniu wprowadzonych zmian.

– To mogło rodzić nieprzyjemne dla spadkobiercy konsekwencje, bo kodeks karny skarbowy przewiduje kary dla podatnika, który uchylając się od opodatkowania, nie ujawnia właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania, lub nie składa deklaracji – wyjaśnia radczyni prawna Katarzyna Siwiec.

Teraz nawet gdy powiadomimy o darowiźnie np. po roku od jej otrzymania, będziemy mogli być zwolnieni z podatku

Zmiany wprowadzone 7 stycznia zakładają, że obowiązek podatkowy powstanie dopiero z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia u notariusza. I dopiero od tego momentu będziemy mieli miesiąc na złożenie zeznania i zapłatę podatku.

– Data przyjęcia spadku będzie zatem obojętna. Spadkobierca, który będzie dysponował orzeczeniem sądu, czy poświadczeniem dziedziczenia, a więc już w pełni świadomy nabycia spadku, będzie dopiero zobowiązany do złożenia zeznania. – dodaje Katarzyna Siwiec.

Jaki podatek płaci się od spadków i darowizn

Podatek płaci się według specjalnej skali podatkowej. Najniższy podatek płacą osoby zaliczone do pierwszej grupy, najwyższy – do trzeciej grupy.

Zgodnie z przepisami nieopodatkowane są darowizny, które w ciągu pięciu lat nie przekroczą następujących kwot:

• 36 120 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do I grupy podatkowej;
• 27 090 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do II grupy podatkowej;
• 5733 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do III grupy podatkowej.

Powyższe to tzw. kwota wolna od podatku. Płacić trzeba, gdy się ją przekroczy. Ile? Oto jak obecnie wygląda skala podatkowa:

Dla I grupy podatkowej:

• do 11 833 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 3 proc.;
• od 11 833 zł do 23 665 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 5 proc. od nadwyżki ponad 11 833 zł plus 355 zł;
• 23 665 zł i więcej powyżej kwoty wolnej- podatek wynosi 7 proc. od nadwyżki ponad 23 665 zł plus 946 zł 60 gr.

Dla II grupy podatkowej:

• do 11 833 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 7 proc.;
• od 11 833 zł do 23 665 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 9 proc. od nadwyżki ponad 11 833 zł plus 828 zł 40 gr;
• 23 665 zł i więcej powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 12 proc. od nadwyżki ponad 23 665 zł plus 1893 zł 30 gr.

Dla III grupy podatkowej:

• do 11 833 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 12 proc.;
• od 11 833 zł do 23 665 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 16 proc. od nadwyżki ponad 11 833 zł plus 1420 zł;
• 23 665 zł i więcej powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 20 proc. od nadwyżki ponad 23 665 zł plus 3313 zł 20 gr.

Co to znaczy, że płaci się od nadwyżki od kwoty wolnej. Oto wyjaśnienie na przykładzie. Jeśli ktoś przekazuje osobie niespokrewnionej 10 tys. zł, to podatek musi zapłacić nie od całej tej sumy, ale od 4267 zł (bo 5733 zł stanowi, kwota wolna dla osób niespokrewnionych zaliczanych do III grupy). ●

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Obywatel kontra państwo

Kupiła mieszkanie za pieniądze od babci i ma kłopoty

Joanna dostawała od babci spore przelewy. Gdy kupiła za te pieniądze mieszkanie, skarbówka zażądała wyjaśnień. Najpierw naliczyła kobiecie 40 tys. zł podatku, a gdy ta się odwołała, podatek urósł do kwoty blisko pół miliona złotych.

Justyna Sobolak

Joanna (imię zmienione) mieszka w jednej z nadmorskich miejscowości. Popularność tego miejsca przekłada się na ceny nieruchomości, które należą do najwyższych w Polsce. Podbijają je inwestorzy kupujący mieszkania jako drugi dom lub z przeznaczeniem na wynajem krótkoterminowy.

Joanna miała jednak sporo szczęścia. Dostała zastrzyk gotówki od babci, z którą mieszkała od urodzenia i była z nią bardzo związana. Pieniądze dostawała przez całe studia i zamiast lekkomyślnie je wydawać, trzymała z myślą o przyszłości. W sumie uzbierała 600 tysięcy złotych, co w 2007 roku pozwoliło jej na zakup mieszkania.

Radość z zakupu nie trwała długo.

Najpierw 40 tys. zł

W 2010 roku dostała wezwanie z urzędu skarbowego. – Skarbówka wyhodowała w tym czasie już sporą kwotę odsetek – mówi Marek Isański, prezes Fundacji Praw Podatnika, do której Joanna zgłosiła się po pomoc.

Skarbówka chciała wiedzieć, skąd Joanna miała pieniądze na zakup mieszkania. Kobieta, zgodnie z prawdą, przyznała, że dostała je od babci i przedstawiła na to dowody w postaci przelewów. – Urząd skarbowy wydał wtedy decyzję, nakładającą na kobietę kwotę 40 tys. zł podatku od otrzymanej przez nią darowizny od babci. Decyzja ta potwierdzała przekazanie darowizny – zwraca uwagę Marek Isański.

Joanna odwołała się od decyzji, żądając jej uchylenia. Dlaczego? Bo babcia, podobnie, jak mama, tata, rodzeństwo, należą do tzw. grupy zero – jeśli otrzymamy od nich darowiznę, jest ona zwolniona od podatku ze spadku i darowizn. Jest jeden haczyk: darowiznę, także taką od najbliższej rodziny, jeśli przekracza określoną kwotę, należy zgłosić w Urzędzie Skarbowym w ciągu maksymalnie sześciu miesięcy. Joanna zrobiła to dopiero po wezwaniu przez skarbówkę.

Kwota rośnie do blisko 500 tys. zł

Sprawa po odwołaniu trafiła na biurko dyrektora izby skarbowej. Organ uchylił decyzję urzędników, ale przekazał ją do ponownego rozpatrzenia. Takiego finału nikt się nie spodziewał. Urzędnicy zrezygnowali z podatku od darowizn, zaczęli się natomiast zastanawiać, czy aby na pewno pieniądze mogła przekazała Joannie babcia. – Urzędnicy wszczęli postępowanie w sprawie nieujawnionych dochodów. Uznali, że babcia Joanny nie potrafiła wykazać źródła pieniędzy, dlatego nałożyli na Joannę 75-procentowy podatek od darowizny – wyjaśnia Isański.

Skarbówka poprosiła o dowody na to, że pieniądze na pewno pochodziły od babci i że mogła ona mieć taki majątek. Joanna pieniądze dostała przelewami. Problem w tym, że babcia, zlecając płatności – a niemal 20 lat temu było to możliwe w placówkach banku lub na poczcie – nie podała swoich danych. Przelewy były, ale nie było wiadomo od kogo. Skarbówka nie dała wiary kobiecie. Nie uwierzyła też, że babcia mogła mieć kosztowności, które sprzedała. Babcia Joanny już dawno nie żyła, nie mogła więc sama złożyć wyjaśnień.

Ta historia bulwersuje. Państwo chciało od Joanny 40 tys. zł, a ponieważ odwołała się od tej decyzji, to nałożono na nią podatek 450 tys. zł

MAREK ISAŃSKI
prezes Fundacji Praw Podatnika

Sprawa trafiła do sądu. Ten stanął po stronie skarbówki. – Ale najgorsze jest to, że zaakceptował to również Naczelny Sąd Administracyjny – nie kryje zdenerwowania Marek Isański.

Twierdzi, że bulwersuje nie tylko zmiana wysokości podatku, ale także długość rozpatrywania sprawy kobiety. Jest pewien, że doszło do przedawnienia sprawy. – Przedawnienie w podatkach jest prawem obywatela do tzw. świętego spokoju. Ma gwarantować, że po określonym czasie organ nie będzie grzebał w starych rozliczeniach, bo im dalej od zdarzenia, tym trudniej mu wykazywać swoje racje, a jednocześnie coraz łatwiej wydać niekorzystną dla niego decyzję – twierdzi Isański.

Sprawa zakończyła się negatywnie po 16 latach od zakupu mieszkania. – Ta historia bulwersuje. Państwo chciało od Joanny 40 tys. zł, a ponieważ na odwołała się od tej decyzji, to nałożono na nią podatek 450 tys. zł. Dług jest tak duży, że kobieta ze skromnej pensji nie jest w stanie spłacać nawet ciągle rosnących odsetek, nie mówiąc już o podstawie podatku. Nie spłaci go do śmierci. Mało tego, przejdzie on na niepełnosprawne dziecko kobiety, a potem jego krewnych – mówi prezes Fundacji Praw Podatnika.

Gigantyczny podatek

Skarbówka może wezwać obywateli do złożenia wyjaśnień, jeśli zauważy wydatki wyższe niż uzyskiwane przychody. Może zapytać, skąd mieli pieniądze na zakup nieruchomości czy auta i poprosić o konkretne dowody.

Skąd skarbówka wie, że dana osoba żyje ponad stan? Do 2022 roku widziała to po kosztownych zakupach. Teraz ma dane jak na tacy, bo zmiany wprowadzone w Polskim Ładzie, które weszły w życie 1 lipca 2022 roku umożliwiły urzędom wgląd do rachunków bankowych.

W przypadku darowizn od bliskich trzeba mieć na to zawsze potwierdzenie. Najprościej prosić o przelewy. Darowizna od najbliższej rodziny: mamy, taty, dziadków, dzieci, wnuków, rodzeństwa, czyli tzw. zerowej grupy podatkowej, jest całkowicie zwolniona od podatku. Ale jeśli wysokość darowizn przekroczyła kwotę 36 120 zł (dane na rok 2026) w przeciągu ostatnich pięciu lat od osoby z zerowej grupy podatkowej, konieczne jest jej zgłoszenie do właściwego urzędu skarbowego za pomocą wniosku SD-Z2 oraz dokładne udokumentowanie tej darowizny. Jeśli wartość darowizny jest niższa od kwoty wskazanego limitu, zawiadamianie urzędu nie jest wymagane. ●

Nowość w prawie spadkowym

Testament nagrany na telefonie

Testament audiowizualny to nowość w prawie spadkowym. Pomysł wyszedł od ministerstwa sprawiedliwości, by ograniczyć fałszerstwa testamentów ustnych.

Nową formę wyrażenia ostatniej woli w testamencie audiowizualnym zakłada projekt Ministerstwa Sprawiedliwości. Aktualnie jest on po uzgodnieniach i konsultacjach publicznych. Jego celem jest nowelizacja prawa spadkowego, która będzie podążać za duchem cyfryzacji oraz zapobiegać fałszowaniu ustnych testamentów. Będzie on formą testamentu szczególnego, co oznacza, że muszą zaistnieć konkretne okoliczności, by z tej formy wyrażenia ostatniej woli skorzystać.

Bieg wydarzeń musi być „nagły”

Zgodnie z prawem, swoją ostatnią wolą co do rozporządzenia majątkiem na wypadek śmierci, można wyrazić w testamencie zwykłym oraz szczególnym. Jeżeli go nie sporządzimy albo zrobimy go błędnie, dojdzie do dziedziczenia ustawowego (czyli w pierwszej kolejności dziedziczą dzieci, małżonek, następnie pozostali krewni, jeśli dana osoba nie miała potomstwa/męża czy żony, a jeżeli krewnych nie ma – obdarowana zostanie gmina).

Testament audiowizualny będzie odmianą testamentu ustnego. Ta forma oświadczenia woli spadkodawcy polega na złożeniu oświadczenia co do rozporządzenia majątkiem w obecności co najmniej trzech świadków. Możliwość sporządzenia testamentu ustnego istnieje tylko, gdy występuje jedna z dwóch sytuacji: obawa rychłej śmierci, jeżeli wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione

Co ważne, jest to obecny stan prawny. Nowelizacja zaproponowana przez resort sprawiedliwości zakłada, że po zmianie przepisów będą musiały zaistnieć obie te przesłanki, by testament ustny był ważny, a nie jak dotychczas – tylko jedna z nich. Dodatkowo te „szczególne okoliczności” będą musiały wystąpić nagle.

Człowiek na nagraniu czy twór AI?

Wyjaśnijmy zatem, czym są „szczególne okoliczności”. – Książkowym przykładem jest wypadek. Osoba, która jemu uległa, wie, że rokowania zdrowotne są negatywne, a nie ma czasu, czy nawet kartki papieru, żeby spisać swoją ostatnią wolę. Wyraża ją więc ustnie w obecności świadków. Innym przykładem jest nagła, ciężka choroba, jak zawał serca. Natomiast choroba przewlekła, która także potencjalnie jest śmiertelna, nie będzie przesłanką szczególnych okoliczności, bo w przypadku dłuższego chorowania mamy czas na wezwanie notariusza, choćby do szpitala, czy też spisanie testamentu własnoręcznie – wyjaśnia mec. Marek Jarosiewicz z kancelarii Wódkiewicz Sosnowski.

Testament audiowizualny nie będzie nowym testamentem szczególnym, ale jedynie odmianą ustnego, z tym że wyróżniać go będzie jedynie forma utrwalenia woli testatora

Testament audiowizualny nie będzie nowym testamentem szczególnym, ale jedynie odmianą ustnego, z tym że wyróżniać go będzie jedynie forma utrwalenia woli testatora.

Zgodnie z projektem tą formą utrwalenia ma być trwały nośnik informacji, rejestrujący dźwięk i obraz. – W większości przypadków będzie to zapewne telefon komórkowy, ale może to być też zwykła kamera, nawet samochodowa, wyposażona w kartę pamięci. Ważne, żeby urządzenie rejestrowało zarówno dźwięk jak i obraz – mówi mec. Jarosiewicz. Nośnik nie musi należeć do testatora, może być od kogoś pożyczony. Co ważne, sporządzenie testamentu ustnego audiowizualnego będzie możliwe w sytuacjach, gdy sporządzenie testamentu ustnego w dotychczasowej „zwykłej” formie ustnej może być niemożliwe z powodu braku wystarczającej liczby świadków, utrudnione jest sporządzenie testamentu w formie pisemnej lub notarialnej, na przykład z uwagi na nagłość zdarzenia powodującego zagrożenie życia.

Testament audiowizualny będzie miał tę zaletę, że na nagraniu można zobaczyć, czy testator mógł działać w stanie wyłączonej świadomości – jeżeli taka osoba na przykład bełkocze, bo jest pod wpływem silnych leków, łatwiej będzie podważyć jej słowa, jeśli nabierzemy wątpliwości co do okoliczności powstania takiego testamentu. Jest też druga strona medalu: technologia rozwija się tak intensywnie, że można sobie wyobrazić próby fałszerstwa testamentu audiowizualnego za pomocą narzędzi sztucznej inteligencji. – W takim przypadku wzrośnie rola biegłych sądowych, którzy będą oceniać autentyczność nagrań. To specjaliści z dziedziny informatyki – mówi mec. Jarosiewicz. ●

Dominika Maciejasz

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Koperta finansowa

Rodzina w pudełku po butach znalazła 16,6 tys. zł

Znaleźli te pieniądze tylko dlatego, że chcieli oszczędzić na sprzątaniu mieszkania po zmarłej ciotce. Gdyby wynajęli ekipę sprzątającą albo taką do czyszczenia mieszkań po zmarłych, nie wiadomo, czy zobaczyliby tę gotówkę.

• W pudełku po butach krewni znaleźli ponad 16 tys. złotych
FOT. SHUTTERSTOCK

Anna Popiołek

Pani Krystyna świetnie sobie radziła, mieszkała sama, ale miała pomoc opiekunek, które codziennie ją odwiedzały. W lipcu zeszłego roku skończyłaby 90 lat. Pech chciał, że kilka miesięcy wcześniej mocno podupada na zdrowiu. Przewróciła się, co często dla starszych osób oznacza równię pochyłą. Zaczęła więc przygotowywać się na koniec.

Nie miała dzieci ani rodzeństwa. Jej mąż zmarł kilkanaście lat wcześniej, zostawiając jej na własność spore mieszkanie na Dolnym Śląsku i trochę oszczędności w banku. Przez lata nie musiała oszczędzać, a planując, co się stanie z dobytkiem po jej śmierci, mogła hojnie rozdysponować pieniądze, które miała na rachunkach. W pierwszym kroku umówiła się do notariusza i przepisała swoje mieszkanie dalekim kuzynom, zmieniając z resztą swoją ostatnią wolę kilka razy. Na tych, których finalnie wybrała, scedowała też obowiązek pochówku.

Nie zapomniała też o kwestiach organizacyjnych: powiedziała, gdzie leżą klucze, rachunki za prąd, wodę i gaz, żeby i z tym nie było problemu. Zakomunikowała też rodzinie, że w szafce w przedpokoju zostawia kopertę z kilkoma tysiącami złotych w gotówce, które można wykorzystać na koszty pogrzebu, które z pewnością przewyższą zasiłek pogrzebowy i bieżące płatności.

W testamencie upoważniła najbliższą rodzinę do podjęcia gotówki z konta w banku, informując od razu, do którego banku trzeba się udać. Ze względu na swój zaawansowany wiek nie miała już żadnych ubezpieczeń na życie.

Pani Krystyna po kilku tygodniach od wypadku już nie mogła sama funkcjonować. Miała duszności, trafiła do szpitala. Zgodziła się, żeby po ustabilizowaniu przewieźć ją do pobliskiego domu opieki, choć wcześniej wzbraniała się przeciw temu. Tym razem też ją to ominęło, zmarła w szpitalu.

Dzięki temu, że wszystko zaplanowała, kiedy była w miarę sprawna i trzeźwo myśląca, rodzinie sprawnie udało się dopełnić formalności. Po trzech miesiącach na podstawie testamentu stali się właścicielami mieszkania, wcześniej dostarczyli rachunki z pogrzebu do banku, a ten wypłacił pieniądze jeszcze przed rozprawą spadkową. Z pieniędzy z koperty umieszczonej w szafce w przedpokoju opłacali bieżące rachunki.

Świąteczna niespodzianka: dodatkowa gotówka w pudełku z butami

Kiedy przyszło do sprzedaży mieszkania, postanowili samodzielnie zająć się tym od początku do końca, żeby nie ponosić dodatkowych kosztów. Wysprzątali mieszkanie, porobili zdjęcia i umieścili ogłoszenie na portalu mieszkaniowym, nie chcieli żadnej agencji nieruchomości.

Tylko dlatego, że porządkowanie rzeczy wzięli na siebie, tuż przed świętami znaleźli jeszcze nieoczekiwany prezent od zmarłej ciotki. Segregując odzież, obuwie i inne tekstylia, w pudełku z butami znaleźli dodatkową gotówkę. Nie miliony, ale spora kwota, bo dokładnie 16,6 tys. zł.

Gdyby wynajęli ekipę sprzątającą albo taką do czyszczenia mieszkań po zmarłych, nie wiadomo, czy zobaczyliby tę gotówkę. To było dla nich o tyle zaskakujące, że wszystkie inne instrukcje i stan kont został precyzyjnie przez ciotkę spisany. Może o tym zapomniała?

Takiej sytuacji można było uniknąć. Mimo że w przypadku pani Krystyny i tak wszystko zostało dokładnie zaplanowane i opisane, to jeszcze łatwiej byłoby, gdyby oprócz testamentu i słownie przekazywanych instrukcji, na przykład we wspomnianej szufladzie w przedpokoju była koperta z instrukcjami finansowymi po śmierci, tzw. koperta finansowa.

To finansowy odpowiednik popularnej koperty życia, w której spisuje się kluczowe informacje o stanie zdrowia, takie jak przyjmowane leki, alergie, przebyte choroby, dane kontaktowe do najbliższych. Organizacje ratowników medycznych zalecają, żeby takie koperty umieszczać w lodówce. To inicjatywa skierowana głównie do osób starszych, przewlekle chorych oraz mieszkających samotnie.

Dlaczego w lodówce? Bo tam nie pomyli się jej z niczym innym.

Tak samo ma działać koperta finansowa. W niej warto umieścić wszystkie informacje dotyczące domowego budżetu, czyli produkty bankowe: rodzaj produktu, numer rachunku, nazwa banku; zobowiązania finansowe: kredyty, pożyczki i ich kwoty, terminy spłat, nazwa banku. A jeśli kredyt jest ubezpieczony, to zakres i suma ubezpieczenia; polisy ubezpieczeniowe: numery polis, zakres i okres ubezpieczenia, nazwy ubezpieczycieli, dane kontaktowe agentów; produkty inwestycyjne: akcje, fundusze inwestycyjne, obligacje, nieruchomości: dokumenty potwierdzające własność, informacje o hipotekach, umowy na media i usługi: prąd, gaz, woda, internet, telefon – numery umów, dane dostawców, terminy i kwoty płatności, inne bieżące zobowiązania i należności: subskrypcje, prenumeraty, odnawialne darowizny.

System OGNIVO służy spadkobiercom do odnajdywania rachunków bankowych zmarłych, umożliwiając złożenie wniosku w banku, który przekazuje zapytanie do Centralnej Informacji o Rachunkach (KIR), a ta odpowiada o istnieniu kont zmarłego, pomagając w formalnościach spadkowych

Kopertę finansową polecają banki. Jako dodatek do OGNIVO

Do stworzenia takich kopert finansowych namawiają swoich klientów banki. – Przygotowanie zarówno koperty życia, jak i koperty finansowej, to kroki, które mogą znacząco ułatwić działanie służbom ratunkowym oraz naszym bliskim w sytuacjach kryzysowych. To proste działania, które mogą mieć ogromne znaczenie w decydujących momentach życia – przekonują eksperci banku Credit Agricole.

I dodają: – Przygotowanie na nieprzewidziane sytuacje to wyraz odpowiedzialności, a nie pesymizmu. To nie jest rozwiązanie tylko dla seniorów. Kopertę życia powinien mieć każdy.

Czy to rzeczywiście konieczne? Teraz bliscy po śmierci mogą sprawdzić samodzielnie, gdzie dana osoba trzymała pieniądze. Do tego służy system OGNIVO. Choć to przede wszystkim elektroniczne narzędzie, które umożliwia przekazywanie danych pomiędzy bankami, administracyjnymi organami egzekucyjnymi, urzędami i innymi instytucjami, to jest przydatne także przy dziedziczeniu.

System OGNIVO w kontekście dziedziczenia służy spadkobiercom do odnajdywania rachunków bankowych zmarłych, umożliwiając złożenie wniosku w banku, który przekazuje zapytanie do Centralnej Informacji o Rachunkach (KIR), a ta odpowiada o istnieniu kont zmarłego, pomagając w formalnościach spadkowych, dzięki czemu łatwiej uzyskać dostęp do środków lub sprawdzić ich obecność.

To narzędzie jest jednak dostępne dopiero po rozprawie spadkowej, więc wydłuża czas oczekiwania na informacje. Działa to tak, że spadkobierca legitymujący się prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia składa wniosek w dowolnym banku/SKOK-u. Następnie to zapytanie bank wysyła do Centralnej Informacji o Rachunkach, a KIR przesyła zapytanie do wszystkich banków. Te odpowiadają w ciągu trzech dni roboczych, informując o rachunkach zmarłego (numer, czy jest prowadzony, czy wspólny). Na koniec Centralna Informacja dostarcza zbiorczą informację do banku obsługującego wnioskodawcę, który następnie przekazuje ją spadkobiercy.

To w sumie rozwiązuje problem tzw. uśpionych i zapomnianych rachunków oraz jest odpowiedzią na potrzeby spadkobierców, którzy nie posiadają informacji o lokalizacji rachunku spadkodawcy.

Informacja o pieniądzach to jedno. Jak mieć do nich dostęp po śmierci bliskiej osoby?

Koperta finansowa daje odpowiedzi bliskim od razu. Jeszcze łatwiej jest, kiedy oprócz informacji w kopercie finansowej, zmarły ustanowi też wcześniej dostępy dla bliskich.

Jak?

Jako właściciel konta bankowego można zlecić w banku dyspozycję na wypadek śmierci. Wtedy bank wypłaci określoną kwotę pieniędzy. Prawo dokładnie precyzuje, kto może być tą bliską osobą: małżonek, wstępni (czyli np. rodzice, dziadkowie), zstępni (dzieci, wnuki) lub rodzeństwo. Wypłacona kwota nie wchodzi do spadku. Osoba, która wypłaciła pieniądze na podstawie dyspozycji na wypadek śmierci, powinna zgłosić ich przyjęcie do Urzędu Skarbowego.

Inna opcja? Bliskich można zabezpieczyć, ustanawiając ich współwłaścicielami konta lub nadając im określone pełnomocnictwa. Pełnomocnictwo pomaga w momencie, w którym nie jest się w stanie, np. z powodu choroby, zajmować się swoimi finansami. Wtedy pełnomocnik może opłacać rachunki, spłacać kredyt lub wypłacać gotówkę, w zależności od rodzaju upoważnienia. Wszystkie pełnomocnictwa wygasają z chwilą śmierci właściciela konta. Bezpieczniej jest więc ustawo nić kogoś współwłaścicielem konta, oczywiście pod warunkiem, że ufamy tej osobie na tyle, że nie spodziewamy się, że wyjęła całą gotówkę za naszego życia.

Jeszcze łatwiej jest w przypadku ubezpieczeń – tam zazwyczaj już na etapie podpisywania umowy ustanawiamy uposażonych.

Uprawnionego do otrzymania pieniędzy można także ustanowić w przypadku produktów strukturyzowanych (tj. ubezpieczenia połączonego z elementem inwestycyjnym), a także środków zgromadzonych na Indywidualnych Kontach Emerytalnych (IKE) lub Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE).

Można też ustanowić dyspozycję na wypadek śmierci w domu maklerskim. Pozwoli ona na przekazanie środków zgromadzonych w funduszu inwestycyjnym wskazanej przez Ciebie osobie lub osobom bez konieczności przeprowadzenia postępowania spadkowego.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Zrzeczenie się dziedziczenia

Co robić, kiedy okazuje się, że odziedziczyliśmy długi?

Czasy, gdy wnuczka automatycznie dziedziczyła wszystkie długi po dziadku, należą do przeszłości. Prawo chroni już spadkobierców przed niespodziewaną odpowiedzialnością za zobowiązania zmarłego.

• **Otwarcie spadku następuje po śmierci spadkodawcy. Wtedy spadkobierca nabywa spadek, ale tylko warunkowo** FOT. SHUTTERSTOCK

Katarzyna Klukowska

Spadkobiercy muszą spłacić tylko tyle, ile jest wart majątek pozostawiony przez zmarłego. Nawet jeśli nie skorzystają, to przynajmniej nie dołożą do schedy z własnej kieszeni. Fachowo nazywa się to przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Jak się przyjmuje spadek

Otwarcie spadku następuje po śmierci spadkodawcy. Wtedy spadkobierca nabywa spadek, ale tylko warunkowo. Od tego momentu ma sześć miesięcy, by zdecydować, czy spadek przyjąć, czy też odrzucić (bo np. składają się na niego same długi).

Gdy w tym terminie nie złoży odpowiedniego oświadczenia przed sądem lub notariuszem, następuje przyjęcie spadku z tzw. dobrodziejstwem inwentarza, spadkobierca odpowiada za długi zmarłego tylko do wartości majątku, który faktycznie odziedziczył.

Potwierdzenie spadku

Po przyjęciu spadku mamy czas na potwierdzenie tego faktu przed sądem lub u notariusza. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku należy złożyć do sądu rejonowego właściwego dla ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego. W treści postanowienia sąd wymienia spadkodawcę oraz z imienia i nazwiska spadkobierców, określając ich udziały w spadku (np. dla każdego z dzieci po połowie).

Uwaga! Zdarza się, że z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku występuje wierzyciel, urząd skarbowy, gmina, którym zmarły zalegał z zobowiązaniami. Zgodnie z przepisami może to zrobić każda osoba mająca interes prawny w uzyskaniu postanowienia sądu.

Przykład. Pani Katarzyna dostała wezwanie z sądu. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym rok wcześniej mężu złożył urząd skarbowy. Na rozprawie (przedstawiciel fiskusa był nieobecny) sąd chciał wiedzieć, czy zmarły zostawił testament, a jeśli nie – kto zalicza się do kręgu jego spadkobierców. Okazało się, że do spadku po zmarłym ma prawo wdowa oraz dwoje dorosłych dzieci (po jednej trzeciej części każdy).

Gdy postanowienie sądu się uprawomocniło, każdy ze spadkobierców otrzymał z urzędu skarbowego wezwanie do zapłacenia zaległego podatku po zmarłym. Przy czym to, kto uiści daninę (jeden ze spadkobierców, każdy z nich do wysokości swojego udziału w spadku), urzędu skarbowego nie interesowało.

Co się dzieje po odrzucenie spadku

Spadkobierca, który odrzucił spadek, jest traktowany, jakby nie dożył jego otwarcia. Spadek można odrzucić tylko po śmierci spadkodawcy. Niechciany udział spadkowy przechodzi na dalszych spadkobierców, chyba że i oni zrzekną się dziedziczenia.

Uwaga! Spadku nie mogą odrzucić gmina ani skarb państwa.

Przykład. Bartosz, 29-letni bezdzietny kawaler, zginął w wypadku samochodowym. Osierocił rodziców, dziadków i rodzeństwo. Nie zostawił testamentu. Rodzina podejrzewa, że zmarły miał liczne długi, zarówno w bankach, firmach pożyczkowych, jak i u osób prywatnych. Nikt nie chce spłacać cudzych zobowiązań, dlatego bliscy zastanawiają się, co zrobić w tej sytuacji.

W chwili śmierci spadkodawcy to na spadkobierców przechodzi majątek zmarłego, na który składają się nie tylko aktywa (np. mieszkanie, samochód), ale też pasywa (np. niespłacone kredyty i pożyczki).

Jeśli zmarły nie zostawił testamentu (albo jest on nieważny lub wskazani spadkobiercy nie chcą przyjąć schedy), wtedy obowiązuje dziedziczenie ustawowe.

W pierwszej kolejności powołani do niego są współmałżonek i dzieci w częściach równych, z tym że część przypadająca współmałżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Jeśli spadkodawca był bezdzietnym kawalerem, dziedziczą jego rodzice. Rodzeństwo mogłoby dziedziczyć, gdyby któreś z rodziców lub oboje nie żyli, lub też nie mogli albo nie chcieli przyjąć spadku. Gdyby rodzeństwo (i jego dzieci) odrzuciło spadek, wtedy scheda po zmarłym przypadłaby dziadkom.

Jeśli rodzice zmarłego Bartosza zamierzają odrzucić spadek po nim, powinni powiadomić o swoim zamiarze całą rodzinę. Dlaczego? Bo niechciana scheda przechodzi na pozostałych spadkobierców. I tak: po rodzicach przejdzie na żyjących braci i siostry zmarłego; gdy i oni spadek odrzucą, przyjdzie kolej na ich dzieci (wnuki, prawnuki).

Po rodzeństwie i dzieciach rodzeństwa przyjdzie czas na dziadków. Gdy złożą stosowne oświadczenie odrzucające spadek, otworzy się kolejny krąg spadkobierców i kłopotliwy spadek może trafić do wujków, ciotek, kuzynostwa. Żeby nie spłacać cudzych długów, oni także będą musieli go odrzucić.

W tak szerokim kręgu uprawnionych do dziedziczenia zawsze może znaleźć się ktoś, kto zapomni (albo nie będzie wiedział, że i on może być spadkobiercą) złożyć na czas oświadczenie. Wtedy dostanie niechciany spadek, ale na szczęście będzie odpowiadał za długi tylko do wysokości aktywów spadku.

Ważne! Dla każdego spadkobiercy 6-miesięczny termin liczony jest od dnia, w którym dowiedział się o powołaniu do dziedziczenia – czyli najczęściej od dnia odrzucenia spadku przez poprzednio uprawnionego do dziedziczenia.

A co, gdy dzieci są małoletnie? Czy one też mogą odrzucić spadek?

W ich imieniu mogą to zrobić rodzice. Do niedawna potrzebne była do tego decyzja sądu (uchwała składu 7 sędziów SN z 22 maja 2018 r., sygn. akt III CZP 102/17). Jednak w 2023 roku prawo się zmieniło i to znacznie upraszczając tu procedury. Celem takiej zmiany było zapobieganie sytuacji, w której dziecko dziedziczyłoby długi.

Teraz wystarczy do odrzucenia spadku przez małoletniego tylko notariusz.

Jak wygląda procedura? Pani Aleksandra miała ojca Andrzeja. Ten jednak zmarł. Przez lata prowadził nierentowny biznes i zostały z niego długi w banku, na hipotece, w ZUS czy podatkach. Pani Aleksandrze żal oddawać rodzinny dom, to wie, że z długów się nie wygrzebie. Idzie do notariusza i rezygnuje ze spadku.

Ten w tym momencie przeszedłby na jej dzieci: Franka i Tosię. U notariusza w ich imieniu składa więc wniosek o to samo: odrzucenie spadku. Ważne! Musi to zrobić razem z mężem. Rodzice muszą być tu zgodni co do tego, że dzieci nie będą dziedziczyły. I oboje muszą stawić się u notariusza.

Druga ważna zasada: odrzucenie musi dotyczyć wszystkich, czyli jeśli Franek i Tosia mają jeszcze pełnoletnią już siostrę Katarzynę, to ona także musi odrzucić spadek.

Jeśli tak nie jest, to sprawę trzeba skierować do sądu.

Zrzeczenie się dziedziczenia

Spadkobierca może się zrzec prawa do spadku jeszcze za życia spadkodawcy. Ale uwaga! Musi to zrobić przed notariuszem, w formie aktu notarialnego. Inaczej zrzeczenie się będzie nieważne. Osoba, która zrzekła się dziedziczenia, oraz jej zstępni traktowani są tak, jakby nie dożyli otwarcia spadku (zmarli przed spadkodawcą). Żadna ze stron nie musi uzasadniać swojej decyzji. Zrzeczenie się dziedziczenia jest równoznaczne także ze zrzeczeniem się prawa do zachowku.

Spadkobierca, który zrzeka się dziedziczenia, czyni to ze skutkiem dla swoich zstępnych, czyli dzieci i wnuków, prawnuków. Wszyscy oni będą traktowani tak, jakby nie dożyli otwarcia spadku.

Nie tylko nie dostaną udziału w spadku, który należałby się ich rodzicowi, ale też nie będą mogli wystąpić o zachowek. Strony mogą się jednak umówić, że zrzeczenie się nie obejmuje zstępnych spadkobiercy.

Przykład. Pani Zofia ma kilkanaście pożyczek. Wpadła w spiralę długów, z której nie może się wydostać. Komornik zabiera jej część niewielkiej emerytury, ale długów nie ubywa. Kobieta zajmuje mieszkanie komunalne, nie ma żadnych wartościowych ruchomości, które mogłaby zostawić córce. Dlatego zaproponowała, by córka zrzekła się dziedziczenia i w ten sposób uniknęła kłopotów ze spadkiem po jej śmierci.

Ważne! Zrzeczenie dotyczy tylko dziedziczenia ustawowego. Jeśli po zawarciu umowy spadkodawca sporządzi testament, w którym powoła tego, który zrzekł się dziedziczenia, to osoba ta nabywa spadek jako spadkobierca testamentowy (uchwała Sądu Najwyższego z 15 maja 1972 r., sygn. akt III CZP 26/72).

Warto też wiedzieć, że dopóki spadkodawca żyje, istnieje możliwość cofnięcia umowy o zrzeczenie się dziedziczenia – wymaga to podpisania kolejnej umowy, także w formie aktu notarialnego, w której strony uchylają poprzednio zawarte umowy.

Co musi zawierać oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku:

- imię i nazwisko spadkodawcy, datę i miejsce jego śmierci, ostatnie miejsce jego zamieszkania
- tytuł powołania do spadku (testament, dziedziczenie ustawowe)
- listę osób należących do kręgu spadkobierców ustawowych
- wypis aktu zgonu spadkodawcy (albo prawomocne orzeczenie sądu o uznaniu za zmarłego lub o stwierdzeniu zgonu).

Opłaty

- 100 zł – opłata sądowa za złożenie wniosku o odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (art. 49 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych)
- 50 zł netto – opłata notarialna za złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (par. 10a pkt 1 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej). ●

Spadkobierca może się zrzec prawa do spadku jeszcze za życia spadkodawcy. Ale uwaga! Musi to zrobić przed notariuszem, w formie aktu notarialnego. Inaczej zrzeczenie się będzie nieważne

Konsultacja prawna:
adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Postępowanie spadkowe

Nie ma testamentu? Dziedziczymy ustawowo

Kiedy zmarły zostawił ważny testament, to ma on pierwszeństwo przed ustawą. Wtedy spadkobiercami będą osoby lub organizacje, które testator wskazał w ostatniej woli. Jeżeli zmarły nie sporządził testamentu, następuje dziedziczenie ustawowe.

• **Postępowanie spadkowe przed sądem jest tańsze niż w kancelarii notarialnej, ale trwa znacznie dłużej**
FOT. 123RF

Katarzyna Klukowska

Po śmierci osoby bliskiej trzeba przeprowadzić postępowanie spadkowe. Zainicjować je może każdy, kto zalicza się do kręgu spadkobierców lub ma w tym interes prawny, np. wierzyciel spadkodawcy, ale również interes faktyczny, majątkowy czy moralny.

Postępowanie spadkowe przed sądem jest tańsze niż w kancelarii notarialnej, ale trwa dłużej. Postępowanie należy rozpocząć od złożenia wniosku w sądzie rejonowym właściwym dla ostatniego miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Wniosek powinien zawierać:

• dane osoby składającej wniosek (imię, nazwisko, adres zamieszkania), a także dane wszystkich pozostałych spadkobierców ustawowych;
• dane osoby zmarłej (imię, nazwisko, adres zamieszkania), datę i miejsce jej śmierci, akt zgonu;
• odpis wniosku w tylu kopiach, ilu jest uczestników postępowania spadkowego;
• odpisy skrócone aktów urodzenia spadkobierców, którzy są niezamężni/ nieżonaci;
• odpisy skrócone aktów małżeństwa spadkobierców, którzy zawarli związki małżeńskie;
• jeśli jakiś spadkodawca nie dożył otwarcia spadku – jego akt zgonu oraz akty dziedziczenia po nim: sądowe lub notarialne;
• ewentualnie oświadczenie o przyjęciu, odrzuceniu spadku lub zrzeczeniu się dziedziczenia, jeśli któryś ze spadkobierców je złożył.

Odpisy aktów stanu cywilnego nie mogą być starsze niż trzy miesiące. Opłata od wniosku o stwierdzenie nabycia spadku wynosi 100 zł. Dodatkowo każdy ze spadkobierców, jeżeli stwierdzenie nabycia spadku ma nastąpić w okresie 6 miesięcy od daty śmierci spadkodawcy, obowiązany jest uiścić 100 zł tytułem opłaty sądowej od oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Opłata za wpis w Rejestrze Spadkowym w wysokości 5 zł.

W przypadku, gdy sytuacja materialna strony uniemożliwia opłacenie kosztów, może ona złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub w części.

Po rozpatrzeniu wniosku sąd stwierdza nabycie spadku i ustala krąg osób dziedziczących. W treści postanowienia sąd wymienia spadkodawcę oraz z imienia i nazwiska spadkobierców, określając ich udziały w spadku (np. dla każdego z dzieci po połowie).

Teraz każdy ze spadkobierców powinien zgłosić nabycie spadku do urzędu skarbowego. Ma na to sześć miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia sądu.

Kto i ile dziedziczy?

Po uprawomocnieniu się postanowienia sądu o nabyciu spadku można przystąpić do jego podziału. Dopóki spadek nie zostanie podzielony, wszyscy spadkobiercy są właścicielami całego spadku i wszystkich rzeczy wchodzących w jego skład.

Dział spadku można przeprowadzić na dwa sposoby: umownie albo sądownie. Pierwszy sposób jest dla spadkobierców, którzy są zgodni co do podziału schedy. Sądowy podział spadku będzie potrzebny, gdy choćby jeden ze spadkobierców nie zgadza się ze sposobem rozdysponowania majątku.

Są trzy możliwości podziału spadku:
• **Pierwszy** sposób zakłada fizyczny podział przedmiotów składających się na majątek zmarłego, w częściach zgodnych z wielkością udziału spadkodawców w spadku.
• **Drugi** sposób polega na przyznaniu przedmiotów będących majątkiem zmarłego tylko części spadkobierców (albo jednemu), z jednoczesnym obowiązkiem spłaty pozostałych dziedziczących (albo bez spłaty, bo np. wcześniej otrzymali darowizny).
• **Trzecie** rozwiązanie polega na zarządzeniu przez sąd (lub w wyniku zgodnej decyzji spadkobierców) sprzedaży przedmiotów zmarłego i wypłacie uzyskanej w ten sposób kwoty spadkobiercom, zgodnie z wielkością ich udziałów w spadku.

Kto dziedziczy spadek z ustawy?

Zasady dziedziczenia ustawowego są zapisane w Kodeksie cywilnym.
Jeśli zmarły był singlem albo osobą żyjącą w nieformalnym związku, dziedziczą po nim:
• rodzice w częściach równych;
• gdy jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku – rodzeństwo w częściach równych;
• jeśli rodzeństwo nie żyje – dzieci lub wnuki rodzeństwa;
• jeśli nie ma powyższych – dziadkowie;
• jeżeli dziadkowie nie żyją – ich zstępni (wujowie, stryjenki, kuzyni);
• gdy singiel nie miał żadnej rodziny, dziedziczy gmina lub skarb państwa.
Gdy umiera jedno z małżonków, dziedziczą po nim:
• małżonek z dziećmi;
• gdy dzieci jest co najmniej czworo, owdowiały małżonek dziedziczy nie mniej niż jedną czwartą spadku;
• jeśli któreś z dzieci nie dożyło otwarcia spadku, dziedziczą jego dzieci.
Jeśli umiera jedno z bezdzietnych małżonków, a para nie pozostawała w separacji, dziedziczą po nim:
• małżonek w wysokości jednej drugiej udziału oraz rodzice zmarłego po jednej czwartej udziału;
• gdy któreś z rodziców nie dożyło otwarcia spadku, jego udział przejmuje rodzeństwo spadkodawcy;
• gdy rodzeństwo nie żyje – jego zstępni (siostrzeńcy, bratankowie zmarłego);
• gdy nie ma zstępnych rodzeństwa, wtedy 100 proc. spadku dziedziczy małżonek.

Nie dziedziczy małżonek po rozwodzie i w orzeczonej przez sąd separacji, a także, gdy spadkodawca wystąpił do sądu o orzeczenie rozwodu lub separacji, ale go nie doczekał. Jeżeli małżeństwo było w nieformalnej separacji, to małżonek dziedziczy.

Uwaga! Gdyby mimo wniosku o rozwód lub separację owdowiały małżonek przystąpił do spadku, pozostali spadkobiercy mogą wystąpić w ciągu pół roku do roku o wyłączenie go z dziedziczenia.

W najtrudniejszej sytuacji są konkubenci (partnerzy), którzy wychowują wspólne dzieci ze zmarłym. Partner żyjący w nieformalnym związku z ustawy nie dziedziczy. Do kręgu spadkobierców wejdą: dzieci w częściach równych, a jeśli któreś z dzieci nie dożyło spadku – jego dzieci lub wnuki.

Sprawa się komplikuje, gdy do spadku wchodzą małoletnie dzieci. Wtedy potrzebna jest zgoda sądu rodzinnego na zarządzanie jego częścią spadku, np. sprzedaż nieruchomości.

Postępowanie spadkowe przed notariuszem

Jeżeli spadkobiercy są zgodni, można je przeprowadzić praktycznie od ręki. W kancelarii notarialnej spotykają się wszyscy spadkobiercy, a notariusz sporządza w ich obecności akt poświadczenia dziedziczenia.

Potrzebne dokumenty to prócz dowodów osobistych: akt zgonu spadkodawcy, dane zmarłego: numer PESEL, ostatni adres zamieszkania, skrócone akty urodzenia lub skrócone akty małżeństwa wszystkich spadkobierców, skrócony akt małżeństwa owdowiałego małżonka oraz wykaz nieruchomości wraz z numerami ksiąg wieczystych, które posiadał zmarły.

Notariusz sporządza akt poświadczenia dziedziczenia i rejestruje go w Rejestrze Aktów Poświadczenia Dziedziczenia, po czym od razu wchodzi on w życie.

Grupy dziedziczenia ustawowego
• Grupa I: małżonek i dzieci.
• Grupa II: małżonek i rodzice.
• Grupa III: małżonek i rodzeństwo.
• Grupa IV: dziadkowie.
• Grupa V: pasierbowie.
• Grupa VI: gmina ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego lub skarb państwa.

Zrzeczenie dziedziczenia i odrzucenia spadku

Jedno i drugie ma taki skutek, że spadkobierca zostaje odsunięty od dziedziczenia. Odrzucenia spadku można dokonać po śmierci spadkodawcy. Zrzeczenie się dziedziczenia odbywa się za życia spadkodawcy. Odrzucenie spadku nie pozbawia dzieci i wnuków osoby odrzucającej prawa do spadku. Zrzeczenie się dziedziczenia pozbawia spadku także zstępnych, czyli dzieci i wnuki zrzekającego się, chyba że strony postanowią inaczej. Umowę o zrzeczeniu się dziedziczenia można cofnąć. Oświadczenia o odrzuceniu spadku nie można cofnąć.

Wysokość opłaty sądowej w sprawie o dział spadku wynosi:
• 500 zł od wniosku o dział spadku;
• 300 zł, jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku;
• 1000 zł od wniosku o dział spadku połączony ze zniesieniem współwłasności;
• 600 zł od wniosku, jeśli zawiera on zgodny projekt działu spadku i zniesienia współwłasności. ●

W najtrudniejszej sytuacji są konkubenci (partnerzy), którzy wychowują wspólne dzieci ze zmarłym. Partner żyjący w nieformalnym związku z ustawy nie dziedziczy. Do kręgu spadkobierców wejdą: dzieci w częściach równych, a jeśli któreś z dzieci nie dożyło spadku – jego dzieci lub wnuki

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Polecenie spadkowe

Sposób, aby spadkobierca wykonał ostatnią wolę

Zgodnie z obowiązującym prawem możemy w testamencie nałożyć na spadkobiercę lub zapisobiercę obowiązek określonego działania, lub niepodejmowania konkretnego działania.

• **Obowiązek wykonania ostatniej woli zmarłego spoczywa na spadkobiercy oraz na zapisobiercy**

FOT. 123RF

Ewa Furtak

Można to zrobić za pomocą polecenia testamentowego, zapisu zwykłego lub windykacyjnego.

Czym jest polecenie testamentowe?

Polecenie testamentowe pozwala spadkodawcy zobowiązać spadkobiercę lub zapisobiercę do określonego zachowania – podjęcia jakiegoś działania, np. dopilnowanie skremowania ciała, lub zaniechania jakiegoś działania, np. powstrzymanie się od kontaktów z określoną osobą.

Polecenie musi być zawarte w testamencie i może je zrobić wyłącznie spadkodawca, i tylko osobiście. Nikt poza nim nie może tego zmienić ani dookreślić polecenia. Ten rodzaj zapisu może zabezpieczać interes spadkodawcy, ale również osoby obciążonej poleceniem, osoby trzeciej czy też interes społeczny.

Przykład: Pan Andrzej jest osobą niewierzącą, nie chce pochówku w obrządku katolickim. Poleceniem testamentowym zobowiązał syna, którego uczynił w testamencie jednym ze swoich spadkobierców do zorganizowania świeckiej ceremonii pogrzebowej.

Na kogo można nałożyć polecenie testamentowe?

Może je nałożyć na spadkobiercę testamentowego, a także zapisobiercę oraz zapisobiorcę windykacyjnego i nie musi obciążać tylko jednej osoby. Beneficjentem polecenia może być osoba lub grupa osób, która ma odnieść korzyść w wyniku jego wykonania. Może to być każda osoba fizyczna, osoba prawna oraz tzw. ułomna osoba prawna (jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, czyli zdolność do bycia podmiotem praw i obowiązków – np. spółka prawa handlowego w organizacji).

Spadkodawca może też wyznaczyć konkretną osobę, która ma wykonać jego wolę, ale nie musi jej wskazywać.

Przykład: Pani Maria przepisała w testamencie cały swój majątek dorosłemu wnukowi, chce jednak także przekazać część majątku jednej z organizacji pomagających zwierzętom. W testamencie zawarła polecenie, że wnuk powinien przekazać darowiznę w określonej wysokości wybranej przez nią organizacji.

Co to jest zapis zwykły?

To jedno z rozrządzeń testamentowych, którym spadkodawca może zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub spadkobiercę testamentowego do spełnienia określonego świadczenia na rzecz wyznaczonej przez niego osoby nazywanej zapisobiercą. Osoba ta, co prawda, nie nabywa, jak spadkobierca, przedmiotu zapisu w momencie postępowania spadkowego, ale pomiędzy nią i spadkobiercą powstaje tzw. stosunek zobowiązaniowy.

Przedmiotem zapisu zwykłego może być np. udział w spółce, nieruchomość, samochód, dzieło sztuki czy spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Osoba, na rzecz której dokonano zapisu zwykłego, nie staje się przez to spadkobiercą, a jedynie uzyskuje korzyść majątkową, której może dochodzić na drodze prawnej. Często dzieje się to kosztem majątku spadkowego, bo spadkodawca może np. umieścić w testamencie zapis o umorzeniu długu. Zapisobierca zaś może żądać od spadkobiercy wypełnienia zobowiązania ustanowionego przez spadkodawcę, ma prawo domagać się tego na drodze sądownej.

Jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, zapis obciąża ich w stosunku do wielkości ich udziałów spadkowych, chyba że spadkodawca postanowił inaczej.

Przykład: Pan Witold ma dwóch synów, to jego jedyni spadkobiercy. Jednemu z nich chce przekazać działkę, drugiemu mieszkanie. Może to zrobić za pomocą zapisu zwykłego. Osoba, na rzecz której dokonano zapisu zwykłego, nie staje się spadkobiercą, a jedynie uzyskuje korzyść majątkową, której może dochodzić.

Co to jest zapis windykacyjny?

To testamentowe rozporządzenie, w którym wskazana osoba nabywa konkretny przedmiot z chwilą otwarcia spadku. Taki zapis, który musi być sporządzony w formie testamentu notarialnego, pozwala spadkodawcy zrobić to, czego nie może zrobić, gdy wyznacza spadkobiercę, czyli przekazać konkretny składnik swojego majątku, a nie jego część. Nabywca takiego zapisu nie staje się spadkobiercą.

Przykład: Spadkodawca chce, by cały jego księgozbiór odziedziczył po nim najstarszy syn, który jest bibliofilem i na pewno nie wyrzuci żadnej książki na śmietnik. Może to zrobić za pośrednictwem zapisu windykacyjnego w testamencie sporządzonym notarialnie.

Zapis zwykły to jedno z rozrządzeń testamentowych, którym spadkodawca może zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub spadkobiercę testamentowego do spełnienia określonego świadczenia na rzecz wyznaczonej przez niego osoby nazywanej zapisobiercą

Jakie mogą być życzenia spadkodawcy?

Jednym z częstych poleceń testamentowych jest zorganizowanie pogrzebu spadkodawcy. Pracownicy zakładów pogrzebowych opowiadają, że coraz częściej spotykają się z sytuacją, gdy osoby, zwłaszcza starsze, przychodzą do nich i pytają, jak zapewnić sobie kremację po śmierci czy zorganizowanie świeckiego pochówku z udziałem mistrza ceremonii pogrzebowej zamiast duchownego.

Przykład: Jolanta z Katowic jest po pięćdziesiątce. O własnym pogrzebie na razie wiele nie myśli, ale wie jedno: chce zostać po śmierci skremowana. To dla niej bardzo ważne. Mówi, że skremowany chciał być jej tata, ale sprzeciwiła się temu po jego śmierci najbliższa rodzina. Protestowała zwłaszcza siostra ojca, mówiąc, że bratu należy się godny pochówek, w trumnie. Dlatego pani Magdalena zrobiła w swoim testamencie odpowiedni zapis.

Spadkodawca może także nakazać spadkobiercy, np. wybudowanie z odziedziczonych pieniędzy pomnika na cmentarzu czy zniszczenie niektórych jego rzeczy osobistych, a także poprosić o przekazanie jakiejś część swojego majątku na rzecz organizacji charytatywnej.

Przykład: Mieszkająca w USA pani Renata miała rodzinę w Bielsku-Białej, do której przyjeżdżała. Ta wielka miłośniczka zwierząt kilka razy odwiedzała bielskie Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt, wspierała je też finansowo różnymi kwotami. Gdy zmarła, okazało się, że przekazała na rzecz schroniska 100 tysięcy dolarów, i teraz jej spadkobiercy są zobowiązaniu przekazać pieniądze schronisku.

Polecenie może dotyczyć także określonego zachowania, zmarły może zastrzec, np. że ktoś ma przyjąć pod swój dach jego żonę czy zaopiekować się jego psem.

Kto powinien wykonać polecenie testamentowe?

Obowiązek wykonania ostatniej woli zmarłego spoczywa na spadkobiercy oraz na zapisobiercy. Zapisobiorca może się jednak wstrzymać z wykonaniem polecenia do chwili zrobienia tego przez spadkobiercę. Jeśli spadkobierców jest kilku, to każdy z nich ma prawo żądać wykonania polecenia testamentowego, jak również wykonawca testamentu. Nie może tego jednak żądać osoba ani podmiot, na rzecz których polecenie ma być wykonane.

Przykład: Spadkodawca zażyczył sobie, by zniszczyć część jego rzeczy osobistych. Poleceniem testamentowym wskazał, że powinien to zrobić jego najstarszy syn. Mężczyzna nie kwapi się do tego. Pozostali spadkobiercy mogą zażądać od niego realizacji polecenia na drodze sądowej.

Jeżeli polecenie uwzględnia interes społeczny, wykonania polecenia może żądać także właściwy organ państwowy.

Przykład: Spadkodawca polecił spadkobiercy, by raz w miesiącu przez dwie godziny świadczył darmową pomoc w zakresie mediacji dla mieszkańców konkretnej gminy. Urząd może się domagać wykonania tego zapisu na rzecz mieszkańców.

Jak najlepiej zrobić polecenie testamentowe?

Polecenie, by było ważne, musi zostać zawarte w testamencie. Nie ma znaczenia forma testamentu. Nie musi to być testament notarialny spisywany przez notariusza. Jednak prawnicy mówią, że ta forma jest najbezpieczniejsza, ponieważ najtrudniej ją obalić. Warto pamiętać, że za sporządzenie dokumentu z poleceniem testamentowym lub zapisem zwykłym zapłacimy u notariusza więcej.

I tak:

- za sporządzenia testamentu to 50 zł;
- za testament zawierający zapis zwykły, polecenie lub pozbawienie uprawnionego prawa do zachowku zapłacimy 150 zł;
- za testament zawierający zapis windykacyjny 200 zł.

Zawarcie w testamencie nieważnego polecenia nie oznacza, że cały dokument staje się nieważny

Kiedy polecenie testamentowe jest nieważne?

Przede wszystkim dzieje się tak w sytuacji, gdy testament zostanie unieważniony w całości. Ale nie tylko. Nie można wykonać np. polecenia testamentowego, jeśli jest ono sprzeczne z prawem, zmierzające do obejścia prawa, nienadające się do wykonania, a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Warto pamiętać, że zawarcie w testamencie nieważnego polecenia nie oznacza, że cały dokument staje się nieważny.

Przykład: Nieważne będą np. polecenie rozsypania prochów zmarłego we wskazanym przez niego miejscu, trzymania urny z prochami w domu, życzenie, by spadkobierca lub zapisobierca ożenił się z żoną zmarłego. ●

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Wydziedziczenie niegodnych krewnych

Nie każdego musimy chcieć obdarować tak samo

Spadkodawca nie musi zostawiać majątku nawet osobom spokrewnionym. Testament daje mu możliwość wydziedziczenia osób niegodnych.

Marcin Czyżewski

Jeżeli spadkodawca chce, by dziedziczyli po nim tylko spadkobiercy ustawowi, nie musi sporządzać testamentu. Gdy jednak decyduje się na spisanie ostatniej woli, może obdzielić, kogo tylko chce. Wola zawarta w testamencie zawsze znajduje się ponad zapisem ustawowym.

Taka wola testatora

Nie każdego z bliskich musimy chcieć obdarować tak samo. Jeżeli jedno dziecko opiekuje się rodzicem, pomaga im w chorobie i problemach, a drugie w ogóle nie utrzymuje kontaktu albo robi to sporadycznie i jest z rodzicem w konflikcie, to można sobie zadać pytanie, czy powinno odziedziczyć tyle samo, co dziecko opiekuńcze.

Spadkodawcy mogą również nie akceptować stylu życia ustawowych spadkobierców, np. nie chcieć zostawiać majątku osobom, które są uzależnione od alkoholu, hazardu lub aktywnie działają w organizacjach neofaszystowskich.

Testament daje spadkodawcy możliwość wyrażenia swej woli i wyjaśnienia, dlaczego jednemu spadkobiercy zostawia większy majątek niż innemu.

Spisanie testamentu nie tylko pozwala finansowo zabezpieczyć swoich bliskich, podziękować osobom, które okazują nam najwięcej życzliwości, ale również pokazać, jakie są nasze wartości.

Część osób w ten sposób decyduje się także wesprzeć organizacje charytatywne, które regularnie wspomaga w trakcie życia. Jeżeli uwzględniamy w testamencie przekazanie części majątku na takie cele, warto o tym poinformować bliskich i wyjaśnić im, że wspieranie potrzebujących jest dla nas ważne.

Komu należy się zachowek

Najbliższa rodzina, czyli np. dzieci, małżonek i rodzice, nie zostają jednak z niczym. Prawo zabezpiecza ich interesy majątkowe nawet wtedy, gdy spadkodawca pominął bliskich w testamencie. Najbliżsi mogą wystąpić do spadkobiercy o zapłatę zachowku, czyli części udziału spadkowego, który przypadałby konkretnej osobie przy dziedziczeniu ustawowym. Wypłaty zachowku można zażądać w ciągu pięciu lat od ogłoszenia testamentu.

Uwaga! Spadkodawca w sytuacji ostatecznej może w testamencie pozbawić zachowku ustawowych spadkobierców, którzy go zranili albo zawiedli, czyli ich wydziedziczyć. Oczywiście najlepiej jest podjąć próbę porozumienia się, niemniej kompromis może okazać się niemożliwy. W tych sytuacjach można skorzystać z rozwiązań, jakie daje nam prawo.

Zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należy się zachowek, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadał przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału.

Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku w postaci darowizny uczynionej przez spadkodawcę lub powołania do spadku bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Zgodnie z prawem przyczyna wydziedziczenia uprawnionego do zachowku powinna wynikać z treści testamentu. I nie ma znaczenia, czy testament został sporządzony w formie aktu notarialnego, czy też napisany własnoręcznie.

Zachowek należy się spadkobiercy, który został pominięty w testamencie, mimo że ustawowo powinien uczestniczyć w spadku. Spadkodawca może jednak w dokumencie pozbawić zstępnych (np. dzieci), małżonka i rodziców zachowku, czyli może ich wydziedziczyć. W takim przypadku spadkobiercy testamentowi nie będą zobowiązani do wypłacenia wydziedziczonemu zachowku.

Kiedy można kogoś wydziedziczyć

Spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych (np. dzieci lub wnuki), małżonka i rodziców zachowku, czyli ich wydziedziczyć, jeżeli uprawniony do zachowku:

• **Wielu spadkobierców jest niezadowolonych z tego, jak zostali potraktowani w testamencie. Uważają zazwyczaj, że należało im się znacznie więcej, że spadkodawca ich skrzywdził** FOT. 123RF

• wbrew woli spadkodawcy postępuje uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. W tym przypadku postępowanie uprawnionego do zachowku z reguły musi odznaczać się łącznie występującymi przesłankami: musi być sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, musi być uporczywe (długotrwałość, wielokrotność nagannych zachowań) oraz musi być sprzeczne z wolą spadkodawcy, czyli spotykać się z jego sprzeciwem;
• dopuścił się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci;
• uporczywie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych. Obowiązki rodzinne, o których mowa, rozumiane są dość szeroko i obejmują nie tylko obowiązek alimentacyjny, ale też np. obowiązek pomocy czy pieczy w związku ze stanem zdrowia, starością lub innymi trudnościami życiowymi. W pojęciu uporczywego niedopełniania względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych mieści się np. zachowanie, które prowadzi do faktycznego zerwania kontaktów rodzinnych i ustania więzi uczuciowej, normalnej w stosunkach rodzinnych.

Przykład: Pani Zuzanna ma 65 lat, skromną emeryturę i mimo to musi sama utrzymywać dom, ponieważ syn, który z nią mieszka, nie ma zamiaru tego robić. Syn zarabia, ale lubi się bawić, imprezować i żeruje na matce. Czy ta ma prawo ją wydziedziczyć i jak może to zrobić? Jeżeli syn pani Zuzanny nie szanuje jej, jest wobec niej agresywny, oddany nałogom, nie pomaga w utrzymaniu – istnieją podstawy do wydziedziczenia.

Skuteczne wydziedziczenie

Przyczyna wydziedziczenia musi być obecna w świadomości spadkodawcy w chwili sporządzenia testamentu oraz istnieć w rzeczywistości.

Uwaga! Wydziedziczenie może nastąpić tylko w ważnym testamencie (wystarczy testament holograficzny, czyli ten w całości spisany odręcznie), w którym je zawarto. Testament może być albo ograniczony do wydziedziczenia, albo zawierać inne zapisy, w szczególności powołanie spadkobierców. Osoba, która ma być wydziedziczona, musi być określona w sposób niewątpliwy – najpewniejsze jest wskazanie jej z imienia i nazwiska, dopuszczalne jest także używanie sformułowań np. mój młodszy syn, żona. Możliwe jest równoczesne wydziedziczenie kilku uprawnionych, jednakże zawsze muszą oni być indywidualnie oznaczeni.

Gdy spadkodawca przebaczy

Zdarza się, że spadkodawcy, którzy w testamencie wydziedziczyli swoich najbliższych, w ostatniej chwili postanawiają darować im winy. Co wtedy?

Przykład: Pan Jan od lat był w konflikcie z córką, nie utrzymywali kontaktów. Postanowił wydziedziczyć córkę w testamencie sporządzonym przed notariuszem, jednak tuż przed śmiercią mu przebaczył. Nie zdążył jednak zmienić testamentu, ale powiedział o tym innym dzieciom. Czy wydziedziczony syn ma szansę na udział w spadku?

Spadkodawca nie może wydziedziczyć uprawnionego do zachowku, jeżeli mu przebaczył. Jeżeli w chwili przebaczenia spadkodawca nie miał zdolności do czynności prawnych, przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem (zgodnie z art. 1011 kodeksu cywilnego). Przebaczenie musi zostać uzewnętrznione, tzn. być dokonane w taki sposób, by mogło być odebrane przez inną osobę w chwili przebaczenia lub później, czyli jest to zachowanie polegające na puszczeniu w niepamięć doznanej krzywdy czy pretensji.

Ustawodawca nie zastrzegł jednak formy testamentowej dla przebaczenia, nie ma również konieczności złożenia go przed notariuszem. Skutkiem przebaczenia po wydziedziczeniu w testamencie jest zachowanie prawa do zachowku.

Spadkobiercy wydziedziczonych

Dziecko, które spadkodawca wydziedziczy, nie uczestniczy w podziale majątku. Wiele osób uważa, że jeśli sporządzą testament i wydziedziczą niegodnych ich zdaniem spadkobierców, będą mieli spokój. Tak jednak nie jest.

W miejsce osoby wydziedziczonej wchodzą jej dzieci i dalsi zstępni. Jeśli osoby te są małoletnie lub trwale niezdolne do pracy, dostaną jeszcze większy zachowek, niż przysługiwałby ich rodzicowi. Chyba że testator je także wydziedziczy lub same notarialnie zrzekną się prawa do zachowku bądź wcześniej dostały darowiznę od spadkodawcy w odpowiedniej wysokości.

Jak zrzec się dziedziczenia?

Spadkobierca jeszcze za życia spadkodawcy może się zrzec prawa do spadku. Trzeba to zrobić przed notariuszem, w formie aktu notarialnego. W innym wypadku zrzeczenie się będzie nieważne.

Osoba, która zrzekła się dziedziczenia, oraz jej zstępni traktowani są tak, jakby nie dożyli otwarcia spadku, czyli jakby zmarli przed spadkodawcą. Nie dostaną udziału w spadku, który należałby się ich rodzicowi, ale też nie będą mogli wystąpić o zachowek.

Zrzeczenie może jednak obejmować tylko zrzekającego się, co oznacza, że jego zstępni nie przestają być potencjalnymi spadkobiercami ustawowymi.

Zrzeczenie się dziedziczenia może być uchylone przez umowę między tym, kto zrzekł się dziedziczenia, a tym, po kim się dziedziczenia zrzeczono. Umowa zmieniająca wcześniejszą umowę o zrzeczeniu się dziedziczenia powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. Co ważne, żadna ze stron nie musi uzasadniać swojej decyzji.

Spadkobierca, który zrzekł się dziedziczenia, traci także prawo do zachowku. Zarazem nie jest on uwzględniany przy ustalaniu prawa do zachowku należnego innym spadkobiercom. ●

Spadkodawca w sytuacji ostatecznej może w testamencie pozbawić zachowku ustawowych spadkobierców, którzy go zranili albo zawiedli, czyli ich wydziedziczyć. Oczywiście najlepiej jest podjąć próbę porozumienia się, niemniej kompromis może okazać się niemożliwy

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza.pl

wyborcza TV

27 MARCA
2 KWIETNIA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

60 LAT STAR TREKA. DOKĄD ZMIERZASZ, GWIEZDNA FLOTO?
S. 4-5

4. SEZON HITU NETFLIKSA. MAMA BRIDGERTON MOJĄ BOHATERKĄ
S. 6

Brawurowy serial o słynnym detektywie
S. 2-3

MŁODY SHERLOCK

VOD

Pędź akcjo, PĘDŹ!

Czy młody Sherlock Holmes (z prawej) razem ze swoim przyjacielem Moriartym (z lewej) rozwiążą tajemnicę „mężczyzny z ptasim szponem", o którym opowiada matka detektywa?

FOT. DAN SMITH

Czy „Młody Sherlock" osłodzi oczekiwanie na trzeci film Guya Ritchiego o słynnym detektywie?

Od 15 lat czekam na trzeci, bezwstydnie rozrywkowy film Guya Ritchiego o Sherlocku Holmesie. Na pewno Państwo pamiętają pierwsze dwa – Robert Downey Jr., jego brawada, Jude Law jako Watson, sprytne fabuły i kino przygodowe najwyższych lotów. Ritchie owszem zrobił nowego Sherlocka, ale w wersji serialowej, w dodatku o młodości detektywa.

Przez pierwsze dwa odcinki byłam zaniepokojona – głównie bufonadą Ritchiego, który część epizodów wyreżyserował, a całość napisał i wyprodukował. A także dynamiką między parą głównych bohaterów: Sherlockiem Holmesem (Hero Fiennes Tiffin) i... Jamesem Moriartym (Dónal Finn, Mat), tu jego najlepszym kumplem z młodzieńczych lat, a w nowelach i opowiadaniach Arthura Conan Doylea – nemezis detektywa.

Sherlock Holmes jako gołowąs

Akcja toczy się tu w latach 60. XIX wieku i pędzi niczym powóz arystokratycznego utracjusza w kierunku West Endu, londyńskiej dzielnicy rozrywek.

Młody Sherlock ma właśnie kolejne kłopoty: usiłując zrozumieć, jak działają umysły przestępców, wpadł w czasie kradzieży i odsiaduje wyrok w więzieniu. Radzi sobie w nim nad wyraz dobrze, choć niewyparzona gęba i tu sprawia mu trudności. W czasie bójki ze współwięźniem zastaje go starszy brat, Mycroft, właśnie zaczynający swoją karierę w brytyjskim rządzie.

Dla „drogiego brata" Mycroft wymyśla rozwiązanie. Sherlock ma na jednej ze starych oxfordzkich uczelni za karę odbyć służbę. Na tę samą uczelnię przybywa chińska księżniczka Shou'an (Zine Tseng), która przywozi ze sobą drogocenny zwój ze „Sztuką wojenną" Sun Zi. Lecz ten – bo taka dola drogocennego zwoju – zostaje skradziony. Sherlock robi więc to, co umie najlepiej: rozwiązuje zagadkę.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Uzbrojony w swój geniusz, urok osobisty, a także refleks nowego przyjaciela, pochodzącego z Irlandii, czarującego manipulatora Jamesa Moriarty'ego, szybko odkrywa, kto stoi za zwinięciem zwoju. Tyle że nie o to w tej opowieści chodzi.

Na tym etapie całość klimatem przypomina jeszcze pisane przez Andrew Lane'a młodzieżowe powieści z Holmesem w roli głównej. Serial zresztą ma być nimi rzekomo inspirowany, choć w pierwszym tomie Holmes ma 14 lat, a w serialu 19.

Gdzieś w trzecim odcinku następuje jednak odczuwalna zmiana, atmosfera opowieści się pogłębia. I mknie dalej bardziej w kierunku tego, co znają widzowie słynnej „Piramidy strachu" z 1985 roku, ponurej i melancholijnej produkcji o młodych latach Sherlocka, naznaczonych stratą i szybkim dorastaniem. Od tej pory zapomniałam o upływającym czasie.

Gra się zaczyna!

Serialowy Sherlock miał trudne dzieciństwo. Jego siostra utonęła w jeziorze nieopodal rodzinnej rezydencji, ojciec (Joseph Fiennes, prywatnie stryj Hero Fiennesa Tiffina) rzucił się w wir pracy, a matka (Natascha McElhone) odeszła od zmysłów i w szpitalu psychiatrycznym godzinami maluje, opłakuje stratę córki, a kiedy lepiej się czuje – opowiada synom o tym, że jest podsłuchiwana, a „mężczyzna z ptasim szponem" chce ją dopaść.

Idealne warunki, aby młody Sherlock Holmes sprawiał problemy. Albo by stał się genialnym detektywem.

Intryga w Oxfordzie się zagęszcza, szycha w ministerstwie, arogancki Hodge (zabawny Colin Firth) usiłuje zatuszować kradzież zwoju i oskarżyć o nią młodego Holmesa. Jaki ma w tym interes? Kim jest „mężczyzna z ptasim szponem", może wcale nie wytworem wyobraźni matki Sherlocka? I kiedy dokładnie James Moriarty przejdzie przemianę? Bo że przejdzie – widz może być pewny od chwili, kiedy ten mówiący z ciężkim irlandzkim akcentem sympatyczny obwieś się przedstawi.

Ritchie zabiera widzów w podróż po Europie. Ciska swoimi bohaterami po angielskich wrzosowiskach, wysyła ich do Paryża, w końcu lądują też w Konstantynopolu, gdzie Europa łączy się z Azją, a wszystkie wątki znajdują wreszcie rozwiązanie. Gra się zaczyna!

Jest w tym serialu urok dwóch filmów Ritchiego o Sherlocku, są zabawne dialogi i widowiskowe sceny, jest też wreszcie ciekawy estetycznie pomysł na pokazanie sposobu dedukcji detektywa. Widzowie zapewne pamiętają oryginalne sceny bijatyk z filmów Ritchiego, pokazywane raz w zwolnionym, a zaraz znów w przyspieszonym tempie. Z serialu dowiadujemy się m.in., jak i gdzie Sherlock nauczył się bić, poznajemy źródło jego irytującej nieraz nonszalancji.

Jak tłumaczą jednak twórcy – produkcja nie jest oficjalnym prequelem dwóch filmów Ritchiego, choć oczekiwania widzów filmów wobec serialu zapewne będą znaczne. Że serial i wcześniejsze „Sherlocki" Ritchiego nie są powiązane, sugeruje już ścieżka dźwiękowa. Do filmów, ekscentryczną, bałkańsko-irlandzką i zwariowaną, napisał ją Hans Zimmer, nominowany za swoją pracę do Oscara. W serialu więcej jest współczesnych hitów, a napisana przez Christophera Bensteada oryginalna muzyka nie ma tego wyrazu, co kompozycje Zimmera.

Największą zaletą „Młodego Sherlocka" są jednak bohaterowie – napisani starannie, spójni, dający się lubić. Jeśli miałabym się do czegoś doczepić, to jedynie do tego, że Ritchie czasami wykorzystuje klisze, których chyba nie chce mu się ogrywać. W tych momentach „Młody Sherlock" nieco traci tempo.

Hero Fiennes Tiffin jako młody Sherlock Holmes

Hero Fiennes Tiffin, siostrzeniec Josepha i Ralpha Fiennesów, pasuje do swojej roli. Lekko nadęty, ale wrażliwy, niezbyt lotny, jeśli chodzi o subtelne aluzje płci przeciwnej, w dodatku obdarzony niezłym wyczuciem komediowym.

Po pięciu częściach serii „After", ekranizacji hitu platformy Wattpad, stał się bożyszczem nastolatek. Można podejrzewać, że to one nabiły rekordowy wynik oglądalności pierwszego zwiastuna serialu. 28-letni aktor pokazuje jednak u Ritchiego gotowość na kolejne wyzwania aktorskie. I to, że rozumie specyficzny styl snucia opowieści: dynamiczny, improwizowany, w najlepszych momentach płynny i naturalny.

Ritchie w ostatnich latach nieco stracił formę i wraca do siebie w „Młodym Sherlocku" dopiero, gdy robi się nieco mroczniej. Z nowszych produkcji w jego reżyserii cenię sobie „Dżentelmenów", lubię też „Króla Artura: Legendę miecza", a liczę na to, że „Młody Sherlock" wróci z drugim sezonem, bo finał serialu zdecydowanie taką możliwość otwiera.

Jeszcze bardziej ucieszę się z trzeciego filmu z Robertem Downeyem Jr. Tam w Moriarty'ego wcielił się doskonały Jared Harris. Finałowe sceny „Sherlocka Holmesa: Gry cieni" na zawsze pozostaną dla mnie szczytowym osiągnięciem kina przygodowego ostatnich dwóch dekad. Oglądam ten film, kiedy chcę zapomnieć o kiepskich „Enolach Holmes" (o młodszej i sprytniejszej siostrze Sherlocka Holmesa) czy serialu „Ferajna z Baker Street" – o ulicznikach, których Holmes werbował w prozie Conan Doylea jako swoich agentów.

Drugie życie profesora

Holmes i Moriarty są jak dwie strony tej samej monety. Geniusz w służbie sprawiedliwości i mędrzec zbrodni. U Conan Doylea szanują się i nienawidzą jednocześnie. Szkocki pisarz stworzył profesora matematyki Moriarty'ego z egoistycznych pobudek. Miał już dość Sherlocka Holmesa, wymyślił mu więc arcywroga, który pociągnie za sobą Holmesa w przepaść. Całkiem dosłownie, bo w opublikowanym w 1893 roku opowiadaniu „Ostatnia zagadka" obaj spadają w toń szwajcarskiego wodospadu Reichenbach.

Pod naciskiem czytelników Conan Doyle wskrzesił jednak Holmesa i Moriarty'ego.

Łącznie Szkot napisał cztery większe nowele i 56 opowiadań o Holmesie, a po jego śmierci w 1930 roku niezliczona liczba autorów i autorek kontynuowała jego dzieło. O Moriartym świetną powieść napisał na przykład Anthony Horowitz, a niedawno swoją – o niechętnej współpracy dwóch geniuszy – wydał Gareth Rubin.

Ale Moriarty w popkulturze istnieje nawet bez Holmesa. T.S. Eliot inspirował się profesorem, tworząc czarny charakter swoich „Wierszy o kotach" – Macavity'ego, unieśmiertelnionego też przez musical „Koty", choć akurat niedawna filmowa wersja Moriarty'ego raczej by nie ucieszyła.

Watażka z „Gwiezdnych wojen", Nuso Esva, także inspirowany jest Moriartym, a Japończycy stworzyli mangę, w której wydarzenia znane z utworów o Holmesie przedstawione są z perspektywy profesora.

W Moriarty'ego wcielali się m.in. Orson Welles, Vincent D'Onofrio, Malcolm McDowell, fetowany przez fanów Andrew Scott (w kultowym już dziś serialu BBC „Sherlock"), a także Natalie Dormer, Ralph Fiennes, Paul Freeman, Laurence Olivier i Anthony Higgins.

Czy Dónal Finn po „Młodym Sherlocku" dołączy do tego zacnego grona jako wieczny, idealny przestępczy geniusz? Może być ciężko. Jak prawdziwy Moriarty, on też jest w „Młodym Sherlocku" w cieniu wielkiego detektywa.

Marta Górna

MŁODY SHERLOCK

serial przygodowy, Wielka Brytania 2026,
tw. Guy Ritchie, Matthew Parkhill,
wyk. Hero Fiennes Tiffin, Joseph Fiennes, Natascha McElhone, Zine Tseng, Colin Firth, Dónal Finn, Max Irons

1 sezon, Prime Video

eprasa.pl c5e8f4cc0e

VOD

Dokąd zmierzasz, Gwiezdna Floto?

Kiedyś „Star Trek" był opowieścią o postępie i odkrywaniu kosmosu. Twórcy nowego serialu chyba o tym zapomnieli.

W 2026 r. mija 60 lat od premiery pierwszego serialu z jednego z największych uniwersów science fiction. „Star Trek: The Original Series" zadebiutował w telewizji 8 września 1966 r. Od tamtej pory powstało 11 seriali – zarówno aktorskich produkcji, jak i animacji – oraz 13 pełnometrażowych filmów.

Z okazji okrągłej rocznicy zaplanowano liczne wydarzenia promocyjne, pokazy i konwenty dla fanów z całego świata, a jedną z produkcji jubileuszowych jest serial „Akademia Gwiezdnej Floty".

Jesteśmy odkrywcami. Odkrywamy

Nie sposób chyba lepiej przekazać filozofii Star Treka. Jest XXIII–XXXII wiek, a największe wojny i katastrofy ludzkość ma już za sobą. Minęły także setki lat od pierwszego kontaktu z obcą cywilizacją (fani uniwersum świętują ten dzień 5 kwietnia). W efekcie powstała Federacja Zjednoczonych Planet, oparta nie na rywalizacji, lecz współpracy, badaniach i naukowym rozwoju.

„Świat Star Treka był zawsze spełnioną – lub niemal spełnioną – humanistyczną, liberalną utopią. Problem głodu czy ubóstwa znany był ludziom i ich sojusznikom z innych zamieszkujących galaktykę gatunków wyłącznie z historii" – pisał w „Wyborczej" Witold Mrozek.

I tu pojawia się Gwiezdna Flota – instytucja odpowiedzialna za badanie kosmosu, ochronę granic i budowanie relacji, a jej statki i ich załogi stanowią punkt wyjścia większości historii. Bohaterowie i ich historie przenikają się w całym uniwersum – niektóre produkcje kontynuują wątki swoich poprzedników, inne tworzą ich alternatywne wersje.

Pozytywna wizja cywilizacji

„Podążać tam, gdzie nie dotarł jeszcze nikt" to najważniejsza misja „Star Treka". Koncepcja Gene'a Roddenberry'ego od początku była przełomowa. Załogi statków to międzynarodowy zespół, w którym już w latach 60. ważną rolę odgrywała czarna kobieta – Nyota Uhura. Jej pocałunek z kapitanem Jamesem T. Kirkiem (Nichelle Nichols i William Shatner) uważany jest za jeden z pierwszych pocałunków między czarnoskórą kobietą a białym mężczyzną, pokazanych w amerykańskiej telewizji.

Star Trek stał się symbolem postępu społecznego. Ignorował stereotypy, promował ideę współpracy ponad politykę.

„Star Trek" miał także realny wpływ na świat – inspirował naukowców i inżynierów, zapowiadał technologie przyszłości: tablety, komunikatory czy replikatory. To jednak przede wszystkim pozytywna wizja cywilizacji – wiara w lepszych ludzi, świat bez wojen, naukę i wspólne cele. Istotą tego uniwersum jest dialog – to projekt dający nadzieję na przyszłość.

Czy daje ją nowy serial Josha Schwartza i Stephanie Savage? Po obejrzeniu dostępnych czterech z dziesięciu odcinków mam spore wątpliwości.

Przez trudy do gwiazd?

Tym razem przenosimy się do XXXII wieku. USS Enterprise, USS Discovery i ich legendarne załogi to już historia. Twórcy stawiają na gruntowne odświeżenie – Federacja chce budować lepszą przyszłość, szkoląc nowych uczniów, a tematem serialu ma być ich droga do elitarnej Gwiezdnej Floty.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Kadetki i kadeci pochodzą z różnych światów, kultur i gatunków – inkluzywność jest w końcu wpisana w DNA Star Treka. Większość pierwszy raz odwiedzi Ziemię. To tam mieści się główna siedziba Akademii.

I na tym kończą się pozytywy. Postacie są płytkie, oparte na prostych kontrastach, bez głębszej psychologii i przekonującej historii. Dawniej Star Trek walczył ze stereotypami – teraz machinalnie powiela te, które są znane z większości szkolnych melodramatów dla nastolatków: od topornych podziałów klasowych po obowiązkowy atrakcyjny wygląd bohaterów.

Na pierwszym planie jest Caleb Mir (Sandro Rosta) – buntownik, który dołączył do Akademii, żeby odnaleźć matkę, z którą stracił kontakt przez Federację. Jego współlokatorem zostaje Darem Reymi (George Hawkins) – arogancki dupek z bogatej rodziny, otoczony grupą pochlebców. Rywalizuje z Genesis Lythe (Bella Shepard) – córką generała, która od lat musi udowadniać, że jest najlepsza we wszystkim. Obok kręci się SAM (Kerrice Brooks) – dziwaczka, która okazuje się pierwszą holograficzną studentką. Do kompletu dodajmy kapitan Nahlę Ake (Holly Hunter) – kierowniczkę tego edukacyjnego przedsięwzięcia, wyluzowaną niczym Albus Dumbledore, próbującą zmusić kadetów do samodzielnego myślenia.

Nadzieję na nieco głębszy rys psychologiczny daje jedynie Jay-Den Kraag (Karim Diane) – nieśmiały Klingon, który na przekór tradycji krwiożerczych przodków wybiera „honorowe życie zamiast honorowej śmierci". Choć oczywiście sama idea sprzeciwu wobec dawnych zasad nie jest już tak odkrywcza.

Do sztampowych postaci dodajmy jeszcze bardziej sztampową fabułę, i mamy pierwszy krok do katastrofy. Czy zwrotem akcji można nazwać błyskawiczną przemianę od zera do bohatera? Albo jakże wszystkim znane „od nienawiści do przyjaźni", wciśnięte pospiesznie w jeden odcinek? Fani banałów znajdą tu też zakazany romans rodem z szekspirowskich dramatów i zupełnie niespodziewaną międzyszkolną rywalizację.

Dla kogo ten serial?

Oglądając „Akademię Gwiezdnej Floty", cały czas zastanawiałam się, dla kogo powstał ten serial.

Jeśli najnowszy Star Trek miał faktycznie uczcić 60. rocznicę powstania uniwersum, to twórcy ponieśli porażkę. Fani znajdą tu co prawda kilka smaczków na poprawę humoru, ale to zbyt mało, by przekonać ich do obejrzenia dziesięciu ponadgodzinnych odcinków.

Jeśli „Akademia" miała poszerzyć grupę odbiorców o młodszą widownię, to obawiam się, że ta misja też nie zakończy się sukcesem. Nie sądzę, żeby w 2026 r. można było przekonać nastolatków tak banalnymi zabiegami. Pomimo młodych bohaterów, kilku przyjemnych wątków i lekkości fabuły, mnóstwo tu „dorosłego" patosu i łopatologicznego moralizatorstwa.

W „Akademii" zbyt wiele jest dosłowności. Gdy USS Athena ląduje na Ziemi, w tle słychać „San Francisco" Scotta McKenziego. Nie muszę chyba mówić, do którego miasta statek zawitał? Inny przykład: w trakcie bankietu, który ma doprowadzić do długo wyczekiwanego sojuszu, bohaterowie śpiewają duet Papageny i Papagena z opery „Czarodziejski flet" Mozarta, symbolizujący dozgonną miłość i ostateczne połączenie. Kogo chcą tym przekonać?

Patetyczna muzyka psuje też zakończenia odcinków – konstrukcja podkreślająca „wielkie wzruszenie" sprawdzała się może w finałach pierwszych części „Władcy Pierścieni", tu wywołuje jedynie pobłażliwy uśmiech.

Sto lat, kultowe science fiction!

60. urodziny wydają się pechowe dla kultowych produkcji science fiction. Nie tak dawno podobny jubileusz świętował brytyjski „Doktor Who", który obecnie notuje spadek oglądalności. Podobnie jak w „Akademii" twórcy postawili tam na młodszego odbiorcę i bardziej dydaktyczne treści. Nowa formuła słabo się przyjęła, pojawiły się nawet głosy o potencjalnym zakończeniu produkcji.

Pozostaje mieć nadzieję, że „Akademia Gwiezdnej Floty" to tylko małe potknięcie, a nie trwała zmiana kierunku. A fanom Star Treka pragnę powiedzieć: „Żyjcie długo i pomyślnie"*, w kosmosie jest jeszcze mnóstwo miejsc do zbadania.

Magdalena Birska

*Znane ze Star Treka wolkańskie pozdrowienie

STAR TREK: AKADEMIA GWIEZDNEJ FLOTY

serial przygodowy sci-fi, USA 2026, tw. Gene Roddenberry, Stephanie Savage, wyk. Holly Hunter, Sandro Rosta, Karim Diane, Kerrice Brooks, George Hawkins, Bella Shepard

1 sezon, SkyShowtime i Prime Video

Doktor (Robert Picardo) | Genesis Lythe (Bella Shepard) | Jett Reno (Tig Notaro) | Jay-Den Kraag (Karim Diane) | SAM (Kerrice Brooks)

FOT. BROOKE PALMER/PARAMOUNT+ (4), MILLER MOBLEY/PARAMOUNT+ 2

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Prime Video; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

VOD

Mama Bridgerton moją bohaterką

To ona w czwartym sezonie skradła show swojemu synowi.

Benedict (Luke Thompson), znany rozpustnik, którego złego prowadzenia się Violet Bridgerton (Ruth Gemmell) miała już powyżej uszu, poznał na balu maskowym tajemniczą Damę w Srebrze i natychmiast się zakochał. Dama jednak zniknęła bez śladu, a raczej wróciła na swoje miejsce, czyli do służbówki.

Bo panna Sophie Baek (Yerin Ha), nieślubna córka lorda, na co dzień jest pokojówką u swojej macochy i jej dwóch córek. Gdy Benedict spotyka ją ponownie, już w uniformie służącej, cierpiąc ewidentnie na zaćmienie umysłu, nie poznaje ani ust, które całował, ani głosu, którego słuchał, ani zapachu, który wdychał z bliska. Dopiero dotyk jej dłoni coś mu przypomina, ale gdy Sophie stanowczo ucina dywagacje, czy już się kiedyś nie spotkali, daje spokój. Im więcej jednak spędza z nią czasu, tym bardziej dziewczyna go zajmuje. W końcu prosi, by została jego kochanką. I dostaje kosza.

Emma Naomi jako Alice Mondrich (w środku)

FOT. LIAM DANIEL/NETFLIX

Ogródek mamy Bridgerton

Najciekawszą bohaterką, moją bohaterką tego sezonu, jest mama Bridgerton.

Już w spin-offie serialu, „Królowej Charlotcie", Violet zwierzała się swojej przyjaciółce, lady Danbury, że jej „ogródek" jest zaniedbany i że chciałaby, żeby ktoś się nim zaopiekował. W ten sposób sygnalizowała, że po latach skupienia na wychowaniu ósemki dzieci i dbaniu o ich potrzeby gotowa jest zadbać o własne.

I w trzecim sezonie pojawił się potencjalny ogrodnik w postaci brata lady Danbury, lorda Marcusa Andersona (Daniel Francis). Ta początkowo próbowała ich rozdzielić, była zwyczajnie zazdrosna, że brat odbierze jej przyjaciółkę. Ale elektryczność między Violet i Marcusem iskrzyła. I doprowadziła do spotkania w sypialni w tym sezonie.

Zanim to jednak nastąpiło Violet, zdobyła się na wyjątkowo szczere wyznanie. Violet mówi o swoim ciele, które zmieniło się po ośmiu ciążach i porodach. O tym, że z mężem łączyła ją namiętność i że nie miała po jego śmierci innego kochanka. Że się boi, ale chce spróbować. – Chcę być widziana, chcę być dotykana... przez ciebie – mówi Marcusowi. I on jej szczerość docenia.

Odwaga mamy Bridgerton jest godna naśladowania. Scena, w której ubrana w gustowny dezabil wypowiada słowa o „herbatce" zrobiła furorę w sieci i stała się memem, bo dla wielu okazała się ważna.

To, że kiczowaty serial postanowił pokazać, że dojrzałe kobiety też mają pragnienia i prawo do przyjemności, że w końcu dał swoim widzkom coś innego, sprawiło, że nabrałam do tego sezonu większej sympatii.

Zwłaszcza że to nie był koniec. Jeden z nowych odcinków niesie w sobie zaskakujący ładunek emocjonalny, tak momentami szczery i dojmujący, że wzruszyłam się do łez. A jest to ostatnia rzecz, jakiej się spodziewałam po „Bridgertonach".

Czwarty sezon potrafi zaskoczyć

Wracając do mamy Bridgerton. Ona w tym sezonie nie tylko w sypialni wykazuje się odwagą. Jest gotowa stawić czoła socjecie, zasadom i konwenansom. Podejmuje decyzje, które mogą mieć dalekosiężne skutki dla reputacji jej rodziny.

A reputacja to najważniejsza waluta londyńskiej śmietanki towarzyskiej. Odmienia ją przez przypadki Anthony Bridgerton, najstarszy z dzieci, dziedzic tytułu, który, ku radości wielu, wraca w końcu w nowych odcinkach z Indii ze swoją piękną żoną i małym synkiem.

Ozdobą tego sezonu jest także grająca Violet Ruth Gemmell. Dała swojej bohaterce głębię. Zmieniła się. Kiedyś chodziła po pokojach, wiercąc dzieciom dziury w brzuchach kwestią małżeństwa. Teraz jest osobą, z którą chce się spędzać czas, którą chce się bliżej poznać

I gdy wydawało mi się, że po pięciu latach trudno będzie „Bridgertonom" przekonać mnie do oglądania kolejnych, już zamówionych sezonów, po niespodziankach, jakie przyniósł czwarty, czekam na piąty. Oby również mnie zaskoczył.

Maja Staniszewska

BRIDGERTONOWIE

serial kostiumowy, USA 2020-, tw. Chris Van Dusen, wyk. Ruby Barker, Adoja Andoh, Julie Andrews, Phoebe Dynevor, Golda Rosheuvel, Luke Newton, Regé-Jean Page, Jonathan Bailey

4 sezony, Netflix

eprasa.pl c5e8f4cc0e

PIĄTEK 27.03

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX JAPONII
2. sesja treningowa
06:55 | ELEVEN SPORTS 1
3. sesja treningowa
03:25 | ELEVEN SPORTS 1

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
Buffalo Sabres – Detroit Red Wings
00:00 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 5. etap
14:20 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
AMW Arka Gdynia – Tauron GTK Gliwice
17:25 | POLSAT SPORT 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W PLANICY
1. konkurs indywidualny na skoczni HS 240
15:00 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY DO LAT 21
Mecz w Radomiu:
Polska – Armenia
17:50 | TVP SPORT

• MECZ TOWARZYSKI
Austria – Ghana
17:50 | POLSAT SPORT 3
Grecja – Paragwaj
19:50 | POLSAT SPORT EXTRA 2
Anglia – Urugwaj
20:35 | POLSAT SPORT 1
Holandia – Norwegia
20:35 | POLSAT SPORT 3, POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD
20:35 | TVP SPORT
Szwajcaria – Niemcy
20:35 | POLSAT SPORT EXTRA 1
Chorwacja – Kolumbia
00:30 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• ATP 1000 – MIAMI OPEN
20:00 | POLSAT SPORT 2
20:00 | POLSAT SPORT EXTRA 3
00:00 | POLSAT SPORT 1
00:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD

SOBOTA 28.03

BIEGI NARCIARSKIE

• SKI CLASSICS – REISTADLØPET
Bieg Setermoen – Bardufoss na 46 km
09:55 | TVP SPORT

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX JAPONII
Kwalifikacje
07:55 | ELEVEN SPORTS 1
Parada kierowców
04:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 6. etap
15:20 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Dziki Warszawa – Legia Warszawa
17:25 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• MAURIE PLANT MEET – MELBOURNE
World Athletics Continental Tour Gold
19:30 | POLSAT SPORT 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W PLANICY
Konkurs drużynowy na skoczni HS 240
09:30 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO DOW.

• PUCHAR ŚWIATA W GALLIVARE
12:15 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
25. kolejka: Warta Poznań – Śląsk II Wrocław
17:25 | 18:30 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Ćwierćfinał – 1. mecz
14:45 | POLSAT SPORT 1
17:30 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Ćwierćfinał – 2. mecz
12:30 | POLSAT SPORT 1
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• WTA 1000 – MIAMI OPEN
Finał
20:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 29.03

BIEGI NARCIARSKIE

• SKI CLASSICS – GRAND FINALE SUMMIT 2 SENJA
Bieg Bardufoss – Finnsnes na 60 km
08:25 | TVP SPORT

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX JAPONII
Wyścig
06:55 | ELEVEN SPORTS 1

PIŁKA NOŻNA. Reprezentacja Polski U-21 rozegra w tym tygodniu dwa mecze eliminacji mistrzostw Europy – z Armenią i Czarnogórą. Transmisja w TVP Sport.
· FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 7. etap
12:20 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
ORLEN Zastal Zielona Góra – Arriva LOTTO Twarde Pierniki Toruń
12:25 | POLSAT SPORT 2
WKS Śląsk Wrocław – PGE Start Lublin
17:25 | POLSAT SPORT 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W PLANICY
2. konkurs indywidualny na skoczni HS 240
10:00 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO DOW.

• PUCHAR ŚWIATA W GALLIVARE
Skicross
12:30 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA W SILVAPLANIE
Halfpipe
13:20 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Litwa – Gruzja
14:50 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
PGE Wybrzeże Gdańsk – Energa Bank PBS MMTS Kwidzyn
12:30 | POLSAT SPORT 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Ćwierćfinał – 1. mecz
14:45 | POLSAT SPORT 1
17:30 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Ćwierćfinał – 2. mecz
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – MIAMI OPEN
Finał
21:00 | POLSAT SPORT 2

ŻUŻEL

• KRYTERIUM ASÓW POLSKICH LIG ŻUŻLOWYCH IM. MIECZYSŁAWA POŁUKARDA W BYDGOSZCZY
16:30 | TVP SPORT

PONIEDZIAŁEK 30.03

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Cypr – Mołdawia
17:50 | POLSAT SPORT 2
Niemcy – Ghana
20:35 | TVP SPORT
20:35 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Zepter KPR Legionowo – Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski
20:30 | POLSAT SPORT 2

WTOREK 31.03

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
New Jersey Devils – New York Rangers
01:05 | 02:05 | 02:55 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY DO LAT 21
Czarnogóra – Polska
13:55 | 15:00 | TVP SPORT

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA STREFY UEFA
Baraż – finał
20:35 | TVP 1

• LIGA NARODÓW UEFA
Baraż – rewanż: Luksemburg – Malta
17:50 | POLSAT SPORT 2
Baraż – rewanż: Łotwa – Gibraltar
17:50 | POLSAT SPORT 3

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Ćwierćfinał – ewentualny 3. mecz
17:30 | POLSAT SPORT 1
20:00 | POLSAT SPORT 1

ŚRODA 1.04

HOKEJ NA LODZIE

• TAURON HOKEJ LIGA
Finał – 1. mecz
17:55 | 18:50 | 19:35 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• DWARS DOOR VLAANDEREN
UCI World Tour
13:45 | EUROSPORT 2

• DWARS DOOR VLAANDEREN KOBIET
UCI Women's World Tour
16:15 | EUROSPORT 2

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV
Ćwierćfinał – rewanż: BOGDANKA LUK Lublin – PGE Projekt Warszawa
17:45 | POLSAT SPORT 1
Ćwierćfinał – rewanż: Sir Sicoma Monini Perugia – CV Guaguas
20:15 | POLSAT SPORT 1

• PUCHAR CHALLENGE MĘŻCZYZN
Finał – rewanż: Allianz Mediolan – Lindemans Aalst
20:20 | POLSAT SPORT 2

CZWARTEK 2.04

HOKEJ NA LODZIE

• TAURON HOKEJ LIGA
Finał – 2. mecz
20:25 | 21:20 | 22:05 | TVP SPORT

KOSZYKÓWKA

• NBA
Oklahoma City Thunder – Los Angeles Lakers
03:30 | 04:50 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Wisła Kraków – Górnik Łęczna
17:55 | 19:00 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV
Ćwierćfinał – rewanż: Aluron CMC Warta Zawiercie – Cucine Lube Civitanova
17:45 | POLSAT SPORT 1

eprasa.pl c5e8f4cc0e

PIĄTEK 27.03

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
22:05 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

CIEKAWY PRZYPADEK BENJAMINA BUTTONA ★★★
melodramat, USA 2008, reż. David Fincher, wyk. Brad Pitt, Cate Blanchett, Julia Ormond
23:55 | tvn 7
Wyczytana u F. Scotta Fitzgeralda historia człowieka, który urodził się starcem i zmarł jako niemowlę, pretekstem do rozważań o tym, że wszystko w ludzkim życiu – także uczuciowym – ma swój czas.

CZARNE BRACTWO. BLACKKKLANSMAN ★★★★
film biograficzny, USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee, wyk. John David Washington, Adam Driver, Alec Baldwin
20:00 | hbo
Historia z lat 70. XX wieku – niewiarygodna, ale prawdziwa: dwaj policjanci, w tym czarnoskóry, podejmują się penetracji struktur rasistowskiego Ku Klux Klanu w Colorado Springs. Oscar za scenariusz.

DIG ★★
thriller, USA 2022, reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane
20:10 | ale kino+ hd
Do zajmowanego przez ojca i dorastającą córkę rozpadającego się domu na odludziu wdziera się zamaskowana para, gotowa za wszelką cenę dotrzeć do skarbu zakopanego pod budynkiem. Jednak rutyna.

EASY RIDER ★★★★★
dramat obycz., USA 1969, reż. Dennis Hopper, wyk. Peter Fonda, Dennis Hopper, Jack Nicholson
22:00 | tvp kultura
Początek „nowego kina amerykańskiego": opowieść o dwóch hipisach i handlarzach narkotyków, którzy swoim zachowaniem rzucają wyzwanie pruderyjnej Ameryce. Lektura obowiązkowa.

Tess

20:00 | cinemax ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Roman Polański czyta Thomasa Hardy'ego: przygnębiająca historia młodej kobiety zmuszonej przez despotycznego ojca do szukania swego miejsca wśród wyższej klasy. Oscary, Cezary i Nastassja Kinski.

MYZ

MELODRAMAT
FRANCJA/WLK. BRYTANIA 1979, REŻ. ROMAN POLAŃSKI, WYK. NASTASSJA KINSKI, PETER FIRTH, LEIGH LAWSON

ESKORTA ★★★
film sens., Chiny/USA/Kolumbia 2018, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Iko Uwais, Lauren Cohan
23:55 | tv puls
Mark Wahlberg jako dowódca elitarnej jednostki CIA, która otrzymuje zadanie przetransportowania ważnego informatora z ambasady amerykańskiej w nieprzyjaznym kraju na lotnisko: czekają ich 22 mile grozy.

FANATYCZKA ★★
horror, Kanada 2024, reż. Sheldon Wilson, wyk. Ella Ballentine, Peter Mooney, Lauren Lee Smith
23:50 | canal+ premium
Pisarka zostaje zaatakowana przez przywódcę sekty, który ma przemożny wpływ na swoich współwyznawców. Po przebudzeniu w szpitalu jej zachowanie budzi wątpliwości: czy to ofiara napaści, czy fanatyczka?

JASON BOURNE ★★★
film sens., USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Tommy Lee Jones, Alicia Vikander
19:00 | canal+ premium
Powrót do zamkniętego już cyklu: były tajny agent CIA do zadań specjalnych odkrywa kolejne stopnie uwikłania w coraz bardziej przerażające – nielegalne – działania agendy rządu USA. Na ekranie oczywiście Matt Damon.

PAMIĘTNIK ★★★
dramat obycz., USA 2004, reż. Nick Cassavetes, wyk. Ryan Gosling, Rachel McAdams, James Garner
20:00 | tvn 7
Para zakochanych nastolatków zostaje rozdzielona przez rodziców obawiających się mezaliansu. Mimo to ich miłość przetrwała ponad pół wieku. Plus Gena Rowlands i James Garner do łzy ostatniej.

RING ★★★
horror, USA/Japonia 2002, reż. Gore Verbinski, wyk. Naomi Watts, Martin Henderson, David Dorfman
23:55 | stopklatka
Hollywoodzka wersja kultowego japońskiego „The Ring – Krąg" z Naomi Watts próbującą wyjaśnienia zagadki morderczej kasety wideo: realizatorska sprawność, ale nastroju lepiej szukać u Japończyków.

RÓŻYCZKA 2 ★★★
film historyczny, Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska, Mateusz Banasiuk, Robert Więckiewicz
22:35 | tvp 1
Ubiegająca się o urząd prezydencki europosłanka staje wobec zarzutów wiążących jej matkę ze służbami czasu PRL. Kobieta podejmuje prywatne śledztwo i odkrywa mroczne tajemnice swej rodziny.

WSTRZĄS ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania/Australia/USA 2015, reż. Peter Landesman, wyk. Will Smith, Alec Baldwin, Albert Brooks
22:50 | cinemax
Na faktach: pochodzący z Nigerii i praktykujący w USA patolog odkrywa chorobę mózgu, dotykającą głównie futbolistów amerykańskich, co oznacza nieuchronny konflikt z potężnym związkiem sportowym.

WYSPA ★★★
film sens., USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou
23:00 | tvn
Ewan McGregor i Scarlett Johansson jako członkowie utopijnej społeczności, którzy odkrywają, że są jedynie klonowanym na zamówienie bankiem organów swych zleceniodawców. Efektowna konfekcja.

ZAWÓD: SZPIEG ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001, reż. Tony Scott, wyk. Robert Redford, Brad Pitt, Catherine McCormack
21:45 | canal+ premium
Robert Redford bierze odwet na CIA za „Trzy dni kondora": jako odchodzący na emeryturę as wywiadu organizuje akcję mającą na celu wyciągnięcie z chińskiego więzienia swego ucznia i przyjaciela.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

TVP1

07:30 Agape blisko Ciebie (124)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Zaraz wracam
08:45 Ranczo X - serial kom.
09:45 Komisarz Alex XXIV (12)
10:40 Ojciec Mateusz VIII
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Program rolny
12:55 Dzika Argentyna (3/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (493)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5878)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Glina. Nowy rozdział - serial krym. Polska 20
21:30 Sekielski wieczorową porą (31) - magazyn
22:35 Różyczka 2 - film ★★★ hist. Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska (115 min)
00:30 Wojna zastępcza - serial sens. Polska 26
01:25 Czas zemsty (Dead Man Down) ★★★ - film sens. USA 2013, reż. Niels Arden Oplev, wyk. Colin Farrell (125 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (436) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7506) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Operacja zdrowie (74)
12:15 Którędy po sztukę (75)
12:30 Koło fortuny (2173)
13:15 Panna młoda (22/50)
14:05 Va banque (1034)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (126)
16:00 Koło fortuny (2174)
16:35 Familiada (3061)
17:20 Panna młoda (23/50)
18:15 Va banque (1035)
18:50 Jeden z dziesięciu (15)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (127)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:45 Kocham Cię, Polsko! (4) - quiz Polska 2026
22:20 Postaw na milion (378) - teleturniej
23:15 To jest grane (85)
23:50 Fatalna namiętność (Red Corner) ★★★ - thriller USA 1997, reż. Jon Avnet (135 min)
02:05 Ciasteczko dla księcia (The Royal Bake Off) ★★ - komedia romantyczna Kanada/USA 2023 (95 min)

POLSAT

06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2712) - magazyn Polska 2024
11:30 Gliniarze XII (37–39/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (18) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5866) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVIII (19) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (20) - serial fabularno-dok. Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz
18:00 Pierwsza miłość 50 (14) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (327)
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 Farma (180) - reality show Polska 2025
21:00 Must Be The Music (129) - show Polska 25
23:05 Samarytanin (Samaritan) ★★ - film s.f. USA 2022, reż. Julius Avery, wyk. Sylvester Stallone (125 min)
01:10 Łowca i Królowa Lodu (The Huntsman: Winter's War) ★★★ - film fantasy USA 2016, reż. Cedric Nicolas-Troyan, wyk. Chris Hemsworth (210 min)

TVN

05:35 Uwaga! (7958) - mag.
05:50 Ukryta prawda (7/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Łódź – Burger i Spółka XXVII (11) - reality show Polska 2023
07:45 Dzień Dobry TVN (5667)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Marysieńka", Babice koło Oświęcimia XVII (6) - reality show Polska 2018
12:35 Kuchenne rewolucje: Myślibórz – „Domowe obiady u rudej" 31 (8) - reality show
13:40 Ukryta prawda (14,15/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (31/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (20) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (20) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (7959) - mag.

20:00 Furia (Fury) ★★★ - dramat wojenny USA/Chiny 2014, reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf, Logan Lerman, Michael Peña, Jon Bernthal (180 min)
23:00 Wyspa (The Island) ★★★ - film sens. USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou, Sean Bean, Noa Tishby (160 min)
01:40 Kuba Wojewódzki (4) - talk-show Polska 26

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (2,3/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (11,13/15)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (67) - serial obycz. Turcja 2011, wyk. Halit Ergenç
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (8,9) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (19,20) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Ochroniarz (Security) ★★ - film akcji USA 17, reż. Alain Desrochers, wyk. Antonio Banderas, Ben Kingsley (115 min)
21:55 Rambo III ★★ - film sensacyjny USA 1988, reż. Peter MacDonald, wyk. Sylvester Stallone (120 min)
23:55 Eskorta (Mile 22) ★★★ - film sens. Chiny/USA/Kolumbia 18, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg (125 min)
02:00 Lombard XVIII (14)

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (10,36,37/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (54,9,10/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi (48/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (10) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (10) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (19/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (25/48) - serial fab.-dok. Polska 2024, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Pamiętnik (The Notebook) ★★★ - dramat obycz. USA 2004, reż. Nick Cassavetes, wyk. Ryan Gosling, Rachel McAdams, James Garner (155 min)
22:35 Królowa przetrwania (4) - reality show
23:55 Ciekawy przypadek Benjamina Buttona (The Curious Case of Benjamin Button) ★★★ - melodramat USA 2008, reż. David Fincher (200 min)

MEZZO

11:50 Martha Argerich, Maxim Vengerov, Mischa Maisky wykonują utwory Beethovena i Saint-Saënsa
12:55 Intermezzo
13:30 Mikael Karlsson: Melancholia - opera Szwecja 23
16:00 Intermezzo
16:45 John Mc Laughlin i jego Mahavishnu Orchestra podczas Lugano Jazz Estival - koncert Szwajcaria 1986
17:30 Rafael Riqueni, ser flamenco - koncert Francja 2022
18:40 Nerja - taniec F 2022
20:30 Antonio Vivaldi: Les Quatre saisons dansées - balet Francja 2024, reż. O. Simonnet
21:40 Juan Diego Flórez, Sinfonía por el Perú: arie operowe i zarzuela - muzyka klas.
23:05 Giuseppe Verdi: Falstaff - opera Francja 2023

PULS 2

11:10 Gigantozaur (19,20/26)
11:30 Dinopociąg (20/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (3,2/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (25,26/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (21,22/52)
17:40 Świnka Peppa II (37/52)
17:45 Bing (71,72/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (20/30)
19:00 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (13)
20:00 Przepis na zbrodnię (9–12) - serial krym. Polska 2026, wyk. Andrzej Deskur
00:00 Bez wyjścia - horror USA 2022, reż. Damien Power, wyk. Havana Rose Liu

TV4

07:00 Strażnik Teksasu
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (8) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (2,3/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (20) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (20)
12:55 Trudne sprawy XXI (4,5,6/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (52, 533)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (19,20) - serial obycz.
20:00 A na deser... (5) - mag. kulinarny Polska 2026
20:05 Wyspa strachu - thriller USA 2009, reż. David Twohy, wyk. Steve Zahn
22:10 Gwiazdy kabaretu (172, 171) - kabaret i satyra
00:15 STOP Drogówka (365)
01:15 Love Island III

METRO

07:50 Sekrety życia (4/40)
08:45 Szpital (39,40/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (15/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (3, 4)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (2/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka VII (6)
20:00 Oszukać złodzieja - film sens. Hiszpania/Argentyna/Francja 2016, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Luis Tosar
22:05 The Traitors. Zdrajcy (5) - reality show Polska 2026
23:45 Efekt motyla - thriller USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber
01:55 Formuła E: ePrix Madrytu – podsumowanie

eprasa.pl c5e8f4cc0e

PIĄTEK 27.03

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (10)
09:00 Robert Makłowicz (134, 127) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (6,7/12)
11:55 Wojny kontenerowe (1,2/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (5,6/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (12,13/14) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (10,11/12)
19:10 Wojny kontenerowe (10,11/16) - serial dok.
20:00 Nie ma róży bez ognia ★★★ - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska, Jerzy Dobrowolski (120 min)
22:00 12 godzin (Stolen) ★★ - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, Josh Lucas, Malin Åkerman (115 min)
23:55 Ring - horror USA/ ★★★ Japonia 2002, reż. Gore Verbinski, wyk. Naomi Watts, Martin Henderson, David Dorfman, Brian Cox, Jane Alexander (165 min)

KINO POLSKA

08:00 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (2/8)
08:35 Polska Kronika Filmowa 14A/61 - film dok. Polska 1961
08:45 To nie ze mną II (8)
09:30 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
10:45 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman
13:00 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
15:40 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński
17:25 Pogranicze w ogniu (4,5)
20:00 Trick - film sensacyjny Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Robert Więckiewicz
22:05 7 uczuć - komedio-dramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński
00:45 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz
03:25 Zakalec - film krótkometrażowy Polska 2024

ALE KINO+

09:25 Pogrzeb panieństwa - film krótkometrażowy Francja 2022 (50 min)
10:15 Bestia (3,4/6)
12:15 Vera (1/4) - serial krym.
14:05 Opera! (The Opera! ★★★ **Arie Per Un'eclissi)** - musical Francja/Włochy 2024, reż. Paolo Gep Cucco, Davide Livermore (135 min)
16:20 Paw zwyczajny ★★★ - komediodramat Austria/Niemcy 2024, reż. Bernhard Wenger, wyk. Albrecht Schuch, Anton Noori (120 min)
18:20 Vera (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Dig - thriller USA 2022, ★★ reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane, Emile Hirsch (115 min)
22:05 Walden - thriller USA ★★★ 2023, reż. Mick Davis, wyk. Kelli Garner, Mick Davis, Shane West, Emile Hirsch, Tania Raymonde, David Keith (125 min)
00:10 6 dni (Six jours) - thriller ★★ Francja/Belgia 2024, reż. Juan Carlos Medina, wyk. Sami Bouajila, Julie Gayet (110 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XVI (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich
13:40 Pod słońcem Toskanii - komedia USA/Włochy 2003
16:00 Terminator: Ocalenie - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Włochy 2009
18:25 Szklana pułapka 4.0 - film sens. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Len Wiseman
21:00 Pierwszy człowiek - film biograf. USA/Japonia/Chiny 2018, reż. Damien Chazelle
23:55 Kolekcjoner kości - thriller USA/Kanada 99, reż. Phillip Noyce, wyk. Angelina Jolie

KINO TV

07:35 Kojak II (21/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
11:05 Poirot VI (2/4)
13:10 Panna Marple (3/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
17:55 Poirot: Podwójny grzech II (7/10) - serial krym.
19:00 Poirot II (8/10)
20:00 Zombieland - czarna komedia USA 2009, reż. Ruben Fleischer, wyk. Jesse Eisenberg
21:55 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore
00:25 K-Pax - film s.f. USA/ Niemcy 2001, reż. Iain Softley

TVP KULTURA

08:20 Stanisława Ryster – przerwana gra
09:00 Pan wzywał, Milordzie? III (7/7)
10:00 Statyści - komedia ★★★ Polska 2006, reż. Michał Kwieciński (130 min)
12:10 Autor Solaris - film dok.
13:20 Kulturalni (10) - mag.
14:15 Miłość po południu ★★★★ **(Love in the Afternoon)** - melodramat USA 1957 (140 min)
16:35 Benefis Wojciecha Młynarskiego
18:25 Kolekcja (10) - mag.
18:45 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
19:20 Mistrzowie wideo (6)
19:45 Wydarzenie aktualne
20:00 Stara kobieta wysiaduje - spektakl teatralny Polska 2025, wyk. Irena Jun
21:00 Tygodnik kulturalny
21:55 Wstęp do filmu (532)
22:00 Easy Rider - dramat ★★★★★ obycz. USA 1969, reż. Dennis Hopper (105 min)
23:45 Przygody Sherlocka Holmesa (4/13)
00:45 Wstęp do filmu (577)
00:50 Tatarak - dramat ★★★★ obycz. Polska 2009, reż. Andrzej Wajda (100 min)

WARNER TV

08:20 J.A.G. VI (21/24)
09:20 Bajer z Bel-Air V
10:20 Za głosem serca
11:20 Pełna chata II (15,16/22)
12:25 J.A.G. VI (22,23/24)
14:10 Bajer z Bel-Air V
16:10 Pełna chata II
18:15 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri
20:00 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
21:35 Zabójcza broń - komedia sensacyjna USA 1987
23:45 Ostatni sprawiedliwy - film sensacyjny USA 1996

PARAMOUNT

09:00 Star Trek: Nemezis - film s.f. USA 2002
11:30 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
14:05 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
16:30 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
20:00 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/ Kanada 2017, reż. Michael Bay
23:15 Uciekinier - film s.f. USA 1987, reż. Paul Michael Glaser
01:10 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013

HBO

09:15 Władca Pierścieni: ★★★★★ **Drużyna Pierścienia** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2001 (175 min)
12:10 Na planie (13) - mag.
12:40 Trenerzy - komedia ★★ Włochy 2024, reż. Andrea Jublin (90 min)
14:10 Rozważni i romantyczni – klub miłośników Jane Austen ★★★ - komediodramat USA 2007 (105 min)
15:55 Dobry chłopak z bronią ★★ - thriller USA 2022, reż. John Mossman, wyk. Beck Nolan (115 min)
17:50 Miami Vice - film sens. ★★★ USA/Niemcy/Paragwaj/ Urugwaj 2006, reż. Michael Mann (130 min)
20:00 Czarne bractwo. ★★★★ **BlacKkKlansman** - film biograf. USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee (130 min)
22:10 W dzikim galopie ★★★ - dramat obyczajowy USA 2024, reż. Daniel Minahan (115 min)
00:05 28 dni później - horror ★★ Wlk. Brytania/Hiszpania/ USA 2002 (110 min)
01:55 28 tygodni później ★★ - film s.f. Wlk. Brytania/ Hiszp./USA 07 (100 min)

CINEMAX

09:45 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
11:25 Kuchenna rewolucja - komedia USA 2023
13:00 Dla niej wszystko - film sens. USA/Francja 2008
15:15 Sześć stóp pod ziemią - dramat obycz. Francja 2023
16:55 Wrześniowe dzieci - film sens. Szwajcaria 2024
18:30 Fremont - dramat obyczajowy USA 2023
20:00 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979
22:50 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Brytania/Australia/USA 15

ROMANCE TV

12:25 Inga Lindström: Śmiertelny wróg - film obycz. Niemcy 2024, reż. Julia Peters
14:20 Inga Lindström: Weekend w Söderholm - film obyczajowy Niemcy 2007
16:15 Następny zjazd „Szczęście": Najlepsze przyjaciółki - komedia romant. Niemcy 21
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (4/7)
20:00 Statek marzeń
21:55 Inga Lindström: Najpiękniejsze miejsce na świecie - romans Niemcy/ Szwecja 21, reż. O. Dieckmann
23:50 Górski lekarz (4/7)

CANAL+ PREMIUM

09:05 Benek - komediodramat Polska/Austria ★★ 2007 (100 min)
10:45 Miasto w blasku świąt ★★ - komedia Wlk. Brytania 2025 (90 min)
12:15 Kiler-ów 2-óch ★★★ - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
14:10 Łapu-Capu
14:15 The Office PL (7,8/12)
15:15 Prawda czy fałsz
16:50 Making of C+: Klangor 2 - film dok. Polska 2025
16:55 Notting Hill - komedia ★★★ romant. Wlk. Brytania/ USA 1999 (120 min)
18:55 Łapu-Capu
19:00 Jason Bourne - film ★★★ sensacyjny USA/Chiny/ Hiszpania/Japonia/ Islandia/Niemcy/ Włochy 2016 (120 min)
21:00 Brygada II (5/8) - serial sens. Francja 2025
21:45 Zawód: szpieg - film ★★★ sens. USA/Wlk. Brytania/ Niemcy/Japonia/ Francja 2001 (125 min)
23:50 Fanatyczka - horror ★★ Kanada 2024, reż. Sheldon Wilson (105 min)
01:35 Cash Out 2: Wysoka stawka ★★ - film sens. USA 2025 (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (20/26)
11:50 Magda M. (12,13)
13:50 Teraz albo nigdy! II (12)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Filmowe duety (4)
17:10 Nie wszystko złoto, co się świeci - komedia USA 2008
19:25 Ukryta prawda (17/17)
20:00 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna Polska 2004
22:20 Wyzwanie dla kumpla: Idzie wiosna - komedia USA 23
00:15 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015

AMC

11:10 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
13:00 10.5: Apokalipsa (1) - film katas. USA/Albania 2006
14:45 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
16:25 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
18:15 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
20:20 Rekiny z lawiny - horror Kanada 2014, reż. Scott Wheeler, wyk. Kate Nauta
22:00 Wolf Creek II - horror Australia 2013, reż. G. McLean
00:00 Alienoid - film s.f. Korea Południowa 2022

eprasa.pl c5e8f4cc0e

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (16/24)
09:15 Castle IV (4,5/23)
11:15 Detektyw Monk III (1,2/16) - serial krym. USA 05
13:15 Rekrut VII (9,10/18)
15:15 FBI: International III (6,7/13) - serial akcji
17:10 Castle IV (6,7/23)
19:05 FBI II (12,13/19) - serial sensacyjny USA 2019
21:05 Uprowadzona - thriller Francja/USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Pierre Morel
23:00 John Wick 4 - film sensacyjny USA/Niemcy 2023

EPIC DRAMA

08:40 Agenci NCIS XVII (1/20)
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (4/6)
10:35 Poirot XI (3/4)
12:35 Lekarze na start
13:20 Agenci NCIS XVII (1/20)
14:20 Panna Scarlet V (3/6)
15:30 Dalgliesh II (5/6)
17:30 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) - film kryminalny Wlk. Brytania 2008
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVII (2/20)
21:00 Kobiety na wojnie (2/8)
22:15 Sherlock i córka (2)
23:10 Robin Hood (2)
00:30 Lekarze na start

TVN STYLE

08:50 Zgłoś remont (1)
09:50 Wielkanoc palce lizać
10:25 Bez kompleksów (2)
11:25 Ugotowani (9, 10)
13:30 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show Polska 19
15:35 Czas na zmianę (7, 8)
16:40 Jestem z Polski IX (3,11)
18:45 Kuchenne rewolucje (1, 2) - reality show Polska 25
20:50 Bitwa o gości (2) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski IX (10,14)
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa VI (4/8) - serial dok.
00:45 Skąd pochodzę?

TVN TURBO

08:15 Nic do zgłoszenia V
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4948)
18:15 Moto Fachury (4)
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1) - mag.
19:45 Moto kombat (4) - mag.
20:30 Mobilni mechanicy (8)
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (4948)
22:20 Z drugiej ręki (8) - mag.
23:05 Zawodowi handlarze (4)

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (3/8)
09:45 Ojciec Brown VI (10/10)
10:40 Śmierć pod palmami III
11:45 Ludwig (2/6) - miniserial
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown (4/10)
15:50 Lewis IV (3/8)
16:50 My Life is Murder IV
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (5/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Śmierć pod palmami XV
23:05 Tajemnice Brokenwood
00:55 Śmierć pod palmami III

FX

11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (19/22)
11:55 FBI II (4,5/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych (7,8/10)
15:35 Agenci NCIS (15,16/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (20/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (19,20/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (7,8/17)
22:00 Grey's Anatomy: Chirurdzy XXII (4) - serial obycz.
22:55 Byliśmy żołnierzami - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VI
11:55 Design w australijskim stylu (3/6) - serial dok. USA 23
12:55 Nieoczywiste miejsca II
14:00 House Hunters (8, 9)
15:10 Mieszkanie na miarę II
17:05 Polowanie na ogród IV
18:15 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:10 Zróbmy sobie dom (4)
21:10 Zgłoś remont (1)
22:10 House Hunters (6, 1, 2, 3)

BBC LIFESTYLE

11:10 Wielkie brytyjskie wypieki (8, 9) - program rozrywk.
13:20 Hiszpański remont Amandy i Alana (1, 2)
14:40 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
15:55 Zapraszam do stołu: wielka porcja (10) - reality show
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (3, 4)
18:50 Mistrzowie ceramiki (3)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - program rozrywk.
21:00 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
22:00 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (3,4/24)
08:55 Przyjaciele VIII (17—22/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (23,24,1—4/24)
14:30 Dwóch i pół IV (5—8/24)
16:30 Przyjaciele VIII (23,24,1—4/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (5—10/24) - serial komediowy USA 2018
22:00 The Office PL II (2,3)
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (4/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex VII (9)
09:20 Rodzinka.pl II
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo III (3/13)
11:20 Rodzinka.pl XVIII (3,4)
12:20 Pan Mama (16/20)
13:00 Zaraz wracam
13:35 Ojciec Mateusz XXIV
15:30 Komisarz Alex VII (10)
16:20 Na sygnale (32)
17:25 Ranczo III (4,5/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (10,1) - serial krym. Polska 20
21:30 Ranczo III (6,7/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (11)
00:25 Lalka - dramat obyczajowy Polska 1968

CANAL+ KUCHNIA

13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 Tajemnice indyjskich smaków (6) - program rozrywk.
14:55 Zgrillowani (2, 3)
15:50 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (2, 3)
16:40 Azjatycka kuchnia Evy Pau (2, 3) - mag. kulinarny
17:35 Jamie Oliver (18)
18:05 Jakubiak rozgryza Włochy
18:30 Zgrillowani (8)
18:55 m jak mięso (6, 1, 2)
20:15 Donal: święta, post i uczta (1) - program rozrywk.
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (4)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (9)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Room service. Hotele od kuchni (5,6/6) - serial dok.
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI (10/26)
22:00 Wiejskie domy do liftingu (9, 10) - reality show
23:50 Pogromcy bałaganu (5)

PLANETE+

14:50 Cały rok z pandą - serial dok. Francja/Chiny 2022
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI - serial dok. F 2022
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj?
18:10 Świat z góry XII
18:45 Tutanchamon: wielkie odkrycie - film dok.
19:45 Ernst Degner. Motocyklem po wolność
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (5/7) - serial dok.
21:50 Surfing. Historia nieznana - film dok. Francja 2024
23:00 Historia fantasy (1)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (6/10)
10:00 Klan z Alaski III (15/32)
11:00 Potwór z Alaski (4/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (1) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (9/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (13,14/20)
18:00 Operacja: LOT (4)
19:00 Złomowisko PL (1,2)
21:00 Truckerki III (8)
22:00 Bimbrownicy XIV (4)
23:00 Ed Stafford: inicjacja (6)

TVP HISTORIA

12:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium (7/8)
14:00 Królowie (61)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku (5, 6)
17:30 Czas honoru II (8/13)
18:20 Encyklopedia II wojny światowej (3, 4)
19:10 Polskie 100 lat (40)
19:40 Królowie (20)
20:15 Kochankowie roku tygrysa - film przyg. Polska/Chiny 2005, reż. Jacek Bromski
22:10 Historia w postaciach zapisana XVI (3/9) - serial dok.
00:10 Sensacje XX wieku (7, 8)

HISTORY

11:15 Wykute w ogniu (1)
12:10 Na lodowym szlaku XII
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (9/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata V (5/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Pogromca tajemnic III
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (1,4/11)
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Jak to wyjaśnić: tajemnice armii (4) - serial dok.
23:00 Najbardziej zabójcze historie świata - serial dok.
23:55 Jak to wyjaśnić III (16/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Skarby Tutanchamona
17:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (1/3) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (3/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (5/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: II wojna światowa: historia przed trybunałem
22:00 Nieznani zbrodniarze III Rzeszy - film dok. F/Niemcy 24

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki (1/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (12,7/13)
16:00 Kryptonim szef – celebryci (8,2/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Koszty wojny (5/6)
22:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS (2) - serial dok.
00:00 Zełenski: historia prawdziwa - film dok. Francja 2022

BBC EARTH

09:20 W okowach mrozu V
11:20 Najwspanialsze rzeki: Missisipi (3/3) - film dok.
12:25 Błękitna Planeta II (4/7)
13:30 Zjawiskowa Ziemia (2/4)
14:35 W okowach mrozu XI
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Królestwo zwierząt
17:35 Najwspanialsze rzeki świata: Missisipi (3/3)
18:40 Małe wielkie podróże
19:45 Program rozrywkowy
20:45 Planeta Ziemia III: kulisy
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Zabójcza pogoda VI (11)

POLSAT VIASAT HISTORY

13:15 II wojna światowa: cena imperium (1/13) - serial dok.
14:20 Historia Troi - serial dok.
15:30 Ciemna strona starożytnej Grecji (4) - serial dok.
16:45 Królowe areny: kobiety-gladiatorki - film dok.
17:55 Tajne bazy nazistów IV
18:55 DNA Hitlera: geny dyktatora (2) - serial dok.
20:00 Naziści: korzenie zła (5)
21:00 Historia sprawiedliwości (4) - serial dok. Kanada 25
21:55 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (2/6)
22:55 Dziki Zachód (4/6) - serial dok. Wlk. Brytania 22

eprasa.pl c5e8f4cc0e

SOBOTA 28.03

Od A do Z

ACH ŚPIJ KOCHANIE ★★
thriller, Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Tomasz Schuchardt
21:50 | kino polska
Andrzej Chyra jako Władysław Mazurkiewicz – postać autentyczna: seryjny morderca z Krakowa, działający w latach 40. i 50., ścigany przez młodego milicjanta, borykającego się z zaskakującymi przeszkodami.

COLOMBIANA ★★★
film sens., USA/Francja/Wlk. Brytania 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña, Jordi Mollà, Lennie James
21:25 | tvp 1
Wychowywana w Bogocie, była świadkiem śmierci swoich bliskich, została morderczynią na zlecenie, a w czasie wolnym od wykonywania kontraktów szuka gangsterów, którzy zabili rodziców.

GUNMAN: ODKUPIENIE ★★
film sens., USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel, wyk. Sean Penn, Javier Bardem, Jasmine Trinca
22:20 | ale kino+ hd
Celny strzał strzelca wyborowego kończy życie kongijskiego ministra górnictwa i wznieca chaos w całym kraju, a gdy snajper wraca do Afryki, musi walczyć o życie własne i wspierających go ludzi.

HEARTBREAKER. LICENCJA NA UWODZENIE ★★★
komedia romantyczna, Francja/Monaco/USA 2010, reż. Pascal Chaumeil, wyk. Romain Duris, Vanessa Paradis, Julie Ferrier
23:45 | tvp 2
Rodzeństwo, które z rozbijania cudzych związków zrobiło sobie sposób na życie, dostaje zlecenie na niedopuszczenie do ślubu córki milionera, zaręczonej z idealnym partnerem. Szykują się kłopoty.

JOHN RAMBO ★★
film sens., Niemcy/USA/Tajlandia 2008, reż. Sylvester Stallone, wyk. Sylvester Stallone, Julie Benz, Paul Schulze
20:00 | tv puls
Sylvester Stallone po 25 latach powraca do postaci Johna Rambo – samotnego komandosa biorącego odwet za przegraną w Wietnamie, tym razem w starciu z reżimem birmańskich siepaczy. Dla wytrwałych.

Batman

22:50 | tvn 7 ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydliwy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przestępczość w Gotham.

MYZ

FILM SENS.
USA 2022, REŻ. MATT REEVES, WYK. ROBERT PATTINSON, ZOË KRAVITZ, PAUL DANO

KINGSMAN: TAJNE SŁUŻBY ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Matthew Vaughn, wyk. Colin Firth, Taron Egerton, Samuel L. Jackson
22:00 | cinemax
Więcej niż jeszcze jeden komiks na ekranie - inteligentny pastisz kina sensacyjno-szpiegowskiego: wychowanek ulicy zostaje wybrany na następcę superszpiega. Majstersztyk w swojej klasie.

KRÓLESTWO ★★★
thriller, USA/Niemcy/Emiraty Arabskie 2007, reż. Peter Berg, wyk. Jamie Foxx, Ashraf Barhom, Jennifer Garner
22:55 | canal+ premium
Gorzka konstatacja: ropa rządzi światem. Plus historia śledztwa w sprawie zamachu terrorystycznego na amerykańskie osiedle w Arabii Saudyjskiej. I Jamie Foxx jako agent FBI w misji niemożliwej.

NIANIA W NOWYM JORKU ★★★
komedia romantyczna, USA 2007, reż. Shari Springer Berman, Robert Pulcini, wyk. Scarlett Johansson, Laura Linney, Paul Giamatti
21:45 | tvn
Absolwentka antropologii opisuje świat sławnych i bogatych nowojorczyków, do którego weszła jako opiekunka do dziecka jednej z rodzin z elity. Fabuła typowa do bólu, ale wnioski – przenikliwe.

OBECNOŚĆ 3: NA ROZKAZ DIABŁA ★★★
horror, USA 2021, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson, Vera Farmiga, Ruairi O'Connor
23:50 | tvn
Z archiwum Eda i Lorraine Warrenów, najsłynniejszych w USA badaczy zjawisk paranormalnych: oskarżony o dokonanie morderstwa twierdzi, że dokonał swego czynu pod wpływem opętania przez diabła.

PRAWA LUDZI ★★
dramat wojenny, USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane, Jackson Rathbone, Dermot Mulroney
23:50 | hbo
Rok 1963. Agenci federalni, ścigający na pustyniach Nevady poszukiwanego listem gończym mordercy, wpadają na trop spisku, zagrażającego fundamentom amerykańskiego porządku prawnego.

SIEDMIU WSPANIAŁYCH ★★★★★
western, USA 1960, reż. John Sturges, wyk. Yul Brynner, Eli Wallach, Steve McQueen
21:05 | tvp historia
Kurosawa po hollywoodzku: siedmiu rewolwerowców broni ubogiej meksykańskiej wioski przed bandycką hordą. Lektura obowiązkowa w gwiazdorskiej obsadzie.

SKAZANI NA SHAWSHANK ★★★★
dramat psychologiczny, USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton
19:10 | warner tv
Stephen King inny niż zwykle: jak przetrwać ciężkie więzienie i ocalić siebie? Plus popisowe partie Tima Robbinsa i Morgana Freemana oraz siedem zasłużonych nominacji do Oscara.

SZKLANA PUŁAPKA ★★★
film akcji, USA 1988, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis, Alan Rickman, Bonnie Bedelia
21:55 | polsat
Samotny policjant stawia czoła terrorystom okupującym budynek międzynarodowej korporacji, gdzie trwa świąteczne przyjęcie. Duże brawa dla Bruce'a Willisa w pierwszej roli amanta bohaterskiego.

THE ORDER: CICHE BRATERSTWO ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Justin Kurzel, wyk. Jude Law, Nicholas Hoult, Tye Sheridan
21:50 | hbo
Inspirowane faktami: agent federalny odkrywa, że seria napadów na banki nie jest wariackim dziełem grupy ryzykantów, ale celowym działaniem organizacji terrorystycznej, której celem jest przejęcie władzy.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

SOBOTA 28.03

TVP1

05:10 Oko na świat (707)
05:45 Tacy byliśmy (2)
06:20 Balans bieli (129)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1158)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo X (4/13)
09:50 Komisarz Alex XXIV (13)
10:40 Ojciec Mateusz VIII (9/13) - serial krym. Polska 12
11:30 Ingres kard. Konrada Krajewskiego do archikatedry łódzkiej - transmisja
13:35 Żubry wczoraj i dziś
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Sanatorium miłości (76)
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Ojciec Mateusz 31 (6)
18:40 Jaka to melodia? (5837)
19:30 19.30 - wiadomości

20:25 **Komisarz Alex XXV** (4) - serial kryminalny Polska 2025
21:25 **Colombiana** - film ★★★ sens. USA/Francja/Wlk. Bryt. 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña (120 min)
23:25 **Uciekinier (Mud)** ★★★ - dramat psychologiczny USA 2012, reż. Jeff Nichols (140 min)
01:45 **Różyczka 2** - film ★★★ historyczny Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński (110 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7507) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7507) - mag. Polska 2026
11:25 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (4) - mag. kulinarny
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu (37) - mag. kulturalny
12:45 Dobre strony (4)
13:05 Panna młoda (23/50)
14:00 Familiada (3115)
14:35 Koło fortuny (2175)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (24)
18:15 Va banque (1036)
18:50 Słowo na niedzielę
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl XVIII (4,5) - serial kom. Polska 2026

20:30 **The Voice Kids** (9, 10) - program rozrywkowy Polska 2026
22:50 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (4) - talk-show
23:45 **Heartbreaker.** ★★★ **Licencja na uwodzenie (L'Arnacœur)** - komedia romantyczna Francja/Monaco/USA 2010 (115 min)
01:40 **Fatalna namiętność (Red Corner)** ★★★ - thriller USA 1997, reż. Jon Avnet, wyk. Richard Gere (125 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2719)
11:25 Ewa gotuje (565) - mag. kulinarny Polska 2026
12:00 Rolniczki (4) - serial dokumentalny Polska 2024
13:00 Karate Kid III - film sensacyjny USA 1989, reż. John G. Avildsen, wyk. Ralph Macchio, Pat Morita, Robyn Lively, Sean Kanan (150 min)
15:30 Ninja vs Ninja (83) - show Polska 2025
17:30 Awantura o kasę (278) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (444) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Jarosław Gugała
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf** (168) - kabaret i satyra
21:55 **Szklana pułapka (Die Hard)** ★★★ - film akcji USA 1988, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis, Alan Rickman, Bonnie Bedelia, Reginald Veljohnson (175 min)
00:50 **Pamięć absolutna (Total Recall)** ★★★ - film s.f. USA/Kanada 2012, reż. Len Wiseman, wyk. Colin Farrell, Kate Beckinsale (170 min)

TVN

05:05 Jak to jest zrobione? X
05:40 Uwaga! (7959) - mag.
05:55 Kamil Stoch – najlepszy raz - reportaż Polska 2026
06:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Nusma", Lębork XXVII (12) - reality show
07:30 Dzień Dobry TVN (5668)
09:10 Studio Pucharu Świata
09:30 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Planicy (na żywo)
11:35 Studio Pucharu Świata
11:55 Wielkanoc palce lizać
12:30 Na Wspólnej
14:25 The Floor. VIP Challenge
15:25 Kate i Leopold - komedia romantyczna USA 2001, reż. James Mangold, wyk. Meg Ryan, Hugh Jackman (150 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Łódź 32 (4) - reality show
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Mam Talent!** (6) - program rozrywkowy Polska 2026
21:45 **Niania w Nowym Jorku (The Nanny Diaries)** ★★★ - komedia romantyczna USA 2007, wyk. Scarlett Johansson (125 min)
23:50 **Obecność 3: Na rozkaz diabła** ★★★ - horror USA 2021, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson, Vera Farmiga (145 min)
03:15 **Perła Kataru**

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XVII (2,10,9/15) - serial sensacyjny Niemcy 2013
09:00 Taki jest świat (13)
09:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Meksyk/Paragwaj (12)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski. Władek i jego wnuczka próbują ugasić palącą się na ich działce altanę, ale w sieci nie ma wody. Prezes ROD twierdzi, że brak wody jest chwilowy, nie chce też się zgodzić na ochronę. Namawia działkowiczów do sprzedaży ziemi starostwu.
20:00 **John Rambo (Rambo)** ★★ - film sensacyjny Niemcy/USA/Tajlandia 2008, reż. Sylvester Stallone (110 min)
21:50 **Uprowadzona II (Taken 2)** ★★★ - film sensacyjny Francja/USA/Turcja/Wlk. Brytania 2012 (110 min)
23:40 **Oczy smoka (Dragon Eyes)** ★★ - film sens. USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme (105 min)
01:25 **Lombard XVIII** (15)

TVN7

05:10 Ten moment
05:45 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (9/14)
06:40 Bugs Bunny Builders
06:55 Kumple z dżungli - film animowany Francja 2017
09:00 Mówię Wam (7) - magazyn Polska 2026
10:15 Ukryta prawda (1—4/68) - serial fab.-dok.
14:35 Detektywi VI (9,10)
16:40 The Floor (5, 6)
17:55 W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje (National Lampoon's European Vacation) - komedia USA 1985, reż. Amy Heckerling, wyk. Chevy Chase, Beverly D'Angelo (125 min)
20:00 **Władca Pierścieni. Pierścienie władzy II** (1,2/8) - serial przyg. USA 2024, wyk. Charlie Vickers, Morfydd Clark, Robert Aramayo
22:50 **Batman** - film sens. ★★★★ USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano, Jeffrey Wright, Colin Farrell, Jayme Lawson, John Turturro (205 min)
03:15 **Żyjąc z potworem V** - serial dok. USA 2020

MEZZO

09:25 Intermezzo
10:00 Ludwig van Beethoven: Fidelio - opera Holandia 2024
12:30 Intermezzo
13:30 A to JazZ Festival 2019: John McLaughlin & The 4th Dimension - koncert
15:00 Marc Ribot – Banlieues Bleues - koncert Francja 2023
16:15 Paco de Lucía: Światło i cień - portret muzyka
17:10 Intermezzo
17:45 Suity dla cierpiącego świata: Tanja Tetzlaff
18:50 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy: Bruckner, Symfonia nr 8
20:30 Wolfgang Amadeus Mozart: Czarodziejski flet - opera Austria 2022
22:50 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Dalia Stasevska, Bruce Liu - muzyka klasyczna

PULS 2

08:00 Kacze opowieści
08:30 Tedi i poszukiwacze zaginionego miasta - film anim. Hiszpania/Francja 2012
10:05 Zadziwiający kot Maurycy - film anim. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2022
12:00 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana - serial dok.
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (9, 10)
15:45 O soli cenniejszej niż złoto - film fantasy Niemcy 15
17:15 Uczeń czarnoksiężnika - film fantasy Niemcy 2017
19:00 OZI: Głos Deszczowego Lasu - film anim. Wlk. Brytania/Francja/USA 2023
20:50 Pan i pani Kiler - komedia sensacyjna USA 2010
22:45 Ostatni egzorcyzm - horror USA/Francja 2010
00:30 Wstydliwe choroby VI

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (322) - mag. Polska 2026
09:30 A na deser... (5) - mag. kulinarny Polska 2026
09:35 Galileo - program popularnonaukowy Polska 24
12:40 Czasy ostateczne: Pozostawieni - film s.f. USA/Kanada/Japonia/Wlk. Brytania 2014, reż. Vic Armstrong, wyk. Nicolas Cage, Cassi Thomson
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (11—15) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (13—16) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek, Magdalena Margulewicz
00:00 Gwiazdy kabaretu (170)
01:05 STOP Drogówka (339)

METRO

07:05 Przystanek Bieszczady (2) - serial dok. Polska 2016
08:00 Klan z Alaski V (13,14/15) - serial dok.
10:00 The Floor (8)
11:05 Złomowisko PL III (7,8)
13:05 Gwiazdy lumpeksów (5)
13:55 Herkules (7,8/8) - serial kryminalny Polska 2022
15:55 Makłowicz w drodze (4)
16:30 Magda gotuje Internet (8) - talk-show Polska 2025
17:00 Mam Talent! (5)
18:55 Milionerzy (758, 759)
20:00 Cienie - thriller Francja/Belgia 2016, reż. Thomas Kruithof, wyk. François Cluzet
22:00 Hashima - film sensacyjny Korea Południowa 2017, reż. Ryoo Seung-wan
00:40 Kuba Wojewódzki (4)
01:50 Podsłuchane u fryzjera (2) - program rozrywkowy

eprasa.pl c5e8f4cc0e

SOBOTA 28.03

STOPKLATKA

08:00 **Komisarz Rex X** (10,11/10) - serial krym.
10:00 **Hudson i Rex IV** (16,1/16) - serial krym.
12:00 **Lassie** - film przyg. USA ** 1994, reż. Daniel Petrie, wyk. Tom Guiry (115 min)
13:55 **Ści(ą)gany (Wrongfully Accused)** ** - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998, reż. Pat Proft (105 min)
15:40 **Klejnot Nilu (The Jewel of the Nile)** ** - film przyg. USA 1985 (130 min)
17:50 **Czterej pancerni i pies** (1,2) - serial wojenny
20:00 **Raport mniejszości (Minority Report)** *** - film s.f. USA 2002, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Colin Farrell (180 min)
23:00 **Obcy III (Alien³)** ** - film s.f. USA 1992, reż. David Fincher, wyk. Sigourney Weaver, Charles S. Dutton (155 min)
01:35 **Pachnidło: Historia mordercy (Perfume: The Story of a Murderer)** **** - thriller Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Belgia 2006 (205 min)

KINO POLSKA

07:45 Syn szczęścia - film krótkometrażowy Polska 2024
08:05 Reksio II - serial anim.
08:35 Bolek i Lolek (9,10/13)
08:55 Skradziona kolekcja - komedia krym. Polska 1979
10:50 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
11:35 Moja - film krótkometrażowy Polska 2024
11:55 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
13:55 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
15:45 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muz. Polska 1978
17:50 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc
20:00 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki
21:50 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
23:45 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski
01:55 Game Over - dramat obycz. Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand

ALE KINO+

08:00 **The Office PL II** (7,8,9)
09:45 **Stan wyjątkowy** ** - komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk (125 min)
11:50 **Trzy dni Kondora (Three Days of the Condor)** *** - film sens. USA 1975 (140 min)
14:10 **Storm** - dramat obycz. *** Norwegia 2022, reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali (115 min)
16:05 **Konwój (Convoy)** *** - komediodramat USA/Wlk. Brytania 1978, reż. Sam Peckinpah (130 min)
18:15 **Winnetou III: Ostatnia walka** *** - western Niemcy/F/Włochy/Jugosławia 65 (115 min)
20:10 **Sztuka zbrodni (The Postcard Killings)** ** - film krym. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 2020, reż. Danis Tanović (130 min)
22:20 **Gunman: Odkupienie (The Gunman)** ** - film sensacyjny USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015 (135 min)
00:35 **Morderstwo na basenie (The Girl in the Pool)** ** - thriller USA 2024, reż. Dakota Gorman (100 min)

POLSAT FILM

10:45 Hotel Transylwania: Transformania - film animowany USA 2022
12:35 Wyszczekani - komedia USA/Wlk. Brytania 2018
14:20 Szalone wakacje na kółkach - komedia Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2006
16:20 Tajni i fajni - film animowany USA 2019
18:40 Madame Web - film s.f. USA/Kanada/Meksyk 2024
21:00 Za szybcy, za wściekli - film sens. USA/Niemcy 2003
23:10 Ukojenie - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart

KINO TV

09:10 Rozbitkowie - komedia romantyczna USA 2005
11:05 Hudson Hawk - komedia sensacyjna USA 1991
13:10 Cztery wesela i pogrzeb - komedia romant. Wlk. Bryt. 94
15:45 Dziewięć miesięcy - komedia USA 1995
17:50 Francuski pocałunek - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1995
20:00 Istota - horror Kanada/Francja/USA 2009
22:10 Czas patriotów - film sensacyjny USA 1992
00:50 Omen - horror USA/Wlk. Brytania 1976

TVP KULTURA

09:20 **Informacje kulturalne**
09:50 **Co nam w duszy gra**
10:55 **Kolekcja** (10) - mag.
11:15 **Giganci sztuki** (1/3) - serial dok. Niemcy 21
12:20 **Z biegiem lat, z biegiem dni** - serial obycz.
13:40 **Johannes Brahms – IV Symfonia e – moll op. 98** - koncert Niemcy 23
14:35 **Wydarzenie aktualne**
15:10 **Była sobie muzyka** - film dok. Francja 2020
16:20 **Tamte lata, tamte dni**
18:00 **Dzień z życia artysty** (3) - mag. kulturalny
18:40 **Miłość po południu (Love in the Afternoon)** **** - melodramat USA 1957, reż. Billy Wilder, wyk. Audrey Hepburn (140 min)
21:00 **Przegląd Piosenki Aktorskiej 2026** (1) - koncert Polska 2026
23:15 **Wstęp do filmu** (532)
23:20 **Easy Rider** - dramat ***** obycz. USA 1969, reż. Dennis Hopper, wyk. Peter Fonda, Dennis Hopper (105 min)
01:05 **Dobry tytuł** (40) - mag.
01:45 **Johannes Brahms – IV Symfonia e – moll op. 98** - koncert Niemcy 23

WARNER TV

09:55 Na słodko - komedia romantyczna USA 2023
11:35 Krzysztof - dramat obyczajowy Polska 2010
13:35 Dzień ojca - komedia romantyczna USA 1997
15:35 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
17:10 Cisza - film obycz. Polska 2010, reż. Sławomir Pstrong, Natalia Siekierska
19:10 Skazani na Shawshank - dramat psycholog. USA 1994
22:00 Wrogie niebo II (10,1/10)
23:50 Oszukać przeznaczenie V - horror USA/Kanada 2011

PARAMOUNT

08:55 Polowanie na mysz - komedia sens. USA 1997
11:00 Dora i Miasto Złota - film przygodowy USA/Australia/Wlk. Brytania 2019
13:20 Psi Patrol: Film - film anim. Kanada/USA 2021
15:00 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
17:30 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przyg. USA 1984, reż. Steven Spielberg
20:00 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott, wyk. Tom Cruise, Kelly McGillis
22:25 Wyspa tajemnic - film sensacyjny USA 2010

HBO

08:10 **Ciągnie świnki do... wilkołaka** - film anim. USA 2011 (15 min)
08:25 **Wojownicze żółwie ninja** *** - film anim. USA/Hongkong 2007 (85 min)
09:50 **Władca Pierścieni: Dwie wieże** ***** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2002 (175 min)
12:45 **Czarne bractwo. BlacKkKlansman** **** - film biograficzny USA/Chiny 2018 (135 min)
15:00 **Schowek 234** - thriller ** USA 2024, reż. Andy Tennant (85 min)
16:25 **Niesamowity Spider-Man** *** - film s.f. USA 2012, reż. Marc Webb (135 min)
18:40 **Dzielna banda i tajemnica zaginionego wujka** *** - film anim. Hiszpania 2024 (80 min)
20:00 **Holland** - thriller ** USA 2025, reż. Mimi Cave (110 min)
21:50 **The Order: Ciche braterstwo** *** - thriller USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024 (120 min)
23:50 **Prawa ludzi** - dramat ** woj. USA 2024, reż. Phil Blattenberger (100 min)
01:30 **Enigma** - film dok.

CINEMAX

10:15 Fremont - dramat obyczajowy USA 2023
11:45 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979
14:35 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia/USA 15
16:35 Dziewczyna z marzeniami - film obycz. USA 2009
18:25 Juno - komediodramat USA/Kanada 2007
20:00 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
22:00 Kingsman: Tajne służby - film sens. Wlk. Bryt./USA 15
00:10 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Bryt./USA 17

ROMANCE TV

14:20 Wielka prawdziwa miłość - komedia USA 2022
16:15 Następny zjazd „Szczęście": Prawdziwy ojciec - komedia Niemcy 2022
18:05 Rosamunde Pilcher: W siódmym niebie - romans Niemcy 21, reż. Marco Serafini
20:00 Lost w Fusecie – Kryminał z Portugalii - film kryminalny Niemcy 2022
21:55 Inga Lindström: Pisarz i ja - film obyczajowy Niemcy/Szwecja 2022
23:50 Inga Lindström: Ukochany wróg - film obycz. Niemcy/Szwecja 2022

CANAL+ PREMIUM

08:45 **Chopin, Chopin!** *** - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
10:55 **Robin i obrońcy królestwa** ** - film przyg. Wlk. Bryt./Irl. 2025 (100 min)
12:35 **Łapu-Capu**
12:50 **Ostatni bój. Legenda 300 Spartan** - film dok.
13:45 **Making of C+: The Office 5** - film dok.
13:55 **47 roninów** - film fantasy USA/Wlk. Bryt./Jap./Węgry 2013 (115 min) ***
15:50 **Krucjata Bourne'a** *** - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
17:35 **Morderstwo w ambasadzie** ** - film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
19:00 **Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1** ** - film fantasy USA 2011 (120 min)
21:00 **Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2** ** - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
22:55 **Królestwo** - thriller *** USA/Niemcy/Emiraty Arabskie 2007 (110 min)
00:45 **3000 metrów nad Ziemią** ** - film sens. USA 2025 (90 min)

TVN FABUŁA

10:40 Pokemon: Detektyw Pikachu - film fantasy USA/Japonia/Wlk. Brytania/Kanada 2019, reż. Rob Letterman
12:55 Stowarzyszenie Wędrujących Dżinsów - komedia USA 2005
15:35 Dennis rozrabiaka - komedia USA 1993
17:40 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
20:00 Transformers: Przebudzenie bestii - film s.f. USA 23
22:45 Nieustraszeni bracia Grimm - film fantasy USA/Czechy/Wlk. Brytania 2005

AMC

08:00 Elżbieta I, Królowa Dziewica (2) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
10:00 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romantyczna Niemcy/USA 2002
11:50 W 80 dni dookoła świata
17:30 Tristan i Izolda - melodramat USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Czechy 2006
20:00 Strzelec - thriller USA 2007, reż. Antoine Fuqua, wyk. Mark Wahlberg, Danny Glover
22:30 Negocjator - film sensacyjny USA/Niemcy 1998
01:20 Quest - film sensacyjny USA/Kanada 1996

eprasa.pl c5e8f4cc0e

AXN

08:05 FBI VI (10/13)
09:05 FBI: Most Wanted III (22/22) - serial krym.
10:05 Detektyw Monk II (9—13/16) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (16—20/24)
20:00 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. Olivier Megaton
22:00 Underworld: Bunt Lykanów - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia 2009
23:40 Hostel - horror USA/Czechy 2005, reż. Eli Roth

EPIC DRAMA

08:00 Lekarze na start
10:20 Poirot X (4,1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2006
14:30 Dalgliesh (2,5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
18:15 Agenci NCIS XVI (21,22/24) - serial krym.
20:05 Grantchester IV (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 19
21:00 Komisarz Maigret: Maigret i jego nieboszczyk (2/2) - serial krym. Wlk. Bryt. 2016, wyk. Rowan Atkinson
22:55 Niebezpieczne związki (2/8) - serial obycz. USA 2022
00:10 Poirot XI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008

TVN STYLE

09:10 Babski biznes (7/8)
10:15 Kuchenne rewolucje
12:30 Jestem z Polski IX (4,6,8)
15:30 Ostre cięcie (1)
16:30 Zgłoś remont (2)
17:30 Bitwa o gości (2)
18:30 Wielkanoc palce lizać
19:05 Kuchenne rewolucje (2, 3) - reality show Polska 25
21:05 Królowa przetrwania (4) - reality show Polska 2026
22:30 Skok na głęboką wodę (4) - reality show Polska 2026
23:35 Wakacje dla bogaczy
00:40 Martyna i kobiety świata: Pani domu (5/8)

TVN TURBO

08:45 Fani czterech kółek XVII
09:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1)
10:30 Moto kombat (4)
11:15 Ciężarówką przez Indie (4/12) - serial dok. Polska 2025
12:15 Moto Fachury (4)
13:00 Zawodowi handlarze (5, 6, 7, 8) - magazyn
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Ciężarówką przez RPA (7,8,9/9) - serial dok. Polska 23
21:00 Ciężarówką przez Indie (5,6/12) - serial dok. Polska 25
23:00 Jeździć, obserwować V - serial dok. Polska 2025
01:15 Zawodowi handlarze (5)

BBC FIRST

08:25 Duchy II (6/6)
09:10 Ale akcja! - serial kom.
10:25 Morderstwa w Midsomer
12:15 Ojciec Brown VII (10,5,5/10) - serial kryminalny
15:20 Zagadki doktora Blake'a
17:45 Z pamiętnika położnej
18:50 Śmierć pod palmami XV (2,6/8) - serial kryminalny
21:00 Diabelski szczyt (4/5)
22:05 Milczący świadek XXVII (7,8/10) - serial kryminalny
00:15 Zbrodnie Saint-Pierre (8/10) - serial krym. Kanada 25
01:15 Diabelski szczyt (4/5)

FX

08:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (13,14/24) - serial krym.
10:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (17,18,1/18)
13:25 Tropiciel III - serial krym.
14:20 Genialna Morgan (12/13)
15:15 Szklana pułapka - film akcji USA 1988
17:50 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
20:35 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi
22:45 Uprowadzona - thriller Francja/USA/Wlk. Bryt. 2008
00:35 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

HGTV

08:15 Amerykański Wersal: Powrót na salony (1, 2)
09:55 Design w australijskim stylu (3/6) - serial dok.
10:55 Zróbmy sobie dom (4)
11:55 Odlotowy ogród (4, 5, 6)
13:40 Patent na dom (1, 2, 3)
16:35 House Hunters (6—9)
18:50 Zgłoś remont (1) - reality show Polska 2026
19:45 Weekendowa metamorfoza (2, 4) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę II (4,1) - serial dok. Polska 2022
23:35 Letnia chata na lata XIII - serial dok. USA 2023

BBC LIFESTYLE

08:25 Bake off: zawodowcy (5, 6) - program rozrywkowy
10:25 Hiszpański remont Amandy i Alana (3, 4, 5, 6)
12:30 Wielkie brytyjskie wypieki (6, 7, 8)
15:50 Mistrzowie ceramiki (10)
17:00 Zapraszam do stołu: wielka porcja (11) - reality show
18:50 Wielkie projekty VII
19:55 Bake off: zawodowcy
22:00 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dokumentalny
23:15 Kobiety, skalpel i liposukcja (3/3) - serial dok.
00:20 Ratunek dla skóry (1/3)
01:20 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu XI (8—17/24) - serial kom.
12:33 Teoria wielkiego podrywu XI (18,19/24)
13:30 Przyjaciele VII (23,24,1—8/24) - serial kom.
18:30 Przyjaciele VIII (9/24) - serial kom. USA 2001
19:00 DMV – Ci od prawka (4,7) - serial kom. USA 2025
21:00 Colin from Accounts (7,8/8) - serial obyczajowy
22:10 The Office PL II (4)
22:55 Comedy Club (8, 9)
00:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:00 Na sygnale
10:25 Na dobre i na złe
11:25 Komisarz Alex XXV (3)
12:15 Rodzinka.pl XVIII (3,4)
13:25 Ojciec Mateusz XXIV
15:15 U Pana Boga w Królowym Moście (2/12)
16:15 Ranczo III (1/13)
17:15 Czterdziestolatek (2)
18:05 Na sygnale
19:40 U Pana Boga w Królowym Moście (3/12)
20:35 Ojciec Mateusz XXIV (5,6) - serial krym. Polska 2020
22:30 Ranczo III (2,3/13) - serial kom. Polska 2008
00:25 Glina. Nowy rozdział

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Bosacka daje radę
14:45 Comfort Food
15:40 m jak mięso (6, 1, 2)
16:55 Gotuj taniej z Jamiem (2)
17:55 Jakubiak rozgryza Chorwację (3, 4) - magazyn
18:50 Tajemnice indyjskich smaków (7, 8)
19:50 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (2, 3) - magazyn
20:45 Podróż przez smaki Chin
21:45 Jakubiak rozgryza... (2)
21:55 Podróż przez smaki Chin
23:00 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (5)
23:30 Jamie Oliver (17, 18)

CANAL+ DOMO

14:05 Cuda z drewna (4/12)
15:00 Nasz nowy dom w Grecji
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
16:30 Tomasz Pągowski (3)
17:05 Room service. Hotele od kuchni (6/6) - serial dok.
17:35 Dom w miesiąc (1)
18:00 Daleko od miasta XV
19:00 Podzielić M2 (5, 6)
20:00 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (3/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (2/6) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek – damy radę (2) - reality show
22:55 Wiejskie domy do liftingu (2) - reality show Kanada 22

PLANETE+

14:40 Najbardziej niezwykłe konstrukcje zwierząt
15:50 Podróż do wnętrza chmur (2) - serial dok.
17:00 Premiera: Podróż do wnętrza chmur (3) - serial dok.
18:00 Świat z góry (1/14)
18:40 Polska z góry (6,7/12)
19:45 Penelope Cruz – blask namiętności - film dok.
20:50 Felix Kersten. Zagadka III Rzeszy - serial dok.
21:55 Catherine Denevue. W centrum kadru - film dok.
23:00 Skradzione dzieci NRD

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Ed Stafford: inicjacja (6)
09:00 Gorączka złota XVI
10:00 Złoto drwali II (7/8)
11:00 Od samochodu do domu
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:00 Złomowisko PL XI
15:00 Nic do zgłoszenia IV (3/8)
16:00 Lotnisko (7/8)
17:00 Polacy na tropie złota
18:00 Truckerki III (8)
19:00 Celnicy na straży Turcji
20:00 Bimbrownicy XIV (4)
21:00 Ed Stafford: inicjacja (6)
22:00 Dorwać komandosa
23:00 Morze złota XIII (7)
00:00 Najszybsze pościgi Ameryki (3/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

12:00 Wszystkie kolory świata
13:00 Odkryć tajemnicę VII
14:00 Ex libris - mag. Polska 26
14:30 Złoto dezerterów - komedia Polska 1998
16:35 Tajemnice kultowych seriali (3) - mag. filmowy
17:30 Lalka (3/9)
19:00 Starożytne mocarstwa
20:00 Największe mity europejskich monarchii - serial dok.
21:05 Siedmiu wspaniałych - western USA 1960
23:25 Kochankowie roku tygrysa - film przyg. Polska/Chiny 2005, reż. Jacek Bromski

HISTORY

09:15 Straż graniczna: USA II
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Najbardziej zabójcze historie świata - serial dok.
12:05 Starożytni kosmici XVII
13:05 Straż graniczna: USA II
14:30 Wyjaśnić niewyjaśnione
15:20 Gwiazdy lombardu XXIV
16:15 Największe tajemnice świata VI (4/20) - serial dok.
17:10 Starożytni kosmici: najlepsze historie (3) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici: geneza II (8/12) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4,15/22)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Ekstremalne zagrożenia
10:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny VI
15:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
16:00 Premiera: Przetrwanie w kanadyjskiej dziczy II (1,2/8)
18:00 Złapać przemytnika: misja na Karaibach (9,10/10)
20:00 Megametro (2/4)
21:00 Złoto Hitlera (1,2/4)
23:00 Zapomniani bohaterowie II wojny światowej (4/4)
00:00 Ciemna strona świata V
01:00 Zawód: dziennikarka

FOCUS TV

09:00 Podglądacze przyrody
11:00 Świat z góry. Parki narodowe: Turcja (4)
12:00 Wioski wioseczki
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Kryptonim szef PL (5)
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Planeta skarbów (2/6)
19:00 Jak to wyjaśnić II (3/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Poza kontrolą (3/17)
21:00 Koszty wojny (6/6)
22:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS - serial dok.
00:00 Udowodnić niewyjaśnione (10/10) - serial dok.

BBC EARTH

11:05 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (1/3)
12:05 W okowach mrozu XI
13:05 Ziemia (2/5) - serial dok.
14:15 Planeta Ziemia III: kulisy
14:30 Brytyjskie fabryki IX
15:35 Mroczne dzieje Pompejów (2) - serial dok.
16:40 Program rozrywkowy
17:40 W okowach mrozu XI
18:40 Dziki połów (5/8)
19:55 Wielka kanadyjska przygoda - serial dok.
21:00 Ziemia (2/5) - serial dok.
22:05 W okowach mrozu XI
23:05 Królestwo zwierząt

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 Tajne bronie II wojny światowej (1/6) - serial dok.
10:25 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.
11:25 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
18:05 Naziści: korzenie zła (7)
19:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)
19:55 Naziści: ściśle tajna nauka (4) - serial dok.
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.
23:05 Tajne bronie II wojny światowej (1/6) - serial dok.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Od A do Z

CZAS MROKU ★★★★
dramat historyczny, USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Joe Wright, wyk. Gary Oldman, Kristin Scott Thomas, Ben Mendelsohn
21:35 | cinemax
Oscar dla popisu Gary'ego Oldmana w roli Winstona Churchilla – kontrowersyjnego polityka, który obejmując urząd premiera Wielkiej Brytanii w połowie 1940 r. musi zadecydować o wojnie lub pokoju.

DUNKIERKA ★★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Mark Rylance, Tom Glynn-Carney
23:15 | tvn 7
Christopher Nolan mistrzowsko eksperymentuje z czasem ekranowym, ukazując z lądu, morza i powietrza ostatnie dni operacji "Dynamo" – ewakuacji brytyjskiego korpusu z Francji w czerwcu 1940 roku.

JOKER ★★
film sens., USA 2015, reż. Simon West, wyk. Jason Statham, Michael Angarano, Dominik García-Lorido
22:10 | tv puls
Jason Statham jako uzależniony od hazardu ochroniarz z Las Vegas, który zyskuje szansę życiowej naprawy – jeśli pomści zgwałconą przez potężnego mafiosa przyjaciółkę, nie ściągając przy tym podejrzeń.

KONSUL ★★★
komedia sensacyjna, Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis, Krzysztof Zaleski
22:50 | kino polska
Osnuta na faktach opowieść o brawurowym oszuście, celnie wykorzystującym PRL–owskie paradoksy. Jedna z najlepszych komedii w dziejach polskiego kina. Plus niezawodny Piotr Fronczewski.

MARZEC '68 ★★★
dramat obycz., Polska 2022, reż. Krzysztof Lang, wyk. Vanessa Aleksander, Ignacy Liss, Ireneusz Czop
22:25 | tvp 2
Między melodramatem i Historią: dwoje zakochanych studentów wobec okoliczności, sytuacji społeczno-politycznej i konsekwencji Marca '68, kiedy marzenia muszą przegrać z gorzką rzeczywistością.

O północy w Paryżu

22:45 | tvp 1
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

KOMEDIA ROMANTYCZNA
USA/HISZPANIA/FRANCJA 2011, REŻ. WOODY ALLEN, WYK. OWEN WILSON, RACHEL MCADAMS, KURT FULLER

Woody Allen prowadzi współczesnego Amerykanina przez fascynujący świat lat 20., gdy nad Sekwaną rządziła kolonia amerykańskich intelektualistów pod wodzą Hemingwaya i Gertrudy Stein. Ujmujące.
MYZ

OSTATNIA BATALIA ELLEN COLE ★★★
film przyg., USA 2023, reż. Clif Prowse, Derek Lee, wyk. Lin Shaye, Liz Caribel Sierra, Craig Tate
20:00 | cinemax
Gdy deweloper odkrywa, że na drodze do realizacji jego projektu stoi staruszka, która nie chce odsprzedać ziemi, każe ją przepędzić. Ale pani, niegdyś płatna zabójczyni, przepędzić się nie da.

PSZCZELARZ ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2024, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham, Emmy Raver-Lampman, Josh Hutcherson
20:00 | tv puls
Kiedy sąsiadka agenta na emeryturze zabija się w wyniku internetowego oszustwa, Jason Statham postanawia ją pomścić. Nie wie, z kim zadarł, ale oni także nie wiedzą, jak bezwzględnym jest przeciwnikiem.

SIEDEM LAT W TYBECIE ★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania 1998, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Brad Pitt, David Thewlis, BD Wong
20:00 | tvp kultura
Niespełniona obietnica wielkiego kina na tle Himalajów: austriacki zwolennik Hitlera spotyka Dalajlamę. Jean–Jacques Annaud, Brad Pitt i wspaniałe góry to za mało, by ulepić z tego przebój.

WONDER WOMAN 1984 ★★
film fantasy, USA 2020, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig
20:00 | tvn 7
Powtórka z rozrywki: Gal Gadot jako komiksowa Wonder Woman, która w latach 80. XX wieku broni magicznego kamienia przed zakusami szaleńca, marzącego o władzy nad światem. Przewidywalne w każdym kadrze.

WYJŚCIE AWARYJNE ★★
komedia, Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek, Maria Gładkowska
21:25 | tvn
Polska obyczajowość z przymrużeniem oka: ślub z opłaconym rozwodem okaże się dla ciężarnej dziewczyny kluczem do prawdziwej miłości, czego nie potrafi docenić jej matka. Plus świetna Bożena Dykiel.

ZA HORYZONTEM ★★
film przyg., USA 1992, reż. Ron Howard, wyk. Tom Cruise, Nicole Kidman, Thomas Gibson
20:00 | stopklatka
Pionierska saga o irlandzkich osadnikach w odcieniu romantycznym: jak pięknie przed laty kochali się Nicole Kidmam i Tom Cruise. Na cały scenariusz to jednak za mało.

ZABÓJCZA BROŃ II ★★★
film sens., USA 1989, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci
22:10 | warner tv
Klasyk kina akcji: dwaj niekonwencjonalni policjanci (Mel Gibson, Danny Glover) na tropie dyplomatów szmuglujących złoto i diamenty. Dorównuje – rzadkość! – pierwowzorowi.

ZAKOCHANY BEZ PAMIĘCI ★★★★
dramat, USA 2004, reż. Michel Gondry, wyk. Jim Carrey, Kate Winslet, Kirsten Dunst
21:00 | canal+ premium
Oscar za scenariusz dla Charliego Kaufmana: zaskakująca opowieść o parze zakochanych, która poddaje się eksperymentowi usunięcia z pamięci wspomnień o swoim związku. Plus Kate Winslet i Jim Carrey.

ZANIM SIĘ POJAWIŁEŚ ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke, Sam Claflin, Janet McTeer
22:35 | polsat
Dziewczyna, która nieoczekiwanie traci ulubioną pracę, zostaje opiekunką zamożnego, aczkolwiek zgorzkniałego, młodzieńca – sparaliżowanego w wyniku wypadku. Do łzy ostatniej.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

TVP1

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1074)
08:30 Życie po „Sanatorium miłości" (3) - cykl reportaży
08:55 Zmiennicy (14)
10:05 Ojciec Mateusz VIII
11:00 Komisarz Alex XXV (4)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Nowe życie (3)
13:10 Ssaki (1) - serial dok.
14:30 Dom (3/4) - serial obycz.
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (35) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5879)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Wojna zastępcza** - serial sens. Polska 26
21:25 **Sanatorium miłości**
22:15 **„Sanatorium miłości" – kulisy programu VIII** (4) - felieton
22:20 **Życie po „Sanatorium miłości"** (4)
22:45 **O północy w Paryżu (Midnight in Paris)** ★★★★ - komedia romantyczna USA/Hiszpania/Francja 2011 (110 min)
00:35 **Colombiana** - film ★★★ sens. USA/Francja/Wlk. Bryt. 11 (115 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7508) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7508) - mag. Polska 2026
11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:50 The Voice Kids (9, 10)
14:00 Familiada (3116)
14:35 Koło fortuny (2176)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (5) - show
16:15 Tak to leciało! (82) - teleturniej Polska 2025
17:15 Sandokan, książę piratów (3) - serial przyg. Włochy/Francja 2025, wyk. Can Yaman
18:20 Pan Mama - serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Piotr Głowacki
18:55 Kocham Cię, Polsko! (4) - quiz Polska 2026

20:20 **Postaw na milion** (382) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Kwiatki polskie duże** (4) - mag. Polska 2026
22:25 **Marzec '68** ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2022, reż. Krzysztof Lang (130 min)
00:35 **Krucjata. Znak bliźniąt II** (3) - serial krym.
01:35 **Heartbreaker. Licencja na uwodzenie** ★★★ - komedia romantyczna Francja/Monaco/USA 2010 (115 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (2726)
11:50 Noc w muzeum - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Shawn Levy, wyk. Ben Stiller, Carla Gugino, Dick Van Dyke, Mickey Rooney
14:05 Must Be The Music (129) - show Polska 2025, program prowadzi Patricia Kazadi, Maciej Rock, Adam Zdrójkowski
16:15 Nasz nowy dom (355)
17:30 Awantura o kasę (279) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:30 Państwo w państwie (606) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** (178) - program rozrywkowy
22:35 **Zanim się pojawiłeś (Me Before You)** ★★★ - dramat obycz. Wlk. Bryt./USA 2016, reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke (140 min)
00:55 **Zakochani** - komedia ★★★ romantyczna Polska 2000, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Magdalena Cielecka, Bartosz Opania (140 min)

TVN

05:25 Uwaga! (7702) - mag.
05:40 Ukryta prawda (8/40)
06:35 Bitwa o gości (4) - reality show Polska 2026
07:30 Dzień Dobry TVN (5669)
09:45 Studio Pucharu Świata
10:00 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Planicy (na żywo)
12:00 Studio Pucharu Świata
12:55 Niezwykłe Stany Prokopa VI (5/8) - serial dok.
14:05 Co za tydzień (1237)
14:50 Mam Talent! (6) - program rozrywkowy Polska 2026, program prowadzi Janek Pirowski, Paulina Krupińska-Karpiel
16:50 Dzieciak rządzi (The Boss Baby) - film animowany USA 2017, reż. Tom McGrath (130 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **The Traitors. Zdrajcy** (6) - reality show Polska 2026
21:25 **Wyjście awaryjne** ★★ - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek (115 min)
23:20 **Ostatni skaut (The Last Boy Scout)** ★★★ - film sens. USA 1991, reż. Tony Scott, wyk. Bruce Willis (135 min)
01:35 **Superwizjer** (1339)
02:10 **Szpital św. Anny** (29/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Taki jest świat (13)
06:30 Kobra – oddział specjalny XVIII (11,13/15)
08:35 Ranczo IX (9,10,12,13) - serial kom. Polska 2015
13:40 Był sobie pies 2 (A Dog's Journey) - film przyg. USA/Chiny/Indie/Hongkong 2019, reż. Gail Mancuso (130 min)
15:50 Instrukcji nie załączono (No se aceptan devoluciones) - komediodramat Meksyk 2013, reż. Eugenio Derbez, wyk. Eugenio Derbez (155 min)
18:25 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal, Bernard Farcy (95 min)
20:00 **Pszczelarz (The Beekeeper)** ★★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024, reż. David Ayer (130 min)
22:10 **Joker (Wild Card)** ★★ - film sens. USA 2015, reż. Simon West, wyk. Jason Statham, Michael Angarano (110 min)
00:00 **Jestem Bogiem (Limitless)** ★★★ - thriller USA 2011, reż. Neil Burger, wyk. Bradley Cooper (120 min)
02:00 **Dyżur II** (26)

TVN7

05:05 Szkoła (11/68)
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (10/14)
07:00 Bugs Bunny Builders - serial anim. USA 2022
07:45 Kosmiczny mecz 2: nowa era - film anim. USA/Wlk. Brytania/Singapur/Kanada/Australia 2021
10:15 Ukryta prawda (5,6,7,8/68) - serial fab.-dok.
14:20 Detektywi VI (11,12)
16:20 The Floor (7, 8) - teleturniej Polska 2026
17:35 Zimowa opowieść (Winter's Tale) - dramat obycz. USA 2014, reż. Akiva Goldsman, wyk. Colin Farrell, Jennifer Connelly (145 min)
20:00 **Wonder Woman 1984** ★★ - film fantasy USA 2020, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig, Pedro Pascal (195 min)
23:15 **Dunkierka (Dunkirk)** ★★★★ - dramat woj. Wlk. Bryt./USA/Francja/Hol. 2017, reż. Christopher Nolan (125 min)
01:20 **Godzina zemsty (Payback)** ★★★ - film sens. USA 1999, reż. Brian Helgeland, wyk. Mel Gibson (130 min)

MEZZO

12:05 Jimmy Witherspoon Quartet i Rozaa Wortham: Lugano Jazz Estival 1985
12:50 Intermezzo
13:30 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a: Jolas, Messiaen
15:10 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a wykonuje utwory Sibeliusa i Brucknera
17:00 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norwegia 2021
18:00 Hector Berlioz: Potępienie Fausta - opera Monaco 2022
20:30 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Mirga Gražinytė-Tyla, Gabriela Montero: Šerkšnytė, Czajkowski, Wajnberg
22:10 Steinway & Sons

PULS 2

08:25 Aukcja w ciemno II (12/13) - serial dok. USA 2012
08:55 Wojciech Cejrowski. Boso – Ziemia Święta (1, 2, 7, 8)
11:20 Sławna restauracja - komedia Francja 1966
13:15 Hibernatus - komedia Francja/Włochy 1969
14:45 Dwie siostry - film fantasy Niemcy 2020
16:45 Przepowiednia dla księcia - film fantasy Czechy/Słowacja/Niemcy 2021
18:45 Królewska zagadka - film fantasy Niemcy 2009, reż. Wolfgang Eißler
20:00 Strażnicy grobowca - horror Australia/Chiny/Rosja/Tajlandia 18, reż. Kimble Rendall, wyk. Bingbing Li
22:05 Dzielnica strachu X (9,10,11) - serial kryminalny
01:05 Dzielnica strachu X (12)

TV4

07:50 Ewa gotuje (469)
08:20 Gwiazdy kabaretu (2)
08:30 Galileo - pr. popularn.
10:40 Dom - film anim. USA/Indie 2015, reż. Tim Johnson
12:35 Jak łyse konie - komedia Chiny/Hongkong 2023, reż. Larry Yang, wyk. Jackie Chan
15:15 Obłędny rycerz - film przyg. USA 2001, reż. Brian Helgeland, wyk. Heath Ledger, Rufus Sewell, Paul Bettany
17:55 Uroczysko V (13—16) - serial krym. Polska 2026, wyk. Antoni Królikowski
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (13—16) - serial krym. Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman
00:00 STOP Drogówka (340)
01:00 Koszty wojny (3/6)
02:15 Powrót do przeszłości (6/12) - serial dok. USA 2022

METRO

07:05 Przystanek Bieszczady
08:00 Klan z Alaski V (15,1/15)
10:00 The Floor (9)
11:05 Uwolnić orkę II - film przyg. USA/Francja/Luksemburg 1995, reż. Dwight H. Little, wyk. Francis Capra
13:25 Kamil Stoch – najlepszy raz - serial dok. Polska 26
13:55 Milionerzy
15:30 Kryminalni III (8)
18:50 Milionerzy (765, 766)
20:00 Zagubieni w słońcu - thriller USA 2015, reż. Trey Nelson, wyk. Josh Duhamel
22:05 Spartakus: Krew i piach (7,8/13) - serial sens. USA 2010
00:20 Dziewczyny z Hollywood (12) - program rozrywk.
00:40 Formuła E: ePrix Madrytu – podsumowanie
01:45 Podsłuchane u fryzjera (3) - program rozrywkowy

eprasa.pl c5e8f4cc0e

NIEDZIELA 29.03

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex XI (1,2/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex V (2,3,4/20) - serial krym.
13:00 Czarny rumak (The ★★★ Black Stallion) - film przyg. USA 1979, reż. Carroll Ballard, wyk. Kelly Reno, Mickey Rooney, Teri Garr (160 min)
15:40 Nie ma róży bez ognia ★★★ - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska (120 min)
17:40 Czterej pancerni i pies - serial woj. Polska 1966
20:00 Za horyzontem ★★ (Far and Away) - film przyg. USA 1992, reż. Ron Howard, wyk. Tom Cruise, Nicole Kidman, Thomas Gibson (170 min)
22:50 Z archiwum X (The ★★ X Files) - thriller USA 1998, reż. Rob Bowman, wyk. David Duchovny, Gillian Anderson, John Neville (165 min)
01:35 Juliusz - komedia Polska ★★★ 2018, reż. Aleksander Pietrzak, wyk. Wojciech Mecwaldowski, Jan Peszek, Anna Smołowik, Maciej Stuhr (125 min)

KINO POLSKA

08:15 Reksio II - serial anim.
08:50 Bolek i Lolek (11,12/13)
09:25 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski
11:30 Lekarstwo na miłość - komedia Polska 1966, reż. Jan Batory, wyk. Kalina Jędrusik
13:40 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski
15:50 Mała matura 1947 - dramat obycz. Polska 2010, reż. Janusz Majewski, wyk. Adam Wróblewski, Marek Kondrat
18:20 Poszukiwany, poszukiwana - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Wojciech Pokora
20:00 Polityka - dramat obycz. Polska 2019, reż. Patryk Vega, wyk. Iwona Bielska, Ewa Kasprzyk, Marcin Bosak
22:50 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
01:00 Ostatnia wieczerza - horror Polska 2022, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Piotr Żurawski, Olaf Lubaszenko
02:55 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański

ALE KINO+

08:00 The Office PL II (10,11,12) - serial kom.
09:45 Decydująca godzina ★★ (Lakewood) - thriller USA 2022, reż. Phillip Noyce, wyk. Naomi Watts (110 min)
11:35 Marokańskie wakacje ★★ - komedia Hiszpania 23, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min)
13:40 W imię dziecka ★★★ (The Children Act) - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Richard Eyre (130 min)
15:50 Osiem kobiet ★★★ (8 femmes) - komedia kryminalna Francja/Włochy 02, reż. François Ozon, wyk. Danielle Darrieux (135 min)
18:05 W sieci wojny (Fog of ★★ War) - thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack, Brianna Hildebrand (125 min)
20:10 Dobra rodzina (1—6/6) - serial obycz. Finlandia 2022, wyk. Maria Sid, Samuli Edelmann, Elias Salonen, Tommi Korpela
01:45 Warszawa, Holandia - film krótkometrażowy Polska 2023 (20 min)

POLSAT FILM

08:15 Byli sobie odkrywcy
09:15 Tajni i fajni - film animowany USA 2019
11:25 Wspólna chata - komedia USA 2012
13:45 Parasol bezpieczeństwa - film sensacyjny USA 2003
15:35 Szklana pułapka 4.0 - film sens. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Len Wiseman
18:15 Godzilla - film sensacyjny USA/Japonia 1998
21:00 Kolekcjoner kości - thriller USA/Kanada 1999
23:30 21 Jump Street - komedia sensacyjna USA 2012

KINO TV

07:50 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
10:10 Następny (Next) - film sensacyjny USA 2007
12:10 Zaginione miasto Z - film biograficzny USA 2016
15:00 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore
17:15 Legenda Zorro - film przyg. USA 2005, reż. Martin Campbell, wyk. Alberto Reyes
20:00 Noe: wybrany przez Boga - film przygodowy USA 2014, reż. Darren Aronofsky
23:40 Fenomen - film obyczajowy USA 1996, reż. Jon Turteltaub, wyk. John Travolta

TVP KULTURA

08:00 Nabożeństwo metodystyczne - transmisja
09:05 Przystań nad Biblią (4)
09:25 Wspólny dom (21)
10:05 Niezwykła historia Sebastiana Van Pirka
11:20 Pan wzywał, Milordzie? III (7/7)
12:25 Giganci sztuki (1/3)
13:30 W poszukiwaniu dobrego filmu (38)
14:10 Bliskie spotkania ★★★★ trzeciego stopnia - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1977 (145 min)
16:35 Dobry tytuł (41)
17:15 Studio Kultura (694)
18:05 Dotknięcie ręki - film ★★★ psycholog. Polska/Wlk. Bryt./Dania 92 (115 min)
20:00 Siedem lat w Tybecie ★★ (Seven Years in Tibet) - film biograf. USA/Wlk. Brytania 1998 (145 min)
22:25 Kulturalni (11) - mag.
23:20 Powrót do domu
00:50 Ostatnie śniegi - film krótkom. PL 20 (45 min)
01:35 Aida - dramat woj. ★★★★★ Bośnia-Hercegowina/Austria/Rum./Hol./Niemcy/Polska/F/Turcja/Norw./Chorwacja/Szwecja/Czarnogóra/Włochy 2020 (115 min)

WARNER TV

10:05 Willy Wonka i fabryka czekolady - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1971
12:10 Na słodko - komedia romantyczna USA 2023
13:55 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
15:30 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000
17:10 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
20:00 San Andreas - film katas. USA/Australia 15, reż. Brad Peyton, wyk. Carla Gugino
22:10 Zabójcza broń II - film sensacyjny USA 1989

PARAMOUNT

08:20 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
11:20 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
14:35 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
17:25 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
20:00 Tomb Raider - film przygodowy Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Roar Uthaug
22:30 Straszny film - komedia USA 2000, wyk. Anna Faris

HBO

09:10 Dzielna banda ★★★ i tajemnica zaginionego wujka - film anim. Hiszpania 2024 (85 min)
10:35 Władca Pierścieni: ★★★★★ Powrót króla - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2003, reż. Peter Jackson (200 min)
13:55 Przypadek Harolda ★★★★ Cricka - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Marc Forster (115 min)
15:50 Niesamowity ★★★ Spider-Man 2 - film s.f. USA 2014, reż. Marc Webb (140 min)
18:10 Dotknięci miłością ★★ - dramat obycz. Wlk. Bryt./Irlandia 2024, reż. Polly Steele (110 min)
20:00 Wielka odważna pięk- ★★★ na podróż - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (110 min)
21:50 Bękart - film ★★★ biograficzny Dania/Szwecja/Norwegia/Niemcy 2023 (130 min)
00:00 Piekielne wakacje ★★ - horror USA/Kanada 2023 (90 min)
01:30 Królowa kości - horror ★★★★ USA 2024, reż. Robert Budreau (90 min)

CINEMAX

10:50 Wielkie nic - kom. krym. Wlk. Brytania/Kanada/USA 06
12:15 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 2005
14:15 Po imprezie - dramat obyczajowy Czechy 2024
15:45 Niewidzialna walka - komedia Estonia/Grecja/Finlandia/Łotwa 2023
17:40 Nigdzie w Afryce - dramat obycz. Niemcy 2001
20:00 Ostatnia batalia Ellen Cole - film przyg. USA 2023
21:35 Czas mroku - dramat hist. USA/Wlk. Brytania 2017
23:40 Kontra (9,10/10)

ROMANCE TV

09:00 Rosamunde Pilcher: Nieprawdziwa zakonnica - film obyczajowy Niemcy 2012
10:55 Bella vita - komedia romantyczna Niemcy 2010
12:50 Duch w butelce - film fantasy Niemcy 2021
14:00 Piękna i książę - film fantasy Niemcy 2014
15:20 Kryminał z Bolzano
17:15 Następny zjazd „Szczęście": Powrót Jurija - komedia romantyczna Niemcy 2021
19:05 Statek marzeń
21:00 Rejs ku szczęściu
23:00 Dzikie fale — nic się nie ukryje (2/4) - serial obycz.

CANAL+ PREMIUM

09:15 Kung Fu Panda - film ★★★ anim. USA 2008 (90 min)
10:45 Łapu-Capu Extra (3)
11:15 Anna Karenina ★★★ - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Joe Wright (125 min)
13:20 Inwazja - film sens. ★★ Holandia 24, reż. Bobby Boermans (90 min)
14:50 Premierowa jazda
15:05 Mamma Mia! ★★★ - komedia muzyczna USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008 (110 min)
16:55 Mamma Mia! Here ★★★ We Go Again! - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
18:45 Making of C+
18:55 Kaskader - film ★★★ sens. USA/Kanada/Australia 2024 (125 min)
21:00 Zakochany bez ★★★★ pamięci - dramat USA 2004, reż. Michel Gondry, wyk. Jim Carrey, Kate Winslet (105 min)
22:45 Kruk - thriller ★★ USA/Wlk. Brytania/Francja/Czechy/Niemcy 2024 (110 min)
00:35 MaXXXine - horror ★★★ USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (105 min)

TVN FABUŁA

09:05 Brzydula - serial obycz.
10:20 Całe szczęście - komedia Polska 2019
12:35 Nie wszystko złoto, co się świeci - komedia USA 2008
15:00 Zatańcz ze mną - komedia USA 04, reż. Peter Chelsom
17:25 Transformers: Przebudzenie bestii - film s.f. USA 2023, reż. Steven Caple Jr.
20:00 Shrek Trzeci - film animowany USA 2007
21:55 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
00:20 Wyzwanie dla kumpla: Idzie wiosna - komedia USA 23

AMC

09:00 10.5: Apokalipsa (1) - film katas. USA/Albania 2006
10:40 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
12:20 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
14:15 Zbroja boga - film sens. Hongkong/Jugosławia 1986
15:55 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
17:50 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011, reż. A. Niccol
20:00 Alienoid: Powrót do przyszłości - film s.f. Korea Południowa 2023
22:25 Nożownik - thriller USA 2003, reż. William Friedkin

eprasa.pl c5e8f4cc0e

AXN

08:05 Doktor Larsen (8/10)
09:05 Zabójcza broń II (9/22)
10:05 Detektyw Monk II (14,15,16,1,2/16) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (21—24,1/24)
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
22:25 Underworld: Przebudzenie - horror USA/Kanada 2012, wyk. Kate Beckinsale
23:55 Hostel II - horror USA/Czechy/Włochy/Islandia/Słowacja 2007

EPIC DRAMA

08:20 Dalgliesh II (1/6)
10:15 Poirot XI (2,3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008
14:10 Lekarze na start
17:15 Agenci NCIS XVI (23,24,1/24) - serial krym. USA 2018, wyk. Mark Harmon
20:00 Grantchester IV (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2019, wyk. James Norton
21:00 A.B.C. (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018
22:00 Panna Marple: Noc w bibliotece (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
00:00 Grantchester IV (2/6)
01:00 Komisarz Maigret (2/2)

TVN STYLE

09:45 Wielkanoc palce lizać
10:20 Kuchenne rewolucje (3)
11:25 Ostre cięcie (2)
12:25 Babski biznes (8/8)
13:25 Jestem z Polski IX
16:35 Do zobaczenia II (4/11)
17:10 Bitwa o gości (3)
18:10 Ugotowani w parach (2)
19:10 Kuchenne rewolucje (4) - reality show Polska 2025
21:05 Ostre cięcie (2)
22:05 Skąd pochodzę?
23:15 Wakacje dla bogaczy (8/8) - serial dok. Australia 25
00:15 Niezwykłe Stany Prokopa III (3,4/8) - serial dok.

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe (5)
11:45 Z drugiej ręki (9) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VII
13:15 Moto kombat (5) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze
15:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (2) - magazyn
16:15 Mobilni mechanicy (9)
17:00 Raport końcowy (811)
17:30 Wojny samochodowe
19:30 Uwaga! Pirat (1)
20:15 Nic do zgłoszenia V (10)
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Moto kombat (5) - mag.
22:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3/16) - serial dok.
23:15 Moto Fachury (5) - mag.

BBC FIRST

08:35 Śmierć pod palmami XV
09:45 Lewis V (5,6/4)
11:50 Co ludzie powiedzą? III
12:30 Ale akcja! - serial kom.
13:50 Śmierć pod palmami III
14:55 Zbrodnie Saint-Pierre
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:50 Z pamiętnika położnej
18:55 Zabójcze arcydzieła (2/6) - serial kryminalny
19:55 Śmierć pod palmami III (7/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Diabelski szczyt (4/5)
00:00 Milczący świadek XXVII

FX

10:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (2,3,4/17)
12:50 Elsbeth II (19/20)
13:45 Grey's Anatomy XXII (4)
14:40 9-1-1 IX (3) - serial obyczajowy USA 2025
15:35 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
18:20 Faceci w czerni - komedia sensacyjna USA 1997
20:25 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. wyk. Liam Neeson
22:10 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszp./Francja 14
00:25 Uliczny wojownik - film sensacyjny Japonia/USA 1994

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok. USA 2024
09:00 Nowa Maja w ogrodzie
10:05 Polowanie na ogród IV
11:40 Letnia chata na lata XIII
13:40 Zróbmy sobie dom (4)
14:40 Zgłoś remont (1)
15:35 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
16:35 House Hunters
18:35 Odlotowy ogród (5)
19:05 Dorota inspiruje (4, 5)
21:00 Patent na dom (2, 1, 2) - mag. poradnikowy Polska 20
23:50 Najdroższe rezydencje Ameryki (2,3/8) - serial dok.

BBC LIFESTYLE

10:20 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6, 7, 8)
12:35 Wielkie brytyjskie wypieki (8, 9, 10)
15:50 Wielkie amerykańskie wypieki (1) - program rozrywk.
16:45 W 80 kilo dookoła świata
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (2, 3)
18:50 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (4)
19:25 Wielkie projekty VII
20:25 Wielkie amerykańskie wypieki (1) - program rozrywk.
21:20 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
22:20 Busz i już - film dok.

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu XI (23,24,1—8/24)
12:40 Teoria wielkiego podrywu XII (9,10/24)
13:30 Przyjaciele VIII (14—22/24) - serial kom. USA 2001, wyk. Jennifer Aniston
18:00 Tata ma plan (9—12/22) - serial komediowy USA 2016
20:00 Tata ma plan (13—17/22) - serial kom. USA 17
22:00 Colin from Accounts (7,8/8) - serial obyczajowy
23:05 Comedy Club (10, 11)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:15 Janosik (5,6/13)
10:20 Lalka - dramat obyczajowy Polska 1968, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Mariusz Dmochowski
13:10 Ojciec Mateusz XXIV (5,6) - serial krym. Polska 2020
15:10 Komisarz Alex XXV (4)
16:10 Ranczo III (4/13)
17:15 Janosik (7/13) - serial przygodowy Polska 1973
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz XXIV (7,8,9) - serial krym. Polska 19
22:30 Ranczo III (5,6/13) - serial kom. Polska 2008
00:25 Rodzinka.pl XVIII (4,5)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Sekrety świata przypraw III (2) - serial dok.
14:45 Tajemnice indyjskich smaków (7, 8)
15:40 Gotuj taniej z Jamiem (2)
16:35 Bosacka daje radę
17:30 Dzień dobry, obiad (4, 5)
18:25 Jakubiak rozgryza Maltę
19:45 Zgrillowani (1)
20:10 m jak mięso (3, 4)
21:00 Nie bój ryby! (3, 4)
21:50 W drodze z Carltonem McCoy'em - serial dok.
22:40 Podróż przez smaki Chin III (2,3) - serial dok.
00:35 Comfort Food

CANAL+ DOMO

11:25 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (3/12) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:15 Wielkie Projekty: Szwecja IV (2/6) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek — damy radę (2) - reality show
16:10 W mieście czy na wsi
17:05 Wiejskie domy do liftingu (2) - reality show
18:00 Tomasz Pągowski (3)
18:25 Daleko od miasta XV (6)
19:00 Ucieczka na wieś XXIV
21:00 Nasz nowy dom w Grecji
21:55 Wielkie projekty: transformacje (6) - reality show
23:00 Cudotwórcy VI (13)

PLANETE+

13:35 Zebra. Gwiazda w paski
14:40 Supermoce roślin
15:50 Podróż do wnętrza chmur (3) - serial dok.
17:00 Premiera: Podróż do wnętrza chmur (4) - serial dok.
18:00 Świat z góry (2/14)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace (8,9/12)
19:45 Nicole Kidman. Oczy szeroko otwarte - film dok.
20:50 Keanu Reeves. Mesjasz popkultury - film dok.
22:00 Superheroes - film dok.
23:55 Felix Kersten - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL XI
11:00 Kolejarze - serial dok.
12:00 Polacy na tropie złota
13:00 Ciężarówką przez Indonezję (3) - serial dok.
14:00 Gorączka złota XVI
15:00 Złoto drwali II (7/8)
16:00 Truckerki III (8)
17:00 Nic do zgłoszenia IV (3/8)
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Jesus, brytyjski król kokainy (1/2) - serial dok.
20:00 Morze złota XIII (7)
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Najszybsze pościgi Ameryki (3/6) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

12:55 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
13:55 Siedmiu wspaniałych - western USA 1960
16:15 Starożytny Egipt – kroniki imperium (7/8)
17:15 Lalka (4/9)
18:35 Flesz historii (754)
19:00 Kroniki Hitlera (5/13)
20:05 II wojna światowa w kolorze (5/10) - serial dok.
21:00 Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej (9)
21:25 Wielki Tydzień - dramat obycz. Niemcy/F/Polska 1995
23:10 Złoto dezerterów - komedia Polska 1998

HISTORY

12:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)
13:55 Kursk: pierwsza katastrofa Putina (2/2) - serial dok.
14:50 Tajemnice Dolnego Śląska II (7) - serial dok.
15:20 Na lodowym szlaku XII
16:20 II wojna światowa: planeta w ogniu (4) - serial dok.
18:10 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (2)
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Najbardziej zabójcze historie świata - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (2/11)
23:00 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Megametro (3/4)
14:00 Miasta w liczbach (5/8)
15:00 Premiera: Klucz do przepowiedni (3) - serial dok.
16:00 Gladiatorzy: starożytni wojownicy (3/6) - serial dok.
17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (5,6) - serial dok.
19:00 Zabić Hitlera (3/3)
20:00 Top Guns: następne pokolenie (4/6) - serial dok.
21:00 Katastrofa Challengera
22:00 Maszyny wagi ciężkiej IV
23:00 Tajemnicze wyspy (8/10)
00:00 Ostatni lot (9/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V
09:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (17)
11:30 Wojny magazynowe II
14:00 Galileo - pr. popularn.
16:00 Kryptonim szef XI (9/9)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (10,11,12,13) - serial dok.
21:00 Podglądacze przyrody (3) - mag. przyrodniczy
21:30 Górale IX - serial dok.
22:00 Łowcy wirusów: Zabójcze nietoperze - film dok.
23:00 Pogromcy mafii (9)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (19)

BBC EARTH

12:05 W okowach mrozu XI
13:05 Program rozrywkowy
14:05 Planeta Ziemia III: kulisy
14:20 Wielka kanadyjska przygoda - serial dokumentalny
15:25 Fenomeny współczesnego życia II (4/6) - serial dok.
16:35 Ziemia (2/5) - serial dok.
17:45 W okowach mrozu XI
18:45 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (1/3) - serial dok.
19:50 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (2/4) - serial dok.
21:00 Królestwo zwierząt
22:05 W okowach mrozu XI
23:05 Dziki połów (5/8)

POLSAT VIASAT HISTORY

12:20 Tajemnice mumii
13:15 Europejska kolebka ludzkości - film dok. Niemcy 19
14:30 Historia Troi - serial dok.
15:35 Ciemna strona starożytnej Grecji (4) - serial dok.
16:50 Królowe areny: kobiety-gladiatorki - film dok.
18:00 Historia sprawiedliwości (4) - serial dokumentalny
19:00 Konkwistadorzy (2/6)
20:00 Dziki Zachód (4/6)
21:00 Naziści: korzenie zła (7)
21:55 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)
22:55 Naziści: ściśle tajna nauka (4) - serial dokumentalny

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Od A do Z

16 PRZECZNIC ★★★
film sens., USA/Niemcy 2006, reż. Richard Donner, wyk. Bruce Willis, Mos Def, David Morse
20:00 | **tv puls**
Zbawca świata Bruce Willis sprowadzony do formatu niemal kieszonkowego: nowojorski policjant otrzymuje zadanie przeprowadzenia świadka z komisariatu do budynku sądu – przez tytułowe 16 przecznic.

BLADE RUNNER 2049 ★★★★
thriller, USA/Kanada/Hiszpania 2017, reż. Denis Villeneuve, wyk. Ryan Gosling, Harrison Ford, Ana de Armas
22:05 | **hbo**
Imponujący wizualnie, pozbawiony jednak wieloznaczności pierwowzoru sequel filmu Ridleya Scotta: po 30 latach nowy łowca androidów odkrywa sekret, który może zburzyć podstawy świata połowy XXI wieku.

BRUDNA SPRAWIEDLIWOŚĆ ★★
film sens., USA 2021, reż. Edward Drake, wyk. Devon Sawa, Bruce Willis, Luke Wilson
22:00 | **tv puls**
Były więzień, wrabiany w seryjne morderstwo czterech gwiazdek filmowych, podejmuje prywatne śledztwo w asyście dwóch detektywów (jednym z nich jest Bruce Willis) i wpada na trop koszmarnej intrygi.

DZIEDZICTWO BOURNE'A ★★★
film sens., USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy, wyk. Jeremy Renner, Rachel Weisz, Edward Norton
22:30 | **canal+ premium**
Odprysk przebojowego cyklu – już bez Matta Damona: kolega Bourne'a na tropie prawdy o nielegalnym programie rządowym, którego celem jest kreowanie superagentów - bezwolnych maszyn do zabijania.

FIREWALL ★★
film sens., USA/Kanada/Australia 2006, reż. Richard Loncraine, wyk. Harrison Ford, Virginia Madsen, Carly Schroeder
22:00 | **warner tv**
Specjalista od zabezpieczeń bankowych ma się włamać do banku, który chroni, aby zapłacić porywaczom okup za rodzinę. Ale to Harrison Ford, więc trafiła kosa na kamień.

La Gomera

23:00 | | tvp kultura
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Rumuński policjant udaje się na Wyspy Kanaryjskie, by poznać tajemniczy język gwizdów, dzięki czemu może wyciągnąć zza krat więźnia, który jako jedyny wie, gdzie ukryto 30 mln skradzionych euro.

MYZ

GATUNEK KOMEDIA KRYMINALNA, REŻ. CORNELIU PORUMBOIU, AGUSTÍ VILLARONGA, CATRINEL MARLON, WYK. VLAD IVANOV, CATRINEL MARLON, RODICA LAZAR

KOCHANIE, CHYBA CIĘ ZABIŁEM ★★
film akcji, Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski, Arkadiusz Jakubik, Ireneusz Czop
22:45 | **kino polska**
Zbigniew Zamachowski jako warszawski księgowy i morderca z przypadku ścigany przez niezwykły tandem policjantów. I Arkadiusz Jakubik, który bezczelnie kradnie show w każdej swojej scenie.

NIEZAPOMNIANY ★★
thriller psychologiczny, USA 2017, reż. Denise Di Novi, wyk. Rosario Dawson, Katherine Heigl, Geoff Stults
21:00 | **tvn 7**
Małżonkowie rozstają się, pani cierpi, tymczasem pan szybko znajduje pocieszenie w ramionach innej kobiety. Ale pani nie zamierza się poddawać i postanawia zamienić życie rywali w piekło. Rutyna.

NIGDY NIE MÓW NIGDY ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner, wyk. Sean Connery, Klaus Maria Brandauer, Max von Sydow
20:00 | **tvp kultura**
Po 12 latach Sean Connery powraca jako 007 w remake'u „Operacji Piorun": film wyprodukowany bez udziału rodziny Broccoli, a więc nie należy do oficjalnej kolekcji przygód Jamesa Bonda.

NOVEMBER MAN ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey
20:00 | **stopklatka**
Pierce Brosnan jako agent CIA, który wraca z emerytury, by wspomóc swoją dawną protegowaną, a w rezultacie wpada na trop amerykańskich powiązań najwyższego szczebla z działaniami Rosjan w Czeczenii.

OBŁAWA ★★★★★
dramat wojenny, Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhr, Sonia Bohosiewicz
22:10 | **stopklatka**
Po rozbiciu przez hitlerowców oddziału partyzanckiego, jedyny ocalały – wykonawca podziemnych wyroków – musi zadecydować, na kim – i jak – dokonać zemsty za pomordowanych kolegów. Plus wiele nagród.

OSTATNIA SZANSA HARVEYA ★★★
melodramat, USA 2008, reż. Joel Hopkins, wyk. Dustin Hoffman, Emma Thompson, Eileen Atkins
20:00 | **cinemax**
Jeszcze raz: dwoje życiowych rozbitków korzysta z ostatniej szansy na miłość. Oczywiście, że było już setki razy, ale nie we wspólnym wykonaniu Dustina Hoffmana i Emmy Thompson.

TANGO I CASH ★★★
film sens., USA 1989, reż. Andrey Konchalovskiy, wyk. Sylvester Stallone, Kurt Russell, Teri Hatcher
22:40 | **tvn**
Niespodzianka spod ręki Andrieja Konczałowskiego: Sylvester Stallone i Kurt Russell w klasycznym łubu-du – jako policjanci, którzy zadarli z mafią. Po latach ma swój klimat.

UCIECZKA Z PRETORII ★★★
thriller, Australia/RPA/Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2020, reż. Francis Annan, wyk. Daniel Radcliffe, Daniel Webber, Ian Hart
20:10 | **ale kino+ hd**
Na faktach: w 1978 roku dwaj biali aktywiści z RPA, przeciwnicy apartheidu, trafiają do więzienia o zaostrzonym rygorze. Dobrze zorganizowana ucieczka będzie świadectwem ich niezłomności.

ZNACHOR ★★★
melodramat, Polska 2023, reż. Michał Gazda, wyk. Leszek Lichota, Maria Kowalska, Ignacy Liss
21:40 | **polsat**
Przebój Netflixa - trzecia wersja powieści Tadeusza Dołęgi-Mostowicza: wybitny chirurg, który doznaje amnezji po utracie żony, odnajduje się po latach jako znachor, przeprowadzający ryzykowne operacje.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

PONIEDZIAŁEK 30.03

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (425)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:30 Zaraz wracam
09:05 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex (1)
11:00 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Ssaki (1) - serial dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (494)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5880)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Stan podgorączkowy - spektakl teatralny Polska 2026, reż. Nastazja Gonera
22:00 Postscriptum (49)
22:30 Jerozolima – budowniczowie świętego miasta - film dok.
23:40 Balans bieli (130)
00:25 Jan Paweł II ★★★ **(Pope John Paul II)** - film biograficzny Polska/Włochy/USA 2006, reż. John Kent Harrison, wyk. Cary Elwes (140 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7509) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7509) - mag. Polska 2026
11:40 Okrasa łamie przepisy
12:15 Kolekcja (5) - mag.
12:30 Koło fortuny (2176)
13:15 Panna młoda (24)
14:05 Va banque (1036)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (127)
16:00 Koło fortuny (2177)
16:35 Familiada (3062)
17:20 Panna młoda (25)
18:15 Va banque (1037)
18:50 Jeden z dziesięciu (16)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (128)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1654)
20:55 M jak miłość - serial obycz. Polska 2026
21:55 Na sygnale
22:55 Na przekór losowi (5/8) - serial obycz.
00:00 Kod Annie Parker ★★★ **(Decoding Annie Parker)** - dramat obycz. USA 2013, reż. Steven Bernstein (110 min)
01:50 Instynkt (13) - serial krym. Polska 2011

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (28,29) - serial fab.-dok.
09:30 Trudne sprawy XXI (25,26/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (40—42/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (19) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5867)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (20) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (21)
18:00 Pierwsza miłość 50 (15) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:18 Gość „Wydarzeń" (330)
19:25 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (77)

20:30 Farma (181) - reality show Polska 2025
21:40 Znachor ★★★ - melodramat Polska 2023, reż. Michał Gazda, wyk. Leszek Lichota, Maria Kowalska (180 min)
00:40 Samarytanin ★★ **(Samaritan)** - film s.f. USA 2022, reż. Julius Avery, wyk. Sylvester Stallone (130 min)
02:50 8 części prawdy ★★★ **(Vantage Point)** - film krym. USA 2008, reż. Pete Travis (125 min)

TVN

05:10 Kto was tak urządził?
05:35 Uwaga! (7703) - mag.
05:50 Ukryta prawda (9/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gusto Kuchnia i Wino", Bydgoszcz 28 (1)
07:45 Dzień Dobry TVN (5670)
11:20 Doradca smaku (5)
11:25 Kuchenne rewolucje: Łódź 32 (4) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania 31 (9) - reality show
13:40 Ukryta prawda (16,17) - serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny (32/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (21) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (21) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7960) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (9) - teleturniej Polska 2026
21:30 Bitwa o gości (5) - reality show Polska 2026
22:40 Tango i Cash - film ★★★ sensacyjny USA 1989, reż. Andrey Konchalovskiy, wyk. Sylvester Stallone (130 min)
00:50 Furia (Fury) - dramat ★★★ wojenny USA/Chiny 2014, reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf (165 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (3,4/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (13,12/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (20) - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (9,10) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (20,21) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 16 przecznic ★★★ **(16 Blocks)** - film sensacyjny USA/Niemcy 2006, reż. Richard Donner (120 min)
22:00 Brudna sprawiedliwość (Gasoline Alley) ★★ - film sensacyjny USA 2021, reż. Edward Drake (120 min)
00:00 Wilk wojny (Zhan lang) ★★ - film akcji Chiny 2015, reż. Jing Wu, wyk. Jing Wu, Nan Yu, Dahong Ni (115 min)
01:55 Dzielnica strachu X

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (12,38,39/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (55,11,12/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (49/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (11) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (11) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (20/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (26/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (17) - real tv Polska 2026
21:00 Niezapomniany ★★ **(Unforgettable)** - thriller psycholog. USA 2017, reż. Denise Di Novi, wyk. Rosario Dawson (130 min)
23:10 Zanim odejdą wody ★★★ **(Due Date)** - komedia USA 2010, reż. Todd Phillips, wyk. Robert Downey Jr., Zach Galifianakis (125 min)
01:15 Skok na głęboką wodę (4) - reality show

MEZZO

11:40 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a wykonuje utwory Sibeliusa i Brucknera
13:30 Intermezzo
14:00 Wolfgang Amadeus Mozart: Wesele Figara - opera Austria 2023, reż. F.-R. Martin
16:55 Intermezzo
17:40 Tisseurs de sons: Ludovico Einaudi, Hauschka, Joep Beving, Hania Rani
18:30 Stan Getz: The Last Recording - koncert
20:30 Wielcy muzyczni rywale: Furtwängler vs Toscanini
21:20 Budapest Festival Orchestra, Iván Fischer, Nicolas Namoradze: Brahms
23:10 Orkiestra symfoniczna z Montrealu: Koncert otwierający sezon: Ravel, Mercure, Szostakowicz - muzyka klas.

PULS 2

11:10 Gigantozaur (22,15/26)
11:30 Dinopociąg (21/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (4,3/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (1,2/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (23,24/52)
17:40 Świnka Peppa II (29/52)
17:45 Bing (73,74/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (21/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (13)
20:00 Dzielnica strachu X (13) - serial krym. Polska 2025
21:00 Przepis na zbrodnię (13)
22:00 Dzielnica strachu X (12)
23:00 Wstydliwe choroby VI
01:00 Dzielnica strachu X (10)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (17/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (9) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (4,5/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (21,13) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (21)
12:55 Trudne sprawy XXI (7,8,9/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (53, 54)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (20,21) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (17) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (17)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (17) - serial krym.
22:40 Dziedzictwo - thriller USA/Wlk. Brytania 2020
00:55 Love Island III (11)

METRO

07:50 Sekrety życia (5/40)
08:45 Szpital (41,42/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (16/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi (106/143) - telenowela
15:40 The Floor (5, 6)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (3/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka VII (7,8) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni II (6) - serial kryminalny Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (9/22)
00:15 The Traitors. USA (5) - reality show USA 2023
01:25 Ach, ten ślub! (8)
02:25 Anka testuje internety (8) - magazyn Polska 2024

eprasa.pl c5e8f4cc0e

PONIEDZIAŁEK 30.03

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (11)
09:00 Robert Makłowicz (159, 122) - magazyn
10:55 Wojny magazynowe: Kanada (7,8/12)
12:00 Wojny kontenerowe (2,3/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (6,7,8/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (13,1/14)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (11,12/12)
19:10 Wojny kontenerowe (11,12/16) - serial dok.
20:00 November Man ★★★ - thriller USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey, Eliza Taylor (130 min)
22:10 Obława - dramat ★★★★★ wojenny Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhr, Sonia Bohosiewicz (115 min)
00:05 Kroll - film sens. ★★★★ Polska 1991, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko, Bogusław Linda (150 min)

KINO POLSKA

08:05 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (3/8)
08:40 Polska Kronika Filmowa 22B/60 - reportaż Polska 1960
08:50 To nie ze mną II (9)
09:30 Pilotka - film krótkometrażowy Polska 2023
09:45 Paragon, gola! - komedia Polska 1969, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Józef Nalberczak
11:50 Pan Wołodyjowski - film hist. Polska 68, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka
15:05 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Karol Strasburger
17:15 Pogranicze w ogniu (5,6)
20:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
22:45 Kochanie, chyba cię zabiłem - film akcji Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski, Arkadiusz Jakubik
00:20 Cicha noc - dramat obyczajowy Polska 2017, reż. Piotr Domalewski, wyk. Dawid Ogrodnik, Tomasz Ziętek
02:45 Leben - film krótkometrażowy Polska 2024

ALE KINO+

09:20 Pogrzeb panieństwa - film krótkom. Francja 2022 (55 min)
10:15 Bestia (5,6/6)
12:15 Vera (2/4) - serial krym.
14:05 Paw zwyczajny ★★★ - komediodramat Austria/Niemcy 2024, reż. Bernhard Wenger (125 min)
16:10 Ponad wszelką wątpliwość (Beyond a Reasonable Doubt) ★★★ - dramat krym. USA/Arabia Saudyjska 09, reż. Peter Hyams (130 min)
18:20 Vera (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Ucieczka z Pretorii (Escape From Pretoria) ★★★ - thriller Australia/RPA/Wlk. Bryt./USA/Niemcy 20, reż. Francis Annan (130 min)
22:20 Igrając z ogniem (Un coup de dés) ★★ - thriller Francja/Belgia 2023, reż. Yvan Attal, wyk. Yvan Attal (105 min)
00:05 Za rzekę, w cień drzew (Across the River and Into the Trees) ★★★ - dramat wojenny Wlk. Brytania 2022, reż. Paula Ortiz (120 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (6/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
13:45 Za szybcy, za wściekli - film sens. USA/Niemcy 2003
15:55 Madame Web - film s.f. USA/Kanada/Meksyk 2024
18:30 Zabójcze maszyny - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia/Japonia/Chiny 2018
21:00 Ukojenie - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart, wyk. Anthony Hopkins
23:05 Max Payne - film sensacyjny USA/Kanada 2008
01:15 Gliniarze VI (29)

KINO TV

07:30 Kojak II (22/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
11:05 Poirot VI (3/4)
13:10 Panna Marple (4/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
17:50 Poirot II (9/10)
18:55 Poirot II: Gwiazda zachodu (8) - film kryminalny Wlk. Brytania 1990
20:00 Walkiria - dramat woj. USA/Niemcy/Włochy/Hiszp./Francja/Jap./Wlk. Bryt. 2008
22:35 Zombieland - czarna komedia USA 2009, reż. Ruben Fleischer, wyk. Jesse Eisenberg

TVP KULTURA

08:20 W poszukiwaniu dobrego filmu (38)
09:00 Pogranicze w ogniu (23)
10:05 Wieczór u Abdona ★★ - dramat obyczajowy Polska 1976 (50 min)
10:55 Siedem lat w Tybecie ★★ - film biograf. USA/Wlk. Brytania 1998 (145 min)
13:20 Była sobie muzyka
14:20 Dobre strony (4)
14:35 Tamte lata, tamte dni
15:15 Kamizelka - film krótkom. Polska 71 (55 min)
16:10 Party przy świecach ★★★ - komedia Polska 80, reż. Antoni Krauze (65 min)
17:15 Pogranicze w ogniu (24)
18:25 Tygodnik kulturalny
19:20 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
20:00 Nigdy nie mów nigdy (Never Say Never Again) ★★ - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner (140 min)
22:20 Porozmawiajmy szczerze (12)
23:00 La Gomera - komedia ★★★★ kryminalna Rumunia/Francja/Niemcy/Szwajcaria/Szwecja 2019 (115 min)
00:55 Dzień z życia artysty

WARNER TV

07:55 J.A.G. VI (22/24)
08:55 Bajer z Bel-Air V
09:55 Za głosem serca
10:55 Pełna chata II (17,18/22)
11:55 J.A.G. VI (23,24/24)
13:50 Bajer z Bel-Air V
15:50 Pełna chata II
17:50 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008
20:20 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
22:00 Firewall - film sens. USA/Kanada/Australia 2006
00:15 Upadek - thriller USA/Francja/Wlk. Brytania 1993

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (6/21)
08:25 Pingwiny z Madagaskaru II (5/39)
09:00 Wielki Gatsby - dramat USA 2013, reż. Jack Clayton
12:10 Dziewczyny z drużyny - komedia USA 2000
14:20 Transformers: Zemsta Upadłych - film s.f. USA 2009
17:30 Tomb Raider - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2018
20:00 Ojciec chrzestny - film sensacyjny USA 1972
23:45 Straszny film II - komedia USA/Kanada 2001
01:25 Nasz Lazaret - thriller USA 2024, reż. Alec Tibaldi

HBO

08:55 Grinch - film animowany ★★★ Francja/Japonia/USA 2018 (85 min)
10:20 Królowa moich snów ★★★ - komediodramat Kanada/Pakistan 2023 (100 min)
12:00 Detektyw Monk: Ostatnia sprawa ★★★ - komedia kryminalna USA 2023 (100 min)
13:40 Człowiek z bieguna ★★★ - komediodramat USA 2014 (85 min)
15:05 Te dni - komedia USA 2025, reż. Lawrence Lamont (100 min) ★★★
16:45 Locke - dramat obyczajowy Wlk. Brytania/USA 2013 (85 min) ★★★
18:10 Wielka odważna piękna podróż ★★★ - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (110 min)
20:00 Chętni na seks (5) - serial kom. USA 2026
21:00 Rooster (4) - serial kom.
21:35 Wielki powrót III (2/8) - serial kom. USA 2026
22:05 Blade Runner 2049 ★★★★ - thriller USA/Kanada/Hiszpania 2017 (160 min)
00:45 Źródło - film s.f. USA/Kanada 06, reż. Darren Aronofsky (95 min) ★★★

CINEMAX

12:55 Pan od muzyki - dramat Francja/Szwajcaria/Niemcy 04
14:30 Je'vida - dramat obycz. Finlandia 23, reż. K. Gauriloff
16:15 Ziemia naszych braci - dramat obycz. F/Iran/Hol. 24
17:50 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
20:00 Ostatnia szansa Harveya - melodramat USA 08
21:35 Seks - dramat obyczajowy Norwegia 2024
23:30 Sen o Iwach - komedia Portugalia/Hiszpania/Brazylia 24, reż. Paolo Marinou-Blanco

ROMANCE TV

10:25 Rosamunde Pilcher: Rocznica ślubu - film obycz. Niemcy 22, reż. Karola Meeder
12:20 Inga Lindström: Farma nad jeziorem Mälar - film obyczajowy Niemcy 2004
14:15 Zabójcza układanka (3)
16:15 Wydział zabójstw Stambuł (8/20) - serial krym.
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Dora Heldt: Nierozłączni - komedia romant. Niemcy 14
21:55 Käthe i ja: Śpiąca Królewna - dramat obycz. Niemcy 19, reż. Philipp Osthus
23:50 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

08:40 Łapu-Capu
08:55 Kiler - komedia Polska ★★★★ 1997, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura (105 min)
10:40 Król kręgli - komedia ★★ USA 2024, wyk. D'Arcy Carden (90 min)
12:10 Fuks - komedia sens. ★★★ Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
13:35 The Office PL (8,9/12)
14:35 Charlie Chaplin: duch włóczęgi - film dok.
16:05 Hollywood Buzz (43)
16:35 Jutro będzie nasze ★★★★ - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi (115 min)
18:30 Łapu-Capu
18:35 Czarna woda - film krótkom. PL 23 (20 min)
18:55 Azyl - film biograficzny ★★ USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
21:00 Godzina zero (3,4/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2025
22:30 Dziedzictwo Bourne'a ★★★ - film sensacyjny USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy (130 min)
00:40 Niepokalana - horror ★★ USA/Włochy 2024, reż. Michael Mohan (90 min)

TVN FABUŁA

08:35 Seriaale Top 5 (7)
08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (21/26)
11:50 Magda M. (14,15)
13:50 Teraz albo nigdy! II (13)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Absolwenci (3)
16:40 Zatańcz ze mną - komedia USA 2004
19:00 Szpital św. Anny (1/26)
20:00 Sherlock Holmes: Gra cieni - film krym. USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie
22:50 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015

AMC

11:55 Elżbieta I, Królowa Dziewica (1) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
14:00 Elżbieta I, Królowa Dziewica (2) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
16:05 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
18:00 Zbroja boga - film sens. Hongkong/Jugosławia 1986
19:40 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
22:00 Szepty mroku IV (7)
22:55 W odwecie za śmierć - thriller USA 2010
00:50 Strzelec - thriller USA 2007, reż. Antoine Fuqua

eprasa.pl c5e8f4cc0e

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (18/24)
09:20 Castle IV (6,7/23)
11:20 Detektyw Monk III (3,4/16) - serial kryminalny
13:20 Rekrut VII (11,12/18)
15:10 FBI: International III (8,9/13) - serial akcji
17:10 Castle IV (8,9/23) - serial krym. USA 2011
19:10 FBI II (14,15,11/19) - serial sens. USA 2020
22:05 FBI: Most Wanted IV (1/22) - serial krym. USA 2022
23:00 Castle IV (8,9/23)
00:45 FBI II (14/19)

EPIC DRAMA

08:15 Lekarze na start
09:00 Agenci NCIS XVII (2/20)
09:50 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (5/6)
10:50 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) - film kryminalny Wlk. Brytania 2008
12:40 Lekarze na start
13:25 Agenci NCIS XVII (2/20)
14:15 Panna Scarlet V (4/6)
15:30 Dalgliesh III (1/6)
17:20 Poirot XII (2/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVII (3/20)
21:00 Robin Hood
22:10 A.B.C. (2/4)
23:00 Panna Marple (2/4)

TVN STYLE

08:00 Makłowicz w drodze (1)
08:30 Dorota was urządzi III (3,4/13) - serial dok. Polska 15
10:00 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (3, 4) - reality show
11:25 Ugotowani (11, 12)
13:30 Kuchenne rewolucje (8, 7) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (9)
16:40 Jestem z Polski IX (5,4)
18:45 Kuchenne rewolucje (5) - reality show Polska 2025
20:50 Babski biznes (8/8)
21:50 Jestem z Polski IX (15,1)
23:45 Hotel Paradise (17)
00:45 Apetyt na miłość (9)

TVN TURBO

08:15 DeFacto (12, 13)
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4949)
18:15 Wojny samochodowe (5)
19:15 Gadżet 4.0 (1) - mag.
19:45 Ciężarówką przez Indie
20:45 Naprawy nie do naprawy (1) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3/16) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4949)
22:20 Wojny samochodowe (6)

BBC FIRST

08:45 Lewis IV (4/8)
09:40 Ojciec Brown VII (1/10)
10:40 Śmierć pod palmami XV
11:45 Ludwig (3/6) - miniserial
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown (5/10)
15:50 Lewis IV (4/8)
16:50 My Life is Murder IV
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (8,3/8) - serial kryminalny
22:05 Blackshore (1,2/6)
00:10 Zabójcze arcydzieła (2/6) - serial krym. Irlandia 25
01:10 Śmierć pod palmami III

FX

08:15 Dr House V (17/23)
09:10 Kości X (19,20/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (20/22)
11:55 FBI II (5,6/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych (9,10/10)
15:35 Agenci NCIS (17,18/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (21/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (21,22/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (9,10/17)
22:00 Tropiciel III (8)
22:55 Szklana pułapka II II - film akcji USA 1990

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży (2/13) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:00 Tu jest pięknie VIII (8/8)
12:45 Wielkanoc palce lizać
13:15 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
13:55 House Hunters (4, 5)
15:05 Mieszkanie na miarę III
17:00 Zróbmy sobie dom (4)
18:00 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
19:55 Zgłoś remont (1)
20:55 Dorota was urządzi V
22:25 House Hunters (4—7)

BBC LIFESTYLE

11:55 Wielkie brytyjskie wypieki (9, 10) - program rozrywk.
14:10 Hiszpański remont Amandy i Alana (4)
14:45 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (12) - reality show
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6)
18:45 Mistrzowie ceramiki (4)
19:45 Wielkie australijskie wypieki V (1) - serial dok.
21:00 Hiszpański remont Amandy i Alana (7, 8)
22:15 Sekrety kobiecego orgazmu - film dok. Wlk. Bryt. 2023

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (7,8/24)
08:55 Przyjaciele VIII (23,24,1—4/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (5—10/24)
14:30 Dwóch i pół IV (9—12/24) - serial kom. USA 06
16:30 Przyjaciele IX (5—10/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (11—16/24) - serial kom. USA 2019, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (5,6)
23:05 Comedy Club (12, 1)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (6/13)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex VII (10)
09:30 Rodzinka.pl II
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo III (4/13)
11:30 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXV (4)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (5) - felieton
13:35 Ojciec Mateusz XXIV (9,10) - serial krym. Polska 20
15:30 Komisarz Alex VII
16:25 Na sygnale (32)
17:30 Ranczo III (5,6/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXIV (11,2) - serial krym. Polska 20
21:30 Ranczo III (7,8/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (13)

CANAL+ KUCHNIA

12:25 Jamie Oliver (3/4)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania — kuchnia meksykańska (9) - mag.
14:55 Zgrillowani (3, 4)
15:50 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (3, 4)
16:40 Jakubiak rozgryza... (6)
17:05 Jamie Oliver (17, 1)
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (1, 2) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (2, 3) - magazyn
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (5)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (10/26)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2, 3)
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI (11/13)
22:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (2/6) - serial dok.
22:55 Cuda z drewna (5/12)

PLANETE+

13:45 Planeta Kalifornia (1/2)
14:50 Dzikie psy - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją - serial dokumentalny
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (33—36)
18:15 Mam zamek III (3)
18:45 Premiera: Mam zamek III
19:15 Ogień. Azjatycka tradycja (3/4) - serial dok.
19:45 Liban 1982 - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (5/7) - serial dok.
22:00 Premiera: Niewolnicy Kanału Panamskiego - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (7/10)
10:00 Klan z Alaski III (16/32)
11:00 Potwór z Alaski (5/8)
12:00 Od samochodu do domu
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (10/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Turcji
18:00 Operacja: LOT (5)
19:00 Złomowisko PL (3,4)
21:00 Nic do zgłoszenia IV (4/8)
22:00 Od samochodu do domu II (2) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji
00:00 Gorączka złota XVI

TVP HISTORIA

10:00 Dziewczyny z jednej celi. Więźniarki - film dok.
11:35 Odkryć tajemnicę VII
12:35 Starożytne mocarstwa
13:35 Królowie (62)
14:10 Czterej pancerni i pies
15:15 Sensacje XX wieku
17:15 Czas honoru II (9/13)
18:20 Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany - film dok.
19:20 Królowie (21)
20:00 07 zgłoś się (3)
21:20 Narodziny nazizmu II
22:20 Myśliciele — sylwetki polskie - serial dok. Polska 23
22:30 Kroniki Hitlera (5/13)

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (8)
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Starożytny Egipt: kosmiczna ingerencja? (3)
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (9/11)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (7) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (3/6) - serial dok.
18:10 Na lodowym szlaku XII
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (16,3/18)
23:55 Jak to wyjaśnić III

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Skarby Tutanchamona
17:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (2/3) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (4/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (1/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Katastrofa w przestworzach XXV (1)
22:00 Premiera: Ikony lotnictwa (2) - serial dok.

FOCUS TV

08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki (2/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS (2) - serial dok.
16:00 Kryptonim szef — celebryci (6,4/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Krwawe pieniądze: tajemnice gospodarki nazistów - serial dok. Francja 2020
22:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS - serial dok. USA 21
00:00 Starożytni kosmici XV

BBC EARTH

08:10 Błękitna Planeta II (5/7)
09:15 W okowach mrozu V (1)
11:15 Najwspanialsze rzeki świata II (1/3) - serial dok.
12:25 Błękitna Planeta II (5/7)
13:30 Zjawiskowa Ziemia (3/4)
14:35 W okowach mrozu XI
15:35 Życie na pustkowiu VIII
16:35 Program rozrywkowy
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (1/3) - serial dok.
18:40 Małe wielkie podróże
19:45 Ziemia (3/5) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Program rozrywkowy

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 Dziki Zachód (4/6)
11:55 Tajne bazy nazistów IV
12:55 Podziemna armia
13:55 II wojna światowa: cena imperium (2/13) - serial dok.
15:05 Historia sprawiedliwości (4) - serial dok. Kanada 25
16:00 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (2/6)
17:00 Dziki Zachód (4/6)
18:00 Tajne bazy nazistów IV
18:55 Projekt Manhattan: w kolorze - film dok.
20:00 Naziści: korzenie zła
21:55 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3,1/4)
23:55 Wszystko, co zobaczyli

eprasa.pl c5e8f4cc0e

WTOREK 31.03

Od A do Z

57 SEKUND ★★
film s.f., USA 2023, reż. Rusty Cundieff, wyk. Morgan Freeman, Josh Hutcherson, Greg Germann
23:50 | tv puls
Zdarta płyta: bloger, który dotarł do guru współczesnej technologii (Morgan Freeman, a jakże), wchodzi w posiadanie pierścienia dającego możliwość cofnięcia się w czasie o niespełna minutę.

BARABASZ ★★
film biblijny, Włochy/USA 2012, reż. Richard Fleischer, wyk. Anthony Quinn, Silvana Mangano, Vittorio Gassman
23:15 | tvp 1
Billy Zane zamiast Anthony'ego Quinna z klasycznego filmu z początku lat 60.: biblijny złoczyńca ukrzyżowany wraz z Chrystusem – i uniewinniony – doznaje iluminacji.

EGZORCYSTA PAPIEŻA ★★★
horror, USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery, Nicholas D. Johnson, wyk. Russell Crowe, Daniel Zovatto, Alex Essoe
23:35 | polsat
Inspirowana życiem i zapiskami ojca Gabrielle'a Amorotha, autentycznego egzorcysty watykańskiego, opowieść o kapłanie, zmagającym się z demonem, który opętał 10-letniego chłopca. Plus Russell Crowe.

FOXCATCHER ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell, Channing Tatum, Mark Ruffalo
21:35 | cinemax
Na faktach: Steve Carrell na poważnie jako John du Pont – amerykański milioner, który próbując przekuć swoje nadmierne ambicje w rzeczywistość założył ośrodek treningowy dla zapaśniczej kadry USA.

KWIAT WIŚNI I CZERWONA FASOLA ★★★★
dramat obycz., Japonia/Francja/Niemcy 2015, reż. Naomi Kawase, wyk. Kirin Kiki, Masatoshi Nagase, Kyara Uchida
21:25 | tvp kultura
Właściciel małej naleśnikarni przyjmuje do pracy starszą panią, nieświadomie podejmując jedną z najważniejszych decyzji w swoim życiu – interes kwitnie, a jego życie nabiera intensywności.

Nieukończony film

21:00 | canal+ premium
★★★★

· FOT. YINGFILMS PTE. LTD., ESSENTIAL FILMPRODUKTION GMBH

W 2019 roku ekipa filmowa wraca do Wuhan, gdy dokończyć po 10 latach przerwy gejowski melodramat. Gdy wreszcie krystalizuje się koncepcja i można zacząć zdjęcia na nowo, zaczyna się covid i lockdown.

MYZ

DRAMAT OBYCZ.
SINGAPUR/NIEMCY/USA 2024, REŻ. YE LOU, WYK. HAO QIN, XIAORUI MAO, XI QI

MOTYLEM JESTEM, CZYLI ROMANS CZTERDZIESTOLATKA ★★
komedia, Polska 1976, reż. Jerzy Gruza, wyk. Andrzej Kopiczyński, Anna Seniuk, Irena Jarocka
20:00 | kino polska
Kinowa kontynuacja popularnego serialu: inżynier Karwowski wśród gwiazd show–biznesu. Plus Irena Jarocka w jedynej roli filmowej. Sympatyczne wspomnienie średniego Gierka.

OCHRONIARZ ★★
film akcji, USA 2017, reż. Alain Desrochers, wyk. Antonio Banderas, Ben Kingsley, Liam McIntyre
22:00 | tv puls
Antonio Banderas jako były agent specjalny na posadzie nocnego stróża, który roztacza opiekę nad jedenastolatką uciekającą przed gangsterami, przeciwko którym ma zeznawać w sądzie. Rutyna, niestety.

OSTATNIA BATALIA ELLEN COLE ★★★
film przyg., USA 2023, reż. Clif Prowse, Derek Lee, wyk. Lin Shaye, Liz Caribel Sierra, Craig Tate
20:00 | cinemax
Gdy deweloper odkrywa, że na drodze do realizacji jego projektu stoi staruszka, która nie chce odsprzedać ziemi, każe ją przepędzić. Ale pani, niegdyś płatna zabójczyni, przepędzić się nie da.

PIERWSZA SPRAWA ★★
dramat obycz., Francja 2023, reż. Victoria Musiedlak, wyk. Noée Abita, Anders Danielsen Lie, Alexis Neises
23:45 | hbo
Wkrótce po ukończeniu studiów prawniczych dziewczyna zostaje poproszona przez dziewiętnastolatka z sąsiedztwa o pomoc prawną po tym, kiedy w jego mieszkaniu znaleziono ciało zamordowanej kobiety.

PODWÓJNA TOŻSAMOŚĆ ★★
film sens., USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker, Laurence Fishburne, Olivia Wilde
22:20 | ale kino+ hd
Były komandos po przejściach dostaje drugą szansę: opuści więzienie, jeśli przyjmie tożsamość dilera, który ma szansę dotrzeć do narkotykowego bossa, poszukiwanego przez prawo.

PRZYBYSZ Z DALEKA ★★★
western, USA 1996, reż. Charles Haid, wyk. Ed Harris, Amy Madigan, Henry Thomas
22:00 | warner tv
Poezja pogranicza wyczytana z kart Zane'a Greya: młodziutką dziedziczkę ojcowskiego rancza, która weszła w konflikt z zaborczym sąsiadem, wspiera jeździec znikąd. Plus Amy Madigan i Ed Harris.

RAPORT PELIKANA ★★
thriller, USA 1993, reż. Alan J. Pakula, wyk. Denzel Washington, Julia Roberts, Sam Shepard
19:10 | warner tv
Julia Roberts i Denzel Washington na tropie spisku, wymierzonego przez CIA w ostatnich sprawiedliwych establishmentu. Szkoda czasu na kino według scenariusza gry komputerowej.

SKOK STULECIA II ★★★
film sens., USA/Kanada/Hiszpania 2025, reż. Christian Gudegast, wyk. Gerard Butler, O'Shea Jackson Jr., Evin Ahmad
22:45 | canal+ premium
Do ilu razy sztuka? Gerard Butler planuje wielki skok na światową giełdę diamentów, mając za przeciwnika wyspecjalizowany gang złodziei diamentów, ukrywający się pod kryptonimem Pantera.

W BLASKU EKRANU ★★★
horror, USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Jane Schoenbrun, wyk. Justice Smith, Brigette Lundy-Paine, Ian Foreman
22:00 | hbo
U schyłku lat 90. XX wieku dwoje zagubionych nastolatków nawiązuje relację, której osią jest nadawany nocą mroczny serial fantasy, kształtujący spojrzenie pary na otaczającą ją rzeczywistość.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

TVP1

08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam
09:00 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex (2)
11:00 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Program rolny
12:50 Norwegia. Zew natury
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (495)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5881)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:25 Studio piłki nożnej

20:35 **Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Świata strefy UEFA**: Baraż – finał (na żywo)
23:15 **Barabasz (Barabbas)** ** - film biblijny Włochy/USA 2012, reż. Richard Fleischer, wyk. Anthony Quinn (145 min)
01:40 **O północy w Paryżu (Midnight in Paris)** **** - komedia romantyczna USA/Hiszpania/Francja 2011, reż. Woody Allen, wyk. Owen Wilson (105 min)

TVP2

05:25 M jak miłość
06:20 Przystań nad Biblią
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7510) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7510) - mag. Polska 2026
11:40 Rosół polski (29)
12:15 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2177)
13:15 Panna młoda (25)
14:05 Va banque (1037)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (128)
16:00 Koło fortuny (2178)
16:35 Familiada (3063)
17:20 Panna młoda (26)
18:15 Va banque (1038)
18:50 Jeden z dziesięciu (17)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (129)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1655)
20:55 **M jak miłość**
21:55 **Na sygnale**
22:25 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:25 **Tonia** - dramat obycz. *** Polska 2023, reż. Marcin Bortkiewicz, wyk. Adam Bobik (90 min)
00:55 **Marzec '68** - dramat *** obyczajowy Polska 2022, reż. Krzysztof Lang (135 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (30,31) - serial fabularno-dokumentalny
09:30 Trudne sprawy XXI (27,28/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (43—45/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (20)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5868)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (21) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (22) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (16) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (331)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (78)

20:30 **Farma** (182) - reality show Polska 2025
21:30 **Ninja vs Ninja** (84) - show Polska 2025
23:35 **Egzorcysta papieża (The Pope's Exorcist)** *** - horror USA/Hiszpania/Wlk. Bryt. 23, reż. Julius Avery, Nicholas D. Johnson (140 min)
01:55 **Nie oddychaj 2 (Don't Breathe 2)** *** - thriller USA 2021, reż. Rodo Sayagues, wyk. Stephen Lang, Madelyn Grace (130 min)

TVN

05:10 Kto was tak urządził?
05:35 Uwaga! (7960)
05:50 Ukryta prawda (10/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karpielówka", Warszawa 28 (2) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5671)
11:20 Doradca smaku (6)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Kwadratowy talerz", Wrocław XVII (7)
12:35 Kuchenne rewolucje 31 (10) - reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (18,19/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (33/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (22) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (22) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7961) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (10) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Skok na głęboką wodę** (5) - reality show
22:40 **Kuba Wojewódzki** (5) - talk-show Polska 26
23:40 **Superwizjer** (1340)
00:15 **Obecność 3: Na rozkaz diabła (The Conjuring: The Devil Made Me Do It)** HD *** - horror USA 2021, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson (150 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (4,5/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (12,14/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości (88) - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (10) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (21,22) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **W odwecie za śmierć (Born to Raise Hell)** ** - thriller USA 2010, reż. Lauro Chartrand, wyk. Steven Seagal (120 min)
22:00 **Ochroniarz (Security)** ** - film akcji USA 2017, reż. Alain Desrochers, wyk. Antonio Banderas, Ben Kingsley (110 min)
23:50 **57 sekund (57 Seconds)** ** - film s.f. USA 2023, reż. Rusty Cundieff, wyk. Morgan Freeman (125 min)
01:55 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (13,40,41/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (56,13,14/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi (50/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (12) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (12) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (21/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (27/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 **Hotel Paradise** (18) - real tv Polska 2026
21:00 **Ostatni skaut (The Last Boy Scout)** *** - film sens. USA 1991, reż. Tony Scott, wyk. Bruce Willis, Damon Wayans, Chelsea Field (135 min)
23:15 **Smętarz dla zwierząków (Pet Sematary)** *** - horror USA/Kanada 2019, reż. Kevin Kölsch, Dennis Widmyer (130 min)
01:25 **Hotel Paradise** (17)
02:30 **Żyjąc z potworem V**

MEZZO

10:10 Intermezzo
10:30 Hector Berlioz: Potępienie Fausta - opera Monaco 2022
12:45 Intermezzo
13:15 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Dalia Stasevska, Bruce Liu - muzyka klasyczna
14:50 Steinway & Sons
15:05 Lucas Debargue w Filharmonii Paryskiej
17:00 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia
18:55 B'Rock Orchestra, René Jacobs: Bach, Pergolesi
20:30 Pyotr Ilyich Tchaikovsky, Alfred Shnitke, Cat Stevens: Anna Karenina - balet Niemcy 2022
23:05 Brahms: Trio na klarnet, fortepian i wiolonczelę – Wenzel Fuchs, Jelena Baszkirowa, Dietmar Schwalke

PULS 2

11:10 Gigantozaur (17,18/26)
11:30 Dinopociąg (22/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (5,4/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (9,5/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (25,26/52)
17:40 Świnka Peppa II (32/52)
17:45 Bing (75,76/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (22/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (14)
20:00 Dzielnica strachu X (14)
21:00 Przepis na zbrodnię
22:00 Dzielnica strachu X (13)
23:00 Hotel Artemis - film sens. Wlk. Brytania/USA 2018
01:00 Dzielnica strachu X (11)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (19/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (6,7/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (22,14) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (22)
12:55 Trudne sprawy XXI (10,11,12/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (54, 55)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (21,22) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (18) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (18)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (18) - serial krym.
22:40 Purpurowe rzeki - thriller Francja 2000
00:50 Love Island III (12)

METRO

07:50 Sekrety życia (6/40)
08:45 Szpital (43,44/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (17/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi (107/143) - telenowela
15:40 The Floor (7, 8)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (4/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka VII (9,10) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni II - serial kryminalny Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (10/22) - serial krym. USA/Kanada 2011
00:15 The Traitors. USA (6)
01:20 Ach, ten ślub! (9)
02:20 Anka testuje internety (9) - magazyn Polska 2024

eprasa.pl c5e8f4cc0e

WTOREK 31.03

STOPKLATKA DVB T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (12)
09:00 Robert Makłowicz (121, 181) - magazyn
10:55 Wojny magazynowe: Kanada (8,9/12)
11:55 Wojny kontenerowe (3,4/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (7,3,1/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (2,3/22) - serial sens. USA/Kanada 1985, wyk. Richard Dean Anderson
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (12/12)
19:10 Wojny kontenerowe (12,13/16) - serial dok.
20:00 Jennifer 8 - dramat ★★ krym. Kanada/USA/Wlk. Brytania 1992, reż. Bruce Robinson, wyk. Andy Garcia, Uma Thurman, Lance Henriksen, John Malkovich, Kathy Baker (160 min)
22:40 Kryptonim Banshee (Code Name Banshee) ★ - film sens. USA 2022, reż. Jon Keeyes, wyk. Antonio Banderas, Jaime King, Tommy Flanagan, Catherine Davis, Keil Wayne Pyle (260 min)

KINO POLSKA

08:05 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (4/8)
08:40 Polska Kronika Filmowa 48B/66 - film dok. Polska 1966
08:50 To nie ze mną II (10)
09:20 Rachunek szczęścia
11:00 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przyg. Polska/Czechosł. 1988
12:50 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosł. 1988
14:25 Wierna rzeka - melodramat Polska 1983, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Małgorzata Pieczyńska, Olgierd Łukaszewicz
17:15 Pogranicze w ogniu (6,7)
20:00 Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka - komedia Polska 1976, reż. Jerzy Gruza, wyk. Andrzej Kopiczyński, Anna Seniuk, Irena Jarocka, Irena Kwiatkowska
21:55 Skrzydlate świnie - film obycz. Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki
23:55 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki
01:55 Hiacynt - dramat krym. Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski

ALE KINO+

09:30 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (45 min)
10:15 Bestia II (1,2/6)
12:15 Vera (3/4) - serial krym.
14:05 Winnetou III: Ostatnia walka ★★★ - western Niemcy/F/Włochy/Jugosławia 65 (120 min)
16:05 Opera! (The Opera! Arie Per Un'eclissi) ★★★ - musical Francja/Włochy 2024, reż. Paolo Gep Cucco, Davide Livermore (135 min)
18:20 Vera (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) ★★ - film kryminalny USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2020, reż. Danis Tanović, wyk. Jeffrey Dean Morgan (130 min)
22:20 Podwójna tożsamość (The Death and Life of Bobby Z) ★★ - film sens. USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker (115 min)
00:15 Mauretańczyk (The Mauritanian) ★★★★ - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Kevin Macdonald, wyk. Tahar Rahim, Jodie Foster (135 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (7/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich
13:50 Święty interes - komedia Polska 2010, reż. Maciej Wojtyszko
15:40 Godzilla - film sensacyjny USA/Japonia 1998
18:35 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019
21:00 21 Jump Street - komedia sensacyjna USA 2012, reż. Phil Lord, Christopher Miller
23:25 It Ends With Us - dramat obycz. USA 2024, reż. Justin Baldoni, wyk. Blake Lively

KINO TV

07:30 Kojak II (23/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
11:00 Poirot VI (4/4)
13:10 Panna Marple II (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
17:50 Poirot II (1,2/10)
20:00 Czarny pies - film sens. USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 98, reż. Kevin Hooks, wyk. Patrick Swayze
21:55 Fenomen - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
00:35 Bałkańska vendetta - film sens. USA 2017, wyk. Jean-Claude Van Damme

TVP KULTURA DVB T

08:20 Dobry tytuł (41)
09:00 Pogranicze w ogniu (24) - serial sens.
10:10 Kamizelka - film krótkom. Polska 71 (55 min)
11:05 Party przy świecach ★★★ - komedia Polska 80, reż. Antoni Krauze (70 min)
12:15 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
12:50 Dobre strony (11)
13:20 Hala odlotów (54)
14:20 Lalka - dramat obycz. ★★★ Polska 68, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Mariusz Dmochowski (165 min)
17:05 Chłopi (1/13)
18:10 Mody Polskie (5)
18:50 Życie to coś pięknego - film dok. Polska 2020
20:00 Noc czerwcowa - spektakl teatralny Polska 2001, reż. Andrzej Wajda, wyk. Grażyna Szapołowska
21:25 Kwiat wiśni i czerwona fasola (Sweet Bean) ★★★★ - dramat obycz. Japonia/Francja/Niemcy 15, reż. Naomi Kawase, wyk. Kirin Kiki (130 min)
23:35 Bez stałego adresu – Bob Dylan - film dok.
01:50 W poszukiwaniu dobrego filmu (38)

WARNER TV

07:35 J.A.G VI (23/24)
08:30 Bajer z Bel-Air V
09:30 Za głosem serca
10:35 Pełna chata II (19,20/22)
11:35 J.A.G. VI (24,24/24)
13:25 Bajer z Bel-Air V
15:25 Pełna chata II
17:30 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996
19:10 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
22:00 Przybysz z daleka - western USA 1996
23:55 San Andreas - film katas. USA/Australia 2015

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (7,8/21)
09:30 Niania w Nowym Jorku - komedia romant. USA 2007
11:55 Mama i ja - komedia USA 2012, reż. Anne Fletcher
14:00 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
17:25 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
20:00 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy
22:30 Straszny film III - komedia USA/Kanada 2003
00:00 Ojciec chrzestny - film sens. USA 72, reż. Francis Ford Coppola, wyk. Marlon Brando

HBO

09:00 Obóz wspomnień ★★ - komedia USA 24 (95 min)
10:35 Nieoczekiwane szczęście ★★ - film obycz. USA 2023 (85 min)
12:00 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (6)
12:45 Christmas in the Spotlight ★★ - komedia romantyczna USA/Indie 2024 (85 min)
14:10 Romans pachnący drewnem ★★★ - romans USA 2024 (85 min)
15:35 Gerta Schnirch (1) ★★★ - dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (85 min)
17:00 Gerta Schnirch (2) ★★★ - dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (90 min)
18:30 The Last Showgirl ★★★ - dramat obyczajowy USA 2024 (90 min)
20:00 Gorąca rywalizacja (1/6) - serial obycz.
20:55 Ród smoka (7/10)
22:00 W blasku ekranu ★★★ - horror USA/Wlk. Brytania 2024 (105 min)
23:45 Pierwsza sprawa - dramat obycz. F 23 (105 min) ★★
01:30 30 dni mroku - horror ★★★ USA/Nowa Zelandia 2007 (115 min)

CINEMAX

12:50 Biały budynek - dramat obycz. Kambodża/F/Chiny 21
14:25 Rivière - dramat obycz. Szwajcaria/Francja 2023
16:10 Niemcy - dramat obycz. Argentyna/Niemcy/Hiszp. 23
17:35 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018
20:00 Ostatnia batalia Ellen Cole - film przyg. USA 2023
21:35 Foxcatcher - dramat obyczajowy USA 2014
23:50 Ingeborg Bachmann – Wyprawa na pustynię - film biograficzny Szwajcaria/Austria/Niemcy/Luks. 2023

ROMANCE TV

10:40 Tak łatwo się nie umiera - komedia Niemcy 2019
12:30 Rosamunde Pilcher: Mężczyzna moich marzeń - film obycz. Niemcy/Austria 07
14:25 Wiza do miłości - komedia USA 24, reż. Brian Brough
16:15 Rodzina Andersów (1/4)
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Rosamunde Pilcher: Pióra na wietrze - romans Niemcy/Austria 2003
21:50 Rosamunde Pilcher: Pralinki na śniadanie - film obyczajowy Niemcy 2019
23:45 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

09:00 Moje pieczone kurczaki ★★★ - film obycz. Polska 2002 (65 min)
10:05 Łapu-Capu
10:10 Heidi ratuje rysia ★★★ - film anim. Niemcy/Hiszp./Belgia 25 (80 min)
11:30 Pieniądze to nie wszystko ★★★ - komedia Polska 2000 (105 min)
13:15 The Office PL (9,10/12)
14:15 Hollywoodgate
15:50 Making of C+
16:00 Notting Hill ★★★ - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1999, reż. Roger Michell (120 min)
18:00 Łapu-Capu
18:05 Ultimatum Bourne'a ★★★★ - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
20:00 Spartakus: Dom Azura (1/10) - miniserial USA 2025
21:00 Nieukończony film ★★★★ - dramat obycz. Singapur/Niemcy/USA 2024 (105 min)
22:45 Skok stulecia II ★★★ - film sens. USA/Kanada/Hiszpania 2025 (130 min)
00:55 June i John ★★ - komedio-dramat Francja 2025, reż. Luc Besson (90 min)

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (22/26)
11:50 Magda M. II (1,2)
13:50 Teraz albo nigdy! III (1)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Artystki (4)
16:55 Dennis rozrabiaka - komedia USA 1993
19:00 Szpital św. Anny (2/26)
20:00 Sherlock Holmes: Gra cieni - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2011
22:50 Zaginione miasto - komedia sensacyjna USA 22, reż. Adam Nee, Aaron Nee

AMC

08:45 W 80 dni dookoła świata (1,3/3) - serial przygodowy
14:25 10.5: Apokalipsa (1) - film katas. USA/Albania 2006
16:05 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
17:50 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
19:40 Operacja Kondor - komedia sensacyjna Hongkong 91, reż. Jackie Chan
22:00 Domowe piekło - horror USA 2008, reż. Eric Red
23:55 Życie przed oczami - dramat obycz. USA 2007
01:35 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder

eprasa.pl c5e8f4cc0e

AXN

08:15 Agenci NCIS XI (20/24)
09:15 Castle IV (8,9/23)
11:15 Detektyw Monk III (5,6/16) - serial krym. USA 05
13:15 Rekrut VII (13,14/18)
15:10 FBI: International III (10,11/13) - serial akcji
17:10 Castle IV (10,11/23)
19:10 FBI II (16,17/19)
21:05 Rekrut VII (15/18) - serial krym. USA 2025
22:05 Walker: Strażnik Teksasu III (8/13) - serial krym.
23:00 Castle IV (10,11/23)
00:40 FBI II (16/19)

EPIC DRAMA

08:05 Lekarze na start
08:50 Agenci NCIS XVII (3/20)
09:45 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (6/6)
10:45 Poirot XII (2/4)
12:40 Lekarze na start
13:30 Agenci NCIS XVII (3/20)
14:20 Panna Scarlet V (5/6)
15:30 Dalgliesh III (3/6)
17:30 Poirot XII (3/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVII (4,5/20) - serial krym. USA 19
22:00 Niebezpieczne związki
23:05 Jane Eyre (2/4)
00:15 Kobiety na wojnie (2/8)
01:20 Lekarze na start

TVN STYLE

08:30 Dorota was urządzi III (5,6/13) - serial dok. Polska 15
10:00 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (5, 6) - reality show
11:25 Ugotowani (13, 14)
13:30 Kuchenne rewolucje (10, 9) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (10)
16:40 Jestem z Polski IX (7,6)
18:45 Kuchenne rewolucje (6) - reality show Polska 2025
20:50 Ostre cięcie (2) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski X (3)
23:45 Hotel Paradise (18)
00:45 Apetyt na miłość (10)

TVN TURBO

08:45 Najdziwniejsze samochody świata (4) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4950)
18:15 Z drugiej ręki (9) - mag.
19:00 Moto kombat (5) - mag.
19:45 Moto Fachury (5) - mag.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (2) - mag.
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (4950)
22:20 Wojny samochodowe (7)

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (5/8)
09:40 Ojciec Brown VII (2/10)
10:45 Śmierć pod palmami III
11:50 Ludwig (4/6) - miniserial
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown (6/10)
15:50 Lewis IV (5/8)
16:50 My Life is Murder IV
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (1/8) - serial kryminalny
21:00 Zabójcze arcydzieła
22:00 Blackshore (3,4/5)
00:05 My Life is Murder II
01:00 Śmierć pod palmami IV

FX

09:10 Kości X (21,22/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (21/22)
11:55 FBI II (6,7/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych II (1,2/10)
15:35 Agenci NCIS (19,20/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (22/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (23,24/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12/17)
22:00 9-1-1 IX (4)
22:55 Byliśmy żołnierzami - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży (4/13) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:05 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
12:50 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (6)
14:30 Wielkanoc palce lizać
15:05 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Zróbmy sobie dom (4)
19:05 Zgłoś remont (1)
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota was urządzi V
22:30 House Hunters (8—11)

BBC LIFESTYLE

09:15 Ekskluzywne hotele
11:30 Wielkie brytyjskie wypieki
12:35 Wielkie australijskie wypieki V (1) - serial dok.
13:55 Hiszpański remont Amandy i Alana (6)
14:35 Mistrzowie ceramiki (10)
15:40 Zapraszam do stołu (13)
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (7, 8)
18:45 Mistrzowie ceramiki (5)
19:45 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
21:00 Winnice Australii i Gary Barlow (4) - serial dok.
22:00 Kulisy looksmaxingu
23:05 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (11,12/24)
08:55 Przyjaciele IX (5—10/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (11—16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IV (13—16/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IX (11—16/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (17—22/24) - serial kom. USA 2019, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (7,8)
23:05 Comedy Club (2, 3)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (8/13)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex VII
09:30 Rodzinka.pl II
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo III (5/13)
11:25 M jak miłość
12:25 Pan Mama (17/20)
13:00 Zaraz wracam
13:35 Ojciec Mateusz XXIV (10,11) - serial krym. Polska 20
15:30 Komisarz Alex VII (12)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (6,7/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (13,3) - serial krym. Polska 19
21:30 Ranczo III (8,9/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXV
00:30 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

12:25 Jamie Oliver (4/4)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania — kuchnia meksykańska (10) - mag.
14:55 Zgrillowani (4, 5)
15:50 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (4, 5)
16:40 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (7)
17:05 Jamie Oliver (18, 2)
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (2, 3) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (3, 4)
20:15 Jamie gotuje w Gruzji
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (6)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (11/13)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI
22:00 Pokochaj lub sprzedaj — Wielka Brytania (8)
22:55 Wiejskie domy do liftingu (9) - reality show

PLANETE+

12:35 Rok z dziką przyrodą
13:45 Wielka ucieczka chińskich słoni - film dok.
14:50 Dzikie psy - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją - serial dok. Francja 22
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (37—40)
18:15 Świat z góry XII
19:00 Alfred Hitchcock — mistrz suspensu - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (7/7) - serial dok.
21:50 Krótka historia miłości
23:05 Życie i śmierć z kosmosu

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski III (17/32)
11:00 Potwór z Alaski (6/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (2/6) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (16/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (15,16/20)
18:00 Operacja: LOT (6)
19:00 Złomowisko PL II (1,2)
21:00 Najszybsze pościgi Ameryki (6/6) - serial dok.
22:00 Jesus, brytyjski król kokainy (2/2) - serial dok.
23:00 Bimbrownicy XIV (5)

TVP HISTORIA

11:30 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
12:30 Narodziny nazizmu II
13:30 Niezwykłe historie Biało-Czerwonych (7)
13:50 Królowie (63)
14:25 Czterej pancerni i pies
15:25 Sensacje XX wieku
17:25 Czas honoru II (10/13)
18:20 O zwierzętach i ludziach
19:30 Królowie (22)
20:05 07 zgłoś się (4)
21:25 Nieznana wojna na Północy (2/6) - serial dok.
22:25 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (5/10) - serial dok.

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Tajne akta UFO: nowe otwarcie (1/8) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (14/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (8) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (4/6) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (7/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (2/11)
22:00 Klątwa Wyspy Dębów XIII (11) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów II
16:00 Skarby Tutanchamona
17:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (3/3) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (5/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (6/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (3/10) - serial dok.
21:00 Sekrety Strefy 51
22:00 Krwawe zagadki przeszłości (2/8) - serial dok.
23:00 Tajemnicze wyspy

FOCUS TV

08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIV
12:00 Superfabryki (3/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS - serial dok. USA 21
16:00 Kryptonim szef — celebryci (3,9/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Krwawe pieniądze: tajemnice gospodarki nazistów - serial dok. Francja 2020
22:00 I wojna światowa w liczbach (1,2/6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XV

BBC EARTH

11:15 Najwspanialsze rzeki świata II (2/3) - serial dok.
12:20 Błękitna Planeta II (6/7)
13:25 Zjawiskowa Ziemia (4/4)
14:30 W okowach mrozu XI
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Mroczne dzieje Pompejów (2) - serial dok.
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (2/3) - serial dok.
18:40 Małe wielkie podróże
19:45 Królestwo zwierząt
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Jenningsowie kontra Alzheimer - film dokumentalny

POLSAT VIASAT HISTORY

12:50 Podziemna armia
13:50 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
14:55 Naziści: korzenie zła (8)
15:55 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4)
16:55 Naziści: ściśle tajna nauka (5) - serial dok.
17:55 Tajne bazy nazistów IV
18:55 Hiroszima: za kulisami
20:00 Naziści: korzenie zła (7)
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2/4)
23:10 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)

eprasa.pl c5e8f4cc0e

ŚRODA 1.04

Od A do Z

CIVIL WAR ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024, reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny
22:40 | canal+ premium
W obliczu wojny domowej, jaka toczy się w USA przyszłości, grupa dziennikarzy przedziera się z Nowego Jorku do Waszyngtonu, by zdążyć przeprowadzić wywiad z prezydentem, zanim zostanie obalony.

DWÓCH MĘŻCZYZN W MIEŚCIE ★★
dramat obycz., Francja/Belgia/Algieria/USA 2014, reż. Rachid Bouchareb, wyk. Forest Whitaker, Harvey Keitel, Ellen Burstyn
23:40 | cinemax
Zwolniony warunkowo po 18 latach przechodzi na islam i próbuje rozpocząć nowe życie, w czym skutecznie przeszkadzają duchy przeszłości. Na szczęście, z nieoczekiwaną pomocą zjawia się pani kurator.

HALLOWEEN ★★★
horror, USA 2007, reż. Rob Zombie, David Gordon Green, wyk. Malcolm McDowell, Brad Dourif, Tyler Mane
21:50 | cinemax
Rob Zombie próbuje remake'u kultowego dzieła Johna Carpentera w chichotliwym stylu obecnej dekady i zaciera koszmarne wrażenie, jakie zostało po siedmiu (!) chybionych sequelach.

IMMORTALS. BOGOWIE I HEROSI ★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania/Kanada 2011, reż. Tarsem Singh, wyk. Henry Cavill, Mickey Rourke, Freida Pinto
23:00 | tv puls
Szalony władca Hyperion rusza na podbój Grecji, by zdobyć łuk Aresa i zawładnąć światem. Czy powstrzyma go waleczny Tezeusz cieszący się zaufaniem Zeusa? Niekoniecznie.

KONTAKT ★★★
film s.f., USA 1997, reż. Robert Zemeckis, wyk. Jodie Foster, Matthew McConaughey, James Woods
19:05 | warner tv
Jodie Foster szuka w kosmosie śladów życia i inteligencji. Solidne s.f. dla myślących, wbrew kinu efektów specjalnych, choć ich nie pozbawione.

Nieznajomi z pociągu

22:00 | warner tv
★★★★★

· FOT.BE&W

Wielki Hitchcock czyta Patricię Highsmith w ujęciu scenarzysty Raymonda Chandlera: przysługa za przysługę – śmierć za śmierć. Arcydzieło gatunku dla konesera, dla każdego – kawał kina chwytającego za gardło.
MYZ

THRILLER
USA 1951, REŻ. ALFRED HITCHCOCK, WYK. FARLEY GRANGER, RUTH ROMAN, ROBERT WALKER

KRÓL ZŁODZIEI ★★
film krym., Wlk. Brytania/Belgia/USA 2018, reż. James Marsh, wyk. Michael Caine, Olivia Le Andersen, Tom Courtenay
21:20 | tvp 1
Drugi raz, po „Skoku na Hatton Garden", o tym samym: gang emerytowanych włamywaczy dokonuje zuchwałego skoku, ale gdy przychodzi do dzielenia ogromnego łupu, budzą się uśpione przez lata upiory.

NOE: WYBRANY PRZEZ BOGA ★★★
film przyg., USA 2014, reż. Darren Aronofsky, wyk. Russell Crowe, Jennifer Connelly, Ray Winstone
20:00 | tv puls
Pełna epickiego rozmachu ekranizacja biblijnej przypowieści o potopie: Russell Crowe jako Noe, który na polecenie Boga buduje arkę, dzięki której uda się ocalić życie na Ziemi.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
20:00 | kino polska
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

POCAŁUNEK ŚMIERCI ★★★
dramat krym., USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso, Samuel L. Jackson, Nicolas Cage
20:00 | stopklatka
Sam wobec zła: w wyniku pechowego splotu okoliczności były więzień zostaje policyjnym informatorem, na którym szuka zemsty przestępca psychopata. Barbeta Schroedera ćwiczenie z filmu noir.

POD WULKANEM ★★★
dramat obycz., Polska 2024, reż. Damian Kocur, wyk. Sofia Berezovska, Roman Lutskyi, Anastasiya Karpenko
20:00 | tvp kultura
Ukraińska rodzina spędza wakacje na Wyspach Kanaryjskich, gdy ostatniego dnia przed powrotem dowiaduje się o pełnoskalowej inwazji Rosji na ich kraj. Co robić? Pytanie coraz bardziej nie tylko ukraińskie.

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI ★★★★
film biograficzny, Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
23:00 | kino polska
Nakreślona przez Andrzeja Wajdę biografia polityczna i rodzinna Lecha Wałęsy od grudnia '70: może i niejednoznaczna, ale za to z wielkimi kreacjami Roberta Więckiewicza i Agnieszki Grochowskiej.

WIELKA ODWAŻNA PIĘKNA PODRÓŻ ★★★
film przyg., USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada, wyk. Margot Robbie, Colin Farrell, Kevin Kline
20:00 | hbo
Mężczyzna, korzystający w wypożyczonego auta, spotyka kobietę, z którą – wbrew woli - odbywa tajemniczą podróż szlakiem swoich i jej wspomnień, by u kresu stanąć przed decyzją, czy to ta jedyna.

WIELKI TYDZIEŃ ★★
dramat obycz., Niemcy/Francja/Polska 1995, reż. Andrzej Wajda, wyk. Beata Fudalej, Wojciech Malajkat, Magdalena Warzecha
23:20 | tvp 1
Andrzej Wajda szuka w prozie Jerzego Andrzejewskiego analizy polskich postaw wobec Żydów w chwili wybuchu powstania w getcie. Do refleksji.

WYKIWAĆ KLAWISZA ★★
komedia, USA 2005, reż. Peter Segal, wyk. Adam Sandler, Chris Rock, Burt Reynolds
22:45 | polsat
Powrót po 30 latach do „Najdłuższego jardu" Roberta Aldricha: Adam Sandler na czele futbolowej drużyny więźniów, która gra mecz ze strażnikami. Plus Burt Reynolds – gwiazda oryginału – jako trener.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

ŚRODA 1.04

TVP1

07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Zaraz wracam
09:05 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex (3)
11:00 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Program rolny
12:55 Lis, który uratował wyspę - film dok. Francja 2025
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (496)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5882)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (10) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Król złodziei (King of Thieves)** ★★ - film krym. Wlk. Brytania/Belgia/USA 2018 (120 min)
23:20 **Wielki Tydzień** ★★ - dramat obycz. Niemcy/Francja/Polska 95, reż. Andrzej Wajda (105 min)
01:05 **Morderstwa w Cognac (Meurtres à...)** ★★★ - film krym. Francja 2020, reż. Adeline Darraux (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (375)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7511) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani (14) - mag. kulinarny
12:10 Rzecz Polska (5)
12:30 Koło fortuny (2178)
13:15 Panna młoda (26)
14:05 Va banque (1038)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (129)
16:00 Koło fortuny (2179)
16:35 Familiada (3064)
17:20 Panna młoda (27)
18:15 Va banque (1039)
18:50 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (130)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Przepis dnia**
20:55 **Na dobre i na złe** - serial obycz. Polska 2026
21:55 **Na sygnale**
22:55 **Peaky Blinders VI** (5/6) - serial gangsterski Wlk. Brytania 2022
00:05 **Przepis na miłość (Les émotifs anonymes)** ★★★ - komedia romantyczna Francja/Belgia 2010 (85 min)
01:30 **Na przekór losowi** (5/8) - serial obycz.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (32,33) - serial fabularno-dokumentalny
09:30 Trudne sprawy XXI (29,30/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (46—48/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (21) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5869)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (22) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (23)
18:00 Pierwsza miłość 50 - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (401)
19:40 Pogoda - Polska 2026
19:55 Milionerzy (79)

20:30 **Farma** (183) - reality show Polska 2025
21:30 **Bez pudru, czyli Kabaret plus...** (5) - program rozrywkowy
22:45 **Wykiwać klawisza (The Longest Yard)** ★★ - komedia USA 2005, reż. Peter Segal, wyk. Adam Sandler, Chris Rock (140 min)
01:05 **Jak zostać gwiazdą** ★★ - komedia erot. Polska 20, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Maciej Zakościelny (155 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7961) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (11/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez 28 (3) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5672)
11:20 Doradca smaku (7)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Helios", Czerwionka-Leszczyny XVII (8) - reality show Polska 2018
12:25 Kuchenne rewolucje: Wisła 31 (11) - reality show
13:30 Ukryta prawda (20,21/60) - serial fab.-dok.
15:30 Młode gliny (34/50) - serial krym. Polska 2026
16:30 Skoki narciarskie: Red Bull Skoki w Punkt w Zakopanem (na żywo)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7962) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (11) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Królowa przetrwania** (5) - reality show
23:00 **Wyzwanie dla kumpla: Idzie wiosna (Buddy Games: Spring Awakening)** ★★ - komedia USA 2023, reż. Josh Duhamel, wyk. Dan Bakkedahl (120 min)
01:00 **Szpital św. Anny** (33/50) - serial obycz.
02:05 **Uwaga!** (7962) - mag.

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (5,6/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (14,8/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (12) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (22,23) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Noe: wybrany przez Boga (Noah)** ★★★ - film przygodowy USA 2014, reż. Darren Aronofsky, wyk. Russell Crowe (180 min)
23:00 **Immortals. Bogowie i herosi (Immortals)** ★★ - film przygodowy USA/Wlk. Brytania/Kanada 2011 (130 min)
01:10 **Dawid i Goliat (David and Goliath)** ★ - film akcji USA 2016, reż. Wallace Brothers, wyk. Matt Berberi (105 min)

TVN7

05:25 Ten moment
05:55 Szkoła (42,43,44/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (57,15,16/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi (51/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (13) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (13) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (22/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (28/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 **Hotel Paradise** (19) - real tv Polska 2026
21:00 **Ciekawy przypadek Benjamina Buttona (The Curious Case of Benjamin Button)** ★★★ - melodramat USA 2008, reż. David Fincher (210 min)
00:30 **Godziny szczytu II (Rush Hour 2)** ★★ - film sens. USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker (105 min)
02:15 **Hotel Paradise** (18)

MEZZO

09:00 Verdi: Requiem
10:20 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Gergely Madaras: „Błogosławieństwa" Césara Francka - muzyka klas.
12:30 Intermezzo
13:00 Glenn Gould: Poza czasem - portret muzyka
14:45 Théotime Langlois de Swarte, Orkiestra Opery Królewskiej w Wersalu: Bach
16:05 Intermezzo
16:35 Orkiestra Paryska, Esa-Pekka Salonen, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
18:10 Felix Mendelssohn-Bartholdy, György Ligeti: Sen nocy letniej - balet Niemcy 21
20:30 Léo Delibes: Lakmé - opera Belgia 2022
23:00 A to JazZ Festival 2019: John McLaughlin & The 4th Dimension - koncert Bułg. 22

PULS 2

11:30 Dinopociąg (23/40)
12:00 Smerfy
13:00 Gumisie VI (6,5/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (3,6/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (27,28/52)
17:40 Świnka Peppa II (31/52)
17:45 Bing (77,78/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (23/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (15)
20:00 Dzielnica strachu X (15)
21:00 Przepis na zbrodnię (15)
22:00 Dzielnica strachu X (14)
23:00 Strażnicy grobowca - horror Australia/Chiny/Rosja/Tajlandia 2018
01:05 Dzielnica strachu X (12)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (21/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (8,9/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (23,15) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (23)
12:55 Trudne sprawy XXI (13,14,15/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (55, 56)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (22,23) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (19) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (19)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (19) - serial krym.
22:40 Piekarz - film sensacyjny USA/Kanada 2022
00:50 Love Island III (13)

METRO

07:45 Sekrety życia (7/40)
08:40 Szpital (45,46/72)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Zapisane w gwiazdach (13) - serial fabularno-dok.
13:40 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (9, 10)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (5/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty - serial obyczajowy Polska 2012
19:00 Kartoteka VIII (1,2)
21:05 Kryminalni II - serial kryminalny Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (11/22) - serial krym. USA/Kanada 2012
00:10 The Traitors. USA (7)
01:30 Ach, ten ślub! (10)
02:25 Anka testuje internety (10) - magazyn Polska 2024

eprasa.pl c5e8f4cc0e

ŚRODA 1.04

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (13)
09:00 Robert Makłowicz (162, 134) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (9,10/12)
11:55 Wojny kontenerowe (4,5/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (3,9,2/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (3,4/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (2) - serial dok.
19:10 Wojny kontenerowe (13,14/16) - serial dok.
20:00 Pocałunek śmierci (Kiss of Death) - dramat krym. USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso (125 min)
22:05 Stój, bo mamuśka strzela! (Stop! Or My Mom Will Shoot) - komedia sensacyjna USA 1992 (105 min)
23:50 Ści(ą)gany (Wrongfully Accused) - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998, reż. Pat Proft (115 min)
01:45 Zabić bobra - film sens. Polska 2012, reż. Jan Jakub Kolski, wyk. Eryk Lubos (150 min)

KINO POLSKA

08:05 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (5/8)
08:40 Polska Kronika Filmowa 25/82 - reportaż Polska 1982
08:50 To nie ze mną II (11)
09:30 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo
11:05 Quo vadis - film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz, wyk. Paweł Deląg, Magdalena Mielcarz, Bogusław Linda
15:00 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski, Marina Aleksandrova
17:15 Pogranicze w ogniu (7,8)
20:00 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Frank Finlay
23:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
01:35 Wyklęty - dramat wojenny Polska 2017, reż. Konrad Łęcki, wyk. Wojciech Niemczyk, Marcin Kwaśny, Robert Wrzosek

ALE KINO+

09:45 Astra - film krótkom. PL/Meksyk 22 (30 min)
10:15 Bestia II (3,4/6) - serial obycz. Kanada 2023
12:15 Vera (4/4) - serial krym.
14:05 Stan wyjątkowy (Výjimečný stav) - komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk, wyk. Jaroslav Plesl (130 min)
16:15 Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) - komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero, wyk. Elena Irureta (125 min)
18:20 Vera (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 Detektyw Surprenant: Morderstwo na wyspie - serial kryminalny Kanada 2023
22:05 Pożeracz dusz (Le Mangeur d'âmes) - horror Francja/Belgia 2024, reż. Julien Maury, Alexandre Bustillo, wyk. Virginie Ledoyen, Paul Hamy (130 min)
00:15 Black Sands II (1,2/8) - serial kryminalny Islandia 2024
02:10 Furioza (3/4) - miniserial Polska 2020

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (8/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:15 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - film fantasy F/Chiny/B/Niemcy/Arabia Saudyjska/USA/Kanada/Katar 2017
16:25 Zabójcze maszyny - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia/Japonia/Chiny 2018
18:55 Legenda Herkulesa - film sens. USA/Bułg./Niemcy 14
21:00 Max Payne - film sensacyjny USA/Kanada 2008
23:00 Siedmiu wspaniałych - western USA/Australia 2016

KINO TV

07:30 Kojak II (24/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
11:00 Poirot VII (1/2)
13:10 Panna Marple II (2/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
17:50 Poirot III (2,3/11)
20:00 Z archiwum X - thriller USA 1998, reż. Rob Bowman, wyk. David Duchovny
22:40 Gliniarz z metropolii - film akcji USA 97, reż. Thomas Carter, wyk. Eddie Murphy
00:55 Dom Hemingway - komedia Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Richard Shepard

TVP KULTURA

08:20 Porozmawiajmy szczerze (12) - rozmowa
09:00 Chłopi (1/13)
10:05 Szczęśliwy brzeg ** - film obyczajowy Polska 1983 (110 min)
11:55 Józef Czapski – świadek wieku 1896-1993
13:05 Chleba naszego powszedniego *** - film obycz. Polska 1974, reż. Janusz Zaorski (65 min)
14:10 Tygodnik kulturalny
15:05 Prymas. Trzy lata z tysiąca *** - dramat społeczny Polska 2000 (115 min)
17:00 Chłopi (2/13)
18:05 Dobre strony (11)
18:30 Informacje kulturalne
18:50 Potop. Postscriptum
19:50 WTEM (7, 1)
20:00 Pod wulkanem *** - dramat obyczajowy Polska 2024, reż. Damian Kocur (120 min)
22:00 Przygody Sherlocka Holmesa (5/13)
23:10 Hala odlotów (54)
00:10 Innego końca świata nie będzie - koncert
01:35 Kwiat wiśni i czerwona fasola **** - dramat obycz. Japonia/Francja/Niemcy 2015 (130 min)

WARNER TV

08:20 Bajer z Bel-Air V (20,21/25) - serial kom. USA 95
09:20 Za głosem serca
10:25 Pełna chata II (21,22/22)
11:25 J.A.G. VI (24,1/24)
13:20 Bajer z Bel-Air V
15:15 Pełna chata II (21,22,1,2/22) - serial kom.
19:05 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis, wyk. Jodie Foster
22:00 Nieznajomi z pociągu - thriller USA 51, reż. Alfred Hitchcock, wyk. Farley Granger
00:05 Firewall - film sens. USA/Kanada/Australia 2006

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (9,10/21)
09:25 Pingwiny z Madagaskaru II (6/39)
10:00 Beavis i Butt-Head zaliczają Amerykę - film animowany USA 1996
11:45 Starsky i Hutch - film sensacyjny USA 2004
13:50 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
17:20 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
20:00 Gliniarz z Beverly Hills - komedia sensacyjna USA 84
22:25 Od zmierzchu do świtu - horror USA/Meksyk 1996

HBO

09:25 Małe kobietki - melodramat USA 2019, reż. Greta Gerwig, wyk. Saoirse Ronan (130 min)
11:35 Królowa ringu - film biograf. USA 2024, reż. Ash Avildsen, wyk. Emily Bett Rickards (130 min)
13:45 Birdman - dramat USA 14, reż. Alejandro González Iñárritu, wyk. Michael Keaton (120 min)
15:45 Pierwszy człowiek - film biograficzny USA/Japonia/Chiny 2018, reż. Damien Chazelle, wyk. Ryan Gosling (140 min)
18:05 Chłopi - film animowany Polska/Serbia/Litwa 2023 (115 min)
20:00 Wielka odważna piękna podróż - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada, wyk. Margot Robbie (110 min)
21:50 Chętni na seks (5) - serial kom. USA 2026
22:55 Peacemaker II (1/8)
23:40 Na rauszu - komediodramat Dania/Holandia/Szwecja 20, reż. Thomas Vinterberg (115 min)
01:35 Babygirl - thriller USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn (110 min)

CINEMAX

12:55 Moje ulubione ciasto - komedia Iran/Francja/Szwecja/Niemcy 2024
14:35 Ósma klasa - komediodramat USA 2018
16:10 Tatuśkowie - komedia Hiszpania 2025
17:40 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
20:00 Lekcje Błagi - dramat obycz. Bułgaria/Niemcy 2023
21:50 Halloween - horror USA 2007, wyk. Malcolm McDowell
23:40 Dwóch mężczyzn w mieście - dramat obycz. Francja/Belgia/Algieria/USA 14

ROMANCE TV

09:40 Górski lekarz
10:30 Rosamunde Pilcher: Miłość to najlepsza terapia - romans Niemcy 2023
12:25 Rodzina uszczęśliwia - komedia krym. Niemcy 2011
14:20 Rosamunde Pilcher: Żagle miłości - film obycz. Niemcy/Austria 2004
16:15 Rodzina Andersów (2/4)
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (6/7)
20:00 Toskański romans - komedia romantyczna USA 22
21:45 Katie Fforde: Sercowa sprawa - film obycz. Niemcy 17
23:40 Górski lekarz (6/7)

CANAL+ PREMIUM

08:40 Ida - dramat obycz. ***** Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)
10:00 Święta na opak ** - komedia Francja 2023 (85 min)
11:25 Długi weekend *** - film obyczajowy Polska 2004 (75 min)
12:40 Łapu-Capu
12:45 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
13:15 The Office PL (10,11/12)
14:15 Fukushima - film dok.
15:45 Tożsamość Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
17:40 Call me lala - film krótkom. Polska 24 (25 min)
18:05 Łapu-Capu
18:10 Mamma Mia! Here We Go Again! *** - musical Wlk. Bryt./USA 2018 (110 min)
20:00 Klangor II (5/8)
20:50 Making of C+
21:00 Shadow Force - film ** sens. USA 25 (100 min)
22:40 Civil War - film sens. **** USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024 (105 min)
00:25 Wszystkie odcienie światła **** - dramat obycz. F/Indie/Luks./Hol./Włochy/Szwajcaria/USA/B 2024 (115 min)

TVN FABUŁA

08:40 Alfabet filmowy (1)
08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (23/26)
11:50 Magda M. II (3,4)
13:55 Teraz albo nigdy! III (2)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Seriaale (7)
16:30 Stowarzyszenie Wędrujących Dżinsów - komedia USA 2005, reż. Ken Kwapis
19:00 Szpital św. Anny (3/26)
20:00 Nie wszystko złoto, co się świeci - komedia USA 2008
22:30 Pan Church - dramat obyczajowy USA 2016

AMC

10:05 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
11:45 Elżbieta I, Królowa Dziewica (1) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
13:50 Elżbieta I, Królowa Dziewica (2) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
15:55 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
17:45 Tutanchamon (1)
19:35 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
22:00 Bez przedawnienia - thriller USA 2002
00:15 Za cenę bólu - film krym. USA/Kanada 2008

eprasa.pl c5e8f4cc0e

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (22/24)
09:10 Castle IV (10,11/23)
11:10 Detektyw Monk III (7,8/16) - serial krym. USA 05
13:10 Rekrut VII (15,16/18)
15:10 FBI: International III (12,13/13) - serial akcji USA 24
17:05 Castle IV (12,13/23)
19:05 FBI II (18,19/19) - serial sensacyjny USA 2020
21:05 Doktor Larsen (9/10) - serial obycz. USA 2025
22:05 Zabójcza broń II (10/22)
23:00 Castle IV (12,13/23)
00:45 FBI II (18/19)

EPIC DRAMA

08:00 Lekarze na start
08:45 Agenci NCIS XVII (4/20)
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
10:45 Poirot XII (3/4)
12:40 Lekarze na start
13:25 Agenci NCIS XVII (4/20)
14:15 Panna Scarlet V (6/6)
15:25 Dalgliesh III (5/6)
17:20 Poirot XII (1/4)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVII (6/20) - serial krym. USA 2019
21:00 Sherlock i córka (3)
22:00 Robin Hood
23:05 Komisarz Maigret (2/2)
01:00 Lekarze na start

TVN STYLE

08:25 Dorota was urządzi III (7,8/13) - serial dok. Polska 15
09:55 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (7, 8) - reality show
11:25 Ugotowani (15, 1)
13:30 Kuchenne rewolucje (12, 11) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (1)
16:40 Jestem z Polski IX (9,8)
18:45 Kuchenne rewolucje (7) - reality show Polska 2025
20:50 Bazary Europy - serial dokumentalny Polska 2018
21:50 Jestem z Polski X (4,6)
23:45 Hotel Paradise (19)
00:45 Apetyt na miłość (1)

TVN TURBO

08:10 Farma Clarksona III (5/8)
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4951)
18:15 Zawodowi handlarze (9)
19:00 Naprawy nie do naprawy (1) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3/16) - serial dok.
20:15 Jeździć, obserwować VII
21:00 Wojny samochodowe (5)
22:00 Raport Turbo (4951)
22:20 Wojny samochodowe (8)

BBC FIRST

08:45 Lewis IV (6/8)
09:40 Ojciec Brown VII (3/10)
10:40 Śmierć pod palmami IV
11:50 Ludwig (5/6) - miniserial
13:00 Zbrodnie w Prowansji (1)
14:50 Ojciec Brown (7/10)
15:50 Lewis IV (6/8)
16:50 My Life is Murder IV (7)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (2/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder III (1/10) - serial kryminalny
22:00 Milczący świadek XXVII
00:15 Zbrodnie w Prowansji (1)

FX

08:15 Dr House V (21/23)
09:10 Kości XI (1,2/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (22/22)
11:55 FBI II (7,8/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych II (3,4/10)
15:35 Agenci NCIS (21,22/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (1/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (1,2/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (13,14/17)
22:00 Elsbeth II (20/20)
22:55 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

HGTV

10:00 Design w australijskim stylu (4/6) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:00 Tu jest pięknie V (2/8)
12:50 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (5, 6)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Zgłoś remont (1)
19:05 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (8)
21:00 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
21:50 Wielkanoc palce lizać
22:25 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:20 Wielkie australijskie wypieki V (1) - serial dok.
14:05 Hiszpański remont Amandy i Alana (8)
14:40 Wielkie amerykańskie wypieki (1) - program rozrywk.
15:40 Zapraszam do stołu (1)
17:30 Rezydencje na Mauritiusie (1/10) - serial dok.
18:35 Mistrzowie ceramiki (6)
19:45 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
21:00 Wielkie amerykańskie wypieki (2) - program rozrywk.
22:00 W 80 kilo dookoła świata (2) - serial dokumentalny
23:00 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (15,16/24)
08:55 Przyjaciele IX (11—16/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (17—22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IV (17—20/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IX (17—22/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (23,24,1—4/24)
22:00 The Office PL II (9,10)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (10/13)

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex VII (12)
09:00 Rodzinka.pl II
09:35 Klan - telenowela
10:00 Ranczo III (5,6/13)
11:45 Na dobre i na złe
12:45 Pan Mama (18/20)
13:20 Zaraz wracam
13:50 Ojciec Mateusz XXIV (11,13) - serial krym. Polska 20
15:35 Komisarz Alex XXI (10)
16:25 Na sygnale - serial obycz.
17:35 Ranczo III (7,8/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXV (4) - serial krym. Polska 2021
21:25 Ranczo III (9,10/13)
23:20 Ojciec Mateusz XXV
00:10 Pan Mama - serial kom.

CANAL+ KUCHNIA

10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:40 Comfort Food (22)
12:30 Jamie Oliver
13:25 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania – słodkości na Wielkanoc - mag.
14:50 Zgrillowani (5, 6) - mag.
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (5, 5)
16:40 Jamie Oliver
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (3, 4) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (4, 5)
20:15 Ziemia, ogień i smak (5)
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (7)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI
14:50 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
16:00 Meblokreacje (9, 1)
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: transformacje (2) - reality show
20:10 Daleko od miasta XV
21:00 Cudotwórcy VI (13/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (3) - mag.
22:30 Przekopiemy Ci ogródek

PLANETE+

14:50 Motyle. Superbohaterowie przyrody (1/3)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI (7/8) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (41—44)
18:15 Świat z góry XII (5)
18:50 Hans Hass - film dok.
19:45 Surfing - film dok. F 24
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (6/7) - serial dok.
21:55 Normanowie na Sycylii - film dok. Niemcy 2023
23:00 Premiera: Krótka historia miłości (4) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (9/10) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski III (18/32)
11:00 Potwór z Alaski (7/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (3/6) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (17/18) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (17,18/20)
18:00 Biznes na kółkach
19:00 Złomowisko PL XI
22:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026
00:00 Fani czterech kółek

TVP HISTORIA

12:35 Nieznana wojna na Północy (2/6) - serial dok.
13:35 Szlakiem miejsc niezwykłych – pomniki historii (72)
13:45 Królowie (64)
14:25 Czterej pancerni i pies
15:20 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru II (11/13)
18:25 Encyklopedia II wojny światowej (12)
19:00 Fake czy historia?
19:40 Królowie (23)
20:15 07 zgłoś się (1)
21:50 Świadkowie Putina
23:45 Tajemnice kultowych seriali (4) - mag. filmowy

HISTORY

14:00 Tajne akta UFO: nowe otwarcie (2/8) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (1) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (5/6) - serial dok.
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (6) - serial dok. Kanada 25
19:05 Starożytni kosmici XIII
20:00 Starożytni kosmici: geneza II (9/12) - serial dok.
22:00 Pogromca tajemnic III
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (23/26) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów II
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (1/8) - serial dok.
17:00 Tajemnicze mumie z Sakkary (1/4) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (6/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (1/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (3/10) - serial dok.
21:00 Co poszło nie tak (6)
22:00 Premiera: Porzucone konstrukcje XIII - serial dok.

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIV
12:00 Superfabryki (4/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 I wojna światowa w liczbach (1,2/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 1939-1945. Świat się wali (1) - serial dok. USA 2025
22:00 I wojna światowa w liczbach (3,4/6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XV
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (31)

BBC EARTH

11:20 Najwspanialsze rzeki świata II (3/3) - serial dok.
12:25 Błękitna Planeta II (7/7)
13:30 Inżynieria jutra
14:30 W okowach mrozu XI
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Brytyjskie fabryki IX
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (3/3) - serial dok.
18:45 Sekretne życie drzew (1)
19:45 Koloseum: prawdziwa historia - serial dok.
20:55 Ben Fogle na szkockich wyspach II (1/4) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Brytyjskie fabryki IX (3)

POLSAT VIASAT HISTORY

12:25 Podziemna armia (3)
13:25 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
14:35 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
15:40 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2/4)
16:40 Tajne bronie II wojny światowej (2/6) - serial dok.
17:50 Tajne bazy nazistów IV
18:55 Podziemna armia (3)
19:55 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
21:00 Ramzes: władca Egiptu
22:10 Tajemnice mumii (4/8)
23:15 Tajemnice morderstw sprzed wieków - serial dok.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

CZWARTEK 2.04

Od A do Z

AFTERMATH. MOST W OGNIU ★★
film sens., USA 2024, reż. Patrick Lussier, wyk. Dylan Sprouse, Mason Gooding, Dichen Lachman
21:00 | canal+ premium
Jeszcze raz: weteran z zespołem stresu pourazowego zostaje uwięziony wraz z nastoletnią siostrą na moście opanowanym przez terrorystów, którzy strzelają do zakładników. Trzeba działać, prawda?

ASTERIKS I OBELIKS: IMPERIUM SMOKA ★★
film przyg., Francja/Belgia/USA 2023, reż. Guillaume Canet, wyk. Guillaume Canet, Gilles Lellouche, Marion Cotillard
20:00 | tv puls
Chińska księżniczka uciekającą przed niechcianym małżeństwem może liczyć na dwóch dzielnych Gallów z komiksu Rene Goscinnego. Niby kontynuacja, ale bez Claviera i Depardieu jakby podróbka.

CIĘCIE! ★★★
horror, Francja/USA/Wlk. Brytania/Japonia 2022, reż. Michel Hazanavicius, wyk. Romain Duris, Bérénice Bejo
22:45 | ale kino+ hd
Michel Hazanavicius („Artysta") bawi się konwencjami kina grozy: mała ekipa filmowa, kręcąca niskobudżetowy horror o nieumarłych, zostaje zaatakowana przez hordę najprawdziwszych zombi.

EVEREST ★★★★
thriller, USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal
22:35 | canal+ premium
Poruszająca kronika komercyjnej wyprawy na Mount Everest w maju 1996 roku, która – mimo udziału profesjonalnych przewodników i doświadczonych opiekunów – zakończyła się śmiercią 8 osób.

HOLLAND ★★
thriller, USA 2025, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman, Matthew Macfadyen, Jude Hill
22:35 | hbo
Nicole Kidman jako przykładna pani domu, zona i matka, która zaczyna podejrzewać męża o zdradę. Przyjaciel, z którym dzieli się tym podejrzeniem, i odkrywa znacznie bardziej poruszająca prawdę.

Fargo

20:00 | cinemax
★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT KRYM. USA/WLK. BRYTANIA 1996,
REŻ. JOEL COEN, ETHAN COEN, WYK. FRANCES MCDORMAND, WILLIAM H. MACY, STEVE BUSCEMI

Makabreska z rodzinnych stron braci Coen: sprzedawca samochodów zleca porwanie żony, co zapoczątkuje łańcuch przerażających zbrodni. Mimo luzackiego nastroju przejmujące. Laury w Cannes i dwa Oscary.

MYZ

I ŻE CIĘ NIE OPUSZCZĘ... ★★★
melodramat, USA/Kanada 2012, reż. Michael Sucsy, wyk. Rachel McAdams, Channing Tatum, Jessica Lange
22:55 | polsat
Kiedy po wypadku młoda kobieta budzi się ze śpiączki, wykazując oznaki zaniku pamięci, jej mąż postanawia na nowo zdobyć jej serce. Może schematyczne i banalne, ale zawsze wzrusza.

INTERKOSMOS ★★★
film s.f., USA 1987, reż. Joe Dante, wyk. Dennis Quaid, Martin Short, Meg Ryan
22:35 | warner tv
Uczestnik eksperymentu naukowego zminiaturyzowany do rozmiaru komórki nieoczekiwanie dostaje się do organizmu przypadkowego hipochondryka: zręczny pastisz klasyki s.f. wzmocniony wątkiem sensacyjnym.

INVICTUS: NIEPOKONANY ★★★
dramat historyczny, USA 2009, reż. Clint Eastwood, wyk. Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge
20:00 | warner tv
Mądrość Nelsona Mandeli: prezydent poleca kapitanowi narodowej drużyny rugby stworzenie drużyny, która sięgnie po mistrzostwo świat – sukces, który zjednoczy rozdarty apartheidem kraj. Do zadumy.

KONTRABANDA ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Francja 2012, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Mark Wahlberg, Caleb Landry Jones, Kate Beckinsale
20:00 | stopklatka
Aby wyciągnąć szwagra z tarapatów i ocalić zagrożone życie siostry, były przemytnik powraca do zarzuconej profesji i stawia wyzwanie bezwzględnemu handlarzowi narkotyków. Jak to w kinie.

MAŁŻEŃSTWO NA SKRÓTY ★★★
komedia, Australia 2021, reż. Josh Lawson, wyk. Rafe Spall, Zahra Newman, Ronny Chieng
21:00 | tvn 7
Pocałunek z nieznajomą prowadzi do szybkiego ślubu, ale już następnego dnia po weselu pan młody widzi niewesołą perspektywę związku – o ile zawczasu uprzedzony nie zmieni się, by wszystko ratować.

ŚMIERTELNA WYLICZANKA ★★★
thriller, USA 2002, reż. Barbet Schroeder, wyk. Sandra Bullock, Ben Chaplin, Ryan Gosling
23:05 | tvn 7
Mroczne kino Barbeta Schroedera: Sandra Bullock jako pani detektyw na tropie dwóch młodocianych geniuszy zbrodni rzucających ponure wyzwanie całemu światu. Solidna robota.

TRICK ★★
film sens., Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
20:00 | kino polska
Siły specjalne próbują wykorzystać genialnego fałszerza pieniędzy do swoich brudnych interesów, ale on znów okazuje się sprytniejszy. Przesłanie wątpliwe, ale warsztat realizatorski sprawny.

WSZYSTKO NA SPRZEDAŻ ★★★★
dramat obycz., Polska 1969, reż. Andrzej Wajda, wyk. Beata Tyszkiewicz, Elżbieta Czyżewska, Andrzej Łapicki
21:05 | tvp kultura
Andrzej Łapicki jako alter ego Andrzeja Wajdy na planie filmowym: rozważania o istocie twórczości filmowej i o sobie samym w obliczu śmierci Zbigniewa Cybulskiego. Koniecznie.

ZAKONNICA W PRZEBRANIU ★★★★
komedia kryminalna, USA 1992, reż. Emile Ardolino, wyk. Whoopi Goldberg, Kathy Najimy, Maggie Smith
22:15 | tv puls
Nieoczekiwany przebój: piosenkarka ukrywa się przed kochankiem gangsterem w klasztornym chórze. Rola, która uczyniła z Whoopi Goldberg najlepiej opłacaną gwiazdę Hollywood. Obejrzeć koniecznie.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl c5e8f4cc0e

CZWARTEK 2.04

TVP1

07:30 Dobre historie
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Zaraz wracam
09:05 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex
11:00 Ojciec Mateusz IX (1/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (226)
12:55 Grecja. Kraina ptaków drapieżnych - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (497)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5883)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (11) - teleturniej Polska 2026
21:20 Ojciec Mateusz 34 (10) - serial krym.
22:20 Sprawa dla reportera (1570) - cykl reportaży
23:20 Śladami Ojca - film dok. Polska 2025
00:20 Glina. Nowy rozdział - serial krym. Polska 25
01:15 Król złodziei (King of Thieves) ★★ - film krym. Wlk. Brytania/Belgia/USA 2018, reż. James Marsh (115 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (74)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7512) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7512) - mag. Polska 2026
11:40 Dzień z życia artysty (5)
12:10 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2179)
13:15 Panna młoda (27)
14:05 Va banque (1039)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (130)
16:00 Koło fortuny (2180)
16:35 Familiada (3065)
17:20 Panna młoda (28)
18:15 Va banque (1040)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (131)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (5) - mag. kulinarny Polska 2026
21:15 Tak to leciało! (82)
22:15 Niepewne sytuacje (26) - program rozrywkowy Polska 2026
22:45 Syn (9,10/10) - serial USA 2017, wyk. Pierce Brosnan, Jacob Lofland
00:20 Rodzinka.pl XVIII (5)
01:00 Tonia - dramat obycz. ★★★ Polska 23, reż. Marcin Bortkiewicz (90 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (34,35)
09:30 Trudne sprawy XXI (31,32/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (49—51/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (22)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5870)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (23) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (24) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (18) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (402) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (80)

20:30 Farma (184) - reality show Polska 2025
21:30 Nasz nowy dom (364) - reality show
22:55 I że cię nie opuszczę... (The Vow) ★★★ - melodramat USA/Kanada 2012, reż. Michael Sucsy (130 min)
01:05 Sortownia - serial krym. Polska 2023
02:10 Karma (Bleeding Heart) ★★ - thriller USA 2015, reż. Diane Bell, wyk. Jessica Biel, Zosia Mamet (115 min)

TVN

05:05 Nauka jazdy (1)
05:40 Uwaga! (7962) - mag.
05:55 Ukryta prawda (12/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4)
07:45 Dzień Dobry TVN (5673)
11:20 Doradca smaku (8)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ibis", Goszczanów XVII (9)
12:35 Kuchenne rewolucje: Wrocław – Bistro „Zapętlone" 31 (12) - reality show Polska 25
13:40 Ukryta prawda (22,23/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (35/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (23) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (23)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7963) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (12) - teleturniej Polska 2026
21:30 Kuchenne rewolucje 32 (5) - reality show
22:40 Och, życie (Life as We Know It) ★★★ - komedia romantyczna USA 2010, reż. Greg Berlanti, wyk. Katherine Heigl, Josh Duhamel (135 min)
00:55 Skok na głęboką wodę (5) - reality show
02:00 Szpital św. Anny (34/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (6,7/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (8,15/15) - serial sens. Niemcy 2012
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (12,13) - serial kom. Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (23,24) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Asteriks i Obeliks: Imperium Smoka (Astérix et Obélix: L'Empire du Milieu) ★★ - film przyg. Francja/Belgia/USA 23 (135 min)
22:15 Zakonnica w przebraniu (Sister Act) ★★★★ - komedia kryminalna USA 1992, reż. Emile Ardolino (120 min)
00:15 Operacja „Corned Beef" (L'Opération Corned Beef) ★★★ - komedia sensacyjna Francja 1991 (140 min)

TVN7

05:25 Ten moment
05:55 Szkoła (45,46,47/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (58,17,18/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
14:00 Detektywi (52/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (14) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (14) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (23/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (29/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (20) - real tv Polska 2026
21:00 Małżeństwo na skróty (Long Story Short) ★★★ - komedia Australia 2021, reż. Josh Lawson, wyk. Rafe Spall, Zahra Newman (125 min)
23:05 Śmiertelna wyliczanka (Murder by Numbers) ★★★ - thriller USA 2002, reż. Barbet Schroeder, wyk. Sandra Bullock (145 min)
01:30 Hotel Paradise (19)
02:25 Żyjąc z potworem V

MEZZO

09:35 Intermezzo
10:00 Monteverdi z Mantui do Wenecji - muzyka klas.
12:10 Monteverdi – Nieszpory Maryjne
13:50 Intermezzo
14:20 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - balet Wlk. Brytania 2017
16:10 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège i Gergely Madaras: Dvořák, Franck
17:40 Intermezzo
18:05 Giacomo Puccini: Manon Lescaut - opera Monaco 22, reż. Gabriel Grinda
20:30 Philippe Mouratoglou Trio – Studio de l'Ermitage
21:35 Piano Lille Festival: Isfar Sarabski Trio: Isfar Sarabski Trio - festiwal
22:30 José del Tomate na Festiwalu w Grenadzie

PULS 2

11:10 Gigantozaur (22,21/26)
11:30 Dinopociąg (24/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (7,6/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (4,7/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (29,30/52)
17:40 Świnka Peppa II (33/52)
17:45 Bing IV (1/27)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (24/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (16)
20:00 Dzielnica strachu X (16)
21:00 Przepis na zbrodnię (16)
22:00 Dzielnica strachu X (15)
23:00 Bez wyjścia - horror USA 2022, reż. Damien Power
01:00 Dzielnica strachu X (13)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (10,11/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (24,16) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (24)
12:55 Trudne sprawy XXI (16,17,18/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (56, 57) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (23,24) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (20) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział krym. XX (20)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (20) - serial krym.
22:35 Wyspa strachu - thriller USA 2009, reż. David Twohy
00:40 Interwencja (5868)
00:50 Love Island III (14)

METRO

07:45 Sekrety życia (8/40)
08:40 Szpital (47,48/72)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Zapisane w gwiazdach
13:40 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi - telenowela Turcja 2020
15:40 The Floor (11, 12)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (6/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty II (1) - serial obycz. Polska 2012
19:00 Kartoteka VIII (3,4) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni II (11/13) - serial krym. Polska 2005
23:15 Kuba Wojewódzki (5) - talk-show Polska 2026
00:30 The Traitors. USA (8) - reality show USA 2023
01:50 Ach, ten ślub! (1) - program rozrywkowy Polska 2020

eprasa.pl c5e8f4cc0e

CZWARTEK 2.04

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (14)
09:00 Robert Makłowicz (145, 121) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (10,11/12)
11:55 Wojny kontenerowe (5,6/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (9,10,3/11) - serial dok.
16:00 MacGyver (4,5/22) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (2,3/12)
19:10 Wojny kontenerowe (14,15/16) - serial dok.
20:00 Kontrabanda (Contraband) - film sens. USA/Wlk. Brytania/Francja 2012, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Mark Wahlberg (145 min)
22:25 Raport mniejszości (Minority Report) - film s.f. USA 2002, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Colin Farrell, Samantha Morton (165 min)
01:10 PitBull - film sensacyjny Polska 2005, reż. Patryk Vega, wyk. Marcin Dorociński, Janusz Gajos (145 min)

KINO POLSKA

08:10 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (6/8)
08:45 Polska Kronika Filmowa 45A/72 - reportaż Polska 1972
08:55 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
11:00 Atrakcyjny pozna panią... - komedia Polska 2004, reż. Marek Rębacz
13:10 Falenicka Atlantyda
14:40 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
14:55 Bitwa pod Wiedniem - dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli, wyk. Jerzy Skolimowski
17:20 Pogranicze w ogniu (8,9)
20:00 Trick - film sensacyjny Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Robert Więckiewicz
22:45 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Tadeusz Huk, Olaf Lubaszenko
00:45 Psy - film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat
03:20 Zwolnieni z życia - dramat obycz. Polska/Francja 1992, reż. Waldemar Krzystek

ALE KINO+

09:40 Wyraj - film krótkom. Polska 2020 (35 min)
10:15 Bestia II (5,6/6)
12:15 Vera (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
14:05 Houria - dramat obycz. Francja/Belgia 2022, reż. Mounia Meddour, wyk. Lyna Khoudri, Rachida Brakni (125 min)
16:10 W imię dziecka (The Children Act) (1) - dramat obycz. USA/Wlk. Bryt. 17, reż. Richard Eyre, wyk. Emma Thompson (130 min)
18:20 Vera (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 Porwany (Rapito) - film historyczny Włochy/Francja/Niemcy 2023, reż. Marco Bellocchio, wyk. Paolo Pierobon, Barbara Ronchi (155 min)
22:45 Cięcie! (Coupez!) - horror Francja/USA/Wlk. Brytania/Japonia 2022, reż. Michel Hazanavicius (130 min)
00:55 Daaaaaali! - komedia Francja 2023, reż. Quentin Dupieux, wyk. Anaïs Demoustier, Gilles Lellouche, Edouard Baer, Jonathan Cohen (90 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VII (1/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (9,10/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:00 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019
16:25 Za szybcy, za wściekli - film sensacyjny USA/Niemcy 2003, reż. John Singleton
18:50 Miłość na nowo - komediodramat USA 2023
21:00 It Ends With Us - dramat obycz. USA 24, reż. Justin Baldoni, wyk. Blake Lively
23:45 Przymierze - film sens. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie

KINO TV

07:30 Kojak II (25/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
11:00 Poirot VII (2/2)
13:15 Panna Marple II (3/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
17:55 Poirot III (4,5/11)
20:00 Cztery wesela i pogrzeb - komedia romantyczna Wlk. Brytania 1994, reż. Mike Newell, wyk. Hugh Grant
22:35 Istota - horror Kanada/Francja/USA 09, reż. Vincenzo Natali, wyk. Adrien Brody
00:45 Legionista - film sens. USA 98, reż. Peter MacDonald

TVP KULTURA

08:10 Przystań nad Biblią
08:30 Informacje kulturalne
09:00 Chłopi (2/13)
10:00 Prymas. Trzy lata z tysiąca - dramat społ. Polska 2000 (115 min)
11:55 Potop. Postscriptum
13:35 Czarna suknia - dramat psychologiczny Polska 1967 (55 min)
14:30 Kolekcja (1) - mag.
14:50 Studio Kultura – niedziela z... (694)
15:45 Wsteczny bieg - film obycz. Polska 1978, reż. Laco Adamik, wyk. Iwona Biernacka (80 min)
17:05 Chłopi (3/13)
18:10 Wydarzenie aktualne
18:45 Którędy po sztukę (85)
18:55 Giotto. Historia Zbawienia - film dok.
20:00 Hala odlotów (55)
21:00 Wstęp do filmu (581)
21:05 Wszystko na sprzedaż - dramat obyczajowy Polska 1969, reż. Andrzej Wajda, wyk. Beata Tyszkiewicz (110 min)
22:55 Niezapomniana Jacqueline du Pre
00:05 Pod wulkanem - dramat obycz. Polska 2024, reż. Damian Kocur, wyk. Roman Lutskyi (120 min)

WARNER TV

07:40 J.A.G. VI (24/24)
08:40 Bajer z Bel-Air V
09:40 Za głosem serca
10:40 Pełna chata III (1,2/24)
11:40 J.A.G. VII (1,2/24)
13:35 Bajer z Bel-Air V
15:35 Pełna chata III
17:40 Rodzinne rewolucje - komedia romantyczna USA 2014, reż. Frank Coraci
20:00 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
22:35 Interkosmos - film s.f. USA 1987, reż. Joe Dante
01:10 Zabójcza broń II - film sensacyjny USA 1989

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (11,12/21)
09:25 Rodzina od zaraz - komedia USA 2018
11:55 Rodzina Addamsów - czarna komedia USA 1991
14:00 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017
17:25 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
20:00 Gliniarz z Beverly Hills II - komedia sens. USA 1987
22:05 Ojciec chrzestny - film sensacyjny USA 1972
01:50 Grindhouse vol. 1 Death Proof - thriller USA 2007

HBO

08:45 Siła naszych marzeń - komedia Francja/Kanada 2022 (110 min)
10:35 Wyspa psów - film anim. USA/Niemcy/Wlk. Bryt./Jap. 2018 (100 min)
12:15 Żegnaj Christopher Robin - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2017 (110 min)
14:05 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke, wyk. Kristen Stewart (120 min)
16:05 Tripped Up - komedia USA 2023, reż. Shruti Ganguly (100 min)
17:45 Czarne bractwo. BlacKkKlansman - film biograf. USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee (135 min)
20:00 W skrócie - komediodramat Niemcy 2024, reż. David Dietl, wyk. Laura Tonke (105 min)
21:45 Co nowego w naszej rodzinie? (1/3)
22:35 Holland - thriller USA 25, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman (105 min)
00:20 Makbet - dramat wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Justin Kurzel (110 min)

CINEMAX

13:25 Lepiej później niż wcale - komediodramat USA 2023
15:00 Nowe życie - dramat obyczajowy Hiszpania 2024
16:40 Faruk - dramat obyczajowy Niemcy/Turcja 2024
18:15 Kłopoty rodzinne - komedia Włochy 2024
20:00 Fargo - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 1996, reż. Joel Coen, Ethan Coen
21:35 Pewnego razu... w Hollywood - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019
00:10 Mimi – książę ciemności - horror Włochy 2023

ROMANCE TV

08:40 Górscy ratownicy
09:30 Górski lekarz (6/7)
10:30 Rodzina Andersów
14:20 Familie Bundschuh: Jesteście oczywiście zaproszeni - film obycz. Niemcy 18
16:15 Inga Lindström: Śladami miłości - romans Niemcy 2006
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Inga Lindström: Meandry miłości - film obyczajowy Niemcy 2007
21:55 Lato w Barcelonie - komedia romantyczna Niemcy/Hiszpania 2015
23:50 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

08:55 Królowa chmur - komedia Polska 2003 (80 min)
10:15 Trolle - film anim. USA/Indie/Wlk. Brytania/Niemcy 2016 (90 min)
11:45 Łapu-Capu
11:50 MTV Unplugged
13:10 The Office PL (11,12/12)
14:10 Pieśni wielorybów
15:30 W pokoju obok - dramat obyczajowy Hiszpania/USA/Francja 2024 (105 min)
17:15 Hollywood Buzz (44)
17:40 Łapu-Capu
17:45 Holiday - komedia romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
20:00 Eksperyment: Odsiadka (6) - serial dok. Polska 2025
21:00 Aftermath. Most w ogniu - film sensacyjny USA 2024, reż. Patrick Lussier (95 min)
22:35 Everest - thriller USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke (120 min)
00:35 Abigail - horror USA/Irlandia/Kanada 2024 (110 min)

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (24/26)
11:50 Magda M. II (5,6)
13:55 Teraz albo nigdy! III (3)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Po drugiej stronie kamery - serial dok. Polska 17
17:05 Shrek Trzeci - film animowany USA 2007
19:00 Szpital św. Anny (4/26)
20:00 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
22:30 Nieustraszeni bracia Grimm - film fantasy USA/Czechy/Wlk. Brytania 2005

AMC

08:15 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
09:55 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
11:45 Operacja Kondor - komedia sens. Hongkong 91
13:55 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
16:15 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
18:10 Tutanchamon (2/2)
19:55 Ona to on - komedia USA/Kanada 2006
22:00 Domino śmierci - film akcji USA 2019, reż. Ken Sanzel
23:50 Wolf Creek II - horror Australia 2013, reż. G. McLean

eprasa.pl c5e8f4cc0e

AXN

08:25 Agenci NCIS XI (24/24)
09:25 Castle IV (12,13/23)
11:25 Detektyw Monk III (9,10/16) - serial krym. USA 05
13:20 Rekrut VII (17,18/18)
15:15 FBI: International IV (1,2/22) - serial akcji USA 2024
17:10 Castle IV (14,15/23)
19:05 FBI III (1,2/15)
21:05 Agenci NCIS XX (7/22) - serial krym. USA 2022
22:00 Agenci NCIS: Hawaje (18/22) - serial krym. USA 2021
23:00 Castle IV (14,15/23)
00:45 FBI III (1/15) - serial sens.

EPIC DRAMA

09:00 Lekarze na start
09:45 Agenci NCIS XVII (6/20)
10:40 Wszystkie stworzenia duże i małe V (1/6)
11:40 Poirot XII (1/4)
13:40 Lekarze na start
14:25 Agenci NCIS XVII (6/20)
15:20 Panna Scarlet VI
16:25 Marlow: klub zbrodni
17:25 Poirot XIII (1/5)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVII (7/20) - serial kryminalny USA 2019
21:00 Jane Eyre (3/4)
22:05 A.B.C. (3/4)
23:05 Panna Marple (3/4)
01:05 Lekarze na start

TVN STYLE

08:25 Dorota was urządzi III (9,10/13) - serial dok. Polska 15
09:55 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (9, 10) - reality show
11:25 Ugotowani (2, 3)
13:30 Kuchenne rewolucje (1, 13) - reality show Polska 20
15:35 Bitwa o gości (2)
16:40 Jestem z Polski IX (13,12)
18:45 Kuchenne rewolucje (8) - reality show Polska 25
20:50 Zgłoś remont (2) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski X (8)
23:45 Hotel Paradise (20)
00:45 Apetyt na miłość (2)

TVN TURBO

08:20 Nic do zgłoszenia V
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4952)
18:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (11) - magazyn
19:00 Mobilni mechanicy (9)
19:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (2) - mag.
20:30 Zawodowi handlarze (9)
21:15 Z drugiej ręki (9)
22:00 Raport Turbo (4952)
22:20 Wojny samochodowe

BBC FIRST

08:50 Lewis IV (7/8)
09:50 Ojciec Brown VII (4/10)
10:50 Śmierć pod palmami IV
11:55 Ludwig (6/6) - miniserial
13:05 Zbrodnie w Prowansji (2)
15:00 Ojciec Brown (8/10)
15:55 Lewis IV (7/8)
16:55 My Life is Murder IV (8/8)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (3/8) - serial kryminalny
21:00 Milczący świadek XXVII (9,10/10) - serial kryminalny
23:15 Zbrodnie Saint-Pierre
00:15 Zbrodnie w Prowansji (2)

FX

08:15 Dr House V (23/24)
09:10 Kości XI (3,4/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (1/22)
11:55 FBI II (8,9/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych II (5,6/10)
15:35 Agenci NCIS (23,1/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (2/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (3,4/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (15,16/17)
22:00 Genialna Morgan (13/13)
22:55 Na krawędzi - film sens. USA/Włochy/Francja/Jap. 1993

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży (6/13) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:00 Tu jest pięknie V (3/8)
12:50 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (10, 11)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Wielkanoc palce lizać
17:35 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
18:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
20:05 Dorota was urządzi V
21:35 Zróbmy sobie dom (5)
22:35 House Hunters (4—7)

BBC LIFESTYLE

09:55 Masterchef: nowe pokolenie (8) - program rozrywk.
10:25 Zapraszam do stołu (13)
12:10 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
13:30 Rezydencje na Mauritiusie (1/10) - serial dok.
14:35 W 80 kilo dookoła świata (2) - serial dokumentalny
15:35 Zapraszam do stołu (2)
17:30 Rezydencje na Mauritiusie (2/10) - serial dok.
18:35 Mistrzowie ceramiki (7)
19:40 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
21:00 Mistrzowie szycia (5, 6)
23:15 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (19,20/24)
08:55 Przyjaciele IX (17—22/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (23,24,1—4/24)
14:30 Dwóch i pół IV (21—24/24) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (23,1—4/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu (5—10/17) - serial kom.
22:00 The Office PL II (11,12)
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (12/13)

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex VII
09:10 Rodzinka.pl II
09:40 Klan - telenowela
10:05 Ranczo III (6,7/13)
11:50 Ojciec Mateusz XXIV (11)
12:45 Pan Mama (19/20)
13:15 Zaraz wracam
13:50 Ojciec Mateusz XXIV (13)
15:35 Komisarz Alex XXI (11)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo III (8,9/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXV
20:25 Komisarz Alex XXV (4)
21:25 Ranczo III (10,11/13)
23:20 Ojciec Mateusz XXV
00:15 Wojna zastępcza
01:05 Pitbull (5) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:40 Comfort Food
12:30 Jamie Oliver - serial dok.
13:25 Podróż przez smaki Chin
14:25 365 obiadów Mariety Mareckiej (1) - mag. kulinarny
14:50 Zgrillowani (6, 7)
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (6, 7)
16:40 Jamie Oliver
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (4, 5) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (6, 7)
20:15 Bosacka daje radę (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (8)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (13/13)
14:50 Wielkie projekty: transformacje (2) - reality show
16:00 Daleko od miasta XI
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: transformacje (3) - reality show
20:10 Daleko od miasta XV (3)
21:00 Cudotwórcy VI
22:00 Przekopiemy Ci ogródek
23:00 Gardeners' World (5)
00:15 W mieście czy na wsi

PLANETE+

13:45 Rolnictwo przyszłości
14:50 Motyle. Superbohaterowie przyrody (2/3)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (1/8) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (45—48)
18:15 Świat z góry XII
18:50 Antropocen - film dok.
19:55 Dawno temu w Europie
20:55 Niezwykłe podróże koleją IX (4/7) - serial dok.
22:00 Premiera: My, budowniczowie nowej Czechosłowacji
23:10 Miasta z ruin (2/4)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (10/10)
10:00 Klan z Alaski III (19/32)
11:00 Potwór z Alaski (8/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (4/6) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VII (5/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (19,20/20)
18:00 Biznes na kółkach (2/6)
19:00 Złomowisko PL II (3,4)
21:00 Gorączka złota (19/21)
22:00 Złoto drwali II (8/8)
23:00 Morze złota XIII (7)

TVP HISTORIA

11:55 Salme: łodzie wikingów
12:55 Nieznana wojna na Północy (3/6) - serial dok.
14:00 Królowie (65)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:35 Sensacje XX wieku
17:35 Czas honoru II (12/13)
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (33)
19:05 Flesz historii (755)
19:35 Królowie (24)
20:05 07 zgłoś się (2)
21:50 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
22:55 Ostatnia msza w kościele Wszystkich Świętych

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (11/17)
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Tajne akta UFO: nowe otwarcie (3/8) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (2/11)
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (2) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (6/6) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici II
20:00 Złoto Hitlera (4/4)
21:00 Na lodowym szlaku XII
22:00 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (1) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI)
15:00 Strażnicy z Karaibów II
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (2/8)
17:00 Tajemnicze mumie z Sakkary (2/4) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (7/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (2/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Największe katastrofy budowlane III
22:00 Premiera: Megametro

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIV
12:00 Superfabryki (5/8)
13:00 Poszukiwacze historii VI
14:00 I wojna światowa w liczbach (3,4/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka (3,4/10) - serial dok. USA 2012
18:00 Rolnicy. Podlasie VII (25,26) - serial dok. Polska 25
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Mordercy z Hitlerjugend
00:00 Starożytni kosmici XV
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (35)

BBC EARTH

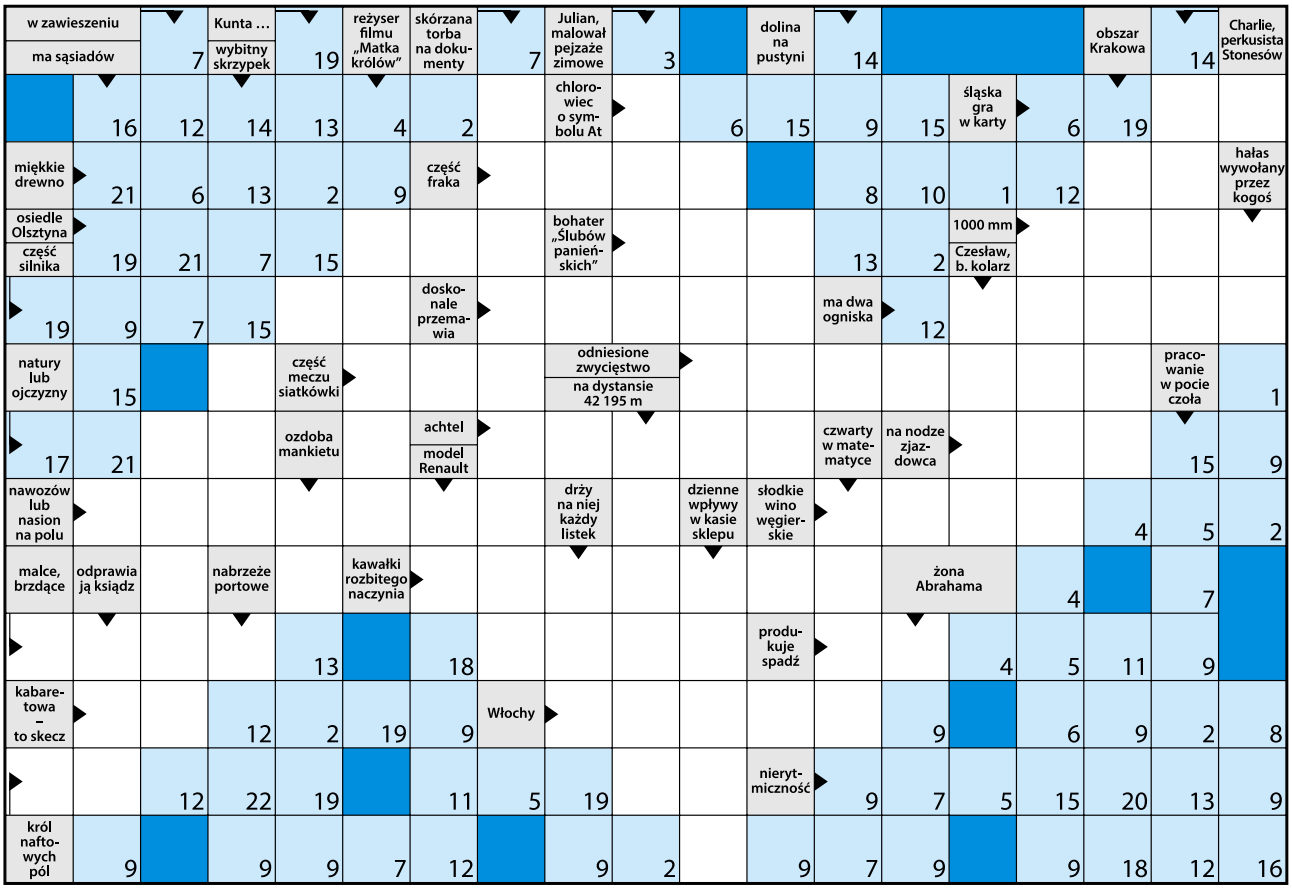
11:20 Dzika Francja
12:20 Błękitna Planeta II – kulisy - serial dok.
13:25 Inżynieria jutra
14:30 W okowach mrozu XI
15:30 Ben Fogle na szkockich wyspach II (1/4) - serial dok.
16:35 Ziemia (3/5) - serial dok.
17:40 Dzika Francja
18:45 Sekretne życie drzew
19:45 Dziki połów (6/8)
20:55 Ben Fogle na szkockich wyspach II (2/4) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Michael Mosley: sekrety naszych zakupów - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:20 Tajne bazy nazistów IV
12:20 Podziemna armia
13:30 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
14:35 Historia sprawiedliwości - serial dok. Kanada 2025
15:35 Tajemnice mumii (4/8)
16:35 Mezopotamia odkryta na nowo - film dok. Francja 24
17:40 Tajne bazy nazistów IV)
18:50 Podziemna armia
19:50 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
21:00 Machu Picchu: kamienne miasto - film dok. Francja 24
22:10 Ciemna strona starożytnej Grecji - serial dok.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

szyfropanorama

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Rozwiązanie krzyżówki

9	10	8	5	11	22	9
7	9	8	13	21	14	9

sudoku

	a			7	2			
		2		1	4			9
4		1			3		5	
						6		
	1	4	2		6		8	
				4			3	1
	2		3	6	1	4	9	
9			8	5			2	3
1		8						7

	6		7					3
4				8				1
7				3		5		
			2			9	1	8
		6				7	2	4
1		2			9			
			1	6				
	4	7		9	3		5	b
		8	5	4		2		

Jak rozwiązać szyfropanoramę?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.

W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-22).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać litery do odpowiednich kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z 20 marca: CZERWONA CEGŁA BUDOWLANA

Jak rozwiązać sudoku?

W każdym rzędzie, w każdej kolumnie i w każdym małym kwadracie obwiedzionym grubą linią powinno się znaleźć dziewięć różnych cyfr od 1 do 9.

Prawidłowe cyfry z poprzedniego numeru (edycja 20 marca) a1; b8

Zapraszamy na podcast Sobotni Seans

Dostępne na platformach Spotify, Apple Podcasts, na YouTubie, TokFM.pl, a także na Wyborcza.pl/Podcast
Informacje o serialowych i filmowych nowościach w telewizji i serwisach VoD: Wyborcza.pl/kultura

eprasa.pl c5e8f4cc0e

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadząca **Marta Kaźmierska**

wyborcza.pl

Komenda w Kielcach

Osiem ciosów od policjanta

– Przez długi czas nikt mi nie wierzył – mówi 51-letnia Magdalena z Kielc. – Że niby wychodząc z celi, sama podbiłam sobie oko, posiniaczyłam twarz, przeczołgałam się po własnym moczu?

Grzegorz Walczak

Komendant nie dopatrzył się jednak przekroczenia uprawnień przez policjantów. – Nie wiem, czy to była głupota, czy niechlujstwo, czy może raczej chęć zamiecenia sprawy pod dywan – zastanawia się Magdalena.

Była niedziela, 22 czerwca 2025 roku, tuż po godzinie 5 rano. To wtedy, według prokuratury, Magdalena miała zostać pobita w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych Komendy Miejskiej Policji w Kielcach.

Wściekłość w celi

Zaczęło się kilka godzin wcześniej. – Pokłóciłam się z matką i ona wezwała policję. To była słowna sprzeczka – zapewnia Magdalena.

Przyznaje: była nietrzeźwa. – Koleżance urodził się wnuczek. Świętowałyśmy. Piłyśmy alkohol.

Według policji interwencje w krótkim czasie były dwie.

Małgorzata Perkowska-Kiepas, rzeczniczka KMP w Kielcach: – Dotyczyły kobiety wszczynającej awanturę domową. Po pierwszej interwencji pani się uspokoiła, po drugiej została zabrana do wytrzeźwienia.

Jest już późna noc, gdy patrol policyjny przywozi Magdalenę na komendę przy ulicy Wesołej w Kielcach. Po godzinie 1.30 kobieta jest już w pokoju przesłuchań. Gdy ma wreszcie zdjęte kajdanki, podnosi się z krzesła i próbuje wyjść. Policjanci nie pozwalają. Magdalena stawia opór. W końcu zostaje przeszukana i sprawdzona.

Co istotne: przy jej przyjęciu na komendę brak wzmianek. by na ciele znajdowały się jakieś obrażenia.

Dowódcą zmiany jest sierżant sztabowy Krzysztof L., policjant z niemal 10-letnim stażem. Po wypełnieniu dokumentów dwóch policjantów prowadzi Magdalenę korytarzem. Ona znów się zapiera.

Zostaje umieszczona w celi. Jest agresywna. Uderza w drzwi. Kopie. Wyzywa. Kładzie się na łóżku, płacze, znów wstaje i wali w drzwi.

– Nie przeczę. Byłam wściekła, do tego po alkoholu – wspomina teraz. – Policjanci podsycali jednak te moje złe emocje – przekonuje. – Żądałam wyjścia do toalety, ale dopiero po godzinie pozwolono mi z niej skorzystać.

Nie wytrzymała. Wysikała się w celi.

Następny raz do toalety policjanci wyprowadzą ją o 5 rano. Do tego czasu sytuacja się powtarza: kobieta przyzywa policjantów, puka, w końcu wali i kopie w drzwi. Jeszcze dwukrotnie sika w celi.

„Będziesz siedzieć w tym syfie"

Po godzinie 5 wraca z łazienki, prowadzą ją dwaj policjanci, w tym Krzysztof L.

Magdalena: – Powiedział mi: „Będziesz, k***o, siedzieć w tym syfie, który zrobiłaś".

Gdy drugi funkcjonariusz – aspirant Andrzej – chce zamknąć drzwi celi, kobieta oblewa go wodą z kubka.

Wtedy się zaczyna. Awantura trwa jakieś dwie minuty, wszystko dzieje się dynamicznie.

We dwóch próbują założyć kajdanki, ale Magdalena nie pozwala. Krzysztof L. zakłada jej więc tzw. dźwignię na kark. Sprowadza do parteru. Twarz Magdaleny jest nachylona do podłogi. Dowódca przed celą klęczy nad skuloną kobietą.

– Dostawałam ciosy w twarz – mówi Magdalena.

Wersja policjantów jest inna. Twierdzą, że kobieta w tym czasie gryzła Krzysztofa L. w przedramię.

– To nieprawda – nie zgadza się Magdalena. – Gdzie zatem jakieś obrażenia u niego?

Dowódca miał tłumaczyć, że gruby policyjny polar ochronił go przed nimi.

Aspirant zakłada w końcu kajdanki zespolone na skrępowane od tyłu ręce Magdaleny, a także na nogi. Ciągną Magdalenę po podłodze do celi. Ona twierdzi, że straciła na krótko przytomność.

Sprawdzają ją czasami – a to przez wizjer, a to uchylają drzwi. – Żądałam zdjęcia kajdanek – mówi kobieta. – Ubliżaliśmy sobie – przyznaje.

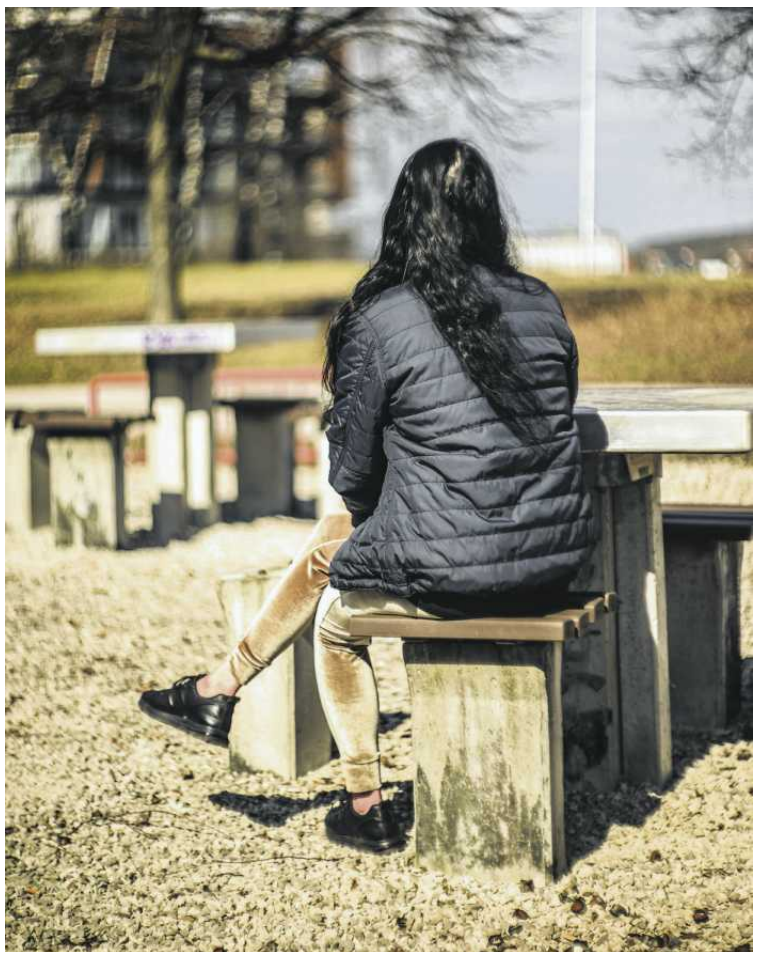
Przychodzi nowa zmiana. Magdalena znów wali w drzwi. Znów krzyczy. Do toalety jest teraz wyprowadzana, ale w kajdankach założonych na nogi.

Celę opuszcza po godzinie 12 i przebadaniu alkomatem. Tego samego dnia zgłasza, że została pobita.

„Czyli wyszło, że sama się pobiłam?"

– Ręce miałam opuchnięte. Na twarzy wybroczyny, krwiaki. Z trudem przełykałam jedzenie – wspomina. Pokazuje mi w telefonie zdjęcia fioletowych siniaków na głowie.

Opowiada, że do jej mieszkania przyjechali policjanci z wydziału kontroli. I że to oni wezwali karetkę. Przypomina sobie, że na drugi dzień składała już zeznania, a obdukcję wykonywał biegły lekarz. Stwierdził m.in. siniaki na prawym policzku, na nosie, wardze, brodzie; obrażenia na powiece dolnej prawego oka.

• **Pani Magdalena ma żal, że przez długi czas nikt jej nie wierzył**

FOT. WOJCIECH HABDAS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Środki przymusu bezpośredniego powinny być użyte w taki sposób, aby wyrządzić możliwie najmniejszą szkodę

MAŁGORZATA GICEWICZ
szefowa Prokuratury Rejonowej w Skarżysku-Kamiennej

Komendant Miejski Policji w Kielcach jeszcze 24 czerwca 2025 roku zlecił przeprowadzenie czynności wyjaśniających. Nie zdecydował się jednak na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Magdalena: – Nie rozumiem. Czyli wyszło, że sama się pobiłam?

Sprawą zajmuje się też prokuratura. Najpierw kielecka, ale potem – by uniknąć zarzutów o brak obiektywizmu – w Skarżysku-Kamiennej. Ta 25 lipca 2025 roku wszczyna śledztwo. Sprawdza zachowanie dwóch policjantów interweniujących wobec Magdaleny. Po siedmiu miesiącach śledczy stawiają zarzut jednemu z nich: Krzysztofowi L. Dotyczy przekroczenia uprawnień – bezpodstawnego użycia siły fizycznej poprzez zadanie ośmiu uderzeń w głowę i w twarz. A także wielokrotnego znieważenia osadzonej słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe.

Obrażenia, jakie miała Magdalena, skutkowały „naruszeniem czynności ciała poniżej siedmiu dni".

Krzysztof L. 27 lutego został zatrzymany i doprowadzony na przesłuchanie.

– Nie przyznał się do zarzucanych mu czynów. Odmówił składania wyjaśnień – mówi Małgorzata Gicewicz, szefowa Prokuratury Rejonowej w Skarżysku-Kamiennej. Wymienia zastosowane środki zapobiegawcze: dozór policji, poręczenie majątkowe, zakaz opuszczania kraju, zawieszenie w czynnościach służbowych.

Trzeba mieć skórę nosorożca

– Mamy zabezpieczone nagrania z monitoringu, przesłuchanych szereg świadków, a także opinię biegłych: z zakresu m.in. oceny poprawności użycia środków przymusu bezpośredniego oraz medycyny sądowej – mówi prokuratorka. I zastrzega, że to „analiza całości materiału dowodowego doprowadziła do postawienia zarzutu".

Małgorzata Gicewicz: – Osadzona zachowywała się agresywnie, wulgarnie. Znajdowała się pod znacznym wpływem alkoholu. To jednak w żadnej mierze nie może usprawiedliwiać zachowania funkcjonariusza, który podczas stosowania chwytów obezwładniających przekracza swoje uprawnienia. Stosuje siłę nieproporcjonalną do tej, jaka powinna być użyta. Nawet jeśli kobieta mogła naruszyć jego nietykalność cielesną, to reakcja policjanta jest zdecydowanie nieadekwatna do zagrożenia.

Środki przymusu bezpośredniego powinny być użyte w taki sposób, aby wyrządzić możliwie najmniejszą szkodę. Policjant może odeprzeć atak, gdy sam np. jest gryziony, ale nie zadając ciosy w głowę.

– Z ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej wynika, że użycie siły fizycznej przez funkcjonariusza co do zasady nie powinno polegać na tym, by zadawać uderzenia. On może zastosować techniki przytrzymywania, powalenia przeciwnika, skucia go – mówi Małgorzata Gicewicz.

Przekonuje, że w pracy policjanta, ale też prokuratora, „trzeba mieć skórę nosorożca": – Nie raz jesteśmy obrażani, prowokowani. Reakcją na to nie może być jednak łamanie procedur. ●

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Arsenał w zamurowanej piwnicy

Historyczna zagadka z krośnieńskiej kamienicy

Kilkadziesiąt egzemplarzy broni krótkiej i długiej sprzed około stu lat oraz 20 granatów przeciwpiechotnych wypełnionych trotylem znaleziono pod cienką warstwą ziemi w jednej z piwnic kamienicy w Krośnie.

Anna Gorczyca

• **Znaleziska w kamienicy przy ul. Blich 1** FOT. DARIUSZ SZUBRA MRZ KROSNO (3)

Kamienica przy ul. Blich 1 od niedawna należy do krośnieńskiego Muzeum Rzemiosła. Ponieważ w głównej siedzibie muzeum planowane jest odtworzenie fabryki zegarów wieżowych Michała Mięsowicza, ekspozycja przedstawiająca krośnieńskie rzemiosło (manufaktury tkackie, szklarskie, obuwnicze) zostanie przeniesiona do budynku przy ul. Blich. Z kolei w piwnicach tego budynku ma być zaprezentowana ekspozycja poświęcona genialnemu wynalazcy związanemu z Krosnem – Janowi Szczepanikowi.

BROŃ ZAKOPANA W PIWNICY KAMIENICY

Piwnice wymagają generalnego remontu: osuszenia, izolacji i wymiany instalacji.

– Trzeba je również pogłębić. Gdy zeszliśmy do piwnic, okazało się, że wejście do jednego z pomieszczeń jest zamurowane. Po jego wybiciu zobaczyliśmy, że to jedyne miejsce, w którym nie było betonowej wylewki, tylko ziemia. Uznaliśmy, że tam prace pójdą najszybciej – wystarczyło zebrać warstwę ziemi. Ponieważ kamienica jest budynkiem zabytkowym, wszystkie roboty muszą być wykonywane pod nadzorem konserwatora, a w przypadku prac ziemnych – także archeologa. Dlatego w czwartek (19 marca) podczas prac wykopaliskowych w piwnicy był obecny archeolog – wyjaśnia Marta Rymar, dyrektorka Muzeum Rzemiosła.

• **Kamienica przy ul. Blich 1**

Dodaje, że wystarczyło wbić łopatę, by pod cienką warstwą ziemi odsłoniło się znalezisko.

– Była tam broń krótka i długa, maski przeciwgazowe i pojemniki, które początkowo wzięliśmy za zasobniki od masek. Okazało się, że są to granaty przeciwpiechotne, wypełnione trotylem. Wyglądało to tak, jakby ktoś w pośpiechu wrzucił broń do płytkiego dołu i zasypał ziemią. Trudno powiedzieć, czy wejście do tej piwnicy zamurowano zaraz po ukryciu broni, czy później – mówi dyrektorka muzeum.

O znalezisku natychmiast powiadomiono policję. Broń została zinwentaryzowana, zabezpieczona i zabrana przez funkcjonariuszy.

– Po granaty w piątek przyjechali saperzy i wywieźli je w specjalnych beczkach. Nie wiem, czy zostaną zdetonowane, czy uda się je rozbroić tak, aby ich korpusy można było pokazać na ekspozycji – dodaje Marta Rymar.

Wśród 82 sztuk broni wstępnie zidentyfikowano egzemplarze z okresu I wojny światowej oraz sprzed 1939 roku. Marta Rymar nie wyklucza, że znajdują się tam unikatowe modele broni polskiej produkcji sprzed II wojny światowej. Nie wiadomo, kto i kiedy je ukrył – czy stało się to na początku wojny, czy później.

HISTORIA KAMIENICY W KROŚNIE

Kamienica przy ul. Blich 1 w Krośnie jest jedną z najbardziej charakterystycznych i najciekawszych architektonicznie kamienic Zespołu Staromiejskiego. Została wybudowana w 1890 roku, gdy ulica nosiła nazwę Jatkowej. Pierwszym właścicielem był kupiec Jonas Stiefel, a kolejnym – Izaak Stiefel, m.in. właściciel kopalni nafty „Wietrzanka" w Długiem koło Krosna.

Po wojnie budynek przejęło państwo. W latach 1944–1956 mieściła się tu siedziba Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego, a w latach 1957–1975 – Komendy Powiatowej Milicji Obywatelskiej. W piwnicach znajdował się areszt śledczy, w którym przetrzymywano osoby zatrzymane głównie z powodów politycznych.

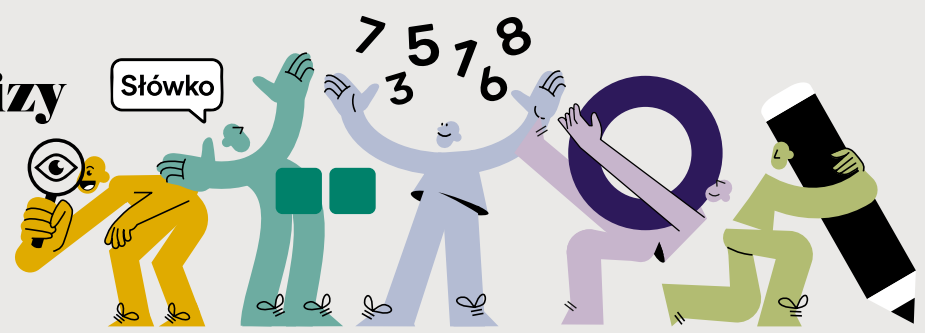
– Z dostępnych danych wynika, że w latach 1957–1960 aresztowano w Krośnie trzy osoby, w tym jedną za nielegalne przekroczenie granicy, drugą podejrzaną o dywersję w przemyśle, a trzecią o terroryzm i bandytyzm polityczny – przypomina Marta Rymar. Dodaje, że na ścianach piwnic zachowały się napisy, pozostawione przez przetrzymywanych i torturowanych tam ludzi. – Zabezpieczymy je i umieścimy później na wystawie – zapowiada.

Kamienica ma cztery kondygnacje: jedną podziemną i trzy nadziemne. Muzeum Rzemiosła, które otrzymało unijne dofinansowanie, planuje wykorzystać ok. 780 m kw. powierzchni. W piwnicach, na parterze (gdzie mieściło się kiedyś biuro podróży) oraz na I piętrze powstaną ekspozycje. Poddasze zostanie przeznaczone na pomieszczenia dla pracowników. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34426333

Słówko · Literówka · Quizy
Sudoku · Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play Pobierz w App Store

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

OBWIESZCZENIE
PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU
z dnia 27.03.2026 r.

Stosownie do art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 j.t) oraz art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 j. t.) zawiadamiam, że w Urzędzie Miejskim w Białymstoku, Departamencie Architektury, został zebrany pełny materiał dowodowy w ponownie prowadzonym postępowaniu w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na:

Budowie drogi oznaczonej symbolem 7KD-L na odcinku od ul. W. Szymborskiej do końca działki nr 1590/64 oraz rozbudowie ul. W. Szymborskiej na odcinku od drogi 7KD-L do końca działki 1590/30 (obręb 0011 Śródmieście) w Białymstoku:

1. **W zakresie budowy drogi gminnej oznaczonej symbolem 7KD-L na odcinku od ul. W. Szymborskiej do końca działki nr 1590/64 (obręb 0011 Śródmieście):**
   - budowy jezdni, budowy dróg dla pieszych, budowy zjazdu zwykłego, budowy zatoki parkingowej, budowy murów oporowych (palisady), budowy sieci elektroenergetycznej nN (oświetlenie uliczne), budowy sieci kanalizacji deszczowej, budowy kanalizacji kablowej (telekomunikacyjnej), a także rozbiórki części garażu zlokalizowanego na działkach o numerach 1590/64, 1590/18, 1590/19 (obręb 0011 Śródmieście),

w zakresie oznaczonym na projekcie zagospodarowania terenu linią przerywaną koloru zielonego (projektowany pas drogowy) na działkach o numerach ewidencyjnych:
   - 1590/18, obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - 1590/70 (z podz. dz. 1590/64), obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - 1590/67 (z podz. dz. 1590/62), obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok.

2. **W zakresie rozbudowy drogi gminnej nr 102572B (ul. W. Szymborskiej) na odcinku od drogi 7KD-L do końca działki nr 1590/30 (obręb 0011 Śródmieście):**
   - budowy, przebudowy jezdni, budowy dróg dla pieszych, budowy zjazdu zwykłego, budowy zatoki parkingowej, budowy schodów, budowy sieci elektroenergetycznej nN – oświetlenia ulicznego, budowy sieci kanalizacji deszczowej wraz z wpustem i przykanalikiem, budowy kanalizacji kablowej – telekomunikacyjnej,

w zakresie oznaczonym na projekcie zagospodarowania terenu linią przerywaną koloru błękitnego (projektowany pas drogowy) na działkach o numerach ewidencyjnych:
   - 1585/6, obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - 1585/3, obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - 1590/69 (z podz. dz. 1590/64), obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - 1590/28, obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - 1590/63, obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - 1590/61, obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,

3. **Poza projektowanym pasem drogowym w zakresie oznaczonym na projekcie zagospodarowania terenu linią koloru granatowego (czasowe zajęcie działek pod roboty budowlane) w ramach czasowego zajęcia pod:**
   - budowę sieci elektroenergetycznej nN (oświetlenie uliczne) na dł. 2,5 m i gł. 0,7 m na działce 1590/10 obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - budowę sieci elektroenergetycznej nN (oświetlenie uliczne) na dł. 11,5 m i gł. 0,7 m na działce 1590/68 (z podz. dz. 1590/62), obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - rozbiórkę części garażu o powierzchni 2,5 m^2, wys. od 2,5 do 3,5 m, na działce 1590/10 obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok,
   - rozbiórkę części garażu o powierzchni 0,5 m^2, wys. od 2,5 do 3,5 m, na działce 1590/19 obręb 0011 Śródmieście, jednostka ewidencyjna 206101_1 Białystok.

x

<u>WYKAZ NIERUCHOMOŚCI OBJĘTYCH INWESTYCJĄ:</u>

– Miasto Białystok (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).

a) Działka będąca pasem drogowym, będąca własnością Gminy Białystok, przeznaczona pod inwestycje (pas drogowy ul. Wisławy Szymborskiej):
- **1590/28,** (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).
- **1590/61,** (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).
- **1590/63,** (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).
- **1585/3,** (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).
- **1585/6,** (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).

b) Działka niebędąca pasem drogowym, będąca współwłasnością Gminy Białystok oraz osób prywatnych, ulegająca podziałowi (tłustym drukiem nr działki po podziale, przeznaczona pod projektowany pas drogowy ul. Wisławy Szymborskiej):
- 1590/64 dzielona na działki: **1590/69 o pow. 0,0021 ha,** 1590/70 o pow. 0,0205 ha (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).

c) Działka niebędąca pasem drogowym, będąca własnością Gminy Białystok, przeznaczona pod inwestycje (projektowany pas drogowy ul. 7KD-L):
- **1590/18,** (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).

d) Działka niebędąca pasem drogowym, będąca współwłasnością Gminy Białystok oraz osób prywatnych, ulegająca podziałowi (tłustym drukiem nr działki po podziale, przeznaczona pod projektowany pas drogowy ul. 7KD-L):
- 1590/64 dzielona na działki: **1590/70 o pow. 0,0205 ha**, 1590/69 o pow. 0,0021 ha, (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).

e) Działka niebędąca pasem drogowym, będąca własnością Gminy Białystok, ulegająca podziałowi (tłustym drukiem nr działki po podziale, przeznaczona pod projektowany pas drogowy ul. 7KD-L):
- 1590/62 dzielona na działki: **1590/67 o pow. 0,0211 ha,** 1590/68 o pow. 0,0970 ha (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).

f) Działka przeznaczona pod czasowe zajęcie terenu:
- **1590/10, 1590/68 (z podz. dz. 1590/62), 1590/19 –** (obręb ewidencyjny: 0011 – Śródmieście).

x

Zgodnie z art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego w przypadku zawiadomienia stron przez obwieszczenie, **zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne ogłoszenie (data publicznego ogłoszenia: 27.03.2026 r.).**

Z uwagi na powyższe informuję, że w terminie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia, **(tj. od dnia 27.03.2026 r. do dnia 10.04.2026 r.)**, po uprzednim kontakcie telefonicznym pod nr tel. 85 879 74 21 można skorzystać z prawa zapoznania się z materiałem dowodowym oraz **do dnia 17.04.2026 r.** złożyć ewentualne uwagi i wnioski w przedmiocie zamierzonej inwestycji, w Urzędzie Miejskim w Białymstoku – Departamencie Architektury, ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok. Po upływie wskazanego terminu zostanie wydana decyzja kończąca postępowanie administracyjne w pierwszej instancji.

x

Należy ponadto zaznaczyć, że niniejsze zawiadomienie **nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa**, lecz informacją o przysługującym stronom prawie do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

x

Stosownie do art. 9 Kodeksu postępowania administracyjnego pouczam, że zgodnie z przepisem art. 41 K.p.a. w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swego adresu, w tym adresu elektronicznego. W razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

x

Na podstawie przepisu art. 36 § 1 K.p.a. zawiadamiam, że rozpatrzenie przedmiotowej sprawy nie może nastąpić w terminie określonym przepisem art. 35 k.p.a., z uwagi, iż organ administracji publicznej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego ma obowiązek umożliwić stronie zapoznanie się z aktami sprawy, jak również wypowiedzenie się co do zebranego materiału dowodowego w sprawie. Wydanie końcowego rozstrzygnięcia w ww. sprawie nastąpi w terminie do dnia: 19.05.2026 r.

Jednocześnie pouczam, że zgodnie z art. 37 § 1 K.p.a. stronie służy prawo do wniesienia ponaglenia, jeżeli: 1) nie załatwiono sprawy w terminie określonym w art. 35 lub przepisach szczególnych ani w terminie wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 (bezczynność); 2) postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy (przewlekłość). Ponaglenie wnosi się do Wojewody Podlaskiego za pośrednictwem Prezydenta Miasta Białegostoku. Zgodnie z art. 37 § 2 K.p.a. ponaglenie zawiera uzasadnienie.

x

KLAUZULA INFORMACYJNA

dotycząca przetwarzania danych osobowych w sprawach określonych w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych

1) Administratorem danych jest Prezydent Miasta Białegostoku adres: Urząd Miejski w Białymstoku, ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok.
2) W sprawach ochrony danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych: Urząd Miejski w Białymstoku, ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok, tel. 85 879 79 79, e-mail: bbi@um.bialystok.pl
3) Dane osobowe będą przetwarzane w celu prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach budowlanych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.
4) Przetwarzane będą następujące kategorie Pani/Pana danych osobowych: dane identyfikujące osobę, adresowe, dane z rejestru gruntów, oraz dane z dokumentów spadkowych lub innych dokumentów stanowiących dowód posiadanego tytułu prawnego do nieruchomości, dokumentów stanowiących dowód na potwierdzenie innych istotnych okoliczności w prowadzonej sprawie administracyjnej.
5) Dane osobowe nie będą ujawniane odbiorcom innym, niż uprawnieni na podstawie przepisów prawa oraz podmiotom, którym dane zostały powierzone do przetwarzania.
6) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres 10 lat, liczony w pełnych latach kalendarzowych począwszy od dnia 1 stycznia roku następnego od daty zakończenia sprawy. Po upływie tego okresu dokumentacja podlega ekspertyzie ze względu na jej charakter, treść i znaczenie. W przypadku zatwierdzenia projektu budowlanego, dokumentacja będzie przechowywana co najmniej przez okres istnienia obiektu budowlanego.
7) Przysługuje Pani/Panu prawo do żądania dostępu do własnych danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania oraz prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania.
8) W związku z przetwarzaniem danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
9) Dane osobowe mogą być pozyskiwane z zasobów informacyjnych Urzędu Miejskiego w Białymstoku, jednostek administracji publicznej, źródeł publicznie dostępnych, stron postępowania, osób trzecich.
10) Informacje o źródle pochodzenia danych osobowych przysługują Pani/Panu w zakresie, w jakim nie ma to wpływu na ochronę praw i wolności osoby, od której dane pozyskano.
11) Podanie danych adresowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy, za wyjątkiem danych oznaczonych w formularzu urzędowym jako dobrowolne. Niepodane wymaganych danych uniemożliwi rozpoznanie sprawy.
12) Dane nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

Białystok/34426869

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Piotr Zapotoczny

• **Pilot rajdowy Maciej Krzysik** FOT. PIOTR ZAPOTOCZNY

Jego los poruszył tysiące ludzi

Maciej walczy o powrót do pracy

W kwietniu chcę wrócić do pracy. Dostałem od losu szansę na drugie życie i chciałbym to życie przeżyć najlepiej jak się da – mówi Maciej Krzysik, który przeżył tragiczny wypadek podczas Rajdu Nyskiego, ale stracił obie dłonie i został mocno poparzony.

Po wyjściu ze szpitala Maciej Krzysik poprosił bliskich, by zawieźli go w miejsce wypadku. Zakręt jak każdy inny, a nawet – prawie zakręt.

– Trzy razy już tędy jechałem, raz jako organizator rajdu nyskiego, a dwa razy jako zawodnik. Teraz, z Arturem, to był chyba czwarty raz – mówi Krzysik, pilot rajdowy i wicestarosta powiatu nyskiego. – My tutaj mieszkamy, znamy tę drogę praktycznie na pamięć. Samochód najpierw wpadł w poślizg w moją stronę, potem bezwładnie poleciał w stronę Artura. No i niestety uderzyliśmy w to jedno, jedyne drzewo na poboczu.

Do wypadku doszło w niedzielę 12 października, podczas ubiegłorocznego Rajdu Nyskiego, na odcinku specjalnym pomiędzy miejscowościami Polski Świętów i Sucha Kamienica w gminie Głuchołazy (powiat nyski). Artur Sękowski i Maciej Krzysik brali udział w kategorii pojazdów historycznych. Jechali autem BMW model M3 E36, dopuszczonym do rywalizacji w kategorii aut historycznych.

Była godz. 11.30, kiedy wypadli z trasy i uderzyli w drzewo. Samochód stanął w płomieniach. Sękowski zmarł na miejscu, Krzysik w ciężkim stanie trafił do szpitala.

„MYŚLAŁEM, ŻE NIC MI NIE JEST”

Kibice, którzy stali niedaleko miejsca wypadku, relacjonowali potem, że wszystko działo się błyskawicznie.

– Po uderzeniu w drzewo straciłem przytomność od przeciążenia – wspomina Krzysik. – Ocknąłem się, gdy pożar w kabinie był już na tyle rozwinięty, że przez ogień nie widziałem kierowcy na fotelu obok. Na początku ogarnęła mnie panika, szybko jednak pojawiła się potrzeba ratowania życia. Opatrzność Boska nade mną czuwała. Rozpiąłem pasy i zamknąłem oczy, bo wszędzie był ogień. Wydostałem się przez boczne okno od strony kierowcy. Nie wiem, czy tam była szyba, czy nie było. Chyba była. I chyba ją kaskiem wybiłem i wyszedłem. Usiadłem na skraju dachu i rzuciłem się do tyłu tak, żeby z tych płomieni jak najszybciej wyjść.

W płonącym samochodzie był na tyle długo, że doznał poważnych oparzeń, obejmujących zwłaszcza drogi oddechowe.

Krzysik: – Wydawało mi się, że nic mi nie jest. Adrenalina tak działa. Kibice mnie odciągali, a ja tam normalnie z nimi rozmawiałem i krzyczałem, żeby ratowali Artura, żeby postarali się wyciągnąć go z samochodu. Powiedzieli, że jest za gorąco. Każdy logicznie myślący człowiek wie, że jak ktoś zostanie w płonącym samochodzie, to nie przeżyje takiego wypadku, ale ja nie dopuszczałem do siebie tej myśli.

Pamięta jeszcze, że przyjechała straż pożarna i karetka. Lekarze rozcięli mu kombinezon. A potem uśpili do intubacji, by zapewnić drożność poparzonych dróg oddechowych.

Krzysik obudził się dopiero ponad miesiąc później, 25 listopada.

Krzysik najpierw trafił do Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Opolu, potem do Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach Śląskich. Diagnoza była dramatyczna: oparzenia termiczne IIb i III stopnia, obejmujące 24 procent powierzchni ciała. W teorii, dorosła osoba w dobrym stanie zdrowia i leczona w specjalistycznym ośrodku ma zwykle wysoką szansę przeżycia (80-90 proc.). Przypadek pana Macieja był jednak szczególny, bo silnie poparzona została także twarz, oczy, a także drogi oddechowe, w tym gardło i tchawica.

– Byłem nieprzytomny, ale wiem, że lekarze mówili wówczas bliskim, że mój stan jest bardzo ciężki i szanse na przeżycie nie są duże – mówi Maciej Krzysik.

Z powodu ogromnego obrzęku lekarze musieli chirurgicznie przeciąć skórę na obu przedramionach (wykonać fasciotomię obu przedramion), aby zmniejszyć ciśnienie w tkankach i uratować krążenie. Niestety obrażenia były tak rozległe, że w rany wdało się ciężkie zakażenie i rozwinęła się sepsa (ogólne zakażenie organizmu). Aby uratować życie pacjenta, lekarze musieli amputować obie dłonie za nadgarstkami.

– W dłoniach nie było krążenia, były duże pola martwicze i lekarze niestety musieli podjąć decyzję o amputacji ze względu na zagrożenie życia – mówi Maciej Krzysik.

Przez ponad półtora miesiąca Krzysik pozostawał w śpiączce farmakologicznej. Lekarze każdego dnia walczyli o jego życie.

– Na jednej z odpraw pani dyrektor medyczna powiedziała, że to cud, że mnie uratowali. Nie liczyli na to. A jednak się udało. Dostałem ogromną szansę od losu na drugie życie i chciałbym to życie przeżyć najlepiej jak się da – mówi Maciej Krzysik.

Od połowy lutego jest już w domu, mieszka u rodziców. Muszą pomagać w czynnościach, na które inni nawet nie zwracają uwagi – na przykład jeśli w szklance nie ma słomki, nie napije się wody.

– Potrzebuję pomocy przy przy ubieraniu się, jedzeniu, toalecie, czy myciu – wylicza Krzysik.

Stara się być maksymalnie samodzielny. Za pomocą rysika przymocowanego do bandaży na kikucie prawej ręki obsługuje tablet i odpowiada na wiadomości, może też dzwonić.

Niemal codziennie ktoś chce też go odwiedzić czy porozmawiać. Wychodzi z domu. W walentynki wybrał się na imprezę rajdową, którą znajomi zorganizowali po to, by zebrać pieniądze na jego dalsze leczenie, rehabilitację i powrót do samodzielności.

– Oglądałem relację z rajdu, bo była na żywo i tak sobie pomyślałem: „To jest 10 kilometrów od nas. Muszę się tam pojawić, by im wszystkim podziękować, za to że mnie wspierali”. I tak zrobiłem. To mnie mobilizuje – mówi. I dodaje: – Fizycznie to wiadomo, są pewne ograniczenia i bez dłoni trudno cokolwiek wokół siebie zrobić. Natomiast psychicznie myślę, że jest całkiem nieźle.

Spotkał się z rodziną zmarłego Artura Sękowskiego, ale nie chce opowiadać o szczegółach. Krzysik: – Poukładałem to sobie wszystko w głowie i to, jak się te moje losy po wypadku potoczyły. Z nadzieją patrzę w przyszłość.

BIONICZNE PROTEZY OBU DŁONI

Na początku, tuż po przebudzeniu ze śpiączki, był jednak zrozpaczony.

– To było bardzo trudne i dołujące, gdy zaraz po przebudzeniu zobaczyłem, że nie mam dłoni. Sam sobie zadawałem pytania: „Jak ja będę żył? Dlaczego to mi się przytrafiło?” To były naprawdę złe myśli – wspomina. – Pomogły rozmowy z bliskimi: żoną, rodzicami, bratem i znajomumi a także ze wspaniałymi lekarzami w Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach. Bardzo dużo dał mi też kontakt ludźmi przez interent. Powoli odzyskiwałem chęć życia.

Jeszcze w szpitalu Krzysik usłyszał, że będzie mógł używać protez. Wyobraził sobie „plastikową, tandetną imitację dłoni”. Dopiero później zaczął czytać, m.in. o protezach bionicznych. Znalazłem firmę w Polsce, która produkuje lekki i szybkie protezy. Reagują na impuls mięśniowy w 0,6 sekundy. Na jednym ładowaniu działają przez cały dzień.

– Działa to tak, że w protezę zakładaną do łokcia zatopione są elektrody, które pobierają impulsy z mięśni przedramion i ruszają palcami. Ruch jest na tyle intuicyjny, że to prawie tak, jakbym ruszał dłonią. Może jeszcze nie każdym palcem z osobna, ale można w aplikacji na telefonie zaprojektować konkretne gesty. A najważniejsze jest to, że jako jedna z nielicznych na rynku, ta proteza jest wodoodporna – wyjaśnia Maciej Krzysik.

Jak dodaje, dzięki nim będzie mógł się sam wykąpać czy umyć naczynia: – To są takie rzeczy niby prozaiczne, ale dla mnie bardzo ważne, bo jak tu żyć bez kontaktu z wodą? Bardzo trudno, każda rzecz na przykład w kuchni urasta do rangi problemu.

Myślał też o przeszczepie, umówił się na konsultacje w tej sprawie. Obecnie w Polsce przeszczep dłoni można wykonać tylko w jednym ośrodku – Szpitalu im. św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy.

„CHCIAŁBYM WRÓCIĆ DO PRACY JUŻ W KWIETNIU”

Koszty nowoczesnych protez bionicznych są ogromne. To wydatek liczony w setkach tysięcy złotych. Dlatego, jeszcze podczas pobytu w szpitalu, Maciej założył zbiórkę na portalu siepomaga.pl. Akcja miała potrwać do 8 kwietnia, ale pomoc była lawinowa.

Ruszyły licytacje charytatywne. Znajomi i obcy wystawiali swoje usługi, sprzedawali pamiątki (m.in. koszulki sportowców), rękodzieło, wypieki, czy przejażdżki konno. O zbiórce napisał rajdowiec Krzysztof Hołowczyc. Pomogło niemal 9 tys. osób. Wśród darczyńców są osoby prywatne, firmy, organizacje, nieformalne grupy pasjonatów militariów, rajdów, czy sportów.

Zadeklarowaną kwotę, 850 tys. zł, Krzysik uzbierał już w połowie lutego.

„Podziwiam i wspieram. Bardzo mi imponujesz” – pisze jeden z darczyńców. Inny dodaje: „Wierzę, że wszystko będzie dobrze. Nie poddawaj się!”. Wielu pisze krótko: „Maciek, trzymaj się!”.

Krzysik stara się odpisywać na wiadomości na tyle, na ile pozwalają mu siły: – Nie jestem w stanie od razu podziękować wszystkim, bo po prostu tej pomocy jest taki ogrom. Staram się jednak odpowiadać każdemu i, prędzej czy później, każdy doczeka się reakcji z mojej strony – mówi.

Nie wie, czy zadeklarowana kwota wystarczy na realizację jego planów, dlatego zbiórka została przedłużona do 30 kwietnia.

– Wyliczyłem sobie średnią na podstawie wstępnej wyceny protezy, rehabilitacji, użytkowania. Do tego dochodzi koszt leków, środki opatrunkowe – wciąż mam rany otwarte – i przede wszystkim plastyka twarzy, nosa i nóg, bo też ma, je mocno oparzone – wylicza Krzysik.

– Po wyjściu ze szpitala wszystko bardzo przyśpieszyło. Rozmawiałem już z firmą, założenie protez byłoby realne na przełomie marca i kwietnia. To dla mnie ważne, bo bez protezy będzie ciężko, żeby lekarz dopuścił mnie do pracy w starostwie. A ja chciałbym wrócić już w kwietniu, jeśli będzie taka możliwość. Rozmawiałem już o tym ze starostą – mówi Krzysik.

W pracy nie przesiadywał przez cały dzień za biurkiem z dokumentami. Spotykał się też z mieszkańcami, brał udział w sesjach rady powiatu czy posiedzeniach zarządu, nadzorował projekty. Nie chce podpisywać papierów „iksem”, więc ćwiczy. Jeśli do kikuta dłoni ma przyczepiony długopis, jest w stanie (choć z trudem) podpisać się na dokumentach.

– Nie zakładam, by moja praca mocno się zmieniła. Mam nadzieję, że protezy będą na tyle zaawansowane, że wrócę do życia zawodowego, które miałem przed wypadkiem – mówi Krzysik.

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Dieta pacjentów onkologicznych

Czego unikać na talerzu?

Najważniejsze, by nie stosować restrykcyjnych diet ani nie eliminować produktów z przekonania, że to „leczy raka" – mówi Paulina Szaja-Owczarek, dietetyk kliniczna z gorzowskiego szpitala.

• **Paulina Szaja-Owczarek**
FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

MAJA SAŁWACKA: Zbliża się Wielkanoc, przez lata mówiono, że rak karmi się cukrem. Chorując na raka, rezygnujemy z mazurka?
PAULINA SZAJA-OWCZAREK: Mit, że „cukier żywi raka", jest jednym z powszechnych błędnych przekonań. Komórki naszego ciała, również te zdrowe, potrzebują glukozy do prawidłowego funkcjonowania. Całkowite odcięcie organizmu od cukru nie zatrzyma rozwoju nowotworu, a wręcz może zaszkodzić. Nasz organizm potrafi wytwarzać glukozę z innych składników, np. białka czy tłuszczów, w procesie glukoneogenezy. Warto pamiętać, że radykalne ograniczenie cukru często wiąże się z rezygnacją z części kalorii, których pacjent onkologiczny potrzebuje, zwłaszcza że wielu chorych jest już w stanie niedożywienia lub jest nim zagrożonych.

Co z mazurkiem? Nie widzę potrzeby całkowitej rezygnacji. Oczywiście nie jest to posiłek idealny z punktu widzenia diety onkologicznej, ale jeśli pacjent nie ma przeciwwskazań i dobrze go toleruje, może pozwolić sobie na kawałek z przyjemnością.

Trzeba znać umiar?
– Najważniejsze jest, aby nie stosować restrykcyjnych diet ani nie eliminować produktów z przekonania, że to „leczy raka". Liczy się umiarkowanie i całościowe podejście do żywienia, dostosowane do indywidualnych potrzeb, preferencji i objawów pacjenta.

W sieci jest mnóstwo porad influencerów, osób podających się za ekspertów, które mówią, jak jeść, żeby nie chorować na raka, albo jak go pokonać. Jedni mówią o leczeniu jodem, witaminą D, inni każą przejść na dietę keto. Zdarzały się Pani przypadki leczenia osób, które poważnie w to uwierzyły? W co wierzyć, w co nie?
– Tak, takie sytuacje się zdarzają. Warto zrozumieć, że tego typu „łatwe sposoby" dają pacjentom coś bardzo ważnego – nadzieję na wyleczenie. Są też pewnego rodzaju prostą wskazówką, jak radzić sobie z chorobą nowotworową – a tego pacjenci potrzebują. Niestety, nie zawsze są one skuteczne, a czasem mogą być wręcz niekorzystne dla pacjentów. Często za tego typu przekazami stoją osoby, które chcą osiągnąć różne korzyści finansowe czy marketingowe. Łatwiej jest powiedzieć: „zrób jedną konkretną rzecz" np. stosuj wysokie dawki witaminy C, niż: „udaj się do specjalisty, wspólnie wypracujcie indywidualne rozwiązania i konsekwentnie się ich trzymaj". W swojej praktyce spotykałam pacjentów, którzy niestety uwierzyli w takie przekonania. Dotyczyło to m.in. stosowania bardzo wysokich dawek witaminy C, całkowitej rezygnacji z węglowodanów czy wykonywania wlewek doodbytniczych (np. z kawy lub aloesu) w przypadku nowotworów jelita grubego. Ci pacjenci nie wychodzili na tym korzystnie.

W coś można wierzyć?
– Trzeba: w naukę opartą na rzetelnych, dobrej jakości badaniach oraz w doświadczenie personelu medycznego, który rzeczywiście pracuje z pacjentami onkologicznymi. Warto też pamiętać, że obecnie dietetykiem może nazwać się praktycznie każdy – nawet po krótkim kursie czy studiach podyplomowych. Taka osoba nie zawsze ma solidne podstawy z zakresu anatomii, fizjologii, czy doświadczenie w pracy z pacjentem onkologicznym. Dlatego zawsze warto sprawdzić: czy dana osoba ukończyła uczelnię medyczną, gdzie pracuje i jakie ma doświadczenie, czy szkoliła się w rzetelnych ośrodkach, np. w towarzystwach naukowych. Warto też zachować ostrożność wobec osób, które z góry obiecują, że dana metoda „na pewno pomoże". Każdy pacjent jest inny, każda sytuacja wymaga indywidualnego podejścia i obszernego wywiadu. Nie istnieje jedno uniwersalne zalecenie, które będzie skuteczne dla wszystkich.

Są badania, które wykazują, że optymalizacja stężenia selenu w organizmie może znacznie zmniejszyć ryzyko nowotworów (m.in. płuc, jelita grubego, prostaty) i śmiertelność. Niski poziom selenu wiąże się z 10-krotnie wyższym ryzykiem zgonu u pacjentów. Czy przygotowując dietę dla swoich pacjentów bierze pani to pod uwagę?
– W swojej pracy opieram się przede wszystkim na polskich oraz międzynarodowych wytycznych oraz wynikach dużych, dobrej jakości badań naukowych, w tym metaanaliz, które wyznaczają kierunek postępowania klinicznego. Na ten moment wytyczne te nie zalecają rutynowego oznaczania poziomu selenu ani jego suplementacji u wszystkich pacjentów onkologicznych. Dlatego w codziennej pracy nie wprowadzam rutynowo oznaczeń selenu, nie zalecam suplementacji „na zapas", podchodzę do każdego pacjenta indywidualnie.

Warto też jasno podkreślić, że dietetyk nie jest lekarzem i nie zajmuje się diagnostyką – może ewentualnie zasugerować wykonanie badań, natomiast ostateczną decyzję zawsze podejmuje lekarz prowadzący.

Jakie wskaźniki są kluczowe w wynikach morfologii, by dobrze opracować dietę dla osoby chorej onkologicznie?
– Morfologia krwi jest ważnym badaniem, ale często niewystarczającym, aby idealnie ocenić stan odżywienia i dobrać dietę dla pacjenta onkologicznego. Należy patrzeć na pacjenta holistycznie, uwzględniając jego objawy, stan odżywienia i przebieg leczenia, a dodatkowe badania wykonywać celowo, w zależności od podejrzewanych niedoborów. Jednocześnie przy pogorszeniu parametrów morfologii, które mogą opóźniać leczenie, warto we współpracy z lekarzem zidentyfikować ewentualne niedobory np. żelaza, witaminy B12 czy kwasu foliowego i dążyć do ich wyrównania dietą lub – jeśli lekarz zdecyduje – odpowiednią suplementacją.

Jest pani przeciwniczką karmienia pacjentów po operacji kleikiem.
– Nie bez powodu. Bardzo często w praktyce spotyka się stosowanie kleików pooperacyjnie, co bywa traktowane jako „standard", jednak kleik jest posiłkiem niedoborowym i nie pozwala w pełni pokryć zapotrzebowania pacjenta na energię i składniki odżywcze. Badania pokazują, że posiłki pełnowartościowe podawane w formie przecieranej lub miękkiej np. gotowanej, łatwej do pogryzienia, są równie dobrze tolerowane jak kleik, a jednocześnie dostarczają więcej energii i składników odżywczych.

Czy najzdrowsza jest dieta śródziemnomorska? Zmniejsza ryzyko zachorowania na raka?
– Dieta śródziemnomorska jest jedną z najlepiej przebadanych diet pod kątem zdrowia i profilaktyki chorób, w tym niektórych nowotworów. Liczne badania epidemiologiczne pokazują, że regularne spożywanie produktów charakterystycznych dla tego modelu żywienia – warzyw, owoców, pełnych ziaren, roślin strączkowych, oliwy z oliwek i ryb – wiąże się z niższym ryzykiem zachorowań na choroby sercowonaczyniowe oraz wybrane nowotwory. Ryby są w tej diecie cennym źródłem wielonienasyconych kwasów tłuszczowych omega3, które mają korzystny wpływ na układ krążenia, procesy zapalne i funkcje komórek.

Duże ryby mogą gromadzić rtęć, ołów i trzeba je jeść ostrożnie. Zamiast tuńczyka czy łososia, lepiej zajadać małe szprotki i sardynki?
– Warto wybierać mniejsze ryby nie tylko sardynki, szprotki, ale też śledzie, makrelę atlantycką, które żyją krócej i gromadzą mniej potencjalnych zanieczyszczeń. Duże ryby drapieżne np. tuńczyk, miecznik, mogą akumulować więcej metali ciężkich, dlatego ich spożycie warto ograniczać do okazjonalnych porcji. Dostępne na rynku ryby są monitorowane i badane zgodnie z normami Unii Europejskiej, co oznacza, że ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów metali jest minimalizowane, a ryby sprzedawane w sklepach i restauracjach są bezpieczne dla większości konsumentów.

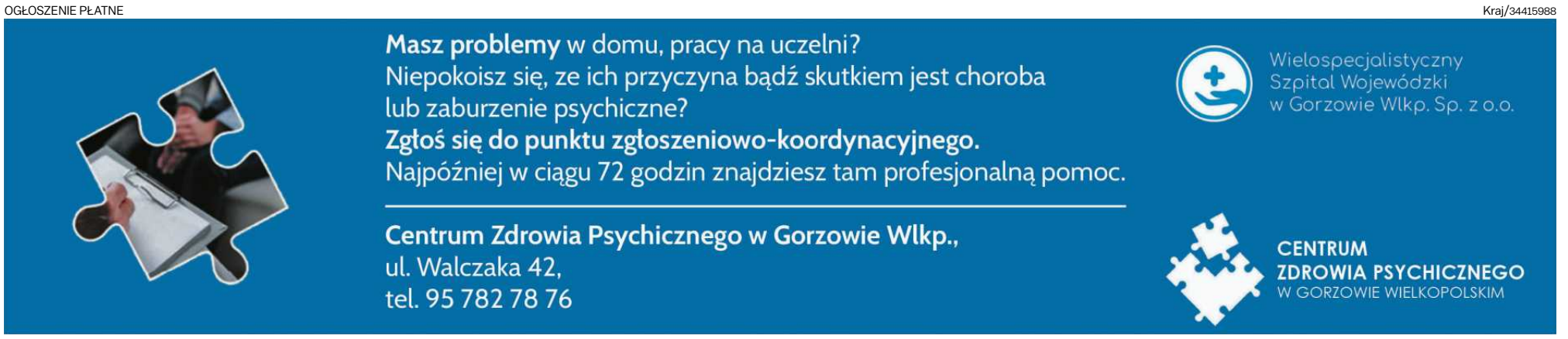
Istnieje wiele raków hormonozależnych. Jakiej żywności powinniśmy unikać, żeby nie napytać sobie biedy?
– W przypadku nowotworów hormonozależnych, np. raka piersi, prostaty czy jajnika, nie istnieje jedna „zakazana" żywność, ale pewne zasady żywieniowe mogą wspierać profilaktykę i ogólny stan zdrowia. Warto zwrócić uwagę na ograniczenie produktów wysoko przetworzonych, umiarkowane spożycie czerwonego mięsa, eliminację alkoholu i używek, ograniczenie wysokotłuszczowych produktów pochodzenia zwierzęcego, takich jak smalec, tłuste sery czy tłuste mięsa.

Jednocześnie kluczowe jest utrzymanie prawidłowej masy ciała, aktywność fizyczna oraz spożywanie diety bogatej w warzywa, owoce, produkty pełnoziarniste, rośliny strączkowe i zdrowe tłuszcze, co wspiera gospodarkę hormonalną i może zmniejszać ryzyko nawrotu choroby. ●

Rozmawiała Maja Sałwacka

• **Cała rozmowa na Wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34415988

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

Narty

W Polsce zamykają stoki narciarskie

W Polsce wyciągi się zatrzymują, choć śniegu nie brakuje. Tymczasem po drugiej stronie Tatr stoki pełne są narciarzy. Widać zwłaszcza szkolne grupy narciarskie, korzystające ze stoków w ramach obowiązkowych zajęć.

Marek Podmokły

FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Początek marca przyniósł wysokie temperatury, które faktycznie pogorszyły warunki na części tras – szczególnie tych położonych na nasłonecznionych, południowych stokach. W kilku ośrodkach śnieg szybko znikał i zapadła decyzja o zakończeniu sezonu. Tam jednak, gdzie pokrywa śnieżna wciąż była wystarczająca, sytuacja wyglądała zupełnie inaczej – warunki są bardzo dobre, ale... brakuje narciarzy.

Krokusy zdominowały przekaz

W podhalańskich ośrodkach słychać głosy, że to nie pogoda, ale przekaz w kanałach społecznościowych sprawił, że sezon zimowy wyhamował szybciej niż zwykle.

– U nas, mimo iż warunki na stoku są bardzo dobre, ośrodek zamknięto. W tygodniu były dni, że nie było nikogo na nartach, a w weekendy tylko kilkadziesiąt osób. Teraz po zamknięciu widać tam narciarzy skiturowych. To wszystko spowodowały media społecznościowe, które wraz z pierwszymi ciepłymi dniami obwieściły nadejście wiosny i rozpoczęły relacje z pojawiających się krokusów. Przez to narciarstwo w najlepszym okresie w roku poszło w odstawkę – słyszę w jednym z ośrodków narciarskich w Polsce.

Zmianę widać także na parkingach. Zamiast boksów dachowych na narty coraz częściej pojawiają się uchwyty rowerowe. – Sam widziałem rowerzystów, którzy ze zdziwieniem przyglądali się narciarzom, szusującym na stokach Kotelnicy. Byli przekonani, że śniegu już nie ma, a stacje narciarskie z końcem ferii zostały zamknięte – mówi Adam Marduła z Tatry Super Ski.

Zupełnie inaczej wygląda sytuacja po południowej stronie Tatr. Choć i tam wysokie temperatury wymusiły zamknięcie części niżej położonych stacji (szczególnie na południowych stokach), wiele ośrodków wciąż działa. W wyżej położonych kurortach warunki przez cały dzień są bardzo dobre. I to właśnie tam przeniósł się marcowy ruch turystyczny.

– Przyjechaliśmy na Słowację, bo ośrodki nadal działają, a z drugiej strony jest znacznie bliżej niż w Alpy. Ze Śląska w Tatry mamy 3–4 godziny jazdy, a w Alpy to już kilkanaście godzin. Nie opłaca się jechać na trzy dni – mówią narciarze spotkani na stoku.

Szkolne grupy narciarskie zamiast pustych stoków

Na słowackich stokach uwagę zwracają liczne grupy młodzieży w charakterystycznych koszulkach. To efekt edukacyjnego podejścia Słowaków do narciarstwa.

– Jazda na nartach dla uczniów gimnazjów jest obowiązkowa. Są to 4–5 dni w roku i część wydatków finansowana jest przez kuratoria, a część przez rodziców. Dzieci tych rodziców, których nie stać na wyjazdy, otrzymują wsparcie ze specjalnych funduszy – mówi mgr Zuzana Vladarowa, nauczycielka w Gimnazjum w Trenczynie.

Młodzież jeździ w 4- do 6-osobowych grupach pod opieką nauczyciela lub instruktora narciarskiego. W zależności od stopnia zaawansowania można te grupy spotkać na trasach o różnej trudności. Tych najlepiej jeżdżących widać też na czarnych i czerwonych trasach.

Operatorzy ośrodków nie ukrywają, że to rozwiązanie ratuje frekwencję po feriach. – Dla nas grupy młodzieży to wypełnienie okresu pomiędzy feriami a Wielkanocą. Są dni, że tylko w jednym ośrodku na Chopoku mamy prawie tysiąc młodych narciarzy. Głównie uczniowie szkół słowackich, ale są też grupy z Polski, a nawet z Węgier. Z naszej strony otrzymują skipassy w specjalnych cenach – mówi Marian Galajda z TMR.

Pomysł nie jest nowy. Kilka lat temu mówił o nim były prezes TMR Bohuš Hlavatý: – Tej zimy gościliśmy w naszych słowackich ośrodkach 3000 uczniów, którym zasponsorowaliśmy jazdę na nartach, sprzęt i instruktorów. Będę zachwycony, jeżeli 10 procent z nich połknie narciarskiego bakcyla i przyjedzie tu na dłużej z rodzicami. Dzieci rosną; kiedyś przyjadą ze znajomymi, później z rodziną. A jeśli wśród nich pojawi się kolejny talent jak Petra Vlhová [utytułowana słowacka narciarka alpejska – przy. red.], to będzie prawdziwy sukces. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34422948

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

„Bądź rozważny, kochaj teatr”

Białostocka scena świętuje i zaprasza

Premiera spektaklu „Rzadkie gatunki” oraz nadanie Sali Kameralnej imienia Wojciecha Szelachowskiego to tylko niektóre wydarzenia Białostockiego Teatru Lalek, które wpisały się w tegoroczne obchody Międzynarodowego Dnia Teatru.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM
dyrektorem Białostockiego Teatru Lalek

• **Kawiarnia Lalek przy BTL** FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

TOMASZ KOWALEWICZ: W ostatnim czasie rozmawialiśmy o spektaklu „Rzadkie Gatunki”, który powstał we współpracy z portugalskim Teatro de Ferro. Jego premiera odbyła się 21 marca w Światowy Dzień Lalkarstwa. Jak będziecie Państwo wspominać tę pracę?

JACEK MALINOWSKI: Dzięki niej mogliśmy poznać określony język i estetykę teatralną, którą zaproponowali artyści z Portugalii we współpracy z naszymi aktorami. Spektakl ma specyficzną formę, całość dzieje się w laboratorium z intrygującymi obiektami. Wszystkie ożywiane za pomocą lalkarskich umiejętności i sposobów w atmosferze teatru absurdu inspirowanym literaturą Stanisława Lema. Jest też oczywiście komizm charakterystyczny dla literatury science-fiction. Spektakl gramy w całości w języku angielskim z polskim tłumaczeniem w postaci napisów. To świadomy koncept dramaturgiczny. W naszym scenicznym laboratorium, w jednej z fiolek, znajduje się m.in. wirus językowy i to właśnie on znajduje tu swoją ciekawą pointę.

Język angielski ma pomóc w docieraniu z tym spektaklem do szerszej publiczności?

– Język angielski jest dziś uniwersalnym kodem. Dzięki temu możemy pokazywać „Rzadkie gatunki” w zasadzie w całej Europie. Reżyser, Igor Gandra już zapowiedział, że chce zaprezentować swoje dzieło w kilku miejscach w Portugalii. Mamy nadzieję, że ta strona językowa pomoże nam zaistnieć na wielu wartościowych zagranicznych festiwalach.

Tuż przed premierą uczciliście pamięć zmarłego w zeszłym roku Wojciecha Szelachowskiego nadając sali kameralnej jego imię. Jak ważną postacią był on dla BTL-u?

– Wojtek Szelachowski trafił do teatru bezpośrednio po studiach w latach 80. Tutaj też zrealizował swoje przedstawienia dyplomowe, został reżyserem, a później także dyrektorem artystycznym. Śmiało można powiedzieć, że to legenda BTL-u. Miał niesamowicie duży wpływ na budowanie świetnego zespołu. Był też znakomitym autorem. Pisał bardzo dużo – sztuki teatralne, felietony ale jego głównym polem w twórczości była piosenka aktorska. Inspirował się Kabaretem Starszych Panów i Olgi Lipińskiej, ale też Wojciechem Młynarskim.

Wojciech Szelachowski był przez lata związany z Przeglądem Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu, gdzie zasiadał w gronie eksperckim. W przeszłości sam byłem jego studentem, a potem kolegą z teatru. Gdy zostałem dyrektorem, Wojtek pracował tu na etacie reżyserskim. Mamy za sobą masę fantastycznych spotkań. Bardzo się cieszę, że spotkałem go na swojej drodze, bo w wielu momentach inspirował mnie do działania.

Poświęcając mu scenę kameralną, możemy uhonorować jego osobę. Wierzę, że w ten sposób jego duch zostanie z nami na lata.

SPONSOR Białystok/34426411

Miasto też włączyło się w to upamiętnienie?

– Oczywiście, że tak. W sobotę, podobnie jak przed tygodniem, z wieży ratuszowej, po hejnale usłyszymy piosenkę z BTL-u skomponowaną przez Krzysztofa Dziermę do słów właśnie Wojtka Szelachowskiego. To chyba pierwszy taki przypadek w historii. Refren jest znamienny: „Bądź rozważny, kochaj teatr”. ●

Rozmawiał Tomasz Kowalewicz

• **Więcej o repertuarze na bialystok.wyborcza.pl**

Białystok/34426409

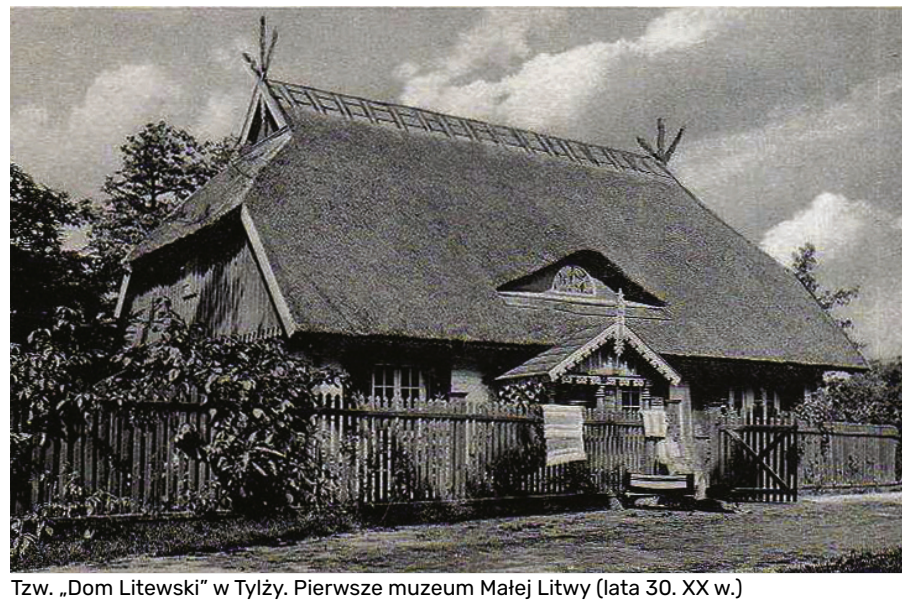
eprasa.pl c5e8f4cc0e

TRANSREGIONALNA WSPÓŁPRACA

Mała Litwa - Mazury

Dom rybaka z Małej Litwy w Heimatmuseum w Królewcu (ok. 1915 r.)

Tzw. „Dom Litewski" w Tylży. Pierwsze muzeum Małej Litwy (lata 30. XX w.)

Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku i Litewskie Muzeum Etnograficzne w Rumszyszkach nawiązały współpracę muzealną, a jej tematem jest dziedzictwo kulturowe Małej Litwy (bardziej znanej w Polsce pod nazwą Pruska Litwa) i Mazur.

Litwini i Mazurzy

Dwie grupy kulturowe zamieszkujące Prusy począwszy od XVI aż do XX wieku, Litwini i Mazurzy niemal od początku rozwoju osadnictwa były postrzegane w podobny sposób. Mimo różnic etnicznych obie grupy łączyło wiele: przywiązanie do ojczystego języka, wspólne wyznanie ewangelickie i głęboki szacunek do Majestatu Jego Królewskiej Mości - Króla Prus (później Cesarza Rzeszy Niemieckiej). Wspólnym rysem obu grup było również pozostawanie na uboczu głównych nurtów życia społeczno-kulturowego Prus Wschodnich. Ta wspólnota losu była identyfikowana przez wschodniopruskich pisarzy już od początku XIX wieku. Nie dziwi więc, że litewskie i polskie muzea postanowiły wspólnie sięgnąć i przypomnieć wszystkim to nieco zapomniane i nieoczywiste dziedzictwo.

Projekt

Po wielu miesiącach pracy zespołów projektowych partnerów 1 listopada 2025 roku muzea przystąpiły do realizacji przyjętych zadań. Ogólnym celem projektu *Mała Litwa – Mazury. Lokalne dziedzictwo – transregionalna współpraca,* realizowanego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg VI-A Litwa-Polska, wynikającym z założeń unijnego programu, jest *wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w gospodarce współpracujących regionów*. Całkowity budżet projektu to ponad 1,5 miliona EUR, z czego dofinansowanie Unii Europejskiej wyniesie ponad 1 milion 200 tys. EUR. Skansen w Olsztynku, który jest liderem projektu, otrzyma z tej puli blisko 900 tys. EUR z czego ponad 700 tys. pochodzić będzie ze środków Unii Europejskiej, a prawie 200 tys. to dofinansowanie zapewnione przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wspólnie nad dziedzictwem pruskich Litwinów i Mazurów

Niewiele zwracano dotąd uwagi na te aspekty kultury pruskich Litwinów i Mazurów, które ujawniają ich podobieństwo. Odkrywanie tego „podzielanego dziedzictwa" będzie treścią wspólnie organizowanych przez partnerów podróży studyjnych, przygotowywanych opracowań i dyskusji seminaryjnych. Architektura regionów (budownictwo drewniane), praktyki życia codziennego, aspekty związane z życiem społecznym, gospodarczym i religijnym – to zagadnienia, nad którymi będą pracowały zespoły projektowe. W rezultacie wspólnej pracy muzealników z Litwy i Polski powstanie opracowanie prezentujące porównanie wybranych aspektów dziedzictwa kulturowego pruskich Litwinów i Mazurów, a także tłumaczenie książki wspomnieniowej ukazującej życie codzienne na wielkim torfowisku Augstumale w Małej Litwie.

Nowe obiekty budownictwa ludowego z Małej Litwy

Dzięki realizowanemu partnerstwu w obu instytucjach powstaną nowe obiekty architektury drewnianej. Muzeum w Olsztynku wzbogaci się aż o cztery budynki. Pozwolą one zrekonstruować w muzeum pełny układ zagród rolnika i rybaka z terenu Małej Litwy. Obiekty te istniały w muzeum już wcześniej, uległy zniszczeniu zaraz po drugiej wojnie światowej. Teraz dzięki środkom unijnym i wsparciu Samorządu zostaną odbudowane. Zagroda rybaka z Małej Litwy wzbogaci się o chałupę stanowiącą znakomity przykład budownictwa ludowego znad Mierzei Kurońskiej. Zagroda rolnika zostanie uzupełniona z kolei o trzy budynki: stajnię, stodołę i piwnicę. W nowych obiektach znajdą miejsce wystawy poświęcone dziedzictwu kulturowemu Małej Litwy. Muzeum w Rumszyszkach rozbuduje w ramach projektu zagrodę rolnika charakterystyczną dla budownictwa wiejskiego na terenach wielkich torfowisk litewskich.

Muzeum wrażliwe

Współpraca muzeów to nie tylko odkrywanie wspólnego dziedzictwa, nie tylko nowe budynki architektury ludowej, ale także wymiana doświadczeń w zakresie dostosowywania oferty muzealnej do osób ze szczególnymi potrzebami. Makiety dla osób niedowidzących i niewidomych, system informacji o muzeum pisany językiem prostym oraz audiodeskrypcje i specjalistyczne rampy niewątpliwie ułatwią zwiedzanie naszych wystaw.

Muzea otwarte - sieć współpracy

Ważnym zadaniem projektu jest popularyzacja dziedzictwa kulturowego pruskich Litwinów i Mazurów w społecznościach lokalnych współpracujących regionów. Partnerzy projektu chcą poprzez swoją współpracę zainteresować instytucje kultury z Litwy i Polski problematyką „podzielanego dziedzictwa" Małej Litwy i Mazur. Realizacji tego celu będzie służyło stworzenie sieci współpracujących ze sobą organizacji, w ramach której będą promowane wydarzenia i projekty popularyzujące dziedzictwo kulturowe obu regionów.

Do uczestnictwa w sieci współpracy zostaną zaproszone organizacje z obu krajów partnerskich, promujące w swojej działalności historyczne i kulturowe dziedzictwo Małej Litwy i Mazur.

Bogdan Radzicki

Interreg
Litwa – Polska
Współfinansowany przez UNIĘ EUROPEJSKĄ

Muzeum Budownictwa Ludowego
PARK ETNOGRAFICZNY W OLSZTYNKU
LITHUANIA MINOR MASURIA LOCAL HERITAGE TRANS-REGIONAL COOPERATION
LIETUVOS ETNOGRAFIJOS MUZIEJUS
WARMIA MAZURY

Olsztyn/34425585

eprasa.pl c5e8f4cc0e

OGŁOSZENIE

PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

Na podstawie art. 8g ust. 1 i 2 oraz art. 8h, 8i i 8j w związku z art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), uchwały **Nr 1714/LVII/2024 Rady Miasta Lublin z dnia 29 lutego 2024 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VI dla **obszaru A – rejon ulicy Inżynierskiej** oraz uchwały **Nr 129/V/2024 Rady Miasta Lublin z dnia 17 października 2024 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II **w rejonie ul. Wróblej** w granicach oznaczonych na załącznikach graficznych

ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VI **dla obszaru A – rejon ulicy Inżynierskiej** oraz projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II **w rejonie ulicy Wróblej** wraz z prognozami oddziaływania na środowisko w dniach **od 30 marca 2026 r. do 30 kwietnia 2026 r. w godzinach od 8:00 do 15:00.**

Z dokumentacją projektów planu oraz zmiany planu można zapoznać się w siedzibie Urzędu Miasta Lublin, Wydział Planowania, ul. Wieniawska 14, XI piętro, pokój nr 1117, **jak również na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej UM Lublin w zakładce planowanie przestrzenne.**

Konsultacje społeczne będą przeprowadzone w formach:

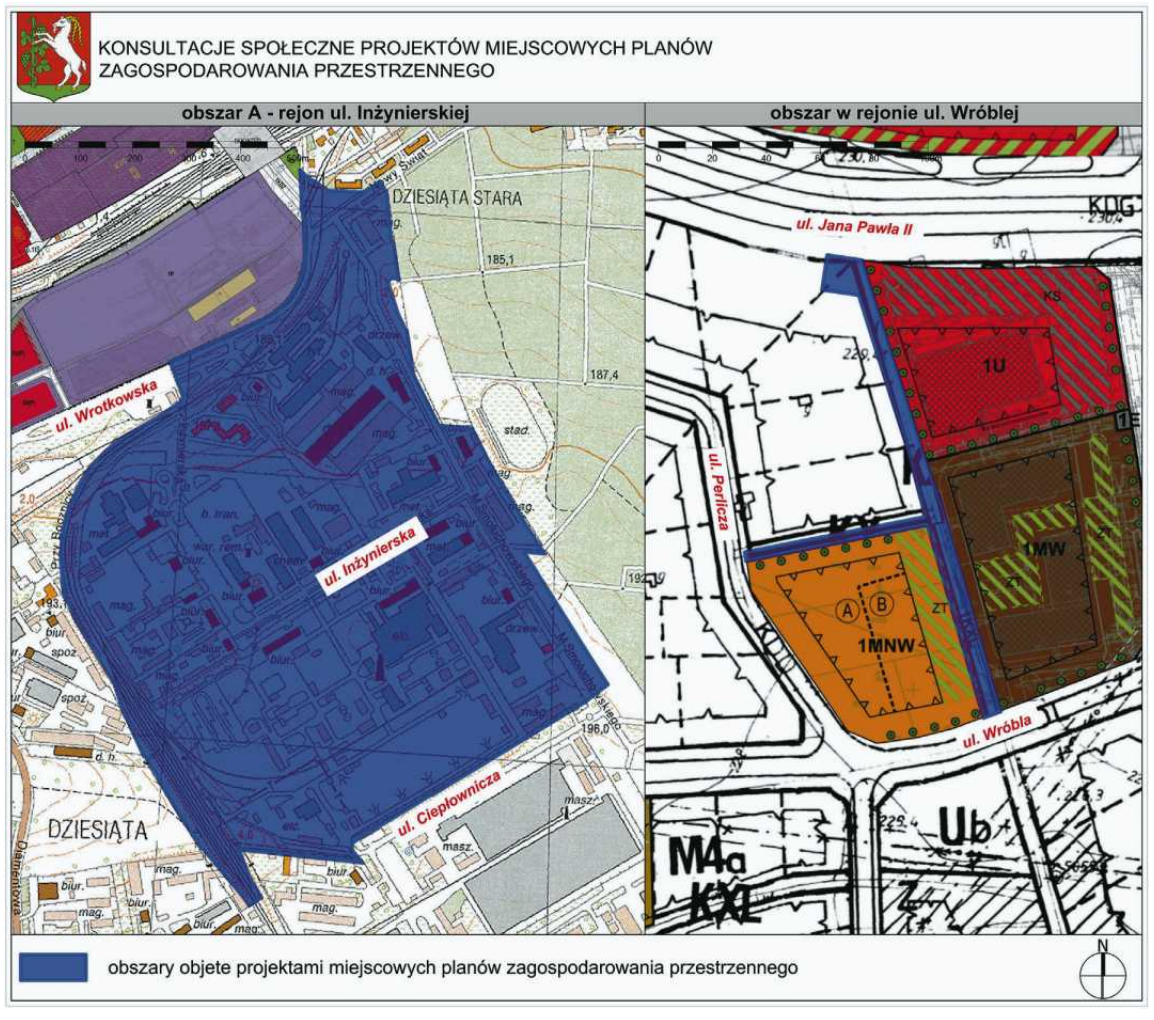
1. zbierania **uwag** w terminie **od 30 marca 2026 r. do 30 kwietnia 2026 r.**
2. **spotkania otwartego** wraz z prezentacją projektu planu oraz zmiany planu, które odbędzie się **w dniu 21 kwietnia 2026 r. o godz. 15:30** w Ratuszu, Plac Króla Władysława Łokietka 1, parter – sala nr 2. Chęć wzięcia udziału w spotkaniu otwartym proszę zgłosić telefonicznie pod nr tel. 81 466 2300 lub na adres e-mail: planowanie@lublin.eu do dnia 20 kwietnia 2026 r.
3. **dyżurów projektanta**, które odbędą się **w dniu 14 kwietnia 2026 r.** w godz. 15:30 – 16.30 oraz **w dniu 23 kwietnia 2026 r.** w godz. 15:30 – 16.30 w siedzibie Urzędu Miasta Lublin, Wydział Planowania, ul. Wieniawska 14, XI piętro, pokój nr 1117.

Zgodnie z art. 8i ust. 6 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego oraz w prognozie oddziaływania na środowisko może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na piśmie lub drogą elektroniczną (na formularzu) do Prezydenta Miasta Lublin, Plac Króla Władysława Łokietka 1, 20-109 Lublin, e-mail: planowanie@lublin.eu, skrzynka e-doręczeń: AE:PL-40073-96065-RTJAF-25, ePUAP: /UMLublin/SkrytkaESP lub za pośrednictwem portalu partycypacyjnego e-usług – planowanie przestrzenne: https://decyduje.lublin.eu/pl/ **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 kwietnia 2026 r.** Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. **Formularz** dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej UM Lublin w zakładce: **E-Urząd – Opisy usług – Wydział Planowania – Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego (wniosek/uwaga).**

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z przetwarzaniem przez Prezydenta Miasta Lublin danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

Prezydent Miasta Lublin – dr Krzysztof Żuk
dokument w postaci elektronicznej podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Lublin/34427123

„Nie mierzy się życia długością dni, lecz głębią śladów, które zostawia w sercach innych."

Z głębokim bólem i niedowierzaniem przyjęliśmy wiadomość o odejściu

Szymona Bujaka

naszego współpracownika, ale przede wszystkim kolegi i przyjaciela.
Przez ponad dwadzieścia lat był z nami każdego dnia.
Znaliśmy go jako człowieka wyjątkowego, nie tylko znakomitego specjalistę,
na którego zawsze można było liczyć,
ale przede wszystkim kogoś, kto wnosił do każdego miejsca optymizm, spokój i życzliwość.
Taki człowiek zostaje w pamięci na zawsze.
Odszedł nagle - za wcześnie, zbyt niespodziewanie.
Trudno nam się z tym pogodzić.

Agnieszko, Dominiko, Damianie

żadne słowa nie są w stanie wyrazić tego, co czujecie, ani tego, co sami czujemy.
Wiedzcie jednak, że w tych trudnych dniach nie jesteście sami.
Myślimy o Was i jesteśmy przy Was - sercem,
a gdy tylko tego potrzebujecie, także i obecnością.

Z wyrazami głębokiego współczucia,

Zarząd i pracownicy
Geol-Min sp. z o.o.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427169

Pełczyce, 25 marca 2026 r.

OGŁOSZENIE
BURMISTRZA PELCZYC

w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w części następujących obrębów: Krzynki, Jarosławsko, Będargowo, Przekolno w gminie Pełczyce oraz informacji o spotkaniu otwartym.

Na podstawie art. 6a *ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 317 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130)*

zawiadamiam

o podjęciu przez Radę Miejską w Pełczycach uchwały Nr XXI.151.2026 z dnia 19 marca 2026 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części następujących obrębów: Krzynki, Jarosławsko, Będargowo, Przekolno w gminie Pełczyce.

Przedmiotem opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczenie terenów lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii na obszarach rolniczych w gminie Pełczyce na terenach położonych w części obrębów: Krzynki, Jarosławsko, Będargowo, Przekolno.

Osoby zainteresowane mogą składać uwagi lub wnioski do ww. planu miejscowego w terminie 30 dni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia, w Urzędzie Miejskim w Pełczycach, Rynek Bursztynowy 2, 73-260 Pełczyce, w godzinach urzędowania tut. Urzędu oraz korespondencyjnie na ww. adres lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj. poczty elektronicznej na adres: umig@pelczyce.pl Uwagi lub wnioski można przekazać na piśmie, a także ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Uwagi i wnioski powinny zawierać imię i nazwisko lub nazwę, adres zamieszkania albo siedziby zainteresowanego, ewentualnie adres poczty elektronicznej, o ile zainteresowany taki posiada, przedmiot uwagi lub wniosku i oznaczenie nieruchomości, której dotyczy oraz wskazanie czy jest on właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem lub uwagą.

Jako wniesione na piśmie uznaje się również wnioski wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Informuję, że organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Burmistrz Pełczyc.

Uwagi i wnioski mogą być składane w formie wzoru „pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego" umieszczonego na stronie internetowej BIP tut. Urzędu

Informuję również, że zgodnie z art. 6e ust. 1 pkt 1 ustawy *z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 317 z późn. zm.)* odbędą się dyskusje publiczne nad możliwymi do ujęcia w tym planie rozwiązaniami. Dyskusje publiczne odbędą się:

a) W formie spotkania bezpośredniego w budynku Centrum Usług Społecznych, ul. Ogrodowa 19A, 73-260 Pełczyce, w dniu 14 kwietnia 2026 roku. o godzinie 15:30
oraz
b) w formie spotkania online, w dniu 14 kwietnia 2026 roku. o godzinie 16:30, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz zadawanie pytań i składanie uwag w formie zapisu tekstowego (link do spotkania będzie udostępniony w dniu 14 kwietnia 2026 r. od godz. 12.00 na stronie tut. Urzędu https://bip.pelczyce.pl/ w zakładce: Menu Przedmiotowe - Obwieszczenia i Ogłoszenia,

Jednocześnie, na podstawie art. 39 pkt 1 oraz art. 40 i 41 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112),* zawiadamiam o przystąpieniu do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w celu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wnioski do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ww. projektu planu miejscowego można składać w terminie do 30 dni od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia.

Zgodnie z art. 40 ww. ustawy wnioski mogą być wnoszone:
1) w formie pisemnej na adres Gminy Pełczyce, ul. Rynek Bursztynowy 2, 73-260 Pełczyce
2) ustnie do protokołu w Urzędzie Miejskim w Pełczycach, ul. Rynek Bursztynowy 2, 73-260 Pełczyce
3) za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres e-mail: umig@pelczyce.pl

Informuję, że organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Burmistrz Pełczyc.

Ponadto, informuję, iż wszyscy zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy na każdym etapie realizacji ww. dokumentów. Treść klauzuli informacyjnej dotyczącej danych osobowych jest dostępna na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Pełczycach.

W rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, Gmina Krzęcin oraz Gmina Strzelce Krajeńskie stanowi gminy pobliskie dla planowanej inwestycji w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy Pełczyce.

Anna Kochanowicz
Burmistrz Pełczyc

Szczecin/34427027

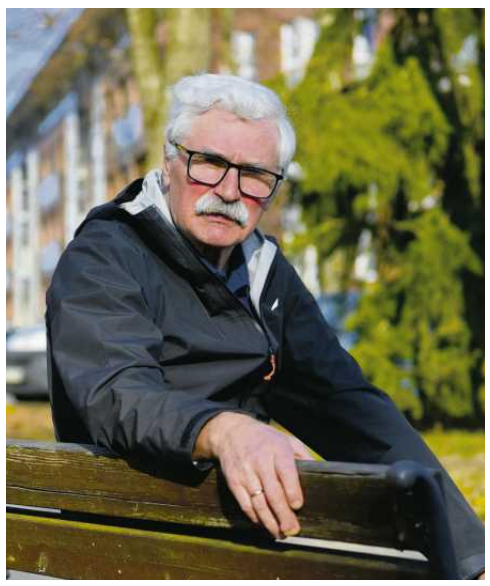
eprasa.pl c5e8f4cc0e

Supermiasta i Superregiony 2026

Seniorzy, buntujcie się!

Stanisław Brzozowski, który od 16 lat broni praw seniorów na Warmii i Mazurach, przekonuje, że 13. i 14. emerytura nie rozwiązuje wszystkich problemów seniorów.

ROZMOWA ZE
STANISŁAWEM BRZOZOWSKIM
rzecznikiem praw osób starszych województwa warmińsko-mazurskiego, instytucji działającej od 2010 r. w ramach projektu Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa

• **Stanisław Brzozowski**
FOT. ROBERT ROBASZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROBERT ROBASZEWSKI: Jakie, według pana, są największe bolączki seniorów, w takim regionie jak Warmińsko-Mazurskie?
STANISŁAW BRZOZOWSKI: Zauważam dwa główne problemy w naszym regionie, zwłaszcza w odległym terenie: wykluczenie komunikacyjne i dostęp do służby zdrowia. One wiążą się ze sobą. Bez połączeń komunikacyjnych trudno jest dotrzeć do miasta, do lekarzy specjalistów, na przykład geriatrów, których brakuje w całej Polsce, a tym bardziej w szpitalach peryferyjnych. Są w regionie miasta powiatowe, które nie mają bezpośredniego połączenia z Olsztynem. To jest dramat. Oczywiście gminy próbują to rozwiązywać w swoim zakresie. Na przykład gmina Braniewo, gdzie z inicjatywy wójta transport publiczny krąży po okolicy i dowozi seniorów z odległych od siebie wsi na zorganizowane dla nich zajęcia, pomaga też dostać się do przychodni i urzędów.

Mimo wszystko nadal wielu emerytów z Warmii i Mazur, chcąc wyjechać poza swoją wieś, jest zdanych na rodzinę czy sąsiada. Przy czym czasami ta pomoc sąsiedzka jest bezinteresowna, a czasami trzeba sąsiadowi zapłacić, a nie każdego na to stać.

W konkursie na najlepszą inicjatywę seniorską nagrodziliśmy na przykład radę seniorów gminy Barciany. Chodziło o umożliwienie przeprowadzenia w tej gminie programu profilaktyczno-zdrowotnego, który wcześniej nazywał się „Profilaktyka 40+", a teraz „Moje Zdrowie". Niby obywatele mają prawo do wzięcia udziału w tym bezpłatnym badaniu, ale dla seniorów mieszkających gdzieś pod granicą albo daleko od dużego miasta to trudne. Barciańska rada seniorów zorganizowała całą akcję. Przeprowadziła ankiety, zapytała, kto chce zostać zbadany, wyznaczyła terminy. Ludzie nie musieli nigdzie jeździć, tym razem przychodnia przyjechała do nich.

Góra przyszła do Mahometa.
– Tak. To był świetny pomysł, ale – jak już wspomniałem – oparty na staraniach tamtejszych seniorów działaczy. Niestety, wcale nie jest tak łatwo o lokalnych aktywistów w starszym wieku. Moja wieloletnia obserwacja jest taka, że zadziwiająco dużo osób starszych w kontaktach z urzędami, służbą zdrowia, ZUS-em czy ośrodkami orzekania o niepełnosprawności, po niekorzystnej dla siebie decyzji spuszcza głowę i odchodzi. Ludzie się nie odwołują, nie domagają się swoich praw, nie walczą. To, w mojej ocenie, jest pozostałość po komunizmie. Myślenia, że urząd ma zawsze rację, że jeśli szpital mnie nie przyjmie, to musi mieć ku temu ważny powód, a gdy wójt powie „nie", to trzeba go słuchać, bo to przedstawiciel władzy i kropka. Mamy wciąż problem z niewyrobionym poczuciem praw obywatelskich. A im dalej od centrum, tym gorzej.

Trzeba też pamiętać, że zaledwie 10-15 proc. emerytów uczestniczy w uniwersytetach trzeciego wieku, kołach zainteresowań, związkach emerytów etc. Pozostali są wykluczeni społecznie. Tymczasem kontakt z kręgiem szerszym niż własna rodzina, zwłaszcza taka, która się dziadkiem czy babcią średnio interesuje, zawsze wychodzi na dobre.

Został pan rzecznikiem w 2010 r. Jak od tamtego czasu zmieniło się życie seniorów, o ile w ogóle możemy mówić o zmianie.
– Zmieniło się i to mimo wszystko na lepsze. Jest więcej rad seniorów, więcej uniwersytetów trzeciego wieku, bo na Warmii i Mazurach ponad 40. Zmniejszyło się wykluczenie cyfrowe i dostęp do internetu. Wszystko idzie niby w dobrym kierunku.

Niby?
– Tak, bo demografia jest nieubłagana. W naszym województwie żyje obecnie ponad 100 tys. osób po osiemdziesiątce, ponad setka stulatków. To oczywiście dobrze, że dłużej żyjemy, tylko że jakość tego życia bywa u wielu emerytów, delikatnie mówiąc, nieciekawa. Tymczasem

władza nie zawsze przyjmuje argumenty naszej grupy wiekowej, sugerującej wprowadzenie zmian czy rozwiązań, które wspomnianą jakość życia w pewnym stopniu mogłyby poprawić. Niestety, czasem można zauważyć, że według rządzących trzynasta i czternasta emerytura rozwiązuje wszystkie problemy seniorów.

Ci urzędnicy za chwilę lub dwie sami będą mieć siwe włosy.
– Mówimy o tym głośno na spotkaniach z administracją.

Z jakimi problemami przychodzi się do rzecznika praw osób starszych?
– Przychodzi, albo dzwoni, i co istotne, nie tylko do mnie, bo jest nas w sumie troje: koleżanka Urszula Wolna pomaga w Elblągu, a kolega Krzysztof Marusiński w Orzyszu. Nasza praca to w dużej mierze pokazywanie możliwości poradzenia sobie z kłopotami, ale też buntowanie – w sensie pozytywnym – seniorów, żeby nie odchodzili ze spuszczoną głową od okienka, gdy usłyszą odmowę.

W praktyce, pomagamy często pisać odwołania lub doradzamy, co należy zrobić w różnych życiowych sytuacjach, które bywają bardzo bolesne, zwłaszcza kiedy dotyczą konfliktów rodzinnych, braku opieki czy przemocy z rąk najbliższych. Gdy, powiedzmy, jakaś kobieta, skarży się na córkę, która ją źle traktuje, zabiera jej dowód osobisty albo kartę do bankomatu i z niej korzysta, to tłumaczę, że to jest przestępstwo. Ale żeby coś z tym zrobić, należy je zgłosić organom ścigania, zatem ostateczny krok należy do zgłaszającego. Tylko że 85-letnia matka raczej nie doniesie na córkę. Mogę wtedy jedynie doradzać.

Natomiast w przypadku, gdy ktoś uzyskał odmowną odpowiedź dotyczącą jakiegoś świadczenia, to zawsze jest tryb odwoławczy. Siadamy wspólnie z takim seniorem czy seniorką, wyciągamy formularz ZUS-owski czy inny, wypełniamy, ta osoba zanosi i czekamy na efekt. Co roku nasza trójka podejmuje łącznie kilkadziesiąt interwencji, każde z nas ma w tym czasie również kilka, kilkanaście spotkań z różnymi grupami seniorskimi w całym regionie.

O tę pomoc proszą częściej kobiety czy mężczyźni?
– Kobiety. Mężczyźni, nawet kiedy czują się pokrzywdzeni, wolą tego nie pokazywać. ●
Rozmawiał Robert Robaszewski

Supermiasta i Superregiony 2026. Długowieczni

• Zmiana demograficzna to szeroka przestrzeń niezwykle ważnej dyskusji o tym, jak odmieni ona nasze życie, nawyki, zwyczaje czy prawo. W publikacjach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" będziemy się w najbliższym czasie zastanawiać m.in. czy jesteśmy przygotowani do te zmiany? Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność? Sprawdzimy, jak zmieni się nasze otoczenie i jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na polityce miast. Jaki wpływ na decyzje samorządowców będą mieli coraz starsi wyborcy?

Pamiętajmy, że starość to nie koniec życia, to często czas na realizację swoich pasji. Zastanowimy się jak można wykorzystać wiedzę i doświadczenie osób starszych? Jak ich zachęcać, by nie spędzali życia na kanapie przed telewizorem, jak skłonić do działania? Jak sprawić, by osoby starsze mogły czuć się potrzebne i spełnione? Gdzie ma szukać wsparcia, nowych znajomości, grup rówieśniczych? Jak dotrzeć do niej z zachętą i informacją?

Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Starają się poprawiać warunki mieszkaniowe osób starszych, dbać o ich bezpieczeństwo, zapobiegać wykluczeniu cyfrowemu. Sprawdzimy, jakie działania podejmuje Kościół i jakie ma oferty? Jak samorząd tworzy przestrzeń integrującą różne grupy, np. młodzież i seniorów? W wielu miejscach sprawdzają się wspierane przez samorządy pomysły, np. uzupełniające wiedzę uniwersytety trzeciego wieku, telefony zaufania dla seniorów, prowadzone przez ich rówieśników, mieszkania, w których osoby w podobnym wieku mogą razem żyć i się wspierać, usługi „złotej rączki", kluby, warsztaty, spotkania... Bardzo liczymy na Wasze doświadczenia, spostrzeżenia i opinie (piszcie na **supermiasta@wyborcza.pl**).

Naszej tegorocznej akcji będzie towarzyszył plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu.

Zwieńczeniem projektu będzie konferencja „Coraz bardziej srebrna Polska. Jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej", którą zorganizujemy w październiku w Warszawie z udziałem samorządowców i ekspertów, którzy na co dzień zajmują się tematyką zmiany demograficznej. ●

OGŁOSZENIE Kraj/34425908

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
Warmia Mazury
Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury 2026
Katowice dla odmiany
Kraków
Przejrzyste Opole
Sopot
Wałbrzych

1 RP

eprasa.pl c5e8f4cc0e

GME-SN-I.6840.194.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O USTNYM PRZETARGU OGRANICZONYM DO WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI PRZYLEGŁYCH

Prezydent Miasta Lublin

informuje,

że na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1, na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin – ul. Wieniawska 14, VII piętro oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bip.lublin.eu w dniu 27 marca 2026 r. zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o ustnym przetargu ograniczonym do właścicieli nieruchomości przyległych na sprzedaż części nieruchomości oznaczonej jako działka nr 552/2 o pow. 0,0245 ha (obr. 72 – Konopnica II, ark. 3) położonej w Lublinie przy ul. Jana Turczynowicza 60a, dla której Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą nr LU1I/00213615/8.

Przeznaczenie nieruchomości – sprzedaż w drodze ustnego przetargu ograniczonego.

Cena wywoławcza nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży – 100 000,00 zł brutto (słownie: sto tysięcy złotych 00/100) **w tym należny podatek VAT.**

Przetarg odbędzie się w dniu 7 maja 2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII piętro, pokój 701.

Wysokość wadium: 10 000, 00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych 00/100).

Dodatkowe informacje o nieruchomości można uzyskać osobiście w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, pokój 704 lub telefonicznie pod nr tel. 814662726, od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30.

Lublin/34427157

GME-SN-I.6840.74.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O USTNYM PRZETARGU OGRANICZONYM DO WSPÓŁWŁAŚCICIELI NA SPRZEDAŻ UDZIAŁU GMINY LUBLIN WYNOSZĄCEGO ½ CZĘŚCI W NIERUCHOMOŚCI ZABUDOWANEJ, OZNACZONEJ JAKO DZIAŁKA NR 2/2 (OBR. 68, ARK. 1) POŁOŻONEJ W LUBLINIE PRZY UL. GŁUSKIEJ 243B

Prezydent Miasta Lublin

informuje,

że na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, ul. Plac Króla Władysława Łokietka 1, na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin – ul. Wieniawska 14, VII piętro oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bip.lublin.eu w dniu 27 marca 2026 roku zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o ustnym przetargu ograniczonym do współwłaścicieli na sprzedaż udziału Gminy Lublin wynoszącego ½ części w nieruchomości zabudowanej położonej w Lublinie przy ul. Głuskiej 243b, dla której Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą nr LU1I/00369247/5.

Przeznaczenie nieruchomości – sprzedaż w drodze ustnego przetargu ograniczonego do współwłaścicieli.

Cena wywoławcza nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży – 250 000,00 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) zwolnienie od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 2 pkt 14 i art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. Z 2025 r. poz. 775 z późn. zm.).

Przetarg odbędzie się w dniu 28 kwietnia 2026 roku o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII piętro, pokój 701.

Wysokość wadium: 25 000,00 zł (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy złotych 00/100).

Dodatkowe informacje o nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin przy ul. Wieniawskiej 14 pok. 704, VII piętro, tel. (81) 466-27-26, od poniedziałku do piątku w godz. 7:30-15:30.

Lublin/34427161

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

GME-SN-I.6840.108.2025

PREZYDENT MIASTA LUBLIN

podaje do publicznej wiadomości

Na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1, na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin – ul. Wieniawska 14 VII piętro oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bip.lublin.eu w dniu 27 marca 2026 r. został wywieszony na okres 21 dni wykaz części nieruchomości zabudowanych stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy Placu Teatralnym przeznaczonych do zbycia w drodze zamiany.

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości w myśl art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.) mogą składać wnioski o nabycie w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

Lublin/34427164

GME-SN-I.6840.195.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O USTNYM PRZETARGU OGRANICZONYM DO WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI PRZYLEGŁYCH

Prezydent Miasta Lublin

informuje,

że na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1, na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin – ul. Wieniawska 14, VII piętro oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bip.lublin.eu w dniu 27 marca 2026 r. zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o ustnym przetargu ograniczonym do właścicieli nieruchomości przyległych na sprzedaż części nieruchomości oznaczonej jako działka nr 233/18 o pow. 0,0304 ha (obr. 32 – Sławinek Wieś, ark. 2) położonej w Lublinie w pobl. ul. Pejzażowej, dla której Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą nr LU1I/00164192/7.

Przeznaczenie nieruchomości – sprzedaż w drodze ustnego przetargu ograniczonego.

Cena wywoławcza nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży – 274 000,00 zł brutto (słownie: dwieście siedemdziesiąt cztery tysiące złotych 00/100) **w tym należny podatek VAT.**

Przetarg odbędzie się w dniu 12 maja 2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII piętro, pokój 701.

Wysokość wadium: 27 000, 00 zł (słownie: dwadzieścia siedem tysięcy złotych 00/100).

Dodatkowe informacje o nieruchomości można uzyskać osobiście w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, pokój 704 lub telefonicznie pod nr tel. 814662726, od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30.

Lublin/34427148

GS.7125.4.2026
GS.7125.6.2026

Kozienice, dnia 25.03.2026 r.

BURMISTRZ GMINY KOZIENICE

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 tj. z dnia 30.07.2024 r.)

I n f o r m u j e

że w dniach od 26 marca 2026 r. do 16 kwietnia 2026 r. na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kozienicach ul. Parkowa 5, został podany do publicznej wiadomości, na okres **21 dni** wykazy nieruchomości lokalowych stanowiących własność Gminy Kozienice, przeznaczonych do sprzedaży na rzecz najemcy wraz ze sprzedażą udziału w gruncie. Nieruchomość położona:

- **Kozienice ul. Radomska 43 , oznaczona numerem działki 3521/9 o pw. 0,3059 ha, księga wieczysta KW RA1K/00022500/3.**
- **Świerże Górne 7, oznaczona numerem działki 18/9 o pw. 0,0322 ha, księga wieczysta KW RA1K/00035030/1.**

Wykazy zostały zamieszczone również na stronach internetowych urzędu: www.kozienice.pl, www.bip.kozienice.pl

Szczegółowe informacje pok. nr 5 tel. 48 611-71-35.

Radom/34427104

Ogłoszenie

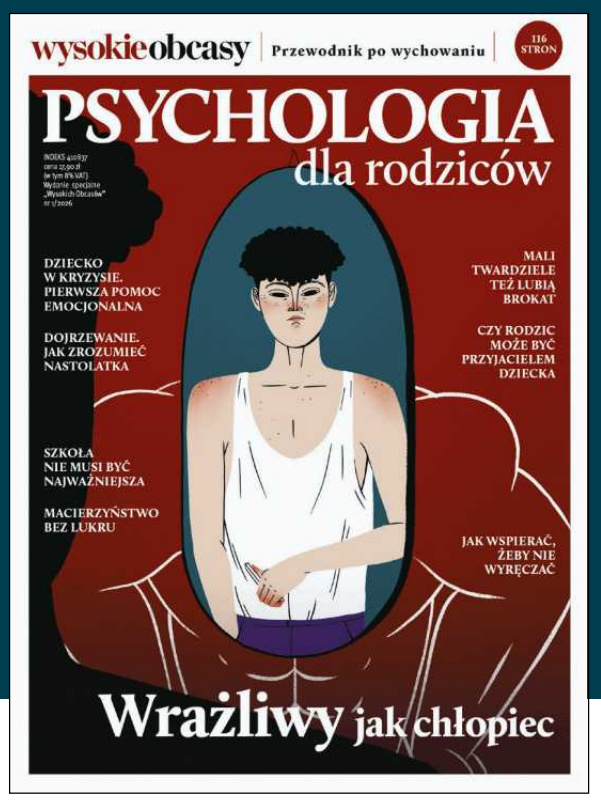
Starosta Toruński informuje,

iż wykaz nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa przeznaczonych do dzierżawy

wywieszony został w siedzibie Starostwa Powiatowego w Toruniu, ul. Towarowa 4-6 oraz publikowany jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, w zakładce Oferty Inwestycyjne.

Szczegółowe informacje pod nr telefonu 56 6628861.

Bydgoszcz-Toruń/34426989

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:

- **Jak pomóc dziecku w kryzysie**
- **Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka**
- **Szkoła nie musi być najważniejsza**
- **Rodzic przyjacielem**

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl c5e8f4cc0e

KWIECIEŃ 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

spokojnie, to tylko awaria
sezon 2025/2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

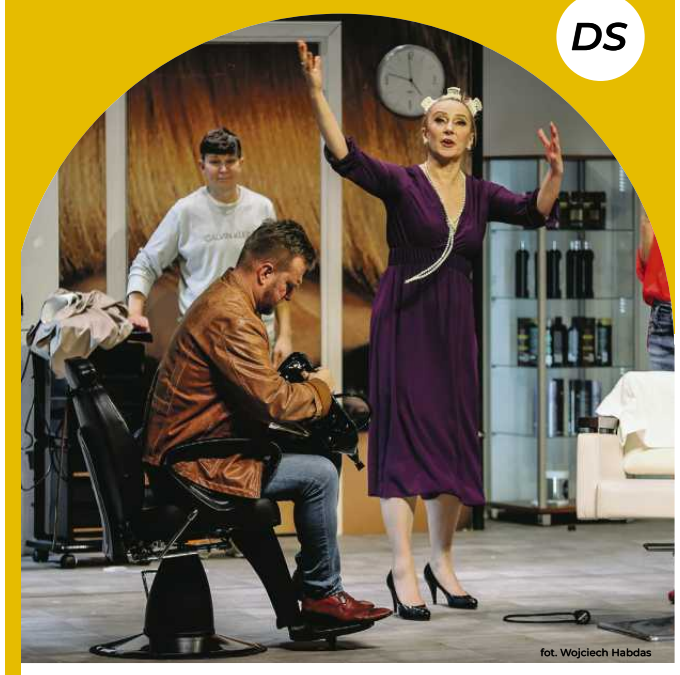
SZALONE NOŻYCZKI

Paul Pörtner, reż. Jerzy Bończak

01 KWIETNIA / ŚR / g. 19:00

02 KWIETNIA / CZ / g. 19:00

DS

fot. Wojciech Habdas

NIKO CZYLI PROSTA ZWYCZAJNA HISTORIA

Joanna Mueller, reż. Zofia Gustowska

15 KWIETNIA / ŚR / g. 09:00 i 11:00

16 KWIETNIA / CZ / g. 09:00
g. 11:00
RELAXED PERFORMANCE

NS

fot. Mateusz Wolski

fot. Krzysztof Bieliński

NS

ŁATWY SPOSÓB NA RZUCENIE PALENIA

wg książki Allena Carra
adapt. i reż. Radosław Rychcik

08 KWIETNIA / ŚR / g. 18:00
PREMIERA STUDENCKA
bilet dla osoby studenckiej 15 zł

09 KWIETNIA / CZ / g. 19:00

10 KWIETNIA / PT / g. 19:00

25 KWIETNIA / SB / g. 16:00

26 KWIETNIA / ND / g. 16:00
NIANIA W TEATRZE
opłata 20 zł, zapisy tel. 41 344 75 00
OSTATNIA NIEDZIELA MIESIĄCA – *bilet 40 zł*

fot. Wojciech Habdas

NS

BEZ NADZIENIA

koncepcja i wykonanie Ewelina Gronowska
opieka reż. Antonina Brühl

11 KWIETNIA / SB / g. 19:00

12 KWIETNIA / ND / g. 19:00

PROFESOR

inspirowany książką Grzegorza Walczaka „Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu”
tekst, dramaturgia Anna Wakulik
reż. Jan Hussakowski

18 KWIETNIA / SB / g. 19:00
PRAPREMIERA

19 KWIETNIA / ND / g. 18:00

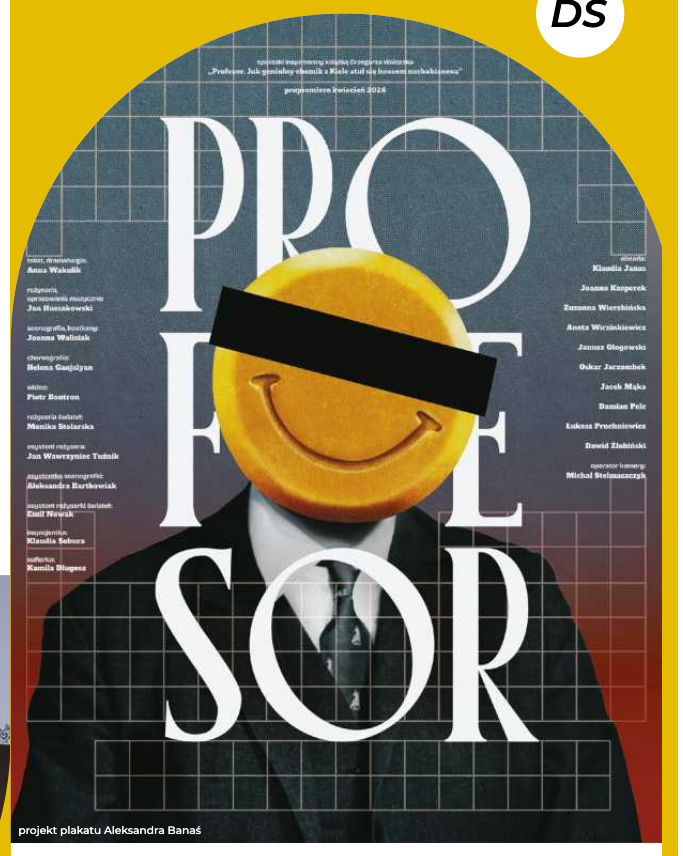
24 KWIETNIA / PT / g. 18:00

25 KWIETNIA / SB / g. 18:00

26 KWIETNIA / ND / g. 18:00
OSTATNIA NIEDZIELA MIESIĄCA – *bilet 40 zł*

28 KWIETNIA / WT / g. 18:00
PREMIERA STUDENCKA
bilet dla osoby studenckiej 15 zł

DS

projekt plakatu Aleksandra Banaś

20 KWIETNIA / PN / g. 16:00

27 KWIETNIA / PN / g. 16:00

ZWIEDZANIE TEATRU

wejściówka 20 zł, zapisy tel. 41 344 75 00

NS	NOWA SCENA	DS	DUŻA SCENA
DZ	DZIEDZINIEC	MSP	MAŁA SALA PRÓB
DSP	DUŻA SALA PRÓB	FDS	FOYER DUŻEJ SCENY

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kielce/34425407

eprasa.pl c5e8f4cc0e